BEAUVOIR OLMAK
BİR YAŞAM

Kate Kirkpatrick

İngilizceden Çeviren: Deniz Soysal

AYRINTI

FELSEFE

Ağırlıklı olarak feminist felsefe, ahlak felsefesi, din felsefesi, Nietzsche, Beauvoir ve Sartre üzerine çalışıyor. Uluslararası üne sahip biyografi kitabı *Becoming Beauvoir: A Life* (Bloomsbury, 2019) Times Literary Supplement, The Guardian ve The Telegraph tarafından en iyi kitaplardan biri olarak seçilmiş ve şu anda bir düzineden fazla dile çevriliyor. *Sartre on Sin* (Günah Üzerine Sartre, Oxford University Press, 2017), *Sartre and Theology* (Sartre ve Teoloji, Bloomsbury, 2017) diğer eserleri arasındadır. Halen Oxford Üniversitesi Felsefe Fakültesi'nde Öğretim Üyesi olan Kirkpatrick, 2021'de Britanya Academisi Bursuyla ödüllendirilmiştir.

Ayrıntı: *1616*
Felsefe Dizisi: 56

Beauvoir Olmak: Bir Yaşam
Kate Kirkpatrick

Kitabın Özgün Adı
Becoming Beauvoir: A Life

Dizi Editörü
Güçlü Ateşoğlu

İngilizceden Çeviren
Deniz Soysal

Yayıma Hazırlayan
Güçlü Ateşoğlu

Düzelti
Çağnur Öztürk

Son Okuma
Kenan Mutluer

© Kate Kirkpatrick, 2019
'This translation of *Becoming Beauvoir: A Life* is published by [Ayrıntı Yayınları] by arrangement with Bloomsbury Publishing Plc'

Bu kitabın Türkçe yayım hakları Ayrıntı Yayınları'na aittir.

Kapak Tasarımı
Gökçe Alper

Dizgi
Hediye Gümen

Baskı ve Cilt
Ali Laçin - Barış Matbaa-Mücellit
Davutpaşa Cad. Güven San. Sit. C Blok No. 286
Topkapı/Zeytinburnu - İstanbul - Tel. 0212 567 11 00
Sertifika No: 46277

Birinci Basım: *2022*

ISBN 978-605-314-606-3

Sertifika No.: 10704

AYRINTI YAYINLARI
Basım Dağıtım San. ve Tic. A.Ş.
Hocapaşa Mah. Dervişler Sok. Dirikoçlar İş Hanı
No: 1 Kat: 5 Sirkeci – İstanbul
Tel.: (0212) 512 15 00 Faks: (0212) 512 15 11
www.ayrintiyayinlari.com.tr & info@ayrintiyayinlari.com.tr

twitter.com/ayrintiyayinevi facebook.com/ayrintiyayinevi instagram.com/ayrintiyayinlari

Beauvoir Olmak: Bir Yaşam

Kate Kirkpatrick

İçindekiler

Resimler 6
Beauvoir'ın Yapıtlarının Kısaltmaları 11
Giriş: Simone de Beauvoir – O da Kim? 13
1. Bir Kız Gibi Büyümek 36
2. Hürmetkâr Bir Kız Evlat 46
3. Tanrı Sevdalısı mı, Yoksa İnsan Sevdalısı mı? 75
4. Efsanenin Öncesindeki Aşk 89
5. Valkür ve Playboy 102
6. Kendine Ait Odalar 108
7. Dörtlü Olan Üçlü 138
8. İçeride Savaş, Dışarıda Savaş 160
9. Unutulmuş Felsefe 184
10. Varoluşçuluğun Kraliçesi 200
11. Amerikan İkilemleri 221
12. Skandal Yaratan *İkinci Cinsiyet* *242*
13. Sevgiye Yeni Bir Çehre Kazandırmak 263
14. Kandırılmış Hissetmek 297
15. Yaşlılık Ortaya Çıktı 337
16. Işığın Sönüşü 363
17. Son Sözler: Simone de Beauvoir'a Ne Olacak? 380
Seçilmiş Kaynakça 388
Teşekkür 397
Resim Listesi 399
Dizin 401

Resimler

Simone, Meyrignac'ta babasının ailesinin arasında.
Françoise de Beauvoir, Hélène ve Simone ile birlikte.
Simone ve Zaza.
René Maheu'nün çizimi, "Matmazel Simone de Beauvoir'ın evreni".
Jacques-Laurent Bost'un çizimi.
Beauvoir ve Sartre, Juan-les-Pins'da.
Beauvoir, Les Deux Magots'da çalışırken.
"Varoluşçu saldırı" yılı olan 1945'te radyoda.
Nelson Algren'le Chicago'da.
Brezilya, Sao Paolo'da kitap imzalarken.
Claude Lanzmann, Beauvoir ve Sartre, Giza'da.
Sylvie le Bon ve Sartre'la Roma'da.
Paris'te evde.
Aktivist yaşamdan bir sahne: Kadınlar ve Devlet Tartışmasında.

"*Kadınların arasındaki tüm bu ilişkiler, diye düşündüm, o müthiş kurmaca kadınlar galerisini hızlıca hatırlayarak,* çok *basittir. Çok fazla şey dışarıda bırakılmış, denenmemiştir. [...] Neredeyse istisnasız olarak kadınlar, erkeklerle ilişkileri açısından gösterilir.*"

VIRGINIA WOOLF, *KENDİNE AİT BİR ODA*

"*Kadınları özgürleştirmek, onları erkeklerle olan ilişkileri içine kapatmayı reddetmek; ama bu ilişkileri onlara yasaklamamaktır.*"

SIMONE DE BEAUVOIR, *İKİNCİ CİNSİYET*

Pamela'ya
Sevgili arkadaşımın anısına…

Beauvoir'ın Yapıtlarının Kısaltmaları

A *Adieux: A Farewell to Sartre*, İng. Çev. Patrick O'Brian, Londra: Penguin, 1984.

ADD *America Day by Day*, İng. Çev. Carol Cosman, Berkeley: University of California Press, 1999.

AMM *All Men Are Mortal*, İng. Çev. Euan Cameron ve Leonard Friedman, Londra: Virago, 2003.

ASD *All Said and Done*, İng. Çev. Patrick O'Brian, Londra: Penguin, 1977.

BB *Brigitte Bardot and the Lolita Syndrome*, İng. Çev. Bernard Frechtman, Londra: Four Square, 1962. İlk kez 1959'da *Esquire*'de yayımlandı.

BI *Les Belles Images*, Paris: Gallimard, 1972.

BO *The Blood of Others*, İng. Çev. Yvonne Moyse ve Roger Senhouse, Londra: Penguin, 1964.

CC *Correspondence croisée*, Paris: Gallimard, 2004.

CJ *Cahiers de jeunesse*, Paris: Gallimard, 2008.

DPS *Diary of a Philosophy Student: Volume I, 1926-27*, Der. Barbara Klaw, Sylvie le Bon de Beauvoir ve Margaret Simons, Urbana: University of Illinois Press, 2006.

EA *Ethics of Ambiguity*, İng. Çev. Bernard Frechtman, New York: Citadel Press, 1976.

FC *Force of Circumstance*, İng. Çev. Richard Howard, Londra: Penguin, 1987.

FW *Feminist Writings*, Der. Margaret A. Simons ve Marybeth Timmerman, Urbana: University of Illinois Press, 2015.

LM *The Long March*, İng. Çev. Austryn Wainhouse, Londra: Andre Deutsch ve Weidenfeld & Nicholson, 1958.

LS *Letters to Sartre*, İng. Çev. Quentin Hoare, New York: Arcade, 1991.

M *The Mandarins*, İng. Çev. Leonard Friedman, Londra: Harper Perennial, 2005.

MDD *Memoirs of a Dutiful Daughter*, İng. Çev. James Kirkup, Londra: Penguin, 2001.

MPI *Mémoires*, tome I, Der. Jean-Louis Jeannelle ve Eliane Lecarme-Tabone, Bibliothèque de la Pléiade, Paris: Gallimard, 2018.

MPII *Mémoires*, tome II, Der. Jean-Louis Jeannelle ve Eliane Lecarme-Tabone, Bibliothèque de la Pléiade, Paris: Gallimard, 2018.

OA *Old Age*, İng. Çev. Patrick O'Brian, Harmondsworth: Penguin, 1977.

PL *The Prime of Life*, İng. Çev. Peter Green, Londra: Penguin, 1965.

PW *Philosophical Writings*, Der. Margaret Simons, Marybeth Timmerman ve Mary Beth Mader, Chicago: University of Illinois Press, 2004.

PolW *Political Writings*, Der. Margaret Simons ve Marybeth Timmerman, Chicago: University of Illinois Press, 2012.

QM *Quiet Moments in a War: The Letters of Jean-Paul Sartre and Simone de Beauvoir 1940–1963*, İng. Çev. Lee Fahnestock ve Norman MacAfee, Londra: Hamish Hamilton, 1993.

SCTS *She Came to Stay*, İng. Çev. Yvonne Moyse ve Roger Senhouse, Londra: Harper Perennial, 2006.

SS *The Second Sex*, İng. Çev. Constance Borde ve Sheila Malovany-Chevallier, London: Vintage, 2009.

SSP *The Second Sex*, İng. Çev. H.M. Parshley, New York: Random House, Vintage, 1970.

TALA *A Transatlantic Love Affair: Letters to Nelson Algren*, New York: New Press, 1998.

TWD *The Woman Destroyed*, İng. Çev. Patrick O'Brian, Londra: Harper Perennial, 2006.

UM *'The Useless Mouths' and Other Literary Writings*, Der. Margaret A. Simons ve Marybeth Timmerman, Urbana: University of Illinois Press, 2011.

VED *A Very Easy Death*, İng. Çev. Patrick O'Brian, New York: Pantheon, 1965.

WD *Wartime Diary*, der. Margaret A. Simons ve Sylvie le Bon de Beauvoir, Urbana: University of Illinois Press, 2009.

WML *Witness to My Life: The Letters of Jean-Paul Sartre to Simone de Beauvoir, 1926–1939*, der. Simone de Beauvoir, İng. Çev. Lee Fahnestock ve Norman MacAfee, Londra: Hamish Hamilton, 1992.

WT *When Things of the Spirit Come First: Five Early Tales*, İng. Çev. Patrick O'Brian, Londra: Flamingo, 1982.

Giriş:
Simone de Beauvoir – O da Kim?

1927'de günlerden bir gün Simone de Beauvoir, sevmenin ne anlama geldiğine ilişkin babasıyla bir anlaşmazlık yaşadı. Kadınların evliliği ve anneliği amaç edinmelerinin beklendiği bir dönemde, on dokuz yaşındaki Simone felsefe okuyor ve yaşayabileceği bir felsefe bulmayı hayal ediyordu. Babası "sevmenin" "sunulan hizmetler, tutku, minnettarlık" anlamına geldiğini iddia etti. Beauvoir aynı fikirde değildi, şaşkınlık içinde sevginin minnettarlıktan daha fazlası olduğu –birine, bizim için yaptığı şeyler nedeniyle borçlu olduğumuz bir şey olmadığı– itirazını yaptı. "Ne kadar çok insan" diye yazdı Beauvoir günlüğüne bir sonraki gün, "sevgiyi hiçbir zaman tanımamış!"[1]

Bu on dokuz yaşındaki genç, kendinin yirminci yüzyılın en ünlü entelektüel kadını olacağını, yaşamının pek çok kez yazılacağını ve yaygın bir şekilde okunacağını bilmiyordu. Yalnızca mektupları ve otobiyografisi bir milyon sözcüğün üstündedir[2] ve felsefi makaleler, ödül kazanan romanlar, kısa öyküler, bir oyun, gezi günlükleri, politik makaleler, basın yazıları –bunların yanında "feminizmin kutsal kitabı" olarak övülen başyapıtı *İkinci Cinsiyet*'i– yazacaktı. Beauvoir, politik dergilerin kurucuları arasında yer alacak, yeni yasalar için başarılı kampanyalar yapacak, Cezayirliler'e yapılan insanlık dışı muamelelere karşı çıkacak, tüm dünyada dersler verecek ve hükümet komisyonlarını yönetecekti.

Simone de Beauvoir ayrıca yirminci yüzyılın en kötü şöhretli kadını olacaktı. Jean-Paul Sartre'la tartışmalara yol açan entelektüel

1. DPS 266, 28 Mayıs 1927.
2. Bkz. Toril Moi, *Simone de Beauvoir: The Making of an Intellectual Woman*, 2. Baskı, Oxford: Oxford University Press, 2008, s. 26.

güç çiftinin yarısıydı. Ve ne yazık ki, yirminci yüzyılın çoğunda yaygın algı; Sartre'ın entelektüel güç olduğu ve Beauvoir'ın bu çifte katkı sağladığıydı. Beauvoir 1968'de Paris'te öldüğü zaman, *Le Monde*'nun ölüm ilanının başlığı onun yapıtını "yaratımdan daha çok popülerleştirme"[3] olarak adlandırdı. Mevcut biyografilerini okuduktan sonra, Toril Moi 1994'te şöyle yazmıştır: "Simone de Beauvoir'ın öneminin büyük oranda onun Sartre'la ve diğer sevgilileriyle görece alışılmışın dışında olan ilişkisinden kaynaklandığı sonucunun çıkarılması, yanlış da olsa anlaşılabilir bir durumdur."[4]

Bu sözcüklerin yazılmasının üstünden geçen on yıllar içinde Beauvoir hakkında bir dizi keşif gün ışığına çıkmış, onu tanıdıklarını düşünen okurları şaşırtmıştır. Ama bu keşifler aynı zamanda –ironik olarak– onun aşk yaşamının onunla ilgili en ilginç şey olduğu yanılsamasını sürdürerek, düşünür Beauvoir'ı silikleştirmiştir. Her ne olursa olsun, onu yaşadığı hayatı yaşamaya –ve onun üstüne kafa yormaya, onu yeniden değerlendirmeye– iten onun felsefesiydi. Beauvoir'ın sözcükleriyle: "Felsefeyle yaşam arasında hiçbir ayrılık yoktur. Yaşamda atılan her adım felsefi bir seçimdir."[5]

Tanınan bir kişi olarak Simone de Beauvoir kalemini eline aldığında yalnızca kendi için değil, okurları için de yazdı. Onun çok satan otobiyografileri, "insanın benliğinin her zaman başkaları tarafından şekillendirildiği ve başkalarıyla ilişkili olduğunu"[6] göstermeye ilişkin felsefi bir arzunun ifadesi olarak betimlenmiştir. Ama Beauvoir'ın anlatmak istediği şey, John Donne'un söylediği gibi "Hiçbir insan ada değildir" düşüncesinden fazlasıydı; çünkü başkalarıyla ilişkili olmaya ek olarak, Beauvoir'ın otobiyografilerine gücünü veren düşünce: Bir kişi (*a self*) *olma*nın, doğumdan ölüme aynı kişi olmak anlamına gelmediği düşüncesidir. Bir kişi olmak, geri döndürülemez bir *oluş* (*becoming*) süreci içinde, kendileri de değişmekte olan başkalarıyla birlikte sürekli değişmeyi içerir.

Platon'dan beri filozoflar, kendini anlamanın iyi bir hayat yaşamak için önemini tartışmıştır. Sokrates, insanın bilge olması için şunun gerektiğini iddia etti: "Kendini Bil!" Nietzsche, her insanın görevinin şu olduğunu yazdı: "Kimsen, o ol!" Ancak Beauvoir'ın

3. Claude Jannoud, "L'Œuvre: Une vulgarisation plus qu'une création", *Le Monde*, 15 Nisan 1986.
4. Moi, *Simone de Beauvoir*, s. 27.
5. Beauvoir, "Existentialism and Popular Wisdom", PW 218.
6. Sandrine Sanos, *Simone de Beauvoir: Creating a Feminist Existence in the World*, Oxford: Oxford University Press, 2017, s. 118.

sert felsefi yanıtıysa şöyleydi: Ya bir kadın olarak "olduğum kişi" yasaklanmışsa? Ya kendin olmak aynı zamanda olman gereken şeyde başarısız –bir kadın, bir sevgili ya da bir anne olarak başarısız– görülmek anlamına geliyorsa? Ya kendin olmak seni alayların, kinin ya da utancın hedefi haline getiriyorsa?

Beauvoir'ın yüzyılı kadınlara açık olan olanaklarda sismik sarsıntılara tanık olmuştur. Onun yaşamı sırasında (1908–1986) kadınlar erkeklerle aynı koşullarda üniversitelere kabul edilmiş; oy verme, boşanma ve doğum kontrolü haklarını kazanmışlardır. 1930'ların Paris'inin bohem neşesini ve 1960'ların cinsel devrimini yaşamıştır. Bu kültürel dönüm noktaları arasında *İkinci Cinsiyet*, kadınların toplum içinde kendilerini düşünme –ve nihayetinde kendileri hakkında dürüstçe konuşma– biçimlerinde devrimci bir uğrak olarak damgasını vurmuştur. Beauvoir'ın felsefi eğitimi onun kuşağında eşi benzeri görülmemiş bir eğitimdir ancak, böyle de olsa, otuzlu yaşlarının sonundayken ve zihnini "Benim için kadın olmak ne anlama gelmektedir?" sorusuyla meşgul etmeye başladığı zaman, kendi bulguları onu şoka uğratmıştır.

"Feminizm"in pek çok farklı şey anlamına geldiği bir yüzyılda, Beauvoir *İkinci Cinsiyet*'i yazdı; çünkü kadınlar hakkında üretilen "tonlarca budalalık"tan rahatsız olmuş, "feminizm çekişmesi"nde[7] akan mürekkepten bıkmıştı. Bununla birlikte Beauvoir o ünlü cümlesini –"Kadın doğulmaz, kadın olunur"– yazdığında bu kitabın yaşamının geri kalanını ya da kendinden sonra gelen kadınların yaşamlarını ne denli çok etkileyeceğini bilmiyordu.

Bu cümlenin anlamına, bir kadın "olma"nın ne demek olduğuna, adanmış pek çok şey yazılmıştır. Bu kitap ise Beauvoir'ın nasıl kendi *olduğu* sorusuna adanmıştır. Beauvoir, 18 yaşındayken gerçekten "yaşamını kâğıt üzerinde düzene sokmasının" olanaksız olduğu çünkü yaşamının sürekli bir oluş olduğu sonucuna ulaşmıştı; bir gün önce günlüğüne yazmış olduklarını okuduğu zaman, bunun "ölü 'benlikler'inin mumyası"nı[8] okumaya benzediğini söylemişti. Derin düşünmeye eğilimli, kendi toplumunun değerlerini ve yaşamın anlamını hiç durmaksızın sorgulayan bir filozoftu.

Beauvoir'ın insan deneyiminde zamanın akışına atfettiği rol nedeniyle, bu biyografi onun yaşamının zaman dizinini takip eder. Yaşlandıkça, demiştir Beauvoir, dünya değişti ve onun dünyayla

7. SS 3.
8. DPS 57, 7 Ağustos 1926.

ilişkisi de değişti. Beauvoir başkalarının okuması amacıyla yaşamını yazdığı zaman, "başkalarının ve kendinin dönüşümlerini, olgunlaşmalarını, geriye döndürülemez kötüye gidişlerini göstermek" istedi. Yaşam, zamanla geliştiği için "yılların çözdüğü ipi"[9] takip etmek istedi. Bunda eskiden olduğu genç kadına, Henri Bergson'un genç okuruna, benziyordu. Bir kişi bir şey değildir, diye yazar Bergson. O, bir "ilerleme", bir "yaşama etkinliği,"[10] ölümde sonuyla karşılaşıncaya kadar değişmeyi sürdüren bir *oluş*tur.

Beauvoir'ın olduğu kadın, kısmen kendi seçimlerinin bir sonucuydu. Bununla birlikte, Beauvoir, kendinin nedeni olmakla başkalarının yapımının bir ürünü olmak arasındaki gerilimin, kendi arzularıyla başkalarının beklentileri arasındaki çatışmanın çok güçlü bir şekilde farkındaydı. Yüzyıllardır Fransız filozoflar, başkaları tarafından görülen bir hayat yaşamanın mı yoksa görülmeyen bir hayat yaşamanın mı daha iyi olduğu sorusunu tartışmışlardır. Descartes (Ovidius'un sözcüklerini kullanarak) "iyi yaşamak için gizli yaşamalısın"[11] iddiasında bulunmuştur. Sartre, diğer insanların nesneleştirici "bakış"ı üzerine sayfalarca yazacaktı –o bu bakışın bizi boyun eğme ilişkileri içine hapsettiğini düşünüyordu. Beauvoir aynı fikirde değildir: İyi yaşamak için insanlar başkaları tarafından görülmelidir –ama doğru bir şekilde görülmelidirler.

Sorun, doğru bir şekilde görülmenin sizi kimin ve ne zaman görüyor olduğuna bağlı olmasıdır. Ellilerinizin başında bir kadın olduğunuzu ve yakın bir zamanda yaşam öykünüzü yazmaya karar verdiğinizi hayal edin. Genç kızlık döneminiz ve ilk zamanlarınız, bir kadın olarak reşit olmanızdan başlıyorsunuz; hızlı bir şekilde art arda iki başarılı cilt yayımlıyorsunuz. Bu ciltlerde, yirmi bir yaşındayken bir zamanlar sevgiliniz olan şu anda tanınan bir erkekle yaptığınız konuşmayı anlatıyorsunuz. Siz de yetenekli ve uluslararası düzeyde tanınan birisiniz. Ama tarih 1950'lerin sonu ve kadınların yaşamlarını yazma etkinliği, onların bırakın rekor seviyeye gelmiş entelektüel başarıları olduğu ve çok ünlü bir erkeğin bile hayal kırıklığına uğratabileceği cinsel iştahları olduğunu, ihtirasları olduğu ve kızgınlık hissettiklerini açıktan

9. FC 288.

10. Henri Bergson, *Time and Free Will: An Essay on the Immediate Data of Consciousness*, New York: Dover, 2001, s. 178.

11. Ovid, *Tristia* III., iv, 25, Descartes'ta şurada aktarılmış: (Descartes, Letter to Mersenne), Nisan 1634, Œuvres *de Descartes*, Der. Charles Adam ve Paul Tannery, Cilt I, Paris: Cerf, 1897, s. 285-6.

açığa itiraf etmeye başladıkları yirminci yüzyıldaki dönüm noktasına henüz ulaşmış değil. Öykülerinizin efsane haline geldiğini hayal edin –öyle efsanevi oldular ki, bunlar yaşamınızda yalnızca anlar olmasına rağmen, insanların sizin tüm yaşamınızı okurken kullandıkları bir lens haline geldiler.

Beauvoir'ın toplumdaki imajını, anılarında anlattığı bu türden iki öykü şekillendirmiştir –o ölçüde de yanlış şekillendirmiştir. Bunlardan biri, bizi Louvre'un dışarısında ilişkilerini belirleyen iki felsefe öğrencisinin oturuyor olduğu 1929 Ekimindeki Paris'e götürür. Bir hayli rekabetli, saygın ulusal bir sınavda daha yeni birinci ve ikinci (Sartre birinci, Beauvoir ikinci) gelmişlerdi ve felsefe öğretmeni olarak kariyerlerine başlamak üzereydiler. Jean-Paul Sartre yirmi dört, Beauvoir yirmi bir yaşındaydı. Sartre (diye devam ediyor öykü) geleneksel sadakati istemiyordu, bu yüzden bir "anlaşma" yaptılar; buna göre onlar birbirlerinin "zorunlu aşk"ıydı ama her ikisi de diğerinin bir yandan "olumsal aşklar" yaşamasına onay veriyorlardı.* Bu, kalplerindeki ilk yeri birbirlerine ayırdıkları açık bir ilişki olacaktı. Birbirlerine her şeyi anlatacaklarını söylediler ve başlangıç olarak bu "iki yıllık bir kontrat" olacaktı. Bu çift, Sartre'ın biyografi yazarı Annie Cohen-Solal'ın dediği gibi; "öykünecek bir model, bir kalıcı ortaklık hayali, olağanüstü bir başarı" olacaktı; "çünkü uzlaştırılamaz olanı uzlaştırıyor gibi görünüyordu: Bu iki partner; özgür, eşit ve birbirlerine dürüst olmayı sürdürdü."[12]

Bu çokaşklılık "anlaşması" öyle büyük bir merak uyandırdı ki, onların bireysel yaşamlarının yanında ilişkileri hakkında da biyografiler yazıldı; *How the French Invented Love* (*Fransızlar Aşkı Nasıl İcat Etti*) adlı kitapta bir bölüm bütünüyle onlara ayrılmıştı; manşetlerde onlar, "ilk modern çift" olarak anılıyordu.[13] Carlo Levi, Beauvoir'ın *Olgunluk Çağı*'nı "bu yüzyılın büyük aşk öyküsü"nü

* PL 22. *Essential* ve *contingent* felsefede kullanılan iki önemli kategoridir. Zorunlu olan (*essential*) ile zorunlu olmayan, başka türlü olabilecek olan (*contingent*) ayrımını ifade ederler. Felsefede *contingent* terimi zorunlu olmayan, başka bir biçimde de olabilecek ya da gerçekleşebilecek şeyler için kullanılan özel bir terimdir. Sartre ve Beauvoir'ın felsefe öğrenciliği günlerinde bu terimleri felsefi karşılıklarıyla kullandıklarını düşünüyorum. Bu yüzden bu terimin "rastlantısal" ya da "şarta bağlı" gibi Türkçe karşılıkları olsa da burada felsefi bir terim olarak Türkçe karşılığı olan "olumsal" sözcüğünü kullanmayı tercih ettim. (ç.n.)

12. Annie Cohen-Solal, *Sartre: A Life*, Londra: Heinemann, 1987, s. 86.

13. http://www.bbc.com/culture/story/20171211-were-sartre-and-de-beauvoir-the-worlds-first-modern-couple.

anlatıyor olarak tarif etti.[14] Hazel Rowley, 2008 tarihli Beauvoir ve Sartre'ın ilişkisi hakkındaki kitabında şunu yazdı: "Abélard ve Héloïse gibi, onlar da aynı mezara gömüldü, adları sonsuza kadar birbirine bağlandı. Onlar dünyanın efsanevi çiftlerinden biridir. Birini düşünmeden diğerini düşünemeyiz: Simone de Beauvoir ve Jean-Paul Sartre."[15]

Bir anlamda, elinizdeki kitap da var oldu; çünkü biri olmaksızın diğerini düşünmek *zordur*. Birkaç yıl boyunca Sartre'ın erken dönem felsefesi üzerine çalışmamdan sonra, Beauvoir ve Sartre'ın yaşamlarının düşünülme biçimlerindeki asimetriler hakkında gittikçe daha fazla kuşku duyar hale geldim. Neden, Beauvoir öldüğünde her ölüm ilanında Sartre'ın adı geçiyordu da, Sartre öldüğünde bazı ölüm ilanlarında Beauvoir'ın adı hiç geçmiyordu?

Yirminci yüzyılın ve hatta yirmi birinci yüzyılın büyük bir kısmında Beauvoir, başlı başına bağımsız bir filozof olarak anılmamıştır. Bu kısmen Beauvoir'ın kendinin anlattığı ikinci bir önemli öyküden ötürüdür. 1929'un daha önceki bir zamanında, yine Paris'te, Lüksemburg Bahçeleri'ndeki Medici Çeşmesi'nde yanında, Beauvoir, Sartre'a kendi düşüncelerinden, defterinde geliştirmekte olduğu "çoğulcu etik"ten bahsetmeye karar verdi; ama Sartre "onu ağır bir biçimde eleştirdi" ve Beauvoir o anda kendinin entelektüel olarak "gerçek kapasitesi"nden kuşku duyar hale geldi.[16] Hiç kuşkusuz, Beauvoir ünlü yıldızlarla dolu bir dönemde yıldız felsefe öğrencilerinden biriydi; o yaz –yirmi bir yaşında– bir hayli rekabet içeren *agrégation*ı* geçen en genç kişi olacaktı. Sartre'ın yanı sıra, yeni yetişen filozof Maurice Merleau-Ponty sohbeti için Beauvoir'ı arayıp dışarı çıkarırdı, onunla yüz yüze ve sonraki yıllarda yazılı olarak bağ kurmaya çok değer vermişti. Ama Beauvoir yaşamının ileriki zamanlarında bile "Ben bir filozof değilim..." diye ısrar etti, "Bir edebiyat yazarıyım" diye iddia etti, "Filozof olan Sartre'dır."[17]

Medici Çeşmesi'nin yanındaki bu konuşma, sonraki kuşakları şunu sormaya yöneltmiştir: Beauvoir –*İkinci Cinsiyet*'i yazan ka-

14. Madeleine Gobeil tarafından Simone de Beauvoir'ın bir röportajından alıntılanmıştır, "The Art of Fiction No. 35", *Paris Review* 34 (Bahar-Yaz 1965).
15. Hazel Rowley, *Tête-à-tête: The Lives and Loves of Simone de Beauvoir and Jean-Paul Sartre*, Londra: Vintage, 2007, s. ix.
16. MDD 344.
* Yüksek öğretmenlik sınavı. (ç.n.)
17. Beauvoir, aktarıldığı yer: Simone de Beauvoir, Margaret A. Simons ve Jane Marie Todd, "Two Interviews with Simone de Beauvoir", *Hypatia* 3(3) (1989): 13.

dının ta kendi– kendi yeteneğini küçümsemiş midir ya da aldatıcı bir şekilde hafife mi almıştır? Neden bunlardan birini yapmış olsun ki? Beauvoir hayranlık uyandırıcı bir figürdü: Başarılarının çoğu benzersizdi, gelecekteki kadınlar için çığır açmıştı. Feminist çevrelerde Beauvoir örnek teşkil eden bir ideal, "insanın, bir kadın olarak bile, her şeye rağmen, istediği şekilde, kendi için, geleneklerden ve önyargılardan bağımsız yaşama olanağının bir sembolü"[18] olarak göklere çıkarıldı. Bununla birlikte *İkinci Cinsiyet*'in temel iddialarından biri: Hiçbir kadının "geleneklerden ve önyargılardan bağımsız" bir yaşamı hiç yaşamamış olduklarıydı. Beauvoir kesinlikle böyle yaşamamıştı. Ve bu biyografi Beauvoir'ın onlardan dolayı, birçok yönden, nasıl sıkıntı çektiğinin –ve onlara nasıl direndiğinin– öyküsünü anlatır.

Beauvoir'ın sıkı okurları, onun otobiyografisinde kendi imajını düzelttiğini sanmıştır; ama bunu, neden ve nasıl yaptığı her zaman pek açık değildir. Her şeyden önce anlaşma öyküsü, doğruyu söylemeye bağlı bir kadını gösterir ve *İkinci Cinsiyet*'in yazarı kadınların durumlarının gerçekliğine ışık tutmak istemiştir. İnce eleyip sık dokumaya bağlılığı, neden kendine gelince aniden durmuştur? Öyle olmamışsa, *neden* yaşamının –entelektüel ve kişisel yaşamının– önemli kısımlarını saklasın? Ve neden onun yaşamının şimdi hatırlanış şekli bu kadar önemlidir?

Bu sorulara, iki tane yanıt vardır. İlki, yeni bulgulara ulaşmış olmamızdır. Beauvoir'ın otobiyografileri 1958 ile 1972 arasında dört cilt olarak yayımlanmıştır. Yaşamı boyunca, Amerika (1948) ve Çin (1957) yolculuklarında tuttuğu tarihî kayıtlardan oluşan iki yapıt ve annesi (1964) ile Sartre'ın (1981) ölümlerine ilişkin iki anı kitabını da içeren otobiyografik malzemelerin de olduğu pek çok başka yapıt kaleme almıştır. Beauvoir aynı zamanda Sartre'ın kendine yolladığı mektuplarının bir seçkisini yayımlamıştır (1983).[19]

Beauvoir'ın yaşamı sırasında Sartre ile Beauvoir etrafında oluşan, lakap olarak "Sartre ailesi" (*la famille Sartre*) ya da daha basitçe "aile" olarak bilinen kişiler, Beauvoir'ın otobiyografi projesiyle ne yapmaya çalıştığını anlayabildiklerini düşünüyordu: Onların kamusal imajının kontrolünü kendi eline almak. Pek çok insan Beauvoir'ın,

18. Alice Schwarzer, *Simone de Beauvoir Today: Conversations 1972-1982*, Londra: Hogarth Press, 1984, s. 13.

19. Bu paragrafta verilen tüm basım tarihleri ilk Fransızca baskılara atıfta bulunmaktadır.

Sartre'ın romantik yaşamında birinci ve "zorunlu aşk"ı olarak hatırlanmayı istediği için, bunu kıskançlıktan yaptığını sanmıştır.

Ama Beauvoir'ın 1986'da ölümünden sonraki on yıllarda, bu sanıya meydan okuyan yeni günlükler ve mektuplar ortaya çıktı. Beauvoir 1983'te Sartre'ın mektuplarını yayımladıktan sonra, ilişkilerinin ayrıntıları açığa çıktığı için bazı arkadaşlarını kaybetti. Ve ölümünden sonra Beauvoir'ın savaş günlükleri ve Sartre'a mektupları 1990'da yayımlandığında, pek çok insan onun yalnızca lezbiyen ilişkileri olmuş olduğunu değil, bu ilişkileri yaşadığı kadınların eski öğrencileri olduğunu öğrendiklerinde şaşkına döndü. Onun Sartre'a mektupları, arkadaşlıklarının felsefi niteliğini ve Sartre'ın yapıtlarında Beauvoir'ın etkisini de ortaya koydu; ama bunun üzerine daha az yorum yapıldı.[20]

Sonrasında, 1997'de, Beauvoir'ın Amerikalı sevgilisi Nelson Algren'e mektupları geldi ve toplum yine hiç beklemediği bir Beauvoir gördü: Algren için, Sartre'a olduğundan daha fazla tutkulu sözcükler yazan, hassas bir Beauvoir. On yıldan daha az bir zaman sonra, 2004'te, Beauvoir'ın Jacques-Laurent Bost'la yazışmaları Fransızca olarak yayımlandı; bu yazışmalar Sartre'la anlaşmasının ilk on yılında, Beauvoir'ın ölümüne kadar onunla yakınlığını sürdürecek bir erkekle, başka bir ateşli ilişkisi olduğunu gösterdi. Bu, Sartre'ın toplumun imgelemindeki romantik zirvedeki yerini sarsan başka bir şoktu. Sartre, Beauvoir'ın kendinin yapıtları üzerindeki son derece önemli etkisini açıkça beyan ederek, kendi entelektüel yaşamında Beauvoir'ın merkezî konumunu kabul ettirmek için mücadele etti. Ancak Beauvoir'ın yaşamını değerlendirmek, Sartre'ın merkezden çıkartılmasını gerektiriyormuş gibi görünmektedir.

Son on yılda Beauvoir'ı daha net bir ışıkta gösterecek yeni yayınlar ve belgeler ortaya çıktı. Beauvoir'ın –onun felsefesinin Sartre'la tanışmadan önceki gelişimini ve ilişkileri hakkındaki ilk izlenimlerini gösteren– öğrencilik günlükleri, yaşadığı hayatın topluma anlattığı hayattan çok farklı olduğunu ortaya koydu. Günlükler Fransızcada 2008'de yayımlanmış olsa da, İngilizcede tam hali henüz mevcut değildir. Bu yüzden Beauvoir'ın yaşamının bu dönemi, akademik çevrelerin dışında pek bilinmemektedir. Ayrıca 2018'de Beauvoir'ın

20. Margaret Simons'ın belirttiği gibi, Beauvoir'ın Sartre'a mektuplarının İngilizce çevirisinin bu duruma pek yardımı dokunmamıştır; Fransızcada mevcut olan malzemenin üçte biri çıkarılmıştı. Yalnızca 1939 Kasım ayından Aralık ayına kadar, Beauvoir'ın *She Came to Stay* (*Konuk Kız*) romanı üzerine çalışmasına verilen otuz sekiz gönderme kesilmiştir (Bkz. Margaret Simons, "Introduction", PW 5).

beraber yaşadığı ya da samimi ikinci tekil şahısla, *sen* diye hitap ettiği tek sevgilisine –Claude Lanzmann'a– yazdığı mektuplar da dahil olmak üzere daha fazla yeni materyal araştırmacıların kullanımına açık hale geldi.[21] Aynı yıl, Beauvoir'ın anılarının, yayımlanmamış günlüklerinden ve taslaklarındaki çalışma notlarından parçaların da olduğu eksiksiz iki ciltlik saygın *Pléiade* basımı Fransa'da piyasaya çıktı. Fransızcadaki bu yayımlara ek olarak, son yıllarda Margaret Simons ve Sylvie Le Bon de Beauvoir tarafından derlenen Beauvoir dizisi etik ve politika üzerine felsefi yazılarından *Vouge* ve *Harper's Bazaar* için yazdığı dergi makalelerine kadar uzanan Beauvoir'ın erken dönem yazılarının çoğunu buldu, çevirdi ve yayımladı ya da yeniden yayımladı.

Bu yeni malzeme, Beauvoir'ın anılarından çok büyük bir kısmını dışarıda bıraktığını göstermektedir; ama aynı zamanda bu dışarıda bırakmaların arkasındaki nedenlerin bazılarını da göstermektedir. Medya bombardımanı altındaki internet çağında, Beauvoir'ın otobiyografisinin yayımlanmasının çağdaş mahremiyet eğilimlerine ne dereceye kadar karşı koyduğunu hayal etmek zordur. Onun dört (ya da annesinin ve Sartre'ın ölümlerinin anılarını sayarsak, altı) cildi okurlarında samimi bir yakınlık duygusu oluşturdu. Ama her şeyi anlatacağını söz vermedi: Aslında, okurlarına bazı şeyleri bilerek karanlıkta bıraktığını söyledi.[22]

En yakın zamanlı yeni malzemenin –günlükleri ve Claude Lanzmann'a yazdığı yayımlanmamış mektupları– karanlıkta bıraktığı yalnızca sevgililer değildi, aynı zamanda onun *sevgi* felsefesinin erken dönem oluşumu ve kendi felsefesinin Sartre üzerindeki etkisiydi. Onun yeteneği ya da özgünlüğü konusunda kuşku duyan insanlar yaşamı boyunca Beauvoir'ı bezdirmiştir; hatta bazıları onun kitaplarını Sartre'ın yazdığını öne sürdü. "Dev yapıt" yani *İkinci Cinsiyet* bile Beauvoir'ın Sartre'ın *Varlık ve Hiçlik*'inden aldığı "iki zayıf varsayım"a dayanıyor olmakla suçlandı; Beauvoir, Sartre'ın yapıtlarına; onlar "sanki kutsal bir metinmiş gibi"[23] gönderme yapmakla suçlandı. Beauvoir yazılarının bazılarında bu aşağılamaları açıkça yanlış olmakla suçlar. Ama onlar yaşamında ve ölümünden sonra başına dert olmuştur: Onu bir popülerleştirici olarak ad-

21. Bu mektuplar Yale Üniversitesi'ndeki Beinecke Rare Book & Manuscript Kütüphanesi'nde incelenmeye açık durumdadır.
22. PL 8.
23. Robert D. Cottrell, *Simone de Beauvoir*, New York: Frederick Ungar, 1975, s. 95.

landırmanın yanı sıra, başka bir ölüm ilanı onu hor görürcesine "yaratıcılık yeteneği olmamakla"[24] itham etti.

Günümüz okurlarına bu kadının özgün olmamakla suçlanmasını duymak şaşırtıcı gelebilir. Ama bu kadın yazarlara sıklıkla yapılan –ve sıklıkla onlar tarafından içselleştirilen– bir suçlamaydı (ve ne yazık ki, hâlâ öyledir). Beauvoir'ın kendine ait düşünceleri vardı, bunların bazıları Sartre'ın ünlü olduğu düşüncelere çok benzerdir; bir yıl boyunca Sartre çok yoğun olduğu için, Sartre'ın adıyla yayım yapmıştır ve bir kişi bile fark etmemiştir. Sartre ilk romanı *Bulantı*'yı soyut bir felsefi inceleme değil de, bir roman yapmanın Beauvoir'ın fikri olduğunu ve Beauvoir'ın titiz bir eleştirmen olup kendinin uzun kariyeri boyunca yayımlanmadan önce görüşleriyle taslaklarını geliştirdiğini beyan etmiştir. 1940'larda ve 1950'lerde Sartre'ı eleştirdiği ve sonunda onun fikrini değiştirmesine neden olduğu kendi felsefesini yazdı ve yayımladı. Daha sonra otobiyografisinde, (*Varlık ve Hiçlik* kitabını yazmaya devam eden) Sartre'la tanışmadan önce kendi varlık ve hiçlik felsefesine sahip olduğunu ve onunla aynı sonuçlara ulaşmadığını iddia ederek kendi yeteneklerine yönelik saldırılara karşı kendini açıkça savundu. Ama kendi bağımsızlığı ve özgünlüğüne ilişkin iddialar, insanların "Sartrecı" olarak adlandırdıkları bazı şeylerin aslında Sartre'a ait olmadığı iddialarının da olacağı gibi, büyük ölçüde göz ardı edilecekti.

Bu, beni neden Beauvoir'ın yaşamını yeniden düşünmemiz gerektiği sorusuna verdiğim ikinci yanıta götürüyor. Biyografi bir toplumun neyi dert ettiği, neye değer verdiğini ortaya koyabilir ve başka bir zamandaki başka bir insanın değerleriyle yüz yüze gelerek kendi değerlerimiz hakkında daha çok şey öğrenebiliriz. *İkinci Cinsiyet* pek çok dişilik "efsane"sini, erkeklerin kadınlar hakkındaki korkuları ve fantezilerinin yansıması olduğu için eleştirdi.[25] Bu efsanelerin çoğu kadınları failler (*agents*) olarak –seçimler yapan ve kendi yaşamları için tasarılar geliştiren, bizatihi sevmek-sevilmek isteyen ve başkalarının gözünde nesnelere indirgendiklerinde acı çeken bilinçli insanlar olarak– görememeyi içerir. Sartre'la tanışmadan önce, babasıyla sevgi hakkında bir tartışma yaşamasından bir yıl öncesinde, on sekiz yaşındaki Beauvoir günlüğüne şunu yazdı:

24. "Elle est incapable d'inventer, de s'oublier." P. de Boisdeffre, "LA REVUE LITTERAIRE: Deux morts exemplaires, un même refus: Jean Genet et Simone de Beauvoir", *Revue des deux mondes* (1986): 414-28.
25. SS 166.

"Sevgi hakkında nefret ettiğim birkaç şey var."[26] İtirazları, etik itirazlardır: Erkeklerden beklenen idealler kadınlardan beklenenlerle aynı değildi. Beauvoir "kendini komşun gibi sev"meyi öğrenmeyi içeren bir etik özne olmayı öğreten bir gelenek içinde büyüdü. Ama Beauvoir'ın deneyimlerine göre bu öğüt pek uygulanmıyordu, insanlar her zaman kendilerini ya çok fazla ya da çok az seviyormuş gibi görünüyordu; kitaplardan ya da yaşamdan hiçbir örnek onun beklentilerini karşılamıyordu.

Beauvoir'ın beklentilerinin, sahip olmayı sürdürdüğü sevgilileri tarafından karşılanıp karşılanmadığı pek açık değildir. Ama açık olan şu ki: Beauvoir felsefi bir hayat, kendi entelektüel değerlerinin yönettiği düşünsel bir hayat, bir özgürlük hayatı yaşamaya karar verdi ve tekrar tekrar bu kararı verdi. O, bunu birkaç edebi biçim içinde yazarak yapmayı –ve bunu Sartre'la yaşam boyu süren bir konuşma içinde yapmayı– seçti. Beauvoir'ın yaşamını şimdi yeniden düşünmek anlamlıdır; çünkü Beauvoir ve Sartre popüler imgelemde çok muğlak bir sözcükle –"sevgi"– birleşmişlerdi ve "sevgi" Beauvoir'ın on yıllarca felsefi incelemeye tâbi tuttuğu bir kavramdı.

Beauvoir'ın yaşamını yeniden düşünmek başka bir açıdan da önemlidir; çünkü zaman geçtikçe Beauvoir yaşamının betimlenme şeklinden –"Simone de Beauvoir" karakterinin yalnızca başka bir erotik alanda sınıflandırılmak amacıyla geleneksel evlilik anlatısından ayrılma şeklinden– hoşnutsuzluk duymaya başladı. Ölümünden sonra bile, "kadınların ne istediği" ve "kadınların ne yapabildikleri" hakkındaki yaygın varsayımlar, Beauvoir'ın yaşamının hatırlanma biçimini etkiledi. Ya romantik olarak ya da entelektüel olarak, ona Sartre'ın avı olarak bakılıyordu.

Romantik olarak, Beauvoir'ın Sartre'ın kurbanı olduğu düşüncesi büyük oranda, "aşk" söz konusu olduğunda tüm kadınların, eğer kendilerine gerçekten dürüst olurlarsa, erkeklerle yaşam boyu süren bir tekeşlilik istedikleri varsayımına dayanıyordu. "Efsanevi çift"in elli yılı boyunca Sartre gayet alenen çok sayıda "olumsal" kadınla flört etti. Beauvoir, öte yandan, erkeklerle, çoğu ellilerinin başındayken bitmiş olan, bazı olumsal ilişkiler yaşamış *gibi görünüyordu* (çünkü bu ilişkiler anılarına dahil edilmemişti). Buna dayanarak bazı insanlar Sartre'ın Beauvoir'ı, içinde evli olmasalar da, pek bilindik olan sorumsuz çapkın ve sadık kadın rollerini oynadıkları sömürücü bir ilişkiye ikna ettiği sonucuna vardı. Bazen Beauvoir'ın

26. DPS 77, 21 Ağustos 1926.

yaşamı, başka şeylerin yanında; yaşlanan ya da entelektüel bir kadının yaşlanan ya da entelektüel bir erkek kadar romantik anlamda arzu edilir olmadığını düşündürten, ataerkil normların yarattığı bir kayıp olarak betimlenir. Ve bazen de onun kendi aptallığı yüzünden aldatıldığı düşünülür. Eski öğrencisi, Bianca Lamblin'in söylediği gibi: Beauvoir evliliği ve aileyi reddederek "kendi mutsuzluğunun tohumlarını ekmiştir."[27] Louis Menand, *New Yorker*'da şöyle yazmıştı: "Beauvoir çok güçlüydü ama buzdan yapılmıştı. İlişkileri, büyük oranda aşk ilişkileri olsa da, neredeyse yazdığı her sayfadan açıkça anlaşılıyor ki; eğer Sartre'a yalnızca kendi sahip olabilseydi, onların hepsinden vazgeçerdi."

Aksine, Beauvoir'ın öğrenci günlükleri Jean-Paul Sartre'la tanıştığı birkaç hafta içinde ona yalnızca tek bir yeri doldurulamaz rol atfettiğini gösterir; Sartre'ı bulduğuna memnundu, şöyle yazıyordu: O, "kalbimde ve bedenimde ama her şeyden öte (*çünkü kalbimde ve bedenimde başkaları da olabilirdi*) o benim düşüncemin eşi benzeri bulunmaz bir arkadaşı."[28] Bu aşktan daha çok arkadaşlıktı. Daha sonra Nelson Algren'e yazdığı bir mektupta açıkladığı gibi; "çünkü Sartre, cinsel yaşamı fazla umursamaz. O her yerde sıcak, canlı bir erkektir ama yatakta öyle değildir. Hiçbir deneyimim olmamasına rağmen, bunu kısa süre içinde hissettim; yavaş yavaş sevgili olmayı sürdürmek yararsız ve hatta yakışıksız, hale geldi."[29]

"Yüzyılın büyük aşk öyküsü" en sonunda bir arkadaşlık öyküsü müydü?

Entelektüel açıdan, Beauvoir yine Sartre'ın, ataerkinin ya da kişisel başarısızlığın kurbanı olarak resmedildi. Beauvoir kadın düşmanlığını (*misogyny*) içselleştirmiş miydi? Kendi felsefi yeteneğine güveni yok muydu? Kamusal yaşamı boyunca Beauvoir, Sartre'ın düşüncelerini "popülerleştirmek"le suçlandı. O –Virginia Woolf'un metaforunu kullanırsak– "erkek figürünü, doğal büyüklüğünün iki katı olarak yansıtan büyülü ve hoş bir güce sahip"[30] bir dev aynası olarak kabul edildi. Daha kötüsü, bu yansıtıcı rolü oynamaktan memnun olmakla suçlandı.

---

27. Bianca Lamblin, *A Disgraceful Affair*, İng. Çev. Julie Plovnick, Boston: Northeastern University Press, 1996 [Fr. 1993], s. 161.
28. CJ 758, 2, 3, 4 Eylük 1929, 'l'ami incomparable de ma pensée' (italikler tarafımdan yapılmıştır).
29. SdB'dan Nelson Algren'e (NA), 8 Ağustos 1948, TALA 208.
30. Virginia Woolf, *A Room of One's Own, A Room of One's Own/Three Guineas*, Londra: Penguin Classics, 2000, s. 32.

Ama Beauvoir'ın görünüşte "ikincil" konumunun ne kadarının Beauvoir ve Sartre'ın kendileri yüzünden olduğunu ve ne kadarının yaygın kültürel cinsiyetçiliğe dayandığını bilmek zordur. Bugün bile, biliyoruz ki kadınlar, profesyonel değil daha çok (kişisel ya da ailevi) ilişkilerine dayalı olarak tanımlanıyor; kadınların etkin fiillerden daha çok edilgin fiillerle betimlenmeleri daha olası; olumsuz cinsiyet ayrımlarına tâbiler (örneğin, "kadın olmasına rağmen, Simone bir erkek gibi düşündü") ve kendi sesleriyle alıntılanmaktansa başka sözcüklerle aktarılıyorlar.

Beauvoir'ın kariyerini kapsayan dikkat çekici yorumlar onun halkın gözünde Sartre'ın yardımcı eşi ya da daha kötü betimlenmesine ilişkin, örnek üzerine örnek sunuyor:

The New Yorker, 22 Şubat 1947
"Sartre'ın dişi entelektüel kopyası"; "görebileceğiniz en hoş Varoluşçu."

William Barrett (filozof), 1958
"[K]adın protestosu üzerine bir kitap yazan, Sartre'ın arkadaşı, şu kadın."[31]

***La Petit Larousse*, 1974**
"Simone de Beauvoir: Kadın yazar, Sartre'ın takipçisi."

***The Times* Londra, 1986**
"Hem felsefi hem politik düşüncesinde, Sartre'ın izinden gidiyor."[32]

***La Petit Larousse*, 1987**
"Simone de Beauvoir: Sartre'ın öğrencisi ve de partneri ve ateşli bir feminist."

Deirdre Bair, Beauvoir'ın ilk biyografi yazarı, 1990
Onun [Sartre'ın] "felsefi, estetik, etik ve politik ilkeleri"ni "uygulayan, yayan, açıklayan, destekleyen ve idare eden" "dostu".[33]

***The Times Literary Supplement*, 2001**
"Sartre'ın seks kölesi mi?"[34]

31. William Barrett, *Irrational Man: A Study in Existential Philosophy*, New York: Doubleday, 1958, bkz. s. 231-2.
32. "Simone De Beauvoir", *The Times* [Londra, İngiltere] 15 Nisan 1986: 18. The Times Digital Archive. Çevrimiçi 24 Mart 2018.
33. Deirdre Bair, *Simone de Beauvoir: A Biography*, Londra: Jonathan Cape, 1990, s. 514.
34. https://www.the-tls.co.uk/articles/private/sartres-sex-slave/

Beauvoir'ın kendi sözcükleri görece yakın zamana kadar ulaşılabilir olmadığı için, onun en bilgili yorumcularından bazıları bile onu, Sartre'ın büyüsüne edilgin bir biçimde kapılmış biri olarak tasarladı. Entelektüel olarak, Beauvoir entelektüel başarının "çekicilikle bağdaşmaz" olduğunu anladığı için ("Sartre'ın ardında ikinci" olarak) felsefeden vazgeçmiş bir "gizli filozof" olarak tanımlanmıştır.[35] Romantik açıdan, Beauvoir'ın Sartre'la ilişkisi; "onun yaşamının, kendi eleştirel ilgisine karşı bile korunması gereken tek kutsal alan"dı, diye yazar Toril Moi.[36] bell hooks, "Beauvoir, düşüncelerini Sartre'ın kaynak belirtmeksizin sahiplenmesini edilgin bir biçimde kabul etti" şeklinde yazmıştır.[37] Ancak Beauvoir, kişisel olarak ilişkilerinin ilk günlerinden itibaren Sartre'ı eleştirmiş ve felsefi olarak kendi özgünlüğünü savunmuştu; her ne kadar bunun onun yaşamının ileriki zamanlarında, Sartre'ın üzerindeki etkisine ilişkin iddiaların ne kadar arttığını ve tek yanlı olduğunu gördükten sonra, daha fazla dile dökülmüş hale geldiği doğruysa da.

Beauvoir'ın sömürülmüş bir kurban olduğu kaygılarının yanında, o istismarcı bir cadaloz olarak da resmedildi. Ölümünden sonra yayımlanan Beauvoir'ın Sartre'a mektupları ve İkinci Dünya Savaşı sırasındaki günlükleri; onun 1930'ların sonları ve 1940'ların başlarında, hepsi kendinin önceden öğrencisi olan, üç genç kadınla cinsel ilişkileri olduğunu ortaya çıkardı. Bazı durumlarda, sonraki zamanlarda Sartre'ın da bu kadınlarla ilişkileri olacaktı. "Beauvoir'ın kendinden yaşça çok küçük kadınları kullanması yeterince kötüdür", diye devam eder itiraz; ama Simone de Beauvoir genç kadınları Sartre için "hazırlamış" mıdır? Söz konusu anlaşmayı yapan çift açıkça doğruyu söylemeye değer veriyordu; bu onların ilişkisine dair toplumsal mitolojinin temel bir parçasıydı. Bu nedenle onların üçlü ilişkilerinin ayrıntıları gün ışığına çıktığında, bu ayrıntılar şaşkınlık, nefret ve itibarlarını zedeleyecek saldırılara yol açtı: "Sonunda anlaşıldı ki bu iki 'doğruyu söyleme' savunucusu, duygusal açıdan dengesiz birçok genç kıza sürekli yalanlar söylemiş."[38]

Ama uyandırdıkları bu küçümseme, yine kuşku verici düzeyde asimetrikti: Ya Beauvoir bir kadın olduğu için ya da ileride *İkinci*

35. Moi, *Simone de Beauvoir*, s. 44-5.
36. Moi, *Simone de Beauvoir*, s. 39.
37. bell hooks, "True Philosophers: Beauvoir and bell", *Beauvoir and Western Thought from Plato to Butler*, Der. Shannon M. Mussett ve William S. Wilkerson, Albany, NY: SUNY Press, 2012, s. 232.
38. Rowley, *Tête-à-tête*, s. 13.

Cinsiyet'i yazacak kadın olduğu için, bu tür bir davranışın sorumlusunun *Beauvoir* olabilmesi çok daha şaşırtıcı gibi görünüyordu. Beauvoir'ın *Wartime Diaries*'i 2009'da İngilizcede yayımlandığı zaman nefret etmiş bir eleştirmen, Beauvoir'ın anılarında "art arda dürüst olmayan sayfalar" yazmış olduğuna ilişkin uğradığı şaşkınlığı ifade eder biçimde yazısına *Lying and Nothingness* (*Yalan Söylemek ve Hiçlik*) başlığını koydu.[39] Bazı okurların gözünde Beauvoir, yalnızca kendini düşünmüştü ve romanları bariz gösterişten başka bir şey değildi. Beauvoir'ın Sartre'a mektupları 1991'de İngilizcede yayımlandığında, Richard Heller *onu* "ruhsuz" olarak adlandırdı ve mektupların "iç karartıcı, narsist niteliği"nden yakındı.[40]

Beauvoir'ın bu kadınları anlatma biçimiyle karşılaştıklarında, ondan umudu kesmek okurlara cazip gelebilir. Sevgililerinden biri –ki Beauvoir onunla ölünceye dek arkadaş olarak kalmıştır– Beauvoir'ın Sartre'a mektupları ölümünün ardından yayımlandıktan sonra, bir anı kitabı yazdı. Mektupların anlattığı olayların üstünden on yıllar geçmiş olmasına rağmen, onları okuduktan sonra kendini kullanılmış ve aldatılmış hissetmişti. Kime –ve ne zaman– inanmak gerekiyor? Daha sonra kadınlara özgür ve bilinçli insanlar olarak, onurlarına yakışır bir saygıyla davranılmasını isteyen, özenli bir etik yazacak olan aynı kadına karşı yapılan bu suçlamalardan ne anlam çıkarılabilir? Her şeyden öte, "cinsiyetçilik" sözcüğünün Fransızca sözlüğe eklenmesi Beauvoir sayesinde olmuştur.[41] O, "yirminci yüzyılın sembol olan entelektüel kadını", "benim yaşamayı çok istediğim zihin yaşamını tam tamına yaşamış olan bir kadın; entelektüel, düşünür-yazar" olarak Toril Moi ve bell hooks gibi feministlerin hayranlığını kazanmıştır.[42]

Bu soruların yanıtları önemlidir; çünkü pek çok feminist iddialarını onaylamak için –onun katılıp katılmaması fark etmeksizin– Beauvoir'ın otoritesine başvurdu. "Simone de Beauvoir" bir feminist sembol ve post-feminist tüketim ürünü haline gelmiştir: "Kendi bir marka, sembole dönüşmüş bir kişi."[43] Ama marka algısı herkesin

39. Elizabeth Bachner, "Lying and Nothingness: Struggling with Simone de Beauvoir's Wartime Diary, 1939-41", *Bookslut*, Kasım 2008.
40. Richard Heller, "The Self-centred Love of Madame Yak-yak", *The Mail on Sunday*, 1 Aralık 1991, 35.
41. *Le Petit Robert*'in 1978 basımına bkz. "Everyday Sexism" Giriş bölümü, Notlar, FW 241.
42. bell hooks, "Beauvoir and bell", s. 231.
43. Sarah Churchwell, *The Many Lives of Marilyn Monroe*, New York: Picador, 2005, s. 33.

bildiği gibi değişkendir. Bazı feministler, onun kadınların baskı altına alınmasına ilişkin zekice çözümlemesini överken, Beauvoir'ın sevgi ideallerine getirdiği eleştiri, özellikle çağdaşlarının bazılarını öfkelendirdi; onlar Beauvoir'ı küçümseyerek ve ona hakaret ederek misilleme yaptı. *İkinci Cinsiyet*'in, kadınların bir cinsiyetler savaşı değil (başka şeylerin yanında) cinsel yaşamda "hem arzu hem de saygı" hissetmek istediklerini iddia eden bir bölümü, Mayıs 1949'da yayımlandığı zaman, tanınmış yazar François Mauriac küçümseyerek şunu sordu: "Madam Simone de Beauvoir tarafından ele alınan konunun yeri gerçekten ciddi bir felsefi ve edebi dergi" midir?[44] Pascal, sevgiyle adalet arasında bir çatışma olup olmadığını sorduğu zaman, o felsefe yapıyordu. Kant ve Mill sevginin etikteki yerini tartıştıklarında, onlar felsefe yapıyordu.[45] Ama Beauvoir sevgi ve adalet tartışmasını kadınlar ile erkekler arasındaki yakın ilişkilere genişlettiğinde, o –kendinin evlenmemiş olma durumuna rezil edici bir şekilde dikkat çekmek için– "Madam" olarak adlandırıldı ve seviyeyi düşürmekle suçlandı.

Geriye dönüp bakıldığında, öyle görünüyor ki Beauvoir *ad feminam** saldırının olumsuz sonuçlarına maruz kalmıştır: Eğer onu eleştirenler, onun kadınlıktan sapmasını vurgulayarak, onu bir kadın olarak *başarısız*; ya da özgün olmadığı ve her şeyi Sartre'a borçlu olduğu için onu bir düşünür olarak başarısız; ya da onların ahlaki ideallerinden sapmasını vurgulayarak, onu bir insan olarak başarısız kılabiliyorlarsa, o zaman onun düşünceleri ciddi bir şekilde tartışılmaz, çabucak akıldan çıkarılabilirdi.

Prensip olarak, elbette, hem erkeklerin hem de kadınların, dikkati eldeki konudan başka yöne çevirerek bu konu yerine; bir kişinin karakterine ya da güdülerine saldıran tartışma stratejisi olan *ad hominem* yanıltmacayla başı derde girebilir. Ancak Beauvoir, yalnızca zayıf bir karaktere ve sağlıksız güdülere sahip olmakla suçlanmıyordu; doğaya karşı olmakla, *bir kadın olarak* başarısız olmakla suçlanıyordu. Psikolojideki son araştırmalar *agentic* ola-

44. François Mauriac, "Demande d'enquête", *Le Figaro* (1949), 30 Mayıs. Bkz. Ingrid Galster, *Le Deuxième Sexe de Simone de Beauvoir*, Paris: Presse universitaire Paris-Sorbonne, 2004, s. 21. Beauvoir bu bölümün yayımlanmasına gösterilen bu tepkiyi FC 197'de tartışır.

45. Örneğin, Mill'in *Faydacılık*'ının 2. bölümünde tarafsızlık ve "komşunu kendin gibi sev" buyruğu tartışmasında ya da Kant'ın *Ahlak Metafiziğinin Temellendirilmesi*'nin 1. kesiminde aynı buyruğa ilişkin tartışmasında.

* Kadın karşıtlığı yapan. (ç.n.)

rak adlandırılan konumlara –yani yeterlik, güven ve kararlılığı içeren etkinlik gösterdikleri konumlara– gelen kadınların sıklıkla "toplumsal baskı cezaları"yla cezalandırıldıklarını gösteriyor. Eğer kadınlar yüksek statülü, geleneksel olarak eril konumlar için yarışarak ya da bu konumlara ulaşarak cinsiyet hiyerarşisinin dışına çıkarlarsa, sıklıkla kibirli ya da saldırgan olarak algılanıyorlar ve cinsiyet hiyerarşisini korumak amacıyla –bazen bütünüyle bilinçsiz bir şekilde– "saf dışı bırakılmak"la ya da hadlerinin bildirilmesiyle cezalandırılıyor.[46]

Beauvoir, bu hiyerarşiyi pratikte ve teoride aşmıştır: Onun düşünceleri erkeklerin ve kadınların hayatlarını altüst etme gücüne sahipti ve kendi hayatını düşüncelerine göre yaşamaya çalıştı. Bu anlamda, Beauvoir'ın –kendi başına ve Sartre'la– öyküsü yalnızca bu kadın ve bu erkek hakkında neyin doğru olduğuna ilişkin değildir; ama daha genel olarak erkekler ve kadınlar hakkında neyin doğru olduğuna ilişkindir. Bugünün entelektüel manzarasında, "erkek" ve "kadın" gibi geniş kategoriler için evrensel olarak doğru olduğu kabul edilen, gittikçe daha az şey vardır ve bu kategorilerin kendileri sorgulanır hale gelmiştir. Bu, kısmen Beauvoir'ın düşünceleri sayesinde mümkün olmuştur. Ama göreceğimiz gibi, Beauvoir bunları düşünme cesaretine sahip olması yüzünden sıklıkla cezalandırılmıştır.

Beauvoir'ın kendi felsefesi –öğrencilik günlüklerinden son teorik yapıtı *Yaşlılık*'a kadar– bir kişi olmanın iki yönü arasında ayrım yaptı: "İçeriden" bakış ve "dışarıdan" bakış. Beauvoir'ın "içeriden" bakışına yaklaşmak için, onun yaşamının bazı bölümleri için neredeyse bütünüyle onun anılarına dayanıyoruz. Anılarında bize anlattığı şeylerden kuşkulanmak için nedenler var; bu yüzden yeni malzemelerin atlamalar ya da açıklamalar arasında çelişkiler ortaya koyduğu yerlerde, bunu olabildiğince çok vurgulamaya çalıştım.

Aynı zamanda Beauvoir'ın kendi oluşuna ilişkin anlayışının yaşlandıkça değişme biçimine de dikkat çektim. İnsanların kendilerine ilişkin görüşlerinin zaman geçtikçe değiştiğini biliyoruz; psikolojik çalışmalar kişinin kendi hakkındaki algısının defalarca değiştiğini ve anılarımızın bu değişimlere karşılık gelecek şekilde seçildiğini

46. Laurie A. Rudman, Corinne A. Moss-Racusin, Julie E. Phelan ve Sanne Nauts, "Status Incongruity and Backlash Effects: Defending the Gender Hierarchy Motivates Prejudice against Female Leaders", *Journal of Experimental and Social Psychology* 48 (2012): 165-79.

göstermiştir.[47] Ayrıca biliyoruz ki, insanlar dinleyicilerinin kim olduğuna bağlı olarak kendilerini çeşitli şekillerde sunar. Beauvoir'ın yaşamının bazı bölümleri için özel mektuplara ve günlüklere sahibiz ama mektuplar her zaman belli bir okur için yazılır ve günlükler bile gelecek nesiller göz önünde tutularak yazılabilir. Voltaire, ölülere borçlu olduğumuz tek şeyin hakikat olduğunu yazdı;[48] ama kendimize anlattığımız öyküler, başkalarına anlattığımız öyküler ve onların bizim hakkımızda anlattığı öykülerin arasında, hakikat nerededir?

Bu sorunun kolay bir yanıtı yoktur ve biyografi yazarının konusu bir kadın olduğu zaman, bu çok daha zor hale gelir. Carolyn Heilbrun'un belirttiği gibi, "kadınların biyografileri, eğer yazılmışlarsa; kabul edilebilir tartışmanın, neyin dışarıda bırakılabileceğine ilişkin anlaşmanın baskısı altında yazılmıştır."[49] Beauvoir'ın yaşamı düzene karşı koydu –başkalarının mahremiyetine ilişkin kaygılarını ve yazdığı şeylerin meşruiyetini tümüyle bir kenara bırakalım, eğer o yaşamı hakkında bütünüyle dürüst olmuş olsaydı; bu onun için çok daha büyük skandala neden olur ve okurları üzerinde yabancılaştırıcı bir etki yapardı. Bu yüzden, o kendi felsefesinin ve kendi kişisel ilişkilerinin çoğunu dışarıda bıraktı; "içeriden bakış"ın büyük kısmını dışarıda bıraktı. Bunu neden yapmış olabileceğinin pek çok gerekçesi vardır ve bunları, onun yaşamı bağlamında ortaya çıktıkça inceleyeceğiz. Ama bunu yapmadan önce, Beauvoir bir filozof olduğu için, onun kişisel yaşamı ve yapıtları temelinde biyografinin *neden* önemli olduğuna ilişkin sorulacak son bir soru var.

Bazı filozoflar, büyük düşünürlerin yaşamlarını okumanın yersiz olduğunu söyler; çünkü onlara göre düşünceleri yapıtlarının sayfalarında bulunabilir. Söz konusu yaşam ne kadar ilginç ya da sıkıcı olursa olsun, bu felsefeden ayrı bir alana aittir. Bunun aksine, başka filozoflar da bir kişinin yapıtlarının onun yaşamı olmaksızın anlaşılamayacağına ve bir filozofun yaşamı hakkında bilgi edinmenin; onun yapıtlarının doğru anlamını bulmak için gerekli olduğuna inanır.

47. Psikoloji için, bkz. Z. Kunda ve R. Sanitioso, "Motivated Changes in the Self-concept", *Journal of Experimental Social Psychology* 25 (1989): 272-85; R. Sanitioso, Z. Kunda ve G. T. Fong, "Motivated Recruitment of Autobiographical Memories", *Journal of Personality and Social Psychology* 59 (1990): 229-41; R. Sanitioso ve R. Wlordarski, "In Search of Information that Confirms a Desired Self-perception: Motivated Processing of Social Feedback and Choice of Social Interactions", *Personality and Social Psychology Bulletin* 30 (2004): 412-22.

48. Voltaire, "Première Lettre sur Oedipe", *Oeuvres* (1785), Cilt 1.

49. Carolyn Heilbrun, *Writing a Woman's Life*, Londra: The Women's Press, 1988, s. 30.

İlk yaklaşımın, ayırma yaklaşımının, potansiyel tehlikesi kendinin tarih-dışılığının yanlış anlamaya yol açabilmesidir: Örneğin felsefeyi bu şekilde okumak, varoluşçu etiği Sartre'ın geliştirdiği yanlış anlamasına yol açmıştır (ilk olarak Beauvoir'ın bu konudaki çalışmaları yazılmış, yayımlanmış olmasına ve Sartre bu konudaki kendi çalışmasını yaşamı sırasında hiç yayımlamamış olmasına rağmen).

İkinci yaklaşımın potansiyel tehlikesi, insanları dışsal nedenlerin sonuçlarına *indirgemekle* sonuçlanabilmesidir. "İndirgemeci" biyografiler kişinin yaşamının kendi adına konuşmasına izin vermekten ziyade; çoğu kez o yaşamdan anlam çıkarmaya çalışan belirli bir gündem tarafından yönlendirilir. Bu yaklaşımlar çok aydınlatıcı olabilir ama öznelerin, onları olmaya karar vermiş oldukları kişiler olarak değil; çocukluklarının ya da sınıflarının ürünleri olarak resmederek, fail oluşlarını gölgeleyebilirler.[50]

Beauvoir'ın kendisi, "yaşam" ile "çalışma" arasında yapılan kaba bir ayrıma direnirdi –sanki "çalışma" yaşamak değilmiş ve "yaşam" çalışma gerektirmiyormuş gibi! Onun anahtar felsefi anlayışlarından biri, her insanın biricik bir bağlamda, biricik bir yer, zaman ve ilişkiler ağı içindeki biricik bir bedende *bir durum içinde* (*situated*) olmasıdır. Bu durum her bireyin kendinin dünyadaki yerini hayal etme yeteneğini şekillendirir ve bir ömrün akışı içinde değişir. Ayrıca, kadınlar söz konusu olduğunda bu durum yüzyıllardır süren cinsiyetçilik tarafından şekillendirilmiştir.

Beauvoir'ın yaşamı hakkında yazmak, bu nedenle, başka bir tür indirgemeciliğin başka bir meydan okumasını ortaya koyar; çünkü onun yaşamına şekillendirici çocukluk deneyimleri ve diğer psikanalitik mercekler ya da ekonomik, sınıfsal diğer toplumsal etmenler temelinde bakmanın yanında, düşünülmesi gereken cinsiyetçilik yapıları vardır. Onun çalışmalarının kesildiğini, İngilizceye yanlış çevrildiğini ya da çevrilmediğini; bazı durumlarda bu kesintilerin, yanlış çevirilerin onun felsefi titizliğini ve politik mesajını değiştirdiğini şu anda biliyoruz. Ama onun çalışmalarının başına bunun geldiği olgusunun kendi şu soruya yol açar: Neden, yirmi birinci yüzyılda "feminizm" farklı anlamları olan tartışmaya açık bir kavram olmayı sürdürmektedir? Bir kadının "özgür seçim"i,

50. Örneğin, psikanalitik ya da Marksist biyografiler insanları önemli çocukluk deneyimleri ya da ekonomik ve diğer toplumsal yapılar yoluyla anlamayı başarmaya çalışır. Bkz. James Conant, "Philosophy and Biography", "Philosophy and Biography" konusundaki bir sempozyumda yapılan konuşma, 18 Mayıs 1999.

bir başkasının "baskı altına alınması"dır. Bir insanın yergisi başka bir insanın cinsiyetçiliğidir. Ve tam da bu, Beauvoir'ın olgunluk dönemi felsefesinin incelediği belirsizlik türüdür.

Beauvoir'ın felsefi ve otobiyografik yazıları, özgürlük ile sınırlama arasındaki gerilimi bir etik kişi (*an ethical self*) olmanın temeli haline getirdi. Onun edebiyatı aynı zamanda bu temaları incelemiştir; her ne kadar Beauvoir'ın kendi yaşam deneyimiyle ilişkisi tartışmalı olsa da. Beauvoir'ın 1945 tarihli *Başkalarının Kanı* (*The Blood of Others*) romanında karakteri Hélène, düşüncelerinin ya da davranışlarının onun aşağı sınıftan olması olgusuna indirgenmesine itiraz eder: "İnsanların davranışlarını hep dışsal koşullara göre açıklamak saçmadır; sanki ne düşündüğümüz, ne olduğumuz bize bağlı değilmiş gibi."[51] Ve onun felsefesi de bu gerilimi inceliyordu: *Belirsizliğin Etiği* (*Ethics of Ambiguity*) adlı denemesinde Beauvoir, "eğer tarih, insanın dışsal güçlerin yalnızca pasif bir taşıyıcısı olarak göründüğü mekanik bir açılımsa, eylem kavramının kendi tüm anlamını kaybeder" diye yazar.[52]

Bu biyografi sonuç olarak "gerçek" Beauvoir'ı anladığı iddiasında bulunmaz; çünkü hiçbir biyografi yazarı bir insan yaşamına Tanrı'nın gözünden bir bakış açısını elde edemez. Daha ziyade, bu kitabı güdüleyen şey, Beauvoir'ın yaşamıyla yapıtlarını ayırmak ile yapıtlarını yaşamına indirgemek arasındaki tehlikeli alanda gidip gelme arzusudur. Bu biyografi, Beauvoir'ın yaptıklarının kendine bağlı olduğu düşüncesine hakkını teslim etmeyi ve kadın olmanın bir parçasının, olduğunuz kişinin tüm yönlerinin kontrolüne sahip olmamak olduğunu –Beauvoir ile hemfikir olarak– kabul etmeyi amaçlar. *İkinci Cinsiyet*'te Beauvoir, "kadınlar, başkalarının iradesine bağımlı güçlerden daha fazlasına sahip olmamaya mahkûmdur: Köle ya da ilah, kaderini seçen hiçbir zaman kadının kendi değildir"[53] diye yazmıştır. Yaşamının ilerleyen zamanlarında Beauvoir, kendinin kamusal kişiliğinin (*public persona*) onun "Simone de Beauvoir" olmasını –ve bu kişiliğin kamusal bir gücü olmasını– gerektirdiğini fark etti ama onun felsefesi, yapabileceği tek şeyin kendi olmayı sürdürmek olduğu görüşüne bağlamıştı.

On beş yaşından itibaren Beauvoir, bir yazar olmak için güçlü bir çağrı hissetti ama olduğu şeyden her zaman hoşlanmadı. *Pyrrhus ile*

51. BO 39.
52. EA 20.
53. SS 88.

Cinéas adlı erken dönem bir felsefi denemesinde Beauvoir, hiçbir insanın tüm yaşamı boyunca aynı şeyi istemeyeceğini yazdı: "Bir yaşamda tüm anların uzlaştığı bir an yoktur."[54] Bazen, Simone de Beauvoir yaşamının başkalarının içeceği bir pınar olduğunu hissetmiştir. Bazen, kuşkuya yenik düşmüş ya da kendine ve başkalarına davranış şeklinden derinden pişmanlık duymuştur. O, kendi fikirlerini değiştirmiş ve başkalarının fikirlerini değiştirmiştir. Depresyonla mücadele etmiştir. Yaşamı sevmiş; yaşlanmaktan korkmuş, ölüm onu dehşete düşürmüştür.

Beauvoir, yaşamının sonlarına doğru bir biyografi için Deirdre Bair'le görüşme yapmayı kabul etmiştir; bunun nedeni kısmen Bair'in, Beauvoir'ın yalnızca feminizmini değil, onun *tüm* yaşamı hakkında yazmak istemiş olmasıdır.[55] Beauvoir, tek bir boyuta indirgenmeyi sevmezdi. Bair'in kitabı –ölümünden sonra yayımlanan, pek çoğunun onun yaşamını öğrenmek için hâlâ başvurduğu, ilk biyografi (1990)– öznesiyle pek çok söyleşi yapmış olma avantajına sahiptir. Ama birçok açıdan Beauvoir'ın zaten topluma sunduğu öyküyü yeniden anlatmıştır.

Topluma sunmadığı öyküye yaklaşmaya yarayacak ilk biyografidir bu: Entelektüel kadının Sartre'la tanışmadan önceki oluşumunu, kendi özgürlük felsefesini nasıl geliştirdiği ve savunduğunu, okurlarının özgürlüklerine hitap etmek istediği için romanlarını nasıl yazdığını, *İkinci Cinsiyet*'i yazmanın yaşamını nasıl değiştirdiğini; ve yapıtları yalnızca okurların hayal güçleri üzerinde değil, yaşamlarının somut koşulları üzerinde etki bırakan bir entelektüel olmayı istediği için; yaşamını yazma ve feminist aktivizme nasıl yöneldiğini gösterir.

Elinizdeki kitabı yazmak son derece korkutucu –bazen dehşete düşürücü– oldu. Beauvoir –ne kadar kafa karıştırıcı, dehşet verici ya da sarsıcı olursa olsun– anısını çarpıtmak istemediğim bir insandı. Bir yaşam ne kadar iyi belgelenmiş olursa olsun, bir yaşamın belgelenmesi o yaşamın kendi değildir. Kendi durumunun ilgileri tarafından yönlendirildiğimi ve zaten Beauvoir'ın seçimine maruz kalmış olan bilgilere dayandığımı bilerek, seçici oldum. Onun insanlığının tam bir görüntüsünü göstermeye çalıştım: Güveni ve tereddütleri, enerjisi ve umutsuzluğu, entelektüel iştahları ve bedensel tutkuları. Her konuşmasını, her arkadaşını

54. PC 120.
55. Bair, s. 13.

ya da her sevgilisini dahil etmedim. Ama felsefesini dahil ettim; çünkü felsefesi olmadan onun çelişkileri ya da katkıları hakkında samimi olamazdım.

Beauvoir destansı bir hayat yaşadı: Yirmi birinci yüzyılın muazzam sayıda edebi, felsefi ve feminist sembollerinin yanı sıra Picasso ve Giacometti, Josephine Baker, Louis Armstrong ve Miles Davis'le yolları kesişmişti. Charlie Chaplin ve Le Corbusier onun onuruna New York partilerine geldi; Beauvoir bir kez kafası iyi olmadan altı tane ot içmiş olduğunu iddia etmiştir.[56] Ama felsefe olmadan Simone de Beauvoir "Simone de Beauvoir" olmazdı ve bu iki neden yüzünden önemlidir: Beauvoir'ın Sartre'ın takipçisi olduğu efsanesi yeterince uzun süre varlığını sürdürdüğü ve onların anlaşmazlıkları, onların sürekli sohbetleri Beauvoir'ın nasıl kendi olduğunun can alıcı bir parçası olduğu için.

Ama onlar yalnızca tek bir yönü oluşturuyordu. 1963'te Beauvoir şöyle yazdı:

> Bir yazarın yaşamının kamusal yönü tek bir boyuttan daha fazlası değildir ve bence benim edebiyat kariyerimle ilişkisi olan her şey, benim özel yaşamımın bir yönüdür. Ve tam da bu yüzden, bir tür ünlü varoluşa sahip olmanın, hem kendim için hem de okurlar için, kişisel bir bakış açısından ne anlama geldiğini çözmeye çabalıyordum.[57]

Beauvoir, Sartre'ın felsefesini ve onun sevgisini eleştirdi ve bununla birlikte Sartre, Beauvoir için, onunla tanıştıktan sonraki birkaç hafta içinde hızlı bir şekilde olduğu gibi, "onun düşüncesinin eşi benzeri bulunmaz arkadaşı" olarak kaldı. Onun düşünceleri çağdaşlarına derinden meydan okuyordu ve bu düşünceler susturulacak, alay konusu yapılacak ve küçümsenecekti. Beauvoir, bunları düşünmesine ve yazmasına izin veren bir yaşamı seçti; çünkü o kendi zihnine değer verdi ve zihninin üretkenliğinden emindi. On dokuz yaşındayken, Beauvoir günlüğüne "yaşamımın en derin yönü düşüncelerimdir" diye yazdı.[58] Ve yaşamda olduğu her şey bir yana, elli dokuz yıl sonra yetmiş sekiz yaşındaki Beauvoir hâlâ aynı fikirdeydi: "Benim için en önemli şey, benim zihnimdi."[59]

56. SdB'dan S'a, 24 Nisan 1947, LS 451.
57. "A story I used to tell myself", UM 159.
58. DPS 297, 29 Temmuz 1927.
59. Schwarzer, *Simone de Beauvoir Today*, s. 86; DPS 296, 29 Temmuz 1927.

Virginia Woolf "her kuşak tarafından anlatılması gereken bazı öyküler vardır" diye yazmıştır.[60] Ancak Beauvoir'ın durumunda, onun öyküsünün büyük kısmı anlatılmak için fazla karışık olmuştur. Beauvoir'ın günlüklerinde ve mektuplarında okuduğumuz anlatım –onun felsefe sevgisi ve benzerine rastlanmamış şekillerde sevme arzusu hakkındaki– ardından gelen yaşamının şeklini değiştirir.

Resim 1: Meyrignac'ta babasının ailesiyle çevrili olan Beauvoir, 1908 Yazı. Soldan Sağa: Georges, Ernest (Simone'un büyükbabası), Françoise, Marguerite (Simone'un teyzesi) ve kocası Gaston (Georges'un erkek kardeşi).

60. Virginia Woolf, "Not One of Us", Ekim 1927, CE IV, s. 20, aktaran Hermione Lee, *Virginia Woolf*, Londra: Vintage, 1997, s. 773, Dipnot 42.

1.
Bir Kız Gibi Büyümek

9 Ocak 1908'in sabahında saat 4:30'da Simonne Lucie Ernestine Marie Bertrand de Beauvoir, Paris'in altıncı semtinde ve boğucu toplumsal düzenin içine doğdu.[1] Aldığı ilk nefes, Raspail bulvarına bakan ikinci kat penceresinden geliyordu ve dört yaşına geldiğinde annesiyle beraber ziyarete gittiği zaman taşıdığı kadife çantasından kartvizitlerini* çıkarma sanatının uzmanı olmuştu.[2] Beauvoir, Paris'in bu aynı şık bölgesinde neredeyse yaşamının tümü boyunca yaşayabilirdi; ama onun doğumu sırasında ailenin zenginliği azalmaktaydı.

Bertrand de Beauvoirlar, esasen Bourgogne'dan olan yüksek burjuvazidendi. Atalarından biri 1786'da aristokratik bir unvan almıştı; ancak 1790'da, Devrim'den sonra, kafası kesilecekti. Beauvoir'ın doğumundan bir yüzyıldan fazla süre önce olmuş olmasına rağmen, bu olay Beauvoir'ın ailesinin toplumsal konumuna ilişkin tahminlerinde farklılaşan biyografi yazarlarını ikiye ayırmıştır: Bair, Beauvoir'ın soyağacına büyük önem verir ama Simone'un kardeşi Hélène buna çok daha az önem atfetmiştir. Saygın atalarının idamından sonra aile, pek fazla aristokratik taleplerde bulunmadı.[3]

1. Doğum belgesindeki özgün adının yazılışı "Simonne"du.

* Burada bahsedilen kartvizit ("*engraved calling cards*") eski bir sosyal gelenektir. Ziyarete gidilen evde kapıyı açan görevliye ev sahibine götürmesi için verilen, ziyarete gelen kişinin kim olduğunu gösteren yaptırılmış ya da kişinin kendi tarafından hazırlanmış kart. (ç.n.)

2. Hélène de Beauvoir'a göre aile adresi Montparnasse bulvarı 103 olsa da, daire binanın Raspail tarafındaydı.

3. Bair, Bertrand de Beauvoirların tarihlerini on ikinci yüzyıla, Paris Üniversitesi'nin kurucu ortağı ve Aziz Anselmus'un bir öğrencisine kadar dayandırabildiklerini ve kendilerini ikinci derece soylu olarak düşündüklerini yazar. Sylvie Le Bon de Beauvoir ile görüşmemde, o Hélène de Beauvoir'ın *Souvenirs*'te sunduğu versiyonu des-

Yine de Limousin'de şatosu olan bir arazinin sahibiydiler. Ama Simone'un babası Georges de Beauvoir, ilk çocuk değildi bu yüzden araziyi miras almayacaktı. Entelektüel açıdan yetenekli ve cezbediciydi ama istekleri ebeveyninkilerle uyumlu değildi; o bir aktör olmak istiyordu. Babası onu daha saygı gören bir meslek yapmaya teşvik etti ve gelenek üstün geldi: Georges hukuk okudu ve tanınmış bir Parisli avukatın ofisinde çalıştı. Hevesli değildi: Ne babası ne de erkek kardeşi hayatını kazanmak için çalışmak zorundaydı ve annesi çalışmanın değerini aşılamaya çalışmış olsa da, Georges'ta hiçbir zaman kök salmamıştı. Evlenmek istiyordu; ancak hukuk deneyimi kazanmak için yaptığı sekreterlik görevini; başka başarı olasılıklarını geliştirmek umuduyla, bir süre sonra bıraktı.

Babasının aracılığıyla uygun bir aday bulundu: Françoise Brasseur, kuzeyli bir aileden yüklü bir çeyizi olan genç bir kadın. Adlarının aristokratik bir ön-eki (Bertrand de Beauvoir'ın "de"si gibi) bulunmasa da, Brasseur'lar Bertrand de Beauvoirlardan çok daha zengindi. Gustave Brasseur, gelinin babası, çok başarılı bir Verdun bankeriydi. Françoise, onun ilk doğan ama en az sevilen çocuğuydu; doğumu babasının bir varis için duyduğu umudu kırmıştı. Françoise bir manastırda eğitim gördü ve ebeveyni finansal zorluklarla karşılaşıncaya kadar onunla çok az ilgilendi, bu zorluklar onlara Françoise'nın evlenme çağına yaklaştığını hatırlattı. Bu, Brasseur'ların kız doğumdan dolayı hayal kırıklığına uğradıkları tek sefer değildi: Bir kız çocuk olarak bu hayal kırıklığıyla yüz yüze geldikten sonra, Françoise bir anne olarak da bununla yüzleşti ve yaşamı boyunca ebeveyninin soğukluğundan sıkıntı çekti.[4]

İki ailenin 1905'te ilk tanışmaları, Normandiya'da tarafsız bir bölge olan bir Houlgate tatil beldesinde oldu. Françoise buluşma konusunda isteksizdi ve aynı zamanda ondan beklenen sahte ritüelden dolayı da gergindi: Geleneğe göre, talibinin onu ilk görüşü dikkatli bir şekilde önceden düzenlenmişti. Otelde manastırdan sınıf arkadaşları, onun güzelliğini ve toplumsal duruşunu gösterecek bir senaryoya uygun olarak etrafını saracaktı; böylece talip potansiyel eşinin sohbeti ve çayı yönetirken uygunluğunu değerlendirebilecekti. Tanışmalarından sonraki bir iki hafta içinde Georges evlenme

tekleyerek, bunu reddetti (HdB s. 14). Beauvoir'ın çocukluğu için MDD, VED, Bair, Hélène de Beauvoir'ın anıları *Souvenirs*'e (Paris: Séguier, 1987) ve Sylvie Le Bon de Beauvoir'ın MPI içindeki "Chronologie"ye bağlı kalıyoruz.

4. MDD 37.

teklif etti. Ve evlilik önceden ayarlanmış olmasına rağmen; 26 Aralık 1906 tarihindeki düğün günlerinde, ayrıca aşkla birleşmişlerdi.[5]

İlk yıllarında Simone ebeveyninin ilişkisini; duygusal ve fiziksel olarak, tutkulu bir ilişki olarak hatırlıyordu.[6] Birinci evlilik yıl dönümlerinin hemen ardından, Simone doğdu. Mutlu olsalar da, yirmi bir yaşındaki anne ve otuz bir yaşındaki baba hâlâ yaşamlarının uyuşması ile beklentilerinin çekişmesinin pazarlığını yapıyordu. Adresleri –bulvar 103 Montparnasse– Goerges'un konumunu yansıtıyor ama mobilyalar yansıtmıyordu. Georges, babasının evinin görkemini yeniden yaratmak istiyordu; Françoise gençti, taşralıydı ve kendini içinde bulduğu toplum, onu şaşkına çevirmişti.

Farklılıklarına rağmen (ya da belki de koşulları onları hareketsiz bıraktığı için), birkaç keyifli ay boyunca aile uyumlu bir ritim içindeydi: Simone'u yıkamak, beslemek, aynı zamanda yemek yapmak ve ev işleri, hizmetçileri Louise'in göreviydi. Georges her sabah Temyiz Mahkemelerine gidiyordu, akşam genellikle Françoise'nın en sevdiği çiçeklerle dönüyordu. Louise, onu uyumaya götürmeden önce bebekleriyle oynuyorlar; Louise yemekleri servis etmek için döndüğünde akşam yemeğini yiyorlar ve akşamı sesli kitap okuyarak iğne oyasıyla geçiriyorlardı. Georges kendi sınıfına yaraşır kültürü karısına sağlamayı kendi sorumluluğu olarak kabul ediyordu; Françoise öğreniminin kendi cinsiyetine uygun miktar ve türü asla aşmamasını sağlamayı, kendi sorumluluğu olarak kabul ediyordu.

Georges ve Françoise'nın evliliklerinden iki buçuk yıl sonra, 1909'da Françoise'nın babası Verdun'a utanç içinde kaçtığında, çeyizini halen almış değillerdi. Gustave Brasseur'ın bankasına Temmuz 1909'da tasviye emri verildi ve Brasseur ailesinin kişisel mülkleri de dahil, her şeye satılmak üzere el kondu. Yaraya tuz basarcasına, Gustave hapse gönderildi, orada on üç ay geçirdi, sonrasında yargılandı ve üstüne on beş ay ceza daha aldı. Önceki nüfûzu, yine de gücünün bir miktarını hâlâ koruyordu; erken tahliye edildi. Böylece Françoise'ya yakın yaşamak, sil baştan başlamak için karısı ve en küçük kızıyla birlikte Paris'e taşındı.

Olayların bu duruma gelmesi Françoise'nın çeyizinin hiçbir zaman ödenmeyeceği anlamına gelecekti; ama böyle de olsa ilk zamanlar aile uyumlu ve umutlu olmayı sürdürdü. Mutlulardı ve

5. Bkz. Sylvie Le Bon de Beauvoir, "Chronologie", MPI lv; (SdB ve HdB ile görüşmelere dayanan) Bair'in anlamı için bkz. Bair, s. 27-30.
6. Simone de Beauvoir, Bair tarafından aktarılmıştır, s. 620, Dipnot 19.

servetleri güvence altında gibi görünüyordu: Georges'un işinden makul bir geliri vardı ve kendi mirasına (ufak olmasına rağmen) akıllıca olduğunu düşündükleri bir şekilde yatırım yapılmıştı. Georges'un Françoise'ya sevgi dolu bir ilgisi vardı: Françoise gülen ve canlı bir kadına dönüşmüştü.[7]

9 Haziran 1910'da ikinci bir kız çocuğu doğdu. Ona Henriette-Hélène Marie adı verildi ama Hélène ya da aile arasında, ("küçük oyuncak bebek" anlamına gelen) "Poupette" diye çağrılırdı. Yalnızca iki buçuk yaşında olmasına rağmen Simone, Hélène'i kendinin uzman eğitimine ihtiyaç duyan bir öğrenci olarak gördü; çoktan bir öğretmen olmaya başlıyordu. Aile bir oğlan çocuğu umut etmişti ve Beauvoir onların Hélène'in doğumundan dolayı duydukları hayal kırıklığını fark etti; anılarında (her zamanki azımsayıcı ifadelerle) "onun beşiğinin üzüntülü yorumların merkezî olmasının muhtemelen bir anlamı var" diye yazdı.[8] Hélène'in kendi anılarında okuduğumuza göre; doğum haberi geldikten sonra büyükanne ve büyükbabası, Georges ve Françoise'yı bir oğlanın gelişi konusunda kutlayan bir mektup yazmışlardı. Bir kız olduğunu duyduklarında yeni bir kâğıt harcamaya gerek duymadılar ve yalnızca şöyle bir not eklediler: "Anladığım kadarıyla, Tanrı'nın isteği üzerine, küçük bir kız doğmuş."[9]

Beauvoir en erken yıllarını, yalnızca eninde sonunda kendinin de "çocukluktan dışlanmaya mahkûm" olduğunun farkına varmasıyla bozulmuş olan "kalıcı bir güvenlik" hissi olarak betimler. Dışarıda doğayı keşfetmeyi seviyor, çimenlerin üstünde koşmaktan; yaprakları ve çiçekleri, tohum tanelerini ve örümcek ağlarını incelemekten keyif alıyordu. Aile, her yaz iki ayı taşrada geçiriyordu: Bir ay Georges'un kız kardeşi Hélène'in evinde (La Grillère olarak adlandırılan kuleli bir on dokuzuncu yüzyıl şatosunda) ve diğer ayı da Meyrignac'ta babasının malikanesinde. Meyrignac'taki şato, iki yüz hektardan büyük bir arazinin içine inşa edilmişti; Simone'a kendini doğanın güzelliği içinde kaybetmesi için büyük bir olanak sunuyordu. Doğal alanlara merakı yaşamının kalıcı bir özelliği olacaktı; taşrayı yalnızlık, özgürlük ve mutluluğun en yüksek mertebesiyle ilişkilendirmeye devam etti.[10] Tüm ihtişamına rağmen,

7. MDD 37.
8. MDD 42.
9. HdB, *Souvenirs*, s. 13.
10. MDD 75, 24, 25.

bazı Parisli ziyaretçileri şaşırtan bir şekilde, şatonun ne elektriği ne de şebeke suyu vardı.[11]

Paris'teki daireleri, aksine, konforlu, ışıltılı ve oldukça yoğun bir şekilde kırmızıydı; kırmızı kadife döşemeler, kırmızı bir Rönesans yemek odası, kırmızı kadife ve kırmızı ipek perdeler. Misafir odasının duvarları, kristal avizenin ışığını yansıtan aynalarla kaplıydı ve yemek bıçaklarının konulması için gümüş bıçaklıklar vardı. Françoise, şehirde konukları için kuyruklu piyanoyu çalmaya dönmeden önce; tül ve kadifeden elbiselerle kızına iyi geceler derdi. Burada yalnızlık ve doğal alanları bulması daha zordu: Simone "ortak çocuk parkı" Lüksemburg Bahçeleri'yle yetinmek zorunda kalıyordu.[12]

Simone, erken gelişmiş bir okurdu ve ailesi onun merakını büyük bir dikkatle geliştiriyordu. Babası onun için, "güçlü bir ifadeyle" ezberden nasıl okuyacağını öğreten bir şiir antolojisi hazırladı; diğer yandan annesi, onu birbiri ardına kitap abonelik servisine ya da kütüphaneye kaydettiriyordu.[13] Simone'un doğduğu yıl, Fransız devlet okullarına genç kızları *baccalauréat*ya –üniversiteye girişe izin veren sınava– hazırlama izninin nihayet verildiği yıldı. Ama Beauvoir'ın çevresinden hiçbir kız çocuğu devlet okuluna gitmiyordu. Ekim 1913'te (Beauvoir beş buçuk yaşındayken) onun özel bir Katolik okuluna, *Adeline Désir Institute*'a (Beauvoir'ın kısaca *Le Cours Désir* adını verdiği okula) gitmesine karar verildi. Beauvoir sonrasında gitme ümidinin verdiği sevinçle zıpladığını hatırlıyorsa da, onun statüsündeki bir kızın bir okulda eğitim görmesi bir kara lekeydi –olanağı olanların evde özel öğretmenleri olurdu. Haftada yalnızca iki gün –Çarşamba ve Cumartesileri– okula gidiyordu ve geri kalan zamanda okul ödevleri annesi tarafından evde yönetiliyordu; babası da onun gelişimi ve başarısıyla yakından ilgileniyordu.[14]

Hélène okul günlerinde ablasını özlüyordu ve ilişkileri çok sıkı olmayı sürdürdü, bunun nedeni; kısmen derin bir duygusal yakınlıktı kısmen de kızların annelerinin dikkatle incelemediği kimseyle sosyalleşmeye izinlerinin olmamasıydı ve anneleri, yaşıtlarının çoğunun uygun olduğunu düşünmüyordu. Georges ve Françoise, büyük çocuklarının üstüne titriyordu ama Hélène'i başlı başına bir birey olarak düşünmüyorlardı. Hélène, ebeveyninin Simone'la

11. HdB, *Souvenirs*, s. 16.
12. MDD 23.
13. MDD 36, 51.
14. HdB, *Souvenirs*, s. 44.

gurur duyduklarını biliyordu: Simone sınıf birincisi olduğu zaman, annesi onu bolca överdi; Hélène birinci olduğundaysa, Françoise onun başarısını ona yardım eden bir ablası olmasından dolayı, daha kolay elde ettiği gerçeğine atfediyordu. Hélène şöyle belirtmişti: "İkinci doğan kız olarak, gerçekten memnuniyetle karşılanan bir çocuk değildim. Ama Simone, ebeveynimin tarafını tutarak beni ezebilecekken bana değer verdi ve bu yüzden ona bağlı kaldım. Bana her zaman iyi davrandı, her zaman beni onlara karşı savundu."[15] Ailenin birkaç tane oyuncağı vardı; ama kız kardeşler hayali oyunlar oynamaktan ve birbirinin sırdaşı olmaktan hoşlanıyordu.[16]

Resim 2: Françoise de Beauvoir kızlarıyla birlikte, Hélène (solda) ve Simone (sağda).

15. HdB, *Souvenirs*, s. 58.
16. MDD 43.

Simone yedi yaşındayken, kendinin ilk özel komünyonuna katılmıştır –haftada üç kere, ya annesiyle ya da Cours Désir'deki özel küçük kilisede yerine getirmeyi sürdüreceği bir uygulamanın başlangıcıydı. Aynı yıl Simone kendinin bugüne kalmış olan ilk öyküsü *Les Malheurs de Marguerite*'i (*Marguerite'in Talihsizlikleri*) yazdı –100 sayfa uzunluğundaydı, büyük babası Brasseur'dan aldığı karton kapaklı küçük bir deftere elle yazılmıştı.[17]

Simone'un sekiz yaşına kadar, saygıya layık gördüğü yalnızca başka tek bir çocuk vardı: Kuzeni Jacques. Jacques, ondan altı ay büyüktü ama bir erkek çocuğu eğitimi –hem de iyi bir eğitim– almıştı: Onun kendine güveni Simone'un gözlerini kamaştırıyordu. Bir gün Jacques, Simone'a onun adının yazılı olduğu bir vitray yapmıştı. "Tanrı'nın gözünde evli" olduklarına karar verdiler ve Simone, onu "nişanlısı" olarak adlandırıyordu.[18] Geriye dönüp baktığında Hélène eğer yalıtılmış olma durumları olmasaydı; Simone'un bu çocukça nişanlıya bu denli önem atfetmeyeceğini yazdı –ama en az bir on yıl boyunca Simone, onunla gerçekten evleneceğini düşündü.

Beauvoir (on yaşında) ilkokul dördüncü sınıfa geçtiğinde, yakın ailesinden olmayan, saygısını hak eden, ikinci bir yabancıyla tanıştı: Yaşamının ve ölümünün Simone üzerinde derin bir etkisi olacaktı. Elisabeth Lacoin –Beauvoir'ın hitap ettiği şekliyle, Zaza[19]– Cours Désir'de parlak ve hayat dolu bir öğrenciydi; onlar tanıştıktan sonra dostça bir rekabete girdiler. Zaza, Simone'u yaşamın yeni ve hoş bir boyutuyla tanıştırdı: Arkadaşlık. Simone, Hélène'le "biz" demenin ne demek olduğunu öğrenmişti; Zaza'yla birini özlemenin ne demek olduğunu ilk kez deneyimledi.

Hélène de Beauvoir, Zaza'yı gergin biri –"kontrolden çıkmaya hazır parlak tüylü ve güzel bir yarış atı"[20]– olarak betimledi ama Simone'un gözünde o bir mucizeydi. Güzel piyano çalıyor, zarif

17. SLBdB, "Chronologie", 1915, MPI lvii. *Memoirs of a Dutiful Daughter*'da (*Hürmetkâr Bir Kız Evladın Anıları*) bu öyküden bahsetmemiştir, bunun yerine 89 sayfalık *La famille cornichon*'un (*Kornişon Ailesi*) (Ekim 1916, sekiz yaşında) ilk olduğunu yazmıştır. Kardeşine ithaf ettiği *Histoire de Jeannot Lapin* (*Tavşan Johhny'nin Öyküsü*) (1917-8'de, elli dört sayfa Beauvoir'ın el yazısıyla yazılmıştır), "contes et histories variées" (çeşitli masallar ve öyküler) (1918-9, on dokuz sayfa); *En vacances. Correspodance de deux petites amies* (*Tatilde. İki Kız Arkadaşın Mektupları*) (Haziran 1919, yirmi üç sayfa) dahil olmak üzere çocukluğunda başka öyküler de günümüze kalmıştır ancak yayımlanmamıştır.

18. MDD 61.

19. MDD'de onun kimliğini korumak için ondan Elisabeth Mabille olarak bahsetti.

20. Hélène de Beauvoir, aktaran Bair, s. 133.

bir şekilde yazıyor, "oğlanvari cesareti"ni kaybetmeden kadınsı oluyor ve yalnızca Racine'e hayranlık beslemeye (bu beklenen bir şeydir) değil; aynı zamanda Corneille'den nefret etmeye de (bu beklenmeyen bir şeydir) cüret ediyordu. Zaza'nın huzur bozucu düşünceleri vardı: Bir piyano resitali sırasında annesine dil çıkarmıştı ve "kişiliği"ni böyle davranışlarla dışa vurmasına rağmen, annesi ona sevgi ve yakınlıkla karşılık veriyordu.

Arkadaşlığın tatlılığıyla birlikte Beauvoir, sonrasında buruk bir tat hissettiğini keşfetti: Karşılaştırma.

Sonradan fark etti ki, kendi yaşamını ve kendi annesini Zaza'nınkilerle karşılaştırmak adil bir yarışma değildi: "Ben kendimi içeriden hissediyordum ve onu dışarıdan görüyordum."[21] On sekiz yaşına yaklaştığında Beauvoir, onun yapıtlarında önemli bir rol oymaya devam edecek olan; "kendi içimde olduğum varlık ile dışarıdan görülen varlık arasında sıklıkla gözlenen ikilik" arasındaki bu ayrımı kullanıyordu.[22]

Geçmiş tecrübelerinin ışığında, Beauvoir, Zaza'nın annesi, Madam Lacoin –Simone'un ebeveyninin Zaza'yla arkadaş olmasını teşvik etmeye başladıkları gün belirttikleri gibi– iyi bir Katolik ailedendi, iyi bir Katolik evliliği yapmıştı ve dokuz çocuğun iyi Katolik annesiydi. Aynı zamanda zengindi ve geleneklere gülüp geçecek parası olduğu için; statüsü Zaza'nın isyankârlıklarına göz yumabilecek kadar sağlamdı. Aynı şey Madam de Beauvoir için söylenemezdi.

Eğer bir çocukluk buyruklarla özetlenebilirse, Simone de Beauvoir için en büyük iki buyruk şunlardı: "Uygun olmayan şeyleri *yap*mamalısın" ve "uygun olmayan şeyleri *oku*mamalısın." Françoise de Beauvoir "taşra adabı ve manastır ahlakı" içeren sarsılmaz bir katılıkta yetiştirilmişti.[23] Tanrı'ya duyduğu sarsılmaz inancın yanında, görgü kurallarına kimsenin ondan alamayacağı bir istekle bağlıydı: "Toplumsal geleneklerin onayladığı mantıksızlıklara herhangi bir şekilde karşı çıkmayı asla hayal etmedi."[24] Eğer bu, bir kadınla "günah içinde" yaşayan bir erkek arkadaşın evlerine kabul edilebileceği ama böyle bir kadının edilemeyeceği anlamına geliyorsa; peki öyle olsun. Françoise, kendi kızının sözleriyle, "cinselliği, ahlak

21. MDD 114.
22. DPS 67, 16 Ağustos 1926.
23. VED 33.
24. MDD 38.

bozukluğuyla karıştırmaya eğilimli"ydi: Arzunun kendini yanlış bir şekilde günah sanıyordu. Gelenek, erkeklerin düşüncesizliğine izin verdiği için Françoise da izin veriyordu; kadınlar onun memnuniyetsizliğinin ağırlığından bunalıyordu. "Fiziksel" sorular onu hasta ediyordu ve onları kızlarıyla asla tartışmazdı –Beauvoir ergenliğin sürprizlerini kuzeni Madeleine'den öğrenmek zorunda kalmıştı.

Madeleine, Simone'dan yaşça büyüktü. Bedenler ve onların "uygunsuz" kullanımı hakkında daha çok şey biliyordu. Bir gün taşradayken, Simone ve Hélène'e bedenlerinin yakında geçireceği değişimden bahsetti: Kan ve bezler olacaktı. Gizemli terimlerin –"sevgili", "metres"– açıklamalarını yaptı, bu da çocuk doğurmanın öncesindeki nedensel zincir hakkında merak uyandırdı. Yeni bilgilerin cesaretiyle, kız kardeşler Paris'e ve annelerine döndükleri zaman Hélène, Françoise'ya bebeklerin nereden geldiğini sordu. Madam de Beauvoir, bebeklerin ağrısız bir şekilde anüsten geldiğini söyledi. Bu ve başka durumlarda Françoise kızlarını, kendi bedenlerinin olanakları hakkında şaşılacak şekillerde yanıltıyordu: Beauvoir kendi bedenini "iğrenç ve nahoş" olarak görerek büyüyecekti.[25]

Françoise, diğer taraftan, zihinleri ihmal etmiyordu –hatta çocuklarına daha iyi yardım etmek için İngilizce ve Latince öğrendi. Hem Georges hem de Françoise, eğitime büyük değer veriyordu –iyi yetişmiş bir genç kız, iyi okumuş bir genç kızdı– ama din konusunda bu denli birleşmiyorlardı. Simone'un annesi ne kadar dindar bir Katolikse babası o kadar dogmatik bir ateistti. Bu karşıtlığın Beauvoir üzerinde derin bir etkisi olacaktı. Babası ona kitap üstüne kitap sağlıyor, büyük edebiyat yapıtlarından dikkatli bir şekilde seçkiler düzenliyordu. Annesi ona dinsel literatür, yaşayan ve özverili bir Katolik adanma örneği sağlıyordu. Françoise kızlarının derslerine katılıyordu (Cours Désir kızlar on yaşına gelinceye kadar buna izin veriyordu) ve onları düzenli olarak Notre-Dame-des-Champs ya da Saint Sulpice'te ayine götürüyordu. Onlu yaşlarının ortalarında, hem eğitim hem de Katoliklik, Beauvoir'la anne babası arasında sürtüşme nedeni olduğunu gösterecekti. O, sonrasında kendi çocukluğunu kuşkuculuk ve inanç arasında sallantıda olarak betimledi ve bu "dengesizliği", kendi yaşamını "sonu olmayan türden bir tartışma" haline getiren bir şey olarak kabul etti: Bu, diye düşündü, bir entelektüel olmasının esas nedeniydi.[26]

25. MDD 41, 82.
26. MDD 41.

1914 Ağustos'unda Birinci Dünya Savaşı ilan edildiğinde, Georges ve Françoise işgalden korktu ve aile Paris'e dönmenin güvenli olup olmadığına karar verinceye dek La Grillère'de kaldı. Simone, orada savaş gücü için konserveleme ve örgü örmeyi; "yaşamımda bu tür kadınsı uğraşları bir miktar keyif alarak yaptığım tek zaman" olarak hatırlar.[27] Önceki yıl Georges, kalbi zayıf olduğu için ordudan terhis edilmişti. Ama buna rağmen aktif görev için çağrılmıştı ve Ekim ayında ön cephedeydi. Birkaç hafta içinde bir kalp krizi geçirdi, bu yüzden yine aktif görevden terhis edildi ve iyileşmesi için askeri hastaneye gönderildi. 1915'in başlarında Paris'e dönmek için hastaneden ayrıldığında, Savaş Bakanlığı'nda yeniden görev aldı. Paris enflasyonun kuşatması altındaydı, Georges'un geliri çok azdı ve yatırımları hızlı bir şekilde azalan getiriler ödüyordu ama harcamaları bununla uyumlu değildi.

Bu yıllarda Simone'un güzel kız çocukluğu, biçimsiz bir ergenliğe döndü. Hélène'in sağlıklı, bebek-gibi özellikleri "Poupette" lakabını gittikçe daha uygun hale getirirken; Beauvoir az yiyor, hasta görünüyordu ve kendine skolyoz teşhisi kondu. Annesinin ahlak ilkelerinin sıkılığı, aile gelirlerinin daralması ve karartma altındaki Paris'in kuralları; Simone'a ebeveyninin onayını kazanmak için başka yollar içeren gittikçe zorlayıcı eğilimler verdi.

Simone, hürmetkâr bir kız evlat oluyordu –ama sonra dünyası sallanmaya başladı.

27. Aktaran Bair, s. 47.

2.
Hürmetkâr Bir Kız Evlat

Küçük bir çocuk olarak Simone, ailesini neşeli bir aidiyet hissiyle hatırlıyordu.[1] Ancak on bir yaşından sonra, kendinden beklenen şey konusunda gittikçe daha fazla kafası karışık hissetmeye başladı ve olmak istediği şeyin; ailesinin olmasını istediği şey olmaması onu şaşkına çevirmişti. Onu yaşına göre daha zeki olması, okuması, sorgulaması için yetiştirmişlerdi: O zaman ona neden düşünmeyi bırakmasını, okumayı bırakmasını, soru sormayı bırakmasını söylüyorlardı? Berbat ve mutsuz hissetmeye başladı, bu kısmen yanıtlanmamış soruları yüzündendi ve kısmen de sevdiği birinin tatsız dönüşümüne tanıklık ettiği içindi. Bir kız çocuğu olarak Beauvoir, babasını insanlar arasında ender bulunan biri olarak düşünüyordu.[2] Tanıdığı hiç kimse, onun ince zekâsı, görkemi, her alandaki okumaları, ezberden şiir okuma yeteneği ve tartışmadaki tutkusuyla rekabet edemezdi. Oyunculuk yapmaktan keyif alıyor ve bir parti yaşamı içinde olmayı seviyordu. Ama ailenin şanssızlıkları eninde sonunda onun güler yüzlü mizacını bile yok etti. *Boulevardier*, sosyete adamı, mevkisini kaybetmişti ve keyifsizdi.

Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra, Georges de Beauvoir'ın kırılgan talihi daha da kötüye döndü. Yatırımları (devrim öncesi Rus hisse senetlerine yaptığı) artık değersizdi ve aile yaşamak için aniden yalnızca onun gelirine kalmıştı. Simone para hakkında tartışmalı konuşmalara kulak misafiri oluyordu: Françoise, Georges'un neden hukuk işine geri dönmediğini anlamıyordu; Georges misilleme olarak Françoise'nın çeyizi ödenmiş olsaydı durumun farklı olacağını hatırlatıyordu. Birbirlerine duydukları tutku, didişme ve garezle

1. MDD 72.
2. MDD 106.

karışmıştı. Bir gece, Simone, Louise'yle birlikte eve döndüğünde, annesinin dudağı şişti.[3] Gerçek şuydu ki, Georges hukuk işine geri dönmek için yeterli paraya sahip değildi: İşinin kâra geçmesini bekleyeceği sırada, ailesine bakacak imkânlar şöyle dursun; ofis kirasını ya da mobilyaları ya da bir iş yeri açmak için gerekli olan herhangi bir şeyi karşılayacak parası yoktu. Kırk yaşındaydı ve zaten iki kalp krizi geçirmişti: Françoise'nın istediği şeyi yapacak sağlığı, imkânı ve isteği yoktu.

Georges'un şansına, daha öncesinde kötü duruma düşmüş olan Gustave Brasseur'nün (Françoise'nın babası) dört ayağı üstüne düşmek gibi bir alışkanlığı vardı ve damadının yardımına koştu. Savaşın son iki yılında bir ayakkabı fabrikasının müdürlüğünü yapmış, işini oldukça kârlı hale getirmişti ve Goerges'a müdür yardımcılığı görevini teklif etti.[4] Bu, Bertrand de Beauvoir'a uygun bir meslek değildi; ama kabul etmekten başka seçeneği yoktu. Georges bu göreve fahriymiş muamelesi yaptı ve düzensiz bir şekilde, yalnızca kaçınılamaz olduğu zaman çalıştı. Savaş sonrasında askeri botlara talep ortadan kalktı ve fabrikanın başarısı da öyle. Georges bir kez daha, ona bir gazetenin reklam satış temsilciliği görevini teklif eden bir aile üyesi tarafından kurtarıldı. Ne doğal bir satıcı ne de güvenilir bir işçi olduğu için, bu iş de kısa zamanda elinden gitti.

O zamandan itibaren, bir işten diğerine geçti. Günlük alışkanlıkları yüzünden birçok işi kaybetti; ailesi maddi sıkıntılar içinde yaşamasına rağmen Georges sabah 10'da kalkıyordu, 11 gibi görünmek için Borsaya gidiyor, öğlen yemeği yiyor, kısa bir süre ofisine uğruyor, öğleden sonra briç oynuyor, kafede bir akşam içkisi içiyor ve sonra akşam yemeği için eve gidiyordu.[5] Hélène'e göre, Simone babası hakkında her zaman fazla merhametli konuşurdu; Hélène'in gözünde "Beauvoir ailesinde bütün erkekler tembeldi ve çalışmayı sevmezdi; güçlü olan, her şeyi yapan ve erkekler için görünüşü kurtaran kadınlardı."[6] Beauvoir'ın babasını, cömert tasvirlerinin sonraki yıllarda biriken şeylerden ötürü duyulan sahici bir tutku tarafından güdülenmiş olması pek olası değil; ama bir tür aile sadakatinin babasını pohpohlayıcı bir tonda resmetmeye yönlendirmiş olması mümkündür. Daha kuvvetli bir olasılık da

3. MDD 16.
4. MDD 71.
5. Bair, s. 51.
6. Hélène de Beauvoir, aktaran Bair, s. 58.

şudur ki, Beauvoir, 1950'lerin ortasında anılarını yazıyor olduğu sırada, eğer kendini babasına karşı anlayışsız olan "sert" bir kadın olarak betimlemiş olsaydı, düşman okurlar onun sertliğini onun savunduğu her şeye *ad feminam* karşı argümanlarda kullanacaktı.

Birinci Dünya Savaşı'ndan sonraki bir yılda, Montparnasse Bulvarı'nda yaşam büyük ölçüde her zaman olduğu gibi devam etti. Ama 1919 yazına gelindiğinde, Beauvoir ailesi daha fazla idare edemedi. Rennes Caddesi'nde, 71 numaralı daireye taşındı. Beşinci kattaki daire; karanlık ve kirliydi, asansörü yoktu, suyu akmıyordu, banyosu ve merkezi ısıtması yoktu.[7] Babasının, yatak odası ve misafir odasından ayrı bir çalışma odası olsa da, Simone'un kendinin olduğunu söyleyebileceği bir yeri yoktu: Kız kardeşler, o kadar küçük bir odayı paylaşıyordu ki yatakları arasındaki boşlukta yalnızca bir kişi ayakta durabilirdi. Başlarda, Louise hâlâ yanlarındaydı –binanın altıncı katında binada kalanların hizmetçileri için odalar bulunuyordu. Ama kısa süre sonra Louise evlendi, Madame Caddesi'ne taşındı ve Françoise yıkık dökük dairesini yalnız başına idare etmek zorunda kaldı.[8] İlk başlarda bu durumu iyi bir yardımcı bulmanın zorluğuna yüklemişti; ama gerçek şuydu ki ailenin bir yardımcı tutmaya parası yoktu.

Bu düştükleri durumun derecesinin açık bir göstergesiydi: *Haute bourgeoisie*'yi* orta sınıftan ayırmanın yollarından biri ilkinin her zaman yatılı en az bir hizmetçileri olmasıydı; ikincilerinse hiç olmazdı. Françoise'nın her zaman sinirliliği olmuştu ama Rennes Caddesi'nde gittikçe daha fazla sıklıkla sinirleniyordu, aynı zamanda bu onur kırıcı durumu erdeme dönüştürmeye çabalıyordu. Bedenini göz ardı etmeye ve hor görmeye başladı; kızlar da yıpranmış ve kirli giysiler giyiyorlardı. Ama yaşamı başka bir değere göre ölçüp biçmeye başlamış olan annelerinin düşüncesine göre, bu bir utanç nedeni değildi. Az paraları olabilirdi ama kültürleri ve dindarlıkları vardı –bunlar çok daha değerli şeylerdi.

Bir kadın olarak Simone de Beauvoir, ayırt edici tarzıyla hatırlanacaktı, bir romancı ve anı yazarı olarak düzyazısı kumaşlarla dokunmuştu: Bu bir kadının elbisesinin kumaşı ya da bir Meksika battaniyesi deseni olabilirdi. Ama kız çocukları olarak hem Simone hem Hélène çocukluklarının çoğunda "şık olmamak"tan sıkıntı

7. MDD 97.
8. MDD 131.
* Yüksek burjuvazi. (ç.n.)

çektiklerini hatırlıyordu –sonraki yaşamında Simone bu durumdan "yarı-yoksulluk" olarak bahsetmiştir.[9] Cours Désir'de "makul yoksulluk"larından dolayı kötü bir şekilde giyinen başka kızlar vardı– her şeyden öte, saygın hiçbir kız cilveli olduğu suçlamalarını kendine çekecek bir şekilde giyinmemeliydi –ama sınıf arkadaşları "Simone de Beauvoir'ın daha da kötü giyindiğini" gözlemliyordu.[10]

Kıtlıktan kurtulduktan sonra bile Beauvoir'ın çocukluğu, onda sürekli bir tutumluluk bilinci bıraktı. Okulda defterleri küçücük el yazılarıyla o kadar dolu hale geliyordu ki öğretmenleri yakınıyordu. Yalnızca para ve maddi şeyler konusunda değil, kendiyle ilgili de tutumluydu: "İnsanın her şeyden ve kendinden, en küçük parçasına kadar faydalanması gerektiğine inancımı kaybetmedim."[11] Kendini çalışmalarına verdi ve aynı zamanda da iyi bir Katolik kızı olmanın yollarını öğrendi: Çabaları o kadar başarılı oldu ki, papaz, "Simone'un ruhunun parlak güzelliği için" annesine övgülerini sundu.[12] Çocuklar için "Tutkunun Melekleri" adlı meslekten olmayanlardan oluşan bir tarikata katıldı. Kendi sözcükleriyle: "Tamamen iyi bir küçük kıza dönüşmüştüm. Baştan beri, dünyaya sunmak istediğim kişiliği oluşturmuştum; bu bana o kadar çok övgü ve o kadar büyük bir tatmin veriyordu ki sonunda kendimi, oluşturduğum bu karakterle özdeşleştirdim, bu benim kendi gerçekliğimdi."[13] Ama sınıf arkadaşlarının çoğunun sinirini bozuyordu: Sağlıklı bir dozda dindarlık taslayan bir çokbilmişti.

Beauvoir'ın dinle ilişkisi, yirmilerine yaklaştıkça gitgide daha muğlak hale gelecekse de; bu ilişki çocukluğunda onun, kendi toplumunda kızların rolünü sorgulamasına neden olmuştu. Tanrı'nın nazarında, diye yazar *Hürmetkâr Bir Kız Evladın Anıları*'nda (*Memoirs of a Dutiful Daughter**), kendi ruhu küçük oğlanların ruhlarından daha az değerli değildi: O zaman neden onları kıskanmalıydı?[14] 1965'teki bir röportajında, katı dini yetiştirilişinin; kendini "bir ruh" olarak düşündüğü için, "ona fazlasıyla yardımı dokunduğunu" yineledi. "Ruhlar düzeyinde" demiştir, insanlar arasında farklılaşan

9. VED 35.
10. Thion de la Chaume, aktaran HdB, *Souvenirs*, s. 27.
11. MDD 66.
12. MDD 29.
13. MDD 30.
* Türkçeye *Bir Genç Kızın Anıları* adıyla çevrilmiştir, Çev. Seçkin Selvi, Payel Yay. İstanbul, 2006. Ancak ben bu kitap boyunca kitap adının Türkçe karşılığı olarak *Hürmetkâr Bir Kız Evladın Anıları*'nı kullanacağım. (ç.n.)
14. MDD 55.

bir derecelendirme yoktur: "Eğer bir erkek olmuş olsaydım da Tanrı beni aynı düzeyde severdi, erkek ve kadın azizler arasında hiçbir fark yoktu, bu tamamen cinsel olmayan bir alandı." Entelektüel eşitlikçilikle karşılaşmadan önce, diye yazar Beauvoir; kendi dininde, yaşamındaki kanılarını şekillendirmesinde çok büyük değeri olan "bir tür ahlaki, tinsel eşitlik" bulmuştu.[15] Ancak bilincinde –öğütlenen eşitlikle uygulanan eşitsizlik arasında– bir uyumsuzluk baş gösteriyordu. Babasının gururla şunları söylediğini hatırlıyordu: "Simone bir erkek beynine sahip; bir erkek gibi düşünüyor; o bir erkek*tir*." "Ve bununla birlikte" diye karşı çıktı Beauvoir: "Herkes bana bir kız gibi davranıyordu."[16]

Beauvoir büyüdükçe, babasının eğitimine ilgisinin arttığını belirtmiştir –ve aynı zamanda onun görünüşüne ilgisi de artmıştır.[17] Beauvoir anılarında, Louisa May Alcott'un *Küçük Kadınlar*'ındaki Jo March'tan aldığı ilhamla, kendinin "yaşamda kesişmesi gerektiğini düşündüğü bir karaktere ilgi duymaya başladığını" yazar. Daha on bir yaşındayken Jo March'ın büyüsüne kapılmıştı.[18] Jo, kız kardeşler arasında en erdemli ve güzel olanı değildi ama onun öğrenme tutkusu ve yazma arzusu, genç Simone'un imgeleminde bir fener gibi parlıyordu. Georges de Beauvoir durumu farklı değerlendiriyordu. Babası onu onayladığı sürece Beauvoir, kendinden emin olabileceğini hissediyordu. Ama yavaş yavaş yıllar süren kesintisiz övgüler yerini hayal kırıklığına bıraktı. Georges, kadınlarda zarifliği ve güzelliği takdir ederdi; Simone'un kız kardeşi bu özellikleri daha üst bir düzeyde gösteriyordu ve bu yüzden, *Küçük Kadınlar*'daki Amy gibi, onay ve ilgi kazanıyordu.

Simone, Jo gibi, kendini kitaplara verdi: Dinî yapıtlar –*The Imitation of Christ, a Handbook of Ascetic and Mystical Theology*– ve ebeveyninin onayladığı Fransızca ve İngilizce tarih ve edebiyat yapıtlarını okudu. İngiliz edebiyatını seviyordu, çocukken *Alice Harikalar Diyarında* ve *Peter Pan*'ı okumuş, sonra Brontëleri ve Virginia Woolf'u anadillerinden okumak için kullanacağı yetenek-

15. *Entretiens avec Simone de Beauvoir* [1965], Francis Jeanson, *Simone de Beauvoir ou l'entreprise de vivre* içinde, Paris: Seuil, 1966, aktaran Deguy ve Le Bon de Beauvoir, *Simone de Beauvoir: Ecrire la liberté*, Paris: Gallimard, 2008, s. 99.
16. MDD 121.
17. MDD 36.
18. SLBdB, "Chronologie", MPI lix. Françoise de Beauvoir, Simone'a Temmuz 1919'da kitabın bir kopyasını vermişti.

lerini mükemmelleştirmişti.[19] Zamanla, ebeveyninin yasakları ve kuzeni Madeleine'in üstü kapalı sözleri; kitapların ona ebeveyninin öğretmeyeceği şeyleri öğretebileceğini fark etmesine yol açtı. Madeleine'in ne isterse onu okumasına izni vardı; neyi kaçırıyordu acaba?[20] Beauvoir evde yalnız kaldığı zaman, kitap raflarına saldırıyor, babasının yıpranmış Bourget, Alphonse Daudet, Marcel Prévost, Maupassant ve Goncourts nüshalarını okuyordu: Bunlar Simone'un cinsel eğitimine takviye oldu.[21]

Romanlar da, onu çevreleyen dünyada yanıtlanmamış olarak duran soruları görmesine yardım etti. Jo March, ev işi yapmak istemiyordu; çünkü ev işi onun sevdiği şeyi yapmasını engelliyordu: Öyleyse ev işi yapan erkek sayısı çok azken, neden bu kadar çok sayıda kadın ev işlerini yapıyordu? Gelenek Simone'a, evliliğin onun geleceği olduğunu söylüyordu ama Jo March bu istenmeyen yazgıya direnmişti: O da direnebilir miydi?[22] Beauvoir'ın on bir ya da on iki gibi hassas bir yaşta okuduğu George Eliot'un *Floss Nehrindeki Değirmen*'i (*The Mill on the Floss*), Beauvoir'ın yaşamında ve felsefesinde yinelenecek olan başka sorular soruyordu. Eliot'un karakteri Maggie Tulliver, kendini aynı dikişin defalarca dikildiği ve tekrarlayan kırkyama (*patchwork*) işlerinde, zamanını boşa harcamaktan nefret eder. Eğer ağır ve sıkıcı ev işleri ondan beklenen şeyse; Beauvoir nasıl hem kendine hem de başkalarının isteklerine sadık olabilirdi? 1926 yılı öğrencilik günlüklerinde, hâlâ kendinden ne kadarını koruyabilir ve ne kadarını verebilir sorusu üstüne uzun uzun düşünüyordu.[23] Maggie Tulliver, değersiz Stephen'a âşık olmuştu; ama Beauvoir onun kapılmasını anlamıyordu: "Hayal edebileceğim tek ilişki bir sevgi-arkadaşlık ilişkisi bana göre; bir genç erkekle bir genç kızı sonsuza kadar bağlayan şey, kitap değiş tokuşu ve tartışmasıdır."[24]

19. SdB, Madeleine Gobeil'le yaptığı röportajda, "The Art of Fiction No. 35", *Paris Review* 34 (Bahar–Yaz 1965).
20. MDD 85.
21. MDD 109.
22. Beauvoir Laurie'nin Amy'le evlendiği ikinci kitabı okuduğu zaman kitabı odanın öbür tarafına fırlatmıştı; Jo March yaşlı bir profesörle evlendiği ve okula başlayabilmek için "mürekkep hokkasının kapağını kapattığı" zaman, Beauvoir "onun [profesörün] haksız müdahalesi"nin kendini hayal kırıklığına uğrattığını yazdı (MDD 104-5) (SS'de de bundan bahseder].
23. DPS 63, 12 Ağustos 1926.
24. MDD 140.

Kitaplar Beauvoir'a eğitimden daha fazlasını sunuyordu: Gözlerini sayfadan kaldırdığı zaman karşılaştığı fiziksel ve duygusal yoksunluktan bir kaçıştı. Onlar, her ne kadar kadınların seçimler yapabildiği ya da utanmaksızın bedensel sevgi alıp verebildiği yerlere onu henüz ulaştırmamış olsa da; onun için planlanmış olan yaşama direnmenin yollarını gösteriyordu. Genç Beauvoir karakterlerin entelektüel yaşamlarından ilham alsa da, fiziksel yaşam onun huzurunu kaçırıyordu; o, kendi sözcükleriyle aşırı ahlakçıydı. Kendi ebeveyninin ilişkilerinin fiziksel olarak tutkulu olduğunu biliyordu –ve sonra babası, annesini otuz beş yaşındayken evlilik dışı haz için hor görerek reddettiğinde; annesinin harap duruma düşmesindeki adaletsizliğe çok üzülmüştür.[25] Ama genç Beauvoir cinselliği iğrenç bir mesele olarak görüyordu: "Aşkın, bana göre, bedenle hiçbir alakası yoktur."[26]

Rennes Caddesi'ne taşınmalarından sonraki beş yıl içinde Beauvoir; ergenliğin kargaşasını, ebeveyni arasında yükselen gerilimi ve iki yaşamın sonra erişini deneyimledi. Evlendikten sonra, onun sevgili Louise'inin bir bebeği, küçük bir oğlu oldu. Ama oğlan bronş iltihabı geçirdi ve öldü. Bu, Simone'un ilk kez öğrendiği ani bir ölümdü ve bunu dehşet verici buldu. Louise ve kocası bebekleriyle birlikte altıncı kattaki bir çatı katında tek bir odada yaşıyordu –sonradan onu ziyaret etmeye gittiklerinde Beauvoir; yalnızca ilk kez ölümü değil, aynı zamanda, her biri bütün bir aileye ev olan tek bir odaya çıkan, bir düzine kapısı olan koridoru da gördü.[27] Çok geçmeden, Renne Caddesi'ndeki kapıcının oğlu hastalandı. Tüberküloz ve menenjiti vardı –ve acılı, uzun süren bir ölüm oldu. Simone ve ailesi, onun günden güne kötüye gidişini izlediler; binaya giren ya da çıkan herkes merdiven boşluğuna giden yolda, hasta çocuğun yanından geçmek zorunda kalıyordu. Beauvoir, çocuklar öldüğü için, sıradakinin kendi ya da Hélène olmasından endişeleniyordu.

Beauvoir, daha sonra romanlarında yaşamına yakından benzeyen anlatılar yazdı; bu da kendi biyografisinde, olgular ve kurgular arasındaki çizgiyi sıklıkla belirsizleştirdi. 1946 tarihli *Başkalarının Kanı* (*The Blood of Others*) romanında, erken ölüme ilişkin çocukluk anılarını yeniden ele aldı. Romanın, Jean Blomart adlı bir erkek olan

25. Bkz. VED 36-7.
26. MDD 166.
27. MDD 131.

ana karakteri "Louise'in bebeği öldü" sözcüklerini duyduğunda, "ilk kötülüğü" keşfeder:

> Bir kez daha kıvrılan merdiven boşluğunu, hepsi birbirine benzeyen bir sürü kapısı olan taş koridoru görüyorum; annem her kapının ardında tüm ailenin yaşadığı bir oda olduğunu söyledi. İçeri girdik. Louise beni kollarına aldı, yanakları cansız ve ıslaktı; annem onun yanındaki yatağa oturdu ve onunla alçak bir sesle konuşmaya başladı. Beşikte gözleri kapalı, beyaz yüzlü bir bebek vardı. Kırmızı kiremitlere, çıplak duvarlara, havagazı ocağına baktım ve ağlamaya başladım. Ağlıyordum, annem konuşuyordu ve bebek ölü olmayı sürdürüyordu.[28]

Nasıl, diye sorar birkaç sayfa sonra Blomart, Louise'in ağladığını biliyorken gülebilirdi? Yaşanı boyunca Beauvoir, insanın başkalarının ıstırabına şaşırtıcı bir şekilde kayıtsız kalması olayından dehşet duymuştu.

Simone, bununla birlikte evde annesinin kızlarına biraz *daha fazla* kayıtsızlık göstermesini istiyordu. İki kız kardeş de ergenliklerini acı verici ve anneleriyle ilişkilerini özellikle gergin olarak betimliyordu. On iki ya da on üç yaşından itibaren Simone, annesini kötü niyetli ve hatta "katlanılamaz" buluyordu; Hélène, kendinin annelik kavramını "bütünüyle gaddarca"[29] olarak tanımlıyor ve onun, kızları aracılığıyla yaşamak; kızlarının da kendi için yaşamasını –bu, onların yerine getirmeye isteksiz olacakları bir arzuydu– istediğini düşünüyordu.[30]

Onların isteksizliğini anlamak zor değildi: Babalarının davranışı gittikçe daha fazla nahoş hale gelirken, anneleri hürmetkâr eşi oynuyordu. Öğleden sonra briçi, çoktan akşam yemeği sonrası briçi olmuştu; Françoise, evin ihtiyaçlarını karşılamak için aşırı tutumlu davranırken, Georges gittikçe daha fazla zamanını ve kazancını içmeye ve oyunlara harcıyordu. Gündüz, Simone ve Hélène, annelerinin onların ihtiyaçlarını karşılamak, onlara bakmak için mücadele etmesini ve babalarının, anneleri evi geçindirme parası istediği zaman olay çıkarmasını izliyordu; akşam olduktan sonra da eve geç gelmeleri, kavgaları ve randevu evleri, metresler, kumar hakkında konuşmaları duyuyordu.

28. BO 10-11.
29. HdB, *Souvenirs*, s. 29.
30. Bair, s. 55.

Sessiz Bir Ölüm'de (*A Very Easy Death*) Beauvoir, annesinin bu durumdan dolayı sabrını kaybedişini öykülemiştir –sonunda Madam de Beauvoir kocasını tokatlayacak ve canını acıtacak, hem özel alanda hem toplum içinde olay çıkaracaktı. Yaşamının sonraki döneminde, Beauvoir annesinin nasıl birbirine karşıt arzular arasında kalmış hissettiği üzerine düşündü:

> Herhangi bir insanın, acı hissetmeden "kendimi feda ediyorum" demesi olanaksızdır. "Annem"in çelişkilerinden biri şuydu: Kendini feda etmenin soyluluğuna bütünüyle inanıyordu ama aynı zamanda o kadar inatçı beğenileri, hoşnutsuzlukları ve arzuları vardı ki; onlara karşı gelen her şeyden nefret etmeden yapamıyordu. Kendine yüklediği kısıtlama ve yoksunluklara karşı hiç durmadan isyan ediyordu.[31]

Bu birbiriyle çatışan arzuları çözmek –başkalarına adanmış bir hayat yaşamak ya da hayatı, insanın kendi için yaşaması– Beauvoir'ın öğrenci günlüklerinin, varoluşçu etiğinin ve feminizminin temel sorularından biri olacaktı. Madam de Beauvoir kızını, azizlerin ve şehitlerin ruhani diyetine göre büyütmüş olan dindar Katolik bir kadındı. Bu, Simone'a kendini feda etmenin; daima anahtar bir bileşen olduğu örnek bir yaşamlar listesi sağlamıştı. Bazı örneklerde, bu kendini feda etme kutsallaşmayla (*apotheosis*) sonuçlanıyordu –kendini bir hiç haline getirmek, kutsal olmanın bir yoluydu. Simone, yalnızlığı en yüceltici durum olarak görmeye başladı; "[kendi] yaşamına yalnız başına" hükmetmek istedi.[32] Dini sözler: Annesinin itibar kaybı olacağı gibi, onun ileriki yıllardaki yapıtlarında yankılanacaktır. Otobiyografik olduğunu iddia etmemiş olsa da, *İkinci Cinsiyet*'te Beauvoir'ın annelerinin hak etmeyen yerlerde kendilerini kurban etmelerini izledikleri zaman, kız çocuklarının özellikle şiddetlenen isyanını tartıştığı bir pasaj vardır: Kız çocukları anlarlar ki "gerçeklikte bu kıymet görmeyen rol, hiçbir kutsallaşmaya yol açmaz; bir kurban olarak, o küçümsenir; bir cadaloz olarak, ondan nefret edilir. [...] Onun kızı, onun gibi olmak ist*emez*."[33]

Evdeki durumlar artan bir şekilde stresliydi, ama okul hâlâ denge ve yalnızlığın tatlılığına bile rakip olan bir arkadaşlık sağlıyordu. Zaza'nın arkadaşlığı Simone'a haz ve güven vermeyi sürdürüyordu:

31. VED 35.
32. MDD 57.
33. SS 320.

Rekabetçi, çalışkandılar; öğretmenleri ve sınıf arkadaşları tarafından "ayrılmaz dostlar" olarak adlandırılmışlardı. Babaları aynı sosyal sınıftandı ve mucize eseri Madam Lacoin, kendini Madam de Beauvoir'a sevdirmişti, bu yüzden kızların Lacoinlerin evine ziyarete gitme izinleri vardı. Lacoinler, Beauvoirların görece yoksulluğunu bilmiyordu ve Beauvoirlar da Lacoinlerin evdeki görece gayri resmiliklerini (çocukların içeride koşmaya ve zıplamaya, mobilyaları ters çevirmeye izinleri vardı!)[34] bilmiyordu; ama Hélène dışında –o, ilk zamanlar Zaza'nın varlığı yüzünden Simone'un şefkatinden dışlanmış hissetmişti– tüm taraflar, bu arkadaşlığın uygun olduğuna emindi.

İki genç kız da düşüncelere ilgi duyuyordu: Simone, Zaza'yla onu ilgilendiren konularda konuşabiliyor ve onun sorularını sesli bir şekilde ifade edebiliyordu. Simone, okuldaki akademik konularda genellikle birinci geliyordu; ama Zaza, onu atletizmde ve müzikte yeniyordu. Beraber genç kadınlar olmaya başladıklarında, Zaza gitgide güzel ve zarif oluyordu; Simone'un yüzü lekelerle dolu ve bedeni hantaldı. Simone 17'sine yaklaştığında bu değişti; ama o dönemlerde Simone, arkadaşının yaşamının kendinde bariz olarak mevcut olmayan fiziksel, mali ve ailevi cazibelere sahip olduğunun bilinçli bir şekilde farkındaydı.

Çok şey paylaştılar –ama Simone'un yakınlık arzusu tam anlamıyla karşılık bulmuyordu, bunun nedeni Zaza'nın ondan annesiyle ilişkisine kısmen benzer tür bir ilişki istemesiydi, Simone bunu ya istemiyor ya da yapamıyordu. Zaza'nın dolu bir yaşamı, sekiz kardeşi ve başarılı bir babası vardı; ama yalnızca annesi ilgisini en çok ona verdiği zaman, kendini özel hissediyordu. Simone, Zaza'nın Madam Lacoin'in tek sırdaşı olduğunu düşünüyordu –bir keresinde, nadir olan bir yakınlık anında; Zaza, Simone'a annesinin düğün gecesinin "dehşet"inden bahsettiğini anlattı. Madama Lacoin, kızına cinsellikten tiksindiğini ve dokuz çocuğuna hamile kalışlarının hepsinin tutkudan yoksun olduğunu anlatmıştı.[35] Madam Lacoin, yalnızca ilköğretim almıştı ve Zaza'nın iyi notlar alması hoşsa da, aile sorumluluklarını üstlenmesi daha önemliydi; çünkü bunlar onu bir eş olarak kendi geleceği için hazırlayacaktı. Annesi ondan, ailedeki en iyi evliliği yapmasını bekliyordu.

34. MDD 92.
35. Bkz. Bair, s. 79-80.

Bu ailenin dinamikleri Simone'un her zaman aklını karıştırmıştı; ama bir yaz Lacoinlerin Landes'teki konaklarına, Zaza'yı ziyarete gittiğinde afallamıştı. Ulaştığında, Zaza bacağında büyük bir kesikle bir kanepede yatar haldeydi. Yalnız kalır kalmaz, Zaza yarayı kendinin açtığını söyledi: Bacağına bir baltayla vurmuştu. "Neden?!" diye sordu Beauvoir; çünkü kendinin güçlü kuvvetli yanından duyulan beklentilerden muaf olmak istemişti: Sosyal ziyaretler, bahçe partileri, küçük kardeşlerine göz kulak olmak. Beauvoir Zaza'nın adını zikretmese de, bu olayı da *İkinci Cinsiyet*'te yazacaktı.[36]

Simone ve Hélène büyüdükçe, paylaştıkları yalnızlıkları yerini paylaşılan bir hınca dönüştü. Kız kardeşler, aynı zamanda isyan etmeye başlıyordu –her ne kadar hafif şiddetli şekillerde olsa da. Ebeveynleri evde yokken, La Rotonde'da kremalı kahve almak için evden kaçıyorlardı –dairelerinin balkonundan izlediklerinde, göz kamaştırıcı müşterilerinin onları saatler boyunca büyülediği bir yerdi burası.[37]

Ebeveynleri evdeyken, babalarının kızlarının gerekli geleneksel niteliklere sahip olmamalarını; kişisel bir başarısızlığın işareti olarak kabul ettiği gittikçe daha açık hale geliyordu: Çeyizleri olmuş olsaydı, bir işe girmek yerine iyi evlilikler yapmayı amaç edinebilirlerdi. Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra bu durum hiç nadir değildi: Pek çok burjuva Fransız kadınının çeyizleri enflasyonla yok olmuştu ve eğitim, yaşamlarını sürdürebilme olanağına sahip olmalarını garanti altına alacak zorunlu yoldu. Ancak bu Simone'un anne babasının sınıfından insanların, kızlarının yüksek eğitim almasının kendilerine yakışmayacağını düşünmelerini sona erdirmemişti. Onlara göre, bir meslek için eğitim almak bir başarısızlık işaretiydi.

Simone'un babasının, onun erken gelişmiş zekâsından ilk zamanlar aldığı keyfin temelinde; bunun, babasının kendi çocukluğunun gösterişli sosyal çevrelerinde Simone'un parlamasına yardım edeceği beklentisiydi: Orada başarılı olmak için bir kadının, elbette güzel olması ve hoşsohbet biri olması için çok bilgili olması gerekiyordu. Zekâ ve anlayışı severdi; ama entelektüelleri ve kadın haklarını sevmezdi. Tüm bunlara rağmen, eninde sonunda gerçek ortaya çıktı: Aile malikanesinin *châtelaine*'i [sahibesi (ç.n.)] olacak olan kuzeni Jeanne'in aksine, Simone hiçbir miras almayacaktı. Geor-

36. SS 378.
37. HdB, *Souvenirs*, s. 36.

ges kızlarına acı bir ses tonuyla; yaşamak için çalışmak zorunda kalacaklarını belirterek, onların asla evlenmeyeceklerini söylerdi.[38]

Böylece Simone, karmaşık bir şekilde birbiriyle çelişen beklentilerle karşı karşıyaydı: Bir kadın başarmak için yetenekli ve eğitimli olmalıydı; ama çok fazla yetenekli, çok fazla eğitimli olmamalıydı. Annesinin dilekleri onu, farklı türden bir ikilemle karşı karşıya bırakıyordu. Evlerinde hizmetçi olmadığı için, Françoise kızlarının yardımını istiyordu. Ama başarılı olması için Simone'un ders çalışması gerekiyordu ve o, herhangi birini yapmaya hiçbir istek duymadığı "kadınsı" yetenekleri öğrenmek için zaman harcamayı reddediyordu. Françoise'nın kendi durumundan dolayı hissettiği kızgınlık ve duygu karmaşası, sıklıkla Simone'a yöneliyordu.

Simone baktığı her yerde başkalarının beklentilerinin ağırlığını hissediyordu: Bunlar sıklıkla baskıcıydı, zaman zaman temiz havanın dışarıda kalması yerine içeri girmesine izin veriyorlardı. Jacques Champigneulle, Simone de Beauvoir'ın çocukluk nişanlısı; Beauvoir kız kardeşlerin ikisini de beğeniyordu ve babası artık onların muhatap almaya değer olmadıklarını düşünmeye başladığı zaman da, onlarla görüşmek için çaba harcamayı sürdürdü. Jacques'ın babası, Montparnasse bulvarında bir vitray üretim tesisinin sahibiydi ve Beauvoirları sık sık ziyaret ederdi. Georges onu dinler, ona bir büyüğü gibi davranırdı; Françoise onun tavırlarını severdi.

Georges, Simone'un düşüncelerini artık ilginç ya da eğlenceli bulmadığı zaman –bu ona, daha önce olduğu gibi kendi başarısızlığını hatırlatıyordu– Jacques bu sohbet boşluğunu dolduruyordu. İlk zamanlar Simone, onların misafir odasında oturma şekillerine şaşırıyordu: Jacques ve Georges ilginç bir şey tartışırdı, bu arada kadınlardan, Maggie Tulliver'e* çok benzer ve sessiz bir şekilde oturmaları; dikiş dikmeleri ya da çizim yapmaları bekleniyordu. Başlarda Jacques, Georges'a saygı gösteriyordu; ama sonra daha serbest davranmaya başladı ve lafını daha sakınmaz hale gelip amcasının tutuculuğuna meydan okudu. Bu yüzden Georges sohbet etmek için evde kalarak, gece briçini ertelememeye karar verdi; Jacques'ı kızlarına bıraktı. Bu kasti küçümseme durumu, kuzenlerin hoşuna gitti: Şimdi bir arada olabilir, daha özgürce fikir alışverişinde bulunabilir, kitaplarını takas edebilirlerdi. Jacques'la sohbetleri, Simone'un kendiyle ilgili tek çekici şeyin bedeni olmadığını fark etmesine neden oldu; bir erkek

38. MDD 176.

* *Floss Nehrindeki Değirmen* romanının baş karakterlerinden biri. (ç.n.)

onun zihnini çekici bulabilirdi –gerçekten de, bu erkek *buluyordu*.

Ama Jacques'ın ilgisi bir sıcak bir soğuktu: Bazen düzenli bir şekilde ziyarete geliyor bazen herhangi bir açıklaması olmayan uzun süreler boyunca ortadan kayboluyordu. Beauvoir sonradan, *Hürmetkâr Bir Kız Evladın Anıları*'nda Jacques'ı "bir tür ağabey"[39] olarak gördüğünü iddia ederek bu ilişkiyi önemsiz gibi gösterse de uzun bir süre boyunca Simone onunla bir gelecek hayali kurdu –ve hatta Sartre'la tanıştığı zaman Jacques, onun sevgisi için farklı biçimlerde yarışan üç erkekten biriydi.[40]

Yıllar boyunca sürmüş olsa da, Simone'un Jacques'a duyduğu arzu, Zaza'nın yaşamındaki hareketlere paralel bir yanıt olarak ortaya çıkmış olabilir; Zaza'nın annesi, kızını birbiri peşi sıra erkeklerle tanıştırmaya başlamıştı. Bu, "uygun olduğu için" evlenmekle fahişelik arasında bir fark göremeyen Zaza'yı iğrendiriyordu. Ona kendi bedenine saygı duyması öğretilmişti ve ona öyle görünüyordu ki –mali ya da ailevi nedenler ne olursa olsun– bedenini aşk olmadan bir erkeğe vermek bu bedene saygı duymak değildi. Bununla birlikte, Lacoin ailesinde kadınlara açık olan iki yol vardı: Bir evlilik ya da bir manastır.[41] Zaza ikisinden de ürkmeye başlıyordu.

Zaza'nın ailesi, yine de –beş kızının her biri için 250,000 frank çeyizleri vardı– sistematik bir tarzda potansiyel talipleri saptıyordu. Beauvoirlar aynısını yapacak konumda değildi, bu yüzden sonraki yıllarda Simone, Jacques'ın bu durumla başa çıkma yolu olduğunu düşündü: Zaza'ya ayak uydurmak için Jacques'a aşkını hayalinde canlandırdı. Ama o zamanlar etrafında olan insanlar –ve aslında, 1920'lerin ikinci yarısındaki günlükleri– onun Jacques'a duygularının gücüne tanıklık ediyordu. Bunlar ayrıca, Jacques'ın Simone'a davranışlarındaki kızgınlığı da ifade ediyordu: Hélène, Jacques'ın fettan kadını (*coquette*) oynadığını ve ablasına layık olmadığını düşünüyordu.

Bu romantik kur yapmalar ve karışıklıklar, Fransa'daki kapsamlı eğitim reformları ve Beauvoir'ın geleceğiyle ilgili önemli kararlar bağlamında yavaş yavaş baş gösterdi. Simone, Cours Désir'den 1924'te mezun oldu. On yıl öncesinde kız lisesinden bir öğretmen, eğitim ve çalışmanın kadınlar için zorunluluk haline gelmekte olduğunu yazıyordu:

39. MDD 121.
40. Bkz. örneğin CJ 744, 3 Ağustos 1929.
41. Bkz. MDD 152.

> Genç kızların çoğu [...] kendilerini bazı mesleklere hazırlamak için eğitimlerine devam etme niyetinde. [...] Doğal olarak, neredeyse hepsi evlilikte aşk ve anneliği istiyor. Ama biliyorlar ki; servet tutkusunun egemen olduğu adaletsiz toplumumuzda her genç kız, her kadın için norm olması gereken annelik yaşamını gerçekleştiremeyecektir. [...] Eğitimin, onlara mesleklerin yolunu açacağını, bunun da ihtiyaç olursa; erkek desteği olmaksızın kendi ayakları üzerinde durmalarını sağlayacağını biliyorlar.[42]

Beauvoir için, evlilik yoluyla erkek yardımı vaadi; kendi yeteneklerinin vaadinden daha az kesindi –erkek "desteği"nin (en azından babasının örneklediği gibi) nasıl güvenilmez olduğunu ve kendinin bu anlamda güvenilir olduğunu biliyordu. Sıkı çalışıyor, yeterlilikleri hızlı bir şekilde topluyordu. On altı yaşında, Temmuz 1924'te, şeref derecesiyle ilk diplomasını *premier baccalauréat* (kadınlara, erkeklerle aynı şartlarda daha yeni verilmeye başlayan bir okul-bitirme sertifikası) aldı. Sertifikasını almaya gittiğinde, bir müfettiş onunla iğneleyici bir şekilde alay etti: "Birkaç diploma daha mı almaya geldin?"[43]

Cours Désir, pek çok açıdan muhafazakâr olsa da, ilk ve ikinci diplomalarını almaları için kadınları teşvik eden, önde gelen kurumlardan biriydi. İlk diplomadan sonra, Simone gibi parlak öğrenciler benzer okullarda öğretmenlik yapmalarını sağlayacak olan felsefe, edebiyat ya da bilim gibi konularda, yeterli hale gelmeleri için bir yıl daha kalmaya teşvik ediliyordu. Bu kursun amacı, kaçınılmaz bir durumda en iyi sonucu almaktı: Öğretmenlik, evlilikten daha aşağı-konumdaki bir seçenekti ama en azından bunu sürdüren kadınlar, doğdukları burjuva çevrenin içinde kalıyordu.

İkinci sınav çok daha sıkıydı. Okul müdiresi, bir süre önce müfredata felsefeyi eklemişti; çünkü felsefe, liselerde popülerdi ve müdire okula kaydolanların sayısını artırmak istiyordu. Dersi bir papaz veriyordu ve Simone, konuyu seviyor olmasına rağmen dersin anlatımını ne yazık ki yetersiz buluyordu. Rahip, felsefi metinlerden pasajları yalnızca okuyor ve yazdırıyordu; Simone *Hürmetkâr Bir Kız Evladın Anıları*'nda her şeyin "Aziz Thomas Aquinas'a göre hakikat" diye sonlanmasından yakınıyordu.[44] Böyle de olsa, felsefe Simone'u büyülemişti ve daha fazla çalışmak istiyordu: Felsefenin

42. Félicien Challaye'den Amélie Gayraud'a, Amélie Gayraud, *Les Jeunes filles d'aujourd hui*, Paris: G. Oudin, 1914, s. 281-3.
43. Bair, s. 90.
44. MDD 157.

tadını ilk kez almıştı ve başarı gösterdiği tüm diğer disiplinler şimdi ona "zayıf ilişkiler" olarak görünüyordu.[45]

Simone, ikinci diploma sınavını geçti ama bu kez şeref derecesi olmadan. Georges, onu kutlama için tiyatroya götürdü. Simone'la biraz daha fazla ilgilenmeye başlıyordu, bunun nedeni muhtemelen yüzünün düzelmesi, büyüdükçe ince bir görünüm kazanması (böyle şeylere haddinden fazla önem veriyordu) ve muhtemelen Simone'un geleceğine ilişkin pratik soruların kaçınılmaz hale gelmesiydi.[46] Onun felsefe okumasını onaylamıyordu, felsefeyi "abuk sabuk sözler" olarak görüyordu. Françoise ise başka nedenlerle itiraz ediyordu: Kızının ahlaki olarak bozulmasını ya da inancını kaybetmesini istemiyordu.

Ama Simone kararını vermişti. Sèvres'de kadınları devlet liseleri ve kolejlere öğretmen olarak yetiştiren seçkin bir okul hakkında bir şeyler okumuştu. Françoise bunları hiç duymamıştı. O, bu yerin katı egzersizleri, gevşek ahlak kuralları ve dinsizliği hakkında söylentiler duymuştu. Simone'un ebeveyni yıllar boyunca özel eğitim için para ödemişti ve Simone'un devlet okul sisteminin bir memuru olarak yatırımlarını boşa harcamasını istemiyordu. Üstüne üstlük, Sèvres'de öğrenciler yatılıydı, bu da anneleri tarafından yakından takip edilemeyecekleri anlamına geliyordu.

Georges, felsefede hakiki bir değer görmüyordu ama onun, savaştan beri az sayıda kadına açık hale gelen hukuk alanında bir kariyer yapmak için iyi bir temel sağlayacağını kabul ediyordu. Eğer devlet hizmetinde hukukla ilgili bir konum için yeterlilik kazanırsa, Simone'un geliri yaşamı boyunca garanti altında olacaktı. Acele yargılar veren biri olmadığı için, Simone yanıtını vermeden önce Napolyon Yasası'nı okudu, yanıtı açıkça belliydi: Hayır. Annesi bir kütüphaneci eğitimi almasını önerdi. Yine Simone'un yanıtı azimliydi: Hayır.

O, felsefe okumaya kararlıydı; anne-babası okumamasında kararlıydı. Bu yüzden Simone, bir sessizlik kampanyası yoluna başvurdu. Ne zaman onun geleceğini tartışmaya çalışsalar, o hiçbir söylemedi. Zaman geçtikçe, utançtan sakınmak için açılacak pencere küçüldü ve hava ağırlaştı. Ebeveyni, sonunda teslim oldu ama bağırış çağırış dolu karşılaşmalar olmadı denemez.

45. MDD 158.
46. Bkz. MDD 101-2, 107.

Bir gün, bir dergide Simone, istediği geleceğin bir imgesini buldu. Orada Fransa'da devletten *doktora derecesi* (*docteur d'état*) alan ilk kadın, Léontine Zanta hakkında bir makale vardı. Yanındaki resimde onu masasında düşünceli bir pozda gösteriyordu ve makale, evlat edindiği yeğeniyle yaşadığını söylüyordu; bu kadın hem bir entelektüeldi hem de Beauvoir'ın "kadın duyarlılığının isteklerine" karşı hassastı, bir gün kendi hakkında böyle şeyler yazılmasını hayal ediyordu.[47]

Ama eğer Simone yalnızca birkaç yaş daha büyük olsaydı, onun hakkında hiçbir şey yazılmamış olabilirdi. Simone, beş yıl öncesine kadar yeterlilik sınavına bile giremezdi. Seçtiği yolun kadınlar tarafından pek fazla geçilmemiş bir yol olduğunu biliyordu: O anda yalnızca altı kadın felsefede *agrégation*ı geçmişti. Bu oldukça rekabetçi, ulusal bir sınavdı ve Beauvoir bu sınavı geçen "o öncülerden biri olmak istiyordu."[48]

Beauvoir'ın eğitiminin bu erken dönemine ilişkin yazdıklarından çok azı günümüze kalmıştır. Ama 1924'ün sonunda yazılmış, bilim felsefesinde klasik bir metni, Claude Bernard'ın *Deneysel Tıp Eğitimine Giriş* (*Introduction to the Study of Experimental Medicine*) adlı metni, inceleyen bir makale vardır. Bu makalede on altı yaşındaki Beauvoir, Bernard'ın "ilginç yapıtı"nın "en ilginç bölümü"nün, onun felsefi kuşkuya değer verme şekli olduğunu yazmıştır. "En önemli deneysel ilke" diye yazar Bernard, "kuşkudur, akla özgürlüğü ve inisiyatifi için izin veren o felsefi kuşkudur." O, bazı kuşkuculuk türlerinin verimsiz olduğunu ama insan zihninin sınırlılıklarını fark eden "verimli bir kuşku" türü olduğunu düşünüyordu: "Zihnimiz o denli sınırlıdır ki, şeylerin ne başlangıcını ne sonunu bilebiliriz; ama ortasını, yani bizi yakın bir şekilde çevreleyen şeyi, kavrayabiliriz."[49]

Beauvoir'ın okuldaki ders kitabı da –Father Charles Lahr'ın yazdığı *Felsefe Kılavuzu* (*Manuel de Philosophie*)– kuşkuyu tartışıyordu. Ama kuşkuyu çok fazla ileri götürmeye karşı uyarıyordu; çünkü kuşku dinsel inancı bozabilir, hatta yok edebilirdi. Beauvoir, daha bir öğrenci olarak zihni sistemlere köle eden, onun özgürlüğünü

47. MDD 160.
48. MDD 160.
49. Claude Bernard, *Introduction to the Study of Experimental Medicine*, 85, aktaran Margaret Simons ve Hélène N. Peters, "Analysis of Bernard's *Introduction*"a "Introduction", Beauvoir, PW 18.

elinden alan bir felsefe yapma biçimini reddediyordu.[50] Özgürlük felsefesine duyulan bu erken ilgi; Beauvoir'ın daha sonraki kişisel kararlarını, felsefesini ve yaşamının yanlış anlaşılma biçimini anlamak için önemlidir. 1920'lerde Beauvoir, daha çok tanınan yurttaşı Jean-Jacques Rousseau'yla, özgürlüğe ilişkin aynı fikirde olmayan bir on dokuzuncu yüzyıl filozofu olan Alfred Fouillée'yi de okudu. Fouillée, şunu iddia etti: "İnsan özgür doğmaz, daha ziyade özgür olur."[51] Özgürlüğün bir "*idée-force*" –bir bireyin evrimini şekillendirme gücüne sahip bir *düşünce*– olduğunu öne sürdü. Fouillée, insan eylemlerinin özgür mü yoksa belirlenmiş mi olduğuna, yazgımızı kendimizin mi yazdığı yoksa ona mahkûm mu olduğumuza ilişkin, o çok eski soruyla ilgileniyordu. İnsanların belli şekillerde davranmalarının belirlenmiş olduğunu düşünenlere karşı, Fouillée bizzat insanın özgürlük isteğinin, bizim özgür olmamızı sağladığını iddia etti.

Diğerleri, arzu ve duyguların özgürlükle uyuşup uyuşmayacağını merak ediyordu. Ama Fouillée, özgürlük için duyulan arzunun tüm diğer insan arzularından farklı olduğunu, bunun nedeninin özgürlük arzusunun diğer arzuların etkisine *karşıt* olması olduğunu iddia etti. Özgürlük arzusu, insanları "İyiyi" istemeye ve hatta "iyi bir kararı" bile istemeye değil, benzersiz bir şekilde *benim* olan bir kararı istemeye yönlendirir.[52]

Beauvoir, geleceğinin *kendinin* kararı olmasını istedi; bir özgülük hayatı yaşamak istedi –ve felsefe okumak istedi. Annesi, Cours Désir'deki öğretmenlere Simone'un seçtiği alanı söylediğinde; rahibeler, Sorbonne'da bir yılın Matmazel de Beauvoir'ın inancını ve karakterini tahrip edeceğini söyleyerek onun annelik anksiyetesinin

50. Bernard, *Introduction to the Study of Experimental Medicine*, 37, 38, 39, 73, aktaran Margaret Simons ve Hélène N. Peters, "Analysis of Bernard's *Introduction*"a "Introduction", Beauvoir, PW 18.

51. Fransızcası "On ne naît pas libre, il le devient." Bu sözler Beauvoir'ın ders kitabında aktarılmıştır: Charles Lahr, S.J., *Manuel de philosophie résumé du cours de philosophie*, Paris: Beauchesne, 1920, s. 366. Aynı ifade ("insan özgür doğmaz, daha ziyade özgür olur") genellikle şair Rimbaud'a atfedilir ve Spinoza'nın özgürlük felsefesini kısa ve özlü bir şekilde özetlemek için kullanılmıştır. Bkz. örneğin, Alain Billecoq, "Spinoza et l'idée de tolérance", *Philosophique 1* (1998): Spinoza, s. 122-42.

52. Bkz. Alfred Fouillée, *La Liberté et le déterminisme*, 3. Baskı, Paris: Alcan, 1890. Beauvoir *Anılar*'ında Fouillée'nin *Les Idées-forces*'inin felsefe dersinde önerilen bir okuma olduğunu yazmıştır, ancak hangi kitaptan bahsettiği açık değildir: Fouillée 1890-1907 arasında "idées-forces" üzerine üç makale yayımlamıştır: *L'Évolutionisme des idées-forces* (1890), *La psychologie des idées-forces* (1893) ve *La Morale des idées-forces* (1907). Bkz. MDD 157; MPI 146.

ateşini körüklediler.[53] Bu yüzden aile bir uzlaşmaya vardı: Simone, edebiyat okuyarak başlayacaktı.

1925'te seçtiği mesleğe giden en prestijli yol ona kapalıydı: Kadınlar, Parisli felsefi seçkinlerin *crème de la crème*'ine* eğitim veren École Normale Supérieure'ya** kabul edilmiyordu. Sorbonne'da *lisans* yapmak, sonra öğretmenlik diploması almak, sonra da *agrégation* sınavına girmek zorunda kalacaktı. 1925 yılında Katolik Enstitüsü'nde matematik, Sainte-Marie Enstitüsü'nde edebiyat ve diller alanında okumaya başladı. Her iki kurum da Katolik öğrencileri Sorbonne'un sınavlarına hazırlıyordu ve öğrencilerin seküler kültürün tehlikelerine daha az maruz kalmalarını amaçlıyordu.

Madam de Beauvoir, kızının kurum seçiminin onun için ne kadar iyi olduğunu bilmiyordu. Sainte-Marie Enstitüsü'nü, Katolik saygınlığı için seçmişti ama burada Simone, Fransa'da tüm diğer kadınlardan daha fazla dereceye sahip bir kadın olan Madeleine Daniélou'dan eğitim alıyordu. Daniélou, eğitimin özgürlüğün anahtarı olduğuna inanıyordu; onun fikirlerine katılan bir Fransız parlamentosu üyesiyle (Charles Daniélou) evliydi. Kızları artık daha büyük ve Georges nadiren evde olduğu için daha fazla boş zamanı olan Françoise, zamanını okuma ve öğrenmeye adadı; Simone'un çalışmalarını takip etti. Françoise, zekiydi ve okudukça Madam Daniélou'nun müfredatına hayran kaldı.

Simone, bu ilgiden hem mutlu oluyor hem de keder duyuyordu: Annesinin ilişkilerinin bir dostluk ilişkisi olmasını ve kendi annesiyle hiç olmadığı yakınlığa onunla sahip olmak istediğini biliyordu. Ancak bu yakınlığa çağrı yapmıyor, onu zorla elde etmeye çalışıyordu; bu da kızgınlığa ve uzaklaşmaya neden oluyordu. Hélène'e göre Françoise, Simone'un tüm mektuplarını, o on sekiz yaşındayken bile, açıyor, okuyor ve uygunsuz bulduklarını atıyordu.[54] Simone'un çok küçük olan el yazısı daha da minikleşti –sanki defterindeki sözcüklerin annesinin meraklı gözlerine görünmez olmasını istiyormuş gibiydi.

Kız kardeşler boğuluyormuş gibi hissediyorken, ki bu olanları daha şaşırtıcı hale getiren şeydi. Jacques, bir gün Rennes Caddesi'ne geri döndü ve Madam de Beauvoir dizginleri gevşetti. Neredeyse

53. MDD 160.

* Kaymak tabakası. (ç.n.)

** Yüksek Öğretmen Okulu. (ç.n.)

54. Moi, *Simone de Beauvoir*, s. 42; HdB, *Souvenirs*, s. 67.

bir yıldır ziyarete gelmemişti; ama kısa süre önce sportif bir araba satın almış ve onunla gösteriş yapmak istiyordu. Jacques, dinleyiciye ihtiyacı olan bir adamdı ve Simone kendinin henüz okumadığı yazarlar hakkında Jacques'ın görüşlerini ve Montparnasse'de yaşayan yazarlar ve sanatçılar hakkındaki dedikoduları hevesle dinliyordu. Hélène, Jacques'ın kendini görmek için orada olmadığını çabuk fark etti ve kardeşinin yanaklarının kızarmasından anladı ki: Jacques'ın ilgisinin bir karşılığı vardı. Hélène, Jacques, Simone'a arabayla dışarı çıkmayı önerdiğinde, Françoise'nın ona izin vermesine çok şaşırdı. Hélène, geride bırakıldığı için içerledi ama bu, kuzenler evden ayrıldıktan sonra annesinin "kendinden geçiş"ine tanık olmak anlamına geliyordu. Françoise, Jacques'ın Simone'la, çeyiz olsun ya da olmasın, evlenmesini umuyordu.

Sonrasında gelen, görünüşe göre bir flörttü –bu Simone de Beauvoir'ın yaşamındaki tek geleneksel flörttü. Jacques'la Paris'te dolaştı, Bois de Boulogne'de yürüdü, yasaklanmış kitapları okudu, galerileri ziyaret etti, müziği keşfetti. Sonra aniden, Françoise onların yalnız dışarı çıkmalarını engelledi. Yokluğun Jacques'ın sevgisini daha da büyütmesini umuyordu; ama aynı zamanda kuşkulanmaya başlıyordu. Simone, gece kulüplerini ve kafeleri keşfetmeye başlamıştı; giysileri tütün ve alkol kokuyordu.

O yıl Simone, sınavlarını iyi notlarla geçti ve felsefe öğretmeni onu Sainte-Marie Enstitüsü'nde devam etmeye ve Sorbonne'da olabildiğince fazla dersi takip etmeye teşvik etti. Matematik, Fransız edebiyatı ve Latince olmak üzere üç Yüksek Öğrenim Sertifikası sınavını geçti. Bu başarıyı başka bir şekilde ifade edersek, ortalama *lisans* (günümüz lisans derecesine benzer) dört sertifikadan oluşuyordu ve ortalama bir öğrenci, yılda bir sertifika alıyordu.

Bu arada Jacques, hukuk sınavlarında başarısız olmuştu; bu nedenle o yılın derslerini tekrarlamak zorunda kalacaktı. Tembeldi ve çok fazla içmeye başlamıştı ancak Simone onun karakterindeki bu kusurları göz ardı ediyordu: Simone, Jacques'ın onu oyaladığını kabul etmek istemiyordu. İlişkileri fiziksel değildi, bir kez bile öpüşmemişlerdi. Sık sık ortadan kayboluyordu –ve var olduğu zaman da soğuktu– ama Beauvoir, Jacques'ın soğukluğunu ondan ziyade kendi kusurlarına bağlıyordu. Olgun bir kadın olduğunda, bu dönemdeki günlüklerini hayal kırıklığı hissetmeden okuduğunu düşünmek pek mümkün değil. (*Hürmetkâr Bir Kız Evladın Anıları*'nı ve olgunluk dönemi felsefesini yazarken bu günlüklerden çok yararlanmıştır.)

Jacques, "Görünüşe göre yakında evlenmem gerekecek" diyerek evlilikten belirsiz bir şekilde bahsetti. Ama gerçek bir teklif hiç gelmedi. Beauvoir, daha sonra bunu neden bu kadar fazla istemiş olduğunu merak etti ve bunun nedenlerinin muhtemelen araçsal olduğunu düşündü: Evlilik yoluyla, en sonunda ailesinin sevgisini ve saygısını kazanabilirdi.

Kalbi ikiye ayrılmıştı: Günlüklerinde hayalindeki Madam Jacques Champignuelle ile "özgürlük hayatı" olarak adlandırdığı şeyi karşılaştırıyordu. 1926 yazını mutlu olmak için mücadele ederek geçirdi, hatta taşrada akrabalarıyla birlikteyken bile. Eylül ayında Paris'e döndüğünde Jacques'ı görmek istedi; ancak Françoise buna izin vermedi.

O yaz, on sekiz yaşında, ilk kez roman yazma girişiminde bulundu, Éliane; ama sadece dokuz sayfa yazdı.[55] Felsefe tutkusu olmasına rağmen, büyük bir felsefi sistem yaratmak istemiyordu, daha ziyade "iç yaşamın romanını" yazmak istiyordu:[56] Karakterlerinin zengin dünyalarında neler olduğunu göstermek istiyordu. Bu tasarı ilhamını kısmen *Zaman ve Özgür İrade* (*Time and Free Will*) adlı yapıtında "cesur romancı"yı öven filozof Henri Bergson'u okumasından almıştı. Bergson, edebiyatın nasıl "geleneksel benliğimizin zekice dokunmuş olan ağını" yırtıp atabileceğini betimledi (ve Beauvoir günlüğünde bunu alıntıladı). Onu okuduğunda, "büyük bir entelektüel coşku" yaşadı; çünkü onun felsefesinde "mantıksal yapılar" değil, "elle tutulur gerçekliği" görüyordu.[57]

Günlüğünde Beauvoir, "yaşamı düşünmek", sorularını kurguya dönüştürmek istediğini yazdı ve sonrasındaki iki yıl boyunca, birkaç kısa öyküde çalışmalarını geliştirmeye devam etti. Deneyimin özenli betimlemelerine olan bağlılığı, bir filozof olarak ilgileneceği fenomenoloji türünün tipik bir örneğiydi. Fenomenoloji –birinci-kişi bakış açısından bilincin yapılarının incelenmesi– onun feminizminin metodolojisini de biçimlendirecekti ve feminist amaçlar için onu yeniden şekillendirecekti. Ama 1927'de "yaşam üzerine makaleler" yazmak istiyordu; bunlar "bir roman değil, felsefe olacaktı; onları üstü kapalı bir şekilde bir kurguyla bağlayacaktı."[58] *Olgunluk Çağı*'nda (*The Prime of Life*, 1960) Beauvoir, kendinin

55. Bkz. SLBdB, "Chronologie", MPI lxi.
56. MDD 208.
57. Bkz. DPS 58-61, 66, özellikle 16 Ağustos 1926.
58. Simone de Beauvoir, *Carnets* 1927, yayımlanmamış el yazması MS, Bibliothèque Nationale, Paris, 54-5; aktaran Margaret A. Simons, "Literature and Metaphysics"in "Introduction" bölümü, PW 264.

filozof olmadığını –Sartre'ın olduğunu– yazdı.[59] Ancak günlükleri, 1926 yazında onu şoke eden, utandıran bir deneyim yaşadığını ve ileriki yaştaki çalışmalarının ana teması haline gelecek bir şey üzerine, felsefi olarak düşünmesine neden olduğunu gösteriyor. Üç yıl sonrasına kadar Sartre'la tanışmayacaktı ve zaman içinde bu tema Sartre'ın çalışmalarında da önemli bir rol oynayacaktı.

Şifa arayan hastaların fiziksel acısını gördüğü zaman, teyzesiyle Lourdes'a hac ziyaretini gerçekleştiriyordu. "Hastaların önünde, tüm entelektüel ve duygusal zarafetten tiksinti" duyuyor, bunun altında ezilmiş hissediyordu ve kendi üzüntüleri, onların fiziksel acıları ve sıkıntılarıyla kıyaslandığında hiçbir şeydi. O an, utanç duydu ve tam bir özveri yaşamının –hatta "kendinden vazgeçme"nin– buna verilecek tek uygun yanıt olduğunu düşündü.[60]

Ama o zaman, düşündükten sonra, bunun yanlış olduğu sonucuna vardı. Günlüğünde kendini, yaşamaktan utanmamaya teşvik eder: Ona bir hayat verilmiştir ve onu mümkün olan en iyi şekilde yaşamak onun görevidir. Tam bir özveri aslında "ahlaki intihar" olurdu. Ancak bu, kendinin ne kadarını vereceği ve ne kadarını koruyacağına karar vermekten daha kolay olurdu. İhtiyaç duyulan şeyi "denge" olarak adlandırdı: Bu dengede insanlar, kendilerinden veriyorlar ancak bunu "başkalarına yararı dokunsun diye, kendi bilinçlerini yok etmeden" yapıyorlardı.[61] Kendini kaybetme olmaksızın özverili bir hayat yaşamak istiyordu.

Altı gün sonra günlüklerinde bu temaya geri döndü, iki karşıt olasılığını tartıştı: Özveri ve egoizm. Çocukluk deneyimleri göz önüne alındığında, bu birbirine karşıt olasılıkları ebeveynine ilişkin ya da cinsiyete bağlı çizgiler üzerinden okumak çekici gelir. Annesinin küçük düşürücü özverisi ve babasının pişmanlık duymadığı egoizminden günlüklerde bahsedilmez; ama daha sonra ebeveyni hakkında yazacakları göz önüne alındığında, çocukluk evinden miras aldığı bir şeyin yoğun bir adaletsizlik duygusu olduğu açıktır. Günlüklerde Beauvoir, kendini başkalarına adamak istediğini yazar, bunun nedeni "insanları seviyor" olmasıdır. Duygularının düşünceleriyle uyumlu olmasını istemiş, bu yüzden kendi kendine şunu sormuştur: Bir ahlak yasası başkalarına değer verme üzerine

59. PL 265-6.
60. DPS 55, 6 Ağustos 1926.
61. DPS 55, 6 Ağustos 1926.

inşa edilebilir mi? Bu başkaları için yeterli olup olmamasından bağımsız olarak, diye karar verdi Beauvoir, bu kendi için yeterliydi.[62]

> Kuşkusuz ki ben çok bireyselim; ama bu kendini adama ve başkalarını çıkarsız bir şekilde sevmekle bağdaşmaz mıdır? Bana öyle geliyor ki, benim bir tarafım feda edilmek için yaratılmışken, öbür tarafım korunmak ve yetişmek için yaratılmış. İkinci taraf, kendi için de geçerli ve diğer tarafın değerini güvence altına alıyor.[63]

On sekiz yaşında, "boşlukta kalan" felsefi tartışmalardan tatmin olmuyordu ve bir şeyi entelektüel olarak bilmek ile onu gerçek yaşamda hissetmek arasındaki uzaklık üzerine çoktan düşünmeye başlamıştı.[64] Edebiyat, bu boşluğu dolduruyordu, diye düşündü: "Yazar yaşamı yeniden keşfettiğinde, filozof yaşama aracılık görevi yapacak olan yazarı yeniden keşfettiğinde beni memnun ediyor."[65] Beauvoir, böyle bir aracı görevi görmek ve özellikle insanların "içeriden" ve "dışarıdan" görülebilecek; hem yoğun bir şekilde ruhsal olan böyleyken hem de başka insanlarla birlikte dünyaya bağlanmış olan "ikilikler" olduklarını göstermek istedi. Eylül ayında başka bir roman yazmayı denedi ve bu sefer *Tentative d'existence* –Varoluş Girişimi– adlı 68 sayfalık bir taslak metnini tamamladı.[66]

1926 sonbaharında Beauvoir, Jacques'a olan duygusal yakınlığıyla mücadele etmeye devam etti. Bu aşamada aralarında "karşılıklı bir sevginin" mümkün olduğuna içtenlikle inanıyordu. Beauvoir'ın istediği şey, kendi sözcükleriyle şuydu: "Bütün yaşamımı tüketen bir aşk değil, yaşam boyunca bana eşlik eden bir aşk." Onun düşüncesine göre aşk "diğer her şeyi ortadan kaldırmamalı, sadece yeni nüanslarla renklendirmeli"ydi.[67]

Yakın zaman sonra fikrini değiştirecek olsa da, bir gün evlenebileceğini ve doğru koşullar altında evliliğin "harika ve güzel bir şey" olabileceğini düşündü. Ancak annesi, onun canını sıkıyordu: Jacques'la olan şeylerin yeterince hızlı ilerlediğini düşünmüyordu ve "kesin bir sonucun" derdine düşmüştü: Bir evlenme teklifi.[68] Françoise, Jacques'la yolları kesişsin diye Simone'u ayak işlerine

62. DPS 63, 12 Ağustos 1926.
63. DPS 63, 12 Ağustos 1926.
64. Bkz. DPS 65, 63.
65. DPS 67, 16 Ağustos 1926.
66. SLBdB, "Chronologie", MPI lxi.
67. DPS 68, 17 Ağustos 1926.
68. Bkz. DPS 112, 12 Ekim 1926.

gönderiyordu. Bunun Simone'u mutlu edeceğini düşündü; ama aslında onu ne yapacağını bilemez hale getiriyordu. Kasım ayında günlüğüne şöyle yazdı: "Ne kadar az şeyi kendim seçiyorum, yaşam bana ne kadar çok şey dayatıyor, sonuçta kendimi teslim etmek zorunda olduğum *benim* yaşamım."[69]

Annesi onu münasip olana doğru ittirirken, Beauvoir günlüklerinde yaşamdaki her konumun kabul edilebilir olduğunu yazıyordu –ancak bu konumun bir değere sahip olması için, onu benimseyen kişi tarafından ona *değer verilmesi* gerekir. Acı verici bir şekilde açıktı ki; Simone sevgiyi, yaşamı ve mutluluğu ailesinin gördüğü şekilde görmüyordu. Yaşamı, düşünmeksizin uygun görüleni yaparak, uygun kabul edileni okuyarak yaşamak istemiyordu: 1926'da "yalnızca düşünenlere değil ya da yalnızca yaşayanlara değil", sadece "yaşamlarını düşünen insanlara" sahici olarak saygı duyabileceği sonucuna vardı.[70]

Deirdre Bair'e göre, 1927 yılbaşından kısa bir süre sonra Françoise, Simone'un doğum gününün bir portre fotoğrafıyla kutlanması gerektiğine karar verdi. Doğum günleri genelde bu şekilde düzenleniyordu ancak Simone annesinin başka bir gündemi olduğunu biliyordu: Jacques. Françoise, kızına geleneksel doğum günü pozu yerine, nişanlısının yüzüğünün bulunması gereken elinde çiçek tutan, geleneksel bir nişan ilanı pozunu verdirtti. Jacques, portrenin bir kopyasını nezaketle kabul etti ve hepsi buydu. Françoise burnundan soluyordu.

Simone'un bu durumda nasıl hissettiğini bilmiyoruz; belki bunu kayıt altına almadı ve belki de bu hiç gerçekleşmedi. Sylvie Le Bon de Beauvoir, böyle bir fotoğrafın varlığını reddetti ve Beauvoir'ın günlükleri bu konuda sessizdi, Aralık 1926'dan Nisan 1927'ye kadar çok az şey yazılmıştı. Ama Bair'in anlattığı şekliyle bu, burada bitmemişti. 1927 baharında Hélène, Cours Désir'den mezun oldu ve –Jacques'ın Simone'un dikkatini dağıttığı dönemlerde bir şekilde ayrı düşen– kız kardeşler tekrar annelerinin asabiyetine karşı birleşti. Françoise'nın Jacques hakkındaki kaygısı sağlıksızdı; kartların hepsi Jacques'ın elinde olduğu için kendini sinirli ve güçsüz hissediyordu. Karışık duyguları; kızıyla alay etme ve onu küçümsemeye aktarılmadığında, utandırıcı bir düzeyde patlıyordu. Bir gece, Champigneulle'lerle evlenme teklifi yapılamayan bir

69. DPS 162, 5 Kasım, 1926.
70. DPS 164, 5 Kasım 1926.

akşam yemeğinden sonra, hayal kırıklığına uğramış olan Françoise eve döndü. Birkaç saat volta attı, sonra bağırarak kızını utançtan kurtaracağını söyledi ve daireden çıktı. Georges evdeydi ama yataktan kalkmadı; Hélène uyandı, hızlıca giyindi ve Montparnasse bulvarında annesinin peşine düştü. Françoise, Champigneulle konutunun önünde durdu, bağırıyordu. Gürültü Simone'u uyandırdı, koşarak caddeye indi. Kızları, çığlık atan annelerine sessizce eşlik ederek eve geri döndü.[71] Yirmi birinci yüzyılın bakış açısından, bu anlatı –eğer doğruysa– Françoise de Beauvoir'ın zihinsel sağlığı hakkında kafalarda soru işareti yaratır. Daha sonra, Beauvoir'ın eserlerindeki kadın karakterler sık sık tuzağa düştüklerini hissetmiş ve bazen de deliliğin eşiğine gelmişlerdir.[72]

Her iki kız kardeşin anılarından biliyoruz ki; 1926-1927 döneminde, talipleri veya refakatçileri yanlarında olmadan daha fazla dışarı çıkmalarına yavaş yavaş izin veriliyordu: Simone, Bibliothèque Saint-Geneviève'deki yalnızca kadınlara ayrılmış olan bölümde okumaya (Lucretius, Juvenal, Diderot) gidiyordu ve Paris'in kuzeydoğusundaki işçi sınıflarına yardım etmek için genç bir felsefe profesörü tarafından kurulan "Equipes Sociales" adlı bir sosyal hizmet enstitüsünde ders vermeye başlamıştı.[73] Annesi bu tür hayırsever uğraşları onaylıyordu; bu nedenle Simone, evden kaçmak için, gerçektekinden daha fazla akşam dersi verdiği izlenimini veriyordu. Bazı akşamlar Paris'te yürüyüş yapıyor ve diğerlerinde Hélène'in çizim ve resim yapmasını izlemeye gidiyordu: Kız kardeşinin dünyası çok ilginç yönlere yayılmıştı. Equipes Sociales'de, Hélène'in modelli çizim derslerinde, erkeklerin ve kadınların fikirlerini, hayallerini tartıştıklarını, cüretkâr çıplak modelleri ve onlara şaşkın şaşkın bakanları gördü. Kız kardeşler, hiçbir zaman bu kadar çok ve bu kadar çeşitli, insana maruz kalmamıştı.

Gide ve Proust'a ek olarak Jacques, Simone'u kokteyllere götürmüştü; Simone o aralar kendini barların müdavimi haline getirmişti. Simone ve Hélène, La Rotonde'yi ziyaret etmeye devam ettiler, bazen sanat dersleri ve öğretmenlikten kaytarıp akşam saatlerini bar ve kafelerde geçiriyorlardı. Simone'un artık elinde biraz parası vardı; çünkü Sainte-Marie Enstitüsü'nde öğrenim asistanı olarak

71. Bkz. Bair, s. 112.
72. Bkz. Elizabeth Fallaize, *The Novels of Simone de Beauvoir*, Londra: Routledge, 1990, s. 84.
73. MDD 171-3.

bir iş bulmuştu. Fazla bir para değildi ama masraflarını ve kitapları karşılayabiliyor, küçük bir miktar da artakalıyordu.

Evdeki sıkıntıya ve geceleri dikkat dağıtıcı şeylere rağmen, Simone derslerinde parlamaya devam etti. Mart 1927'de Simone, felsefe tarihindeki sertifika sınavını geçti. Nisan ayında, bu yılın ona "fazla derinlere inen (eyvah!) eleştirel zihnini ve kesinlik ile mantığa duyduğu arzuyu" keskinleştiren "ciddi bir felsefi formasyon" sağladığını düşündü.[74] Onun bu "eyvah!" ifadesini yazmasına; ne, neden olmuştu diye merak ediyor insan? Kesinlik ve mantığa değer veren fazla derinlere inen bir zihne sahip olmakta karşı çıkacak ne var? Bu zihninden şikâyet etmesinin nedeni, bir sonraki bölümde göreceğimiz gibi, onun Tanrı'ya karşıt olması mıdır? Yoksa onun kadınlığa karşıt olduğunu mu düşünmüştür? Ya da mutluluğuna?

Haziran ayında "genel felsefe" konusunda Simone Weil'nin ardından gelerek ikinci olduğu bir sertifika daha aldı. Weil, politikası ve fedakârlığı Albert Camus ve Georges Bataille de dahil olmak üzere etrafındaki birçok kişiye ilham veren, tanınmış bir düşünür olacaktı (felsefi olarak Beauvoir, onun öğretmeni Alain'in ulaştığı sonuçları yeterince sorgulamadan kabul ettiğini düşünüyordu). Bu sınavın üçüncüsüyse, önde gelen bir Fransız filozof olacaktı: Maurice Merleau-Ponty. Beauvoir ayrıca Yunancadan da bir sertifika aldı: Sadece iki yıl içinde çoktan bir tam *lisans,* bir de yarım lisans almıştı.

Hürmetkâr Bir Kız Evladın Anıları'nı yazarken Beauvoir, eğitim ve başarının ona saygıdan daha fazlasını getirdiğini ileri sürdü: Ona yoğun yalnızlık duyguları ve yön kaybı getirmişti. "Ben [...] ait olduğum sınıftan ayrılıyordum: Nereye gidecektim?"[75] Bu yalnızlığı Mayıs 1927'de yazdığı günlüklerde görüyoruz: "Entelektüel olarak çok yalnızım ve yaşamımın başlangıcında tam anlamıyla kayboldum. [...] Bir değerimin olduğunu, yapacak ve söyleyecek şeylerim olduğunu hissediyorum." Jacques'ın onun "entelektüel tutkular"ını ve "felsefi ciddiyet"ini bir gülümsemeyle reddetme şekli üstüne düşünürken kararlı bir şekilde şöyle yazdı (ve sayfanın kenar boşluklarında bunu vurguladı): "Yalnızca *tek* bir yaşamım ve söyleyecek çok şeyim var. Yaşamımı benden çalamayacak."[76]

74. DPS 232, 20 Nisan 1927.
75. MDD 195.
76. DPS 246-8, 6 Mayıs 1927.

O gün, yine özgürlük üzerine düşünüyordu ve "yalnızca özgür karar yoluyla ve koşulların etkileşimi sayesinde gerçek benlik keşfedilir" diye yazdı. Etrafındaki insanlar, sanki insan bir çırpıda yapıyormuş gibi seçimler (evlenmeye karar vermek gibi seçimler) yapmaktan bahsediyordu. Ama o seçimlerin hiç de bu şekilde *yapıldığını* düşünmüyordu –her seçim "sürekli bir yapılma halindedir; onun bilincinde olduğum her an o seçim tekrarlanır." O gün evliliğin "esasında ahlaksız" olduğu sonucuna vardı –bugünün benliği yarının benliği için nasıl karar verebilirdi?

Jacques'ı sevdiği bir yaşam hâlâ hayal edebiliyordu; ancak onunla küçümseyen gülümsemeler yerine, zekice bir ilgiyle felsefe ve edebiyat hakkında konuşan başka bir erkekle –Charles Barbier– bir sohbeti olmuştu. Bu deneyim, geleceğinin birçok olasılık (onlara Fransızca olarak *possibles* diyordu) taşıdığını ve yavaş yavaş "onlardan biri hariç hepsini ortadan kaldırmak zorunda kalacağını" fark etmesini sağladı, böylece hayatının son gününde tek bir gerçeklik olacaktı; "bir hayat" yaşamış olacaktı. Soru şuydu, hangi hayat?[77]

Bu gibi örnekler, küçük yaşlardan itibaren Beauvoir'ın güçlü bir ilahi çağrı ve kendi sesinin önemli olduğu duygusunu hissettiğini göstermektedir. Hatta *Hürmetkâr Bir Kız Evladın Anıları*'nda, çağrısını ifade etmek için İbrani peygamberlerin –Tanrı'nın elçilerinin– diline başvurur. Kutsal Kitap'taki ilgili öykülerden birinde, Tanrı'nın bir elçiye ihtiyacı vardır ve İsrail halkına "Kimi göndereyim?" diye sorar. Peygamber Yeşaya ona cevap verir: "İşte buradayım. Beni gönder." *Anılar*'da Beauvoir, içinde tekrar tekrar "İşte buradayım" diye fısıldayan bir ses olduğunu anlatır.[78] Tanrı var olsun ya da olmasın, söylemek zorunda olduğu şeyin önemli olduğunu biliyordu ve bazı insanların onu bunun böyle olmadığına –ya ona açıkça meydan okuyarak ya da onu önemsizmişçesine ciddiye almayı reddederek– ikna etmeye çalışacaklarının farkına varmaya çoktan başlamıştı.

Simone kararlıydı; ama kendine ilişkin kuşkudan ve başkalarının ondan beklentilerinden etkilenmiyor değildi. Ailesi, okuduğu şeyler hakkında çileden çıkaran olaylar çıkarmaya başlamıştı; onu –"zerre kadar!"– kabul etmediklerini hissetmeye başladı.[79] Baba-

77. DPS 246-8, 6 Mayıs 1927.
78. MDD 82. See Isaiah 6:8. Genesis 22:1 İbrahim de aynı kelimeleri kullanır ve Akedah'ın etiğine ilişkin olarak Kant ve Kierkegaard'un bu pasaj hakkındaki tartışmaları ünlüdür.
79. MDD 188.

sıyla gittikçe daha fazla tartışmaya başladı; babası onu göndermek hakkında konuşuyordu, ona "kalbi olmadığını", onun "tamamen beyin olduğunu ve hissiz" olduğunu söylüyordu.[80]

Jacques'ın, Simone'un entelektüel tutkularını gülümseyen bir şekilde reddetmesinden bir hafta önce, babasıyla sevmenin ne anlama geldiğine dair tartıştılar. Babası, sevginin "verilen hizmetler, tutku, minnettarlık" olduğunu söyledi. Simone, daha çok unutulmuş filozofları –Alain ve Jules Lagneau– okuyordu ve Lagneau'da "nasıl yaşaması gerektiğini" bulduğunu iddia etti. Pek çok insan, diye düşündü; gerçek sevgiyi, içinde "karşılıklılığın zorunlu" olduğu sevgiyi hiç tanımamıştı.[81] Temmuz ayında Beauvoir, şunu tekrar kafasına koymuştu: "Felsefi düşüncelerimi açıkça dile getirmek." İlgisini çeken soruları derinlemesine incelemek istiyordu; özellikle "sevgi"yi (bunu günlüğüne tırnak içinde yazmıştı)[82] ve "kendiyle ve ötekinin karşıtlığını."[83] Beauvoir için, o yaşta bile, sevgi kavramı sadece romantik değil, etik bir idealdi.

Günlüğünde kendini şöyle tembihledi: "Matmazel de Beauvoir olma. Kendin ol. Dışarıdan dayatılan bir hedefe, yerine getirilmesi gereken bir sosyal çerçeveye sahip olma. Benim işime yarayan şey ne ise, o işleyecek ve hepsi bu."[84]

Zaza'yla da sevgiyi tartışıyordu –ortak felsefe sevgileri ve geleceklerine ilişkin paylaştıkları endişe, onları her zamankinden daha fazla yakınlaştırdı. Okuldaki felsefe derslerinde sevginin doğasını tartışıyorlardı ve tartışmaları hafta boyunca müzeleri ziyaret ederken ya da tenis oynuyorken de sürmüştü.[85] Françoise, bu dostluğu hâlâ onaylıyordu ancak Madam Lacoin, Zaza'nın eğitime olan ilgisinin fazla ileri gitmesinden endişelenmeye başlamıştı ve Simone bu açıdan kötü bir etki yaratıyordu. Zaza, 250.000 franklık çeyizini cebe indirmek yerine Sorbonne'a kaydolmak istedi; ailesi bunu anlaşılmaz buluyordu.

Simone, yavaş yavaş dünyasını büyüten ve yumuşatan başka dostluklar kurmaya başlamıştı. Beauvoir yirmi yaşındayken, Zaza'nın Landes'deki aile konaklarına ziyaret ettiği zaman, en yakın arkadaşlarından biri haline gelecek olan aile mürebbiyesi Stépha

80. MDD 193.
81. DPS 265, 28 Mayıs 1927.
82. DPS 277, 7 Temmuz 1927.
83. DPS 279, 10 Temmuz 1927.
84. DPS 274, 29 Haziran 1927.
85. MDD 158.

Awdykovicz ile tanıştı. Bu Polonya-Ukrayna göçmeni, Beauvoir'ın gözünde, egzotik ve cesurdu: Zengin ve iyi eğitimliydi ancak burjuva Paris yaşamını merak ettiği için mürebbiye olmayı seçmişti. Cinselliğinden korkmuyordu ve Beauvoir'la bu konuda dobra dobra konuşuyordu. Paris'e döndüklerinde, neredeyse her gün bir araya geldiler: Stépha yakında yaşıyor ve Dışişleri Bakanlığı'nda tercüman olarak çalışıyordu –oldukça çok kazanıyordu, bunu da arkadaşları için harcamaktan mutlu oluyordu. Beauvoir'ın aşırı ahlakçılığının bazı kısımlarına gülüyor, aynı zamanda çekingenliğine meydan okuyor ve saflığına ilişkin kardeşçe endişelerini dile getiriyordu.

Hélène, Simone'u sanat derslerinde tanıştığı Geraldine Pardo'yla tanıştırdı. Gégé, onu öyle adlandırmışlardı, bir erkekle evli olsun ya da olmasın; işini, çalışmayı sürdürmeyi planlayacak kadar çok seven işçi sınıfından bir kızdı. Simone, Gégé'nin coşkusu ve anlatım gücünden etkilenmişti; Gégé, onun, sosyal sınıfın insan davranışını zorunlu olarak belirlemediğini daha net bir şekilde anlamasına yardım etti.

Ancak Stépha'nın Simone'un saflığıyla ilgili endişelerinin sağlam bir temeli olduğu ortaya çıktı. Simone "maceralar"a atılmaya başlamıştı, bunların masum şakalar olduğunu düşünüyordu ancak bunlar feci sonuçlara yol açabilirdi. İlk başta, Stépha da bu oyunları oynuyordu ama erkeklerden içki kabul etmekle başlayan şey, daha riskli davranışlara yol açıyordu: En berbat barlara sık sık uğramak, arabalarla gezmeye çıkmak ve sarhoş arkadaşların, o sarhoş arkadaşların beklentilerini karşılamak gibi bir niyeti hiç yokken, evlerine gitmek. Her zaman kendini bu karışık durumlardan kurtarmayı başarabilmesine rağmen, Simone kendini bu durumlara soktuğu için Stépha küplere biniyordu ve Simone'un hâlâ Jacques'la "neredeyse nişanlı"ymış izlenimini veriyor olduğu sırada, bunları yapmış olması kafasını karıştırıyordu.

On sekiz yaşındaki Simone, felsefi olarak erken gelişmişti; ancak davranışları ürkütücü düzeyde dikkatsiz ve fazla kuralcı olabiliyordu. Simone, yakında Fernando Gerassi'yle evlenecek olan Stépha'yı ziyarete geldiğinde, onu Gerrasi'yle kapı kapalı bir şekilde odasında bulunca şaşkına döndü: Stépha itibarından endişe etmiyor muydu? Fernando daha sonra Stépha'nın çıplak resmini yaptığında, Beauvoir dehşete düştü ve resme bakmayı reddetti. Arkadaşları Simone'un aşırı ahlakçılığının kendini beğenmiş bir havası olduğunu düşünüyordu: Simone, hem Stépha'ya hem de Gégé'ye onların görüş ve davranışlarının kalitesiz yetiştirilmiş olmalarının üzücü sonuçları

olduğunu söylüyordu.[86] Bu Simone de Beauvoir kolayca utanıyordu: Daha sonraki romanlarının –ve yaşamının– içerdiği sahneleri görse hayrete düşerdi.

Günlüklerinde Simone, benlik ile öteki (*self and other*) arasındaki "denge" sorunu üzerine düşünmeyi sürdürüyordu. Varoluşunu iki parçaya ayırmaya başladı: Biri "başkaları için" ve diğeri "kendim için."[87] Bu ayrım, Sartre'ın *Varlık ve Hiçlik*'te (1943) yapacağı –"kendi-için-varlık" ve "diğerleri-için-varlık" arasındaki– ünlü ayrımdan önemli ölçüde önceki bir tarihe aittir. Pek çok kişi hatalı bir şekilde Beauvoir'ın romanlarında ve *İkinci Cinsiyet*'te, Sartre'ın ayrımının kullanıldığı yorumunu yaptı; ancak Beauvoir şeyleri bu şekilde görmeye öncesinde ve bağımsız olarak başlamıştı.[88]

1927-28 akademik yılında Beauvoir, çift *lisans* almak için klasikler ve felsefe alanında üç sertifika daha almayı planlıyordu. Kendinden istediği şeylerden her zaman memnun olmuyordu, bazen zamanının çoğunun evde ya da kütüphanede geçtiğinden yakınıyordu; "koşu bandındaki bir fare gibi" hissediyordu. Mart 1928'de felsefede geriye kalan iki yeterliliği –etik ve psikoloji– aldı; ancak filolojiyi (klasikler için kalan yeterlilik) almak için inat etmeyi fazla sıkıcı ve zevksiz buldu. Klasikler *lisansına* ihtiyaç duymadığına karar verdi. Babası, itiraz etti: Evlilikte geleneksel olarak başarılı olmayacaksa, geleneksel olmayan şekilde olabildiğince başarılı olmaması için bir neden yoktu. Ama Beauvoir direndi ve klasikleri bıraktı.

Beauvoir'ın zekâsının parlaklığı tartışılmazdı ve dikkat çekmeye başlıyordu: Maurice Merleau-Ponty, onu genel felsefede yenen bu genç burjuvayla tanışmak istedi. Tabii ki, iki kadın onu genel felsefede yenmişti; ama Simone Weil Yahudiydi, bu yüzden iki Katoliğin paylaşabileceği türden bir entelektüel dostluk için bir rakip değildi –ya da Ponty öyle düşünüyordu. Hâlbuki Simone da geleneksel herhangi anlamda "Katolik bir kadın" olamazdı ama Weil tutkulu bir inanç kadını, Beauvoir ise hırslı bir ateist olarak hatırlanacaktı.

86. Bkz. Bair, s. 119.

87. DPS 163, 5 Kasım 1927.

88. Sartre'ın Hegelci kendinde ve kendi-için kavramlarına eklediği düşünülen bu kategori aslında Sartre ve Beauvoir'ın onlu yaşlarında okudukları Alfred Fouillée'nin yapıtlarında bulunuyordu. (Bkz. Herbert Spiegelberg, *The Phenomenological Movement: A Historical Introduction*, Cilt 2, The Hague: Springer, 2013, 472-3.) Ve Beauvoir'ın "içeriden" ve "dışarıdan" ayrımı, benzer bir ayrımı kullanan Bergson'un metafiziğinden alınmış olabilir (Bkz. *The Creative Mind: An Introduction to Metaphysics*, İng. Çev. Mabelle L. Anderson, New York: Citadel Press, 1992).

3.
Tanrı Sevdalısı mı, Yoksa İnsan Sevdalısı mı?

On dokuzuncu doğum gününün arifesinde Beauvoir'ın günlükleri, acı verici bir yokluğa dair düşünceler içerir. Çocukken, Tanrı'nın onun evrenini yönettiğine inanıyordu ve Tanrı'nın yönetimi sorgulanabilir olsa da, geriye dönüp bakınca Beauvoir şimdi farklı sorunlarla karşı karşıya kalmıştı. Eğer onu göreve çağıran hiç kimse yoksa, herhangi bir görevi olması mümkün müdür? Eğer Tanrı yoksa insanlara –ya da herhangi bir şeye– değerini veren neydi? "Belki de değerim vardır" diyor; ama sonrasında "değerler var olmalı" diyordu.[1] Bu tür sorular soran bir tek o değildi. Yirminci yüzyılın başından bu yana, Paris'in felsefi seçkinleri, Nietzsche'nin ünlü "Tanrı öldü!" ifadesinin ardından dinî inanç ve deneyimin değerini tartışıyordu.[2]

Simone'un yaşamında, Tanrı'nın ortadan kaybolması dindar ve sevgili arkadaşının, Zaza'nın, flörtü ve ölümüyle çakıştı. Bu kayıpların her ikisi de uzun süren kalıntılar bırakacaktı. Yaklaşık otuz yıl boyunca Beauvoir, kendi özgürlüğünün Zaza'nın yaşamının pahasına geldiğini hissedecekti.

1928'de Beauvoir, Paris'in sunduğu alternatif yaşamlardan bazılarını keşfetti: Bohem yaşamı ve isyan, gerçeküstücülük, sinema, Balet Russe.* O yıl çalışmalarına, Sorbonne'da etkileyici bir ortak eşliğinde başladı. İki Simone (Beauvoir ve Weil) arkadaş olmadı –ancak bu, geriye dönüp bakıldığında kaçırılmış bir fırsat gibi görünmektedir. Weil'nin şöhreti, Beauvoir'ın merakını uyandırmıştı

1. CJ 255-62, 4 Ocak 1927.
2. Bkz. George Pattison ve Kate Kirkpatrick, *The Mystical Sources of Existentialist Thought*, Abingdon: Routledge, 2018, özellikle bölüm 3 ve 4.

* MDD 234-43. Ballet Russes, Paris'te kurulan bir bale topluluğu. (ç.n.)

ama bu, onun zekâsı yüzünden değil, başkalarının acılarına olan tutkulu ilgisi yüzündendi. Beauvoir, Simone Weil'nin Çin'de patlak veren kıtlığın haberini aldığında ağladığını duydu ve kalbinin dünyanın öbür tarafındaki insanlar için bile ağlayabilecek kadar büyük olmasından etkilenmişti. Bu kadınla tanışmak istiyordu fakat sohbet devrimin mi (Weil öyle diyordu) yoksa varlığımızın nedenini bulmanın mı (Beauvoir öyle diyordu) daha önemli olduğu sorusuna yön değiştirdiğinde, toplantıları hayal kırıklığı yaratan bir hal aldı. Weil konuşmalarını şu sözlerle sonlandırdı: "Kolayca anlaşılıyor ki, siz hiç aç kalmamışsınız." Beauvoir'ın anladığı kadarıyla, Weil onu baştan ayağa süzmüş ve onun "kibirli bir küçük burjuva" olduğu yargısına varmıştı.[3] Beauvoir, bunu rahatsız edici buldu –sonuçta Weil onun durumunu bilmiyordu ve yanlış varsayımlar yapıyordu– ancak sonraki yıllarda kendi genç haline ilişkin bu yargıyı anlar hale geldi.

Öte yandan Merleau-Ponty, Beauvoir'ın sevgili "Ponti"si olacaktı. Merleau-Ponty, École Normale Supérieure'de öğrenciydi, Beauvoir'a benzer bir geçmişe sahipti ve inanç sorularıyla boğuşuyordu. Merleau-Ponty, genel felsefe sınavının sonuçları yayımlandıktan sonra Beauvoir'ı arayıp buldu ve ikisi yakın arkadaş oldu –önce yürekten sohbet edip sonra birbirlerinin çalışmalarını okudular. Merleau-Ponty, onu o kadar çok sevmişti ki, onu parlak ve büyüleyici bulan arkadaşı Maurice de Gandillac ile tanıştırdı –Gandillac özellikle Beauvoir'ın inancının durumuyla ilgileniyordu. Beauvoir, Merleau-Ponty'yi o kadar çok sevdi ki, onu Zaza'yla tanıştırdı ve kısa süre sonra bu dörtlü, her Pazar sabahı birlikte tenis oynuyordu. Merleau-Ponty, Zaza'nın şimdiye kadar tanıştığı ilk entelektüeldi ve çok geçmeden mümkün görünmeyen bir şey için umut beslemeye başlamıştı: Aşktan ya da zihin hayatından vazgeçmeden evlilikteki ailevi görevini yerine getirebileceği umudu.

İlk başta Simone da, Zaza'nın Merleau-Ponty'yle iletişiminden çok etkilenmişti. Çok ortak noktaları vardı: Merleau-Ponty de dindar bir evde büyümüş ve en azından başlangıçta, kendini bir gizli inançsız olarak görmüştü. École Normale Supérieure'de Merleau-Ponty, dindarlıkları ve rahiplere saygıları dolayısıyla saygısız bir biçimde "Kutsal Williler" olarak vaftiz edilen bir gruba katılmıştı. Beauvoir'ın okulda çok az arkadaşı vardı ve ileri yaşlarında, zekâlarını; dinleri ya da toplumsal geçmişleri ya da her ikisi

3. MDD 239.

yüzünden ilginç bulduğu kadınlardan çoğu kez uzaklaştığını itiraf etti.[4] Bunun yerine, diğer "Kutsal Williler"le arkadaş oldu; bunların arasında tanınmış akademisyen Jean Baruzi'nin danışmanlığında –Beauvoir'ın da danışmanıydı– bir tez hazırlayan Jean Miquel de vardı.

Beauvoir anılarında, "Hıristiyan Aziz John hakkında, çok iyi düşünülmüş bir tezin yazarı olan Jean Baruzi'yi dinlemeye gittiğini" yazdı.[5] Ama aslında Beauvoir, Baruzi'yi dinlemekten daha fazlasını yaptı; onun danışmanlığında kendi tezini yazdı. Günlüklerinde Beauvoir, kendini ciddiye aldığı ve eleştirdiği için Baruzi'yi sevdiğini yazdı.[6] Ancak anılarda Beauvoir, tezinin felsefi içeriği hakkında garip bir biçimde sessiz kaldı, sadece; onun "kişiliği"ni[7] iyileştirdiğini ve Baruzi'nin onun "ciddi bir çalışmanın temeli olduğunu" söyleyerek "bol övgü" ile geri verdiğini anlattı.[8] Günlükler, Baruzi için yaptığı çalışmanın sevgi ve etiğe ilişkin tartışmalar içerdiğini gösteriyor.[9] Açıklamalar arasındaki tutarsızlık, yine şu soruyu gündeme getiriyor: Öyküsünde neden tutarlılık yoktu? Beauvoir'ın tezinin kendi günümüze kalmadı; bu yüzden olası yanıtlar için ona bakamayız.[10] Ancak aynı zamanda Beauvoir'ın günlüklerinde, tezine ilişkin yazdığı şeylere dayanarak, öyle görünüyor ki; bu tezde sevgi hakkında yaptığı tartışmalar, 1940'larda etik hakkında yazacaklarına zemin hazırlamıştır, ki bu zaman diliminde onun düşüncelerini Sartre'a borçlu olduğu sanılıyordu. O halde Beauvoir, Sartre'ın itibarını bir şekilde tehlikeye atacağından endişe duyduğu için mi erken dönem çalışmalarını okurlardan gizledi? Yoksa bunun nedeni 1950'lerde kendi okurlarının, felsefesi Jean-Paul

4. Bkz. Bair, s. 124.
5. MDD 262.
6. DPS 277, 7 Temmuz 1927.
7. MDD 314. "Kişilik" Beauvoir'ın o dönemde okuyor olduğu Henri Bergson ve diğerleri tarafından tartışılan bir kavramdı. *Zaman ve Özgür İrade*'de Bergson, "eylemlerimiz tüm kişiliğimizden çıktıkları, tüm kişiliğimizi ifade ettikleri, kişiliğimizle bazen sanatçıyla eseri arasında bulunabilecek tanımlanamayan bir benzerliğe sahip olduklarında özgürüzdür" diye yazar. Beauvoir, Léon Brunschvicg'in gözetiminde Diplôme d'Études Superieures için Leibniz felsefesi üzerine bir tez yazacaktı. Leibniz, ötekinin yerinin [*la place d'autrui*] siyasette ve etikte esas bakış açısı olduğunu yazmıştı. Bkz. "La Place d'autrùi est le vrai point de perspective", Jean Baruzi, *Leibniz: Avec de nombreux textes in é dits* içinde (Paris: Bloud et cie, 1909), s. 363.
8. MDD 265.
9. DPS 277, 7 Temmuz 1927.
10. Benim bilgilerim dahilinde, bu tez günümüze kalmadı; bu Sylvie le Bon de Beauvoir ile Jean-Louis Jeannelle röportajında da doğrulanmıştır.

Sartre'ın felsefesini şekillendirmeyi sürdüren bir kadın karaktere inanacaklarını düşünmemesi miydi?

1920'lerde Beauvoir, entelektüel tutkularını paylaşan az sayıda kadın buldu. Zihinsel ilişkiler için giderek daha çok, erkeklerin arkadaşlığına yönelmeye başladığını fark etti; erkeklerin sohbetlerinden ve arkadaşlığından keyif alıyordu. *Hürmetkâr Bir Kız Evladın Anıları*'nda, kadınların erkeklere karşı onlara kafa tutan bir tavır aldıklarında, bunu can sıkıcı bulduğunu yazdı: "Başlangıçtan itibaren erkekler düşmanlarım değil, yoldaşlarımdı. Onları kıskanmak şöyle dursun, kendi konumumun, tam da sıra dışı bir konum olması olgusundan dolayı, bir ayrıcalık olduğunu hissettim."[11] Geriye dönüp onun bir token kadın olduğunu fark etti; ancak daha sonra bu tokenizmi* sorunlu görmeye başlamıştır. Öğrencilik günlerinde, Beauvoir ve erkek çağdaşları arasındaki dostça ilişkiler kolaylaşıyordu; çünkü Fransız eğitim sistemi, onlara eşit muamele etmediği için Beauvoir'ı rakip olarak görmüyordu. Simone ve diğer tüm kız öğrenciler, "fazlalık" olarak kabul ediliyordu ve aynı işler için rekabet etmiyorlardı (Kadınlardan, kız liselerinde öğretmenlik yapmaları bekleniyordu; Fransız devleti kızlara eğitim veriyordu; ama hâlâ yaygın olan görüşe göre erkekler kızlara eğitim vermemeliydi).

Deirdre Bair'in anlattığı öyküye göre, Beauvoir, Merleau-Ponty'ye, bir ateist olmadığı açık hale geldiğinde, ilk zamanlar duyduğu büyük ilgiyi kaybetti;[12] Merleau-Ponty'nin hakikatin kendilerinin yetiştirilme tarzlarında bulunan dinî sınırlar içinde bulunacağını düşünüyor olması, Beauvoir'ı hayal kırıklığına uğratmıştı. Ama bir kez daha, Beauvoir'ın günlüklerinin detayları, inanç kaybı hakkında, anılarının vurgulanmış olan satırlarının anlattığından daha farklı ve daha az tutkulu bir öykü anlatır. Tanrı hakkındaki "ışığı gör"ür görmez, diye yazar anılarında, "o defteri tamamen kapattım."[13] Beauvoir, okurlarına kesin bir şekilde; o andan sonra "inançsızlığının bir kez bile sarsılmadığını" söyler."[14] Aziz Augustinus ve Blaise Pascal'ı anımsatan bir dilde, Tanrı'yı kaybetme

11. MDD 295.

* *Tokenism* toplumsal olarak avantajlı ve güçlü olan bir grubun dezavantajlı ve güçsüz olan gruptan bir ya da iki bireyi aralarına göstermelik olarak kabul ederek, bu gruptan insanları aralarında aldıklarına ilişkin sembolik bir görüntü oluşturması durumunu anlatan bir terimdir. Göstermelik olarak kuruma ya da topluluğa alınan kişiye de *token* denmiştir. (ç.n.)

12. Bair, s. 124.

13. MDD 137.

14. MDD 138.

deneyimine eşlik eden her şeyin "sessizleştiği"ne ilişkin ani keşfi anlattı. İlk kez "yalnız" sözcüğünün "korkunç anlamı"nı hissetti.[15]

Ancak öğrenci günlüklerindeki bu öykü, daha az âni ve bir çırpıda olmuş bitmiş değildir. 1928 gibi geç bir tarihte, 20 yaşındayken "Katoliklik ona cazip görünüyordu."[16] Daha sonra çocukluk inancının benimsenmiş ve samimi olduğunu reddetmesine rağmen, üniversiteye başladığında kendini âniden, bağlılıkları şüpheler ve sorgulama isteğiyle bir arada bulunan entelektüel inançlıların yanında buldu. Gelişme çağında olan bir filozoftu ve yeni bir argümanla karşılaştığında ayak diremedi ve tutarlılık adına, etkilenmemiş olarak kalmadı: Argümanın haklılık payını değerlendirdi.

Ama günlüklere bakmadan önce anılarında yaptığı açıklamanın yeniden üzerinden geçelim. Olayların 1958'de yayımlanan versiyonunda Beauvoir, çocukken Tanrı'ya tutkulu bir inanç –dindar bir annenin numara yapamayacağı türden bir inanç– geliştirdiğini kabul etmiştir. Simone haftada üç kez kilise ayinine katılıyor ve düzenli olarak günlerce inzivaya çekiliyordu. Derin düşüncelere dalıyor ve düşünceleriyle "kutsal kararlarını" kaydetmek için bir not defteri tutuyordu. O "Tanrı'ya yaklaşmak istiyordu, ama [. . .] bunun nasıl yapılacağını bilmiyordu."[17] Bu dünyanın sunabileceği en iyi yaşamın, Tanrı'yı temaşa etmek için harcanan bir yaşam olduğuna karar verdi ve bir Karmelit rahibesi olmaya karar verdi.

Yaşamının ilerleyen zamanlarında Beauvoir, politikayla yakından ilgilenecektir; ancak genç bir kadın olarak sosyal sorulara mesafeliydi –bunun nedeni kısmen etrafındaki dünyayı değiştirmek için kendini çok güçsüz hissetmesiydi. Bunun yerine kontrol edebileceği şeye odaklandı: İç dünya. Ahlakla-doldurulmuş görev dinine ek olarak mistik bir tür din olduğunu duymuştu: Tutku dolu yaşamları sevinç ve huzur getiren Tanrı'yla gizemli birleşmelerde tamamlanmaya ulaşan azizlerin öykülerini okuduğu için, kendi için "çileler icat etti" kanayana kadar cildini bir ponza taşıyla ovuyor ve bir kolye zinciriyle kendine vuruyordu. Hıristiyan tarihinde uzun bir *odium corporis** geleneği ve birçok dünya dininde mistik deneyimler üreten bedensel çilecilik vardır. Ama Simone'un çabaları, aradığı aydınlanma anlarını sağlamamıştır.

15. MDD 138.
16. CJ 771, "résumé de ma vie" ("yaşamımın özeti").
17. MDD 74.

* Bedenden nefret etme. (ç.n.)

Hürmetkâr Bir Kız Evladın Anıları'nda Beauvoir, rahibe olma arzusunu "uygun bir savunma" olarak nitelendirdi. Ama o zaman, bunu böyle görmüyordu. Taşradaki çocukluk yazları sırasında doğanın uyanışını izlemek için erken uyanıyor, "dünyanın güzelliğinin ve Tanrı'nın yüceliğinin" keyfine varıyordu. Anılarında birkaç kez Tanrı'nın varlığı ve doğanın güzelliği arasındaki bu birliği betimler: Ancak Paris'te, "insanlar ve onların pek önemli meşguliyetleri yüzünden Tanrı benden gizleniyordu" diye yazdı.[18]

Simone, Tanrı'nın gizlenmişliğinden gittikçe daha çok rahatsız olmaya başladı, Tanrı'nın "insanların huzursuz dünyasına tamamen yabancı" olduğu sonucuna vardı. Hem annesi hem de öğretmenleri, Papa'yı Kutsal Ruh tarafından seçilmiş olarak kabul ediyordu; her iki ebeveyni Papa'nın dünyevi konulara müdahale etme konumunda olmadığında hemfikirdi. Papa XII. Leo, genelgeleri "sosyal sorular"a tahsis etmişti, annesi onun azizlik misyonuna ihanet etmiş ve babası da onun ulusa ihanet etmiş olduğunu düşündü. Böylece Simone, "Tanrı tarafından yeryüzünde temsilcisi olarak seçilen insanın, kendini dünyevi şeylerle kaygılandırmaması gerektiği paradoksunu sineye çekmek zorunda kalmıştı."[19]

Ayrıca, yeryüzü sakinlerini –kendi de dahil– sakıncalı yollarla kullanan "Hıristiyanlar" ile yüzleşmek zorunda kaldı. Okulda günah çıkartan papazın, güvenine ihanet ettiğini hissetti. On altı yaşındayken, Saint Sulpice yakınlarındaki dinî bir kitapçıda, satış görevlisinden bir makale istedi. Görevli dükkânın arkasına doğru yürüdü ve yanına gelmesi için Simone'u çağırdı. Yanına ulaştığında, ona aradığı şeyi değil, dik penisini gösterdi. Simone koşarak kaçtı; ama o anda "başına birdenbire en garip şeylerin gelebileceği" hissini edinmişti.[20]

Hélène de çocukluklarını, Tanrı'nın ağırlığı altında ezilmiş olarak betimledi ve Tanrı'nın ağırlığını herkesin eşit düzeyde hissetmediğini belirtti.[21] Ailesindeki hiçbir erkek –ne Paris'te ne de Limousin'de– kilise ayinine gitmiyordu. Bu, Hélène'e "erkeklerin – üstün bir ırkın– Tanrı'dan muaf tutulduğu" yorumunu yapma fırsatı veriyordu.[22] Beauvoir'ın, çocukluğunun Katolikliğine neden itiraz ettiğini anlamak zor değildir: Katolikliğin değerlerinin, muazzam

18. MDD 125.
19. MDD 132.
20. MDD 161.
21. HdB, *Souvenirs*, s. 39.
22. HdB, *Souvenirs*, s. 43.

önermelerin çifte standartlarını onayladığı kabul ediliyordu –çapkın kocalar aziz gibi eşleri olmasını bekliyordu, bu arada özveri idealleri kadınların ıstırabını kutsal sayıyordu.

Hürmetkâr Bir Kız Evladın Anıları'nda Beauvoir, inançsız babası ve dindar annesini kendinin iç dünyasındaki iki uç noktayı temsil ediyor olarak betimler: Babası entelektüeli ve annesi maneviyatı temsil eder. Ve bu, "radikal olarak heterojen deneyim alanlarının" ortak hiçbir tarafı yoktu: İnsani şeylerin –"Kültür, politika, iş dünyası, görgü kuralları ve geleneklerin– dinle hiçbir ilgisi olmadığını" düşünmeye başladı; "bu yüzden Tanrı'yı yaşamdan ve dünyadan ayrı bir yere koydum ve bu tutum gelecekteki gelişimim üzerinde derin bir etki yaratacaktı."[23]

Sonunda, felsefi boşluklar ve dinî ikiyüzlülükle karşı karşıya kalınca, "benim için dünyadaki tüm çelişkilerin sorumluluğu altına girmiş bir yaratıcıdan ziyade; yaratıcısı olmayan bir dünya düşünmek daha kolaydı" sonucuna vardı.[24] Tanrı'yı ilk kez reddettikten sonra, Zaza'ya yazar olmak istediğine ilişkin sırrını söyledi. Ancak Zaza, annesinin yaptığı gibi, dokuz çocuğa sahip olmanın kitap yazmak kadar iyi olduğunu söyleyerek onu şaşırttı. Beauvoir, bu iki varoluş biçiminin ortak hiçbir yanını göremiyordu. "Kendileri de daha fazla çocuk yapacak çocuklar yapmak, yalnızca aynı eski melodiyi *ad infinitum*'u* çalıp durmayı sürdürmekti."[25]

Beauvoir'ın "yaşamı" ve "çalışmaları"nda sıklıkla olduğu gibi, onun yaşamı; kendine çalışmalarının yanıtlamaya çalıştığı sorular sağlıyordu; Çeşitli kitaplarında dinî sorulara geri dönecekti, *İkinci Cinsiyet* de dahil. Ancak çalışmaları sırasında, kendi inancıyla mücadele etmek zorunda kaldı, bunun nedeni öncelikle akademikti ve sonrasında yaşamının en önemli kayıplarından birinin, onu ölüm ve adaletsizlikle yüz yüze getirmesiydi.

1926-27 döneminde, entelektüel çekincelerine rağmen günlüğüne Tanrı'ya inanmak istediğini yazdı. "Yaşamını haklı çıkaracak" bir şeye, mutlak bir şeye, inanmak *istiyordu* ve yaşamı boyunca kurtuluş olmasa da anlam arzusu tekrar tekrar kendini gösterecekti. Mayıs 1927'de "Tanrı'nın var olmasını isterim" yazdı.[26] Ve yine Temmuz ayında, istediği şey "Tanrı ya da hiçbir şey"di. Ama felsefi olarak

23. MDD 41.
24. MDD 138.
* Sonsuza dek. (ç.n.)
25. MDD 141.
26. DPS 262, 21 Mayıs 1927.

konuşursak, "Neden Hıristiyan Tanrı?" sorusuna doyurucu bir yanıt bulamamıştı.[27] Maurice Merleau-Ponty'yle inanç hakkında birkaç kez sohbet ettiler; ama Beauvoir onun hem Katolik inanca hem de akla çok fazla güvendiğini düşünüyordu. 19 Temmuz 1927'de günlüğüne şöyle yazdı: "Ponti, felsefesini akla duyduğu inanca dayandırıyor, bense aklın güçsüzlüğüne. Kim Descartes'ın Kant'a üstün geldiğini kanıtlar? Sorbonne için yazdıklarımı savunmayı sürdürüyorum –aklını kullan, elinde değerini kaybetmiş şeyler ve irrasyonel unsurlar kalacaktır."

Beauvoir'ın günlükleri, gittikçe artan bir düzeyde, "soğuk bir şekilde akıl yürütmek" zorunluluğu yüzünden belirli bir tür felsefeyi yabancılaştırıcı bulduğunu gösteriyor: "Genç kızların" örneğin kendinin, "sadece tatmin edilecek bir akla değil, yatıştırılması gereken güçlü bir kalbe sahip olduklarını" söylüyordu; "–ve böylece bir kadın olarak kalmak istiyorum, beyni açısından hâlâ daha erkeksi, duyarlılığı açısından daha kadınsı bir kadın."[28] Yaşayabileceği bir felsefe aramaya devam ediyordu ve aklın yanı sıra özgürlük ve arzu hakkında yazan bir filozof olan Jules Lagneau ile ilgilenmeye başladı.[29] Beauvoir, kendi arzusunun inanmak için güçlü bir dürtü olduğu konusunda, Lagneau'yla aynı fikirdeydi: "Ah! Tanrı'm, Tanrı'm, sevmek istediğimiz ve her şeyimizi vereceğimiz bu varlık, gerçekten bu varlık var olmayabilir mi? Hiçbir şey bilmiyorum ve çok yorgunum. O eğer varsa, neden onu aramayı bu kadar zorlaştırıyor ki?"[30]

Beauvoir'ın kalbi, acı verici bir şekilde boş hissediyordu; "*her şeyi tamamlayacak olan*ın var olmadığı"nı yazdı.[31] Bu sözler günlüklerinde birkaç sayfa daha önce olsaydı, Tanrı için, ilahi bir sevgili için, kaleme alındıkları açık olurdu. Ancak kenar boşluklarında, daha sonradan yazılmış bir ek açıklama bulunur: Sonrasında Beauvoir bu cümledeki sözcüklerin altı çizmiş ve kenar boşluğunda şunu yazmış ve altını çizmiştir: "Sartre - 1929". Bir erkek Beauvoir'ın kalbinde

27. DPS 284, 18 Temmuz 1927.

28. Beauvoir'ın burada "mantığı" erkeklerle ve "kalbi" kadınlarla ilişkilendirmesi gariptir; çünkü Fransız felsefesinde "kalbin" ayrı bir bilme yetisi olduğu bir gelenek vardır. Blaise Pascal'ın ünlü bir sözünde söylediği gibi, "Kalbin, aklın bilmediği nedenleri vardır"; yani bizi tümdengelimle değil, sezgi ya da arzu ile hareket ettiren nedenleri vardır.

29. Jules Lagneau, *De l'existence de Dieu*, Paris: Alcan, 1925, s. 1-2, 9. Lagneau, Tanrı'nın varoluşuna ilişkin rasyonel argümanların insanın mükemmellik arzusunda temellenen "ahlaki kanıt"a göre daha az başarılı olmaya mahkûm olduğunu iddia etti.

30. DPS 289, 20 Temmuz 1927.

31. DPS 299, 1 Ağustos 1927.

daha önce Tanrı için ayırdığı yeri işgal edebilir miydi? Sartre 1980'de öldükten sonra Beauvoir, Sartre'a yazdığı mektuplarından oluşan cilde *Hayatıma Tanıklık* (*Witness to My Life*) adını verdi. Fransızca *temoin* (tanık) sözcüğü, yüzyıllar boyunca Fransız Hıristiyanları tarafından, her şeyi gören bir Tanrı'nın bakışını tanımlamak için kullanılıyordu.

Beauvoir'ı ateizme götüren yol; bir yanda önemli kişisel olaylar, diğer yanda felsefi keşiflerin ortasından ilerler. Beauvoir kişisel olarak, Zaza ve Merleau-Ponty'nin inançlarında hayran kalınacak çok şey buldu. Stépha ve Gégé'nin bedensel maceraları, Beauvoir'da tiksinti uyandırırken, Zaza ve Merleau-Ponty'nin cinsellik içermeyen flörtleri genç Simone'a büyük sevinç vermişti.[32] Zaza için evliliğin, bedenini fahişe ve zihnini bir mezar yapmasıyla sonuçlanmayacağını umuyordu. Her şey umut verici bir şekilde gelişiyordu ama aniden hepsi sona erdi. Madam Lacoin, büyük kızı şimdi evli olduğu için Zaza'nın ikinci yıl için Sorbonne'a dönmesine izin vermemeye karar verdi: Evlenme sırası Zaza'ya gelmişti. Uygun erkeklere sunulmaya hazırlanabilmesi için Landes'daki aile mülkünde tutulacaktı. Bu yıl Simone, geçmişte olduğu gibi kalması için haftalarca değil, Temmuz ayında sadece birkaç günlüğüne davet edildi. Merleau-Ponty'nin ailesi Bordeaux'luydu, bu yüzden o ve Simone, Zaza'ya giderken yolda buluşmaya karar verdi. En sevdikleri yazarlardan biri olan François Mauriac, aynı bölgedendi ve edebi bir hac yapmak istiyorlardı –bu, Simone'a, keyifle, Zaza'ya sevgilisinden taze haberler getirme fırsatı verecekti.

Simone geldiğinde, arkadaşını açıkça eziyet çektirici bir şekilde ayrılmış, bağlılıklar yüzünden ıstırap çekerken buldu. Zaza, Merleau-Ponty'yi sevdiğine emin olmuştu; ama aynı zamanda annesine de itaat etmek istiyordu –annesi neden olduğuna ilişkin herhangi bir bilgi vermeksizin bu eşleşmenin uygun olmadığına karar vermişti. Kimse annesinin tarafındaki bu yön değişimini anlayamadı: Merleau-Ponty, iyi bir Katolik aileden geliyordu ve Zaza'nın annesi onun hakkında asla kötü bir söz söylememişti. Ancak konuşmada konu Merleau-Ponty'ye geldiğinde, başka bir konuya geçiveriyordu. Beauvoir'ın ilk başta Madam Lacoin'in davranışları karşısında kafası karışmıştı ama bu şaşkınlık yerini kaygı ve öfkeye bıraktı. Ne demeye itiraz ediyordu ki? Kendi kızının özgürlüğünün, kendi kızının hayallerinin önemini görmüyor muydu?

32. Bkz. CJ 733, 20 Temmuz 1929.

Önceki yıl yoğun ama duygusal olarak ağır geçmişti ve şimdi Simone, kendini aynı düzeyde yoğun, aşağı doğru giden bir yolda hissetti. Her zaman yaptığı gibi durumla baş etmeye çalıştı; yazıyor ve okuyordu, ciddiyetle. Ağustos ayında günlüğüne bir günlük düzenini yazdı:

9:00 – 11:00 mektuplar ve günlük
11:00 – 13:00 felsefe (günlüğünde parantez içinde "meditasyon"u ekledi)
15:00 – 17:00 felsefe, okuma
17:00 – 20:00 yazma

O yaz, kendine Stendhal ve Platon'un yanı sıra kitapları din ve mistisizmle ilgilenen yeni ve çağdaş yazarları okuma hedefini koydu: Henri Frederic Amiel, Henri Delacroix, Jean Baruzi.[33] Günlüğü, okuma ve yazışmaları üstüne düşüncelerini, Jacques'a olan sevgisini ve onun niyetleri hakkında kafa karışıklığını ilan eden uzun pasajları içerir.

Eylül ayında, günlüğünü tekrar okuduktan sonra, 1927'nin şöyle bir yıl olduğunu düşündü: "Sevginin (içinde insani olanın bütününün hiçliğini hissettiğim tek büyük insani şey) bana getirdiği hayal kırıklığı ile araştırma arzusu arasında gidip gelme."[34] O ayın sonlarında, kendine yeni bir çalışma programı yaptı; danışmanı Jean Baruzi için iki ödev üstüne çalışıyor ve bir kitap yazıyordu. Kitabının ilk bölümünü Ocak ayına kadar bitirmek istiyordu, bu yüzden disiplinli olması gerekiyordu.

8:00 uyan
9:00 – öğlene kadar odasında kişisel ders çalışma
14:00 – 18:00 ciddi ders çalışma
18:00 – 20:00 sohbetler, resim çizme, okuma "hakkımın olmadığı boş gezip dolaşmalar yok"
21:00 – 23:00 dersler için, kulüp için hazırlık
23:00 – gece yarısına kadar günlük

Paul Claudel'in, François Mauriac'ın ve başkalarının romanlarını, bunların yanı sıra mistikler, filozoflar üstüne kitaplar ve romancı-

33. DPS 303, 304, 5 ve 6 Ağustos 1927.
34. DPS 311, 7 Eylül 1927.

ların hayatlarını okuyordu.[35] Bir kadının "kendini seçmekte özgür olduğu"nu fark etmesinin ortaya çıkışını gösteren bir roman için notlar yazdı.[36] Notları parçalar halindedir; ama kim olduğumuz ile ne yaptığımız arasındaki ilişkiyi (filozofların varlık ile eylem arasındaki ilişkiye dediği şeyi) inceler.

On dokuz yaşındayken, 1940'larda "varoluşçu" (başka bir deyişle Sartre'ın varoluşçuluğu) olmakla ünlü olacak düşünceleri deneye tâbi tutuyordu: "*Eylem*, kendimizin olumlanmasıdır" diye yazar Beauvoir. Ama durum buysa, diye soruyordu, o zaman "bu 'kendimiz' eylemden önce *var değil* miydi? Yoksa var olduğundan yalnızca emin mi değildik?" Filozof Maurice Blondel, kısa zaman önce *Eylem* üzerine bir kitap yazmıştı; bu kitap insan yaşamlarının anlamlı olup olmadığı ve bireylerin kaderi olup olmadığı gibi büyük soruları inceliyordu. Blondel, "İnsanın özü eylemdir; o kendinden ne yapıyorsa odur" diye yazıyordu.[37] Beauvoir'ın roman için notları Blondel'e ve de Nietzsche'ye yanıt veriyor gibi görünmektedir. Bilmek istediği şey, eylemlerimizin bizim kendimizi tanımamızı sağlayıp sağlamadığı –baştan beri orada olup olmadığımız– ya da onların bizi yaratıp yaratmadığıydı. Blondel, durumun ikincisi olduğunu söylemiştir: Biz kendimizden ne yapıyorsak oyuz. Ama Nietzsche'nin buyruğu, olduğunuz kişi olmanızdı. Ama kendini bilmiyorsan nasıl kendin olabilirsin? Beauvoir'ın notları sorularla doludur: "Kimsen o ol? Kendini biliyor musun? Kendini anlıyor musun?"[38]

Günleri o kadar sıkı düzenlenmişti ki, çalışmıyor olduğu zamanlarda "çekici arkadaşlıklarda" çok fazla "kendini dağıttığı" konusunda endişelenmeye başlıyordu.[39] Ancak buna rağmen, Zaza Kasım ayında Paris'e geri döndüğü ve Beauvoir'a Berlin'e gönderildiğini söylediği zaman, bu onun için tam bir darbe oldu. Görünüşte bu Zaza'nın zaten mükemmel olan Almancasını mükemmelleştirmek içindi; gerçekteyse onu unutması içindi. Ailesinin Merleau-Ponty'ye karşı çıkması onu kaygılandırmıştı: Neye karşı çıkıyor olabilirlerdi? Beauvoir'ın şaşkınlığı Merleau-Ponty'le konuşmalarıyla daha da şiddetlendi, o dua ettiğinden ve Tanrı'nın iyiliğine ve adaletine

35. Bkz. "Notes for a Novel", 1928 tarihli bir el yazması, UM, 363-4.
36. "Libre de se choisir", "Notes for a Novel", UM 355.
37. Aktaran Jean Lacroix, *Maurice Blondel: Sa vie, son oeuvre, avec un exposé de sa philosophie* (Paris: Presses Universitaires de France, 1963), s. 33.
38. "Notes for a Novel", UM 367.
39. DPS 315, 3 Ekim 1927.

inandığından pek de fazla bir şey söylememişti. Onun dinî açıklamaları, Beauvoir'ı giderek daha fazla sinirlendiriyordu; yalnızca olası olan, öte dünyadaki adalet onu nasıl oluyor da rahatlatabiliyordu? Tanrı adil olsa da olmasa da, onun deneyimlerine göre Madam Lacoin adil değildi.

Zaza, 1929 kışında Paris'e döndü, iyi görünüyordu ve Merleau-Ponty'yi seviyor olduğundan daha da emindi. Annesi Simone'la görüşmesine engel olacak gittikçe daha fazla şey buluyordu; ancak kızının Bibliothèque Nationale'de okumasını yasaklaması pek mümkün değildi; burada Zaza ve Simone birlikte kaçak bir şekilde kahve içmek ve yaşamı tartışmak için küçük yer ve zaman alanları buluyordu.

Beauvoir Ocak 1929'da, bir erkek okulu olan Janson-de-Sailly Lisesi'nde felsefe öğreten ilk kadın oldu. Orada öğretmenlik yapan meslektaşları arasında Merleau-Ponty ve yirminci yüzyılın Fransız entelektüel yaşamının kısa bir süre sonra ünlü ismi olacak bir başkası vardı: Yapısal antropolojinin kurucusu Claude Lévi-Strauss. Lise, Beauvoir'ın tam da çekemediği tipten genç çocuklarla doluydu. Felsefeye pek önem vermiyorlardı –eğitimin değerini hafife alıyorlardı. Ama Beauvoir eğitimi hafife almıyordu; artık Fransız entelektüel elitinin koruyucusu olmuştu. "Nihai özgürleşmeye giden yolda" olduğunu hissediyordu; bu hissi "onun artık, dünyada elde edemediği hiçbir şey yoktu" diye betimledi. Klasikleri reddetme kararı doğruydu: Şimdi Paris felsefesinin öncü ışığı Léon Brunschvicg'in danışmanlığında, Gottfried Leibniz'in felsefesi üzerine bir tez yazıyordu.

1929 ilkbahar ve yazları, Beauvoir'ın yaşamında olaylı zamanlardı. Fakat Zaza için bu zamanlar bir felaket oldu. Temmuz ayında her zamanki gibi yazlık evlerine gitti. Ancak ayrılmadan önce Beauvoir'a, Merleau-Ponty ile kendinin gizlice nişanlandıklarını söyledi –Merleau-Ponty askerlik görevini yapmaya gidiyordu ve ailesine kararlarını açıklamadan önce bir yıl ya da muhtemelen iki yıl bekleyeceklerdi. Beauvoir şaşırmıştı. Açıksözlülüğüyle Zaza'yı hayrete düşürerek "Neden bekliyorsunuz ki?" diye sordu arkadaşına: Birbirlerini seviyor oldukları açıktı.

Zaza'nın Landes'daki mektupları, gizemli ve kafa karıştırıcı hale geldi. Annesi, diye yazıyordu, ona açıklayamayacağı bir şey söylemişti. Bir sonraki mektubu daha da fazlasını getiriyordu:

"Çocuklar ebeveynlerinin günahını taşıyabilirler mi? Çocuklar bu günahın suçlusu mudur? Bağışlanmaları mümkün müdür? Yanlarında bulunan diğer insanlar, bu günahın acısını çeker mi?"[40] Sonraki mektup, Zaza'nın Merleau-Ponty'den aldığı mesajların, onu hayal kırıklığına uğrattığını açıklıyordu; çünkü birbirlerine söz vermiş olmalarına rağmen Merleau-Ponty tavır olarak gittikçe uzaklaşıyor ve mektupları da gittikçe seyrekleşiyordu. Simone'u özlemişti ve ona ıstırap çektiğini söylüyordu; ama acısını İsa'nın acısıyla karşılaştırarak ona anlam vermeye çalışıyordu.[41]

Resim 3: Zaza ve Simone, Eylül 1928.

40. Bu mektup Bair tarafından aktarılmıştır, s. 137.
41. Bkz. MDD 349-60.

Bu durum bir süre devam etti ve Simone cidden endişeleniyor, hem Zaza'ya hem de Merleau-Ponty'ye niyetlerini açıklamaları konusunda baskı yapıyordu. Belki de Madam Lacoin'in tereddütleri resmî açıklama eksikliğinden kaynaklanıyordu. Ancak iki taraf da ona direndi: Zaza, Simone'a, "onun bunu yapmamasının nedenleri var, benim için de bu nedenler onun için olduğu kadar geçerli" diye yazıyordu.[42] Simone o kadar kolay ikna olmadı, bu yüzden "nedenlerinin" Zaza için ne kadar acıya mâl olduğunu bilseydi, muhtemelen bu şekilde hareket edemeyeceği düşüncesiyle Merleau-Ponty'ye yazdı. Ancak Merleau-Ponty kız kardeşinin yeni nişanlandığını ve kardeşinin yurtdışına gitmek üzere olduğunu ve annesinin tüm çocuklarını bir anda kaybetmeye dayanamayacağını anlattığı bir mektupla yanıt verdi.

Zaza zayıflamıştı; tekrar Berlin'e gönderilecekti. İlk başta, Merleau-Ponty'nin onu annesi için feda etme kararına boyun eğmiş gibi görünüyordu. Ama çok geçmeden Madam Lacoin, Simone'u çağırdı –Zaza hastaydı, çok hastaydı. Zaza, Merleau-Ponty'nin annesini görmeye gitmişti, çılgına dönmüş bir haldeydi, ondan nefret edip etmediğini ve evliliğine neden itiraz ettiğini sordu. Madam Merleau-Ponty, oğlu gelmeden önce onu sakinleştirmeye çalıştı: Merleau-Ponty, Zaza'nın yanan elleri ve alnından endişe duymuş, bir taksi çağırmıştı. Arabada Zaza, onu hiç öpmediği için Merleau-Ponty'e sitem etti ve hatasını telafi etmesini istedi: Merleau-Ponty buna razı oldu.

Madam Lacoin bir doktor çağırdı ve Merleau-Ponty'yle uzun bir konuşma yaptı, sonrasında yumuşadı. Evliliklerine karşı çıkmayacaktı; artık kızının mutsuzluğunun nedeni olamazdı. Madam Merleau-Ponty uzlaşmaya vardı, her şey ayarlanacaktı. Ancak Zaza'nın ateşi 40 dereceydi –dört gününü bir klinikte geçirdi ve ateşi düşmedi.

Simone'un Zaza'yı bir sonraki görüşünde bedeni soğumuştu; tabutta yatıyor, elinde bir haç tutuyordu.

Zaza, 25 Kasım 1929'da öldü. Beauvoir, ne olduğu hakkındaki gerçeği keşfetmek için yaklaşık otuz yıl beklemek zorunda kalacaktı. Kederin umutsuzluğuna battığı için, Zaza'yla yaptığı konuşmalardan ve Merleau-Ponty'le yazışmalarından şaşkınlık duyuyor, kızgın bir dehşet hissediyordu –ikisi de acılarını "tinselleştirmiş"ti, gerçek suçluyu kınamak yerine kendi içlerinde erdem yetiştirmeye çalışmıştı: "Görgü kuralları"nın kirli adaletsizliğiydi bu. Hatalı olan onlar değil, dünyaydı. Ve Tanrı hiçbir şey yapmamıştı.

42. MDD'de aktarılmıştır, 354.

4.
Efsanenin Öncesindeki Aşk

Zaza'nın doyurucu bir sadakat umutları yükseliyor ve hayal kırıklığına uğruyorken, Simone farklı türden umutlar beslemeye başladı. Merleau-Ponty ve Gandillac'ın dostluğu ona iki *normalien*'nın –Paris entelektüel elitinin crème de la crème'inden olan École Normale Supérieure'deki öğrencilerinin– ilgilerine layık olduğunu gösterdi. Bu ayrıca ona özgüven verdi ve 1929 ilkbahar ve yaz aylarında, onu etkileyen başka bir *normalien* –bu sefer oldukça fiziksel olarak– dikkatini çekti.

Bu *normalien* –efsanede olması bekleneceği gibi– Jean-Paul Sartre değildi. Beauvoir'ın 1929'daki defterleri, ilişkilerinin doğuşunun yaşamı boyunca halka açıkladığından oldukça farklı bir resmini çizer. Bir kez tüm kadınların yaşam boyu tekeşlilik istemediği ve tüm orijinal fikirlerin erkeklerden gelmediği kabul edildiğinde, Beauvoir ve Sartre'ın öyküsü başlangıçtan itibaren oldukça farklı bir şekilde yazılır; çünkü Sartre'la tanışır tanışmaz onun Beauvoir'ın yüreğinde ilk sırayı aldığı doğru değildir.

1929 ilkbaharında Beauvoir, René Maheu'nün (anılarında 'Herbaud' ve günlüklerindeyse sevimli Lama takma adıyla anılan) yakın bir arkadaşı oldu. Maheu, üç genç erkekten oluşan bir topluluktaydı –diğer üyeler gelecekteki romancı Paul Nizan ve gelecekteki filozof Jean-Paul Sartre'dı. Beauvoir anılarında, bazı *normalien* çevrelerine girmesine rağmen, Maheu'nün grubunun kendine kapalı kalan tek topluluk olduğunu yazıyor. Beauvoir, Maheu'yü ilk kez, 1929'da Brunzschvicg'in seminerlerinden birinde yaptığı konuşmada fark etti. Maheu evliydi. Ama Beauvoir onun yüzünü, gözlerini, saçlarını, sesini sevmişti; aslında her şeyini sevmişti. Bir gün öğle yemeğinde Bibliothèque Nationale'de ona yaklaşmaya karar verdi ve kısa süre sonra Maheu ona şiirler yazıyor ve çizimler getiriyordu.

Maheu ayrıca Beauvoir'a tüm yetişkin yaşamı boyunca ona yapışıp kalacak olan takma adı verdi: *Castor* –kunduz sözcüğünün Fransızcası. Bir gün alıştırma kitabına, büyük harflerle şöyle yazdı: "BEAUVOIR = BEAVER". Mantığını şöyle açıkladı: Kunduzlar, Beauvoir gibi, "arkadaşlığı sever ve yapıcı yeteneklere sahiptir."[1]

Anılarında Beauvoir, Maheu'nün üzerindeki etkisinin yalnızca Stépha'nın etkisine benzer olduğunu anlatır. 1929'da "Azizlikten bıktım ve [Maheu'nün] bana –yalnızca Stépha'nın yaptığı gibi– yeryüzüne ait bir varlık gibi davranması beni fazlasıyla sevindirdi."[2] Beauvoir, Maheu'yü "fazlasıyla duygusal" bir yüze sahip, "gerçek bir erkek" olarak betimliyordu; o "henüz yapmaya cesaret edemediği ama keşfetmeyi arzuladığı yolları ona açmıştı." İkisinin sevgili olup olmadıkları (ya da ne zaman oldukları) pek açık değildir –Beauvoir ilişkilerini ihtiyatlı bir şekilde tarif eder– ama Sartre'la tanıştığında, Maheu'nün Beauvoir'ın kalbinde merkezî bir yer işgal ettiği kesindir. Birlikte geçirdiği zamana baktığında, onu; "kadın olmanın tatlılığı"nı öğrendiği "tam bir keyif ve sayısız zevkler" içeren bir zaman olarak nitelendirdi.[3]

Birçok yazar, Maheu'nün Beauvoir'ın ilk sevgilisi olduğunu iddia etti.[4] Ancak bu iddianın tam olarak ne anlama geldiği belirsizdir, bu yüzden doğruluğunu değerlendirmek zordur. Bair, Beauvoir'dan bunu onaylamasını istediğinde, Gégé ve Hélène'le gizli maceralarına rağmen, Sartre'dan önce tek bir erkeği bile dudağından öpmediğini iddia ederek onu şiddetle reddetti.[5] Ancak Bair'in onun biyografisini yazarken şu an sahip olduğumuz mektuplara ve günlüklere erişimi yoktu.

Beauvoir ve Sartre konferans salonlarında, seminerlerde, Lüksemburg Bahçeleri'nde birbirlerini görmelerine rağmen, resmi olarak tanışmalarına uzun zaman vardı. Maheu kıskançtı: Beauvoir'ı kendine saklamak istedi ve onu ünlü kadın avcısı Sartre'la kasten tanıştırmadı. Ancak Sartre, ilkbahardan beri Beauvoir'la tanışmak

1. MDD 323.
2. MDD 313.
3. Fransızcada, "la douceur d'être femme". Eylül'ün özeti 1928-1929, CJ 766.
4. Sheila Rowbotham, Beauvoir'ın "bir ilişkiye başladığını" iddia eder ("Önsöz" SS 12); Fullbrook ve Fullbrook (2008), onların cinsel yakınlıkları hakkında, Beauvoir'ın metinlerine dayanarak haklı çıkaramayacağım, çıkarımlar yapar. Bkz. Edward Fullbrook ve Kate Fullbrook, *Sex and Philosophy: Rethinking de Beauvoir and Sartre*, Londra: Continuum, 2008.
5. Bair, s. 129.

istiyordu ve ilgisinde de ürkek davranmıyordu: Beauvoir'ın tezinin Leibniz üzerine olduğunu duymuştu, bu yüzden Beauvoir'a onun için yaptığı bir çizimi gönderdi. Deniz kızlarıyla çevrili bir adamı resmetmişti ve "Leibniz monadlarla banyo yaparken" başlığını taşıyordu (Leibniz, evrenin temel tözlerini "monadlar" olarak adlandırır: Deniz kızları Sartre'ın kendine has sanatsal özgürlüğüne aitti).[6]

*Agrégation*un yazılı kısmından önceki üç hafta boyunca Beauvoir, Maheu'yü her gün gördü. 17 Haziran 1929'da yapılan yazılı sınav, yedi saat süren zorlu bir sınavdı ve orada bir deneme yazmaları gerekiyordu; konu Simone'un kalbine yakın bir konuydu: "Özgürlük ve olumsallık." 18 Haziran'da, "tümdengelim yönteminde sezgi ve akıl yürütme" üzerine dört saatlik bir deneme daha vardı. Ve son olarak, 19 Haziran'da, "Stoacılar ve Kant'ta ahlak" konusunda dört saat daha vardı.[7]

*Agrégation*un yazılı kısmı tamamlandıktan sonra Maheu, karısıyla birlikte on günlüğüne Paris'ten ayrıldı ve Beauvoir'a, döndüğünde Nizan ve Sartre'la çalışmalarına devam edeceğini söyledi. Hepsinin onun seçkin gruplarına katılmasını istediğini –ve Sartre'ın onu dışarı çıkarmak istediğini– söyledi. Maheu, davetiyeyi Kunduz'a teslim etti ama onsuz gitmemesini istedi. Beauvoir, Maheu bunu söylediğinde ona bakış şeklini sevdi ve Sartre'ın görünüşünden hoşlanmıyordu.[8] Böylece Hélène'in Beauvoir'ın yerine gidip Sartre'la belirlenen yer ve zamanda buluşmasına ve ona beyaz bir yalan –Simone âniden köye gitmek zorunda kalmıştı– söylemesine karar verdiler.

Simone, yaşamından tekrar keyif almaya başlamıştı: Bu günlerde daha fazla arkadaşı vardı; ama en önemlisi yaşamını paylaşabileceği Maheu, Merleau-Ponty ve Zaza –ölümüne henüz beş ay vardı– vardı ve olmak istediği kadın olmasını isteyen (her ne kadar o kadın, Zaza'nın ona takıldığı gibi, "ahlaksız kadın" olsa bile) insanların yanında kendini "yaratıyor" olmaktan heyecan duyuyordu.[9] Hélène'in Sartre'la dışarı çıktığı akşam Beauvoir, sevinçten havalara uçuyordu ve günlüğüne şunları hissettiğini yazdı: "Tuhaf bir kesinlikle hissediyorum ki içimde hissettiğim bu zenginlik rezervi iz bırakacak, dinlenecek sözler söyleyeceğim, benim yaşamım başkalarının içeceği bir kaynak olacak: İlahi bir görevin

6. MDD 321.
7. SLBdB, "Chronologie", MPI lxv.
8. CJ 704, 22 Haziran 1929.
9. CJ 709, 25 June 1929.

kesinliği bu."[10] Bu bölümü anılarına koydu. Ancak günlüklerinde bunu artık acı verici bir çağrı –bir *via delarosa**– olarak hissetmediğini ekledi. Kendine nadir bir şey, kendine saklayamadığı bir şey, verildiği hissine sahipti.

Hélène, eve geldiğinde kız kardeşine evde kalmakla iyi yaptığını söyledi: Sartre onu sinemaya götürmüştü ve nazikti ama kendinde yaratılan beklentideki gibi bir sohbet dehası değildi. "[Maheu'nün] Sartre hakkında söylediği her şey saf uydurmaydı."[11]

Başarısız tekliflerine rağmen, Sartre vazgeçmemişti. Maheu'nün Simone'un zekâsı ve espritüelliğiyle ilgili övgülerinden etkilenmişti; ama kendinin görebildiği şey için söylentilere dayanmasına gerek yoktu: Simone'un çekiciliği. 1973'te Maheu, onunla ilgili şunları yazdı: "O nasıl bir kalp! O kadar otantik, o kadar cesur bir şekilde asi, o kadar sahici [...] ve kendine has tarzı ve kendine has tavrıyla o kadar belirgin bir şekilde çekiciydi ki; hiçbir kadın onun gibi olamazdı." Henriette Nizan (Paul'ün dul eşi) Beauvoir'ı "büyüleyici gözleri" olan, çekiciliğine tam anlamıyla katkıda bulunan hafif çatallanan bir sese sahip, son derece güzel genç bir kadın olarak hatırlıyordu. O "kendinden haberi olmayan bir güzellik"ti.[12]

Bu arada Sartre, École Normale Superieure'de, hem felsefede ustalığıyla hem de saygısız haylazlıklarıyla ün yapmış olan adı çıkmış bir figürdü. Hicivli bir piyeste çıplak performans sergilemiş ve "Böyle işedi Zerdüşt!" diye bağırarak üniversitenin sınıflarından su balonları fırlatmıştı. Bir önceki yılın sınavlarında –iddia ettiğine göre– çok cesur davranmış bir şakacıydı: Ulusal sınavda birinci olması bekleniyordu ama sınavdan kalmıştı; çünkü sınavda kurallara uygun bir şekilde yazmak yerine, kendi felsefi düşüncelerini yazmıştı.

Simone kendi yerine Hélène'i gönderdiğinde, Sartre kuşkulandı: Hélène gelip kendini tanıttığında ona şöyle sordu: "Sartre olduğumu nereden bildin?" Hélène'nin yanıtı onu ele verdi: "Çünkü [...] gözlük takıyorsunuz." Sartre başka bir adamı göstererek, onun da gözlük taktığını belirtti. Simone'un kız kardeşinin açıklamasında atladığı sıfatları anlamak için bir dahi olmak gerekmiyordu: Sartre,

10. MDD'de aktarılmıştır 331. Orijinali günlüklerinde bulunabilir: CJ 707, 25 June 1929.

* İsa'nın çarmıhını taşıdığı yol. (ç.n.)

11. MDD 331-2.

12. Bair, s. 144, 142-3.

çok kısa boylu ve çok çirkindi.[13] Sartre'ın boyu bir elli dörttü ve çirkin olduğunu biliyordu: Bu, kadınları baştan çıkarmaktan; bu kadar zevk almasının nedenlerinden biriydi –görünüşün başarısız olduğu yerde, sözcükler fethediyordu.

Beauvoir, Maheu'nün çalışma gruplarına davet edildiğine sevindiğinde; nedeni bunun Lama'yla daha fazla zaman anlamına gelmesi ve aynı zamanda büyük bir saygı işareti olmasıydı. Sartre bir züppeydi: Paris'in bir erkeğe sunabileceği en iyi eğitime erişimi vardı ve buna sahip olmayanları aşağı ve değersiz görüyordu. 1974 röportajında Beauvoir, Sartre'ı bu kibriyle yüzleştirdi ve öğrencilik günlerinde Nizan ve Maheu'nün "genel olarak dünyayı ve özellikle Sorbonne öğrencilerini aşırı küçümsemekle ünlü olduklarını" hatırlattı. Sartre'ın yanıtı şuydu: "Bunun nedeni; Sorbonne öğrencilerinin tam olarak insan olmayan varlıkları temsil etmeleriydi."[14]

Beauvoir gurur duyuyordu ama yine de korkuyordu; çünkü grubun tepeden bakışı, bu erkekleri kalpsiz ve ruhsuz olarak tanımlayan Sorbonne öğrencilerinin nefretiyle karşılık buluyordu –ve hepsinin arasında en kötü üne sahip olan Sartre'dı.[15]

Haziran sona erdiğinde, Sartre hâlâ tanımayı "kafasına koyduğu" kadınla tanışmamıştı. Efsanevi buluşma nihayet, Beauvoir'ın –"biraz korkmuş" olarak– çalışma grubuna geldiği 8 Temmuz 1929 Pazartesi günü gerçekleşti. Sartre, onu kibar bir şekilde karşıladı ve Beauvoir gün boyu Leibniz'in metafizik tezini yorumladı.[16] Bu, bir aşk öyküsüne elverişli bir başlangıç gibi gelmeyebilir: Beauvoir'ın bakış açısından, böyle bir başlangıç da değildi. Ancak sonrasındaki birkaç hafta boyunca dinamikler değişti.

İlk olarak, üçlü bir dörtlü haline geldi. Ardından gelen iki hafta boyunca her gün toplanacaklardı. Ancak o ilk gün Beauvoir'ın günlükleri, onun sevgisinin nesnesi konusunda kuşkuya pek yer bırakmaz: Beauvoir, ceketsiz gömleğiyle yatağa yarı uzanmış haldeki Maheu'nün bedenini anlatır ve onlar eve yürürken; ancak Sartre ayrıldıktan sonra yürüyüşleri "güzel" hale gelmişti: Eve gelip günlüğünün başına geçtiği zaman, ne hakkında konuştuklarını hatırlamıyordu ama günlüğünü "Lama"ya övgülerle doldurmuştu.[17]

13. HdB, *Souvenirs*, s. 90.
14. A 245.
15. Sartre, Jean-Paul, Michel Contat ve Alexandre Astruc ile, *Sartre by Himself*, New York: Urizen Books, 1978, s. 21-2.
16. MDD 334.
17. Bkz. CJ 720, Pazartesi 8 Temmuz 1929.

Ertesi gün daha fazla Leibniz çalıştılar ve Sartre, Beauvoir'a bir Japon resmi hediye etti, Beauvoir bu resmi günlüklerinde "berbat" olarak nitelendirdi. Bir sonraki gün, daha fazla Leibniz ve Sartre'dan daha fazla istenmeyen hediyeler getirdi: Bu sefer Beauvoir'ın "absürt" olarak nitelendirdiği birkaç porselendi.[18]

Beauvoir Perşembe günü itibariyle, Sartre'ın düşünme şeklinden etkilenmeye başlamıştı. Leibniz'i bitirmiş ve Rousseau'ya geçmişlerdi, incelemeleri şimdi Sartre yönetiyordu. Beauvoir, Sartre'ı şöyle beklenmedik bir ışıkta görmeye başladı: "Herkese cömert davranan biri, gerçekten cömert olduğunu kastediyorum; insanların başkalarına açıklayabilmeleri için, zor felsefi noktalar üzerinde ayrıntılarıyla durmak için bitip tükenmez saatler harcadı, karşılığında hiçbir şey almadan. [...] O, Sorbonne öğrencilerinin gördüğünden tamamen farklı bir insandı."[19]

Ancak bundan sonraki gün, Beauvoir ve Maheu kaçtı ve "Vanneau Caddesi'ndeki küçük bir otelde bir oda kiraladı" orada Beauvoir'ın anılarına göre, "görünüşte Maheu'nün Aristoteles'i çevirmesine yardım etti."[20] O gece günlüğünde, o odayı, yaz sıcağının "keyifli bir şekilde korunmuş hissedecek" düzeyde nasıl filtrelendiğini, arkadaşlıklarının "hep ama hep hatırlayacağı şekilde" nasıl "şefkatle dönüştüğünü" açıkladı.[21] Maheu, yazılı sınavdan geçememiş olmaktan endişe duyuyordu. Her ne yapmış olurlarsa olsun, günlükler yalnızca biraz çalışmış oldukları konusunda nettir.

Takip eden günlerde Beauvoir'ın günlüğü "Benim Lama'm"a göndermelerle doludur; o Beauvoir'a, başka birçok şeyin yanı sıra, Sartre'ın ondan büyülendiğini de söylemişti.[22] 15 Temmuz'da Lama, Simone'a takılarak onu öpeceğini kulağına fısıldadı ve Simone günlüğüne, Lama'ya duyduğu arzunun kendini ne kadar rahatsız ettiğini itiraf etti. Ertesi gün birbirlerine "seni seviyorum" –*je vous aime*– dediler.[23]

17 Temmuz'da sınavın yazılı bölümünün sonuçları Sorbonne'da açıklandı. *Agrégation*u geçmek, Fransız okul sisteminde yaşam boyu bir öğretim görevini garanti ediyordu; başarılı adayların sayısı,

18. Bkz. CJ 721, 10 Temmuz 1929.
19. Sartre, Jean-Paul, Michel Contat ve Alexandre Astruc ile, *Sartre by Himself*, New York: Urizen Books, 1978, s. 23. Ayrıca bkz. CJ 723, Perşembe 11 Temmuz 1929.
20. MDD 337.
21. CJ 724, 12 Temmuz 1929.
22. CJ 727, 14 Temmuz 1929.
23. CJ 730-1, 16 Temmuz 1929.

ülkedeki mevcut eğitim yerlerinin sayısıyla sınırlıydı. Sartre dışarı çıkarken, Beauvoir kapıdan giriyordu: Sartre onun, kendinin ve Nizan'ın sözlü sınava girmeye hak kazanan yirmi altı kişi arasında olduğunu söyledi; Maheu başarısız olmuştu.

Maheu, o akşam Paris'ten ayrıldı. Ve aynı akşam, Sartre hamle yaptı. Maheu ve Beauvoir'ın o zamanki ilişkisi hakkında ne kadar şey bildiği belli değildir; ama bu değişen koşullar kesinlikle Sartre'ın lehine çalışmıştı. Bir kere, Maheu artık *agrégation*un sözlü bölümüne hazırlanmak zorunda değildi; bu yüzden dörtlü tekrar bir üçlü olmuştu. Entelektüel olarak Sartre, Beauvoir üzerinde zaten iyi bir izlenim bırakmıştı, bu yüzden üzerine inşa edileceği bir temeli vardı ve şimdi duyduğu söylentilerin, sevgi dolayısıyla aşırıya kaçırılmadığını ya da abartma olmadığını biliyordu: Simone, gerçekten muhteşemdi.

Beauvoir anılarında, Sartre'ın "Bundan sonra sizi kanatlarımın altına alacağım" dediğini yazar.[24] Beauvoir günlüklerde bunu yazmamıştır; bunun yerine Sartre "bana istediği her şeyi yaptırıyor; ancak onun otoriter olma, beni sahiplenme ve bu kadar katı bir biçimde bana düşkün olma biçimi hoşuma gidiyor" diye yazar.[25] Beauvoir'a "felsefe konuştuğu zaman sevimsiz olduğunu"[26] söyleyen erkeklerle alay ederek –ve yalnızca felsefe hakkında konuşmak için Beauvoir'la buluşmak isteyerek– onu mutlu ediyordu. Birlikte çalışmaya devam ediyorlardı ve etraflarındaki insanlar bunu fark etmeye başlamıştı.

Maheu'nün ayrılmasından sonra Beauvoir ve Sartre, her sabah Lüksemburg Bahçesi'nde ya da yerel kafelerde bir araya gelerek elli bir yıl sürecek bir sohbeti başlattı. Castor'un gelmesi, Sartre'ın diğer arkadaşlarından bazılarını yerinden etti: Raymond Aron, "ilişkimiz Sartre'ın Simone de Beauvoir'la tanıştığı gün değişti. Beni fikirleri için deneme tahtası olarak kullanmaktan memnun olduğu bir zaman vardı; sonra o tanışma gerçekleşti, bunun sonucunda aniden onun muhatap olarak ilgisini çekmemeye başladım" diye yazmıştır.[27] Bu, "korkutucu, bilgin Sartre"dan hoşlanmayan; ancak Beauvoir'ın yolunu Sartre'la kesişmeden önce seçmiş olduğunu kabul eden Zaza

24. MMD 339.
25. CJ 731, 17 Temmuz 1929.
26. CJ 731, 17 July 1929.
27. *Le Nouvel Observateur*, 21 Mart 1976, 15; aktaran Gerassi, *Jean-Paul Sartre: Hated Conscience of His Century*, Cilt 1, Londra: University of Chicago Press, 1989, s. 91.

tarafından da belirtilmiştir: "Sartre'ın etkisi bir şeyleri hızlandırmış olabilir; ama Sartre, Beauvoir'ın rotasını değiştirmemiştir."[28]

Sartre'la tanıştıktan dokuz gün sonra Beauvoir, günlüğünde bu iki erkeğin kendinin ilgisini çekmek için gösterdikleri çabaları karşılaştırıyordu; Lama'nın, boynunu okşayarak bir kadını kendine bağlayabileceğini, Sartre'ın yaklaşımının ona kalbini göstermek olduğunu yazıyordu.[29] 22 Temmuz'da Beauvoir, Sartre'ın onun üzerindeki etkisini "olağanüstü" olarak nitelendirdi. Onu tanıdığı on üç günde, "beni anladı, bana inandı ve beni ele geçirdi" diye yazdı günlüğüne, öyle ki onun varlığına "entelektüel olarak ihtiyaç" duyuyordu.[30] Tavırlarında ve isteklerinde "büyük benzerlik" keşfetmişlerdi: Ortak felsefe tutkularına ek olarak, edebiyat tutkularını paylaşıyor ve edebi bir gelecek hayalleri kuruyorlardı. Felsefi görüşler ve edebi göndermeler arasında kolayca gezinebiliyorlardı –birbirleriyleyken kavramları tanımlamak ya da olay örgülerini açıklamak zorunda olmak gibi bir sıkıntı olmuyordu. Her ikisi de, erken yaştan beri yazar olmayı arzuluyordu; ancak şimdi pragmatizm ve inancını yitirmenin, genellikle bu tür hayallerin yolunu kestiği öğrencilik sonrası yaşamın belirsiz manzarasıyla karşı karşıyaydılar.

Tabii ki, önemli açılardan, onların hayallerinin daha şimdiden farklı gerçeklik dereceleri vardı: Sartre, hayalini başarabilen çok sayıda erkek sayabilirdi –Panthéon, ülkenin büyük yazarlarını yücelten, edebi ve felsefi kuşaklarını kutlayan anıtlarla doluydu. Beauvoir, yazdıklarıyla övgüye değer bulunan birkaç kadın ve hatta filozof olarak kabul edilen daha da az sayıda kadın sayabilirdi. Beauvoir'ın selefleri, sıklıkla geleneksel değerleri reddettikleri için yüksek bir bedel ödemek zorunda kalmıştı ve çoğunlukla özgürlük elde edebilmek için mutluluklarını feda etmişti. Beauvoir, daha iyisini istiyordu: Özgürlüğün neden aşkı kaybetmesi karşılığında gelmesi gerekiyordu? Ya da aşkın özgürlüğü kaybetmesi karşılığında?

İnceleme seansları; nehir kenarındaki kitapçılara yapılan gezilere ve sinema, kokteyller ve caza dönüştü. Sartre, *Old Man River*'ı söylüyor, rüyalarından bahsediyor ve Beauvoir'a kendi hakkında sorular soruyordu. Beauvoir daha sonra Sartre'ın, onu kendi terimleriyle, "kendi değerlerim ve tutumlarım ışığında" anlamaya

28. 14 Temmuz 1929 günlük kayıtları, *Zaza: Correspondence et carnets d'Elisabeth Lacoin (1914-29)*, Paris: Seuil, 1991, s. 304, 367.
29. CJ 731, 17 Temmuz 1929.
30. CJ 734, 22 Temmuz 1929.

çalıştığını yazmıştır. Sartre'ın kendini şuna teşvik ettiğini yazdı: "İçimde en iyi olanı korumaya çalışmaya: Kişisel özgürlük sevgim, yaşama tutkum, merakım, yazar olma kararlılığım." Yine de, 27 Temmuz'da tekrar "Lama'sı"nı görünce her şey değişti. Kendine, Sartre ve Lama, aynı odada bulunduklarında Sartre'ın neden önemini kaybettiğini sordu. Yanıtı, Lama'nın onu daha tutkulu bir şekilde kendine çekmesiydi.[31] Ancak 28 Temmuz'da Sartre'ın *Er L'Armenien* adında ilk roman çalışmasını okudu ve ertesi günü birlikte geçirdiler. *Er L'Armenien*; zaman, sanat, felsefe ve aşk gibi konularda Chronos, Apollon ve Minerva'yla (başkaları da vardı) diyaloglara yer verirdi.[32] Beauvoir, günlüğünde daha önce Lama'sına özel olarak kullandığı aynı sevimli sıfatları kullanmaya başladı. Pek iyi uyuyamıyor, kendini kötü hissediyordu.[33]

William James'in "Bir Yaşamı Önemli Kılan Nedir?" başlıklı bir makalesi vardır; burada "her Jack'in kendi Jill'ini (ona bakan diğer herkeste hiçbir sıcak duygu uyandırmazken) büyüleyici ve mükemmel –yaratılışın bir mucizesi– olarak görmesini sağlayan nedir?" diye sorar. Jill'i daha net gören kimdir –Jack'in büyülenmiş gözleri mi? Ya da Jill'in büyüsüne kör olan gözler mi? Kuşkusuz, diye yazar James, "onun iç yaşamıyla bütünleşmek için mücadele ettiğinde" gerçeği gören Jack'tir. Kimse bizi gerçekten ve cidden görmek, "bizi gerçekten olduğumuz gibi tanımak" istemezse her birimiz nerede olurduk?

Beauvoir'ın Jack'e benzer gözleri vardı; ama sorun şuydu, bu gözler Maheu'nün mükemmelliklerini ve Sartre'ın büyüleyiciliklerini görmüştü (ve dürüst olmak gerekirse, Jacques'ta da güzellik görmüştü). Ne yapması gerekiyordu?

Beauvoir'ın anılarında ya itibarına ya da okurlarına zarar vermemesi adına, bu ikilem çarpıcı bir biçimde önemsiz gibi gösterilmiştir. Ne de olsa 1950'lerin sonlarıydı: Jill'in bir Jack'i ve aynı zamanda bir Jean-Paul'ü ve bir René'yi de sevebileceği fikrine hazırlar mıydı? *Olgunluk Çağı*'nda anlattığı sadeleştirilmiş öyküde Beauvoir, Sartre'la tanıştıktan sonra ön plandan çekilmiştir. Günlüklerde Sartre, Maheu ve Nizan'la birlikte sonunda kendi olabildiğini yazmıştır; anılarda Sartre'la geçirdiği zamanı, hayatında ilk kez "herhangi bir insanın karşısında entelektüel olarak daha aşağı hissettiği" zaman olarak

31. CJ 738-9, 27 Temmuz 1929.
32. Bkz. Jean-Paul Sartre, *Écrits de jeunesse*, Paris: Gallimard, 1990, s. 293 vd.
33. CJ 740, 29 Temmuz 1929.

betimler.[34] Bu aşağı olduğuna ilişkin ruh hali, Beauvoir'ın kendi ahlak teorisini oluşturuyor olduğunu söylediği –Lüksemburg Bahçeleri'ndeki Medici Çeşmesi'nin yakınındaki– ünlü konuşmalarından sonra yoğunlaştı. Sartre, teoriyi çürüttü ve sonunda Beauvoir kendinin mağlup olduğunu ilan etti. Sonradan değerlendirdiğinde, bunun hevesini kırdığını düşünüyordu ama bu olayı alçakgönüllülükle anımsıyordu: "Merakım gururumdan daha büyüktü; gösteriş yapmak yerine öğrenmeyi tercih ettim" diye yazmıştı.[35]

Bu olayda Beauvoir'ın "alçakgönüllülüğü" –körleştirici gurur biçimlerini aşıp öğrenmeyi tercih ettiği sürece övgüye değer olmasına rağmen– feministlerin kafasını onlarca yıl karıştırmıştır. Yaşamının birçok noktasında Beauvoir, Sartre'ı "filozof" olarak tanımladı; ancak *agrégation*un sözlü bölümüne girdiklerinde, yalnızca ikinci olmakla kalmadı, sınavı geçen en genç kişi oldu, yirmi bir yaşındaydı. Üç kişilik jüri görüştüğünde, bir hakem Beauvoir'ın "esas filozof" olduğu konusunda ısrar etti ve ilk başta diğerleri de onu tercih etmişti. Ama sonuçta kararları, bir *normalien* (elit École Normale'de okumuş olan biri) olduğu için Sartre'ın birinciliği alması gerektiğiydi (Sartre'ın bir yıl önce sınava girmiş ve başarısız olmuş olmasının bu değerlendirmelerinde yer alıp almadığı bilinmiyor[36]).

Beauvoir'ın anıları, kendini "daha mütevazı bir bakışla" görmeye "zorlayan"ın sadece Sartre olmadığını ima ediyor. Diğer *normalien* arkadaşlarının –Nizan, Aron, Politzer– sınavlarına hazırlanmaları birkaç yıl daha uzun sürmüş ve bu hazırlıklar çok daha iyi eğitim fırsatlarının oluşturduğu bir temel üzerine kurulmuştu. Onların filozof olma durumları ile Beauvoir'ın durumu kökten farklıydı; çünkü o zamanlar sadece erkekler *normalien* olabiliyordu; sadece erkekler, en seçkin öğretmenlere ve kendilerinin en iyisi olduklarına inanan insanlarla tartışmaktan kaynaklanan bir özgüvene sahip olabiliyordu.

Beauvoir'ın günlükleri, bu öyküyü bir ölçüde desteklemektedir. *Agrégation*lardan kısa süre sonra, Sartre ve Aron'la bir içki içiyordu; iyi ve kötü hakkında tartışarak iki saat geçirdiler. Eve ezilmiş olduğu duygusuyla gitti. Bu çok ilginçti! Şöyle yazdı –ama bu aynı zamanda bir aydınlanmaydı: "Ne düşündüğümü artık bilmiyorum." Onların entelektüel yaşamları, "onun [Beauvoir'ın] hapsedilmiş

34. CJ 731, 17 Temmuz 1929; MDD 343-4.
35. MDD 344.
36. Bair, s. 145-6; FF 16.

olduğu fazla-kapalı bahçe"yle karşılaştırıldığında çok zengindi. Beauvoir onların zihinsel olgunluklarına, düşüncelerinin gücüne imrendi –ve kendine, kendinin de bunu başaracağına söz verdi.[37]

En elit felsefi kuşağa erişimi olmamasına rağmen Beauvoir, çağdaşları tarafından felsefeyi *yaşamak* isteyen çok iyi bir filozof olarak hatırlanmıştır. Maurice de Gandillac onu şöyle tanımladı: "Titiz, talepkâr, kesin ve teknik olarak güçlü, [...] herkes onun felsefe *ol*duğunu kabul etmiştir."[38] Bu yüzden, onun "filozof" unvanını hep inkâr etmiş olması ve kendini daha önemsiz bir konuma yerleştirmesi şaşırtıcıdır. "Neden", diye sorar Toril Moi, "Beauvoir mümkün olan her fırsatı, kendinin Sartre'dan entelektüel olarak daha aşağı olduğunu beyan etmek için kullanıyor?"[39]

Moi'nin vardığı sonuç: Beauvoir'ın baştan çıkarma adına, başarıyı feda ettiği yönündedir.[40] Ve ilk dönem anılarında bu öyküyü anlatırken, Beauvoir bunu yapmış olduğu izlenimini verir; topluma sunduğu kişiliğinde felsefeyi "büyük insana", Sartre'a, bırakır. Ancak günlüklerinde Beauvoir'ın erken felsefi başarısının oldukça farklı bir baştan çıkarmayla, sınavlarında başarısız olan René Maheu'nün baştan çıkarılmasıyla, aynı zamanda gerçekleştiğini görüyoruz. Bu durumda baştan çıkarma, Beauvoir'ın tarafında bir fedakârlık gerektirmemiştir. Öyleyse, neden o zamanlar ünlü olmayan Sartre'la farklı olması gereksin ki? Dahası, göreceğiz ki Beauvoir'ın kendi aşağı olduğunu beyan etmek için *her* fırsatı değerlendirmemiştir –aslında, kendi özgünlüğüne açıkça sahip çıkmış ve yeri geldikçe onu savunmak için mücadele etmiştir. Aklında belli bir okur türünü tutarak, kendini daha aşağı olarak betimlemiş olabilir mi, kendinden kuşku duyan, çabalamamasını söyleyen sesleri dinlemesi mi dinlememesi mi gerektiğini merak eden okur için? Bu tür bir okur için, Beauvoir'ın genç Sartre'ın denemelerinin "beceriksizliği" hakkında açıkça yorum yapması dikkat çekici bir şekilde cesur bir hareketti: Sonuçta, Sartre bir dahiydi.[41]

Fakat 1929'da Sartre henüz, büyük "Jean-Paul Sartre" değildi. Neredeyse yirmi beş yaşındaydı (Beauvoir'dan üç yaş büyüktü), sınava hazırlanması iki kat daha uzun sürdü ve sınava ikinci kez giriyordu. Beauvoir'ın anılarının kendi başarısının benzersizliği

37. CJ 734, 22 Temmuz 1929.
38. Maurice de Gandillac, aktaran Cohen-Solal, *Sartre*, s. 116.
39. Moi, 2008, s. 37.
40. Moi, 2008, s. 71.
41. MDD 343.

üzerinde durmaması, onun açısından, güvensizliği, alçakgönüllüğü ya da politik kavrayışı yansıtıyor olabilir. Bu durum, Fransa'nın kültürel manzarasında bu kurumun (École Normale) gücüne verilen bir ayrıcalık olabilir. Kendini Sartre'dan daha aşağı olarak betimleme şeklinin dikkat çektiği şey göreli yetenekleri değil, güven ve kültürel kazanımlardaki farklılıklarıydı. Sartre, *normalien* olmadan önce Henri IV, sonra da Louis le Grand Lisesi'ne gitmişti. Kâğıt üzerinde Sartre'dan daha nitelikli olamazdınız. Sartre, *certificats de licence*'ını listelemek zorunda değildi; çünkü Toril Moi'nin yazdığı gibi, "kutsanmış bir deha kendini böyle ufak-tefek şekillerde meşrulaştırmaya ihtiyaç duymaz."[42]

Buna karşılık bir kadın daha fazla çarpıcı bir şekilde parlamamaya dikkat etmek zorundaydı. 1929'da, Fransız eğitim sistemi de, *agrégation*larda erkeklerden daha iyi performans gösteren kadınlara ilişkin, hassas durumla ilgili dikkatli adımlar atmaya çalışıyordu. Sonucu halk biliyordu; çünkü *agrégation* sonuçları, sporda dereceye girenler gibi, kamuya açıklanıyordu. En yüksek puanı alan aday birinci oldu vb. Bu nedenle, işleri tehdit altında olmasa da, erkek öğrenciler hâlâ resmî ve etkili bir bağlamda kadınlardan daha düşük sıralamada olmanın utancını (bazıları durumu böyle görüyordu) yaşamak zorunda kalıyordu (Eğitim Bakanlığı bu aşağılamayı önlemek için listeleri 1891'den itibaren erkekler ve kadınlar olarak ayırdı; bunun daha iyi olduğunu düşünüyordu ve karma sıralama sistemine 1924'te geri döndü).

Beauvoir'ın deneyimine başka bir açıdan bakmak için, Sartre'ın babası öldüğünde, yirmi yıldan fazla bir süre önce, annesinin hemen Paris'ten ayrıldığını, çünkü Jean-Paul'ün ondan alınacağından endişe ettiğini belirtmek gerekir. Bir kadın olarak annesinin, kendi çocuğu üstündeki yasal hakları, ölü kocasının ailesinden daha azdı. Beauvoir okurken, Fransa'daki kadınların oy kullanma ya da kendi banka hesaplarını açma hakları hâlâ yoktu. Simone *agrégation*a girdiği zaman, kadınlar öğrenci nüfusunun yüzde 24'ünü oluşturuyordu –bir önceki nesilden bu yana büyük bir artıştı bu (1890'da 288 kız öğrenci vardı, yüzde 1.7). Fakat bir kadının oy kullanma, bir banka hesabı açma –hatta kendi çocuğuna sahip olma– hakkı yoktu ise, ilk sırada hangi hakka sahipti?

Simone'un Saint-Geneviève Kütüphanesi'nin kadınlara-mahsus kısmında tek başına felsefe kitapları okuyup, günlüğüne, sadece

42. Moi, 2008, s. 71.

yaşamakla kalmayıp düşünce yüklü bir yaşam, felsefi bir yaşam sürmek ve içinde biriken zenginlikleri, yazarak dışarı çıkarmak istediğini yazmasının üstünden o kadar uzun bir zaman geçmemişti. Daha sonra Ralph Waldo Emerson'u (sevgili Louisa May Alcott'un karşılıksız aşkı) okuyacaktı; ancak onu okumadan önce "yaşamdaki esas isteğimizin, yapabileceğimiz şeyleri yapmamızı sağlayacak birisi" olduğu sonucuna katılacak noktaya zaten ulaşmıştı.[43]

Beauvoir, 22 Temmuz 1929 itibariyle Sartre'la birlikte olmanın onu "gerçek birisi" olmaya zorlayacağını anlamıştı. Sartre bazen can sıkıcı olabiliyordu. Korkuyordu. Ancak, öyle de olsa, o gün şunu yazdı: "Bu adama, mutlak bir güvenle kendimi bırakacağım."[44]

Eninde sonunda, Beauvoir bile kendine hak ettiği değeri verip vermediğini düşünecekti.

43. Ralph Waldo Emerson, "Considerations by the Way", *Complete Works*, Cilt 6, "The Conduct of Life", 1904.
44. CJ 734, 22 Temmuz 1929.

5.
Valkür ve Playboy

Ağustos 1929'da Beauvoir, Meyrignac'a geldiğinde, durumunun değerlendirmesini yapması gerekiyordu. Meyrignac, kendine ait bir odaya sahip olduğu tek yerdi; bu yüzden yaşamına ait "bir değerlendirme" olarak adlandırdığı şeyi yapmak için bu yalnızlıktan yararlandı. Sartre'a güveniyordu ve ona karşı artan duyarlılığının Lama'ya ya da Jacques'a sadakatsizlik olmadığına inanıyordu.[1] Maheu'nün Paris'ten ayrılmasından bu yana geçen haftalarda, Beauvoir ve Sartre, zihnen ve bedenen daha yakın hale gelmişlerdi: İlişkilerini henüz tüketmemişlerdi; ama Beauvoir daha sonra Bair'e, Sartre'ın Cité Universitaire'deki* odasında olanı, "bir cinsellik hariç her şey durumuydu"[2] diye anlatmıştı.

Sonraki hafta içinde, Beauvoir değerlendirmesini yaparken, anılarının ve duygularının –bu duygular, insani oldukları için günlük olarak değişiyordu– listesini çıkardı: "Kuşkular, yıkım, coşku."[3] Bu değişimi, kendini azarlamak için bir neden olarak değil, daha ziyade üstüne düşünülmeyi hak eden bir şey olarak ele aldı. Sartre'a "*ihtiyaç duyuyor*" ama Maheu'yü "*seviyordu*." Kendi sözleriyle: Sartre'ın ona kazandırdığı şeyi seviyordu ve Maheu'yü olduğu haliyle seviyordu.[4] Bu noktada, Sartre henüz zorunlu değildi.

Corrèze'deki hava güzeldi ve aile, büyükbaba Bertrand de Beauvoir'ın yakın zamandaki ölümü vesilesiyle yakınlaşmıştı: Bu onsuz ilk yazdı. Merleau-Ponty'nin Katolik arkadaşı Gandillac

1. CJ 744, 3 Ağustos 1929.
* Üniversite kampüsü. (ç.n.)
2. Bair, s. 148.
3. CJ 734, 22 Temmuz 1929.
4. CJ 749, 8 Ağustos 1929.

ziyarete gelmişti ve kız kardeşlerin de onu ziyaret etmesini teklif etti –trenle sadece bir saat uzaklıktaydı. Françoise, Gandillac'ın saygın Katolik bir insan olmasına ve ondan hoşlanmış olmasına rağmen buna izin vermedi; bu uygun değildi. Gandillac, Tulle'ye, "Günlük bir geziye ne dersiniz?" diye sordu. Yol yaklaşık yarısı kadardı. Anneleri buna, utanç verici bir şartla izin verdi –refakat etmek için o da geliyordu.[5]

9 Ağustos'ta Simone, Gandillac'la Uzerche'i ziyaret etti ve Sartre'dan başka bir şey düşünmedi; ertesi gün Vézère kıyısında yürüdüler ve Simone, Lama'yı düşündü.[6] Zihninde olup bitenler, Françoise'nın muhafızlık yapan gözlerine görünmüyordu; ancak kısa süre sonra Françoise'nın dikkatinden kaçmanın başka yolları olduğu ortaya çıktı. 19 Ağustos'ta Bertrand de Beauvoirlar, Meyrignac'tan La Grillère'ye, Georges'un kız kardeşinin malikanesine taşındılar. Ertesi sabah kahvaltıda, kuzeni Madeleine mutfağa koştu ve Simone'a yakındaki bir tarlada onu bekleyen bir erkek olduğunu söyledi.

Bu Sartre'dı.

Beauvoir, Sartre'ın geleceğini biliyordu: Onun gelecek olma olasılığı ona tutkulu bir mutluluk vermişti.[7] Bu noktada Beauvoir'ın günlükleri, çok düzenli bir şekilde tutuyor olmasına rağmen devam etmez. Sartre'ın ziyaretinden sonra yeniden tutmaya başlar; "düşünceler ve okşamaların" olduğu "mükemmel günleri"ni anlatır.[8] Genellikle çok sıkı bir şekilde düzenlenmiş olan zamanını, Sartre'la harcayabileceğinde, bu zamanı yazarak ziyan edilemeyecek kadar değerli bulduğunu düşünmek makul görünmektedir.

Sartre'ın ziyaretinin ilk gününde Beauvoir, yürüyüşe çıkmalarını önerdi; ancak Sartre ona "klorofil alerjisi" olduğunu söyleyerek bunu reddetti. Bunun yerine bir çayırda oturup konuştular; onların sohbet kaynaklarını tüketmek için, dünyada yeteri kadar zaman yoktu. Sartre, Saint-Germain-les-Belles'deki Hôtel de la Boule d'Or'da kalıyordu. Simone her sabah sevinç içinde uyanıyor, o gün Sartre'a ne anlatacağını düşünerek çayırlara doğru koşuyordu. Çimlerde yatıyorlardı ve Simone Sartre'a ailesi, Hélène, Zaza, okulu ve Jacques'tan bahsediyordu. Jacques hakkında söylediklerini duyduğunda Sartre, Simone'a evliliğin bir tuzak olduğunu düşündüğünü söyledi; ama

5. Letter from Hélène de Beauvoir, aktaran Bair, s. 148.
6. Bkz. CJ 749-50.
7. CJ 753.
8. CJ 756.

onun sosyal çevresindeki kadınlar için evlilikten kaçınmanın zor olduğunu biliyordu. Sartre, Simone'un "Valkür ruhu"nu* takdir etti ve ona bu ruhu kaybettiğini görmeye üzüleceğini söyledi.

Kuru Ağustos tarlalarında, birlikte farklı bir gelecek planlamaya başladılar: Seyahat edecek, maceralar yaşayacak, çok çalışacak, ünlü eserler yazacak ve tutkulu özgürlük hayatı yaşayacaklardı. Sartre ona çok şey vereceğini, ama kendini bütünüyle ona veremeyeceğini söyledi: Özgür olması gerekiyordu. Bir kez zaten nişanlanmıştı ama şimdi evlilikten, çocuklardan ve mülkiyetten çok korkuyordu: Ona anlattığı zaman bu "hassas Sartre" Beauvoir'ı şaşırtmıştı. Amacı, kaderinde olan büyük yazar olmaktı ve bu yolculuk sırasında Sartre, muazzam bir insan olarak kaderini gerçekleştirmek için özgürlüğünü nasıl koruyacağı konusunda konuşmasını yaptı. O, büyük eserleri için malzeme toplamak amacıyla zincirlerinden kurtulmuş bir şekilde; dünyayı dolaşmaya ihtiyaç duyan bir "Baladin"di. Tipik Sartrecı bir tarzda, bu önerme edebi ve felsefi bir kurnazlıkla yapılmıştı: Kendini adapte ettiği "Baladin" İrlandalı oyun yazarı J.M. Synge'in *Batı Dünyasının Playboyu* (*The Playboy of the Western World*) yapıtındaki Playboy'du.

Bu konuşmanın Beauvoir'ın anılarındaki versiyonuna, sıklıkla Sartre'ın ilişkilerinden beklentilerini belirlediğini ve Simone'u sadakatsizliğini kabul etmek zorunda bıraktığını iddia etmek için başvurulmuştur. Ancak günlükler, Simone'un kalbinin birçok sevecek şey bulduğunu, bunların her birini Sartre'ın sunduğu nedenlerle sevimli bulduğunu göstermektedir. O Ağustos ayında Meyrignac'ta, Sartre not defterlerini onunla paylaştı; psikoloji ve imgelem, aynı zamanda olumsallık teorisi üzerine düşündüklerini anlattı. Beauvoir'ın okuduklarıyla aynı, pek çok şeyi okumuştu, bu yüzden her ikisinin de geçmişlerine uzanan ilgi alanları sohbetlerini perçinliyordu. *Agrégation* için okudukları felsefenin yanı sıra, ikisinin de ortak edebiyat sevgileri onlara eşine az rastlanır yoğunlukta paylaştıkları bir dünya verdi. Beauvoir, Sartre'ın düşüncelerini ilginç, ilham verici –hatta umut verici– buldu ve onun "güzel düşünceli kafası"ndan gittikçe daha fazla etkilendiğini fark etmeye başladı.[9]

* Valkür: "İskandinav mitolojisinde Walkyrie [...] Tanrı Odin'e hizmet eden ve kendi tarafından Valhalla'da yer almaya layık olanları seçmek için savaş meydanlarına gönderilen bir grup bakire [...] Bu savaş öncüleri miğferler ve kalkanlar giyerek savaş alanına atlarla giderlerdi; bazı anlatımlarda havada ve denizde uçarlardı." https://www.britannica.com/topic/Valkyrie-Norse-mythology. (ç.n.)

9. CJ 757.

Simone, anne ve babasına, Sartre'la birlikte Marksizme ilişkin eleştirel bir çalışma üzerinde işbirliği yaptıklarını söylemişti; onların komünizmden duydukları nefretin, durumun yakışık alıp almaması konusundaki endişelerini yok edebileceğini umuyordu. İşe yarayacak mıydı? Çok uzun sürmeyecekti. Sartre'ın gelmesinden dört gün sonra, onlar bir çayırda bir aradayken Georges ve Françoise yaklaştı. Yayılarak oturan filozoflar ayağa fırladı, babası rahatsız olmuş gibi görünüyordu. Sartre'a birkaç söz söyledi: İnsanlar konuşmaya başlamıştı; lütfen bölgeyi terk edebilir miydi? Simone öfkeliydi ve babasına neden arkadaşıyla bu tonda konuştuğunu sordu; annesi Simone'a bağırmaya başladı. Sartre yakında ayrılacağına dair güvence verdi; ancak öncelikle bitirmeleri gereken felsefi bir araştırma üzerinde çalışıyor olduklarını söyledi. Ailesi onlara inansa da inanmasa da, eve döndüler ve birkaç gün sonra 1 Eylül'de Sartre oradan ayrıldı.

Sartre ayrıldıktan sonra Beauvoir günlüğüne, "Sartre'dan, ona vermek istediği anlardan daha fazlasını talep etmediğini" yazdı. Bağımsızlık *ve* sevgi umutlarını uzlaştırmasını sağlayan bir gelecek hayal etmeye başlamıştı ve bu da onun mutlu hissetmesini sağlamıştı. Günlüğünde şöyle yazdı: "Bu sevecen küçük kızın derinliklerinde gizlenmiş Valkür, onun içini büyük neşe dalgalarıyla doldurdu ve kendinin güçlü olduğunu biliyordu, onun [Sartre] kadar güçlüydü."[10]

Sartre ayrıldıktan sonra, Beauvoir "yalnız olmak, yalnızca kendine ait olmak, özgür ve güçlü" olmaktan duyduğu memnuniyeti dile getirdi. Yalnızlığında, kararsızlık üzerine düşünmek için alana sahipti: Çünkü kalbi Sartre'ı sevdiğinden, Lama'yı sevdiğinden ve Jacques'ı sevebileceğinden –"her birini farklı bir şekilde"– emindi. Ama tüm bu sevgilerini nasıl uzlaştıracağını bilmiyordu.[11]

2-4 Eylül'de, Sartre ayrıldıktan sonra, Valkür durum değerlendirmesi yapma projesine devam etti. Mutluydu, olasılıklarla dolup taşıyor, arzuladığı yaşam nihayet başlamış gibi hissediyordu. Sartre, mutluluğunun büyük bir bileşeniydi; ancak yaygın olarak yazılan ve varsayılanın aksine, *tek* bileşen değildi. Sartre'ın rolü "kalbimde ve bedenimde; ama her şeyden öte (çünkü kalbimde ve bedenimde başkaları da olabilirdi) o benim düşüncemin eşi benzeri bulunmaz bir arkadaşı" olacaktı.[12]

10. CJ 757.
11. CJ 757.
12. CJ 758, 2, 3, 4 Eylül 1929, "l'ami incomparable de ma pensée."

Beauvoir bir karara vardı: "Onların her birini, sanki bir tek o varmış gibi seveceğim, her birinden benim için neyi varsa alacağım ve ona verebileceğim her şeyi vereceğim. Kim beni ayıplayabilir ki?" Sartre'a neler hissettiğinden tam olarak emin olmadığı günler oldu; ancak bu duyguların henüz aşk olmadığından emindi.[13]

Bu nedenle, efsanevi "anlaşma"larından önce, Beauvoir, birden fazla erkeği onların sevilebilecek olduklarını düşündüğü şekilde sevebileceği sonucuna vardı. 1926 gibi erken bir zamanda günlüğüne, bir sevgiliye "kendim yerine, onun sevdiği bir imajı vermeye ya da olduğum şeye gerçekten sadakatsiz olmaya" hakkı olduğunu düşünmediğini yazdı: İnsanın "yalnızca ne verebiliyorsa onu vermesi" gerekir.[14]

İki gün sonra Lama geldi ve birlikte otelde kaldılar. Ayrı odalar tutmuşlardı; ancak birlikte geçirdikleri iki sabahtan keyif almıştı, mavi pijamalarını ve "Bonjour Castor" dediği sesini şefkatle hatırlıyordu.[15] Beauvoir'ın Maheu'ye ilişkin günlük betimlemeleri, genellikle fiziksel çekiciliğiyle doluydu; bedenine, yüzüne, sesine, duruşuna, giydiği şeye ve onu nasıl giydiğine dikkat çekiyordu. Ancak Maheu'nün çekiciliğini Sartre'ınkine kıyasla "eksik" olarak görmeye başladı. Maheu'ye ahlaki açıdan hayran kalmamıştı ve o entelektüel olarak Simone'u tatmin etmiyordu.[16]

Peki, Maheu, Beauvoir'ın ilk sevgilisi miydi? Günlüğünden bunu anlayamıyoruz. Deirdre Bair'le yaptığı röportajlar sırasında Beauvoir'ın, Maheu'yle olan ilişkisinin cinsel bir ilişki olduğunu reddettiğini gördük. Ancak Sartre da, Maheu de tam tersini söylemiştir: Sartre, John Gerassi'ye (Stépha'nın oğlu) "Maheu'nün ona âşık olduğu"nu onaylamıştır, "ve o da Maheu'ye âşıktı; aslında onun ilk sevgilisiydi."[17] Bu temelde bazıları, onların "Aristoteles'i tercüme etmeleri"nin Beauvoir'ın iddia ettiği şey olmadığı sonucuna vardı. *Olgunluk Çağı*'nda Beauvoir bekaretini kaybetmesinin "memnuniyet verici bir kurtuluş" olduğunu yazdı –ama kiminle olduğunu belirtmedi.[18] Bununla birlikte, günlüklerdeki bir pasaj Beauvoir'ın inkârlarını destekleyebilir: "Bu şehvet dolu erkekle [Maheu] aramıza

13. CJ 759. 2, 3, 4, Eylül 1929.
14. DPS 76, 21 Ağustos 1926.
15. CJ 760, 6, 7, 8 Eylül 1929.
16. CJ 762, 10 Eylül 1929.
17. Gerassi, *Jean-Paul Sartre*, s. 90. Maheu, Beauvoir'ın ilk sevgilisi olduğunu Gerassi'yle başka bir röportajda doğrulamıştır; bkz. Bair, s. 628.
18. PL 62.

fiziksel hiçbir şeyin girmemesi çok güzeldi; ama Sartre'la –o şehvet dolu değildir– bedenlerimizin uyumu sevgimizi daha güzel hale getiren bir anlama sahip."[19]

Bu ilişki bize garip bir bilmece sunuyor: Beauvoir bu ilişkinin cinsel olduğunu reddetti; erkeklerse öyle olduğunu iddia etti. Beauvoir'ın arkadaşı ve evlatlık kızı Sylvie Le Bon de Beauvoir'a sorduğumda Simone'un Maheu'den etkilendiğini ve ilişkilerinin samimi olduğunu, ancak Beauvoir'ın Sartre'la tanışmadan önceki dönemde cinsel bir birlikteliğin olmadığını doğruladı: Bu aşamada Beauvoir saygın bir Katolik kadındı ve saygın bir Katolik kadının yapmadığı şeyler vardı. Yaşamının daha geç döneminde verdiği bir röportajda Beauvoir'a, geriye dönüp baktığında anılarına eklemiş olmayı istediği bir şey olup olmadığı soruldu. Yanıtı "kendi cinselliğinin içten ve dengeli bir anlatımı. Feminist bir bakış açısından gerçekten içten bir anlatım", oldu.[20] Kendi günlüklerinde bile Beauvoir, deneyimlerinin tamamen içten bir anlatımını vermemiştir. Annesinin onları okuyabileceğinden mi korkuyordu? Kişisel yaşamının ün tarafından nasıl çarpıtılacağının, dikkati felsefesinden ve politikasından uzaklaştırmak için kullanılacağının henüz farkına varmamıştı.

19. CJ 763.

20. Alice Schwarzer, *After the Second Sex: Conversations with Simone de Beauvoir*, İng. Çev. Marianne Howarth, New York: Pantheon Books, 1984, s. 84.

6.
Kendine Ait Odalar

21 yaşındaki Beauvoir, 1929 Eylül'ünde Paris'e döndüğünde, ebeveyninin evinden taşınarak Denfert-Rochereau 91. sokaktaki anneannesinin mülkünde, beşinci katta bir oda kiraladı. Anneannesinin pek çok kiracısı olmuştu ve Simone da onlar gibi aynı bağımsızlığa sahipti ve aynı kirayı ödüyordu. Duvarları turuncu duvar kâğıdıyla süsledi; Hélène, ikinci el mobilyalarını yeniden dekore etmesine yardımcı oldu. Simone taşındığında annesinin gözlerinde yaşlar vardı; annesi olay çıkarmadığı için ona minnettardı.[1] Meyrignac'a yapılan kısa yaz ziyareti dışında Simone her zaman Hélène'le tek yatak odasını paylaşmıştı, bu yüzden –yaşamında ilk kez– yalnızca kendine ait bir odaya sahip olmaktan mutluluk duyuyordu.

Simone'un henüz bir işi yoktu; ama o ve Sartre geleceklerini *kendilerinin* geleceği olarak tartışmıştı. Sartre, askerliğini yaparken birbirlerini mümkün olduğunca çok göreceklerdi. Beauvoir, tam zamanlı bir öğretmenlik görevi almak yerine Paris'te kalacaktı; çünkü bu ona bir romana başlaması için zaman kazandıracaktı. Yarı-zamanlı özel ders ve haftada birkaç saat Victor-Duruy Lisesi'nde Latince ve Yunanca dersleri veriyor; bu da onun yaşamını sürdürecek kadar kazanmasına yetiyordu.[2]

Sınavlarına hazırlandığı titiz programdan sonra Beauvoir, çalışma yaşamının ebeveyninin dediği kadar zahmetli olmadığını gördü: Aralıksız engeller ve başarısızlık tehdidi olmadan sürekli bir tatildeymiş gibi hissediyordu. Şimdi nasıl istiyorsa öyle yapabilirdi –ve *giyinebilirdi.* Annesi onu her zaman donuk renkli, dayanıklı pamuk ve yünle giydirmişti; o ise şimdi ipekler, krepdöşinler, kadifeler satın

1. VED 40.
2. PL 12. SLBdB, "Chronologie", MPI lxvi.

almıştı. 1930'lardan kalma, Beauvoir'ın edebi karakterlerinden biri olan Chantal, şık giyinmekten haz alan bir felsefe öğretmeniydi; Beauvoir, "muhtemelen benim pek de gerçek olmadığımı düşünen öğrencilerin hayretler içinde bakışları"nı anlatır.[3]

Olgunluk Çağı'nda Beauvoir, Ekim ayında Sartre'la tekrar buluştuğunda, diğer tüm bağlarını "başından savdığı"nı ve kendini tüm kalbiyle Sartre'la ilişkisine attığını yazdı.[4] Ancak günlükler, bir kez daha farklı bir öykü anlatıyor: Eylül'den Kasım'a kadar Jacques ve Lama, Beauvoir'ın etraflıca düşünmelerinde hâlâ mevcuttur, her ikisinden de duygusallık ve sevgiyle bahsedilir. Yine, Beauvoir'ın çelişkili anlatımları şu soruyu gündeme getiriyor: Neden? Neden anılarını yazarken anlatısında Sartre'a, yaşamında işgal ettiğinden daha baskın bir yer vererek yaşamındaki diğer erkekleri önemsiz göstermiştir?

1929'da Beauvoir hâlâ Sartre'ın iyi taraflarını tartıyordu. 27 Eylül'de, Sartre'ın sevgiyi anlamadığını çünkü oyunun deneyimli bir oyuncusu olmasına rağmen sevgiyi asla gerçekten yaşamamış olduğunu yazdı.[5] Kuşkuları devam ediyordu: 8 Ekim'de kendinin "bu sevgiyi onun yanında olduğu zamanki gibi reddetmemeyi öğrenmesi gerektiği"ni yazdı.[6] Eylül ayında Paris'e döndüğünde Jacques'ı tekrar gördü, bu da ona ilgisini canlandırdı ve Lama'yı düşüncelerinde bir alt sıraya indirdi. Geleceğinin "Jacques'la mutluluk" ile "Sartre'la mutsuzluk" arasında bir seçimi gerektirdiğini düşünüyordu.[7] "İki erkeği ve her ikisini de bu denli tutkuyla sevmek eğlenceli değil" diye yazdı.[8]

Beauvoir'ın anılarına göre, 1929 sonbaharında Sartre, Beauvoir'a onun çift kişilikli olduğunu söyledi. Yaptığı çeşitli tutarsız açıklamalar ile olası yaşamlar arasında kalmış olduğuna ilişkin bariz duyguları göz önüne alındığında, Sartre'ın nasıl bu şekilde hissettiğini anlamak için hayal gücünü çok zorlamaya gerek kalmaz (Beauvoir'ın olası yaşamlarının bir adı bile vardı; onlara *mes possibles*, olasılıklarım, adını vermişti). Normalde, dedi Sartre, o Kunduzdu. Ancak bazen Kunduz ortadan kayboluyor ve onun yerini (Sartre'ın bakış açısından) daha az eğlenceli olan Matmazel de Beauvoir alıyordu.

3. WT 50.
4. PL 14.
5. CJ 789.
6. CJ 795.
7. CJ 788, 24 Eylül 1929.
8. CJ 783, 20 Eylül 1929.

Matmazel de Beauvoir üzüntü ve pişmanlık hissediyordu, Kunduz ise hissetmiyordu.[9] Bunun gibi olaylar, Sartre'ın Beauvoir'ın belirsiz davranışlarıyla mücadele etmemek için kendinden kuşku duymasını sağlayarak onu manipüle ettiği kuşkularını destekleyen sahneler olarak ele alınabilir. Ancak bu ayrımı Sartre icat etmemiştir: Beauvoir'ın günlüklerinin, 1927'nin başlarında kendine emir verdiğinde benzer bir ayrım kullandığını gördük: "'Matmazel de Beauvoir' olma. Kendin ol. Dışarıdan dayatılan bir hedefe, yerine getirilmesi gereken bir sosyal çerçeveye sahip olma. Benim işime yarayan şey neyse o işleyecek ve hepsi bu."[10]

14 Ekim Pazartesi günü Sartre ve Beauvoir, Lüksemburg Bahçeleri'nde bir araya gelerek yürüyüşe çıktı. O öğleden sonraki konuşma, binlerce kişinin onları taklit etmeye çalışmasına neden olacaktı; çünkü bu konuşma onların açık ilişkisinin belirleyici bir tartışmasını içeriyordu: Anlaşma. Birbirlerini terk etmeyecekleri iki yıllık bir sözleşme yaptılar. Ve birbirlerine her şeyi anlatacaklardı. Beauvoir'la olan ilişkisini, daha az önemli sevgilileriyle olan ilişkisinden ayırmak için Sartre, ona şunları söyledi: "Bizim aramızda olan şey *zorunlu* bir aşk; ancak *olumsal* aşk ilişkilerini deneyimlemek bizim için iyi bir fikir."[11] İlişkilerini "morganatik bir evlilik" –eşit olmayan sosyal tabakalardan insanların evliliği, örneğin Louis XIV ile Madam de Maintenon arasındaki gibi– olarak adlandırdılar (Gelecek kuşaklar için onlardan hangisinin kraliyet ailesinden, hangisinin halk tabakasından olduğuna açıklık getirmediler).

Anılarının ikinci cildinde Beauvoir, ilk başta birbirlerine her şeyi anlatmak için verdikleri sözün kendini utandırdığını yazdı. Ama sonra bunu özgürleştirici olarak görmeye başladı: Sartre'da, kendinin kendi hakkında olabileceğinden çok daha tarafsız olan bir gözlemci bulduğunu düşündü: Sartre, onun yaşamının tanığı olacaktı. Birbirleri için açık kitaplar olacaklar, bu kitapların okurları olarak hiçbir zarara yol açmayacaklarını bildikleri için rahat olacaklardı.[12]

Ona o kadar çok güveniyordu ki, bir zamanlar ona ebeveyninin ya da Tanrı'nın sağladığı "mutlak sarsılmaz güvenlik" hissini

9. Bu ayrım Sartre'a şurada atfedilmiştir: PL 19; onun günlüklerdeki kullanımı için bkz. CJ 801-2, 14 Ekim 1929.
10. DPS 274, 29 Haziran 1927.
11. PL 22.
12. PL 24.

veriyordu.[13] Günlüklerindeki "içeriden bakış"ın önemi ve geriye bakarak değerlendirmenin yararları konusunda, daha önceki ısrarı göz önüne alındığında; Sartre'ın "dışarıdan bakışı"na duyduğu güvene anlam vermek zordur. Duyduğu bu güven haklı mıydı? Gerçekten karşılıklı mıydı?

Olgunluk Çağı'nda açıklanan Sartre ve Beauvoir, birbirlerine söyledikleri doğrulara dikkat ediyordu; çünkü doğrular keskin silahlar olabilir. Beauvoir daha sonraki yaşamda, değişmeyen bir başarılı iletişim formülüne sahip olduğuna ilişkin bir iddiada bulunmadı –söyleyebileceği herhangi bir şeyin, çiftlerin birbirlerini mükemmel anlamalarını sağlayacağını düşünmüyordu. Sık sık ilişkilerini nasıl yürüttükleri sorulmuştu ve yanıtı, insanların kendi uzlaşmasının doğasına karar vermek için birlikte çalışması gerektiğiydi. Gençliğinde, kendi için işe yarayan şeyin, herkes için doğru olduğunu düşünerek hata yapmıştı; ancak 1960'a gelindiğinde ilişkilerini yürütme şekli nedeniyle övülmek ya da eleştirilmek onu rahatsız ediyordu[14] (Gerçekten insanların onların ilişkisi hakkında, ne kadar az şey bildikleri göz önüne alındığında bunu anlamak zor değildir).

1929'da olaylar geliştikçe Beauvoir'ın Sartre'a duyduğu sevgi baş döndürücü bir yüksekliğe ulaşmıştı. Ancak Temmuz ayında onunla tanışmasından itibaren tereddüt içinde olmuş ve anlaşmayı yaptıkları haftadan sonra kuşkuları sürmüştü. 15 Ekim'de tekrar bir araya geldiler ve "Matmazel de Beauvoir" ortaya çıkmış gibi görünüyordu: Cesaretinin kırıldığını hissediyordu ve seçiminden pişman olmuştu; ama Sartre gidinceye kadar ondan üzüntüsünü gizlemeyi başardı ve gözyaşlarına boğuldu.[15] 21 Ekim 1929'da kararını verdi ve günlüğünde şunun altını çizdi: "Bu yıl, Sartre olmadan yaşayamam."[16]

Böylesi daha iyi olmuştu; çünkü iki gün sonra Jacques, utanıp sıkılarak başka biriyle nişanlandığını bildirdi.[17] Ertesi gün Lama ve Stépha, onu teselli etmeye geldi. Lama ona Jacques gibi erkeklerin 18 yaşında çekici olduklarını ancak kısa zamanda parlaklıklarını kaybettiklerini, çünkü talihlerini yaratmak yerine, var olan talihlerine bel bağlayarak yaşadıklarını söylemişti –Jacques babasının işini miras almıştı ve Simone'un asla yapmayacağı şekilde, önceden

13. PL 27.
14. PL 25.
15. CJ 801-2.
16. CJ 807.
17. CJ 808, 23 Ekim 1929.

belirlenmiş düzenin içinde kendi yerini kabul etti. Stépha, onu sıcak çikolata için Les Deux Magots'ya götürdü. Simone tesellileri için onlara minnettardı: Diğer erkeklere artan bağlılıklarına rağmen, dökecek gözyaşları vardı –bu ya Jacques içindi ya ailesinin beklentilerini yerine getirdiği hayal edilen gelecek içindi ya da bu ikisinin bir bileşimi içindi.[18]

Olgunluk Çağı'nda Beauvoir, kendinin ve Sartre'ın ilişkilerinin ilk günlerinde "tinsel kibirliliğe" yenik düştüklerini yazdı, "radikal olarak özgür" olduklarını düşünüyorlardı; ancak aslında birtakım yanılsamalara kapılmışlardı. Başkalarına karşı, herhangi bir duygusal yükümlülükleri olduğunu kabul etmiyorlardı. Kendilerini saf akıl ve irade olarak görüyorlar, başkalarına ne kadar bağımlı olduklarını ve dünyanın olumsuzluklarından ne kadar korunmuş olduklarını fark edemiyorlardı. Çok paraları yoktu, ama lükse küçümsemeyle bakıyorlardı: Ulaşılamayan şeyleri yakalamaya çalışmanın ne anlamı vardı?[19] Bunun yerine, paylaşılan bir hayal gücünün zenginliklerini geliştiriyor, onu öyküler, düşünceler, imgelerle dolduruyorlardı: Edebiyat olmadığı zaman Nietzsche, Marx, Freud ya da Descartes oluyordu, araya düzenli olarak galeri gezileri ya da sinema giriyordu.

Kasım ayında Sartre, meteoroloji birliklerinde hizmet vermek üzere Saint-Cyr'a gitti. İki yılın dolmasından sonra Sartre, Beauvoir'dan ayrı bir süre geçirmeyi planladı: Japonya, Kyoto'daki bir işe başvurdu ve –eğer işi alırsa– Ekim 1931'de başlayacaktı. Böyle bir durumda, dedi Beauvoir'a, yalnız başlarına yeni maceraları için yollarını ayırmadan önce dünyanın uzak yerlerinde (belki de İstanbul'da?) bir araya geleceklerdi.

Beauvoir aynı, yalnız seyahat hayallerini paylaşmıyordu; ancak Sartre'a ne istediğini söylemeye hazır hissetmiyordu.

Buna rağmen, Sartre hâlâ yaşamının sadece bir parçasıydı. Günlüğünde, aynı 3 Kasım kaydında Sartre'ın "dudaklarını dudaklarında" nasıl istediğini yazıyor; onu Jacques'tan bir mektup, Stépha'yı görmekten duyduğu mutluluğukla ilgili bir paragraf ve Lama'nın ellerinin saçında olmasını, bedeninin kendi bedenine hafifçe değmesini istediğini açıkladığı başka bir paragraf izliyordu.[20] Bu aşamada Beauvoir'ın Sartre'ı, düşüncelerinden korumak

18. CJ 808, 814.
19. PL 15-6.
20. CJ 815, 3 Kasım 1929.

için neden bu kadar zahmete girdiği belli değildir. Ancak, ayrı ayrı hataları ne olursa olsun, Beauvoir'ın aynı anda birkaç kişiyi sevmekte hiçbir çelişki görmediği açıktır.

Sartre'ın askerlik hizmetinde, Saint-Cyr'da eğitim yer alıyordu; burası Paris'e Beauvoir'ın haftada üç veya dört gün Sartre'la –bazen de ortak arkadaşları Pierre Guille ve Raymond Aron ile– akşam yemeğinde buluşmak için seyahat edebileceği kadar yakındı. Pazar günleri Sartre, onu görmek için Paris'e geliyordu. Sartre eğitim bittikten sonra, Tours'dan çok uzak olmayan Saint-Symphorien meteoroloji istasyonuna gönderildi. Çoğu gün birbirlerine yazdılar ve Sartre'ın her ay, bir hafta ve ayrıca Pazar günleri izni vardı, bu yüzden Sartre'ın Paris'e gelişleri ve Beauvoir'ın haftalık Tours ziyaretleri arasında düzenli olarak birbirlerini görüyorlardı (buna rağmen bu Beauvoir'ın istediği kadar sık değildi). Sartre ona "sevgili küçük karım" diyordu; o Sartre'a "küçük kocam" diyordu. Ancak, bir önceki yazın sevinç sarhoşlukları çabucak dağılıverdi.

Ertesi ay, 25 Kasım 1929'da Zaza öldü. Beauvoir sadece günlüğündeki tarihi kaydetti; bir gözyaşı mürekkebi bulanıklaştırmıştı.

Beauvoir'ın günlükleri Zaza'nın ölümünden sonra sessizleşir; ancak bir sonraki ay Sartre onu üzdükten sonra yeniden başlar. Beauvoir, Cité Universitaire'deki* çalışma grubuna katıldığında, onu olduğu gibi kabul eden insanlarla tanıştığını düşünmüştü: Hakikati aramak ve yaşamak isteyen bir filozof. Ama şimdi, Sartre'ın can sıkıcı beklentileri varmış gibi görünüyordu: O da mı Beauvoir'a ne olması ve olmaması gerektiğini, neyi anlayıp neyi anlamadığını söylüyordu? Diğer şeylerin yanı sıra, "olumsal yaşamı, onun iddia etmek istediğinden daha iyi anlıyorum" diye yazdı.[21]

Anlaşmazlık, Zaza'nın cenaze töreninden bir gün önce başladı; çünkü Sartre ona kendi mutluluğunun içine çok fazla "kapandığı"nı söylemişti. Böylece gözyaşları yine akıyordu: "Gözyaşları acıtmıyor, bunlar halihazırda var olan bir gücün doğduğu gözyaşları, bu gözyaşlarından Valkür'ün ortaya çıkacağını, bu uzun mutluluk uykusundan uyanacağını hissediyorum."[22] Bu aşamada ilişkilerinde bir düzen oluşmaya başlıyordu: Yıllar geçtikçe Beauvoir, duygusal desteğe ihtiyaç duyduğunda Sartre'dan başka insanlara yönelecekti. Zaza öldükten sonra Simone, Hélène'e döndü; ancak buna rağmen

* Üniversite Kampusu. (ç.n.)

21. CJ 825, 12 Aralık 1929.

22. CJ 824, 12 Aralık 1929.

13 Aralık'taki cenazede şahit olduğu yaslı görüntüden kötü etkilendi –bunlar Zaza'nın düğününü hayal ettiği, aynı mekânlardaki aynı yüzlerdi.[23]

Sartre, kuşkusuz büyük şeyler yazma kapasitesine sahip olduğunu düşünüyordu; ancak aynı derecede kuşkusuz olan şey; önemli anlarda Beauvoir'ın acılarına merhamet beslemiyor olduğuydu. Ve anlaşmalarının ilk yılı boyunca Beauvoir'ın –Sartre, kendi ve anlaşmanın başkaları üzerindeki etkisi hakkında– pek çok kuşkusu vardı. Aralık 1929'da Maheu (*onun* Lama'sı) Paris'i ziyaret ettiğinde, Beauvoir'ın masasında Sartre'dan bir mektup buldu. Beauvoir, Sartre'la olan ilişkisinin değişen doğası hakkında Maheu'ye dürüst olmamıştı; şimdi Lama ona bir daha asla güvenemeyeceğini söylüyordu ve Paris'teyken onunla görüşmesi için ısrar eden bir mektup yazdı. Beauvoir, Sartre'a göstermek için Maheu'nün sözlerini kendi mektubuna geçirdi: "Sizin şu Eylül'ünüz ve onu takip eden yalan söylediğiniz iki ayın sonucu olarak, şu an var olan şirin durumdan bıktım usandım ve ikinizin de bana büyük zarafetle sunduğunuz [...] kırıntılardan daha iyi bir şeyi hak ediyorum."[24]

Maheu "kırıntıları" istemiyordu –ama beklediği şey neydi? Kendi evliydi, bu yüzden kendi açıkça sadakat göstermiyorken Beauvoir'dan ona sadık kalmasını beklemesi pek tutarlı değildi. Sartre'a Maheu'yü neredeyse hiç anlamadığını, onun kıskançlığını "kabul edilemez" olarak kınadığını söyledi. Ama "olumsal yaşam"ın Sartre ve onun için farklı anlamlara geldiğini anlamaya başlıyordu: Sevdiği insanlara zarar vermek istemiyordu, onlar*la* olmak istiyordu ve açıkçası mademki Jacques evlenmişti, Maheu çok uzaktaydı ve Sartre gidiyordu, bu yaşam "onu herhangi bir şeyin içine atmamıştı."[25] Ancak bu aşamada, "olumsal yaşam"ın kendinden mi, yoksa sadece bu özel bölümünden mi kuşku duymaya başladığı belirsizdir.

Beauvoir, kendi başına geçirdiği ilk yılında, öğle yemeklerinde düzenli olarak ebeveynini görmeye devam etti; ancak onlara yaşamı hakkında çok az şey anlattı. Sartre'ı uzakta olduğu zamanlar özlemesine rağmen, daha önce yasaklanmış olan merakını-giderme arayışlarından keyif alıyordu: "Neredeyse herkesle buluştu" ve bir genelevi ziyaret etti. Babası neden bir öğretmenlik görevi almadığını

23. CJ 828, 13 Aralık 1929.
24. Maheu, aktaran SdB'dan Sartre'a, 6 Ocak 1930, LS 3.
25. CJ 824, 12 Aralık 1929.

anlamamıştı ve arkadaşlarına hor görürcesine onun "Paris balayı"nı yaptığını söylüyordu. Ancak, Beauvoir ilk öğretmenlik görevinin taşrada olacağını biliyordu ve daha yeni keşfediyor olduğu Paris'ten ayrılmak istemiyordu. Başkentte kalmasını sağlayacağı için, gazeteci olma fikrini kısa bir süre düşündü; ancak felsefe öğretmenin çekimi üstün geldi.[26]

Haziran 1930'da günlüğüne güçlü olma, çalışma, kendi eserlerini yaratma arzusuna her zaman sahip olduğunu yazdı ve Sartre'la, yaşamında ilk sırayı, buna vermesi gerektiği konusunda tamamen hemfikirdi. Ama "iki yıllık anlaşmaları"nın sonu, onu şimdiden korkutmaya başlamıştı, bunu yaklaşan bir ölümle karşılaştırıyordu. Yazmak istediğinden emindi. Ancak, yazma, düşünme hayallerini gerçekleştirme yetenekleri hakkında kuşku duyuyordu: "Hiçbir yeteneğim yok, yapamam!" Bir yandan tembellik ve irade gücü eksikliği yüzünden kendini azarlıyordu, öte yandan Sartre'ın öngördüğü derecede "yardım ettiği" konusunda kesin bir şey söyleyemiyordu. "Benimle küçük bir kızla konuşuyormuş gibi konuşuyor; beni sadece mutlu görmek istiyor; ama kendimden memnun kalırsam mutlu olmuyor. [...] Üzgün olduğum her seferinde ona yalan söyledim."[27] Başlangıçta, Sartre'ın arkadaşlığını kıyaslanamaz buluyordu: Felsefe konuştuklarında, Sartre onunla aynı şeye kendini adamış görünüyordu, hakikati ortaya çıkarmak. Öyleyse Sartre, neden söz konusu Beauvoir'ın duyguları olduğunda hakikatten çekiniyordu? Ve Beauvoir neden, hürmetkâr bir kız evlat rolünü reddetmişken, bir kız gibi konuşulduğunda bile mutlu gibi davranan bir kadın rolünü kabul ediyordu?

Beauvoir sevincini, yazma ilhamını, hatta Sartre "seni seviyorum" dediğinde bu sözcüklere inanma yeteneğini kaybetmiş gibi hissediyordu.[28] Sartre'ın, Beauvoir'ın bu kadar cesaret kırıcı bulduğu sözlerinin tam bir kaydı yok. Ama babası ve kültürü, ona kadınların yaratıcı olmadığı mesajını aşılamıştı: Tarih kadınların özgünlüğe sahip olmadıklarının bir kanıtıydı. Hélène de Beauvoir, kız kardeşlerin çocukluklarında açıkça edebiyat ve sanattan zevk almalarına rağmen, ne o ne de Simone'un bir ressam ya da bir yazar olmasının kesinleştiği bir evreka ânı olduğunu yazdı. Hélène'in resmini geliştirirken bu sözleri içinde çıkarıp atması yıllar aldı. Simone da

26. PL 52-3.
27. CJ 839, 9 Haziran 1930.
28. CJ 839, 9 Haziran 1930.

daha sonra gençliğini, güçlü bir meslek anlayışı olmasına rağmen, kendinin özgünlük eksikliğinden dolayı umutsuzluk hissettiği bir zaman olarak hatırlayacaktı. Hayal gücünün konuşmasına izin vermek, kendi başına bir şey yaratmak imkânsız gibi görünüyordu.[29]

Georges de Beauvoir'ın kadın yetenekleri aleyhindeki görüşü, Simone'un okuduğu birçok filozof tarafından bir dereceye kadar paylaşılıyordu: Simone öğrencilik günlüklerinde Arthur Schopenhauer'un, "Kadınlar Üstüne" adlı bir makalesinden birkaç satır alıntı yapar: Schopenhauer, kadınların sadece insan türünün devamı için var olan "birinci cinsiyetten, her açıdan daha aşağı olan *ikinci cinsiyet*" olduğunu yazmıştır. Schopenhauer, kadınların yetenek sahibi olmalarının mümkün olduğunu ama asla dahi olamayacaklarını düşünüyordu.[30]

Simone gazetecilikte bir kariyer düşünürken, zengin kuzenlerinden biri (geçmişte babasına yardım eden aynı kuzeni) *L'Europe nouvelle*'in ortak editörlerinden Madame Poirier'le Simone için bir toplantı ayarlamıştı. Beauvoir'a gazetecilikte başarılı olmak için katkıda bulunacak fikirleri olması gerektiğini söyledi ve ona sordu: Herhangi bir fikrin var mı? "Hayır, dedim, fikrim yok."[31] Bu arada editörün kocası Mösyö Poirier, başka türlü bir kariyer ilerlemesi önerdi; istenmeyen cinsel hamleler yaptı ve Beauvoir'a bu yoldan ilerlemek isterse onu güçlü insanlara tanıtacağını söyledi. Beauvoir hamleleri ve onun teklifini reddetti, ancak çift, onu bir kokteyl partisine davet ettiğinde bir kadeh içki için gitmeye değeceğine karar verdi. Partiye gittiğinde, kendini fazlasıyla yabancı gibi hissetti; tümüyle saten dolu bir odada onun yün elbisesi dikkat çekici bir şekilde sadeydi.

1930 sonbaharında Simone, Sartre'a sevgisinin kendinden çok fazla şey aldığını düşünmeye başladı: Onun aracılığıyla yaşamış ve "kendi yaşamını ihmal etmişti". "Gururumu kaybettim" diye yazdı "ve her şeyi işte böyle kaybettim."[32] Önceki Ekim ayında onunla baş döndürücü bir şekilde yeniden buluşmasını hatırlarsak Sartre'ın onu, kendinin Sartre'ı sevdiğinden daha az sevdiğini güçlü bir şekilde hissediyordu. Şimdi öyle görünüyordu ki, o Baladin'in maceralarından sadece biriydi, bunu fark etmeden kendini kay-

29. HdB, *Souvenirs*, s. 71, 96.
30. Beauvoir'ın Schopenhauer'e minnettarlığı için bkz. Christine Battersby, "Beauvoir's Early Passion for Schopenhauer: On Becoming a Self", yayımlanma aşamasında.
31. PL 52.
32. CJ 839.

betmiş, ona ruhunu heyecanlı bir anda teslim etmişti.[33] Onu hâlâ seviyordu, ama sevgisini "daha alışılmış, daha zayıf, saflığı azalmış şefkat" olarak nitelendirdi. Mükemmellik ışıltısını kaybetmişti: Şimdi Simone, Sartre'ın memnun etme arzusunu, amour-propre'sini* yüksek sesle konuşurken yüzünün kızarmasını ve ne kadar kolay etkilenebildiğini görüyordu.[34]

Sevgisi azalmıştı, ancak fiziksel bir sorun da vardı: Vücudunun "tiranca arzuları" uyanmış ve tatmin edilmeyi istiyordu. Bu sorun daha da kötüleşti; çünkü Sartre böyle bir sorun yaşamıyordu, baştan çıkarmayı cinselliğe tercih ediyordu. Beauvoir'ın anlaşmayı kabul ettiği koşullar –yani hem Maheu hem de Jacques'ı, kalbinin ve vücudunun sevgi bulacağı bir şimdinin ve geleceğin bir parçası olarak gördüğü koşullar– onun anlaşmayı kabul etme istekliliğini açıklayabilir. Onların yokluğunda, fiziksel iştahının gücünü kabul etmek zorunda kaldı; ama birbirlerine her şeyi söyleme sözlerine rağmen, bu konuyu, başta, Sartre'a açmadı.[35] Beauvoir'ın yetiştirilişi, onu, arzularını ifade etmeye ya da duygularının önemli olduğunu düşünmeye teşvik etmiyordu. Ancak, Beauvoir'ın yaşamının bu noktasında, duygulara katı eleştirel yaklaşımının Sartre'ın davranışıyla –ve onun dayanağı olan felsefeyle– daha da şiddetlenmiş olması mümkündür.

Sartre, 1943 tarihli felsefi yapıtı *Varlık ve Hiçlik*'te cinsel arzuyu "sorun" olarak nitelendirmişti; çünkü bu arzu, özgürlüğü gölgeliyor ve tehlikeye atıyordu. Sartre benzer bir şekilde duyguya karşı tahammülsüzdü, özgür bir insanın hissetmemeyi seçebileceğini –bu yüzden de seçmesi *gerektiğini*– düşünüyordu. Bir zamanlar eski sevgilisi Simone Jollivet, 21 yaşındaki Sartre'a üzgün olduğunu söyledi. Sartre'ın yanıt olarak gönderdiği mektup tiksinmesini gizlemek için hiçbir çaba göstermiyordu:

> Önce kendi yararınıza, sonra benimki için benimsemeye karar verdiğiniz bu ilginç pozun karşısında yumuşamamı mı bekliyorsun? Bu tür bir oyunculuğa eğilimli olduğum bir zaman olmuştu [...]. Bugünlerde, sizin gibi, kısa süreli üzüntülerini şımartanlardan nefret ediyorum ve onları küçümsüyorum. [...] Üzüntüyle tembellik bir aradadır [...] Aynı ruh halinde olmayacak olan bana 500 km uzaktan şunu yazmak hoşuna gidiyor: "Üzgünüm." Bunu Milletler Cemiyeti'ne söylesen daha iyi olur.[36]

33. CJ 842, 6 Eylül 1930.
* Öz-sevgi. (ç.n.)
34. CJ 842, 6 Eylül 1930.
35. CJ 814-5.
36. Sartre'dan Simone Jollivet'e, tarihi yazılmamış (1926), *Witness to My Life*, s. 16-7.

Beauvoir bir kez sinemada, Sartre'ın gözlerinde gözyaşlarının parladığını görmüştü –ama bu sanattı ve yaşamda ağlamaya yer yoktu. Bu yüzden Beauvoir'ın karışık duyguları ve istenmeyen cinsel arzusu, günlüklerinin bu tür azarlamalar yapmayan sayfalarına teslim edilmişti.

Daha sonraki yaşamda Beauvoir, Sartre'ın tarafsızlığına –bazen– hayran kaldığını hatırlıyordu. Sartre büyük yazarların, duygular tarafından yakalanmak yerine; duyguları yakalamak istiyorlarsa, serinkanlılıklarını geliştirmek zorunda olduklarını iddia etti. Ama Beauvoir, diğer zamanlarda sözcüklerin "hakikati yakalamadan önce onu öldürmesi" gerekiyormuş gibi hissediyordu ve hakikatin ölmesini istemiyordu: Hakikatin içinde keyif almak, hakikatin tadının zenginliğini gelecek kuşaklar için mumyalamak yerine kendi için tatmak istiyordu.[37] Sartre ve Beauvoir, edebiyatın önemli olduğunu kabul etseler de, onun ne olduğu ve ne için olduğu konusunda anlaşamıyordu: Sartre sözcüklerin güçlü olduğunu biliyordu, ancak tüm edebiyatın bir aldatma ve sahtelikten oluştuğunu düşünüyordu. Beauvoir, edebiyatın daha fazlasını yapabileceğini düşünüyor ve Virginia Woolf'u saygıyla karışık bir korku içinde okuyordu: İşte burada edebiyat ve yaşam arasındaki boşluğu kapatmak isteyen bir kadın vardı. Beauvoir dünyayı tanımak ve onu, tam olarak, ifşa etmek istiyordu.[38]

İkinci otobiyografisinde Beauvoir, felsefi olarak Sartre'ı sık sık dikkatsiz ve hatalı bulduğunu yazdı; ama onun cesaret gösterilerinin, onun düşüncelerini kendi kesin ve titiz düşüncelerinden daha verimli hale getirdiğini düşünüyordu.[39] Bu ve diğer birçok durumda, Sartre'ın onun kendine güvenini geliştiren avantajları olmuş olduğunu –ki bu avantajlara Beauvoir sahip değildi– kabul etmek yerine, Beauvoir kendini Sartre'a saygılı bir şekilde karşılık verir olarak resmetti. *Hürmetkâr Bir Kız Evladın Anıları*'nda Beauvoir, Sartre'ı on beş yaşından beri hayalini kurduğu erkek olarak tanımlıyordu: "Karı kocanın her şeyinin ortak olmasını istiyordum; ikisi de diğeri için daha önce Tanrı'ya atfettiğim titiz gözlemcinin rolünü yerine getirecekti. Bu, *farklı* birini sevme olasılığını ortadan kaldırdı; kendimden daha başarılı, ama benim eşitim, çiftim olan biriyle tanışmadıkça evlenmemeliyim."[40]

37. PL 40.
38. PL 41.
39. PL 42. Ayrıca bkz. MDD 343-5.
40. MDD 145.

Ancak Sartre'ın gözlemleri, daha sonra Beauvoir'ın onları resmettiği kadar kesin değildi: Sartre, Beauvoir'ın duygularını anlamlı olarak görmeyi reddetti ve onun cinsel arzularını önemsemedi.[41] Yirmi yıl sonra, *İkinci Cinsiyet*'te Beauvoir, "aşık kadın" –erkeğini, kendini unutacak denli yaşamının merkezine koyan bir kadın– hakkında yazdı.

Aşık kadın, kendi yargı gücünden bile vazgeçer; her şeyi sevgilisinin gözünden görmeye, onun kitap, sanat ve müzikteki tercihlerinin peşinden gitmeye çalışır. Dünyayı görmek için sevgilisi orada yanında değilse, dünyaya olan ilgisini kaybeder; o sadece sevgilisinin düşünceleri, onun arkadaşları ve onun fikirleriyle ilgilenir. Kendi değerinin şarta bağlı olduğunu düşünür: O değerlidir çünkü bir erkek tarafından seviliyordur. Sevgilisinin "biz" dediğini duyunca, diye yazar Beauvoir, bu onun en büyük mutluluğu olur çünkü "sevdiği erkek tarafından onun bir parçası olarak kabul edilmiştir; sevgilisi 'biz' dediğinde onunla birleşir ve özdeşleşir, onun saygınlığını paylaşır ve dünyanın geri kalanına onunla birlikte hükmeder."[42]

Hazel Rowley gibi yazarlar bu tür pasajları, genç Beauvoir'ın otobiyografik açıklamaları olarak ele aldı; sonuçta, otobiyografisinde Beauvoir, kendi genç benliğini bir "yardımcı varlık" ve bir "entelektüel paraziţ" olarak nitelendirmişti.[43] Görmüş olduğumuz gibi, günlüklerinin bazı sayfaları, Beauvoir'ın kendine ne istediğini sormak ya da Sartre'a ne istediğini söylemek yerine; nasıl Sartre'ın istediği şey olabileceğini sorduğunu gösteriyor, olarak ele alınabilir. Ancak Beauvoir, anılarındaki Sartre'ın kusurlarını görmezden gelse de, günlüklerinde onların kaydını tutmuştur. Beauvoir, Sartre'la tanışmadan önce onun zaten okuyor olduğu kitapları okuyordu: Gide, Claudel, Péguy, Alain, Pascal, Leibniz, Lagneau, Nietzsche – ve Sartre'ın kendi başına okuyamadığı ayrı bir İngilizce kitap listesi. Beauvoir da "biz" sözcüğünü kullanıyordu ama yalnızca Sartre'la değil. Ve Beauvoir, anılarında Sartre'layken kendini "aşık kadın" olarak betimlese bile, gerçek yaşamda o kadın olup olmadığı belirsizdir. Kendini, gerçeklere sadakat ya da anlatının gerekliliklerinden değil, feminist bağlılıktan dolayı ikincil bir önemde olan bir şekilde betimlemiş olabilir –çünkü öyküyü belirli bir şekilde anlatmanın ona daha fazla güç vereceğini düşünüyordu.

41. CJ 827.
42. SS 710.
43. PL 70-4.

On sekiz yaşındaki benliğinin söyleyecek bir şeyi olduğuna, zekâsının keskin ve delici olduğuna ilişkin kendine güvenine rağmen –genç Beauvoir aklının, aynı zamanda, parazitleri çekecek kadar verimli olduğunun her zaman farkında değilmiş gibi görünüyor. Anıların anlattığı gibi, Beauvoir ve Sartre'ın Tours ve Paris'in demiryolu peronlarında, düşüncelerle ilgili konuşmaları devam etti: Sartre, onu heyecanla karşılayacak ve ona en son teorisinden bahsedecek, sonra Beauvoir onun argümanındaki kusurları gösterecekti. Beauvoir, Sartre'a onu ünlü yapan düşünceleri geliştirmesinde yardımcı oluyordu. Sartre, sıra kendine gelince, Beauvoir'a onun özgün olmadığını söylüyordu: "*Sorunlar* açısından düşündüğünde, aslında hiçbir şey düşünmüyorsun."[44]

Bu eleştiri bir reddetme olarak anlaşılabilir; ama aynı zamanda sert, verimli bir teşvik olarak da anlaşılabilir. *Olgunluk Çağı*'nda Beauvoir, Sartre'ın Beauvoir'ın ona bağımlı olmasından rahatsız olmaya başladığını yazmıştır, bağımlı olduğu için değil; tanıştıklarında olduğundan daha az düşünceyle dolu olduğunu, bağımsızlığını bırakan ve bir erkeğin yardımcısı olmaktan memnun bir kadın olma tehlikesiyle, karşı karşıya kaldığını düşündüğü için. Sartre, ona bunu söylediğinde Beauvoir kendine öfkelendi. Ancak kendine öfkelenmesinin nedeni, Sartre'ı hayal kırıklığına uğratmış olmasıydı.[45]

Beauvoir'daki bu uyumsuz bağımlılık ve bağımsızlık karışımını görüntülemek için farklı bakış açıları var: Bazı noktalarda Sartre'ın onun için en iyisi olduğundan ya da onda en iyiyi ortaya çıkardığından emin değildi. Ancak açıkça görünüyor ki erken yaşlarda bir yazar olacağına ilişkin görev duygusuna rağmen, kendine güveni yoktu ve on yıllarca övgülere direnecek, çalışmalarına getirilen eleştirilerin olumlu yönlerini küçümseyecek ve olumsuz yönlerine odaklanacaktı. Bir dereceye kadar, onların ilişkilerinin gelecek kuşaklara aktarılan görüntüsü, Sartre'ın kendine güvenini ve Beauvoir'ın kendinden şüphe duyduğunu yansıtır –ama yansıttığı tek şey bu değildir.

Ekim 1930'da Sartre hakkındaki kuşkuları ilişkiyi bitirmeyi düşündürtecek kadar güçlüydü: Bazen Sartre'dan ayrılmak istiyordu. Zaza'nın ve önceki benliğinin hasretini çekiyordu; istediğini düşündüğü şeyleri elde etmiş olmasına rağmen, tatmin olmuş

44. PL 47.
45. PL 61.

hissetmiyordu: "Okşamalar, iş, hazlar: Olan tek şey bu mu?"[46] Günlüklerinin son kayıtlarında; Beauvoir'ın kayıp geleceklerinin, başka arkadaşlarının eşliğinde olmuş olacağı, kayıp benliklerinin yasını tuttuğunu görüyoruz:

> Günah işledim, günah işledim, günah işledim! Ah! Yaşamımın böyle olmasını istemiyorum! Ah! Hayal ettiğim bu değil. Yarın sevgili küçük adamı [Sartre] göreceğim ve her şey bitecek. Ama bugün bu pişmanlıkların nereden geldiğini bilmiyorum. Ah! Jacques, saflığım, hayalim, aşkım. Ama sen bunlar değildin.
> Zaza. Ölmüş olmana dayanamıyorum. [...] Ama sensiz yalnızım ve ne istediğimi bile bilmiyorum. Gitmek istiyorum. Sartre'dan ayrılmak ve seninle bir yürüyüşe çıkmak istiyorum, yalnızca seninle, konuşmak ve seni sevmek istiyorum ve yürümek, buradan uzaklara, uzağa.[47]

Bu noktada, Beauvoir'ın yaşamının ayrıntıları için, onun anılarına ve mektuplarına çok daha bağımlı hale geliriz ve bu nedenle geçici olarak içeriden bir bakış açısına erişimini kaybederiz. Beauvoir, şüphelerine ve bocalamalarına rağmen yine de Sartre'ı seçti. Fakat kendini Sartre'ın okşamalarıyla, Sartre'ın hazlarıyla, Sartre'ın çalışmalarıyla sınırlandırmayı seçmedi. Birkaç yazar ve yorumcu, Sartre'la evli olsaydı Beauvoir'ın daha mutlu olacağını düşünüyor. Ancak bu iddia iki şeyi gözden kaçırmaktadır: Birincisi Beauvoir, Sartre'la tanışmadan önce evliliğin ahlaksız bir şey olduğu sonucuna varmıştı. İkincisi, Sartre'ın Beauvoir'ın yaşamındaki esas rolü, en baştan net bir şekilde belirlenmişti: Sartre "onun düşüncesinin eşi benzeri bulunmaz arkadaşı"ydı. Bu açıdan Sartre, Beauvoir için gerekliydi. Cinsel ve duygusal olaraksa, Sartre gerekli olmaktan çok uzaktı.

*Agrégation*dan sonra Paris'teki ilk yılında, önceki arkadaşlarının birçoğuyla bağlantısını kaybetti: Zaza ölmüş, Jacques evlenmiş, diğerleri taşınmıştı. Artık Merleau-Ponty'yi ya da "Kutsal Williler"i görmüyordu. Sartre'ı tanıştırdığı kişiler yalnızca; Hélène, Gégé, Stépha ve Fernando'ydu. Ama kısa süre sonra Gerassiler de Paris'ten Madrid'e gitti.

Yine de, Sartre'ın arkadaşları yeteri kadar oyalayıcı şey sağlıyordu. Beauvoir daha sonra yaşamının bu dönemini insanların ve

46. CJ 848-9, 31 Ekim 1930.
47. CJ 848-9, 31 Ekim 1930.

olayların "hoş ama kaotik bir telaşı" olarak nitelendirdi.[48] Kendini ilk başta tembel olarak betimliyordu, bir önceki yılın çalışmalarının yoğunluğundan sonra serbest kalmıştı; ancak sonunda içindeki bilgin yeniden ağırlığını ortaya koydu ve Beauvoir okumaya ve yazmaya geri döndü. Anglo-Amerikan kütüphanesine üye oldu: Anılarına göre Beauvoir "Sartre'la okuduğum kitaplara ek olarak" diyordu, Whitman, Blake, Yeats, Synge, Sean O'Casey, "Virginia Woolf'un tüm yapıtları", Henry James, George Moore, Swinburne, Frank Swinnerton, Rebecca West, Sinclair Lewis, Theodore Dreiser, Sherwood Anderson'u okudu. "Mistisizm psikolojisine ilgi"yi Sartre'a yükledi (aslında 1920'lerin günlüklerine olan kendi ilgisidir bu), böylece Marx ve Engels'in yanında Catherine Emmerich ve Foligno'lu Azize Angela'yı okudular.[49] Beauvoir, yaşamın pek çok alanında "şeyleri abartmayı severdi."[50] Tatile çıktığında bile, bu genellikle seyahat ettiği ve başka bir yerde çalıştığı anlamına geliyordu.[51]

Bu ilk zamanlarda, Sartre ile Beauvoir'ın anlaşması aileleri tarafından onaylanmadı. Sartre'ın üvey babası Joseph Mancy, evli ya da nişanlı olmadıkları için Beauvoir'la tanışmayı doğrudan doğruya reddetti.[52] Fakat Sartre hiçbir itirazda bulunmadı; Beauvoir olmadan ailesinin evine haftalık ziyaretlerini yapmaya devam etti. Annesi, bazen onlarla kendi başına buluşmak için gizlice dışarı çıkardı –ama bu çok nadiren olur ve hep çok kısa sürerdi.

Sartre, sözüne uygun olarak, ilk ciddi "olumsal" sevgilisi Simone Jollivet'ye olan hayranlığını gizlemediğinde başka sorunlar ortaya çıktı. Aslında Sartre, Jollivet'yi "[Beauvoir'ı] durgunluğundan çıkarmak" için bir örnek olarak kullandı.[53] Beauvoir, mutsuz ve kıskanmış hissediyordu; ancak aynı zamanda Jollivet'nin bir sahtekâr olduğunu düşünüyordu. "Yattığı" avukatlara ve belediye memurlarına, ezberden Nietzsche okuyan üst sınıf bir fahişeydi; Beauvoir, sevmediği bir erkekle hiç yatmamıştı ve Jollivet'in bedenini bu kadar gelişigüzel bir şekilde kullanma yeteneğini anlamıyordu.[54] Sartre, buna karşılık Beauvoir'ın duygularını hor görüyordu. Sartre,

48. PL 59.
49. PL 51.
50. PL 54.
51. FC 287.
52. Cohen-Solal, *Sartre*, s. 43.
53. PL 82.
54. PL 71.

onun tutkularını kontrol etmesi gerektiğini düşünüyordu –çünkü tutkularının onu kontrol etmesine izin vermesi, onun özgürlüğünü tehlikeye atıyordu. Sartre'ın bakış açısından, duygular sudan bahanelerdi: Tek yapması gereken başka türlüsünü seçmek için özgürlüğünü kullanmaktı.

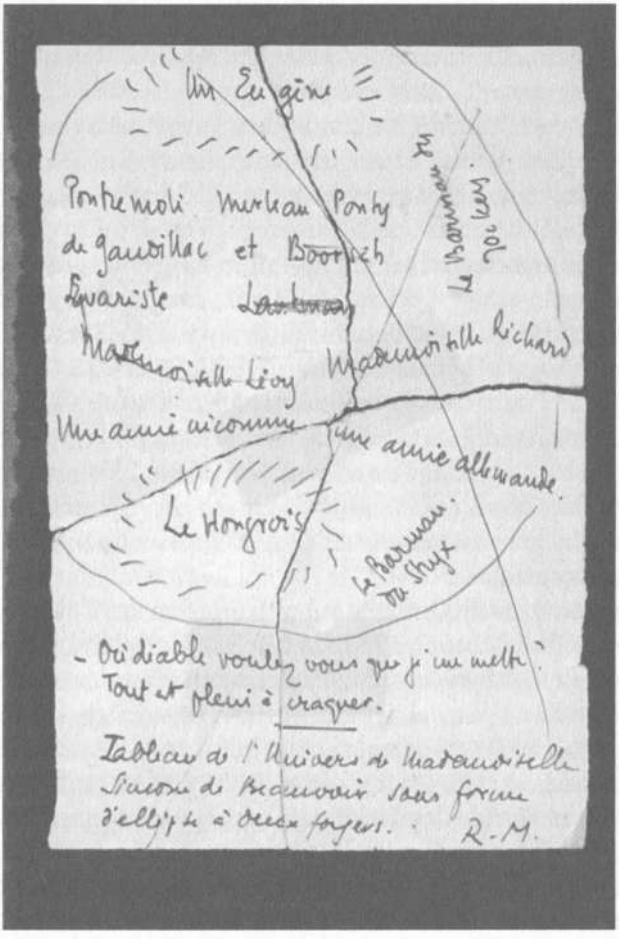
Beauvoir, kıskançlığını yok etmeye çalıştı; ancak beraber oldukları hayat boyunca bazı noktalarda bu gerçek bir savaştı. Kendindeki kıskançlıkla yüzleşmenin yanı sıra, başkalarının onu kıskanmalarının bir sonucu olarak hissettiği acıya da duyarlıydı ve bundan dolayı acı çekti. Beauvoir, Sartre'la ilişkisine kalbinde birden fazla erkekle başlamıştı. Ve diğer erkekler hakkında takdir edilecek şeyler bulmaya devam etti. Ama onlar her zaman Beauvoir'ın bölünmüş dikkatini takdir etmedi: Bir kez, Maheu Paris'e geldiğinde Beauvoir, (Sartre ve Beauvoir'ın ortak arkadaşı) Pierre Guille'le on günlük bir yolculuk yapmak üzereydi. Maheu iki hafta kalacaktı, karısı yanında değildi ve Simone'la zaman geçirmeyi umuyordu. Bir önceki Aralık ayında Sartre'ın mektubunu keşfetmesinin sonrasında barışmışlardı, ama Beauvoir şimdi ona, on gün için başka biriyle Paris'ten ayrılmak üzere olduğunu söylüyordu. Maheu eğer giderse onu bir daha asla görmeyeceğini söyledi; Beauvoir, Guille'i hayal kırıklığına uğratmanın hiç adil olmayacağı itirazını yaptı: Beauvoir kaçınılmaz olmadığı sürece "ortak bir tasarıdan" vazgeçmenin dostluğa karşı bir suç olduğunu düşünüyordu. Bir çıkmaza girmişlerdi –Maheu ikna olmamıştı ve ültimatomunu geri çekmemişti– bunun üzerine birlikte sinemaya gittiler, hâlâ araları bozuktu. Beauvoir film boyunca ağladı.[55]

Beauvoir yine de Guille'le Şubat tatilinden keyif aldı. Bir arabanın içinde olmak onun için hâlâ bir yenilikti –Nizanlarla Paris'te araba gezileri yapmaktan hoşlanmıştı; ancak yalnızca kitaplarda okuduğu yerleri görmek için bu gezileri yapmak, pek çok gün boyunca seyahat etmek demekti. Avallon, Lyon, Uzerche, Beaulieu, Rocamadour ve –en sevdiği– Provence'i ziyaret ettiler. Provençal güneşinin sıcağında demlendikleri sakin günler geçirdiler. Camargue, Aigues-Mortes, Les Baux ve Avignon'u görmeyi çok sevdi.

Yeni yerlerin güzelliğinin yanı sıra bu gezi, eşitsizliği daha önce hiç görmediği şekilde Beauvoir'ın gözlerinin önüne serdi. Simone Weil'in iğneleyici sözünün aksine, Simone de Beauvoir genellikle aç olmuştu. Ancak, böyle de olsa, kendinin ayrıcalıklarının boyutunu

55. PL 56.

fark etmemişti. Güneye doğru giderken bir kuzenini ziyaret etti; kuzeni onlara bir fabrika çevresini gezdirdi: Atölyeler karanlıktı ve metalik tozla doluydu. Beauvoir, önceki yıl boyunca Marx'ı okumuştu; emek ve değerler arasında önemli bir bağlantı görmeye başlıyordu –ama Paris'te kâğıttan okunan şeyler fabrikanın zemininde hissedilenlerden epey uzak olabiliyordu. Beauvoir işçilerin ne kadar süre çalıştığını sordu ve yanıtı duyunca gözleri doldu: Acı verici tekdüzelikte sekiz saatlik vardiyalar.[56]

Resim 4: René Maheu'nün çizimi, 'Matmazel Simone de Beauvoir'ın evreni', Mayıs–Haziran 1929. Eliptik şeklin altına Maheu şunu yazmıştır: "Şeytan benim nereye gitmemi istiyorsun? Her şey toplandı."

56. PL 57.

Paris'e döndüklerinde Sartre, Kyoto'da istediği işe alınmadığını bildiren bir mektup aldı ve Beauvoir, Maheu'den aralarındaki her şeyin bittiğini söyleyen bir mektup aldı. Sartre, şimdi Fransız Eğitim Bakanlığı tarafından geleceğinin kararlaştırılmasını bekliyordu. O bahar kendine Paris'ten çok uzak olmayan Le Havre'da bir görev teklif edildi: Sartre kabul etti.[57] Beauvoir'a da 800 km uzaklıktaki Marsilya'da bir görev teklif edildi.

Bu mesafe, gözünün önünde büyüyüp durdukça Beauvoir daha çok endişeleniyordu, bazen yalnızlığa özlem duymasına rağmen, ondan korktuğunun da farkına vardı. Bir önceki yıl ona kendi hakkında bir şeyler öğretmişti, bunlar da bu sürgünden dehşet duymasına neden oluyordu. Sartre, Beauvoir'ın yaşadığı çalkantıyı görünce, evliliği önerdi: Karı koca olarak devlet onları birbirlerine yakın yerlerde görevlendirmek zorunda kalacaktı. Prensipte acı çekmenin bir anlamı yoktu, dedi: Evliliğe karşıydılar ama bu konuda kendilerini kurban etmelerinin ne yararı vardı?

Sartre'ın bu evliliğin yalnızca yasal bir şey olacağı karşı çıkışına rağmen, Beauvoir onun önerisine şaşırdı. İkisinin bakış açısından da buna karşı nedenler görüyordu. Evlilik kişinin "eve ilişkin sorumluluklarını iki katına çıkarır" ve "sosyal işler"ini de; Beauvoir hiçbirini istemiyordu. Ve aynı zamanda bir hınç kaynağı olmak istemiyordu ve Sartre'ın karısı olmanın onu tam olarak buna dönüştürmesinden korkuyordu. Sartre, başarısızlığa uğramış beklentilerle ilgili bir kriz yaşıyordu: Japonya'da cesur bir görev yerine getirmeyi hayal ediyordu, bu Baladin'e uygun bir zafer olacaktı ve bunun yerine taşrada ders verecekti. Evli erkeklerin düzenine girmek, onun ihtiyacı olan şey değildi. Anılar, Beauvoir'ın nedenlerini ilk sıraya koymuştur (her ne kadar felsefi itirazlarını dile getirmese de). Ancak bu nedenler genellikle göz ardı edilmiştir, sonuç olarak onun bu düzenlemeyi Sartre'ın iyiliği için kabul ettiği varsayılmıştır.

Anılarda Beauvoir, bu burjuva kurumuna katılma konusundaki fikrini değiştirebilecek tek şeyin çocuklar olduğunu söyledi. Ve gençliğinde bir anne olmayı umuyorken, artık bunu olası bir gelecek olarak görmüyordu: Çocuk doğurmayı, "dünya nüfusunun amaçsız ve haksız bir artışı" olarak görmeye başlamıştı.[58] Ya retorik ya da gerçek nedenlerden ötürü Beauvoir, çocuk sahibi olmama kararını mesleği açısından açıklar: "Tüm insanlık için dua etmeyi taahhüt

57. PL 76.
58. PL 78.

eden" bir Karmelit rahibesi, "bireysel insanların yaratılması hakkından feragat eder." Yazabilmek için zamana ve özgürlüğe ihtiyacı olduğunu biliyordu. Sonuç olarak, onun gözünden, "Çocuksuz kalarak, hakiki işlevimi yerine getiriyordum."

Bu nedenle, Beauvoir ve Sartre evlenmek yerine anlaşmalarının şartlarında düzenleme yaptılar: İlişkileri anlaşmayı ilk yaptıkları zamandan daha yakın ve daha talepkâr hale gelmişti. Şimdi kısa ayrılıklar izin verilebilir olsa da, uzun soluklu izinlerin olmaması gerektiğine karar verdiler. Yeni sözleri ömürlük bir söz değildi; otuzlu yaşlarına girdiklerinde ayrılık sorusunu yeniden gözden geçirmeye karar verdiler. Böylece Marsilya onları ayırsa da Beauvoir, Paris'ten Sartre'la ayakları daha sağlam bir şekilde yere basar halde –daha net bir gelecekle– ayrıldı.

1931 yazında Beauvoir, hayatında ilk kez Fransız sınırını geçti. 23 yaşındaydı ve hep seyahat etmek istemişti; Zaza İtalya'dan döner, farklı insanların, farklı yerlerin büyüleyici betimlemeleriyle dolup taşardı. Beauvoir ve Sartre o yaz, (Stépha'nın kocası) Fernando Gerassi'nin onları Madrid'e davet ettiği zaman Brittany'yi ziyaret etmeyi planlıyordu. Sartre'ın büyükannesinin vasiyetinden aldığı mirastan hâlâ biraz para kalmıştı; Sartre yol ücretlerini ödedi ve son franklarını *peseta*ya çevirdi. İlk akşamlarında Figueres'i ziyaret ettiler ve kendilerini sürekli "İspanyadayız!" derken buluyorlardı. Oradan Barselona ve Madrid, Segovia, Ávila, Toledo ve Pamplona'ya gittiler. Eylül sonunda ayrı ayrı Le Havre ve Marsilya'ya gitmek için yollarını ayırdılar.

Beauvoir daha sonra Marsilya'ya gidişini hatırladığında, onun kariyerinde "tam anlamıyla yeni bir dönüm noktası" olarak göze çarpıyordu.[59] Tek başına gitmişti, sırtında taşıdığı hiçbir şey yoktu, kimseyi tanımıyordu. Önceki yıl, ona kendini o kadar da iyi tanımıyormuş gibi hissettirmişti ve Marsilya'daki geçirdiği süre ona körelmiş olan parçalarını canlandırmak için yer ve zaman sağladı. İnsanları kaba ve yavan buldu. Ama dışarıda olmayı hep sevmişti; Sartre ise sevmezdi. Bu yüzden işinin olmadığı günlerinde yürüyüş yapmak için erkenden dışarı çıkıyordu –günde beş ya da altı saatlik yürüyüşlerle başladı ve yavaş yavaş bunu daha da arttırdı, eski bir elbise ve bez ayakkabılarla büyük mesafeler katediyordu. Arkadaşlarının ve meslektaşlarının endişesine rağmen otostop çekti: Bir kadının yalnız yürümesi tehlikeliydi ve ucuz kurtuldu-

59. PL 88.

ğu birkaç durum olmuştu. Ama yürümenin yalnızlığından keyif alıyor ve bu eğlencenin onu can sıkıntısından, depresyondan ve pişmanlıktan kurtardığını düşünüyordu. Planladığı güzergâhları bitirmek konusunda kendini zorluyordu – bazen kendini aşırı derecede tehlikeye atıyordu.

Yeni öğretmenlik görevi bazı aile ilişkilerini kolaylaştırmıştı: Françoise, Georges'u Marsilya'da bir hafta tatil yapmaya bile ikna etti. Françoise, Simone'dan etkilenmeye başlamıştı: Onu iyi bir gelire sahip profesyonel bir kadın olarak görüyordu. Ancak Sartre'ın Simone'un yaşamında hâlâ rol oynamasına üzülüyordu: Evde kalmış olmak, Sartre'ın anlaşılmaz varlığına tercih edilirdi. Beauvoir, ailesi Paris'e döndüğünde rahatladı; yürüyüşe geri dönmek istiyordu.[60] Hélène de iki kez ziyarete geldi –kız kardeşler o yılın öncesinde hiç ayrılmamıştı ve birbirlerini özlüyordu. Simone, Hélène'i beraberinde yürüyüşe götürdü; ancak bir gün Hélène'in ateşi çıktı. Simone, planlarının bozulmamasına o kadar kararlıydı ki titreyen kız kardeşini bir bakımevinde otobüs beklerken bıraktı ve yoluna devam etti. Bu Simone'un yaşamında bir plana sadık kalma kararlılığının, şefkatinin önüne geçtiği tek zaman olmayacaktı.

Beauvoir iş yerinde, düşündüklerini öğretmekten çekinmiyordu ve öğrencilerini ve onların ebeveynlerini emek, sermaye ve adalet üzerine dersleriyle şaşkına uğratıyordu.[61] Aklı birçok açıdan özgürleşmişti ancak cinsel olarak hâlâ gelenekten yanaydı: Başka bir öğretmen cinsel tekliflerde bulunduğunda şaşkına döndü çünkü kur yapan kişi *Madam* Tourmelin'di.[62]

Marsilya'da insanın dikkatini dağıtacak Paris'tekinden daha az şey vardı, bu yüzden ders günlerinde Simone tekrar yazmaya başladı. Bu dönemde yazdıklarından hiçbirini yayımlamadı; ancak kaleme aldığı her taslak aynı şeye geri dönüyordu: "Bir serap olarak Öteki" ve dürüstlük, özgürlük ve sevgi arasındaki ilişki. "Bu tuhaf büyülenmenin sadece sıradan bir aşk ilişkisiyle karıştırılmasını" istemedi, bu yüzden kahramanlarının her ikisini kadın yaptı, amacı onların ilişkilerini cinsel imalardan kurtarmaktı.[63]

Fırsatı olduğunda Paris'i ziyaret ediyordu; ziyareti kısa olursa sadece Sartre ve kız kardeşini görüyordu –ama daha uzun süre

60. Bair, s. 177.
61. PL 94.
62. PL 95.
63. PL 80, 101.

kalırsa diğer arkadaşlarıyla görüşmenin keyfini çıkarıyordu.[64] O ve Sartre birbirlerinden ayrı olduklarında mektuplar yazdı ve birlikte olduklarında Beauvoir, Sartre'ın devam eden çalışmalarını okuyor ve Sartre da onunkileri okuyordu. Sartre, olumsallık (*contingency*) üzerine bir tez yazıyordu.

Haziran 1932'de Simone, ertesi yılın öğretmenlik görevinin Rouen'de olduğunu duymuştu: Le Havre'dan sadece bir saat ve Paris'ten bir buçuk saat uzaklıklaydı. *Olgunluk Çağı*'nda Beauvoir, kendini bu yıldan galip çıkmış olarak betimledi: Hayatındaki başka önemli insanlardan böylesine uzakta yaşarken, kendini yalnız hissetmişti ama şimdi kendine güvenebileceğini biliyordu. 1980'lerde Bair'e Marsilya'daki zamanının "hayatımın en mutsuz yılı" olduğunu söylemişti: Sartre'ı seviyordu ve onunla birlikte olmak istiyordu ve çektiği acıyı onu özlemesine mi yoksa pişmanlığa mı atfetmek gerektiğini söyleyemiyordu.[65]

O yaz, daha fazla seyahati beraberinde getirdi –güney İspanya, Balear Adaları, İspanya Fası. Beauvoir okul yılının başında Rouen'e taşındığında, tren istasyonunun yakınında Hôtel La Rochefoucauld'da bir oda tuttu. Trenlerin düdük sesleri ona rahatlatıcı geliyordu: Kaçış elinin altındaydı. Rouen'de yeni bir arkadaş edindi –Collette Audry. Nizan, Audry'yi komünist çevrelerden tanıyordu ve Simone'un lisedeki bir meslektaşıydı. Simone kendini tanıttı; ilk başta Collette, onu kaba saba ve burjuva olarak değerlendirmişti.[66] Audry, kendini adamış bir Troçkistti ve Beauvoir onun göz korkutucu olduğunu düşünüyordu: İyi giyimliydi, kendine güvenliydi ve her zaman politika hakkında konuşuyordu. Çok geçmeden düzenli olarak Brasserie Paul'e öğle yemeğine gidiyorlardı.

Audry, Beauvoir'ın kararlılığını takdir ediyordu ve gülüşünü seviyordu. Simone'un duygularını aşırı olarak görüyordu. Beauvoir'ın dürüstlüğü, eğer isterse mahvedici olabilirdi; aptallara katlanamadığı konusundaki ünü, yaşamı boyunca üstüne yapışıp kalmıştı. Sartre, Rouen'i ziyarete geldiğinde üçlü olarak dışarı çıktılar. Beauvoir, Audry'ye Sartre'la arasındaki ilişkinin doğasını, tutkudan ziyade hakikate dayandığını söyleyerek açıklamıştı. Audry, onların yaptıkları yoğun ve zorlayıcı sohbetleri yeni bir ilişki türü olarak

64. PL 106.
65. Bair, s. 176.
66. Colette Audry, "Portrait de l' é crivain jeune femme", Biblio 30(9), Kasım 1962: 3-5.

nitelendirdi, buna benzer bir şeyi daha önce hiç görmemişti: "O ikisi bir araya geldiğinde orada olmanın nasıl bir şey olduğunu anlatamam. Bu o kadar yoğundu ki bazen bunu gören başka insanlar böyle bir şeye sahip olmadığı için üzülürdü."[67]

Rouen, onların anlaşmalarının sürmesini çok daha kolay hale getirdi: Beauvoir ve Sartre artık zamanlarını Rouen, Le Havre ve Paris arasında geçiriyor, orada tiyatroya artan bir ilgi gösteriyordu. Simone Jollivet'in sevgilisi tiyatro yönetmeni Charles Dullin'di ve Sartre'la Beauvoir, onun sanatını öğrenmeye büyük ilgi duyuyordu. Şehir ne olursa olsun, insanlarla görüşmelerini arttırıyorlardı. 1930'larda kendini aldatma (*mauvaise foi*) düşüncesini geliştirdiler: İnsan deneyimine Freud'un bilinçdışı kavramından daha fazla hakkını verdiğini düşündükleri, bir yalancılık kavramıydı bu.[68]

Olgunluk Çağı'nda Beauvoir bu kavramı kendine *ve* Sartre'a mal eder. Beauvoir, Sartre'ın yalancılık (*bad faith*) kavramını tasarladığını" söyleyerek başlar. Ama *biz* sözcüğünü kullanmaya devam eder. "Biz" kendini aldatmayı ortaya atmaya giriştik. Bir öğretmen vardı, Beauvoir'ın bir meslektaşı, onun davranışı Beauvoir'ı her şeyin birdenbire netleştiği bir ana ulaştırdı –"Anladım" dedi Beauvoir Sartre'a,

> "Ginette Lumière gerçek değil, o bir çeşit *serap*." Bundan sonra, bu terimi, gerçekte sahip olmadıkları kanıları ya da duyguları taklit eden herkese uyguladık: Başka bir adla, "rol yapmak" düşüncesini keşfetmiştik.[69]

Kendini aldatma (*bad faith*) kavramı 20. yüzyıl felsefesinde en ünlü kavramlarından biri haline gelecekti. "Rol yapma" düşüncesi *Varlık ve Hiçlik*'teki Sartre'ın iyi bilinen "garson" örneği ile açıklanmıştır. Peki neden Beauvoir onu *biz* keşfettik diyor? 1930'larda Beauvoir ve Sartre'ın birbirlerine ne ölçüde borçlu olduklarını, kesin olarak belirlemek çok zordur. Hélène'nin kocası Lionel Roulet'nin açıkladığı gibi, Sartre'la Beauvoir'ın ilişkileri "sürekli konuşma" olan bir ilişkiydi: "Sürekli konuşmaları, her şeyi paylaşma biçimleri yoluyla, birbirlerini o kadar yakından yansıtıyordu ki insan onları birbirinden ayırt edemiyordu."[70]

67. Bair, s. 173, Audry'le bir röportajdan aktarılmıştır.
68. PL 128.
69. PL 128.
70. Aktaran Bair, s. 201.

Bu aşamada Beauvoir ve Sartre, politika konusunda giderek daha fazla bilinçleniyorlardı, buna rağmen daha olgun Beauvoir geçmişteki kendini ve Sartre'ı "ruhen kibirli" ve "politik olarak kör" olarak görecekti.[71] Audry ve diğerleri aracılığıyla yolları Troçkistler ve Komünistlerle kesişmişti –ancak proleter mücadelesini kendi mücadeleleri olarak görmediler.[72] Onların mücadeleleri felsefiydi. Akılsal ve fiziksel benliklerini nasıl anlayacakları sorununu tartışıyorlardı: Özgürlüğü anlamak istiyorlardı ve Sartre bedeni –bedenin fiziksel iştahlarını ve alışkanlıklarını– özgürlüğe tehdit oluşturuyor olarak görüyordu. 1929'da Beauvoir, Sartre'ın tutku ve duyguya karşı tahammülsüzlüğüne meydan okumamış olsa da, 1930'ların başında Sartre'ın tavrına itiraz etmeye başladı. Sartre hâlâ bedeninin bir kas demeti olduğunu, duygularından ayrı olduğunu düşünüyordu; gözyaşlarına yenik düşmek ya da deniz tutması zayıflıktı. Ancak Beauvoir aynı fikirde değildi: O, gözlerin ve midelerin kendi yasalarına tâbi olduğunu düşünüyordu.[73]

Sartre ve Beauvoir yazıyor, araştırıyor, muazzam miktarda okuyordu. Bir akşam, 1932'den 1933'e geçmeye yakın bir zamanda, Sartre ve Beauvoir, Raymond Aron ile Bec de Gaz'da du Montparnasse Bulvarı'nda oturuyordu. Aron, bir yıl Berlin'de, Fransız Enstitüsü'nde geçirmişti. Çalışmaları –ve ünlü olduğu felsefi yöntem olan fenomenoloji– Fransa'da hâlâ nispeten bilinmeyen Edmund Husserl'in felsefesini inceliyordu. Beauvoir'ın öyküyü *Olgunluk Çağı*'nda anlattığı gibi, Aron, kokteyl bardağını işareti etti ve Sartre'a bu bardağın felsefesini yapabileceklerini söyledi. Sartre'ın bunu duyduğunda heyecandan beti benzi atmıştı. Bu Sartre'ın tam olarak yapmak istediği şeydi: Felsefeyi, her günküne geri döndürmek ve onu deneyimin, betimlemelerinin içine yerleştirmek.

Sartre da Beauvoir da fenomenolojik yöntemler kullanacaktı; yine de her biri bunu kendi farklarıyla yapacaktı. Fenomenoloji, kurucusu Husserl'in ellerinde, "şeylerin kendileri"ni –fenomenleri– betimler; bunu gündelik hayatın dikkat dağıtıcılarını, alışkanlıklarını ve varsayımlarını ve kabul edilmiş düşünceleri en aza indirmeye çalışarak yapar. Fenomenoloji, göründükleri şekliyle şeylerle oldukları halleriyle (ya da olmaları gerektiğini düşündüğümüz halleriyle) şeyler arasında bir uzaklık olduğunu kabul eden bir felsefedir. Sartre

71. PL 16.
72. PL 134.
73. PL 129.

için bu bir aydınlanmaydı. Ama fenomenolojik yöntem Beauvoir için tamamen yeni değildi: Sorbonne'dayken Jean Baruzi ile çalışmıştı; Baruzi fenomenolojiyle karşılaşmıştı ve onun çalışmaları Hıristiyan mistiklerin *yaşanmış deneyim*iyle ilgileniyordu. Bunun yanında, aynı zamanda, Bergson'un "somut metafiziği" benzer bir yaklaşım kullanmıştı.[74] Zaten gördük ki Beauvoir, Sartre'la tanışmadan önce Bergson'un geleneksel benliğin ağını çözebilen romancıya övgüsünü okurken çok heyecanlanmıştı; Beauvoir çalışmalarının "elle tutulur gerçekliği" yansıtmasını istiyordu.[75] Ama ne Bergson ne de Baruzi 1930'larda Paris'te Husserl kadar modaydı. Bergson, ününün zirvesindeyken insanlar, konferans salonlarının etrafında kalabalıklar oluşturup söylediklerini duymak için kapı ve pencerelerden boyunlarını uzatıyordu. Fakat bu insanların o kadar büyük bir kısmını kadınlar oluşturuyordu ki, erkekler Bergson'un yaptığı şeyin, aslında, felsefe olmadığından kuşkulanmaya başlamıştı. 1914'teki bir eleştiri yazısında şöyle deniyordu: "Bergson, kadınlar derslerine katıldığında parfüm kokusundan neredeyse boğuluyordu; ama Bergson gerçekten bir filozof olmuş olsaydı, hiçbir kadın onu dinlemezdi."[76]

Beauvoir ve Sartre Nisan 1933'te Paskalya tatillerini Londra'da geçirdi: Gördükleri İngiliz gelenekleri hoşlarına gitmişti –melon şapkalar ve şemsiyeler, Hyde Park konuşmacıları, taksiler, çayevleri ve tuhaf modalar. Beauvoir ve Sartre'ın farklılıkları seyahat ederken sık sık kendilerini daha büyük bir güçle ortaya koyuyordu –bunun nedeni belki de seyahatteyken, evdeyken sahip oldukları ayrı yaşama alanlarına ve yaşamlara sahip olmamalarıydı– ve Londra'da bu hiç olmadığı kadar doğruydu. İngiliz edebiyatı ve kültüründe daha akıcı olan Beauvoir, Shakespeare ve Dickens'ın adımlarının izini sürmek, Kew Bahçeleri'ni ve Hampton Court'u ziyaret etmek istiyordu. Sartre, alt-sınıfların sokaklarında, orada yaşayanların düşünceleri üzerine tahminlerde bulunarak, oyalanmak istiyordu.

Beauvoir'a mektuplarında Sartre, bazen ona sevgi dolu bir şekilde "yalnızca bir" olduklarını yazıyordu. Ancak Londra'da ikilikleri,

74. Jean-Louis Viellard-Baron daha sonradan Fransız felsefesinde ve din çalışmalarında "fenomenolojik yaklaşım" olarak adlandırılacak olan şey Bergson'un "somut metafizik" dediği şey olduğunu açıkça iddia eder. Bkz. "Présentation", Jean Baruzi, *L'Intelligence Mystique*, Paris: Berg, 1985, s. 16.

75. Bkz. DPS 58-61, 66 özellikle 16 Ağustos 1926.

76. Anon. "Views and Reviews", *New Age* 1914 (15/17): 399. Buna dikkatimi çektiği için Emily Herring'e müteşekkirim.

kendini yeniden ortaya koymayı sürdürdü: Oxford'da Sartre şehrin sokaklarını ve parklarını seviyordu; ancak "İngiliz lisans öğrencisi züppeliğini" beğenmiyor ve üniversitelere gitmeyi reddediyordu. Beauvoir, huysuzluğu yüzünden ona söylendi ve üniversitelere kendi başına gitti. Londra'da da istekleri birbirinden ayrılıyordu: Sartre, nasıl olur da İngiliz Müzesi'ne gitmek istemezdi?[77]

Beauvoir, Sartre'ın düşüncelerinde takdir edecek çok şey bulmayı sürdürüyordu; ama düşüncelerinin hepsini sevmiyordu. Sartre, Londra'nın dünyayı anlama konusunda kendinin genel taslağına nasıl oturduğunu açıkladığında Euston İstasyonu'nda oturuyorlardı. Beauvoir, Sartre'ın genelleme alışkanlığından rahatsız olmuştu ve hipotezinin yapay olduğunu düşünüyordu. Bu eski bir alandı –bunu daha önce tartışmışlardı– ama Beauvoir bir kez daha sözcüklerin hakikatin hakkını veremeyeceğini ve hakikatle olduğu gibi –tüm belirsizliği ve kesin olmayışıyla– yüz yüze gelinmesi gerektiği konusunda ısrar etti.

Sartre, dünyayı gözlemlemenin ve ona tepki vermenin yeterli olmadığı yanıtını verdi: Sözcüklerle, dünyayı belirlemeye çalışmaları gerekiyordu. Beauvoir, bunun saçma olduğunu düşündü: Londra on iki günlük bir ziyaretten sonra anlaşılamazdı. Sartre deneyimlerini yaşamak yerine onları yazmak istiyordu; bu, Beauvoir'ın kendinin asıl bağlılığıyla –"yaşama, burada-ve-şimdi gerçekliğe" bağlılığıyla– sürtüşme içindeydi.[78]

Sartre ve Beauvoir, Ocak 1933'te Hitler'in Şansölye olduğunu gördü; 2 Mayıs'ta Paris'teki Alman Büyükelçiliği'nde gamalı haç dalgalanıyordu. İşin gerçeği, Beauvoir (ve Sartre) Yahudi bilginlerin gönüllü sürgüne gittiklerini ve Berlin'de kitapların yakıldığını izledi. Otobiyografilerinde Beauvoir, kendi ve Sartre'ın henüz politik bağlılığa ikna olmadığını, bu dönemdeki tek endişelerinin "kendileri, ilişkileri, yaşamları ve gelecekteki kitapları" olduğunu iddia edecekti. "Kamusal ve politik olaylara çok az ilgi duyuyorlardı", bunun yerine hayal güçlerine çekilmeyi ("dünyayla aralarına mesafe koymayı" demişti Beauvoir) tercih ediyorlardı.[79] "Her düzeyde" diye yazar Beauvoir *Olgunluk Çağı*'nda; "gerçekliğin ağırlığıyla yüzleşemedik, 'radikal özgürlük' adını verdiğimiz şeyle gururlanıyorduk."[80]

77. PL 143.
78. PL 145.
79. PL 17, 18.
80. PL 15.

Ancak Beauvoir, dünyadan tamamen uzaklaşmamıştı: O Ağustos ayında, Paris'in her yerinde, Violette Nozière adlı genç bir işçi sınıfı kadınının suçu ve duruşması hakkında tutkuyla ilgileniyordu. Nozière, babası ona tecavüz ettikten sonra onu öldürmüştü –basın durumu nadiren bu şekilde ifade etmesine rağmen, birçok kadının merakı uyanmıştı: Neden onlar, bunu "ensest" olarak adlandırıyordu? Nozière davasının yarattığı tartışma o kadar yoğundu ki Dreyfus olayıyla karşılaştırılmıştı.[81]

Beauvoir Rouen'da, felsefi ve edebi projeleri üzerinde çalışmayı sürdürdü; 1933'te yeni bir romana başladı ve Colette Audry aracılığıyla tanıştığı bir mülteciden haftada iki ya da üç kez özel Almanca dersleri aldı.[82] Romanında Stendahl'i örnek aldı ve kendi öyküsüne paralel bir öykü anlatmak istiyordu; bu öykü burjuva toplumunun durgunluğunu ve bireysel isyanın gerekliliğini gösterecekti. Ana karakterlerinden biri olmasa da, Zaza bu öyküde Anne adı altında yer alıyordu: Bir dindarlık ve sadakat abidesi olarak. Bu Beauvoir'ın, Zaza'nın yaşamını yeniden yazdığı son sefer olmayacaktı; edebiyat yazmanın arındırıcı (*cathartic*) ve aydınlatıcı etkilerini keşfetmeye daha yeni başlamıştı. Ama ilk romanındaki karakterlerin derinliğe sahip olmadığını, yaşama yeterince sadık olmadıklarını düşünüyordu, bu yüzden kısa bir süre sonra bıraktı; bir sonraki yapıtında aynı temalara –ve aslında aynı karakterlere– geri döndü.

Bu dönemde fazla paraları olmamasına rağmen, Beauvoir ve Sartre ellerinden geldiğince seyahat etmeyi sürdürdü: 1934'te Almanya, Avusturya, Çekoslovakya, Alsace, Korsika'yı ziyaret ettiler. Leibniz'in evini görmek için Hannover'a gittiler.[83] O yıl Beauvoir herhangi bir şey yazmaya çalışmadı, bunun yerine okuma ve öğrenmeye odaklanma konusunda bilinçli bir karar verdi. Fransız Devrimi'ni çalıştı ve Husserl'i Almancadan okudu.[84] Sartre, Husserl üzerine felsefi bir inceleme (*Egonun Aşkınlığı*) üzerinde yoğun bir şekilde çalışıyordu ve hâlâ olumsallık üzerine el yazmalarını düzenliyordu; ancak pek başarı elde edemedi.

Sartre'ın Berlin'de geçirdiği bir yıl sırasında, Beauvoir onu ziyaret etmek için iki hafta izin aldı. Sartre, arkadaşlığından büyük keyif

81. SLBdB, "Chronologie", MPI lxx. Nozière olayıyla ilgili bkz. Sarah Maza, *Violette Nozière: A Story of Murder in 1930s Paris*, Los Angeles: University of California Press, 2011.
82. PL 149.
83. PL 181.
84. SLBdB, "Chronologie", MPI, lxxii-lxxiii.

aldığı "olumsal" bir kadınla tanışmıştı: Marie Girard.[85] Beauvoir onunla tanıştı ve ondan hoşlandı; anılarında, Sartre'ın ilk kez başka bir kadına ciddi bir ilgi duymasına rağmen, düzenlemeleri konusunda, ilkesel olarak ne kadar rahatsa (kıskançlık olabilmesine ve bunu hafife almamasına rağmen) o kadar rahat olduğunu yazdı.[86] Sartre'ın gözünde, kendini güvende hissetmeye devam etti; beraber Faulkner ve Kafka'yı keşfediyor, yaşamı nasıl iyi bir şekilde yazacaklarını araştırıyorlardı. Bu aşamada her ikisi de kurtuluşun, sanat yoluyla gerçekleştirilebileceğini düşünüyordu.[87] Sartre'ın biyografi yazarı, aksine, bunu ilişkilerindeki "ilk kriz" olarak adlandırır.[88]

Beauvoir kişisel olarak, en ciddi sorununun hâlâ öğrenci günlüklerinde yazdığı sorun olduğunu hissediyordu: Kendinin ne kadarını koruyacak ve ne kadarını verecekti. Hâlâ "bağımsızlık özlemini", onu "başka bir insana karşı hızlı bir şekilde" sürükleyen duygularla nasıl uzlaştıracağını bilmiyordu.[89] Derslerinde tartışmalı iddialarda bulunuyordu –örneğin, "kadınların varlık amaçları yalnızca dünyaya çocuklar getirmek değildir"[90]– ve öğrencilerine ebeveynlerinin sakıncalı bulduğu kitapları ödünç veriyordu. Bazı ebeveynler, onu ailenin kutsallığına saldırmakla suçlayarak resmi şikâyetlerde bulundu; neyse ki, okul müfettişi onun tarafını tutmuştu.

Bu dönemde, Beauvoir ve Sartre her ikisi de tanınmayan öğretmenlerken, Sartre bir depresyon dönemi geçirdi. Hayal kırıklığına uğramış, sıkılmıştı ve daha sonra yaşamının bu zamanını "kasvetli yıllar" olarak adlandırdı.[91] Sartre, kendinin bir başarısızlık olduğunu hissediyordu: Bir taşra öğretmeni olmayı beklemiyordu, yaşamı çok monoton ve dehasını hiç kabul görmemiş buluyordu. Karşılaştırma da pek yardımcı olmadı. Paul Nizan, çoktan iki kitap yayımlamıştı: 1931'de *Aden, Arabie*'yi ve 1933'te *Antoine Bloyé*'u. İlki iyi ve ikincisi daha da iyi karşılanmıştı. Maheu bile –ki *agrégation*u geçememişti– saygın bir kariyere doğru ilerliyordu (UNESCO Genel Direktörü olacaktı). Ama Sartre hiçbir şey yayımlamamıştı; ünlü değildi ve "Yirmi sekiz yaşında ünlü olmayanlar sonsuza dek

85. Bkz. Cohen-Solal, *Sartre*, s. 99-100. Jean-Pierre Boulé, *Sartre, Self-formation, and Masculinities*, Oxford: Berghahn, 2005, s. 165.
86. PL 184.
87. PL 186.
88. Cohen-Solal, *Sartre*, s. 100.
89. PL 153.
90. PL 162.
91. WD 87.

şöhretten vazgeçmelidir" diye endişelenmeye başlamıştı.[92] Bunu düşünmenin saçma olduğunu biliyordu; ancak başarısızlığı onu azımsanmayacak kadar çok üzüyordu.

Kasım ayında bir gün Beauvoir ve Sartre, Le Havre'da bir sahil kafesinde oturuyordu; ikisi de neşesiz hissediyor, yaşamın amansız tekrarlara dönüştüğünden ve başlarına bir daha yeni bir şey gelmeyeceğinden endişe ediyordu. Beauvoir o kadar üzgündü ki, akşam gözyaşları sel olup akmıştı ve onun Mutlak –yani Tanrı– için duyduğu "eski arzu" yeni bir şekilde görünüverdi.[93] Bu ruh hali içinde Beauvoir, insanın çabalarının boşuna olduğunu hissediyordu ve Sartre'a "yaşamı" putlaştırdığı için sitem etti. Ertesi gün hâlâ yaşadığı aydınlanma yüzünden mutsuzdu ve Sartre'la bir tartışmaya girdi: Sartre, şarap ve gözyaşlarında bulunacak bir hakikat olmadığını düşünüyor ve Beauvoir'ın ruh halini metafizikten ziyade, alkolün iç karartıcı etkileriyle açıklıyordu. Beauvoir ise alkolün bir örtüyü kaldırdığını ve hakikatin çirkin yüzünü ortaya çıkardığını düşünüyordu.

Her ikisi de yetişkin yaşam beklentileriyle, onun gerçekliği arasındaki hayal kırıklığı yaratan uyumsuzlukla yüzleşmek zorunda kaldı. Sartre, saçlarını kaybetmeye başlamıştı ve olumsallık üzerine yazdığı taslakla ne yapacağını bilmiyordu –yazdıkları hâlâ çok yavandı. Beauvoir'ın bir fikri vardı: Neden onu bir roman yapmıyorsunuz? Taslağının ihtiyacı olan şey; kurgusal derinlik ve gerilimdi. Sartre dedektif öykülerini severdi, öyleyse felsefi sorusunu kurgusal bir macera olarak yazabilir miydi? Sartre, üçüncü taslağında, Le Havre'da romanını kurguladı ve ana karakteri Antoine Roquentin'i kendine dayandırdı. Beauvoir'ın eleştirisi ayrıntılı ve titizdi; ama zaten onun önerisini kabul etmesinin nedeni –"değişmez bir şekilde"– buydu.[94]

Bu arada, İmgelem üzerine felsefi denemesi üzerinde çalışmak için romanı bir kenara bıraktı. Bu çalışma Henri Delacroix tarafından akademik bir yayımcı olan Alcan için istenmişti ve konuyu araştırmak Sartre'ı, rüyalar ve sanrı (*hallucination*) hakkında düşünmeye sevk etmişti. École Normale'den bir arkadaşı olan Daniel

92. Jean-Paul Sartre, *War Diaries*, İng. Çev. Quintin Hoare, Londra: Verso, 1984, s. 76, Rodolphe Töpffer'dan alıntı yapıyor.
93. Cusalı Nicolas ve pek çok başka insan Tanrı'yı "Mutlak" olarak adlandırmıştır; bkz. WD 77; PL 207.
94. PL 107.

Lagache, psikiyatride uzmanlaşmıştı ve Sartre'a; kendi sanrılar görmek isterse onun için bir meskalin denemesi ayarlayacağını söyledi.

Böylece Şubat 1935'te Sartre, gözetim altında bir meskalin enjeksiyonu için Paris'teki Sainte-Anne's hastanesine gitti. Birkaç saat boyunca gözlemlendi ve maalesef umduğu türden bir yolculuk deneyimi yaşamadı: Mutlu halüsinasyonlar yerine, odasındaki nesnelerin deforme olmuş şekilleri tarafından takip ediliyor, yengeçler ve diğer kabukluları görüyordu, bunlar haftalarca ona musallat oldu: Sartre o akşam Beauvoir'ı gördüğünde, hiç de her zamanki kendi değildi.[95]

Sonunda depresyonla savaştığını kabul etti ve kronik halüsinasyon psikozunun kıyısında olmaktan endişeleniyordu –felaket senaryoları kurmaya biraz eğilimi vardı. Beauvoir, alaycı bir şekilde, Sartre'ın kendi felsefesine göre zihnin bedeni kontrol ettiğini, tek deliliğinin kendinin delirdiğine inanmak olduğunu hatırlattı.[96]

Mart 1935'te Hitler, zorunlu askerlik hizmetini yeniden yürürlüğe sokan ve orduyu 100.000'den 555.000 askere çıkaran bir zorunlu askerlik yasası çıkardı. Sol ve Sağ Fransa paniklemeye başladı. SSCB ile Stalin'in Fransız ulusal savunma politikasını onayladığı bir anlaşma imzaladılar. Rusya bir yanda, Fransa diğer yanda güvende görünüyordu: Almanya'nın bir savaş kazanma şansı yoktu, bu yüzden elbette bir savaş açacak kadar aptal olmayacaktı. Geçmişe bakıldığında Beauvoir, "gazeteleri okumasının kesinlikle anlamsız hale geldiğini" yazacaktı; bu aşamada Hitler'in ortaya koyduğu sorunlara en iyi yaklaşımın uzak durmak olduğunu düşünüyordu.[97] Beauvoir'ın 1935'teki mektuplarından sadece biri, *Sartre'a Mektuplar*'da yayımlandı, 28 Temmuz tarihliydi. Ardèche'da alabileceği tek gazetenin *Le Petit Marseillais* olduğunu söylemek dışında politikadan hiç bahsetmiyordu.[98]

O Paskalya'da İtalyan göllerini ziyaret ettiler ve Sartre'ın ruh hali iyi görünüyordu. Ancak geri döndüklerinde, Sartre normalmiş gibi yapma gücünü kendinde bulamadı. Keyifsizdi ve morali bozuktu –o kadar morali bozuktu ki; bir doktor ona yalnız kalmaktan kaçınmasını önerdi. Bu nedenle Beauvoir olabildiğinde Sartre'ın yanında olmak ve kendi olamadığındaysa başkalarının onunla birlikte olmasını ayarlamak için elinden geleni yaptı.

95. PL 206-9.
96. PL 210.
97. PL 213.
98. SdB'dan Sartre'a, 28 Temmuz 1935, LS 6-7.

1960'da yazan Beauvoir, Sartre'ın krizini gerçekten anlayamadığını söylüyordu; durumları çok benzer görünse de, ilk bakışta göründükleri kadar benzer olmadıklarını fark etmeye başladı:

> *Agrégation*u geçmek ve bir mesleğe sahip olmak, Sartre'ın hafife aldığı şeylerdi. Ama ben Marsilya'daki merdivenin üst basamağında durduğumda [1931'de, öğretmenliğe başladığında] katıksız bir hazla başım dönmüştü: Bana öyle görünüyordu ki kaderime katlanmak şöyle dursun, bu kaderi kasıtlı olarak seçmiştim. Sartre'ın özgürlüğünün içinde bataklığa saplandığını gördüğü kariyer benim için hâlâ özgürleşme anlamına geliyordu.[99]

Beauvoir, felsefe okumaktan büyük bir doyum almayı sürdürüyordu, felsefeyi kendi için "yaşayan bir gerçeklik" olarak tanımlıyordu ve yazmayı sürdürdü. *When Things of the Spirit Come First* adında kısa öykü derlemesi üzerinde çalıştı. Bunlardan biri, Zaza'nın "çevresinin püriten ahlak kuralları yüzünden delilik ve ölüme nasıl sürüklendiğini" anlatıyordu.[100] Bir diğer öyküsünün Sartre'ın *Bir Liderin Çocukluğu* adlı kısa öyküsüne ilham verdiği düşünülmektedir.[101] 1926 ve 1934 yılları arasında Beauvoir, roman yazmak için yedi girişimde bulundu.[102] Ancak bu materyallerin herhangi birinin yayımlanmasını görmesi için kırk yılı aşkın bir süre beklemek zorunda kalacaktı. Ve bu arada, Sartre sonunda felsefi ve edebi başarıyla tanışacak ve ilişkileri üçlü bir ilişki haline gelecekti (ya da hiç olmazsa öyle *görünecek*ti).

99. PL 212.
100. PL 222.
101. Bkz. Eliane Lecarme-Tabone, "Simone de Beauvoir's 'Marguerite' as a Possible Source of Inspiration for Jean-Paul Sartre's 'The Childhood of a Leader'", İng. Çev. Kevin W. Gray; Christine Daigle ve Jacob Golomb, *Beauvoir & Sartre: The Riddle of Influence*, Bloomington: Indiana University Press, 2009.
102. Bkz. Jean-Louis Jeannelle ve Eliane Lecarme-Tabone, "Introduction", MPI x.

7.
Dörtlü Olan Üçlü

1934'te Beauvoir, kendinin ve Sartre'ın yaşamındaki rolü çok fazla tahmin ve suçlama konusu olan öğrenciyle tanıştı: Olga Kosakiewicz. Olga'nın onların öyküsündeki rolü *Olgunluk Çağı*'nda anılmış ve her iki yazar tarafından romanlarında kurgusallaştırılmıştır, Beauvoir'ın romanı *Konuk Kız*'da (*She Came to Stay*) Xavière ve Sartre'ın romanı Özgürlük Yolu'nda (*The Road to Freedom*) Ivitch olarak. Hélène de Beauvoir'a göre, Olga kendinin onlar tarafından yapılan kurgusal tasvirlerine kızmıştır; ancak Olga'yla Castor hayatlarının ileri dönemine kadar arkadaş kalmıştır.[1]

1930'ların ortasından 1940'ların başına kadar, Beauvoir'ın daha önce öğrencisi olan, kendinden çok daha genç kadınlarla üç samimi ilişkisi olmuştu ve her birinde Sartre bu kadınların peşinden koşmuştur; bunu bazen aynı zaman dilimi içinde yapmış ve bazen de başarılı olmuştur. Fransız feminist Julia Kristeva, olumsal sevgililerine nasıl davrandıklarına dayanarak Beauvoir ve Sartre'ı "özgürlükçü teröristler" olarak adlandırmıştır ve özellikle bu dönem, Beauvoir'a cinsel özgürlükçü olarak ün kazandırmış ve yapıtlarının pek çok *ad feminam* şekilde reddedilmesinin önemli bir öğesi olmuştur.[2] Daha sonra yazmayı sürdüreceği felsefe, bu gizli ilişkilerin kişisel yaşamı ve kamusal itibarı için kalıcı mirası göz önüne alındığında, şunu merak etmemek çok zordur: Beauvoir ne düşünüyordu?

Beauvoir'a ilk kez Olga'dan bahseden Collette Audry'di; Olga, Rouen'deki lisede "küçük Rus" olarak biliniyordu. Soylu bir Rus baba ve Fransız bir annenin kızıydı. Çarpıcı bir şekilde solgun ve

1. HdB, *Souvenirs*, s. 115.
2. Julia Kristeva ve Philippe Sollers, *Marriage as a Fine Art*, İng. Çev. Lorna Scott Fox, New York: Columbia University Press, 2016, s. 6.

sarışındı ve o kadar da çarpıcı olmayan yazılar yazıyordu: Yazıları o kadar kısaydı ki Beauvoir onlara not vermekte zorlanıyordu. Bu yüzden dönem sonu sınavlarının notları teslim edildiğinde şaşırdı: Olga en yüksek notları almıştı.

Kısa süre sonrasında, *baccalauréat* için hazırlık niteliğinde başka bir sınav vardı. Sonunda Olga (hiçbir şey yazmamıştı) gözyaşlarına boğuldu. Simone, ona sorun yaratan şey hakkında buluşmak isteyip istemediğini sordu; böylece Pazar öğleden sonra bir araya gelerek nehrin kenarında yürüdüler, Tanrı ve Baudelaire hakkında konuştular. Birbirlerini etkileyici bulmuşlardı: Simone, on dokuz yaşındaki Olga'nın zeki olduğunu düşünüyordu ve kendine güvenini geliştirmesini istiyordu; Olga, yirmi yedi yaşındaki Simone'u ilgi çekici buluyordu: Okuldaki diğer öğretmenlerin aksine, Matmazel de Beauvoir zarifti, bilgiliydi ve alışılmıştan farklıydı.

Olga Kosakiewicz'in anne ve babası Rusya'da tanışmıştı: Annesi Kiev'deki aristokrat bir ailenin mürebbiyesi olmak için oraya gitmişti. Sonunda, ailenin mühendis olan ve Csar subayı olan oğullardan biriyle evlendi. Olga, 6 Kasım 1915'te Kiev'de doğdu[3] ve kız kardeşi Wanda da 1917'de orada doğdu. Ancak Rus Devrimi'nden kısa bir süre sonra aile, soyluların göçüne katıldı. Fransa'ya yerleşmeden önce Yunanistan'da ve başka yerlerde biraz dolaştılar. Böylece Kosakiewicz kız kardeşler, sürgün nostaljisi ve soyluların üstünlüğünün ailevi bir karışımı içinde büyüdü.

Olga, *baccalauréat* sınavında çok başarılı oldu, özellikle de felsefede ve yaz için evdeyken, o ve Beauvoir; Olga'nın anne babası onu okumak için Rouen'e geri göndermeden önce kısa bir süre mektuplaştı. Olga'nın doktor olma arzusu yoktu ve sınıf arkadaşlarının çoğunun sağcı milliyetçiliğinden, aynı ölçüde diğerlerinin komünizminden nefret ediyordu. 1934-35 sonbaharı ve kışında politik durum değişti: Ekonomi kötüye gidiyordu, Salmson gibi büyük şirketler insanları işten çıkarıyordu ve Citroën iflas ediyordu. İşsizlik artıyor, yabancı düşmanlığı da yükseliyordu.

Böylece Olga, çoğu Yahudi olan, diğer göçmenlerle arkadaşlık kurdu ve Simone'la arkadaşlığını sürdürdü, onunla günlük yaşamını ve yeni arkadaşlıklarından kaynaklanan soruları konuşuyordu. Bir gün Olga, Yahudi olmanın ne demek olduğunu sordu. Simone yanıtladı: "Hiçbir şey demek değil: 'Yahudiler' diye bir şey yoktur;

3. Yine de *mairie*'deki evlilik cüzdanında doğum tarihini 1917 olarak değiştirmiştir. Bkz. Hazel Rowley, *Tête-à-tête*, s. 59.

yalnızca insanlar vardır." Beauvoir daha sonra, bu gibi sorular hakkında kendinin ne kadar acınacak halde soyut olduğunu fark etti –sosyal kategorilerin güçlü bir şekilde gerçek olduğunu bildiğini ama babasının hiyerarşik ideolojisini (bu ideolojiye göre Fransızlar ve Yahudiler, Erkekler ve Kadınlar değişmez sıralamalarda bulunurlar) tamamen reddettiğini iddia ediyordu.[4]

1934 sonbaharında, Olga ve Beauvoir, daha da fazla beraber zaman geçirdi: Rouen'nun cezaevi taşra bölgesinde birbirleriyle görüşmeleri onları rahatlatıyordu. Haftada bir kez öğle yemeği için ve bazen de operada bir akşam geçirmek için ya da siyasi bir toplantıda bir araya geliyorlardı: Simone, Olga'nın "hâlâ bir çocuk" olmasından endişe duyuyordu, yine de onun dünyaya bakış açısı hoşuna gidiyordu.[5] Sartre'a, bunun "kendine özgü küçük bir bilinçle, kesinlikle beklenmedik bir şekilde yeniden düşünülen bir dünya" olduğunu yazdı.[6]

Olga, Sartre'la tanıştığında Sartre'ın efsanesi kendinden önce gelmişti ve bu ona tuhaf bir çekicilik katıyordu: Sartre'ın meskalin gezisinin neden olduğu ıstakozlar, ona trajik bir hava vermişti. "Sartre'da ortaçağ şövalyesine benzer bir şey vardı", diye ifade ediyor Olga gördüğü şeyi: "O çok romantikti."[7] Bu dönemde Sartre ve Beauvoir, genellikle –Rouen'ya tercih ettikleri– Le Havre'da buluşuyordu; ama 1935'in başlarında Sartre, Rouen'yu ziyaret etmeye ve Olga'yla daha sık zaman geçirmeye başlamıştı. İlk başta herkes, bu karşılıklı arkadaşlıklarından yararlanıyormuş gibiydi: Olga onların dikkatlerini çekmişti, Sartre ondan neşe verici bir şekilde büyülenmişti ve Sartre'ın hiçbir şeyden keyif almama durumundan çıktığını gördüğü için Beauvoir'ın içi rahatlamıştı. Ama sonra –1935 baharından 1937 baharına kadar– farklı bir renkten bir delilik Sartre'ın karanlık ruh halini gölgede bıraktı: Sartre, Olga'yı saplantı haline getirmişti.

Sonrasında gelen dönem Beauvoir için oldukça zordu: Olga'ya çok düşkündü ve kendi içindeki potansiyeli görmesini ve gerçekleştirmesini istiyordu. Fakat bir dizi olay aracılığıyla bu ilişki, Beauvoir'ın beklemediği şekillerde karmaşıklaştı. Beauvoir, Olga'nın

4. PL 165.
5. PL 166.
6. WML 249, SdB'dan Sartre'a, 24 Ocak 1940.
7. John Gerassi'nin Olga Kosakiewicz röportajı, 9 Mayıs 1973, Yale'deki Gerassi koleksiyonu.

önerdiği başka bir otele taşındı: Le Petit Mouton. Beauvoir, Olga'yı çalışmalarında yüreklendirmeye çalıştı ve Olga da gayretle çalıştı –bir dönem için. Ama sonra özgürlük onun aklını başından aldı, günlerini ve gecelerini, içki ve dans, okuma ve konuşmayla geçirdi –ama çalışmıyordu. Tıp sınavlarında; 1935'te iki kez, ilki Temmuzda ve ikincisi Ekim ayında, başarısız olmayı sürdürecekti.

Olga'nın durumu karmaşıklaştıkça, 1935 yazında Simone tekrar Fransa boyunca yürümeye başladı, yine ayaklarında keten bez ayakkabılarından daha iyi bir şey yoktu. Sartre, anne babasıyla Norveç gezisindeyken Beauvoir kendi başına yürüdü; Sartre daha sonra Sainte-Cécile-d'Andorge'da ona katıldı. Sartre da kendini iyi hissettiğinde iyi bir yürüyüşçü olabiliyordu; ama Beauvoir'ın kendini sağlıksız aşırılıklara itiyor olmasından endişe duyuyordu.[8] Sartre 1929'da klorofil alerjisi olduğunu söylediğinde durumu abartmış olabilir; ancak yine de eski taşları, ağaçlara tercih ediyordu. Bu yüzden Beauvoir, rotalarını kasabalara, köylere, manastırlara ve şatolara gidecek şekilde tasarladı. Meskalin gezisinden sonra Sartre, hâlâ kabukluların istenmeyen ziyaretlerinden mustaripti. Bir gün bir otobüste oturuyorlarken ıstakozlardan usandığını söyledi: Yolculukları boyunca onu takip ediyorlardı ve onları kesin olarak uzaklaştıracaktı. Yürüyüş, Beauvoir'ın şeytanlarını kovması için her zaman iyi bir yol olmuştu; şimdi Sartre da aklından istenmeyen sakinleri atmaya çalışıyordu.[9]

Sartre kabuklularını yok etmek için uğraşırken, Beauvoir son zamanlarda neden yazmakta pek başarılı olmamış olduğunu düşünüyordu. Ona geri dönmeye kararlıydı. Tek soru şuydu: "O" ne olmalıydı? Sartre'ın bu noktada felsefe yazımında, romanlardan daha başarılı olmuş olduğu dikkatinden kaçmamıştı. Peki o neden bunu denemiyordu? Sartre ona, felsefeyi kendinden daha hızlı ve kesin bir şekilde kavradığını söylemişti ve Beauvoir, Sartre'ın başkalarını okuma yolunun; onları kendinin hipotezleri doğrultusunda yorumlama eğilimine sahip olduğunu kabul etmişti.[10] Beauvoir, 1946'da Sartre'ın yaratıcılığı için kimseye bağımlı olmak istemediğini yazacaktı, "hiçbir düşünce, ona dışarıdan gelmez" (Beauvoir hariç, tabii ki): "Çok az okuyor ve eğer canı okumak isterse herhangi bir kitap onu memnun edebilir –basılı sayfalardan istediği, yalnızca

8. PL 218-9; WML, Sartre'dan SdB'a, 3 Mayıs 1937.
9. PL 220.
10. PL 220.

hayal gücüne ve düşüncelerine destek olması, görme güçlerine destek olması için kahve telvelerine bakan falcılar gibi biraz."[11]

Beauvoir'ın görüşüne göre, Sartre, ya kendi bakış açısının dışına çıkamıyor ya da bunu yapmanın değerini görmüyordu. Ancak Beauvoir'ın durumunda, bunun tam tersi doğruydu: diğer düşünme yollarını anlamaya çalıştığında, çok az direnç hissetti. Farklı görüşlerdeki zayıflıkları görebiliyor ve gelişme potansiyellerini tespit edebiliyordu. Ancak ikna edici bir teoriyle karşılaştığında, ondan etkilenmeksizin edemiyordu: Böyle bir teori "[onun] dünyayla olan ilişkisini değiştiriyor ve [onun] tüm deneyimini renklendiriyordu."[12]

Beauvoir çok yazmamış olsa da, zaman öldürmüyordu; Almancası üzerinde çalışıyordu –Berlin'de bir yıl geçirmesine rağmen, Sartre'ın Almancası çok kötüydü– ve felsefeyi arzulu bir biçimde okumayı sürdürüyordu. Ama henüz felsefe yazmak istemiyordu. Sonradan geçmişe dönüp baktığında, henüz hiçbir şey yayımlamamış olması konusunda özellikle endişeli hissettiğini hatırlamıyordu –Beauvoir'ın kendini örnek alarak *When Things of the Spirit Come First*'ü kurguladığı Fransız romancı Stendahl, 40 yaşına kadar yazmaya başlamamıştı bile.[13]

Rouen'ya dönecek olursak, Olga'nın tıpta başarılı olamayacağı açıktı. Ailesi onu Caen'deki bir yatılı okula göndermek istiyordu: "Üçlü"nün üçü de bunu önlemek istiyordu. Soru şuydu: Olga, neyi iyi yapabilirdi? Felsefede başarılı olmuştu, bu yüzden Sartre, Beauvoir'a kesinlikle mükemmel bulduğu bir öneri yaptı. İki maaş arasındaki sürede Olga'nın kalacağı bir odanın kirasını ödemek için yeterli paraları vardı ve Sartre, öğrencileri öğretmenlik diplomasına hazırlamak için ileri seviye bir kurs veriyordu. Beauvoir, Olga'nın anne babasına mektup yazdı ve bir buluşma ayarladı. Olga'nın anne babası, Beauvoir'ın teklifini kabul etti: Olga, Beauvoir'ın gözetimi altında çalışacaktı. Böylece Sartre ve Beauvoir, bir ders programı hazırladı; okuma listeleri ve makaleler belirleyip Petit Mouton'da Beauvoir'ın odasına yakın bir oda kiraladı.

Ayrıca kimin kimi ne zaman göreceğini ilişkin bir zaman çizelgesi hazırladılar: Her biri tête-à-tête[14] biraz zaman istiyordu; ancak üçünün bir arada olduklarında "ortak oturum" dedikleri şeyi de

11. Beauvoir, "Jean-Paul Sartre", PW 232.
12. PL 221.
13. Simone de Beauvoir, Madeleine Gobeil'le röportajda, "The Art of Fiction No. 35", Paris Review 34 (Bahar–Yaz 1965).
14. Baş başa. (ç.n.)

istiyorlardı. Geriye dönüp baktığında Beauvoir, üçlüde Olga'yla hiç rahat hissetmediğini yazdı. Kendini sık sık çürük temeller üzerine kurulmuş bir ilişkinin ortasında buldu. Ona öğretme çabaları, akademik olarak pek sonuç vermiyordu: Olga hevesli hissettiğinde okuyor; ama çalışmak istemediği sürece çalışmıyor ve nadiren çalışmak istiyordu. Başlangıçta Sartre ve Beauvoir, Olga'nın iyiliğini gözettiklerini ve ona göre davrandıklarını düşünüyordu; ancak Beauvoir daha sonra ilişkilerinin karşılıklı eşitlik üzerine kurulmadığını kabul etti: Sartre ve Beauvoir kendilerine "onu ilave etmişti."[15] İkisi de, yaşlı ve yavan hissetmeye başlamıştı: Olga'nın gençliği ve dikkatsizliği sayesinde dolaylı olarak yaşıyorlardı.

Ama Beauvoir, Olga'yı çok içten bir şekilde önemsiyordu: "Şu anda, dünyada, yaşamımda önemli olan sadece iki kişi var" diye yazdı Olga'ya "ve siz de onlardan birisiniz."[16] Kısa süre sonra Olga'nın Beauvoir'a karşı duyguları "şiddetli bir yoğunluğa ulaştı."[17] Olga'nın Beauvoir'la fiziksel ilişkisi Sartre için farklı farklı hayal kırıklıklarını tetiklemişti: İki yıl süren saplantısı boyunca Olga, Sartre'la yatmayacaktı.

Olga, Sartre ile Beauvoir'ın "paylaştığı" "olumsal" sevgililerinden ilkiydi; ancak onu cinsel olarak paylaşmadılar. Yine de –ve Sartre'ın duyguları hor görmesine ve onların üstesinden gelme özgürlüğüne rağmen– Sartre çok kıskanıyordu.[18] Sartre'ın davranışları gittikçe dengesizleşti ve garipleşti. Beauvoir'ın bakış açısından daha rahatsız edici olan, şu yadsınamaz olguydu: Sartre, Olga'ya karşı Beauvoir'a karşı hiç hissetmediği duyguları yaşamıştı. Sartre'ın iki yıllık saplantısının sonuna doğru Beauvoir, "kıskançlığın ötesine" geçen bir ıstırap içindeydi; kendi sözcükleriyle, bu ıstırap onun mutluluğunun "devasa bir yalan" üzerine kurulup kurulmadığı sorgulamasına neden oldu.[19]

Ama Olga, bu öykünün yalnızca bir parçasıydı. Le Havre'da, Sartre'ın en sevdiği öğrencilerden biri; Jacques-Laurent Bost adında çekici bir erkekti. On kardeşin en küçüğüydü, Olga'dan tam altı ay daha küçüktü. Protestan bir aileden geliyordu ve saygın bir Paris yayınevi olan Gallimard için düzeltmen olarak çalışan bir ağabeyi

15. Simone de Beauvoir, aktaran Bair, s. 194.
16. Aktaran Rowley, s. 357: SdB'dan Olga'ya, 6 Eylül 1935; Sylvie Le Bon de Beauvoir arşivi.
17. PL 226.
18. PL 239.
19. PL 261.

vardı. Uzun boyluydu, dolgun dudakları ve yeşil gözlerinin üstüne düşen simsiyah saçları vardı: Ve "kendine yakınlık hissettiğini" yazmasına rağmen Beauvoir, anılarındaki ilişkileri hakkında çok az şey söyledi.[20] Aslında, Bost tüm yaşamı boyunca anılarına dahil etmediği en önemli şeylerden biriydi –tüm yaşamı boyunca gizli kaldı. Ne zaman ki, mektuplaşmaları 2004'te Fransızca olarak yayımlandı (hâlâ İngilizce olarak yayımlanmamıştır); o zaman onların tutkulu, on yıl süren ilişkileri halk tarafından öğrenildi. Olga, Bost'la yatarak Sartre'a ihanet ettiğinde (Sartre'a böyle görünüyordu) Sartre, Olga'nın kız kardeşi Wanda'yı baştan çıkararak yaralı egosunun acısını dindirdi. Beauvoir, Olga'nın üçlüyü sona erdirme kararının akıllıca davranmanın çok iyi bir örneği olduğunu düşünüyordu; ancak Sartre yıkılmıştı. Bu da yetmezmiş gibi Gallimard, Sartre'ın romanını reddetti.

Beauvoir açısından, üçlü onun günlük yaşamını mahvetmişti; ama 1920'lerin sonlarından beri üzerinde durduğu soruları da belirginleştirmişti. 19 yaşındaki Simone günlüğüne "kendi ile ötekinin karşıtlığı" üzerine *kendinin* felsefi düşüncelerini anlatmak istediğini yazmıştı. On yıl sonra, onun Olga ve Sartre'la ilişkileri, onu bu sorunla yaşamın içinde yeni bir şekilde yüzleştirdi. Olga, Sartre ve Beauvoir'ın ilgisinden keyif almış ve 1970'lere kadar onlarla arkadaş olarak kalmış olmasına rağmen, istikrarsız bir rol oynadığını biliyordu. Bu dönemde huysuz ve mesafeliydi ve Beauvoir'ı şöyle düşünmeye sevk ediyordu: "Benden uzaklaştığında, bana yabancı gözlerle bakıyordu ve ben de ya bir put ya da düşman olabilecek bir *nesne*ye dönüşüyordum."[21]

Beauvoir'ın bu ilişki hakkındaki duyguları istikrarsızdı. Otobiyografisindeki üçlüyle ilgili topluma yaptığı açıklamada, üçlünün, onun iki kişi arasındaki ahenkli bir ilişkinin asla anlaşılmış olarak görülmemesi gerektiğini fark etmesini sağladığını yazdı; sürekli çalışma gerektiriyordu.[22] Beauvoir daha 1927 yılında, sevginin bir kalemde kurulmuş bir şey olmadığı, "sürekli yenilenen bir tazelikte durmaksızın yaratılması" gerektiği sonucuna varmıştı.[23] Ancak özgürlük, eylem ve sevgi hakkındaki görüşlerini geliştiriyor olmasına rağmen, "zorunlu" çiftin "olumsal" ötekilere verebileceği zararın tam olarak farkına varmamıştı.

20. PL 246.
21. PL 260.
22. PL 260.
23. DPS 267, 3 Haziran 1927.

Olga nadiren röportaj veriyordu, ancak geriye dönük olarak kendinin genç halini –ve Bost ile Wanda'yı– hipnotize edilmiş yılanlara benzetti: "Ne isterlerse yapıyorduk; çünkü ne olursa olsun, ilgileri bizi çok heyecanlandırıyordu, buna sahip olmak bizim için büyük bir ayrıcalıktı."[24] Ün onların çekiciliklerini artırmadan önce bile, Beauvoir ve Sartre karizmatik ve büyüleyici bir ikiliydi. Ancak Beauvoir'ın, aralarındaki eşit olmayan güç ilişkilerini bir endişe kaynağı olarak gördüğüne dair bu dönemden bir kanıtımız yok. Genç ya da yaşlı, zengin ya da parasız, onların olumsal sevgilileri, eylemlerini kendileri için seçmekte özgürdü –öyle değil mi?

O yaz Sartre ve Beauvoir İtalya ve Yunanistan'a seyahat etti; Beauvoir yalnızca bu iki yer olduğu için rahatlamıştı. Ayrıca kutlanacak iyi haberler vardı: Tatillerden sonra nihayet Beauvoir, Paris'e geri dönüyordu! Molière Lisesinde bir görev kazanmıştı. Ancak Eylülde döndüklerinde siyaseti görmezden gelmek daha zorlaşmıştı: İspanyol İç Savaşı onları yiyip bitiriyordu. Fernando Gerassi'yle olan dostlukları onların yüreklerini İspanya'ya bağlıyordu ve oraya yaptıkları seyahatlerinden sonra, içten bir şekilde İspanya-sever olmuşlardı. Popüler Cephe başbakanı Leon Blum, Fransa'nın savaşa müdahale etmemesine karar vermişti, ki Beauvoir bunu korkunç bulmuştu: Hitler ve Mussolini isyancılara insan ve malzeme sağlıyordu; ancak Fransa ticaret anlaşmasına saygı göstermeyerek İspanya Cumhuriyeti'ne silah vermeyi reddetti.[25] Sonunda Fernando, Paris'ten izlemeye dayanamadı, bu yüzden savaşmak için İspanya'ya gitti. Sartre ve Beauvoir onu, Stépha ve diğer arkadaşlarıyla birlikte istasyondan uğurladı.

Beauvoir Paris'e döndüğünde, Gaîté Caddesi'ndeki Royal Bretagne'da bir otel odası kiraladı. Sartre, Paris'te bir yıl daha görevlendirilmeyecekse de, Bost öğretmenlik diploması için Sorbonne'da okuyordu ve Hélène hâlâ başkentteydi, bu yüzden tekrar onlara yakın olmaktan mutluluk duyuyordu. Olga da, Sartre'ın ve Beauvoir'ın bağlantılarının yardımıyla tiyatro oyuncusu olabilmek için Paris'e taşındı.

1930'ların sonlarında Sartre, anlaşmalarının mitolojik yangınına körükle giden bir seri baştan çıkarma girişimi başlattı. Öyküye göre, Beauvoir, Sartre'a romanı *Melancholia*'yı (1938'de *Bulantı* olarak yayımlanacak) gözden geçirmesinde yardım etti, Dôme ya

24. Deirdre Bair ile röportaj, aktaran Bair, s. 200.
25. PL 276-7.

da La Rotonde'da saatlerce Sartre'ın taslaklarına notlar ekleyerek çalışıyordu. Beauvoir edebiyatını geliştirirken, Sartre *libido*sunu tatmin ediyordu. Sartre herkese, *Bulantı*'nın yalnızca Beauvoir'ın onun üzerindeki yoğun çalışmaları sayesinde yayımlanabilir hale geldiğini söyledi. Ancak Beauvoir'ın yorumlarının olduğu metinler kaybolmuştur: Sartre, gelecek nesiller için koruması için elyazmalarının versiyonlarını düzgün bir şekilde yeniden kopyalamayı severdi ve Beauvoir'ın üzerinde notlar olan kopyaları attığını iddia etti.[26]

1937 baharında Beauvoir çok çalışıyordu ve çok az dinleniyordu; kendi sağlığını bozdu ve gücünü toplamak için bir olanağı olduğunu hiç düşünmüyordu. Montparnasse'da bir akşam Le Sélect'de Bost'la sohbet ederken titremeye başladı.[27] Rahatsız edici olduğunda genellikle bedenini göz ardı etmişti, ancak bu görmezden gelinmeyecek kadar şiddetliydi: Hemen eve gitti, ateş içinde bir gece geçirdi ve ertesi gün tüm gün yatakta kaldı. Ama günün sonunda, bütün bir günü yatakta geçirmenin aşırı tembelce olduğunu hissetti. Bu yüzden Sartre o gece Laon'dan geldiğinde, onlar Beauvoir'ın dışarı çıkacak kadar iyi olduğu sonucuna vardı. Giyinerek ve kapıdan dışarı çıkarak iyileşmiş gibi göründü; ama partiye gittiklerinde tekrar uzanacak bir yer bulmak için can atıyordu. Arkadaşları endişeliydi –bu ciddi bir şey miydi? Beauvoir, onların endişelerine karşı çıktı ama sonunda Sartre onu eve götürdü ve bir doktor çağırdı. Kısa süre sonra, ağır akciğer ödemi nedeniyle hastaneye yatırıldı. Beauvoir bunun *onun* başına geldiğine inanamıyordu; onun da bir istatistik olabileceğini fark etmek rahatsızlık vericiydi. Yatakta yatıyor, bedeni hakkında bir nesne, bir şey gibi konuşan doktorları dinliyordu; *onu* tartışıyor olduklarının farkına varmak, onun yabancılaşmış ve güvensiz hissetmesine neden oldu.

Beauvoir iyileştiğinde memnun olacağı tek şey sağlığı değildi. Sartre, Paris'e geri dönüyordu –sonunda tekrar aynı yerde yaşayacaklardı!– ve Sartre, Hôtel Mistral'de iki oda rezerve etmişti, Beauvoir'ınki onun odasının bir kat altındaydı, böylece "ortak bir yaşamın tüm avantajlarına bu yaşamın rahatsız edici yönlerinden hiçbiri olmaksızın" sahip olabilirlerdi.[28] Yeni otel Montparnasse'da en sevdikleri kafelerin (La Rotonde, Le Dôme, La Coupole ve Le Sélect) yakınındaydı. Mayıs 1937'de Sartre'ın edebi şansı da iyiye

26. Bair, s. 203.
27. PL 288, 290.
28. PL 315.

gitmeye başlamıştı: Olumsallık hakkındaki romanı sonunda kabul edilmişti.

O yaz Beauvoir ve Sartre, Bost'la birlikte Yunanistan'a gitti. Çatılar üzerinde uyudular ve uzun yürüyüşlere çıktılar, kızgın güneşi hafife almaları yüzünden zorluk yaşadılar. Bazen Bost ve Beauvoir birlikte dışarı çıkıyor, beraber yüzüyorlardı; bu arada Sartre bir kafede oturup çalışıyor ya da Wanda'ya mektup yazıyordu.

Yeni öğretim yılı başladığında Beauvoir hâlâ yazmak istiyordu; ama sonra ne yazacağını bilmiyordu. Sartre onu, kitaplarına *kendini* koymaya teşvik etti; ancak Roquentin'i kendini örnek alarak tasarladıktan sonra *Bulantı* kabul edilmişti. *When Things of the Spirit Come First* iyiydi, dedi Sartre; ama Beauvoir, hakkında yazdığı Renéeler ve Lisalardan çok daha ilginçti: Neden kendi yaşamından yola çıkarak yazmıyordu?

İlk tepkisi, kendi deneyiminden yararlanarak yazmanın ona çok savunmasız hissettirmesiydi. Her ne kadar Sartre ve diğer mektup arkadaşları okusun diye, yaşamını düzenli olarak kayıt altına almasına rağmen, herkesin göreceği şekilde onu yayımlamak oldukça başka bir konuydu. Ama gençliğinden beri zihnini karıştırmış olan felsefi sorunlardan birine geri dönüp duruyordu: Başka insanların bilinci. Haberlerde, yol ücretini ödeyecek kadar parası olmadığı için utandığından, taksi şoförünü öldüren bir adam hakkında bir öykü okumuştu. Şunu merak ediyordu: Utanç insanları nasıl bu kadar korkunç bir şekilde güdüleyebiliyordu? İnsanlar neden bazen başkaları için yaşıyorlardı –neden kendi iyilikleri için yaşamak yerine başkalarının zihninde belirli bir şekilde görünmeye çalışıyorlardı?

Beauvoir-karşıtı bir kahraman olarak, kurgusal bir Simone Weil karakteri yazmayı düşündü; ancak Sartre, Olga'nın daha iyi bir karşılaştırma sağlayacağı önerisinde bulundu.[29] Beauvoir'ın ikna olmasına gerek yoktu: Olga mükemmeldi. Eylül 1937'de Beauvoir, Olga'yla tatilde olduğu Alsace'den Sartre'a yazdı –bağlamın dışında alıntı yapılırsa bu sözcükler yanlış sonuçlara yol açabilir: 'K. büyüleyici, benimle tam bir huzur içinde, her şeye hayran kalıyor ve en iyisi de düşünülenden çok daha dinç, hatta tam bir Galyalı." Ama kutlanan dinçlik, cinsel bir şey değildi: Beauvoir, yağmur ya da rüzgârın Olga'yı caydırmadığını ve günde beş, altı hatta yedi saat yürüyeceğini söyleyerek devam ediyordu.[30]

29. PL 316.
30. SdB'dan S'a, 10 Eylül 1937, LS 9.

1938'de Sartre'ın *Bulantı*'sı sonunda yayımlandı –"Kunduz'a" adanmıştı. Kısa süre sonrasında Sartre'a övgü yağıyordu, yükselen bir yıldız olarak selamlanıyordu; *Les Nouvelles Littéraries* onu "zamanımızın öne çıkan yapıtlarından biri" olarak adlandırdı. Sartre'ın kısa öykü koleksiyonu *Duvar* (*The Wall*) kısa süre sonra çıktığında, André Gide şöyle yazdı: "Bu yeni Jean-Paul kim? Bana öyle geliyor ki, ondan çok şey bekleyebiliriz."[31] Ama Beauvoir'ın *When Things of the Spirit Come First*'ü –önce Gallimard, sonra Grasset tarafından– iki kez reddedilmişti.[32] Henry Müller ret gerekçesini yazdığında, bastırılmış burjuva kadınlarının tasvirinin iyi olduğu; ancak diğer insanların aynı sorunlar hakkında yazıyor olduğu ve Beauvoir'ın bu sorunları çözmediği yorumunu yaptı: "Parçalanan bir dünyayı tanımlamaktan ve sonra okurlarınızı yeni düzenin; onun yararlarının ne olacağına ilişkin kesin bir gösterge vermeksizin, tam eşiğinde terk etmekten memnunsunuz."[33]

Beauvoir pes etmiyordu –on yıl sonra "yeni düzen" için bir manifesto, *İkinci Cinsiyet*'i, yazacaktı. Ama Sartre, Paris edebiyatçılarının hayranlığını kazanırken, Beauvoir'ın babası ona gittikçe daha fazla kin besliyordu. Georges de Beauvoir, yayımlanmamış yazılarıyla alay ediyor ve ona asla "bir solucanın fahişesinden" daha fazlası olmayacağını söylüyordu.[34]

İş yerinde Beauvoir, çok farklı karşılanmıştı. 16. bölgede bir kız okulu olan Molière Lisesi'ndeki öğrencileri, onun büyük bir etki yarattığını hatırlıyordu. Şık giyiniyor, ipek bluzlar giyiyor, makyaj yapıyordu ve konusuna o kadar hâkimdi ki, hep ders notları kullanmadan ders anlatıyordu.[35] Öğrencilerine Descartes, Husserl ve Bergson öğretti. Freud'u yalnızca onu reddetmek için tartışıyor; Epikurosçuları, Stoacıları ve Kant'ı tercih ediyordu.[36]

1937-38 mezuniyet yılında öğrencilerinden biri olan Bianca Bienenfeld, Beauvoir'a hayran kalmıştı –Beauvoir'a onun felsefe derslerinden hoşlandığını ve konuyu üniversitede daha fazla ça-

31. *Nouvelle Revue Française*'te aktarılmıştır, Ocak 1970, s. 78.
32. Sylvie Le Bon de Beauvoir, "Avant-propos" *Correspondences croisées*, s. 8.
33. PL 327'de aktarılmıştır.
34. Bair, s. 197.
35. Bkz. Sarah Hirschman, "Simone de Beauvoir: professeur de lycée", *Yale French Studies* 22 (1958-9), aktaran Jacques Deguy ve Sylvie Le Bon de Beauvoir, *Simone de Beauvoir: Ecrire la liberté*, Paris: Gallimard, 2008.
36. Lamblin, *A Disgraceful Affair*, s. 18; Jacqueline Gheerbrant ve Ingrid Galster, "Nous sentions un petit parfum de soufre..." *Lendemains* 94 (1999): 42.

lışmak istediğini söyleyen bir mektup yazdı. Bunu konuşmak için onunla buluşmak ister miydi?

Saat ve tarih ayarlandı: Montparnasse'da buluştular. Bienenfeld, o sırada on yedi yaşındaydı; anne babası Polonya'da yaşadıklarından daha az anti-Semitizm yaşayacaklarına ilişkin, kırgın bir umutla Fransa'ya taşınmış olan Yahudi bir kızdı. Babası bir doktordu; aile kültüre değer veriyordu. Beauvoir, Bianca'nın zekâsını ve çekiciliğini takdir etmişti. Ona çok saygı duyuyordu, öyle söylemişti Bost'a. Beauvoir bazen genç bir kızla konuştuğunu unutuyordu.[37]

Çok geçmeden Beauvoir ve Bienenfeld, Pazar günlerini birlikte geçiriyordu ve Bienenfeld onu görme heyecanıyla her hafta Passy'deki metro istasyonuna koşuyordu. Beauvoir, Sartre ile arasındaki ilişkiyi Bianca'ya açıkladı: Birbirlerini seviyorlardı; ama özgürlüklerini korumak istiyorlardı, bu yüzden evlenmemişlerdi ve başka sevgilileri vardı. Bianca, Kosakiewicz kız kardeşlerinin öykülerinden etkilenmişti ve Beauvoir onları şımarttığı için biraz öfkeli hissediyordu: Onun bakış açısından, onlar hep tembellik ve kapristen ibaretti ve Beauvoir'ın desteğini ya da Beauvoir'ın Bianca'yla geçirebileceği zamanın çoğunu hak etmiyordu.[38] Haziran ayının sonunda, Bianca daha sonra yazacaktı; o Beauvoir *olmak* istiyordu.[39]

Öğretim yılı bittikten sonra, artık öğrenci ve öğretmen değildiler. Morvan'da bir sırt-çantalı geziye çıktılar, dağlık arazide uzun mesafeler yürüdüler. Günün sonunda bir pansiyonda bir oda –ve bir yatak– paylaştılar. Bu gezi sırasında, diye yazar Bianca, ilişkileri karşılıklı rıza ile fiziksel hale geldi.[40] Beauvoir, daha sonra kadınlarla cinsel ilişki yaşadığını reddetti;[41] ancak mektupları, onların cinsel yakınlıkları olduğu konusunda nettir. Bir başlangıç olarak Beauvoir, Sartre'a yazdığı 22 Temmuz tarihli bir mektupta, Bianca'dan "tutku dolu" mektuplar aldığını yazdı.

Bianca Bienenfeld, 1921 yılının Nisan ayında Polonya'da doğmuştu ve o yaz 17 yaşındaydı.[42] Yaşı bugünün standartlarına göre şoke edicidir; ancak o zaman rıza yaşının üzerindeydi –ve Beauvoir'ın,

37. SdB'dan to Bost'a, 28 Kasım 1938, CC 136.
38. SdB'dan Sartre'a, 19 Ocak 1940, LS 262.
39. Lamblin, *A Disgraceful Affair*, s. 25.
40. Bianca, Beauvoir'la anlaşmaları (adını hiçbir zaman açıklamayacaktı) Deirdre Bair'in biyografisinin yayımlanmasıyla bozulunca, ilişkileri hakkında, evlendikten sonraki Bianca Lamblin adıyla, *A Disgraceful Affair* adlı bir kitap yazdı (bu kadar çok yıl sonra Lamblin'in yazma nedenleri için bkz. s. 8-9).
41. Alice Schwarzer'le bir ropörtaj, bkz. Schwarzer, *Simone de Beauvoir Today*, s. 112.
42. Bkz. Lamblin, *A Disgraceful Affair*, s. 6, 25.

1938'de, aralarındaki yaş farkı ya da Bianca'nın eski öğretmeni olarak rolünün, ilişkileri cinselleştikçe zarar verici şekillerde zayıflayabilecek güven ve güç dinamikleri içerdiği olgusu konusunda, endişeleri olduğuna dair hiçbir kanıt yoktur. Beauvoir'ın ölümünden sonra Bianca, Beauvoir'ı: Sartre'a "kakalamadan önce tatlarına bakmak için kız öğrencileri arasından olgunlaşmış genç etleri" seçen bir yırtıcı hayvan olarak betimledi.[43] Bianca, bu "örneğin" kendine ve Olga'ya, ne olduğunu açıkladığını iddia etti –ancak Bianca, Olga'nın Sartre'ın cinsel girişimlerini reddettiğini bilmiyor gibi görünmektedir.

Parçaları birleştirerek, olanların tam bir resmini ortaya koymak imkânsızdır –çünkü savaş zamanındaki karışıklıklar yüzünden, bazı mektuplar ve günlükler günümüze kalmamıştır; çünkü Bianca'nın olanlara ilişkin açıklamaları, olaydan elli yıl sonra adının halka açıklanmasının sonrasında duyduğu "özgürleştirici bir öfke"nin ardından yazılmıştır. Beauvoir yaşamı boyunca, Bianca'nın kimliğini yayımlamama sözünü tuttu. Fakat Deirdre Bair, Beauvoir biyografisini 1990 yılında İngilizce olarak yayımladığında, Beauvoir'ın güvenini boşa çıkardı ve Bianca'nın hem bekârlık hem de evlendikten sonraki adlarını yayımladı. Fransız "Özel Yaşam Yasası" insanların özel yaşamları hakkında, potansiyel olarak itibarı lekeleyici nitelikte bilgilerin dahil edilmesini yasaklıyordu; ancak Amerikan yasaları yasaklamıyordu. Sonunda Bianca'nın istenmeyen şöhretinin haberi, Atlantik'in ötesinden kendine ulaştı; 1993'te kendi kitabını yayımlama konusunda onu harekete geçirdi.[44] Bianca, karmaşık yazma güdülerine ilişkin dürüst oldu ve aynı zamanda yalnızca Sartre, resmin içine girdiği zaman "drama"nın başladığı konusunda da dürüsttü.[45]

Bununla birlikte Bianca, Beauvoir'ı "tüm yaşamım boyunca sevdiğim bir kadın" olarak da nitelendiriyordu ve ona acı veren yaraların tamamen Beauvoir'ın davranışından değil, göreceğimiz gibi, bir dizi başka ihanetten kaynaklandığını açıkça söyledi. "Sartre ile tanışmadan önce", diye yazdı Bianca, "Simone de Beauvoir ve ben, sadece tutkulu bir arkadaşlık paylaşıyorduk. Ne zaman ki Sartre duygusal resme girdi, her şey çok daha zor ve çok daha karmaşık hale geldi."[46] Bianca'nın kendi açıklamasını yayımlamak için beklemesinin nedenleri ne olursa olsun; açıktı ki Beauvoir'la ilişkisi karmaşıktı ve onda çok güçlü –ve çok karışık– duygular bırakmıştı.

43. Lamblin, *A Disgraceful Affair*, s. 6, 9.
44. Lamblin, *A Disgraceful Affair*, s. 8-9.
45. Lamblin, *A Disgraceful Affair*, s. 171.
46. Lamblin, *A Disgraceful Affair*, s. 6-7.

Beauvoir ve Bianca'nın yakınlaştığı Temmuz ayında Beauvoir, başka bir yürüyüş gezisine çıktı, bu kez Bost'la Haute-Savoie Dağları'nda. Sartre onu, veda etmek için istasyona götürdü –kısa öyküleri üzerinde çalışmak ve Wanda'yla görüşmek için Paris'te kalıyordu. Sartre, o ana kadar bir yıldan fazla bir süredir Wanda'nın peşindeydi; ama Wanda onunla hâlâ ilgilenmiyordu. Wanda, Sartre'ı fiziksel olarak itici buluyordu ve diyetini iyileştirmesi gerektiğini söylüyordu. Sartre, reddedilmeye alışıktı ve onun kendinden tiksinmesini üstesinden gelinecek bir meydan okuma olarak görüyordu. Sartre'a göre Wanda zeki değildi –onun zihnini bir yusufçuk böceğininkine benzetmişti –ama yine de başarılı olmaya kararlıydı.

Beauvoir ayrıldıktan bir gün sonra, Sartre ona veda etmekten hoşlanmadığını yazdı. Onu gri dağ tepelerinde hayal ediyordu: "Eğer kilometreleri çabucak bitirmek gibi garip bir deliliğin olmasaydı, şu anda, tatlı küçük gülümsemelerinle dolu olarak, hâlâ benim yanımda olurdun."[47] (Yazımındaki ton küçümseyici gibi görünebilir ama "küçük" aynı zamanda Beauvoir'ın Sartre için kullanmayı en sevdiği mektup sıfatlarından biriydi.) Beauvoir, Annecy'ye ulaştığında, Bost onu istasyonda bekliyordu, "sarı kazağının içinde bronzlaşmış ve çok hoş görünüyordu."[48] Bost, hevesli bir yürüyüşçüydü –buna rağmen Beauvoir'ın beklediği geniş mesafeleri katetmek için mücadele etti. Bütün gün yürüdüler, akşam doyurucu yemeklerin ve yerel şarabın keyfini çıkardılar. Hava durumuna bağlı olarak çadırlarda ya da hanlarda uyudular. Bir gece, tatillerinin sonuna beş gün kala yağmur yağıyordu, bu yüzden Tignes'deki bir ahırda uyudular. Beauvoir, birkaç gün sonra Sartre'a o akşamı ayrıntılı olarak betimleyerek şunları yazdı:

> Elbette onu teklif eden bendim. İkimiz de istiyorduk: [...] Sonunda aptalca güldüm ve ona baktım, bu yüzden o "Neden gülüyorsun?" dedi. Ve ben de "Benimle yatmanı önersem, yüzünün nasıl bir hal alacağını kafamda canlandırmaya çalışıyorum" dedim ve o da "Benim seni öpmek istediğimi ama buna cesaret edemediğimi düşündüğünü sanıyordum", dedi. Ondan sonra, beni öpmeye karar vermesinden önce bir çeyrek saat daha bocaladık. Ona karşı her zaman inanılmaz bir sıcaklık hissettiğimi söylediğimde çok şaşırdı ve dün akşamın sonunda, beni uzun zamandır sevdiğini söyledi.[49]

47. WML, tarih atılmamış, Pazar, Temmuz 1938, s. 145.
48. SdB'dan Sartre'a, 15 Temmuz 1938, LS 16.
49. SdB'dan Sartre'a, 27 Temmuz 1938, LS 21 (çeviri düzeltilmiştir).

Beauvoir ve Sartre, ertesi hafta sonu Tangiers'a gitmek üzere Marsilya'da bir araya geldi. Sartre ona bu ilişkiyi sürdürürse yaşamının ne kadar karmaşıklaşacağını düşünüp düşünmediğini sordu; her ikisi de Olga'nın, Beauvoir'ın Bost'la yatmasına karşı çıkacağını biliyordu. Beauvoir ve Olga yakın arkadaştı –Beauvoir "alçaklık" etmiyor muydu?

Beauvoir bundan pek emin değildi. Olga gerçekten sadık karakterli bir insan değildi. Ve Beauvoir Bost'u ve Bost da Beauvoir'ı istemişti: Şimdilik pişmanlık duymamaya karar vermeye çalıştı. Temmuz 1938'de Beauvoir, Sartre'la buluşmak için ayrıldıktan sonra Bost Alpler'de daha fazla yürüyüş yapmıştı; ancak bu yürüyüşler Beauvoir olmadığında çekiciliklerini kaybetmişti: Bost, günde en az üç kez onu görmek için güçlü bir istek duyduğunu ve kafasının beraber geçirdikleri son beş günü, sürekli tekrarladığını yazdı.[50] Bost'un mektupları aynı şekilde sıcaklık ve beklentiyle doludur:[51] "Seni *harika bir şekilde* [*formidablement*] seviyorum, bunu bilmeni ve güçlü bir şekilde hissetmeni ve bunun sana haz vermesini istiyorum. Sana yazmayı öyle çok seviyorum ki. Yazarken yüzünü hayal edebiliyorum ve zannediyorum ki, benim yüzümde de onu kaplayan aptal bir gülümsemem olmalı."[52]

Bost'un düzyazısı bir Sartre ya da bir Algren'in düzyazısı değildir. Ancak Beauvoir'ın Bost'a yazdığı mektuplar, onun Sartre tarafından asla karşılık bulmayan tutkulu bir yanını ortaya koyuyor. Beauvoir, Bost'a tutkusunun bedensel yönünü gizlemeye gerek duymadı: Beauvoir'ın ona mektupları yanaklarını, kirpiklerini, çatlamış dudaklarını öpme arzusunu ifade eder.[53] Beauvoir Sartre'la Fas'ı gezerken –bu gezi Tangiers, Casablanca, Marakeş, Fez, Ksar el Souk, Meknès'i içeriyordu– radyoda aşk şarkıları duyuyor ve Bost için gözyaşlarıyla savaşmak zorunda kalıyordu. 22 Ağustos'ta yatmadan hemen önce, Ksar el Souk'tan ona yazdı. "Seni görmeye korkunç ihtiyacım var" diye yazıyordu "aşkım, aşkım, karşımda olmanı nasıl da istiyorum."[54]

50. Bost'tan SdB'a, 6 Ağustos 1938, CC 52.
51. CC 74 ve çeşitli yerlerinde.
52. Bost'tan SdB'a, 3 Ağustos 1938, CC 47.
53. SdB'dan Bost'a, 30 Temmuz 1938, CC 33.
54. SdB'dan Bost'a, 22 Ağustos 1938, CC 57.

Resim 5: Jacques Laurent-Bost'un çizimi,
Simone de Beauvoir'ın onu harap oluncaya kadar yürütmesini temsil ediyor, 1938.

Bost, tüm sonuçlarını bilerek bu ilişkiye girdi: Hâlâ Olga'yla flört ediyordu, sonunda onunla evlenecekti ve Sartre'a (Bost, Sartre'a hayrandı ve Beauvoir'a gönderdiği mektupların içinde Sartre'a komik notlar gönderiyordu) ek olarak Beauvoir'ın Bianca Bienenfeld'la ilişkisini biliyordu. Bazen, Beauvoir seyahatteyken ve mektupların Sartre'a ulaşması daha kesin olduğunda, Bost'tan bir sonraki buluşmalarını ayarlaması için Sartre'a yazmasını istiyordu.[55]

Beauvoir, Bost'u anılarına kasten dahil etmemiştir; ona olan sevgisini saklamış ve arkadaşlığına olan takdirini ve saygısını önemsiz gibi göstermiştir. Sylvie Le Bon, de Beauvoir'a göre, bu silme Beauvoir'ın söylenmemiş olarak bıraktığı en önemli şeyi göstermektedir (her ne kadar daha sonra, bu onur için yarışacak başka rakipler olacaksa da). Bost, Beauvoir'ın 1936'dan 1986'da ölümüne kadar yakın, sadık bir arkadaştı ve uzun bir süre için çok daha fazlasıydı.[56] Ancak onlar Olga'ya söylememeye karar vermişlerdi ve bu sır Olga'nın 1983'te ölmesinde kadar saklandı.

Henüz 1939'daki Beauvoir'ın günlükleri vicdanının bu konuda huzursuz olduğunu gösteriyor ve bunun ağırlığını, günlüklerinde Sartre'a yazdığı mektuplardakinden daha yoğun bir şekilde kaydetti: Bost'la ilişkisi başlayalı bir yıl olmuşken, Olga'yla yaptığı bir konuşmadan sonra Sartre'a şöyle yazdı: "Olga söz konusu olduğu kadarıyla hiç pişmanlık duymuyorum, tam olarak hissettiğim şey yüzeysellik ve hilekârlık."[57] Ağustos 1938'in sonunda o ve Bost, bir sonraki randevularını ayarladı: Beauvoir, gece gündüz onunla birlikte olmak istiyordu. Ama ailesinin bulunduğu Le Havre'da mı

55. SdB'dan Bost'a, 21 Eylül 1938 CC 86; SdB' to Bost, 27 August 1938, CC 62.
56. Sylvie Le Bon de Beauvoir, Avant-propos CC 12.
57. SdB'dan Sartre'a, 6 Temmuz 1939, LS 30.

buluşmalıydılar yoksa Rouen daha mı iyi olurdu? Paris çok güzeldi, dedi Simone, ama Olga'yla karşılaşmaktan korkuyordu.

Beauvoir 1938'de bile huzursuz hissediyordu: Eylül ayında Olga'yla on gün geçirecek bir ayarlama yapmıştı. Bost'un Olga'nın bakış açısından betimlendiğini görmek, onu son derece rahatsız etti ve onları bir arada zihninde canlandırdığında acı çekiyordu.

> Beni unutmadığını biliyorum; ama senden ayrı hissediyorum aşkım ve bununla iyi başa çıkmadığım anlar var. [...] Bana hemen yaz, hemen, uzun mektuplar yaz –bana uzun günleri yalnız başımıza beraber geçireceğimizi, Annecy'de olduğumuz gibi mutlu olacağımızı söyle. Bana duyduğun sevginin güçlü olduğunu söyle, aşkım –çünkü seni tutkuyla seviyorum.[58]

Bost'un mektupları, ona çok net bir şekilde güvence veriyordu. Bost da, Olga'yı düşündüğünde bazen bunaldığını hissediyordu; ama Beauvoir'a "seni çok sevdiğim" için bu duygu çok uzun sürmüyor diyordu. Onlar sevgili olmadan önce arkadaştılar ve Bost sevgilerinin çok sağlam bir temel üzerine kurulduğu için kolayca ayrılamayacaklarını hissediyordu.[59] Bost'un onu sevmesi iyi hoştu. Ama onun Olga'yla zaman geçirmesi Beauvoir'a zor geliyordu: Olga her gün Bost'a yazıyor ve onunla sık sık konuşuyordu, Beauvoir ilk başta yazmamaya çalıştı; ancak Olga'nın yanında olmadığı zamanlarda sessizce yazarak kaleme kâğıda sarılmadan duramadı. Bost'u düşünmekten uyuyamıyor ve bazen onların bir araya geldiğini hayal ettiğinde gözleri yaşlarla doluyordu.[60]

Bost ve Beauvoir, 26 Eylül 1938'de bir araya geldi. Olaylar öyle bir hale gelmişti ki, Paris'te kaldılar: Ayın 28'inde savaş kaçınılmaz gibi görünüyordu; ancak 30'unda Münih Anlaşması, barışı sağlamış gibiydi. Beauvoir ve Bost, bir ay boyunca Paris'te normal hayatın tadını çıkarıyor ve birbirlerini her gün görüyordu. Ancak 3 Kasım'da Bost, Amiens'daki görev yerine yeniden katılmak zorunda kaldı. Askerliği iki yıl sürdü; Bost on ay sonra aktif göreve geçecekti.

Beauvoir'ın; Bost, Olga ve Bianca'yla gizli ilişkileri sadece Sartre'dan cinsel memnuniyetsizliğini değil, aynı zamanda başkalarını –özellikle de diğer kadınları– aldatmak için rahatsız edici bir istekliliği olduğunu ortaya koyuyordu. Bost örneğinde, onunla ilişkisi, arkadaşı olarak adlandırdığı bir kadının yaşamı boyunca aldatılmasındaki

58. SdB'dan Bost'a, 28 Ağustos 1938, CC 64.
59. Bost'tan SdB'a, 13 Eylül 1938, CC 79.
60. SdB'dan Bost'a, 21 Eylül 1938, CC 84.

suç ortaklığını ortaya çıkardı. 1948'de yazdığı bir mektupta Beauvoir, Olga'nın "herkesten çok fazla şey isteyen, herkese yalan söyleyen türden bir kız olduğunu, dolayısıyla herkesin ona yalan söylemek zorunda kaldığı"nı söyleyerek davranışını meşrulaştırıyordu.[61]

Olga'nın karakteri ne olursa olsun, Beauvoir'ın davranışının aldatıcı ve –pek çok okur için birçok bakımdan– son derece sorunlu olduğuna kuşku yoktur. Beauvoir, Bost'a âşıkken ve Olga'yı aldatırken Bianca Bienenfeld'la da bir ilişki sürdürüyordu. 1938 yazında –Beauvoir Fas'ta, Bost Fransa'dayken– Bost'a bir mektupta, Bianca'nın annesinin Simone'un kızına fazlaca tutkulu mektuplarından birini okuduğunu ve olay çıkardığını söyledi – Beauvoir bunun nasıl sona ereceğinden hâlâ emin değildi.[62] Madam Bienenfeld, Beauvoir'ı "geleneklerin dışında bir ahlaka sahip yaşlı bir kız kurusu" olmakla suçladı.[63] Ancak bu, bu kadınların ilişkisine bir son vermedi: Kasım 1938'de Bianca, Simone'a, başka hiç kimseyi onu sevdiği kadar sevmeyeceğini söyledi.[64] Bianca şimdi on sekiz yaşındaydı, Sorbonne'da felsefe okuyordu ve haftada birkaç kez görüşüyorlardı. Ama Beauvoir, ona kendi hakkında çok az şey anlatıyordu –ve Bost'la olan ilişkisi hakkında hiçbir şey söylememişti.[65]

O Noelde, Beauvoir, Bianca'yı Sartre'la tanıştırdı. Mégève'de kayak yapmaya gittiler ve Bianca, yakınlardaki Mont d'Arbois'da kalıyordu, böylece üçü yamaçlara çıktı ve felsefe konuştu. Ocak 1939'da Paris'e döndüklerinde Sartre, dikkatini Bianca'ya vermişti. Bianca bunu gurur verici buluyordu: Sorbonne'daki en yakın arkadaşlarının birçoğu Sartre'ın öğrencisiydi. Onların saygısı, Simone'un saygısı ve *Duvar* üstüne Sartre'ı zeki ve çığır açıcı olarak öven son eleştiriler arasında, Bianca şöhret düşkünü olmuştu.

Bianca anılarında şöyle yazdı: "Aynen bir garsonun bir garson rolünü oynadığı gibi, Sartre âşık bir adam rolünü mükemmel bir şekilde oynuyordu."[66] Sartre çirkindi; ama sözleri o kadar güzeldi ki duyduğu tiksintiye karşı onu kör ediyordu. Sartre ona, onu sevip sevemeyeceğini sordu; Bienenfeld bunun mümkün olduğunu söyledi –ama Beauvoir ne olacaktı? Onu son derece önemsiyordu ve onun canını acıtmak istemiyordu. Sartre, Kunduz'un bunu umur-

61. SdB'dan NA'e, 8 Ağustos 1948, TALA 209.
62. SdB'dan Bost'a, 25 Ağustos 1938, CC 59.
63. SdB'dan Bost'a, 2 Eylül 1938, CC 69.
64. SdB'dan Bost'a, 28 Kasım 1938, CC 136.
65. Bkz. Lamblin, *A Disgraceful Affair*, s. 5
66. Lamblin, *A Disgraceful Affair*, s. 39.

samayacağını söyledi. Sartre ve Bienenfeld, ilişkilerini cinsel ilişkiyle tamamlama konusunda tartıştı ve bir gün seçti. Bienenfeld ilk kez bir erkekle beraber olacaktı; beklentiyle doluydu. Ama Hôtel Mistral'e yürürlerken Bienenfeld titremeye başladı: Sartre ona, bir sürpriz olursa oda hizmetlerinin hazır olacağını; çünkü daha bir gün önce başka bir bakireyle yattığını söyledi.

Sartre'ın eylemleri de ciddi bir şekilde rahatsızlık vericiydi –ve bu yalnızca Bianca söz konusu olduğunda da değildi. Wanda'yla flört ederek ve Bianca'yla yatarak kendine ait başka bir üçlüyü başlatmıştı ve Beauvoir, Bianca'yla ilişkilerini tedirgin edici bulmaya başlamıştı. Bost'a üçlünün kafe sohbetlerinin garipleştiğini ve Bienenfeld'in aynı yerde birden çok sevgiliyle bir aradayken nasıl davranacağını bilmediğini yazdı. "Duygu taşmalarının iki kişiyle yaşandığını ancak üçlüde böyle olmadığını fark etmiyor; kendini eşit bir şekilde paylaşmaya özen gösterdi, elimizi tuttu, sıktı, bıraktı, tekrar tuttu."[67] Bianca sonunda Beauvoir'a, Sartre'a sevgi duyduğunu; ama tutku hissetmediğini söyledi: Acaba Beauvoir bunu, ona açıklayabilir miydi?

Bu sırada Bost, kendini Olga ve Beauvoir arasında paylaştırmak için hassas dengeleme işini gerçekleştirmek zorunda kalıyordu. Beauvoir'ın mektupları onu görmek, ona yeniden sarılmak için sabırsızlık ifadeleriyle doluydu –Bost izinli olduğu sırada, istasyonda buluşmamak ve Paris'teki ilk anlarını paylaşmamak Beauvoir için ıstırap vericiydi. Bu nedenle Bost, planlarını ona her zaman tam olarak söylemiyordu.

Beauvoir, Olga'yla zaman geçirmekten hâlâ keyif alıyordu; ancak Kosakiewicz kız kardeşlerin yaşamlarındaki yeri konusunda giderek daha fazla rahatsızlık duyuyordu. Rahatsızlığı, sıklıkla onların Sartre'ın yaşamındaki yerlerini kıskanması ya da buna içerlemesi olarak yorumlandı –ve kesinlikle Sartre'la geçirdiği zamana sahip çıkıyordu– ama Sartre'ın olayları bu kadar karmakarışık hale getirmesine de kızıyordu. Sartre, Wanda'yı finansal olarak desteklemeye başlamış, onun Paris'e taşınmasını, resim dersleri almasını ve Hélène'in stüdyo alanını paylaşmasını sağlamıştı. Wanda, Beauvoir'dan kuşkulanıyordu ve onunla ilişkilerinin doğası konusunda Sartre'a doğrudan meydan okudu. Sadece arkadaştılar, Sartre böyle söylemişti.

Mayıs 1939'da Beauvoir, durumu "pis" olarak değerlendirdi. Olga'yı kandırıyordu. Wanda ondan nefret ediyordu. Bost'a durumun onu, öfkeden titretmeye başladığını yazdı: Bu bütünüyle tek bir kişinin

67. SdB'dan Bost'a, 5 Şubat 1939, CC 233.

hatası değildi, diye düşünüyordu. Ama Sartre, Wanda'ya yalan söylemeseydi daha kolay olurdu. Ve iki Kosakiewicz'in bilinçleri tarafından parçalara ayrılmış olma hissi hoşuna gitmemişti. Böyle de olsa, dedi Beauvoir, bu durum ilginç bir felsefi sorunu ortaya çıkarıyordu: Başka birisinin deneyimi, sizin deneyiminiz kadar gerçek midir?[68] Bunun üzerine uzun zamandır düşünüyordu, diye yazıyordu Bost'a; çünkü bu onun romanının konusuydu. Olga'nın Bost hakkında konuştuğunu her duyduğunda; Olga'nın bilincindeki Bost'un, Beauvoir'la hiçbir bağlantısı olmadığını düşünmek onu rahatsız ediyordu.

Bost'un yanıtı onu azarlıyordu: Bost "senin ve Sartre'ın ve ayrıca benim, Wanda'nın ve [Olga'nın] hakkında verilebilecek yargılara ve yapılabilecek sohbetlere karşı çıkması"nı çok çirkin bulmuştu. "Bence onların en yüksek dereceye kadar güvenilmez ve kuşkulu oldukları izlenimini edinmelisin ve bu doğru; çünkü onlar her anlamda aldatılıyorlar." Bost, konuyu mektupla daha fazla tartışmak istemiyordu. Ama eğer diretiyorsa, diye uyardı onu Bost –ki diretiyordu, direnme konusunda üne sahip olmaya yetecek kadar sık yapıyordu bunu– kendi geri adım atmayacaktı. Bost onunla hemfikir olduğunda Beauvoir sevimli oluyordu, Bost ona samimi bir şekilde yazıyordu; ama bu sefer öyle yapmadı.[69]

Beauvoir bir kavga istemiyordu: Ona, onun yargı gücünün tarafsız ve doğru olduğunu düşündüğünü, kendine karşı dürüst olduğunu yazdı. Ancak Bost bir hafta sonra Beauvoir'ın başkalarını değerlendirme biçimi konusunda onu tekrar azarladı. Bu kez söz konusu olan öteki, Bianca'ydı, Sartre'ın yükselen duyguları onunkileri azaltmasına rağmen, Beauvoir hâlâ onunla yatıyordu. Beauvoir'la Bianca bir öğleden sonrayı birlikte geçirmişti: La Coupole'de şampanyalı bir öğle yemeği, Flore'da kahve ve daha sonra yalnız kalabilmek için Simone'un Mistral'deki odasına dönüş. Beauvoir şöyle yazdı: "Sanırım sonuç olarak ben bir eşcinsel değilim; çünkü bedensel olarak neredeyse hiçbir şey hissetmiyorum. Ama o cezbediciydi ve güneşli bir günde, öğleden sonra yatakta olmayı seviyorum."[70]

Bost bu cümleyi okuduğunda havaya sıçradı. "Cezbedici" sözcüğünü "korkunç derecede müstehcen" bulmuştu. Bu onun garip hissetmesine neden olmuştu, dedi Bost. Bunun nedeni Beauvoir'ın

68. "[B]aşkasının gerçekliği ne türden bir gerçekliğe sahiptir", SdB'dan Bost'a, 24 Mayıs 1939, CC 373.
69. Bost'tan SdB'a, 25 Mayıs 1939, CC 376.
70. SdB'dan Bost'a, 4 Haziran 1939, CC 386.

Bianca'yla ilgili bu kadar umursamaz bir şekilde konuşması ya da ona bir nesne gibi davranması –ki bunu belirtmişti Bost– değildi; ama şu sözcük, *cezbedici*, onun yüzünü kızartıyordu.[71] Bost, Olga hakkında vicdan azabı duyuyordu ve aynı "cezbedici" mektupta Simone –pişmanlık duymasa da– biraz acıma hissettiğini itiraf etmişti. Bost, Olga'nın ona dürüst olduğunu söyledi; ama Bost ona karşı dürüst değildi.

Beauvoir bunu okuduğunda, saatlerce uyuşmuş gibi hissetti. Olga'yla dışarıda bir gece geçirmek için kendini tuttu. Ama eve geldiğinde durmadan ağladı. Bost'a yanıt verdiğinde, ona mektubunun "patolojik" bir kaygı yarattığını söyledi ve korkunç bir keder içinde uyandı. Annesiyle öğle yemeğine gitti ve yeniden akan gözyaşlarıyla savaşmak zorunda kaldı.

Bu yüzden öyküyü, kendi açısından Bost'a belirsiz olmayan bir şekilde açıklamaya karar verdi: "Yalnızca *tek* bir şehvetli yaşamım var ve o seninle olan yaşamım." Bost'un yaşamında bir bölüm olmasını istemiyordu: Onun yaşamının tümünde olmasını istiyordu. Durum Bianca için, cinsel açıdan konuşursak, Sartre için böyle değildi. "Sartre'la da fiziksel ilişkilerim var" diye açıkladı, "ama çok az ve çoğunlukla duygudan yoksun ve –bunu nasıl söyleyeceğimden emin değilim– ona bağlı hissetmiyorum; çünkü o fiziksel ilişkiye o kadar bağlı değil."[72] Bu noktaya kadar Beauvoir bunu Sartre'a birkaç kez açıklamıştı. Şimdi bunu Bost'a açıklıyordu; çünkü ilişkilerini ne kadar ciddiye aldığını bilmesini istiyordu: O hayatının aşkıydı.

Bost'un yanıtı günümüze kalmamıştır –ama ilişki sürdü.

O yaz boyunca Beauvoir, Jura'da yürüyüşe gitti, Cenevre'yi ziyaret etti ve Provence'ta büyük mesafeleri yürüyerek katetti. Temmuz ayında Fransız hükümeti, çocuklarıyla birlikte evde kalan annelere teşvikler sunan ve gebelik önleyici hapların satışını yasaklayan bir parça pro-natalist bir yasa olan "Code de la famille"i* çıkardı. 1804 yılında çıkarılan Napolyon Yasası, erkeklere –koca ve baba olarak– kadınlar üzerinde otorite vermişti. Bu Medeni Yasa, Beauvoir'ın onu parçalayan kadınlardan biri olacağı, 1960'lara kadar yürürlükteydi.

Bost'un Ağustos ayında uzun bir izni vardı; bu yüzden o, Beauvoir ve Sartre, Marsilya'da bir araya geldi, Antibes yakınlarındaki Juan-les-Pins'te bir arkadaşın villasında kaldı. Bost, savaşın artık

71. Bost'tan SdB'a, 7 Haziran 1939, CC 391.
72. SdB'dan Bost'a, 8 Haziran 1939, CC 397.
* Aile yasası. (ç.n.)

kaçınılmaz olduğunu düşünüyordu; ancak Sartre bunun böyle olmadığını düşünen son kişilerdendi.

Bost'un Olga'yla ilişkisi, şimdi iyi gidiyordu; Beauvoir'ın önerisiyle Charles Dullin'den oyunculuk dersleri aldığından beri kendine daha güvenir hale gelmişti ve aynı zamanda da Bost'a daha fazla bağlanmıştı. İşler daha ciddi hale geliyor, diye yazıyordu Bost, bu yüzden Olga öğrenirse bu korkunç olurdu: Beauvoir, Bost'un ona yazdığı mektupları yakar mıydı? O da aynı şeyi yapmayı düşünüyordu. (İkisi de bunu yapmadı.) Bost, Juan-les-Pins'ten ayrıldıktan sonra Beauvoir yine ağlıyordu: Yaklaşan savaşla birlikte Bost ve Sartre'ı kaybedebilirdi. Savaş olsa da olmasa da, Bianca ve Kosakiewicz kız kardeşler hakkında huzurlu değildi. Beauvoir, 1930'ların sonunu yaşamının en kötü zamanlarından biri olarak görür –savaş geliyordu ve Sartre, Olga, Bianca ve Bost'la olan ilişkileri, onu köşeye sıkışmış gibi hissettiriyordu.[73]

Resim 6: Beauvoir ve Sartre, Juan-les-Pins'te, Ağustos 1939.

73. PL 319-20.

8.
İçeride Savaş, Dışarıda Savaş

Bost, 31 Ağustos 1939'da aktif göreve çağrıldı. 1 Eylül'de Almanya Polonya'yı işgal etti. Paris, on sekiz ile kırk yaşları arasındaki tüm sağlıklı erkekleri seferberliğe çağıran posterlerle doluydu; bu yüzden Sartre bavulunu toplamak için Mistral'e gitti. Bianca ve Wanda'ya veda mektupları yazdı; ama son akşamını Beauvoir'la geçirdi: Akşam yemeği yediler ve alarm saat 3'te çalmadan önce uyumaya çalıştılar. Sartre, Beauvoir'a Nancy'de tehlikede olmayacağını söyledi. Meteorolojik birliklerdeydi, bu yüzden daha önceden Paris'te olduğu gibi olacaktı, birbirlerine yazarlardı –lütfen, ona kitap gönderebilir miydi? Kucaklaştılar ve ayrıldılar; Sartre'ın küçülen görüntüsü, Beauvoir'ın gözyaşlarıyla bulanıklaştı.

2 Eylül'de Beauvoir "çöküntü" geçirdi –bu birkaç tanesinden ilkiydi: Bost, öleceği korkusunu sürekli taşıyordu. Jacques-Laurent Bost, savaşlar-arası Sol'un tipik düşünceleriyle göreve gitti. Düşüncesi Bost'un düşüncelerini şekillendiren nesil siperlerde savaştı ve koşulsuz pasifizmi savundu: Alain, Giono, Romain Rolland, Gide. Hızlı bir şekilde liderliğe gidebilirdi; ancak bu tür yetkili bir kendini ortaya koymaya meraklı değildi. Ölüme giden askerler sürüsüne katılmamanın, bağlılıklarından taviz vermek olacağını hissediyordu. Beauvoir yine bir günlük yazmaya sığındı, kısmen gerçekliği kaydetmek ve kısmen de ondan kaçmak için –"insan, yazarken düşünmüyor."[1]

3 Eylül 1939'da İngiltere ve Fransa, Almanya'ya savaş ilan etti. 1936'da Beauvoir'ın kız kardeşi Hélène, Sartre'ın Le Havre, Lionel de Roulet'den bir öğrencisiyle tanışmıştı. Bu öğrenci "aşırı zekâya

1. WD 40, 2 Eylül 1939.

sahip bir kadın filozof"[2] hakkında söylentiler duymuştu; ancak kalbini ele geçiren Hélène'di –1938 olduğunda birbirlerine âşık olmuşlardı; "aile"de (Sartre ve Beauvoir kendi yakın çevrelerini böyle adlandırmaya başlamıştı) bulunan tüm çiftlerin en istikrarlısı olacaklardı. Savaşın ilan edildiği gün, Simone, Hélène'e Lionel'i görmesi için Portekiz'e seyahat masraflarını karşılamayı teklif etti; Hélène minnetle kabul etti ve ayrıldı.

Savaşın gelişi ve pek çok önemli gidiş, Simone'un dengesini ciddi şekilde bozdu; savaştan önce bile kafa karışıklığı ve depresyondan mustaripti; ama şimdi ikisinin de içine batmıştı. 4 Eylül'e kadar yeni bir günlük ritim tespit etti: Sabahlar yaşanabilirdi ama akşamlar çöküntüler getiriyordu. 5 Eylül'den itibarense "şiddetli panik ataklar" geçiriyordu. Hava saldırısı sirenleri uykusunu bölüyordu; bir kez, patlamalar ve sirenlerin sarsıntısıyla uyandırıldıktan sonra binayı boşaltmadan önce kıyafetlerini karanlıkta bulmaya çabaladı; yatağa geri döndüğünde doğrudan kıyafetleriyle uyumanın daha kolay olduğuna karar verdi.[3]

Takip eden günlerde Paris değişmişti: Erkekler göreve gitmiş ve pek çok sivil de kaçmıştı. Öğrencileri sınıfa gaz maskelerini getiriyordu. Ama ilk sekiz ay boyunca durum, ne savaş ne de barıştı –"Sahte Savaş." Gün geçtikçe, Beauvoir'ın günlükleri Bost ya da Sartre'ın ölebileceği düşüncesinin neden olduğu çaresizlik duygusunu gösterir. Her geçen saat umudunu ondan alıp götürüyor gibi görünüyor ve okuduğu şeyler ona neredeyse hiç yardımcı olmuyordu –savaşta olmanın ne anlama geldiğini anlamak istiyordu; bu yüzden Alain ve Gide'i okudu. Gide'nin 1914 günlüklerindeki sayfaları atlamak zorunda kaldı; siperlerden sahneleri okumak "gereksiz işkence"ydi.[4]

Yavaş yavaş, Beauvoir mektuplar almaya ve kendi içinde yeni bir ışık görmeye başladı: Bost ya da Sartre'dan haber aldığı günlerde mutluluk, hatta neşe duyuyordu. Ama sonra kendini suçlu hissediyordu. (Sonuçta, Gide, "kişi kendi ve tüm ailesi güvende olduğunda, gülmek aşırı kolay olur ve bu pek yakışık almaz" diyordu.[5]) Geriye bakıldığında, hem Sartre hem de Beauvoir savaşın onların tarihin gücünü tanımalarını sağladığını iddia etti; savaştan

2. Bair, s. 201.
3. WD 51, 5 Eylül 1939.
4. WD 85, 3 Ekim 1939.
5. André Gide, *The Journals of André Gide*, İng. Çev. Justin O'Brien, New York: Knopf, 1948, Cilt II: 1914-27, s. 91, 16 Ekim 1914.

sonra, siyasete olan önceki ilgisizliklerinin –ve seyirci kalma zihniyetlerinin– artık sürdürülebilir olmadığını söylediler. Ancak bu, onları kişisel yaşamlarını değiştirmeye, anında, yönlendirmedi. 14 Eylül'de Olga, Beauvoir'a eğer Bost ölürse bunun trajik olacağını söyledi, evet –ama "bilincinin derinliklerinde" bu onu etkilemeyecekti. Bu, dedi Beauvoir, "Bost'tan asla vazgeçmeme kararlılığımı doğruladı." Olga, taşındığı zaman postalarının kendine iletilmesi için gerekli ayarlamaları yapma zahmetine girmedi, bu da Bost'tan haber almadan haftalar geçirmesi anlamına geliyordu –Beauvoir, onun kayıtsızlığını anlayamıyordu.[6]

Buna karşın Bianca, Beauvoir'ın sevgisi konusunda o kadar kayıtsız değildi. Bienenfeld ailesi Paris'ten kaçmıştı ve 16 Eylül'de Beauvoir, Bianca'dan ziyarete gelmediği için onu kınayan bir mektup aldı. İlişkilerinde gerginlik belirmeye başlamıştı: Sartre gittiğinden dolayı Bianca, Beauvoir'ın yaşamında daha da merkezî bir yer işgal etmek istedi; ancak Beauvoir, Bianca'yı giderek daha fazla hak sahibi olmaya çalışan ve kontrol meraklısı buluyordu. Beauvoir, Paris'te kendi yalnızlığının mutluluğunu tam da yeniden keşfetmeye başlıyordu ve Bianca'nın onun özgürlüğüne saygı duymaması canını sıktı.[7]

Yine de, 20 Eylül'de Quimper'da Bianca'yı ziyaret etti. Beauvoir vardığında Bianca gözlerinde yaşlarla peronda bekliyordu. Bir kahve içmeye gittiler ve Bianca, Beauvoir'a annesinin Beauvoir'ın geldiği için üzgün olduğunu söyledi –Bianca'nın mektuplarından birini çalmıştı ve eğitim bakanlığına göndermekle tehdit ediyordu. ("Hiçbirine inanmadım ve bu konuda canımı sıkmadım" diye yazdı Beauvoir günlüğüne.[8]) O gün ve ertesi gün birlikte uzun bir yürüyüşe gittiler. Sonra onların "sarılmaları" oldu. Ancak Beauvoir bu sarılmalardan hoşlanmadı: Bir tür "tıkanma" hissetmişti.[9]

Tarihin bir parçası olduklarına ilişkin yeni doğmakta olan farkındalığa ek olarak, yokluk Sartre'ın onun için Beauvoir'ın ne kadar değerli olduğunu anlamasını sağladı. Sartre ne olursa olsun, bir şeyin değişmeyeceğini yazdı. Kendine ne olursa olsun, dedi Beauvoir'a, "seninle olacağım". Savaşa teşekkür ediyordu; çünkü o ikisinin *bir* olduklarını ona göstermişti:

6. WD 61, 14 Eylül 1939.
7. WD 63-70, 16-19 Eylül 1939.
8. WD 73, 20 Eylül 1939.
9. WD 75, 22 Eylül 1939.

> [A]şkım, sen benim "yaşamımdaki bir şey" değilsin –hatta en önemlisi bile değilsin– çünkü yaşamım artık bana ait değil; çünkü onla ilgili kederlenmiyorum bile ve sen hep *ben*sin. Sen çok daha fazlasısın, benim bir geleceği öngörmeme ve bir yaşamı gerçekleştirmeme izin veren sensin. Şu anda olduğundan daha fazla, bir olamayız.[10]

Geçmişe dönüp bakıldığında, Sartre'ın birkaç kadının aynı anda biricik yeri doldurulamazlığına ilişkin övgülerde bulunabileceğini biliyoruz; bu da mektuplardaki beyanlarını çok ciddiye almayı zorlaştırıyor. Ama Sartre'ın günlüklerinde bile Beauvoir, ayrı bir önem kazanmıştır. "Morganatik evliliklerinin" onuncu yıl dönümü olan 14 Ekim'den önceki günlerde Sartre, ona ne kadar borçlu olduğu üzerine düşünür: "Dünya onsuz "çöl" olurdu." Üç gün boyunca Beauvoir'dan mektup almamıştı ve mektupların yokluğu, bu durumla yüzleşme cesaretinin ne ölçüde "Kunduz tarafından anlaşılma, desteklenme ve onaylanma emniyetinden" geldiğini fark etmesini sağladı. Bu olmadan, diyordu Sartre, "her şey parçalanırdı."[11]

Bir daha ne zaman birbirlerini göreceklerini bilmiyorlardı; Beauvoir'a nerede olduğunu söylemesine bile izin verilmiyordu. Sartre görevdeyken bir lise öğretmeni olarak hâlâ maaşını alıyordu, bu yüzden Olga ve Wanda'yı Paris'te tutma imkânı vardı: Ayrılmak ya da iş bulmak zorunda kalmayacaklardı. Erkekler uzaktayken Beauvoir, "Kosaklar"la (Sartre kız kardeşleri böyle adlandırmıştı) daha fazla zaman geçirdi: Birlikte Vavin'de yeni bir otele, Hotel du Danemark'a, taşındılar. Ama Beauvoir hınçla boğuşuyordu: O sıkı çalışıyordu, yaşamda kendi yolunu çiziyor, kendi parasını kazanıyordu. O ve Sartre'ın desteklediği (Beauvoir, Hélène'in Wanda'yla paylaştığı sanat stüdyosunun ücretini ödüyordu) kız kardeşlerse, sözde uğraşlarında çok az ilerleme kaydediyordu.

Olga ve Wanda, açıkça *onların* erkekleri olarak Bost ve Sartre'a yazdı; Beauvoir gizlice kendine ait erkekler olarak her ikisine de yazdı. Olga'yla birlikteyken, Bost'tan gelen son mektubunun kalınlığını gördü: Kendinin aldığı mektuplardan daha büyüktü, o mektuptaki sözler daha duygu dolu olabilir miydi? Beauvoir, artan sıklıkla kıskançlık ve suçluluk duygularının etkisi altında kalıyordu. Bir gece Olga'nın, ona Bost'a yazdığı bir mektubu göstermesini istediği bir

10. WML 275, 2 Ekim 1939.

11. Jean-Paul Sartre, *Carnets de la drôle de guerre*, Paris: Gallimard, 1995, s. 116-21, 10 ve 11 Ekim 1939. Bu 1995 baskısı Eylül-Ekim 1939'u kapsayan ilk defteri içerir; bu kısım ilk Fransızca ve İngilizce baskılardan çıkarılmıştır.

rüya gördü: Soğuk terler içinde uyandı.[12] İki hafta sonra Beauvoir, Bost'tan gelen bir mektubu okuduktan hemen sonra Olga odasına girdi. Olga ne okuduğunu bilmiyordu, ama Beauvoir "hoş olmayan bir his" duydu –buna karşı "kendini savunmaya" çalıştı ama Bost'un Olga'yı sevdiğini biliyordu; yaptığı yalnızca bahaneler üretmekti. "Bu çabayı harcamak benim büyük bir çöküntü hissetmeme neden olsa da; onun diğer taraftan Olga'yı sevmesi ve benim de onu sevmem mümkün." Kendini çok mutsuz hissediyordu ve Sartre'ın olaylara farklı bir açıdan bakmak için orada olmasını diledi.[13] Haftalardır moral bozukluğu ve kafa karışıklığına düşüyordu: "Savaş yine içimde ve etrafımda, nereye konacağını bilmeyen bir ıstırap."[14]

Kendini ilişkilerdeki bu boşluktan uzaklaştırmaya çalıştığında, daha da fazla içine düşüyor gibi görünüyordu. Başka bir eski öğrencisi –Nathalie Sorokin– onunla cinsel bir ilişki istedi; ancak Beauvoir bunun iyi bir fikir olduğundan emin değildi: "Ne yapacağımı bilmiyorum ve bu beni gerçekten huzursuz hissettiriyor."[15] Bianca'yla olanlar da daha kötüye gidiyordu: Beauvoir'a "tüm bu insanları defetmesini" söyleyen mektuplar gönderiyordu; Beauvoir bunu, boğucu bir şekilde sahiplenici ve can sıkıcı bir şekilde kendini beğenmiş buluyordu.[16] Sartre, Bost ile Olga'yla ilişkileri yıllarca öncesine dayanıyordu: Onlardan öylece uzaklaşıp gitmeyecekti. İyi gidiyor gibi görünen tek şey romanıydı –yazma zamanını korumak için mücadele etmek zorunda kaldı, ama romanı gerçekten de şekil almaya başlamıştı.

Ekim ayının sonunda Sartre, Beauvoir'a bulunduğu yerin ayrıntılarını şifrelenmiş bir şekilde içeren bir mektup gönderdi.[17] Beauvoir, onu görmek için oldukça uzun bir yol gitti, sağlık raporu almak için hasta numarası yaptı, böylece seyahat onay belgesi alabildi. 31 Ekim'de gece geç saatte ulaştı; ertesi sabah Sartre'ın kahvaltı yaptığı bara gitti, böylece o Beauvoir'ın geldiğini anlayacaktı. Üniformalı olduğu için birlikte görülmemeliydiler, bu yüzden Beauvoir, Sartre'ı otel odasına götürdü. Beauvoir'ın izni yalnızca 24 saatti –uzatmasına izin verilir miydi?

12. WD 105, 15 Ekim 1939.
13. WD 120, 20 Ekim 1939.
14. WD 86, 4 Ekim 1939.
15. WD 98, 11 Ekim 1939.
16. WD 119, 29 Ekim 1939.
17. Sartre'dan SdB'a, 30 Ekim 1939, WML 322-3.

En sonunda Beauvoir, 5 Kasım'a kadar kaldı. Felsefeden, aşk yaşamlarının çetrefil karmaşasından ve romanlarından konuştular. Beauvoir, Sartre'ın Özgürlük Çağı üzerine devam eden çalışmalarını; Sartre da onun *Konuk Kız* üzerine devam eden çalışmalarını okudu. Beauvoir ona, kitabının kadın karakteri Marcelle'i yeniden kurgulaması gerektiğini söyledi. "Birisiyle konuşmanın, entelektüel yaşamımı tekrar bulmanın" ne kadar iyi hissettirdiğini neredeyse unutmuştu.[18] Tabii ki ders veriyor ve okuyordu ama okumak –hatta Husserl, Heidegger, Gide, Pearl S. Buck, Shakespeare, Gogol, Somerset Maugham, Jack London, Defoe, Agatha Christie, Arthur Conan Doyle ve Dostoyevski okumak bile– derin bir sohbetin eksikliğini gidermiyordu.

Beauvoir, Sartre'ın ve Bost'un askeri izinlerini paylaşma konusunda üzülmeye başlamıştı: Kosakiewicz'den kalan artık zamanı istemiyordu ve şimdi bir de Bianca Sartre'ın zamanından payını almak istiyordu. Sartre, Beauvoir'a güvence verdi: Evet, Wanda'ya karşı sıcak duygular hissediyordu; ama o yirmi iki yaşındaydı, çocuksu ve kararsızdı; ilişkinin savaştan daha fazla sürmesini beklemiyordu. Ve evet, hâlâ Bianca'ya yazıyordu –çoğu zaman Wanda'ya mektuplarından kelimesi kelimesine pasajlar kopyalıyordu– ama şevkini yitiriyordu. Orada geçirdiği dört geceden ikisini –alışılmadık derecede tutkulu bir şekilde– birlikte geçirdiler. Sartre ve Beauvoir arasındaki cinsel ilişki, 1939'da birbirlerinden uzak oldukları sırada bu kısa alevlenmeye rağmen, tamamıyla tekdüze olmuştu.[19]

Beauvoir, Sartre'a Bost'un Olga'yı sevmesinden dolayı hâlâ üzgün olduğunu söyledi ve şimdi özellikle Bost'un izinlerini Olga'yla paylaşmasını istemiyordu. Sartre, ona Olga'yı seven bir erkeği sevmeyi *seçtiğini* ve aslında Olga olmadan bu ilişkinin dengesiz olacağını hatırlattı. Kendinin bizzat bir ayrıcalık göstermeye niyeti yokken, Bost'tan ayrıcalık beklemek pek adil değildi.

Beauvoir, yavaş yavaş, olmak istediği kadın olmadığını fark etmeye başlamıştı. "Geçmişte" diye yazdı, "olmak istediğim şey, olduğuma inanmaya çalıştım." Ancak, o yıl –Bost nedeniyle, diyordu– "olumsalın mevcudiyetini, tutkulu olanı" tanımıştı. Kendine ilişkin bunu keşfetmesi, diye yazdı günlüğüne, ilginçti: "Bu, kendimi tanımaya (bu benim ilgimi çekmeye başladı) doğru bir adım. İyi tanımlanmış bir şey haline geldiğimi düşünüyorum. [...] Olgun

18. WD 129-30, 2 Kasım 1939.
19. SdB'dan Algren'e, 8 Ağustos 1948, TALA 208.

bir kadın olduğumu hissediyorum, yine de ne tür bir olgun kadın olduğumu bilmek isterdim."[20] Başarılı bir öğretmen olmuştu –o Ekim okulundan bir takdir belgesi aldı ve teşekkürlerini ifade etmek için birçok öğrenci ona kart gönderdi ya da onu kahve içmeye götürdü.[21] Ama bu yeterli miydi?

Beauvoir, Sartre'ı ziyaretinden döndükten birkaç gün sonra Bianca, onu görmek için Paris'e geldi. Beauvoir çok heyecanlı değildi –Bianca'nın son mektuplarını "öfkeli" bulmuştu, ki bizzat kendi duygularının soğumuş olduğu düşünüldüğünde bu endişe vericiydi. Sartre'ın Bianca'yla olan ilişkisinin "yalanını hissetti" ve onunla yakın olma "düşüncesinden rahatsız oldu" ama yine de onunla yattı. Daha sonra Beauvoir günlüğünde, Bianca'yla olan fiziksel hazzının "yanlış" olduğunu yazdı: Bianca'nın bedeninden "yararlandığını" ve şehvetinin "herhangi bir duygu içermediğini" biliyordu. Bu "yabani" bir şeydi ve daha önce hiç böyle hissetmemişti. Bu "mide bulandırıcı", diye yazdı –"*foie gras** gibi ve en kalitelisinden değil."[22]

Beauvoir'ın mektupları ve savaş günlükleri ölümünden sonra Fransızca olarak yayımlandığında, Paris basınının onu *machiste et mesquine* –maço ve aşağılık– olarak adlandırmaya iten bu tür pasajlardı.[23] Simone de Beauvoir'ın "bir erkek gibi" davranmak ya da düşünmekle suçlandığı ilk durum bu değildi. Ama Fransız basını için, Beauvoir'ın bu kadar dikkatsiz bir şekilde duygusuz bir maço gibi konuştuğunu duymak şaşırtıcıydı. Ve kendi davranışı yüzünden "yabani" ve "mide bulandırıcı" hissettikten sonra bile durmamış olduğunu görmek rahatsız ediciydi.

Ertesi gün Bianca, Beauvoir'a kız kardeşi Hélène'e maddi destek gönderdiğinden dolayı sitem etti –Bianca'nın akıl yürütmesine göre Beauvoir, bunu yapmayı bırakırsa Bianca'nın Paris'e daha sık gelmesi için masrafları ödeyebilecekti. Ve eğer Beauvoir öğretmenlik yapmayı bırakırsa onu görmek için daha fazla zamanı da olurdu. Bu can sıkıcı olmaktan öte bir şeydi; Bianca'ya bunaldığını hissettiğini söyledi. Sonra Bianca, Beauvoir'a, savaşa gitmek üzere

20. WD 132-3, 3 Kasım 1939.
21. Takdir belgesi için bkz. WD 109.
* Kaz ciğeri. (ç.n.)
22. WD 143, 147, 9-12 Kasım 1939.
23. Bkz. Annabelle Martin Golay, *Beauvoir intime et politique: La fabrique des Mémoires*, Villeneuve d'Ascq: Presses Universitaires du Septentrion, 2013, s. 147.

olan bazı arkadaşlarına kendini teklif etme (böylece bakire olarak ayrılmamış olacaklardı) fantezisi kurduğunu söyledi.[24]

Ziyaretin üçüncü gününde, Bianca'nın varlığı ağır bir yük haline geldi: Fantezilerini bir kenara bırakırsak, Bianca'nın sevgiyi onunla aynı şekilde görmediği Beauvoir için gittikçe daha açık hale geliyordu. Bianca sevgiyi "simbiyoz" olarak görüyordu; insanların yalnız kalmaktan ya da çalışmak istemekten gerçek bir haz alabilmesini anlamıyordu. Bir keresinde Bianca, Beauvoir Sartre'ı ondan daha çok seviyor diye gözyaşlarına boğuldu. Beauvoir şaşkındı: "Ona asla aksini söylemedim. Kendine böylesi kolayca yanılsamalar yaratmasından nefret ediyorum."[25]

Beauvoir, Bianca'yı; yaşamının merkezine Beauvoir ve Sartre'ı yerleştirmek yerine "kendini, kendi yaşamının merkezinde hayal etmeye" teşvik etmeye çalıştı. "Kendi benliğiyle temas halinde olan bir insan olmalı" diye yazdı Beauvoir günlüğüne –ama Bianca'nın bunu zor bulduğunu açıkça görebiliyordu. Bianca gider gitmez Beauvoir, kendi "vicdan azabı ve şefkati" nedeniyle "huzursuz" hissetti. Beauvoir kendi davranışını "utanç verici" olarak değerlendirdi.[26]

Kasım ayı ilerledikçe, Olga'yla ilişkisindeki sahtekârlıkla mücadele ediyordu. Ama sonra Olga, Beauvoir'a Bost'a yazmayı bıraktığını ve tekrar yazmaya başlayamayacağından korktuğunu söyledi. "Her zaman Bost hakkında düşünmüyorum", dedi Olga. Ayrıca bir ilişki birbirinizi yalnızca birkaç ayda bir, birkaç gün gördüğünüzde ne kadar anlamlı olabilirdi? Savaş başlayalı yalnızca birkaç ay geçmişken, Olga açıkça bir şeylere son vermenin daha iyi olacağını söyledi. Beauvoir, Bost'un çıkarlarını savunmaya çalıştı –Bost, Olga'yla ilişkisinin sona ermesini istemiyordu, yalnızca onun yazmasını istiyordu.

Beauvoir, Olga'yı tamamen anlaşılmaz buluyordu. Bost'u seviyorsa, neden yaşamını onunla paylaşmak istemiyordu? Bost savaştayken ve birkaç sıcak söz ona bu kadar çok mutluluk getirebiliyorsa, bir mektup yazma emeğini nasıl, bir fayda olarak değil, bir maliyet olarak görebiliyordu? Beauvoir için mektuplar bir cankurtaran halatıydı. Bost'un ve Sartre'ın yaşamına katılmak istiyordu –ancak ikincisinde [Sartre'da] "ikimiz için de gerekli

24. WD 144, 10 Kasım 1939.
25. WD 147, 11 Kasım 1939.
26. Bkz. WD 147-9.

olan entelektüel bir yaşam olgusunun işleri çok daha kolay hale getirdiğini" fark etmişti.[27]

1939'un son aylarında Beauvoir, Sartre orada olmasa bile Paris'te entelektüel bir yaşama sahip olabileceğini keşfetti. Arkadaşı Collette Audry, onu filozof Jean Wahl'le yemeğe davet etti ve ilk başta gidip gitmeme konusunda emin olamadı –haftalık zaman çizelgesindeki değişiklikler Olga ve diğerlerinin öfkeli tepkilerini kışkırtabilirdi. Ama bunu yapmaya karar verdi; "insanları görmeye ve biraz ciddi sohbetler yapmaya" ihtiyacı vardı. Akşam yemeği gününde, romanının (*Konuk Kız*) kesinlikle basılacağına ilişkin bir önsezisi vardı –"Ciddiye alındığım izlenimine kapıldım." Ve akşam yemeğinde, kendi konuşma yeteneğinden etkilenmişti. Aynı, on iki yıl önce Sorbonne'daki gibiydi, diye yazdı günlüğüne. Neden, diye merak etti, her zaman başka insanların kendinden daha "ciddi" olduğunu düşünmüştü.[28]

Giderek daha fazla, kendini incelemeye ihtiyacı olduğunu hissediyordu. Bir arkadaş, Marie Ville, Sartre'ın onu tahakkümü altına aldığını söyledi. ("Hiç komik değil" dedi Beauvoir.) Ama Beauvoir'ın, Sartre'ın felsefesinde katılmadığı şeyler bulmaya başladığı doğruydu –istenç hakkındaki fikirlerine katılıyordu. "Ama onun etiğine nasıl bir içerik vereceğini bilmiyorum."[29]

Stépha da derine inen sorular soruyordu. Bianca'nın Kasımda Paris'e yaptığı ziyaretten sonra şunu sordu: Simone lezbiyen miydi? Beauvoir, heteroseksüel olması konusunda hiçbir kuşku ifade etmedi; ancak sık sık kadınları –özellikle de okulundan genç kadınları– cezbetmişti ve gerçek şuydu ki, diye yazıyordu Sartre'a, "bu tür ilişkiler için bir tür tat alma duyusu geliştirmişti."[30] Kadınlarla cinsel ilişkiye girmek hoşuna gidiyordu, ancak bunun, onun için, ikinci derece olduğunu ima ediyor gibi görünmektedir. Bianca'yla fiziksel ilişkisi 1939 Noelinde hâlâ devam ediyordu –Bianca Aralık ortasında Paris'e geri dönmüştü– ama şimdi onun ilgisini talep eden başka bir genç kadın vardı. Nathalie Sorokine, mezuniyet sınıfındaydı; Beauvoir'a delicesine âşık olmuştu.

Nathalie Sorokine'in anne babası doğuştan Rustu; devrimin ayaklanmaları sırasında ayrılmıştı ve şimdi vatansızdı. Nathalie

27. WD 157, 16 Kasım 1939; WD 159.
28. WD 176-7, 2 Aralık 1939.
29. WD 192, 14 Aralık 1939. Marie Ville'in yorumları için bkz. WD 187. Marie Ville anılarda ve günlüklerde Marie Girard ya da "Ay Kadın" olarak anılır.
30. SdB'dan Sartre'a, 11 Aralık 1939, LS 206.

uzun boylu, hırçın, zekiydi ve mezuniyet sınavında felsefede başarı göstermişti –Beauvoir, onunla Kant ve Descartes hakkında konuşmaktan hoşlanıyordu. Nathalie daha fazla felsefe okumak istiyordu; ama annesi boşanmıştı ve Sorbonne'daki öğrenim ücretini ödeyecek imkânı yoktu. Annesi Nathalie'yi, eğitimine devam etmek yerine bir iş bulmaya teşvik ettiğinde Beauvoir, harç ücretlerini ödemesine yardım etmeyi teklif etti, böylece 1939'da Sorokine okula kaydını yaptırdı.

Bianca'yla aynı yılda, 1921'de doğan Sorokine, Ekim ayından beri Beauvoir'la cinsel ilişkiye girebilmek için uğraşıyordu. Beauvoir'ın yaşamında Sartre, Bost, Olga ve Bianca'nın varlıklarını kıskanıyordu: Kendini "beşinci sırada"ymış gibi hissediyordu. Sorokine sorunlu bir genç kadındı, bisiklet çalıyor ve mağazalardan kalem setleri aşırıyordu. İhtiyaç duyduğu şeyler için para toplamak amacıyla, bu kalemleri lisede yeniden satıyordu; Beauvoir'a, anne babasının ona "parazit" dediğini ve bulduğunu, ondan para alma konusunda hiç çekinmediğini söyledi. Aralık ayında Beauvoir, Nathalie'ye fiziksel bir ilişki kurmanın onlar için iyi olmayacağını söyledi. Ama sonra, 14 Aralık 1939'da Sorokine, Kant üzerinde çalışmak yerine giyinik olan Beauvoir'ı okşamaya çalıştı. Beauvoir o gece Sartre'a, "Yapacak bir şey yok, benimle yatmak istiyor", diye yazdı.[31] Beauvoir bunu yapmak istemiyordu, böyle yazmıştı günlüğüne; ama "bu onun [Nathalie'nin] gerçekten istediği şeydi –ve bu durum mide bulandırıcı ve katlanılamaz."[32]

Beauvoir, bir hafta sonra Sartre'a Sorokine'in onu sevdiğini söylediğini ve onu sanki bu resmi bir aşkta olduğu gibi öpmeye çalıştığını yazdı. "Eğer özgür olsaydım" diye yazdı Beauvoir, kendini bu öykünün içine hızla atardı. Ama bu olay sürdükçe, iki kadın tarafından "kadınsı ve bedensel olarak" tutkuyla sevilmek ona garip hissettiriyordu: Bianca ve Sorokine.[33] Neden aniden kendini "özgür olmayan" biri olarak ele aldığı belli değil: Erkeklerle tekeşliliğe açıkça inanmıyordu, neden kendini kadınlarla farklı bir standarda bağlasındı? Politik olarak "özgür olmayan" biri olarak hissetmesi pek olası değil: 1942'de eşcinsel ilişkiler için rıza yaşı 1942'de 21'e yükseltilecekti (heteroseksüel ilişkilerdeyse rıza yaşı

31. SdB'dan Sartre'a, 14 Aralık 1939. *Lettres à Sartre*, s. 351 (Fransızca baskısı).
32. WD 192, 13 Aralık 1939.
33. Bu mektupta Olga tarafından böyle sevilmiş olmaya ilişkin herhangi bir değini olmadığını belirtelim. SdB'dan Sartre'a, 21 Aralık 1939, LS 223.

13'te sabit kalır). Ancak 1939'da Beauvoir'ın ilişkileri hem rızaya dayanıyordu hem de yasaldı.

Beauvoir'ın rahatsızlığı o ay, Sartre'ın Bianca'yla ilişkisini bitirmeyi planladığını söylemek için ona yazdığından ortaya çıkmış olabilir mi? Beauvoir, ilişkinin sona erdirilmesinin Sartre'ın düşündüğü kadar kolay olacağını düşünmüyordu: Beauvoir, Bianca'nın (Beauvoir'ın kendi sözleriyle) "nasıl kullanıldığının" farkındalığından artık kaçınamıyordu.[34]

O Noel'de Mégève'de Beauvoir yalnızken, yazma işi üzerine çalıştı ve ne kadar başarılı olduğuna şaşırdı. Esinlenmiş ve odaklanmış hissetti –ve gelecekteki projeleri hayal etmeye yetecek kadar, romanının sonuna yakın hissetmeye başlamıştı. Beauvoir "bütün bir yaşam hakkında bir roman" yazmak istiyordu.[35] Kendi çalışmalarının yanında Sartre'ın çalışmalarını okuyor ve yorumluyordu. Sartre özgürlük kavramı üzerinde çalışıyordu ve Beauvoir'a devam eden çalışmalarının bir kısmını gönderdi. Beauvoir ona çalışmasını öven, onu Bergson ve Kant'ın felsefeleriyle karşılaştıran bir mektup gönderdi –ama ona, argümanın geri kalanı olmadan onu gerçekten eleştiremediğini söyledi. Eğer şimdi bir itirazda bulunmak zorunda kalırsa, diye yazdı, sorusu şu olurdu: İnsan kendi özgürlüğünü tanıdıktan sonra, ne yapması bekleniyordu?[36]

Beauvoir onlu yaşlarında; Bergson, Fouillée, Lagneau ve diğerlerini okuduğundan beri özgürlük felsefeleriyle ilgileniyordu. Bu konu *agrégation*un ana konusu olduğundan, o ve Sartre onu tartışmaya çok zaman harcamıştı. Özgürlüğü soyut bir kavram olarak düşünmek ve tüm özgürlüklerin, Sartre'ın yaptığı gibi, eşit olduğunu iddia etmek iyi hoştu. Ama Beauvoir *yaşanabilecek* bir felsefe istiyordu. İnsanların yaşadığı yaşamlara baktığında, onların özgürlüklerinin eşit olmadığı sonucuna varmıştı; çünkü (daha sonra söylediği gibi) "durumlar farklıdır, dolayısıyla özgürlükler de farklıdır."[37]

12 Ocak 1940'ta Beauvoir, Sartre'a romanı *Konuk Kız*'ın ilk yüz altmış sayfasını yazdığını söyledi –Sartre ziyarete geldiğinde ona göstermeyi dört gözle bekliyordu. Ve Sartre'a kendi ve Bienenfeld'in

34. WD 210, 30 Aralık 1939.
35. WD 210, 30 Aralık 1939.
36. SdB'dan Sartre'a, 14 Aralık 1939. *Lettres à Sartre*, s. 350. Aynı gün günlüğüne Beauvoir şöyle yazdı: "Onun nasıl etiğine bir içerik vereceğini bilmiyorum" (14 Aralık 1939, WD 192).
37. Beauvoir, aktaran Bair, s. 270.

"Sarılmalar"ı olduğunu söyledi: "Sana her şeyi söyleyecek olursam, onun bedeninin olağan pas benzeri kokusuna ek olarak, durumu oldukça nahoş hale getiren keskin bir dışkı kokusu vardı. Onunla arkadaşlık sürdükçe bir sorun yok– ama fiziksel ilişkilerimiz benim için oldukça tatsız."[38]

Böyle dramatik bir tiksinti ifadesi, Beauvoir'ın diğer lezbiyen ilişkilerinden açıkça hoşlandığı ve Bianca'nın yaşam boyu arkadaşı olarak kalacağı (her iki kadının da açıklamalarında böyleydi) göz önüne alındığında, sarsıcı ve rahatsız edicidir. Beauvoir başka bir kadının bedeninden gerçekten tiksinmiş midir? Bu, kendi davranışından tiksinmesinin psikosomatik bir ifadesi olabilir mi? Beauvoir sonunda Bianca'yla ayrıldığında, erkeklerle cinsel ilişkiyi tercih ettiğini söyledi.[39] Ama Beauvoir tiksinmesine ve ilişkileriyle ilgili artan rahatsızlığına rağmen –hatta o Ocak ayında Bianca'yı ilk gördüğünde "buz gibi soğuk" bile olsa– yine de onu haftada iki gece görmeyi kabul etti.[40]

Bu sırada Sartre, Beauvoir'a ondan ayrı olduğunda "dünyanın geri kalanına (annem dışında) hiçbir şey ifade etmediğini" yazdı. Sartre savaşın sonunda "eski derisini atıp değiştirmiş olacaktı"; çünkü "bu iyi hanımlardan hiçbiri sadakat haklarını elde etmiş olmayacaktı."[41] Ancak iki gün sonra yazılan bir mektupta Beauvoir, Nathalie Sorokine'le yatakta olduklarını anlatır. Olayı Sartre'a tarif ettiğine göre, onlar çıplaktı; isteme felsefesi üzerine bazı pasajları birlikte okumayı düşünüyordu: "Sarılmalar yeniden başladı, bu sefer karşılıklıydı. Kos'la olan kesinlikle bu değildi. Ama onun bedeninden yoğun bir haz aldım."[42]

Sartre'ın 16 Ocak'taki yanıtı şöyleydi: "Birinin yanımda olmasının nasıl bir şey olduğunu yarım yamalak hatırlıyorum, sen hariç, sen benim ne düşündüğümle ilgileniyorsun ve beni anlıyorsun."[43] Ertesi gün şöyle haykırıyordu: "Neler oluyor? Ne kadar çok ilişki ve aşkın keyfini çıkarıyorsun, ufaklık!"[44]

Sartre sonunda, *Varlık ve Hiçlik* olarak yayımlanacak felsefe üzerinde uğraşıyordu; Beauvoir'a bundan bahsettiğinde, "Kulağa

38. SdB'dan Sartre'a, 12 Ocak 1940, LS 252.
39. Bkz. Lamblin, *A Disgraceful Affair*, s. 90.
40. Bkz. WD 217-20.
41. Sartre'dan SdB'a, 12 Ocak 1940, QM 25.
42. SdB'dan Sartre'a, 14 Ocak 1940, LS 255.
43. Sartre'dan SdB'a, 16 Ocak 1940, QM 31.
44. Sartre'dan SdB'a, 17 Ocak 1940, QM 33.

ne kadar baştan çıkarıcı geliyor, her sorunu çözen şu Hiçlik teorisi!" diye yanıtladı.[45] Sonraki ay Sartre, Beauvoir'a heyecanla yazdı; çünkü sonunda kendi için "entelektüel olarak uygun bir yer" bulduğunu düşünüyordu. "Bir zaman teorisinin ışıltılarını görmeye başlıyorum. Bu akşam yazmaya başladım. Bu sizin sayenizde oldu, bunun farkında mısınız? Françoise'nın saplantısı sayesinde: Pierre, Xavière'in odasındayken, onu gören bir bilinç olmaksızın, orada tamamen kendi başına yaşayan bir nesne var."[46] (Françoise, Pierre ve Xavière *Konuk Kız*'daki karakterlerdir.)

Sartre ertesi gün mektup almadı, bu yüzden ona tekrar yazdı. Hâlâ zaman teorisi üzerinde çalışıyordu ama kendini boş hissediyordu... Beauvoir neden yazmıyordu? "Keşke burada olsaydın; o zaman her şey iyi olurdu."[47]

Sartre'ın zaman teorisine ilham verdiğinden dolayı, Beauvoir'a teşekkür etmek için mektup yazdığı gün, Beauvoir sınıfından beklenmedik bir not aldı. Onu hiç görmediği altı aydan sonra, Bost oradaydı. Onunla buluşmak için koşarken titriyordu ve günü hararetle konuşarak geçirdiler. Birlikte üç gün, üç gece geçirdiler, sonra Bost, Olga'yı görecekti. Geçen yıl Beauvoir, Bost'a onu "tüm ruhuyla" sevdiğini söylemişti.[48] Şimdi Sartre'a şunu yazıyordu: Kendi ve Bost "asla birbirimize söylemek zorunda olduğumuz şeyin sonuna gelmeyeceğiz"; ileriye bakınca, "Bost mutlak olarak kesin –hatta zorunlu– bir şekilde geleceğimin bir parçasını oluşturuyor."[49]

Bunun nedeni belki bu mektuptan, belki Wanda'nın Sartre'ın önceki yıldan terk edilmiş sevgililerinden birini keşfetmesinden; ya da belki de Beauvoir'dan günlerce başka bir mektup alamamasındandı. Nedeni ne olursa olsun, Sartre korkmaya başlamıştı:

> Garip bir durumdayım, delirdiğim zamandan beri kendimden hiç bu kadar rahatsız olmamıştım. [...] Tatlım, sana o kadar ihtiyacım var ki [...] Seni seviyorum. Korkarım, bulaşmış olduğum tüm yalanlarla size biraz aldatıcı gibi görünüyor olmalıyım. Korkarım ki kendinize aniden sorabilirsiniz [...] bana da yalan söylüyor olabilir mi, bana da her şeyi anlatmıyor olabilir mi? Küçüğüm, sevgili Kunduz'um, yemin ederim ki sana karşı tamamen hilesizim.[50]

45. SdB'dan Sartre'a, 19 Ocak 1940, LS 261.
46. Sartre'dan SdB'a, 18 Şubat 1940, QM 61.
47. Sartre'dan SdB'a, 19 Şubat 1940, QM 64.
48. SdB'dan Bost'a, 5 Şubat 1939, CC 234.
49. SdB'dan Sartre'a, 18 Şubat 1940, LS 277.
50. Sartre'dan SdB'a, 29 Şubat 1940, QM 87-8.

Ertesi gün Sartre tekrar yazdı, artık baştan çıkarma oyununu oynamak istemediğini açıkladı. Durumları kolaylaştırmaya kararlı olarak, Bianca'ya bir ayrılık mektubu yazdı. Beauvoir, kısa süre sonra Bianca'yı gördü: Bianca incinmiş, kızgın ve kuşkuluydu. Sartre açısından bu, tam yüz seksen derecelik bir dönüştü –onun sadece birkaç hafta önceki mektupları, "üçünün" savaştan sonra sahip olacakları gelecekten bahsediyordu. Bianca öfkeli olmakta haklı, dedi Beauvoir Sartre'a: Onların [Beauvoir ve Sartre'ın] insanlara davranış biçimleri "kabul edilemezdi."[51]

Sonunda Beauvoir, yanlış yaptığını itiraf ediyordu –ve Sartre'ın yanlışıyla yüzleşiyordu. Ama bunu geri almak için yapabilecekleri hiçbir şey yoktu. 1940 yılında Bianca Bienenfeld bir çöküntü yaşadı; "terk edilme ve kalp kırıklığı altında ezilmiş" hissediyordu.[52]

Kesin olarak bildiğimiz şey, Sartre'ın 1940 Şubat'ında Bianca'dan mektupla ayrıldığıdır.[53] Sartre, Beauvoir'a Bienenfeld'ın onu ne kadar sert bir şekilde azarladığını anlatmak için yazdı; 27 Şubat'ta Beauvoir, önce Sartre'a duyduğu sevgiyi kısaca ifade etti, sonra suçlama korosuna katıldı: Sartre onunla "gerçekten çok ileri gitmişti" –"dürüst olmak gerekirse, kafanıza ne koymuştunuz bilmiyorum." Bienenfeld Beauvoir'ı görmeye gelmiş, Sartre'ın mektubunu göstermişti. Mektubun içeriği günümüze kalmamıştır –bu yüzden Beauvoir'ın kendi davranışı hakkında bildiklerimiz göz önüne alındığında, tepkisinin ikiyüzlü olup olmadığı açık değildir –ama Beauvoir, Bianca'yı aşağılanmış ve nefret etmiş olarak betimledi: "Onun o akşamki tutumunu tahmin edilebilir buldum; iğneleyiciydi ve haklıydı. [...] mektubunuz savunulamazdı."[54]

Sartre vicdan azabıyla yanıt verdi, mektubun "berbat" olduğunu, "bu mektubun postalamasında olduğu gibi bu denli rezil" bir şeyi "hiçbir zaman" yapmadığını kabul ediyordu.[55] Takip eden günler ve haftalar boyunca Sartre ve Beauvoir arasındaki yazışmalar, Bienenfeld'la ilgili pek çok tartışmayı içeriyordu: Beauvoir, onun ayrılığı ilk başta zor bulduğunu ancak kendini toparladığını düşünüyordu; Beauvoir, onunla yemeğe gitmeyi sürdürüyordu, onunla felsefe hakkında tartışıyorlardı ve Bienenfeld, Beauvoir'a romanıyla ilgili görüşlerini söylüyordu. O, *Konuk Kız*'ı "düşünce

51. SdB'dan Sartre'a, 4 Mart 1940, LS 285'te.
52. Lamblin, *A Disgraceful Affair*, s. 9.
53. Lamblin, *A Disgraceful Affair*, s. 86.
54. SdB'dan Sartre'a, 27 Şubat 1940, LS 279.
55. Sartre'dan SdB'a, 28 Şubat 1940, QM 85.

yokluğu" nedeniyle keyif verici olan (Hemingway'ler gibi) Amerikan romanlarıyla karşılaştırarak, onda "çok fazla düşünce" olduğunu söyledi.[56] Beauvoir'a romanlarının "çok fazla felsefe" içerdiğini söyleyen tek olumsal sevgilisi Bienenfeld olmayacaktı. Ancak, Beauvoir'ın yaşamındaki ilişkilerden, eğer varsa, çok azı düşüncelilik eksikliği konusunda Bianca'yla olan ilişkisine rakip olabilirdi. 1940'ın ilk aylarında Beauvoir, bu ilişkilerin acı çekmesine –çok fazla acı çekmesine– neden olduğunu itiraf etti. 3 Mart'ta Sartre'a şöyle yazdı: Bizi –aslında senin kadar kendimi de– suçladım, geçmişte, gelecekte, mutlak olarak: insanlara davranış biçimimizi. Onun bu kadar çok acı çekmesini başarmış olmamızın, kabul edilemez olduğunu hissettim."[57]

23 Mart – 11 Temmuz arasında Beauvoir'ın yazışmalarında bir eksiklik vardır.[58] 7 Mayıs 1940'ta romanı yayımlanmak üzere Gallimard tarafından kabul edildi.[59] Üç gün sonra, 10 Mayıs 1940'ta Almanlar; Hollanda, Belçika ve Lüksemburg'u işgal etti ve Bost, Belçika sınırına nakledildi. 12 Mayıs'ta Almanlar, Fransız sınırlarını çevreleyen Maginot hattının etrafına geldi. Hava yoluyla ve karadan saldırıyordu. 21 Mayıs'ta Bost, bir şarapnelle karnında vuruldu. Kanaması çok kötüydü, bu yüzden bir sedyede Kızıl Haç merkezine ve oradan da ameliyat için bir askeri hastaneye götürüldü. Hayatta kaldığı için şanslıydı; ancak sınır hattından çıkarıldığı için daha da şanslıydı. Sartre rahatlatıcı bir şekilde, Beauvoir'a Bost'un cepheden tahliye edilmiş olmasının "en iyi olası haber" olduğunu yazdı.[60] Bost'un alayı küçüldü; 23 Mayıs'ta Paul Nizan, düşman ateşiyle öldürüldü.

9 Haziran 1940 akşamı Beauvoir, Bianca'dan bir not aldı. Bütün gün onu aramıştı, diyordu notta: Saat kaç olursa olsun, lütfen Flore'a gelir miydi? Beauvoir sıkıntılı yüzlerle dolu bir odaya geldi. Bienenfeld'in babasının bağlantıları ve istihbaratı vardı: Almanlar, Paris'e girmeye yakındı. Ertesi gün babasıyla birlikte ayrılıyordu. Beauvoir, Yahudi olmadığından durumun onun için daha az acil olduğunu biliyordu; ancak yine de onlara katılmak isteyip istemediğini merak ediyordu.

56. SdB'dan Sartre'a, 1 Mart 1940, LS 282.
57. SdB'dan Sartre'a, 4 Mart 1940, LS 285.
58. Bkz. LS 311.
59. SLBdB, "Chronologie", MPI, lxxix.
60. Sartre'dan SdB'a, 29 May 1940, QM 206.

Beauvoir ağlıyordu, Fransa'nın zor durumda olduğu acı gerçeği onu yıkmıştı; sevgililerinden biri vurulmuş ve diğeri savaş esiri olmak üzereydi. Ertesi gün Beauvoir, Bienenfeld'lere katıldı ve yaklaşık 3 milyon kişi Paris'ten ayrılıyordu. 14 Haziran'da Paris düştü. Teslim olmayı takip eden günler hızlı bir şekilde geçti ve 22 Haziran'da Mareşal Pétain, Nazilerle bir ateşkes imzaladı. Almanlar, Paris dahil, Fransa'nın kuzey bölümünü; Pétain, Vichy'nin güney başkentinden başlayan "Serbest Bölge"yi kontrol edecekti.

Simone bir ayını La Pouèze'deki taşrada, bir arkadaşının Laval yakınlarındaki kır evinde geçirdi. Ancak Paris'e, Sartre ve Bost'tan gelecek haberlere dönmek için sabırsızlanıyordu. Bildiği kadarıyla Paris'*te* bile olabilirlerdi. Bu yüzden dönmek için ayrıldı, bir Alman askeri kamyonuna bindi. Döndüğünde, Lüksemburg Bahçeleri'nde Senato'ya Nazi bayrağı asılmıştı. Anne babasını ve Sorokine'i gördü ve büyükannesinin evine taşındı.[61] Otel Danemark'ta bekleyen tek bir mektup vardı –Sartre'dandı, Paris'ten ayrılmadan önceki günden.

Beauvoir, Bost'un Taverny'deki anne babasını arayarak Bost'u sordu; Bost, Avignon yakınlarındaki bir askeri hastaneye götürülmüştü.[62] L'Aigle'de ailesiyle birlikte olan Olga'ya telefon etti; Olga güvendeydi. Hélène hâlâ Lionel'le Portekiz'deydi, güvendeydi ama yakında değildi.

Başkente dönmüş olan Beauvoir, Yahudi olmadığını belirten bir beyan olan Vichy yeminini imzaladı.[63] Daha sonra, imzaladığı için utanç duyduğunu ifade etti; ancak o sırada başka bir seçenek görememişti:

> İmzaladım; çünkü imzalamak zorundaydım. Tek gelirim öğretmenlikten geliyordu; karne kartlarım buna bağlıydı, kimlik belgelerim –her şey buna bağlıydı. Benim için başka seçenek yoktu. Bundan nefret ettim ama bunu tamamen pratik nedenlerle yaptım. Kimdim ben? Bir hiç kimse, olduğum şey buydu. Tanınmayan bir öğretmen hiçbir anlamı olmayan, hiçbir değeri olmayan ve kesinlikle hiçbir şey üzerinde tesiri ya da etkisi olmayan bir ifadeyi imzalamayı reddetse bunun ne yararı olurdu? Böyle bir ifadeyi imzalamayı reddetmenin yalnızca bir anlamı olurdu: Artık bir mesleğim ya da gelirim olmazdı. Kim, savaş zamanında, benim koşullarımda, böyle bir şeyi riske atacak kadar aptal olurdu ki?[64]

61. SdB'dan Sartre'a, 11 Temmuz 1940, LS 312.
62. SdB'dan Sartre'a, 11 Temmuz 1940, LS 315.
63. Fazlası için bkz. Ursula Tidd, *Simone de Beauvoir*, Londra: Reaktion, 2009, s. 70.
64. Bair, s. 242-3.

Mareşal Pétain'e göre, Fransa iki savaş arasındaki yıllarda çürümeden mustaripti ve düzenin yeniden kurulması gerekiyordu. Fransız halkı unutulmuş değerlerine geri dönmeliydi: "Çalışma, Aile, Memleket" rejimin sloganıydı.[65] İşgal altındaki Paris'te Beauvoir, "tam da nefes alıyor olma olgusu bir anlaşmayı içeriyordu" dedi.[66] Saatler Alman zamanına ayarlanmıştı ve Beauvoir karartma zamanı sonrasında dünyayı balkonundan izlediğinde, dünya olağandışı bir biçimde aydınlıktı.[67]

Nathalie Sorokine hâlâ Paris'teydi ve Olga Temmuz ortasında dönmüştü. Beauvoir onunla buluştuğunda bilgilendirilecek o kadar çok şey vardı, saatlerce konuştular. Öncelikle Olga hamileydi. Bebek Bost'tan değildi (cepheden uzaktaydı) ama babasının kim olduğu bir yana, Olga bir çocuk istemiyordu –kürtaj olmak istiyordu. İşgal sırasında –güvenli bir kürtaj şöyle dursun– kürtaj yaptırmak için herhangi bir yol bulmak zordu. Ancak Beauvoir, ona bir adres buldu ve kürtaj sonrasında enfeksiyon geçirdiğinde ona iki hafta baktı.

Ağustos ayında Sartre, Trier yakınlarındaki Stalag XII D adında bir savaş esiri kampına transfer edildi. Oradaki koşullar iyiydi, haftada iki kartpostal yazmasına izin veriliyordu. Heidegger'in *Varlık ve Zaman*'ını okuyor, ilk tiyatro oyununu yazıyor ve *Varlık ve Hiçlik* üzerinde çalışıyordu. Beauvoir, Paris'te gamalı haçların önünden geçerek Dôme'da romanı üzerinde çalışmaya ya da Bibliothèque Nationale'de Hegel ve Jean Wahl'ı okumaya gidiyordu.[68] Temmuz ayında Hegel'in *Tinin Fenomenolojisi*'nde (*The Phenomenology of Spirit*), *Konuk Kız* için bir epigraf buldu.

Beauvoir, Hegel'le ilk olarak 1920'lerin ortalarında felsefe ders kitabında karşılaştı ve daha sonra kendiyle arasına mesafe koyacağı türden bir filozoftu: Hegel, tarihi, bir sistemin mantıksal gelişimi olarak ele alıyor, düşüncelerin tüm olayları açıklayabileceğini düşünüyor ve bireysel deneyimin değerini azaltıyordu. Hegel, Kierkegaard ve Marx'ın ünlü eleştirilerinin hedefiydi; bunun nedeni bize (Kierkegaard'un sözleriyle) "düşünceler sarayı"ndan başka bir şey vermemesi ve dünyayı değiştirmek yerine (Marx'ın sözleriyle) "dünyayı yorumlamak"tan memnun olan bir filozof olmasıydı. Ancak İkinci Dünya Savaşı sırasında Beauvoir, Hegel'i

65. Sandrine Sanos, *Simone de Beauvoir*, s. 88.
66. Simone de Beauvoir, *La Force de l'âge*, Paris: Gallimard, 1960, s. 549.
67. PL 456-7.
68. PL 456-8. Ayrıca bkz. WD 304-9.

okumasını, "bulabildiğim en yatıştırıcı etkinlik" diye tanımladı. Bu ona *agrégation* yılını hatırlatıyordu: "Kitapların, kitaplardaki düşüncelerin gerçekliği var ve bu insanlık tarihinde yalnızca bir uğrak –kendimi dünyada uzun süredir hissettiğimden daha fazla güvenli hissettim."[69]

Beauvoir, işten sonra, dikkatlice düzenlenmiş bir zaman çizelgesi tutuyordu: Olga'yla haftada iki akşam, Nathalie Sorokine'le iki akşam. Sorokine, son derece kıskançtı ve Beauvoir'ın esnek olmayan çalışma programına sinirleniyordu, Beauvoir çalışmak için zaman ayırmakta kararlı bir şekilde ısrar ettiği için, onu "buzdolabındaki saat" olarak adlandırıyordu. Bazen Beauvoir'ı görmek için sabah otelden çıkmasını ya da öğleden sonra okuldan ayrılmasını bekleme yoluna başvuruyordu. Bazen onlar tiyatroya ya da operaya gidiyordu: Savaş zamanı biletleri ucuz geliyordu.

Eylül ayında Bost, Paris'e döndü ve bir öğretmenlik işi aldı. Bu, Beauvoir'ın hafta içi çoğu gün onunla öğle yemeği yiyebileceği anlamına geliyordu; Perşembe günleri öğle yemeğini ailesiyle yiyordu. Gecelere gelince, Bost'un Cumartesi günü onundu. Beauvoir yazmaya devam ediyordu; bu arada Yahudiler'in girişini yasaklayan ve onların işe alımını reddeden işaretler artıyordu. Bost gazeteci olmak istiyordu, bu yüzden Beauvoir ona yazmada yardım etti. O kış Beauvoir, dikkatli bir şekilde Kierkegaard ve Kant okuyordu. Ama mademki Bost, Paris'e dönmüştü, Sartre'ın da dönebilmesini diliyordu.

Bost'un dönüşünden sonra Beauvoir, Bost'la olan ilişkisi hakkında Bianca'ya dürüst oldu ve kendiyle Bianca'nın birbirlerini daha az görmeleri gerektiğini düşündüğünü söyledi. Beauvoir'ın ona yalan söylemiş olduğunu bilmek, Bianca'ya büyük bir darbe oldu; "boğuluyor, batıyormuş" gibi hissediyordu. Sartre'ın Şubat ayında yaptığı u dönüşü kötüydü; ama Bianca bu kez "sözcüklerle ifade edilemeyecek kadar çaresizdi"; çünkü Beauvoir'a çok daha güçlü bir şekilde bağlıydı.[70] Beauvoir onu ne kadar derinden yaraladıklarını hâlâ tam olarak anlamamıştı; Sartre'a "Bianca'yla hemen hemen koptuklarını" yazdı ancak Bianca, Bernard Lamblin'le (sınıf arkadaşlarından biri, Sartre'in eski bir öğrencisi) bir ilişki yaşadığı için, durumun çözüleceğini düşünüyordu.

69. WD 304, 6 Temmuz 1940.
70. Lamblin, *A Disgraceful Affair*, s. 89.

Ancak Bianca'nın babası, onu Fransa'dan çıkaracak bir Amerikalıyla evlenmesini istiyordu: "David Bienenfeld" gibi bir adla ailesinin güvende olmadığını biliyordu. Bianca tanımadığı bir erkekle evlenmek istemedi; ama babası ısrar ediyordu. Montparnasse'da evlenmeye istekli bir Amerikalı buldu, ona para verdi ve Bianca yenilgiyi kabul etti. Ancak belirlenen günde Amerikalı düğüne gelmedi. Böylece Bianca ile Bernard –bir Yahudi ile Yahudi olmayan birinin evliliğinin içerdiği tehlikeye rağmen– 12 Şubat 1941'de evlendi. Bianca'nın anne babası, onun en azından kulağa daha Fransızca gelen bir ada sahip olacağı için rahatlamıştı.[71]

Kasım 1940'ta Beauvoir "karanlık depresyon günleri" geçiriyordu; eğer Sartre'ı bir daha asla göremeyecekse kendini öldürmeyi düşünüyordu.[72] Ocak ayında, artık felsefe okumak ve tarihe mesafeli davranmak depresyonunu durdurmuyordu. Günlüğünde bir solipsist olduğunu fark etmişti –bilincinin ve özgürlüğünün, kendi "içeriden bakışı"nın gerçek olduğunu; ancak etrafındaki diğerlerinin işlerini sürdüren karıncalar gibi olduğunu düşünüyordu. (Sartre, 1930'larda "Erostratus" adlı bir kısa öykü yazmıştı; öyküde gururlu kahraman, yedinci kattaki bir balkondan aşağıya bakıyor ve aşağıdaki tüm insanları "karıncalar" olarak görüyordu.) Beauvoir, *Savaş Günlükleri*'nde o ve Sartre'ın "antihumanist" olduğunu; ancak şimdi böyle olmakla hata yaptıkları yargısına vardığını yazıyordu.[73]

Konuk Kız'ı şimdi okuduğunda, geçmişine ait bir şeye baktığı yabancılaşmayla bakıyordu. *Konuk Kız* 1943 yılına kadar yayımlanmayacaktı. Ama Ocak 1941'de "bu artık benim olmayan felsefi bir tutuma dayanıyor" sonucuna vardı.[74] Beauvoir başka bir kadın olmuştu. Heidegger, Kierkegaard, Kafka ve Jaspers'i okumuş ve eski soruları –kurtuluş arzusunu– düşünüyordu. Bir sonraki romanının *bireysel durum* olarak adlandırdığı şeyle ve hem bireysel hem de toplumsal olmaktan kaynaklanan ahlaki gerilimlerle ilgili olmasını istiyordu –1941'in ortalarında *Başkalarının Kanı* (*The Blood of Others*) adını alacak kitabı yazmaya başladı.

Beauvoir'ın günlükleri, bir kez daha anılarında sunduğu versiyondan farklı bir yönü gösteriyor. Günlüklerinde, Sartre'ın siyasete dönmesini kendi düşünce ve eylemlerinin pahasına olduğu şeklin-

71. Lamblin, *A Disgraceful Affair*, s. 94, 92.
72. WD 318, 19 Kasım 1940.
73. WD 320, 9 Ocak 1941.
74. WD 320, 21 Ocak 1941.

de anlatıyordu. 1941 Mart'ının sonunda bir not aldığında on bir aydır Sartre'ı görmemiş olduğunu yazdı: Sartre, Paris'teydi. Sartre, sivil olduğunu iddia ederek ve neredeyse kör olan sağ gözünü hile olarak kullanarak kamptan çıkmıştı. Beauvoir onu gördüğü için sevinçliydi; ancak birkaç gün içinde şunu düşünmeye başladı: Bu aynı adam mıydı? Ahlak dersi veriyordu ve sabırsızdı, Beauvoir'ın Yahudi olmadığı beyanın imzalaması onu şoke etmişti. Özgür olmak iyi güzel, dedi Sartre, ama şimdi *eyle*meliydiler. Bahsettiği şey direnişti; Almanları Fransa'dan kovmaktı. Beauvior ise, iddiasına göre, bireyler olarak, tamamen güçsüz olduklarına hâlâ emindi.

8 Temmuz 1941'de Beauvoir'ın babası, hiçbir şey bırakmadan öldü. Babasının Beauvoir'a son sözleri şunlardı: "Yaşamını kazanmaya çok genç yaşta başladın Simone, kız kardeşinse bana çok paraya mal oldu."[75] Beauvoir onun için gözyaşı dökmedi,[76] ancak daha sonra annesinin yaşamında yeni bir sayfa açmasındaki cesaretten etkilendi; annesi için dul kalmak bir tür kurtuluştu. Françoise de Beauvoir, Georges'un "huysuzluğunun gürültüsüyle doldurduğu" Rennes Caddesi'ndeki aile dairesinden tiksinti duyuyordu.[77] Böylece 1942'de Blomet Caddesi'nde bir stüdyo daireye taşındı. Françoise sınavlara çalıştı ve Kızılhaç'ta yardımcı kütüphaneci olarak çalışmaya hak kazandı. Gönüllü oldu, yabancı diller öğrendi, derslere katıldı, yeni arkadaşlar edindi ve seyahat etti. Ancak Beauvoir'ın "tedbirli tavır" dediği şeyden vazgeçmedi: Halen kızının günah içinde yaşadığını düşünüyordu.[78]

Altı aydan kısa bir süre sonra, Françoise da annesini kaybetti.[79] Madam Brasseur'ün cenaze gününde Françoise sinir krizi geçirdi –yatakta kaldı ve Simone geceyi onunla geçirdi, elli beş yaşındaki annesini uyurken izledi. Georges'un ölümünden hemen sonra Françoise mali açıdan büyük kızına bağımlı kalmıştı. Beauvoir, zaten Hélène'in stüdyosunun ödemesini yaparak ona destek oluyor ve aynı zamanda "aile"nin diğer üyelerinin desteklenmesine yardım ediyordu. Bu yüzden Beauvoir, tasarruf yapmak zorunda kaldı: Dışarıda yemek yemeyi kesmeleri gerekecekti.

Onların direniş gruplarının, "Sosyalizm ve Özgürlük"ün, ilk toplantısı Beauvoir'ın Mistral'daki odasında yapıldı –o ve Sartre

75. VED 104.
76. VED 31.
77. VED 15.
78. VED 42.
79. Sylvie Le Bon de Beauvoir, "Chronologie", MPI, lxxxiii.

yeniden taşınmıştı, yine ayrı odalardaydı. Broşürler hazırladılar ve Paris'teki diğer gruplarla bir araya geldiler; gruplarıyla direnişin diğer üyeleri arasında bağlantı kurmaya çalışmak için sınırdan Vichy Fransa'sına gizlice girdiler. Ancak girişimleri başarısız oldu; komünist grup daha büyüktü ve daha etkili görünüyordu, bu yüzden Mayıs 1942'de Sosyalizm ve Özgürlük grubunun bazı üyeleri yerlerini devretti ve kısa bir süre sonra bu grup dağıldı.

Bu arada Sartre, Yahudi veya Mason olmadığı beyanını imzalamayı reddetti. Buna rağmen Pasteur Lisesi'ndeki işini elinde tutmayı başardı: Eğitim müfettişi direnişin bir parçasıydı, bu yüzden Sartre'ın itaatsizliğini görmezden geldi. Ve Ekim ayında Sartre'ı daha prestijli bir göreve aktardı: Condorcet Lisesi.

Böylece hayat tanıdık bir şekle geri döndü: Ders veriyor ve yazıyorlardı. İşgal sırasındaki kış günleri soğuktu; bu yüzden Saint-Germain Bulvarı'nda Flore'a sığınıyorlardı. Sartre, Wanda'yı görmeyi ve onun sahiplenici, mülkiyetçi sevgisinin keyfini çıkarmayı sürdürdü. Bazı "aile" üyeleri Sartre'ın Paris'e dönmesinden pek memnun değildi: Nathalie Sorokine, onu Simone'un dikkatini çekmek için rekabet eden başka biri olarak görüyordu. Sartre'la tanışmadan önce Sorokine, onun bir "sahte dahi" olduğunu düşünüyordu. Ama 1941'de tanıştıklarında Sorokine, Sartre'ı baştan çıkardı. Sartre gibi, bir baştan çıkarma oyunu oynuyordu ve aynısını Bost'la da başarılı bir şekilde oynadı.

Aralık 1941'de Sorokine'nin annesi, Vichy Eğitim Bakanlığı'na yazılı olarak şikâyette bulundu. İçinde, Beauvoir'ı kızını yozlaştırmakla suçladı: Resmi suçlama, "küçükleri ahlaksızlığa sürüklemek"ti.[80] O zamanki rıza yaşı on üç yaştı; şikâyet dilekçesi verildiğinde Nathalie Sorokine yirmi yaşındaydı. Ve Madam Sorokine uzun bir rapor vermişti: Matmazel de Beauvoir kızını baştan çıkarmış ve sonra onu iki adamla tanıştırmış, onlar da kızını baştan çıkarmıştı. Madam Sorokine, Matmazel de Beauvoir'ın kuralsız hayat düzenine dikkat çekiyordu; o bekârdı, bir otelde yaşıyor, kafelerde çalışıyor, Jean-Paul Sartre'ın "metresi" olduğunu da gizlemiyordu. Ayrıca öğrencilerine iki eşcinsel yazarın, Proust ve Gide'nin ahlaki olarak yozlaşmış yapıtlarını öğretiyordu. Kısacası, herhangi bir

80. Eşcinsellik Fransa'da 1790'da suç olmaktan çıkarıldı. Ama 6 Ağustos 1942'de, Vichy Hükümeti eşcinsel ilişki rıza yaşını yirmi bire çıkaran bir Ceza Yasası çıkardı –bu sınır heteroseksüel ilişkiler için on üçtü ama 1945'te on beşe çıkartılacaktı (Ceza Kanunu Madde 334 [8 Şubat 1945'te 331. maddeye taşındı], Sayı 45-190, Fransız Cumhuriyeti Geçici Hükümeti).

vatansever Fransa'nın neden ortaöğretim okullarında onun gibi bir kadına ihtiyacı olmadığını anlardı. Pétain'ın yönetimi altında Fransa, Fransız aile değerlerini teşvik eden bir stratejiyle kayıp onurunu geri kazanmaya çalışıyordu. Matmazel de Beauvoir gibi bir kadın, Fransa gençliğinin geleceğini şekillendirmemeliydi.

Bakanlık hemfikir olma eğilimindeydi ve yalnızca bir buçuk yıl sonra sonuçlanacak bir soruşturma başlattı.

Beauvoir'ın Bair'e anlattığı öykü, Madam Sorokine'in Mart ayında kendine geldiği ve Beauvoir'dan Nathalie'nin hayatına müdahale etmesini istediğiydi. Nathalie, Bourla adında Yahudi ve fakir genç bir erkekle görüşüyordu –Madame Sorokine bunu onaylamıyordu. Beauvoir, Nathalie'ye görüşmelerinden bahsedeceğini; ama annesinin umduğu etkiyi yaratacağını düşünmediğini söyledi. Beauvoir bunun olayın sonu olacağını düşünüyordu. Ama sonra yazılı şikâyet yapılmıştı.

1941-42 akademik yılında filozof Jean Wahl, Yahudi olduğu için Sorbonne'daki makamından atıldı. 1942'de Drancy'de gözaltına alındı. O Haziran ayında işgal altındaki Fransa'daki Yahudilerin kanunen Davut Yıldızı takmaları gerekiyordu. Özgürlükleri daha da kısıtlanmıştı: Artık mülk edinemiyor ya da banka hesabı açamıyorlardı. İzinsiz olarak Serbest Bölge'nin sınırını geçmek herkes için yasa-dışıydı. Ancak o yaz Beauvoir ve Sartre, Bost'la birlikte sınırı gizlice geçti. Pireneler'de bisiklet sürdüler.

Beauvoir'a yönelik ahlaksızlık suçlamaları hiçbir zaman doğrulanmadı. Sorokine, Beauvoir'la ilişkisinin cinsel olduğunu reddetti ve iki erkek de onunla böyle bir ilişkileri olduğunu reddetti. Dolayısıyla, Eğitim Bakanlığı'nın bu iddiaları doğrulayan bir kanıtı yoktu. Ama Matmazel de Beauvoir'ın kuşkulu yaşam düzenini ve Proust ile Gide'nin müfredatına tartışmalı olarak dahil edilmesini doğrulayabildiler. 17 Temmuz 1940'ta Pétain'ın hükümeti tarafından "ulusal yenilenme"ye katkıda bulunmayan hükümet görevlilerini saf dışı bırakmayı kolaylaştırmak için bir yasa çıkarıldı. Ve bu yasa bakanlığın 17 Haziran 1943 tarihli kararında, Simone de Beauvoir'a yaptırım uygulamak ve öğretmenlik iznini iptal etmek için gerekçe gösterildi.[81] İşten çıkarılması, direnişin bazı bölümlerinde bir onur rozeti gibi karşılandı. Öğretmenlik izni 1945'te iade edildi ve o dönemden başka öğrenciler Beauvoir'ı Husserl ve Heidegger'le, onlar henüz Fransız üniversitelerinde popüler olmadan önce, tanıştıran

81. Bkz. Ingrid Galster, *Beauvoir dans tout ses états*, Paris: Tallandier, 2007.

ilham verici bir filozof olarak hatırladı.[82] Ama Beauvoir öğretmenliğe geri dönmedi: bundan böyle yazmak onun yaşamı olacaktı.

Anılarda Beauvoir ahlaksızlık suçlamalarının üstünden şöyle bir geçmiş, onları Madam Sorokine'in Beauvoir'ın Nathalie'yi Bourla'dan ayırmaktaki başarısızlığının misillemesi olarak sunmuştu. Fakat işten çıkarılmasının hemen ardından, gelecek belirsiz görünüyordu. Yazmak istediğini biliyordu –ama yaşamını sürdürmek için paraya ihtiyacı vardı. Françoise, kızının ona verdiği aylık paranın büyük bir kısmını biriktiriyordu ve Beauvoir'a geri vermeyi çok istiyordu. Beauvoir ondan, ihtiyaç olması olasılığına karşı o parayı tutmasını istedi.

O yazın ilerleyen günlerinde, Beauvoir ilk yazı işini aldı, Radiodiffusion Nationale (Radio-Vichy olarak bilinen) için bir yayın yapımcısı olarak çalışacaktı.[83] O zamanlar iki ulusal istasyon vardı: Radio-Vichy ve diğeri, Radio-Paris, bunlardan ikincisi Nazi ideolojisini paylaşıyordu. Radio-Vichy için –yaptığı işin türüne bağlı olarak– bir işbirlikçi olarak görülmeden çalışmak mümkündü. Beauvoir, tarafsız olduğu kolaylıkla görülebilecek olan, ortaçağda müzikle ilgili bir program üzerinde çalışıyordu –yine de, şaşırtıcı olmayan bir şekilde, bu çalışmada yer alması, suç ortaklığı ile işbirliği arasındaki çizginin nerede başlayıp nerede bittiği konusundaki soruları gündeme getirdi.[84]

Ingrid Galster'ın yaptığı araştırma, Beauvoir'ın yayınlarının içeriğinin işbirlikçi olmadığını göstermiştir. Ama böyle de olsa Beauvoir'ın eleştirmenleri onu, apolitik olmakla ya da daha da kötüsü, dinleyicilerin Nazilere direnmek için ahlaki sorumluluklarından kaçınmalarını teşvik eden bölümler yaratmaya, aktif olarak katılmakla suçladılar. Beauvoir'ın savunucuları, aksine, üzerinde çalıştığı bölümlerde belirli bir ret ruhu olduğunu belirtiyordu –Fransız kültüründen kendi zamanlarının hükümdarlık değerlerine meydan

82. Muhtemelen daha önce başlamış olsa da, en azından Lycée Camille Sée'deki 1942-43 akademik yılında, Beauvoir öğrencilerine fenomenoloji öğretti. Öğrencilerinden biri olan Geneviève Sevel, derslerini "fenomenoloji perspektifiyle birleştirilmiş" olarak nitelendirdi ve "[kendini] çok erken bir zamanda ve böylesi bir entelektüel yetenekle Husserl ve Heidegger düşüncesiyle tanıştırdığı" için Beauvoir'a şükranlarını dile getirdi; o dönem Husserl ve Heidegger henüz Fransız üniversitelerinde öğretilmiyordu. Geneviève Sevel, "Je considère comme une grande chance d'avoir pu recevoir son enseignement", *Lendemains* 94 (1999): 48.

83. Bkz. SdB'dan Sartre'a, 20 Ocak 1944, LS 380.

84. Ingrid Galster, "Simone de Beauvoir et Radio-Vichy: A propos de quelques scenarios retrouvés", *Romanische Forschungen*, 108. Bd. H. 1/2 (1996): 112-32.

okuyan insanları ve metinleri seçmişti. İşgal altındaki Paris'te direniş ve işbirliği arasında net çizgiler çizmek zordu.

Varoluşçular "insan eylemlerinin toplamıdır" sloganıyla ünlü olacaktı. Beauvoir yakında çok sayıda insanın eylemlerine ilham veren bir kadın olacak olmasına rağmen, eylemlerinin çoğundan gurur duymuyordu. Beauvoir, sınıflarında ve kişisel yaşamında Pétain Hükümeti'nin değerlerine açıkça direndi. Ancak daha sonra öğütleyeceği ahlakı da uygulayamadı: Bu dönemde kadınlarla ilişkileri karşılıklı olmaktan uzaktı. 1939 ve 1942 arasındaki "kirli" dönemde, olduğu kadın hakkında daha fazla düşünmesi gerektiği sonucuna varmadan önce birkaç kez dibe vurdu. Bu sırada ona ün getirecek ve onun kişiliğini oluşturacak romanlardan bir değil, iki tanesi yazmıştı –*Konuk Kız* ile *Başkalarının Kanı*– bununla birlikte ikinci romanı, savaş zamanı sansürünün bitmesinin sonrasına kadar yayımlanmayacaktı.[85]

85. Bkz. LS 384 n. 320; "Chronologie", MPI, lxxxi.

9.
Unutulmuş Felsefe

Beauvoir'ın Fransız eğitim sistemindeki görevini kaybettiği yıl, hem Sartre hem de Beauvoir, Fransız entelektüel yaşamındaki yerlerini tümüyle güvence altına alacak çalışmalar yayımladı. Beauvoir'ın *Konuk Kız*'ı Ağustos ayında; Sartre'ın *Varlık ve Hiçlik*'i –Kunduz'a adanmıştı– Haziran'da yayımlandı. Sartre ayrıca toplumun onayına sunduğu tiyatro oyunları üretmeye başlamıştı; özgürlük ve direniş mesajları iletmek için eski Yunan dramasından masum görünümlü temalara yeniden hayat veriyordu.

1940'ların başı Beauvoir'ın düşüncesinde önemli bir değişime işaret eder. Savaştan önce, kendi tarafından kabul edildiği üzere, solipsist bir bakış açısına sahipti. 1941'in başlarında *Konuk Kız*'ın "felsefi tutumu"ndan ileriye gittiğini fark etti[1] ve 1943-46 yıllarındaki tiyatro oyunları ve romanları, birçok insanın *İkinci Cinsiyet*'in yayımlanmasına kadar, ona atfetmediği ahlaki ve politik bir bağlılık gösterir. Daha 1943'te Beauvoir şunu soruyordu: Topluma kim yararlı ya da kim yararsızdır? Kim karar verme gücüne sahiptir?

Temmuz 1943'te Beauvoir ile Sartre, 1946'nın sonuna kadar (ayrı odalarda) yaşadıkları Seine Sokağı altmış numaradaki L'hôtel La Louisiane'a taşındı; Saint-Germain-des-Prés için Montparnasse'dan ayrıldı. Aynı ay içinde Beauvoir, Sartre'ın özgürlük görüşünü tartışan ve kendininkiyle karşılaştıran bir makaleye başladı; "çeşitli konuşmalarda Sartre'a karşı öne sürdüğü" itirazları kâğıda döküyordu.[2] Bu noktadan itibaren, onların entelektüel değişimleri hakkındaki resmimizi bilgilendirmek için "sürekli konuşma", günlükler ve mektuplardan daha fazlasına sahibiz; çünkü Beauvoir'ın sesi, ya-

1. WD 320, 21 Ocak 1941.
2. PL 434.

zılı olarak elimizde olan, kamusal bir ses haline geldi. Onun sesi yalnızca Sartre'ın fikirlerini tanıtmak için değil, onları eleştirmek için de kullanıldı.

Savaştan çok önce Beauvoir ve Sartre, Olga ve Wanda'yla ilişkilerinin etiğini tartışmıştı. Mutluluğu uydurma olan birine yalan söylemek, ahlaksızlık mıydı? Beauvoir, Olga'ya söylemediği şey için pişmanlık duymalı mıydı? Ya da Olga'nın Bost'a söylemediği şey için? *Konuk Kız*'da Beauvoir, 1920'lerden beri kafasını kurcalayan felsefi sorunu inceliyordu: "Kendi ve ötekinin karşıtlığı." Görünüşe göre, bu roman "üçlü" hakkındaydı; bir çift, Pierre ile Françoise, genç bir "konuğu" ilişkilerine davet ediyordu: Xavière. Xavière, Françoise'da kıskançlığa neden olur, Françoise o kadar usanmıştır ki, hayal edebildiği tek kaçış rakibini öldürmek olur. "Olga Kosakiewicz'e" adanan kitabın Hegel'den alınan epigrafı şöyle der: "Her bilinç, ötekinin ölümünü ister."

Ancak dördüncü bir karakter vardır: Koyu saçlı uzun boylu, yeşil gözlü bir erkek –Xavière'in erkek arkadaşı Gerbert. Xavière, Françoise'ya şöyle der: "Bana ait olan şeyden her zaman hoşlanırım." Françoise: "Birinin tamamen sana ait olması huzur vericidir."[3] Ama romanda Xavière Gerbert'e sahip değildir; o Françoise'yla da yatmaktadır. Olga'nın kitabı okuduğunda kuşkulanmayacağını hayal etmek zor: Françoise ile Gerbert *Konuk Kız*'da birlikte bir yürüyüş gezisine çıkar ve bir gece bir ahırda sevgili olur. Paris'e döndüklerinde Gerbert, Françoise'ya onu başka hiç kimseyi sevmediği gibi sevdiğini söyler. Ve Xavière'in öldürülmesinin nedeni; üçlü yüzünden Pierre'i kıskanması ve duyduğu hayal kırıklığı değildir –Xavière'in, Gerbert'in Françoise'ya mektuplarını keşfetmesidir. Françoise, yol ücretini ödeyecek parası olmadığı için taksi şoförünü öldüren adam gibi, Xavière'in suçlayıcı bakışlarıyla yüzleşmektense onu öldürmeyi tercih edecektir.

Ama Bost ve Beauvoir, romanın bu bölümünün –Sartre, Beauvoir ve Olga'nın gerçek seslerini yansıtan canlı sohbetlerin aksine– kurgu olduğu konusunda ısrar etti. *Olgunluk Çağı*'nda Beauvoir, romanın sonunu arınma olarak yazdığını gizleme ihtiyacı duymadı: Olga'yı kâğıt üzerinde öldürerek, kendini istenmeyen duygulardan arındıracağını ve dostluklarını daha kasvetli anılardan temizleyeceğini düşündü.[4] Bu açıklama uzun bir süre, okurların Beauvoir'ın içinden

3. SCTS 343.
4. PL 340.

çıkarıp atmak istediği şeytanın kıskançlık olduğunu varsaymasına yol açacaktır. Ancak 2004'te Bost'la yazışmalarının yayımlanmasının ışığında yeni bir olasılık vardır: Suçluluk. Olga yaşamı boyunca, Beauvoir ile Bost'un bir ilişkisi olduğunu hiç öğrenmemiştir.

Tıpkı Simone'un Kosakiewicz kız kardeşlerin gözlerindeki yansımasını gördüğünde irkilmesi gibi, Françoise da kendiyle ötekiler arasındaki ilişki sorunuyla mücadele eder:

> Kendi duygularımızın farkında olduğumuz şekilde, diğer insanların bilinçli varlıklar olduğuna, kendi içsel duygularının farkında olduklarına inanmak neredeyse imkânsız, dedi Françoise. Bana göre, bunu kavramamız korkunç. Artık başka birinin hayalinin ürünü olmaktan başka bir şey olmadığımız izlenimi ediniyoruz.[5]

Roman karışık tepkiler aldı: Bazıları onun rezalet olduğunu düşündü; diğerleri onu "iş, aile, ülke" şeklinde Vichy dogmasının cesur bir reddi olarak yorumladı. Ancak Beauvoir'ın romanı, felsefi olarak diğer insanlara ilişkin iki olası tavır sunar: Birincisi başka insanların da, kendi gibi, zengin ve hassas iç yaşamları olan bilinçli varlıklar olduğunu kabul etmeyi içerir. İkinci yol bunu kabul etmeyi reddeder ve karşılıklılık olasılığını reddeder; başkalarının, yalnızca ya benim kullanımım için şeyler ya da yolumdaki engeller *oldu*ğunu kabul eder.

Bu önemlidir; çünkü bu ikinci yaklaşım Sartre'ın *Varlık ve Hiçlik*'te yazdığı bir şeye çok benzemektedir ve Beauvoir'ın yaşamındaki bir sonraki dönem uzun süre savaş sonrası ün, caz ve parti dönemlerinden biri olarak anlatılmıştır; Sartre'la, kısmen, anlaşmazlığından kaynaklanan yoğun felsefi üretkenlik dönemi olarak değil. Beauvoir'ın neden bu kadar yanlış anlaşıldığını, neden daha sonra "Notre Dame de Sartre"a* indirgendiği için hayal kırıklığına uğradığını ve neden feminist çalışmasının *ad feminam* itirazlardan kaçınmaya çalışırken ip üstünde yürümek zorunda kaldığını anlamak için, Sartre'ın felsefesinde, Beauvoir'ın yanlış olduğunu düşündüğü şeyin tam olarak ne olduğuna daha yakından bakmalıyız.

5. SCTS 6-7.

* "Notre Dame de Sartre", "Sartre'ın hanımı" olarak çevrilebilir; yalnız burada hanımın anlamı kendini adamış kadın ya da adanmış kadın anlamındadır. Notre Dame genellikle Meryem'e adanmış kiliselere verilen ad olarak karşımıza çıkar; burada da Meryem'in İsa'ya olan adanmışlığı anlamını içeren hanımımız ya da hanımefendimiz anlamındadır. Bu terim konusundaki yardımları için Damla Çınar Gezer ve Görkem Gezer'e teşekkür ederim. (ç.n.)

İngiliz yazar Angela Carter bir keresinde "Batı Dünyası'ndaki her düşünen kadının" kendine en az bir kez şu soruyu sormuş olması gerektiğini yazmıştır: "Simone gibi hoş bir kız, neden zamanını J-P gibi sıkıcı bir moruğa yalakalık yaparak harcamıştır?" Sadece aşk, diye sürdürür Carter, "insanın kaybeden olmaktan gurur duymasına neden olur."[6] Ama 1943'te Sartre sıkıcı bir bunaktan daha kötüydü: Aşırı kötümser bir filozoftu, aşırı kötümser bir filozofun standartlarına göre bile insanlıktan beklentileri çok düşüktü. Her insanın diğerine hükmetmek istediğini ve tüm ilişkilerin çatışmalı olduğunu –bu ilişkiler o kadar çatışmalıdır ki sevgi imkânsızdır (ya da kendi ifadesiyle, "gerçekleştirilemez bir idealdir") diye– düşünüyordu. Beauvoir bir kaybeden değildi. Sartre'la aynı fikirde olmayan bir filozoftu. Ayrıca, aksiliğe bakın ki, kendi yaşamı ona karşı bir silah olarak kullanılan bir kadındı –ama bu henüz başlamamıştı.

Varlık ve Hiçlik'te Sartre, tüm kişiler arası ilişkilerde, bir kişinin hâkim olanı, diğerininse hükmedileni oynadığını yazdı. Biri "özne"dir, dünyayı kendi bakış açısıyla görür; diğeri de "nesne"dir, onlara hükmeden kişinin görüşünü içselleştirir. Bazen başkalarına hükmetmeyi severiz, diye düşünüyordu Sartre. Ve bazen onlar tarafından yönetilmeyi severiz. Ama onlarla asla aynı düzey üstünde karşılaşmayız.

Sartre, bu tür düşünceleri düşünen tek Batılı filozof değildi; Hegel, benzer bir şey söyleyen "efendi-hizmetkâr diyalektiği" üzerine ünlü bir pasaj yazdı ve ondan çok zaman önce Aziz Augustinus, tüm insanların bir *libido dominandi*'ye –egemenlik dürtüsü– sahip olduğunu ve bunun çok fazla insanın acı çekmesinin kaynağı olduğunu düşünüyordu. Beauvoir kuşku yok ki savaş sırasında Hegel çalıştı (yalnızlıkta ve düşünmede teselli buluyordu) ve Hegelci temaları *Konuk Kız* romanının merkezî haline getirdiğinden, bazı akademisyenler Sartre'ın *Varlık ve Hiçlik*'in merkezî fikirlerinin çoğunu, Beauvoir'dan çaldığını iddia edecek kadar ileri gitti; eğer bu bir erkek ve bir kadın filozof değil de, iki erkek filozof hakkında bir öykü olsaydı, Beauvoir'ın düşünceleri Sartre'ın kazandığı takdiri almış olacaktı.[7] Çünkü *Varlık ve Hiçlik* Haziran'da yayımlandı ve *Konuk Kız* Ağustos'ta yayımlandı; Sartre, *Konuk Kız*'ı askeri izindeyken okumuştu –sonuç olarak Beauvoir'ın düşüncelerinin

6. Angela Carter, "Colette", *London Review of Books* 2(19) 2 Ekim 1980: 15-7.
7. Edward Fullbrook ve Kate Fullbrook, *Sex and Philosophy*, Londra: Continuum, 2008, 79 vd.

kurgusal biçim almış halleriyle, felsefede kendi düşüncelerini yazmadan önce karşılaştı. Sartre'ın *Varlık ve Hiçlik*'te ortaya koyduğu felsefi ayrımlardan biri, "kendi-için varlık" ile "başkaları-için varlık" arasında bir bölünmedir; bu ayrım 1927 yılında öğrenci günlüklerinde içeriden ve dışarıdan bakış, "kendim için" ve "başkaları için" arasında Beauvoir'ın yapmış olduğu ayrıma çarpıcı bir biçimde benzemektedir.

Ancak Sartre'ın Beauvoir'ın düşüncelerini "çaldığı"nı iddia etmek, hem tarihsel hem de felsefi açıdan sorunludur. Tarihsel olarak sorunludur; çünkü ilişkileri "sürekli konuşma"nın ve (tam olarak karşılıklı değilse de) ortak entelektüel teşvikin olduğu bir ilişkidir. Ayrıca felsefi olarak sorunludur; çünkü hem Beauvoir hem de Sartre, *kendilerinin* olduğunu iddia etmek şöyle dursun, Fransız felsefi kaynakları konusunda kendilerini eğitmişti; bu filozofların yapıtlarından alıntı yapmaktan çekinmedi. Başka bir zorluk daha ortaya çıkar; çünkü başlangıçta Beauvoir şunu düşünen türden bir filozoftu: Bir felsefe hakkında önemli olan şey, o düşüncenin kime ait olduğu değildir; önemli olan şey, o felsefenin doğru olup olmadığıdır. 1940'larda Beauvoir "mülkiyet" kavramına karşı oldukça eleştirel olacaktı.

Ama aynı zamanda Sartre'a karşı çok eleştireldi. Yaşamın ilerleyen dönemlerinde, mülkiyet düşüncesinin gücün devam ettirilmesinde ve gelecek nesiller tarafından kimin hatırlanacağı konusunda önemli bir rol oynadığını fark edecekti. *Varlık ve Hiçlik*, 1930'larda Beauvoir ile Sartre'ın birlikte tartıştığı bir kavram içeriyordu. Bu kavram *When Things of the Spirit Come First*'te vardı ve Beauvoir'ın daha sonraki çalışmalarını güçlü biçimlerde etkilemeye devam etti. Ama bu kavramla ünlü olacak olan Sartre'dı: *Kendini aldatma* (*bad faith*).

Anılarında Beauvoir, 1930'larda bu kavramın düşüncelerinde ortaya çıkışını anlatırken "biz" kendini aldatmayı tartıştık, diye konuştu. Sartre'ın *Varlık ve Hiçlik*'te tanımladığı gibi, kendini aldatma özgürlükten kaçmanın bir yoluydu, bu da "olgusallık" (*facticity*) ya da "aşkınlık" (*transcendence*) ile aşırı özdeşleşmekten oluşur. "Olgusallık", doğduğunuz zaman ya da yer, ten renginiz, cinsiyetiniz, aileniz, eğitiminiz, bedeniniz gibi sizinle ilgili tüm olumsal ve seçilmemiş şeyleri ifade eder. "Aşkınlık" bu özelliklerin ötesine geçip *değerlere* gitme özgürlüğünü ifade eder: Bu, olgulardan ne *yapmayı seçtiğiniz*, eylemlerinizle kendinizi nasıl şekillendirdiğinizle ilgilidir.

Sartre'a göre kendini aldatma, olgusallık ve aşkınlığın bağlantısı koptuğu zaman ortaya çıkar; böylece bir bireyin belirli bir şekilde olmalarının *belirlenmiş* olduğunu düşünmesine neden olur. Sartre, kendinin ünlü örneği olan garson örneğini verir: Eğer bu garson kendi olgusallığının –yani bir garson olduğu olgusunun– onun kim olduğunu belirlediğini düşünüyorsa, o kendini aldatıyordur. Garson, hayatta her zaman başka bir yol seçmek için özgürdür; bunu inkâr etmek onun aşkınlığını inkâr etmektir. Öte yandan, eğer garson CEO olmak için başvurduğunda bir garson olmasının önemli olmadığını düşünürse, tam karşıt bir nedenle kendini aldatıyordur: Olgusallığının sınırlarını tanımayı başaramamıştır.

Bu kulağa önemsiz gelebilir –ama "garson" kelimesini "Yahudi" ya da "kadın" ya da "siyah" kelimesiyle değiştirirseniz ne olur? İnsanlık tarihi, diğer insanların olgusallıklarını tek bir boyutuna indirgeyen ve bunu yaparak insanlıklarını tam olarak tanımayan insanlarla doludur. 1943'te bu alışkanlığın insanlığın yalnızca geçmişine ait olmadığı gayet açıktı. Fakat Sartre, *Varlık ve Hiçlik*'te bu etik hamleyi yapmadı. Ayrıca orada başkalarını nesnelleştirmeye ilişkin etik soruna tatmin edici bir yanıt da vermedi. Daha ziyade, kendimizi olgusallığımız tarafından belirlenmiş olarak kabul etmememiz gerektiğini söyledi –çünkü varoluş koşullarımız ne olursa olsun, bu koşullardan en iyi şekilde yararlanmakta özgürüzdür.

Daha 1930'larda Beauvoir, bunun yanlış olduğuna emindi. Sartre, insanların özgür olduğunu düşündü; çünkü durumları ne olursa olsun, olgusallığa karşılık vermenin farklı yolları arasında seçim yaparak onu "aşma" özgürlüğüne sahiptirler. Beauvoir'ın meydan okuması şuydu: "Hareme kapatılmış bir kadın ne tür bir aşkınlığı başarabilir?"[8] (Teorik olarak bir seçim yapabilme anlamında) özgürlüğe sahip olmak ile içinde seçim yapılması gereken fiili durumda seçme *gücü*ne sahip olmak arasında bir fark vardır. Beauvoir felsefi eleştirilerini 1940'larda iki felsefi denemede, *Pyrrhus ile Cinéas* ile *Belirsizliğin Etiği*'nde dile getirmeyi sürdürecekti; ama bu arada kişisel yaşamında *Konuk Kız*'ın yansımalarıyla uğraşmak zorunda kaldı.

Beauvoir'ın ilk romanının yayımlanmasından önce annesi, kızının yaşamı hakkında onun "iyi bir kız" olduğunu düşünecek kadar az şey biliyordu. Ama *Konuk Kız*'ın yayımlanmasından sonra "aleni dedikodular annesinin yanılsamalarını yok etti"yse de, bu aynı za-

8. PL 434.

manda kızını tanınmış bir yazar yapmıştı, bu yüzden Beauvoir'ın kitapları Françoise'ı aynı anda hem şaşırttı hem de başarılarıyla onu gururlandırdı. Simone, ailenin geçimini sağlayan kişi olduğu için başarısının da herkese bir tür yararı oldu.[9]

Konuk Kız, yayımlanmasından bu yana üç şekilde okundu: Sartre ve Beauvoir'ın 1945'te ünlü olmalarından önceki bohem Paris yaşamının bir incelemesi olarak okundu; daha sonra "üçlü" ilişkilerinin bir *roman à clef*'i* olarak kabul edildi; ve daha yakın zamanlarda feministler tarafından acımasız bir geleneksel dünyada, geleneksel olmayan üç kadının portresi olarak okundu. Kitapta romanın ana karakteri Françoise'nın, Simone'un sesi olduğu pasajlar bulmak kolaydır: Françoise, Pierre'in diğer kadınlarına üzülmek için "değerli çalışma saatleri"ni boşa harcamayı sevmez.[10] Kendini, "sürekliliği olmayan"[11] romantik ilişkilerle ilgilenmeyen "sadık bir tür"[12] olarak resmeder. Françoise "alıcı bir kadın" olma "düşüncesini hiç sevmiyordu;"[13] Gerbert'i baştan çıkarmasının karşılıklı olmasını istiyordu, bunun nedeni "kendi özgürlüğüne derinden felsefi bir bağlılık" duymasıydı.[14] Ama –Pierre söz konusu olduğunda– kendine, kendini aldatıp aldatmadığını da sorar. Roman, Françoise'nın Pierre'le olan ilişkisi üzerine düşündüğü pasajlarla sonlanır –bu pasajlar Beauvoir'ın Sartre-Beauvoir anlaşmasının Olga bölümü hakkındaki duygularına ilişkin spekülasyona yol açmıştır:

> Françoise, Pierre'i, ondan aldığı şey için fazlaca körü körüne ve fazlaca uzun zamandır sevmişti; ama onu onun için seveceğine söz vermişti ve şimdi Pierre'in Françoise'dan kaçmak için kendinden yararlandığı bu özgürlük durumunda bile, Françoise ilk engelde tökezlemeyecekti.[15]

Beauvoir'ın okurları merak ediyordu: Françoise aracılığıyla konuşan Beauvoir'ın sesi miydi? Ya da onun hayal gücünün saf ürünü müydü? Romanda Françoise, Xavière'e şunları söylüyor: "Siz, bir kerede olmuş hazır bir şey olduğunuzu düşünüyorsunuz; ama ben öyle düşünmüyorum. Bence olduğun şeyi, sen kendi özgür

9. Bkz. VED 68.
* Gerçeklerden esinlenen roman. (ç.n.)
10. SCTS 108.
11. SCTS 16.
12. SCTS 17.
13. SCTS 158.
14. SCTS 159.
15. Bkz. SCTS 124, 207, 297, 337.

iradenle yapıyorsun."[16] Kurgusunu kendi yaşamının olgularına –her hâlükârda, merak uyandıracak kadar yakın bir şekilde– benzeterek, Beauvoir, okurlarının kendini birçok şeye "dönüştürme"sine açık hale getirdi.

Beauvoir bizzat, bu romandaki bazı pasajların otobiyografik olarak okunmalarını teşvik etti. Beauvoir'ın Bost'u (onun adını vermedi tabii ki) baştan çıkarması, dedi Francis ile Gontier'e, "tam olarak *Konuk Kız*'da anlattığım gibi oldu."[17] Beauvoir, Sartre'a mektuplarında Bost'u baştan çıkarmasını anlattı; bu yüzden onun (ve Olga'nın) ölümünden ve mektupların yayımlanmasından sonra, Beauvoir'ın mektuplarını romanın sahneleriyle karşılaştırmak mümkün oldu. Sartre'a mektuplar, beklenmedik bir cinsel karşılaşmayı canlı bir biçimde sunar: "Üç gün önce Küçük Bost'la yattım. Tabii ki teklif eden bendim. [...] İkimiz de istiyorduk."[18] Romanda, aksine, Françoise "boğucu bir arzu" haline gelene kadar günlerce biriken "belirsiz bir özlem"i anlatır; Gerbert "ulaşılmaz" hissi verdiği için, Françoise herhangi bir inisiyatif almaktan geri durmuştu.[19]

Yayımlanmadan önce romanın taslak başlığı *Légitime défense* –kendini-savunma– idi.[20] Belli bir mesafeden geçmişe baktığında, Beauvoir, 1930'larda diğer insanlara karşı dirençli bir körlük konumunu benimsediğini, "Sartre'ın bakışıyla korunduğunu, onu gören başka gözlerin olduğunu unutmak istediğini" düşündü. Bunu itiraf etmek zorunda kaldığında, çok rahatsız oldu –ve onun *Konuk Kız*'da "şiddetli nöbete vardırdığı" şey bu rahatsızlık hissiydi.[21] Artık kasten kör olmaya istekli değildi; yaşanacak bir felsefe olarak, bu felsefe bir çıkmaz sokaktı.

1943'teki başarıların ardından Beauvoir ve Sartre'ın sosyal ortamları hızla genişlemeye başladı. Albert Camus'yle ve onun aracılığıyla Raymond Queneau ve Michel Leiris dahil olmak üzere direnişteki diğer yazarlarla arkadaş oldular. Mösyö ve Madam Leiris, Quai des Grands-Augustins'deki bir dairede yaşıyorlardı; Beauvoir orada Picasso'yla tanıştı. La Louisiane, önceki evlerinden çok daha iyi bir oteldi; bu yüzden Beauvoir da insanları konuksever bir şekilde

16. SCTS 244.
17. Claude Francis ve Fernande Gontier, *Les* écrits *de Simone de Beauvoir*, Paris: Gallimard, 1979, s. 16. Bkz. SCTS 371.
18. SdB'dan Sartre'a, LS 21.
19. SCTS, Bölüm 8.
20. "Introduction", MPI, xii.
21. "Notes" autour de *Tout compte fait*, MPI 984.

odasına davet etmeye başladı. Bost, Olga ve Wanda'ya ek olarak Leiris ve Queneau, Camus, Sorokine ve onun erkek arkadaşı Bourla'la partiler verdi. 1944 baharında "fiestalar" adını verdikleri tüm gece süren partileri başlattılar. Yazar Georges Bataille, bunlardan ilkine ev sahipliği yaptı; hepsi karnelerini biriktiriyordu, bu sayede dans ettikleri, şarkı söyledikleri ve içtikleri bir savaş zamanı ziyafeti için yeterince yiyeceği bir araya getirebiliyordu. Bost, bu fiestalardan birini annesinin Taverny'deki evinde verdi; bir başkasında Simone Jollivet ile Dullin, Paris'teki dairelerinde ev sahipliği yaptı.

Beauvoir, 1940'ların Paris sanatının kaymak tabakasına karışmaya başlasa da, işgal altındaki yaşamın anormal normalliğindeki kıtlığı hissediyordu. Yiyeceğin olduğu gibi, ısınmak için yakıt da zor bulunuyordu. 1938 ve 1942 arasında süt tüketimi yarıya inmiş ve ekmek fiyatları neredeyse iki katına çıkmıştı. Müttefik kuvvetler stratejik limanları, fabrikaları ve istasyonları hedef almayı sürdürüyordu.

20 ve 21 Nisan'da Paris'in kuzey bölgeleri müttefikler tarafından bombalandı. Bu Overlord Harekâtı'nın tartışmalı bir yönüydü, Kuzey Fransa'ya giden tüm demiryolu trafiğini dağıtmayı amaçlıyordu. 21 Nisan'da La Chapelle manevra garı vuruldu, 641 kişi öldü ve yaklaşık 400 kişi de yaralandı. Sartre ve Beauvoir, La Pouèze'deydi; ancak Bost, onlara korkunç gürültüyü ve bir moloz yığınının içinde bir cesede dönüşmeye ilişkin sağır edici düşünceyi anlattı. Bir önceki ay Bourla –Nathalie Sorokine'in Yahudi erkek arkadaşı– babasıyla birlikte tutuklanmıştı. Henüz bilmiyorlardı ama onlar çoktan Auschwitz'e gönderilmişti.[22] Nazi bayrağı hâlâ senato üzerinde dalgalanıyor olmasına rağmen insanlar kurtuluştan bahsediyordu ve 19 Ağustos'tan itibaren bunun tadını neredeyse alabiliyordu. Almanlar doğuya doğru çekiliyordu ve Fransız Direnişi, şehrin dört bir yanına vatandaşları orduya çağıran posterler yerleştirmişti. Sartre çok yoğundu, bu yüzden Beauvoir onun imzasıyla *Combat* için birkaç makale yazdı.[23]

25 Ağustos 1944'te Beauvoir, Wanda ile Sorokine'le birlikte Hôtel Chaplain'deki Bost ve Olga'nın odasındaydı. Akşam yemeği için biraz patates pişirmişlerdi ve yemek yerken radyoda şu haberi duy-

22. Bkz. LS 381, n. 318.

23. Akademik kaynaklar bu şekilde yedi makale olduğuna işaret ediyor; Sartre'ın bunu ondan isteyip istemediği ya da Beauvoir'ın buna gönüllü olup olmadığı açık değildir, Ursula Tidd, "Some Thoughts on an Interview with Sylvie le Bon de Beauvoir", *Simone de Beauvoir Studies* 12 (1995): 22-3.

dular: General de Gaulle, Paris'teydi. İnsanlar sokakta alkışlamaya ve bağırmaya başladı –Dôme'un önünde Vavin Caddesi yakınlarında insanlar toplanıyordu. Ama sonra tanklar geldi; kalabalıklar ateşlenen silahlardan ve SS arabalarından kaçtı.

Ertesi gün Eyfel Kulesi'ne Fransız bayrağı asıldı. De Gaulle, Fransız ve Amerikan birlikleriyle Champs-Elysées'den Paris'e doğru yürüdü. Beauvoir ve Olga, Zafer Takı'ndan (*Arc de Triomphe*) tezahürat etti.

Savaş bitmemişti; ama Paris özgürdü.

Beauvoir'ın otobiyografisinin ikinci cildi, 1930-1944 dönemini kapsar. Bu dönemin ancak sonlarına doğru Beauvoir'ın kendi yazıları yayımlanmaya başladı ve *Olgunluk Çağı* onun felsefi uğraşları ve başarıları üzerinden çok hızlı bir şekilde geçer, pek çok insanda; onun Sartre'a orantısız itibar olarak gördükleri bir itibar veriyor olduğu izlenimini oluşturmuştur. Ancak anılar Beauvoir'ın, felsefe, psikoloji, din ve (bu tür materyaller çok daha az olmasına rağmen) kadınların cinselliği dahil olmak üzere ciltler dolusu okuduğunu gizlemez. Bu süre zarfında Alfred Adler, Alain, Amerikan edebiyatı, Aron, Bergson, Georges Bernanos, Dostoyevski, Drieu La Rochelle, "eğlenceli çöp"[24] dediği İngiliz edebiyatı, Faulkner, Freud, Gide, Julien Green, Hegel'in *Tinin Fenomenolojisi*, Heidegger, Hemingway, Hölderlin, Husserl, Jaspers, Joyce, Kafka, Kierkegaard, La Rochefoucauld, Leibniz, Michel Leiris, Emmanuel Levinas, Jacques Maritain, François Mauriac, Maurice Merleau-Ponty, Nietzsche, Proust, Raymond Queneau, Saint-Exupery, Scheler, Sketkel'in *Kadınlarda Cinsel Soğukluk*'u, Stendahl, Stoacılar, Valéry, Jean Wahl, Oscar Wilde ve daha fazla Virginia Woolf okudu.

Peki Beauvoir'ın atladığı şey neydi? 1943'te yazılmasına rağmen Beauvoir'ın ilk felsefi makalesi *Pyrrhus ile Cinéas* Eylül 1944'te, kurtuluştan sonra yayımlandı. Ama, ancak 2004'te İngilizce bir çevirisi yayımlanmıştır; Fransızcası olmayan okurlar, Sartre'la Beauvoir arasındaki felsefi diyaloğun tam öyküsünü takip edemedi ya da Beauvoir'ın kendi çağında düşüncesinin gelişimini göremedi. *Pyrrhus ile Cinéas* ciddi ahlaki sorular ortaya koyuyordu ve Beauvoir'ın edebi kariyerinin "ahlaki dönemi" dediği şeyi başlatmıştır. İster savaş, ister Bost'la olan ilişkisi, ister Sorokine olayından kıl payı kurtulması, ister Sartre'la birlikte Bianca Bienenfeld'e zarar verdiklerinin farkına varması olsun, Sartre'ın *tüm* görüşleriyle

24. PL 46.

özdeşleştirilmeme endişesi olsun –ya da daha büyük olasılıkla bu etmenlerin bir bileşimi– Beauvoir şimdi şunu bilmek istiyordu: Eylemler –ve ilişkiler– etik olabilir mi (nasıl etik olabilir)? Bu ahlaki soruları yanıtlamadan önce daha temel bir varoluşsal soruyu yanıtlamak zorunda kaldı: Neden hiçbir şey yerine bir şey yapalım ki?

Sartre'ın *magnum opus*u *Varlık ve Hiçlik* 1943'te yayımlandığında, çağdaşlarının çoğu tarafından, insanlığın çok kasvetli bir resmini çizdiği için eleştirildi. İnsanın durumunu analiz eden yüzlerce yoğun ve iç karartıcı sayfadan sonra Sartre, etiğe sadece iki buçuk sayfa ayırdı. Kendini aldatmanın, birçok insanı nihilist bir sonuca götürdüğünü yazdı: "Bir insan, ister tek başınayken sarhoş olsun ister ulusların lideri olsun, bu ikisi aynı şeydir."[25] Sartre burada neden bunların aynı şey olduğunu açık bir şekilde söylemedi, aynı zamanda nihilistin neden hatalı olduğu konusunda –örneğin, yaşamın neden bir anlamı olduğunu ya da özgün bir şekilde (*authentically*) nasıl yaşanabileceğini söyleyerek– ayrıntılı bir açıklama da yapmadı. Bunun yerine okuruna, yanıtlanmamış soruların bir listesini sundu: Özgürlüğün kendi, tüm değerlerin kaynağı, insan yaşamının anlamlı olmasının nedeni olabilir mi? Yoksa özgürlük, birçok dinî filozofun düşündüğü gibi, "aşkın değer" (yani Tanrı) ile bağlantılı olarak mı tanımlanmalıdır?[26]

Beauvoir gibi Sartre'ın da öğrencilik günlerinden beri özgürlük kavramı ve insanın anlam arzusu merakını cezbediyordu. Her ikisi de, insan özgürlüğüne değer ve yaşama anlam vermek için Tanrı gibi bir "aşkın"a ihtiyaç olup olmadığını merak etti. Ancak, Beauvoir'ın aksine Sartre etiği, kendi özgürlük felsefesine dahil etmenin ve aşkın olan (*the transcendent*) sorununu çözmenin bir yolunu henüz bulmamıştı. Beauvoir yanıtını çeşitli edebi biçimlerde ifade edecekti: Bir makale, bir roman ve bir oyun. Ancak bu makale ve bu oyun yirmi birinci yüzyıla kadar İngilizceye çevrilmedi ve roman yaygın olarak, Beauvoir'ın Sartre'ın düşüncelerini kurgusal biçime dönüştürdüğü "varoluşçu" bir roman olarak okundu. Bu yüzden yirminci yüzyıl felsefesinde en popüler hareketlerden biri olan varoluşçuluğun etiğini, hatalı bir biçimde, Sartre'ın geliştirdiği varsayılmıştır; aslında bunu Beauvoir yapmıştır –ve 1945'te Beauvoir, bunu yapanın, Sartre değil, kendi olduğunu söylemiştir.

25. Jean-Paul Sartre, *Being and Nothingness*, İng. Çev. Hazel Barnes, Londra: Routledge, 2003, s. 647.
26. Sartre, *Being and Nothingness*, 627.

Pyrrhus ile Cinéas, Pyrrhus ile Cinéas arasındaki bir konuşmayla başlar. Pyrrhus MÖ dördüncü yüzyılda Epirüs kralıdır; Cinéas onun danışmanıdır. Pyrrhus'ün dünyayı fethetme planını tartışıyorlarken, Cinéas ona şunu sorar: Biri ister dünyayı fethetsin ister evde dinlensin, ne fark ederdi ki?[27] Beauvoir, Sartre'la insanların *tasarılar* (*projects*) kurduğu konusunda aynı fikirdedir. İnsanlar hedefler koyar ve kendileri için sınırlar belirler; ancak bu hedefler her zaman aşılabilir ya da sınırlar yeniden çizilebilir. Peşinden koştuğumuz şeye ulaştığımızda bile sıklıkla hayal kırıklığına uğrarız. Bazen amacımıza ulaşmak, bizim arayış için onun peşinde olduğumuzu fark etmemizi sağlar; bazen bunu başardığımızda, onu artık istemiyor oluruz. Öyleyse eylemenin anlamı nedir ve etik davranıp davranmamamıza neden önem vermemiz gerekir? *Varlık ve Hiçlik*, yukarıda Cinéas'ın çizgisine çok benzeyen bir notla sona ermiştir –biri ister tek başınayken sarhoş olsun; ister ulusların lideri olsun, bir şey fark etmez.

Ama bir insan bunu nasıl düşünebilir? Beauvoir *bunun bir fark yarattığını* düşünüyordu: Sarhoş, ulusların liderinin sahip olduğundan farklı bir duruma ve başkalarının dünyalarını şekillendirmek için farklı bir güce sahiptir. Beauvoir, yaşamdan sahneleri felsefe paragraflarına serpiştirerek şöyle yazdı:

> Odacının oğlu öldüğü için ağlayan bir çocuk tanıyordum. Anne babası ağlamasına izin verdi ve sonra sinirlendi. "Sonuçta, o küçük çocuk senin kardeşin değildi." Çocuk gözyaşlarını sildi. Ama bu öğretilmesi tehlikeli bir şeydi. Yabancı küçük bir çocuğun ardından ağlamak boşunadır: Öyle olsun. Ama neden insan kardeşinin ardından ağlasın ki?[28]

Her ne olmuş olursa olsun, Beauvoir ailesinin, odacılarının çocuğunun ölümüne ilgisizliğini gördüğünde hissettiği durumu kavrayamama duygusunu kaybetmemişti. Ama bir sorun olduğunu biliyordu: Eğer gözlerimizi dünyanın yanlışlarına açarsak, o kadar çok ıstırap ve adaletsizlik vardır ki hepsi için ağlayamayız; yoksa hiç durmadan ağlardık. Kapasitelerimiz sınırlıdır ve neye önem verilmesi gerektiğini her zaman bilmeyiz. Cinsiyetimizin, ülkemizin ya da sınıfımızın tüm üyeleriyle ya da tüm insanlıkla özdeşleşirsek, ilgimizin kapsamını sadece sözcüklerde artırmış oluruz.

---

27. PC 90.

28. PC 92, çeviri değiştirilmiştir. Fransızca "enfant" adı erildir; bu yüzden bu pasaj İngilizceye eril zamirlerle çevrilmiştir; ancak öykü Simone'un çocukluğundandır, daha sonrasında *Hürmetkâr Bir Kız Evladın Anıları*'nda anlatılmıştır, bu yüzden "his" yerine "her" kullandım.

Soru şudur: Dünyanın hangi bölümü bize aittir ki onunla ilgilenelim ve onu ekip biçelim? Eylemlerimiz. Beauvoir'ın bu soruya *–neden eyleyelim?–* yanıtı budur; çünkü sizin eyleminiz size ait ve yalnızca size ait olan tek şeydir, eylemleriniz yoluyla kimseniz o olursunuz. Sizi başkalarıyla birleştiren bağları, öyle ya da böyle, yalnızca siz oluşturabilir ya da ayakta tutabilirsiniz.[29] Başkalarıyla olan ilişkileriniz hazır olarak verilmiş değildir: Günden güne yeniden yaratılmaları gerekir ve onlar gelişmesi için beslenebilir ya da ihmal edilebilir ve kötü muamele dolayısıyla sona erebilir.[30]

On yıldan uzun bir süredir Beauvoir, Sartre'la özgürlük kavramını tartışıyordu ve hayatını inandığı felsefeyle *yaşama*ya çalışıyordu, aynı daha öncesinde bir zamanlar sevdiği Tanrı için yaşamış olduğu gibi. Ama işe yaramıyordu. Bu felsefe, yaşanabilir bir felsefe değildi. Sartre'ın *Çıkış Yok* (*No Exit*) oyununda pek bilinen bir şekilde, diğer insanları "cehennem" olarak adlandırdığı yıl; Beauvoir, Sartre'ın görüşünü felsefi olarak çürüttüğü bir makale yayımlıyordu. Dünyada yalnız değiliz ve Sartre'ın aksine, Beauvoir eğer yalnız olsaydık perişan olacağımızı düşünüyordu; çünkü yalnızca başkalarıyla birlikte kendi tasarılarımız başarıya ulaşabilir. *Pyrrhus ile Cinéas*, Beauvoir'ın öğrenci günlüklerinde çizdiği düşünce çizgilerini geliştirerek, sevgi ve *kendini adama* temalarına geri döner. Şimdi Beauvoir, herkesin yaşamlarının anlamı hakkında içinin rahat olmasını istediğini yazdı. Fakat kendini adamış erkeğin ya da –daha yaygın olarak– kadının kendi için iddia ettiği "içi rahat olma" başka bir varlık için yaşamak demektir. Bazı insanlar bu iç rahatlığını Tanrı'da bulduğunu iddia ederken, bazı insanlar bu iç rahatlığını diğer insanlara adanmış olmakta bulur.[31]

Fakat birinin, varlığını; kendini adayarak meşrulaştırmaya çalışması sorunludur. Birincisi, tüm mutluluğunuz adanmışlığın nesnesinin istemediği bir şeyi kabul etmesine bağlıysa, o rahatsız olabilir. Kendini adama yoluyla başkalarının arzularına karşı onların özgürlüğünü kısıtlarsak, adanmışlık zalimce olabilir. Beauvoir, tiran olmadan kendini adamak mümkün mü bilmek istiyordu –çünkü pek çok insan başka birine *kendini adamış olmak* istiyor gibi görünmektedir?[32]

29. PC 93.
30. PC 107.
31. Yine de Beauvoir burada "Tanrı'nın var olup olmadığını bilmiyorum", der (PC 116).
32. PC 118.

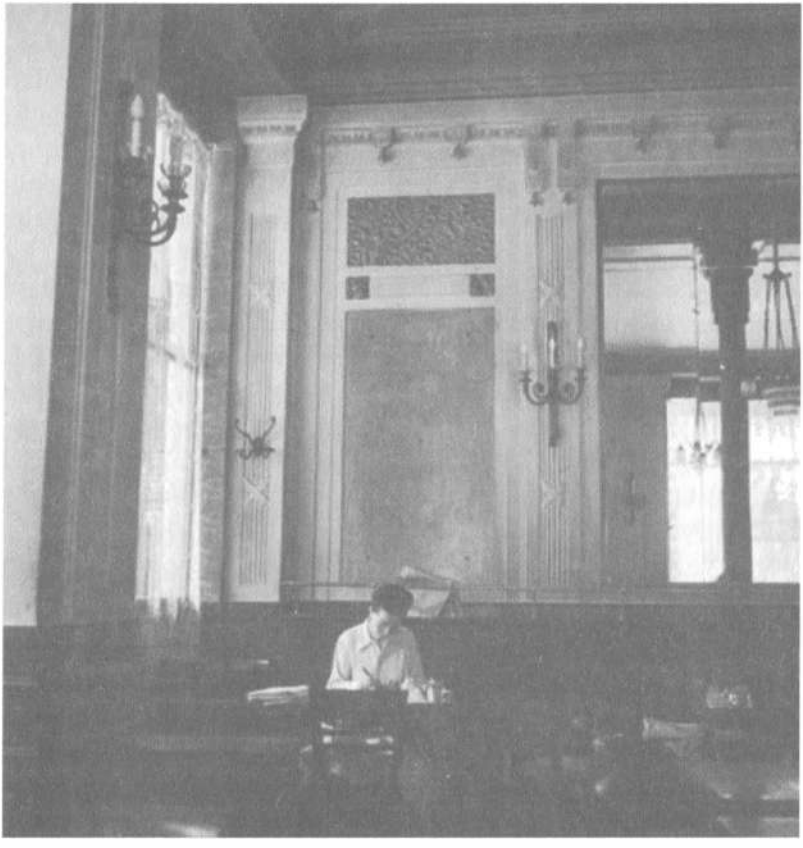
Şimdi şu apaçıktı: Beauvoir, Sartre'ın sunduğundan farklı bir özgürlük anlayışına ihtiyaç duyuyordu. Özgürlüğün sınırsız olduğu konusunda Sartre'la hemfikir olamamıştı: Bizim seçimlerimiz, başkalarının seçimleri tarafından sınırlanır ve biz de onların seçimlerini sınırlarız. Bu nedenle özgür olmak için çabalamak yeterli değildi –ikiyüzlülük olmadan özgürlüğe değer veren herhangi bir kişi, başka insanların özgürlüğüne değer vermeli, başkalarının özgürlüklerini etik bir şekilde kullanacakları şekilde eylemeliydi.[33]

Beauvoir, okurlarının eylemlerimizin yaşamımızdaki diğer insanların dünyalarını şekillendirdiğini, onların içinde eyledikleri koşulları ürettiği düşüncesini kabul etmelerini istedi. Daha önceki apolitik tavrını kesinlikle reddediyordu. Ancak bunu ne kadarını onun koşullarına atfetmek gerektiği ve İkinci Dünya Savaşı'nın tarihsel uğrağına ya da kendinin kişisel yaşamına daha fazla ağırlık vermenin gerekip gerekmediği açık değildir. Beauvoir "zorunlu" bir aşk olsa da, Sartre'la ilişkisinde acı çekmişti ve zamanla ilişkilerinin, "olumsal" ötekileri zararlı olacak biçimde etkilediğini fark etmişti. Beauvoir'ın Sartre'ı, Bianca'ya gönderdiği ayrılık mektubu nedeniyle azarlamasının üstünden yıllar geçmişti ve Bianca şimdi Bernard Lamblin'le evliydi –ama Bianca savaştan sonra Beauvoir'ı tekrar aradı: Umutsuz bir şekilde mutsuzdu. 1945'te Beauvoir, Sartre'a Bianca'nın acılarından sorumlu olduklarını tekrar yazdı. Bianca'yla bir gece yarısına kadar konuşmuştu ve pişmanlık duyuyordu: "O, yoğun ve korkunç bir sinir zayıflığı krizinden mustarip ve bu bizim hatamız bence. Bu, onunla aramızdaki işin doğrudan; ama derinden gelen artçı sarsıntısı. [...] Biz, ona zarar verdik."[34] (Bianca'nın psikanalisti, Jacques Lacan, daha sonra buna katılacaktı.[35])

Pyrrhus ile Cinéas yayımlandığında, başarılı oldu. Gerçekten de, *Koşulların Gücü*'nde Beauvoir, bu makaleye verilen tepkile-

33. Önemli olan, Sartre'ın "egonun aşkınlığı"nın öne sürdüğü gibi, "kendinden özgürlük" değil, daha ziyade etik bir benlik haline gelme özgürlüğüydü. Pek çok Beauvoir uzmanı bu konuda çok iyi yazılar yazmıştır; bunlar arasında olanlar şöyledir: Karen Vintges, "Jean Paul Sartre", bölümünde "Introduction" PW 223-8 ve "Simone de Beauvoir: A Feminist Thinker for the Twenty-First Century" Margaret Simons (der.) *The Philosophy of Simone de Beauvoir*, Bloomington, IN: Indiana University Press, 2006; Sonia Kruks, *Situation and Human Existence: Freedom, Subjectivity, and Society*, Londra: Unwin Hyman, 1990; Nancy Bauer, *Simone de Beauvoir, Philosophy, and Feminism*, New York: Columbia University Press, 2001.
34. LS 389, SdB'dan Sartre'a, 13 Aralık 1945.
35. Lamblin, *A Disgraceful Affair*, s. 170.

rin "felsefeye dönmek için bir teşvik" olduğunu yazdı.[36] Benjamin Constant, Hegel, Spinoza, Flaubert, Kafka, Kant ve Maurice Blanchot'dan argümanları incelikle ele aldı, hepsini reddetti. Ama Beauvoir, varoluşçuluğun gelişiminde kendi rolünün önemini küçümseyerek, başarısını İşgal sırasında Fransız halkının felsefe açlığı çekmiş olmasına bağladı.

Resim 7: *Simone de Beauvoir, Les Deux Magots'da çalışırken, 1944.*

Kendinin önemini anlamamış mıydı? Neyse ki bizim için anladığını gösteren 1945'ten bir röportaj günümüze kalmıştır. *Les lettres françaises*'da Beauvoir, halkın felsefe yoksunluğuyla ilgili herhangi bir endişe ifade etmemiş, Sartre'ın sisteminin felsefi eksikliklerine

36. FC 75.

odaklanmıştır. Beauvoir'ın kendi sözleriyle: "Varoluşçulukta hiçbir etiğe işaret edilmemiştir. Kendi açımdan ondan bir etik çıkarmaya çalıştım. Bunu bir makale olan *Pyrrhus ile Cinéas*'ta açıkladım, sonra bulduğum çözümü bir romanda ve oyunda, başka bir ifadeyle yeniden somut ve çok anlamlı biçimler içinde, ifade etmeye çalıştım." Peki kendi yaşamının anlatımında, bu önemli felsefi katkıyı neden atlamıştır? Bu sorunun yanıtını anlamak için, toplumda böylesine farklı bir benlik olmayı seçmesine neden olan güzergâhın daha fazlasını anlamamız gerekiyor.

10.
Varoluşçuluğun Kraliçesi

Ocak 1945'te Amerika Birleşik Devletleri Dışişleri Bakanlığı sekiz Fransız Direniş Gazetecisinin ABD'ye gelip Amerikan savaş etkinliği hakkında haber yapmalarına sponsor olmuştu ve Camus, Sartre'ı davet etmişti. Sartre çok sevinmişti: Western filmlerini izleyerek ve gerilim romanlarını okuyarak büyümüştü ve Amerika fikrini seviyordu. Gerçekliğin bir kısmı beklentilerini karşılamıştı; ancak diğer kısımlar beklentilerinin ne yazık ki altında kalmıştı. Amerika'nın ırkçılığı ve yoksullarla zenginler arasında gördüğü zıtlıklar yüzünden şaşkına dönmüştü. Ayrıca New York radyo istasyonunda tanıştığı bir kadın, Sartre'ın aklını başından almıştı: Dolores Vanetti adında bir gazeteciydi. Savaşlar arasında Montparnasse'da oyunculuk yapmış ve Dôme ile Coupole'deki entelektüelleri gözlemlemişti. Kısık bir sesi vardı ve –Sartre için daha da önemlisi– ana dili Fransızcaydı.[1] Çok geçmeden *amitié** *amour*'a** dönüştü.

Beauvoir, Sartre'dan uzaktayken ondan çok az haber aldı. *Combat* ve *Le Figaro*'daki raporlarını okudu ve zaman zaman kayda geçirilecek bir öyküsü olduğunda, Sartre'la telefonla konuşan Camus'den haberleri alıyordu. Ama her hâlükârda Sartre'ın mektuplarını alamıyordu; çünkü evde değildi. Şubat ayında Beauvoir, şimdi evli olan Hélène ve Lionel'i ziyaret etmek için beş hafta için Portekiz'e gitti. Lizbon'daki Fransız Enstitüsü'nde dersler verdi ve *Combat* için makaleler yazdı. Kız kardeşlerin birbirlerini en son görmelerinden bu yana neredeyse beş yıl geçmişti. Hélène, kız kardeşinin

1. Bkz. Cohen-Solal, *Sartre*, s. 237.
* Arkadaşlık. (ç.n.)
** Aşk. (ç.n.)

yıpranmış giysilerini ve konforsuz ayakkabılarını görünce şoke oldu. Portekiz'de yaşam standartı Fransa'dan çok daha yüksekti; böylece Simone kendi için yeni giysiler ve "aile" için hediyelerle geri döndü.[2]

Mart ayında Sartre, New York'ta biraz daha, Mayıs sonuna kadar, kalacağını söylediği bir mektup yazdı. 29 Nisan 1945'te Fransa, kadınların oy kullanma hakkına sahip olduğu ilk seçimleri gerçekleştirdi. 7 Mayıs'ta Almanya, Reims'da askeri teslimiyet yasasını imzaladı; 8 Mayıs'ta Berlin'de imzalandı. Avrupa'da savaş sona ermişti.

O Haziran Sartre, kırk yaşına bastı ve bundan nefret etti. Öğretmenlikten istifa etmeye ve kendini tamamen yazıya vermeye karar verdi. Ama başka bir nedenden dolayı da kötü hissediyordu: Dolores Vanetti'yle işler daha ciddi hale geliyordu ve evli bir kadın olmasına rağmen, eğer Beauvoir da Sartre'ın yaşamının bir parçası olacaksa; onun yaşamının bir parçası olmayı reddediyordu. Kendine yazması için bir neden olmadığını söyledi Vanetti ona: İlişkileri bitmişti. Temmuz ayı olduğunda Sartre, artık Vanetti'yle aralarının bozuk olmasına dayanamadı ve ona yazdı. Vanetti, cesaret verici bir şekilde yanıtladı –belki de her şeye rağmen işlerin yolunda gitmesini sağlayabilirlerdi. 6 ve 9 Ağustos'ta Birleşik Devletler, Hiroşima ve Nagazaki'yi bombaladı ve Japonya teslim oldu.

Savaştan sonra, Sartre ile Beauvoir'ın adları her yerdeydi.[3] Beauvoir'ın hem artan popülaritesi hem de entelektüel itibarı Sartre'ınkiyle bu kadar sıkı bir şekilde yan yana olduğu ve şimdi onların, gönülsüzce, "varoluşçuluk" olarak adlandırdıkları şey nedeniyle 1945; Beauvoir'ın kamusal imajı için önemli bir dönüm noktası oldu. O yaz ve sonbahar, bu iki mevsimin arasında, yarım düzineden fazla yayın yaptılar: Romanlar, dersler, bir oyun ve yeni bir dergi. Ekim 1945'te, bir hafta içinde Sartre ("Varoluşçuluk: Bir Hümanizm midir?" başlığıyla) en ünlü derslerinden birini verdi, Beauvoir'ın oyunu *Useless Mouths* [*İşe Yaramaz Ağızlar*] seyirci karşısına çıktı ve Beauvoir'la Sartre tarafından kurulan yeni bir derginin ilk sayısı yayımlandı. Paris gazete büfeleri artık onların entelektüel ürünü *Les Temps Modernes*'in aylık sayılarını satıyordu. Ancak ilk sayılarda "Directeur" olarak yalnızca Sartre'ın adı bulunuyordu.

Charlie Chaplin'in 1936 komedisi *Modern Zamanlar*'dan adını

2. SdB'dan S'a, 26 Temmuz 1945, LS 386, n. 321.
3. FC 46.

alan *Les Temps Modernes*, edebi, felsefi ve politik bir dergiydi. Bu dergi –2019'dan itibaren hâlâ vardır– Fransız siyasetine egemen olan Marksist ve Hıristiyan söylemleri arasında çok ihtiyaç duyulan bir "üçüncü ses" olarak yayımlandı. Sartre ve Beauvoir'a göre, dergi günün acil meselelerine odaklanan, "bağlanmış (*engaged*) entelektüeller" olmalarını sağlayan bir araçtı. Bu dergi aç bir okur kitlesini doyuruyordu: 1944'te Vichy işgali altında yayımlanan gazetelerin yayımlanmasını yasaklayan bir yasa çıkarılmıştı. Yüzlerce dergi etkilenmişti; yalnızca Direniş gazeteleri (örneğin *Combat* ve *Libération*) ve İşgal edilmemiş bölgeden ana akım basın (örneğin sağda duran *Le Figaro*, *Le Populaire* [sosyalist] ya da *L'Humanité* [komünist]) varlığını sürdürebildi. Bazı yazarların Fransa'nın "sosyal sağlığını" düzeltmek için "cerrahi operasyon" olarak tanımladığı bir tasfiyenin parçası olarak, işbirlikçi yazarlar yargılanmış ve ciddi şekilde cezalandırılmıştır.[4] *Les Temps Modernes*'de editoryal çalışmalarına ek olarak, kuruluşunun ilk yıllarında Beauvoir bu dergide, etik ve politika üzerine birkaç önemli makale yayımladı.

Ancak Sartre'la çok fazla etkinlik yapmanın bir dezavantajı vardı. Beauvoir'ın 1945 tarihli romanı, *The Blood of Others* (*Başkalarının Kanı*), iki kişinin öyküsünü anlatır. Ama Penguin baskısının arka kapağında bunlardan sadece biri anlatılmıştır:

> Ayrıcalıklı bir burjuvadan Nazi işgaline karşı vatansever lidere dönüşen Jean Blomart, ölmek üzere olan sevgilisi Hélène'nin başında, bitmeyen bir gece boyunca bekler. Geçmişten sahneler ikisinin de yaşam öyküleri içinde birbirine geçer, ta ki şafak yaklaşırken Jean önemli bir karara varıncaya dek.
> İşgal sırasında yazılan ve 1945'te yayımlanan *Başkalarının Kanı*, Fransız Direnişinin acısını; öfkeyle harekete geçen ve ailevi suçluluk duygusuna takıntılı bir adamın ıstırabını ve uyanışını resmediyor. Bu roman Simone de Beauvoir'ın varoluşçunun kişisel mutluluğu olan, başkaları için sorumluluğu uzlaştırma arayışındaki en sürükleyici dramatize edişlerinden biri olmayı sürdürüyor.[5]

Bu açıklamaya göre, bu roman *bir erkeğin* uyanışının öyküsüdür. Hélène sadece ölüyor gibi görünüyor, pasif olarak kişisel trajedinin kahramanının seçiminin ve eyleminin dramını artırmasını sağlıyor. Hâlbuki roman birden fazla kişinin uyanışıyla ilgili: Hélène

4. Jean Lacroix, "Charité chrétienne et justice politique", *Esprit* 1945 (Şubat).
5. BO, arka kapak.

de başkalarına karşı sorumluluğunu keşfeder –ancak bu keşfin önündeki engeller, erkeğinin karşılaştığı engellerle özdeş değildir.

Victor Brombert bu romanı, Beauvoir'ın "dramatize ettiği" "varoluşsal inançların bir dua kitabı" olarak adlandırdı. Ama *Başkalarının Kanı* yalnızca Sartre'ın felsefesini uygulamakla ya da dramatize etmekle kalmaz –o Beauvoir'ın felsefesini de ifade eder. Bu roman *İkinci Cinsiyet*'teki temaları, özellikle kadınların kendilerini yönetme biçimleri ve sevginin bireysel erkek ve kadınların durumlarında farklı biçimlerde yaşandığıyla ilgili olanları öngörür.

Hélène, romanın başlarında Jean'ı sevmek ister; çünkü bunun varlığını "meşrulaştıracağını" düşünür. Ancak, yaşlandıkça –"bir kadın haline geldikçe"– o "artık bir karşılık umudu olmadan sevmekten hoşnut değildir."[6] Jean da Hélène'in ona olan ilk zamanlardaki sevgisinin kırılganlığını fark eder: Uğruna yaşadığı tek şey olmak istemez; çünkü ona "yorgun bir sevgiden başka bir şey" veremiyordu. Sevgisinin Hélène için bir tür hapis cezası olduğunu fark eder.[7]

Bu aşk, Jean ya da Hélène için tatmin edici değildir. Jean için, "aşk" hayattaki "tek şey değildir" ve Hélène'nin talepleri baskıcıdır;[8] Hélène başkalarına karşı sorumlu olduğu gerçeğine "uyandığı"nda, sevginin hayatındaki yerini farklı bir şekilde görmeye başlar.

Beauvoir daha sonra, bir yazarın misyonunun "bireyin, özgürlüğünü bağladığı dünyayla ilişkisini dramatik bir biçimde tanımlamak" olduğunu yazmıştır.[9] Ancak dünya, kadınlar için, erkekler için olanlardan farklı ideallere ve sınırlamalara sahipti. Beauvoir, bu eşitsizliği Jean'ınkinin yanı sıra Hélène'in uyanış hikâyesini de anlatarak ve kadınların erkeklerin ulaştığı saygıyı almadığı ya da talep etmediği yollardan geçerek canlandırdı. Örneğin Jean'ın annesi her zaman "mazeretler üretir", özür diler ve daha az yer kaplamaya çalışır;[10] Jean, aksine, kendinin yeryüzünde yer kapladığını bilir.[11] Uzayda ve konuşmada, roman boyunca kadınlar erkek meslektaşlarından daha az değer görür: Hélène, Jean'ın arkadaşı Paul'le konuştuğunda "erkek erkeğe" konuştuğunu ve kendinin "onlar için" yalnızca "şımarık, yüzeysel küçük bir kız" olduğunu

6. BO 128.
7. BO 129.
8. BO 129.
9. UM 3.
10. Bkz. BO 9.
11. BO 17.

belirtir.[12] Hélène, Paul'ü ikiyüzlülüğü için suçlar: "Diğer insanların özgürlüklerine saygı duyduğunu bana defalarca söyledin. Fakat sen benim adıma kararlar veriyorsun ve bana bir şeymişim (*a thing*) gibi davranıyorsun."[13]

Roman ayrıca iki erkeğin cinselliğe yaklaşımlarını sunar; biri kadınları nesneleştirir, diğeri bunu yapmaz: Jean, kucağında gülümseyen sevgilisinde tam bir kişi görür ve cisimleşmiş bilincinin bir başkasınınkiyle kaynaşmasından hoşlanır; Marcel, aksine, "bir nesne olarak görmediği sürece bir bedene dokunmaya dayanamaz –kesinlikle."[14]

Beauvoir, anılarının ikinci cildini yapıtlarına ilişkin düşüncelerini içeren bir paragrafla tamamladı: *Konuk Kız*'dan memnun değildi; çünkü "cinayet çözüm değildi." Beauvoir, *Başkalarının Kanı* ve *Pyrrhus ile Cinéas*'ta "diğer insanlarla olan gerçek ilişkimizi tanımlama girişiminde bulundu." "Hoşlansak da hoşlanmasak da, diğer insanların kaderlerine etki ediyoruz ve bunun içerdiği sorumlulukla yüzleşmeliyiz."[15] *Başkalarının Kanı*, Dostoyevski'nin *Karamazov Kardeşler*'inden bir epigrafla başlar: "Her birimiz, her şeyden ve her insandan sorumluyuz." Roman, Nathalie Sorokine'e ithaf edilmiştir.

Yaşamının ilerleyen zamanlarında, Beauvoir kendi özgünlüğünü savunmaya başladığında, *Başkalarının Kanı*'nın nasıl karşılandığına geri döndü. *Koşulların Gücü*'nde bu romanın ana temasının; "benim tarafımdan, benim özgürlüğüm ve benimle temas eden başkaları tarafından bir nesne olarak deneyimlenen varoluş paradoksu" olduğunu yazmıştır. Niyeti, diyor Beauvoir, halk tarafından kolayca anlaşılmak değildi; kitap "Direniş romanı" ve "Varoluşçu roman" olarak etiketlendi." Okurların, romanlarının "tezli roman" olduğunu varsaymaları yeterince kötüydü ve daha da kötüsü romanlarının tezlerinin Sartre'ın felsefesinde bulunabileceğini düşünmüş olmalarıydı.

"Varoluşçu" sözcüğü Katolik filozof ve oyun yazarı Gabriel Marcel tarafından Sartre'ın felsefesine atıfta bulunmak için icat edilmiştir ve Beauvoir, insanların onu aynı etiketle damgalamaya çabalamalarına itiraz etti: Bu romanı yazdığında terimi duymamıştı bile ve ilhamının "bir sistemden değil, kendi deneyimlerinden geldiğini" iddia etti.[16] *Savaş Günlüğü*'nde Beauvoir'ın *Başkalarının Kanı*

12. BO 51.
13. BO 102.
14. Jean için, bkz. BO 106; Marcel için, BO 126.
15. PL 607.
16. FC 44, 45.

hakkındaki ilk notları, romanın, diğer şeylerin yanı sıra, "bilincin sevgi yoluyla tanınması yanılsaması"nın kurbanı olan bir kadın karakteri göstermesini istediğini açıkça göstermektedir.[17]

29 Ekim'de Beauvoir'ın ilk ve tek oyunu olan *İşe Yaramaz Ağızlar*, Paris'te Théâtre des Carrefours'da bir yardım gösterisiyle açılış yaptı. Ortaçağ dönemi Flanders'ta kurgulanmış olan sahnede, oyun Vaucelles adı verilen kurgusal bir şehir devletinde gelişir. Vaucelles, Burgonya Dükü'ne karşı ayaklanmıştır ve oyun uzun bir kuşatmadan sonra, oranın sakinlerinin açlık çekmelerini gösteren bir sahneyle açılır. Önde gelen şehir meclisi üyeleri şehri korumak için "işe yaramaz ağızları" –özellikle kadınlar, çocuklar ve yaşlıları– dışarı atmaları gerektiğine karar verir. Yiyecekler yetersizdi, bu yüzden sadece işçiler ve askerler yiyecek almalıydı, diye akıl yürüttüler. Kasabanın adı, Fransızcada "vaut-elle" olarak telaffuz edilir ve şunun eş seslisidir: "Onun değeri var mıdır?"

Kendinin ünlü politik yapıtları *İkinci Cinsiyet* (1949) ve *Yaşlılık*'tan (1970) çok öncesinde, Beauvoir'ın oyunu bazı insan kategorilerinin yalnızca oldukları gibi –çocuk, kadın, yaşlı– olduğu için işe yaramaz olduğunun düşünüldüğünü göstermiştir. Ve Beauvoir'ın eserlerinin çoğunda olduğu gibi, oyun aynı zamanda tüm sevgilerin ya da bağlılıkların "bir hapishane" olup olmadığı sorusunu gündeme getirir. Karakterlerinden biri olan Jean-Pierre, kendine bir eş "verilme"sini istemez: "Onu bana vermek mi? Sence ben onu kilitlemeyi ve dünyanın ona ait olan tek parçası olduğumu söylemeyi kabul eder miyim? Ben bir gardiyan ruhuna sahip değilim." Oyun boyunca hem Jean-Pierre hem de Clarice başka bir "sevgi"nin mümkün olduğunu keşfeder. Jean-Pierre, Clarice için bu sevgiyi açıkladığında, Clarice ona şunu sorar:

> **Clarice:** "İnsan, bu yeryüzünde nasıl sever?"
> **Jean-Pierre:** "Beraber mücadele ederiz."[18]

Beauvoir, oyunu annesine adadı[19] ve açılış gecesinden elde edilen gelir anne babalarının Almanya'ya sınır-dışı edilmesiyle öksüz kalan çocukların beslenmesi için verildi.[20]

17. SdB'dan annesine, aktaran Bair, s. 267.
18. UM 66.
19. SdB'dan annesine, aktaran Bair, s. 267.
20. A. Collingnon, "Bouches inutiles aux Carrefours", *Opéra*, 31 Ekim 1944.

Beauvoir daha sonra *İşe Yaramaz Ağızlar*'a gelen tepkiyi düşmanca diye betimledi –"gazeteler, beni neredeyse oy birliğiyle parçalara ayırdı."[21] Ve bazı incelemelerin, özellikle sahneye koyma hakkında eleştirel olduğu doğrudur; diğerleri mesajının çok zorlama olduğunu, oyunun "tiyatrodan daha çok düşünce" olduğunu düşündü.[22] Ama hepsi bu kadar değildi: "Nasıl oluyor da Paris'te bu metin için savaşan en az on yönetmen bulunamadı? Eğer adalet diye bir şey varsa, eğer halk hâlâ onun değerini takdir edecek bir durumdaysa, *İşe Yaramaz Ağızlar* Chapelle Bulvarı'nda zafer kazanacaktır."[23]

İşe Yaramaz Ağızlar'ın açılış gecesi, 29 Ekim 1945 tarihinde, Sartre şehrin öbür ucunda ünlü olacak bir konuşma yapıyordu: "Varoluşçuluk: Bir Hümanizm midir?" Mekân, Club Maintenant adı verilen küçük bir mekândı; ancak etkinliğin organizatörleri, mekânın utanç verici bir şekilde boş olacağından kaygılanıyordu. Sartre geldiğinde içeri girmek için bekleyen kalabalıklar vardı ve Sartre kendinin içeri giremeyeceğinden endişe etti. Sonunda kürsüye ulaşan Sartre "varoluşçuluğun" popüler bir sözcük olduğunu, ama kimsenin bunun ne anlama geldiğini bilmediğini söyledi. Hıristiyanlar, varoluşçuluğun tanrısız ve ahlaksız olduğunu düşündü; komünistler onun nihilist olduğunu düşündü. Ama varoluşçuluk bunların hiçbir değildi, dedi Sartre. İnsanlar, Sartre'ın görüşlerine itiraz ediyordu; çünkü özgürlükleriyle yüzleşmekten ziyade, kendilerini aldatmayı tercih ediyordu. "Varoluş, özden önce gelir", dedi Sartre, sen, kendinden ne yapıyorsan "o"sundur. O geceki konferans (daha sonra *Varoluşçuluk bir Hümanizmdir* adıyla yayımlanmıştır) Fransız varoluşçuluğunun *locus classicus*'u* oldu.

Sartre'ın konuşmasından kısa bir süre sonra Club Maintenant, daha az hatırlanan varoluşçu bir akşam daha düzenledi: Jean Wahl, varoluşçuluk tarihi hakkında kısa bir konuşma yaptı ve yanıtlamaları için başka filozoflar davet edildi. Nikolai Berdyaev, Georges Gurvitch ve Emmanuel Levinas varoluşçuluğun Kierkegaard, Husserl ve Heidegger'e ne açılardan borçlu olduğunu tartıştı.[24] Ve halen

21. FC 59.
22. Jean-Jacques Gautier, *Figaro*'da yazar, aktaran Maragaret A. Simons, "Introduction", *Literature and Metaphysics*, PW 263.
23. UM 25'te aktarılmıştır.
* En bilinen örnek metni. (ç.n.)
24. Emmanuel Levinas, Jean Wahl, *Petite histoire de 'l'existentialisme'*, Paris: Éditions Club Maintenant, 1946, s. 84-6.

daha az hatırlanan bir konferans, 11 Aralık'ta gerçekleşti –Simone de Beauvoir'ın "Roman ve metafizik" üstüne konferansı.[25]

Sartre'ın Club Maintenant konferansı, savaş sonrası Paris'inin ikonik hale gelmiş entelektüel bir olayı olacaktı. Beauvoir'ın konferansı, aksine, öyle olmadı; ona otobiyografisinde bir cümleden daha az yer verdi. Beauvoir, edebiyat ve felsefe arasındaki sınırları sorguluyordu ve kendi nedenlerini felsefi olarak savunuyordu. Diğerleri not almaya başladı ve bazıları onunla hemfikir oldu. 1945'in başlarında Merleau-Ponty, Beauvoir'ın *Konuk Kız*'ının felsefe yapmanın yeni bir yolunu temsil ettiğini iddia eden bir makale yayımladı.[26]

Ama bu arada, *Başkalarının Kanı*'nın ilk başarısına rağmen, *İşe Yaramaz Ağızlar* gibi, roman; felsefe için edebiyatı feda etmekle suçlanmaya başlamıştı. Basında Maurice Blanchot, felsefi açıdan zengin olduğu için *Konuk Kız*'ı övdü ama okuru bir sonuca zorlamayarak ahlaki açıdan belirsiz kaldığını belirtti. Ama *Başkalarının Kanı*'nı bir tezli roman olmakla suçladı ve bunu yapacak tek kişi o değildi. Beauvoir eleştirmenlerine cevap verdi. Bu yüzden "Edebiyat ve Metafizik"te; felsefeyi ve edebiyatı, kişisel ve felsefi açıdan uzlaştırma konusundaki kendi girişimlerini savundu. "On sekiz yaşındayken" diye başlıyordu,

> [B]ir hayli çok okudum; o yaşta insanın okuyabileceği bir şekilde okurdum, saf bir şekilde ve tutkuyla. Bir romanı açmak gerçekten bir dünyaya girmekti, somut, zamansal bir dünyaya, tekil karakterleri olan insanlar ve olaylarla dolu bir dünyaya. Felsefi bir inceleme beni yeryüzüne ait görünüşlerin ötesine geçirip zamansız bir cennetin dinginliğine götürürdü. [...] Hakikat nerede bulunacaktı? Yeryüzünde mi, sonsuzlukta mı? Parçalanmış hissediyordum.

Beauvoir, edebiyatın bize "yaşanmış deneyimler kadar, eksiksiz ve rahatsız edici hayali deneyimler" sunma kapasitesi nedeniyle roman yazmayı seçti.[27] Felsefi çalışmalar genellikle, okuru tikel durumlarda ortaya çıkan farklı bakış açılarını görmeye davet etmek yerine, okurunu kendilerinin bakış açısını benimsemeye zorlamak

25. Bu konuşma 1946'da "Literature and Metaphysics" başlığıyla yayımlanacaktır.
26. Maurice Merleau-Ponty, "Metaphysics and the Novel", İng. Çev. Hubert Dreyfus ve Patricia Allen Dreyfus, *Sense and Nonsense*, Evanston, IL: Northwestern University Press, s. 28. İlk kez "Le roman et la métaphysique", adıyla yayımlanmıştır *Cahiers du sud* 270 (Mart 1945).
27. "Literature and Metaphysics", PW 270.

ya da ikna etmek isteyen soyut bir sesle yazılır. Beauvoir, "Bir metafizik roman, okurun özgürlüğüne bir 'seslenme'dir" demiştir.

Beauvoir, tezli romanlar yazmakla suçlanarak oldukça iyi bir edebi ve felsefi topluluğa dahil olduğunu belirtti –Dostoyevski, *Karamazov Kardeşler*'de felsefi bir inceleme yazmakla suçlanmıştı ve Beauvoir, iddiasını Kierkegaard'un şöyle kanıtladığını düşünüyordu: Bir filozof insan deneyiminin öznel tarafına, her bireyin eşsiz iç yaşamına ne kadar çok değer verirse, zaman içinde oldukları kişiye dönüşen bireylerin, tekil deneyimlerini anlatan edebi bir biçimi kullanma olasılıkları da o kadar artar. Platon bile bu iki cezbedici şey arasında kalmıştı: Tek ve aynı diyalogda şairleri (sanatın vatandaşlarını yozlaştıracağından endişe duyduğu için) Devletten sürmüş ve yine de sanatın bizi İyiyi takip etmeye teşvik etme gücünü görmüştür (sonuçta, Batı felsefesinin bu devi –edebi bir biçim olan– diyaloglar yazdı).[28]

1945'ten –daha sonra Beauvoir'ın "varoluşçu saldırı" olarak adlandıracağı yıldan– sonra ne Sartre ne de Beauvoir ünlerinden kaçabilirdi. Kafelerde olduklarında, insanlar evlerinden onlara bakıyor ve fotoğrafçılar sokakta sormaksızın çekimler yapıyordu. Sartre ve Beauvoir, Amerika'da *Vogue*, *Harper's Bazaar* ve *Atlantic Monthly* sayfalarında yer aldı. Sartre bir ikondu ama yanındaki, bazı bakımlardan çekici ve sıra dışı bir kadın onu daha da ilgi çekici hale getiriyordu. Beauvoir ayrıca, varoluşçuluğu açıklayan, Sartre'ınkilerden "daha dikkatli bir şekilde düşünülmüş ve oluşturulmuş" felsefi denemeler de yayımladı.[29] Ama Beauvoir'ın bu felsefi uğrağa entelektüel katkıları ve Sartre'la olan anlaşmazlıkları inatla önemsiz gibi gösterildi. 1945'te sansasyonel savaş sonrası gazetesi *Samedi Soir* ona "la grande Sartreuse"* ve "Notre Dame de Sartre" adını vermiştir.

28. "Literature and Metaphysics"te Beauvoir, metafiziklerini (yani dünyayı nasıl kavradıklarını) ifade eden filozofları iki gruba ayırmıştır: "Sistem" filozofları ve "öznellik" filozofları. İlk grup için (Aristoteles, Spinoza veya Leibniz gibi) roman yazmanın saçma olacağını çünkü onların öznellik ya da zamansallıkla ilgilenmediğini yazdı. Fakat Kierkegaard gibi filozoflar, bireyler zaman içinde geliştikçe, tekillikleri içinde o bireyler hakkındaki gerçekleri ileten edebi biçimleri kullanmanın çekimine kapılıyordu.

29. Bkz. Jonathan Webber, *Rethinking Existentialism*, Oxford: Oxford University Press, 2018, s. 3.

* "la grande Sartreuse", "büyük Sartre icracısı" ya da bir işi meslek olarak icra eden kişi anlamında "–euse" eki (dansöz ya da makyözde olduğu gibi Türkçede "-öz" eki) kullanılarak "büyük Sartreöz" olarak çevrilebilir. Bu terim konusundaki yardımları için Damla Çınar Gezer ve Görkem Gezer'e teşekkür ederim. (ç.n.)

Resim 8: Beauvoir "varoluşçu saldırı" yılı olan 1945'te, radyo yayınında.

Halkın gözünde Sartre ve Beauvoir ayrılmazdı. Ama özel hayatlarında Beauvoir, Sartre'ın "olumsal" ilişkilerinin en zoru yüzünden acı çekiyordu; bu ilişki onu "büyük bir şaşkınlığa" sürüklemişti.[30] 1970'lerde Beauvoir, Sartre'la yaşamındaki diğer kadınları tartıştıkları bir röportajda, Sartre ona çok bağlı olduğu için Dolores Vanetti'den korktuğunu söyledi. Sartre *Les Temps Modernes*'in ilk sayısını "Dolores'e" adadı ve Noel'i Beauvoir'la geçirmek yerine Amerika'da Vanetti'yle iki ay geçirmek için 12 Aralık 1945'te ayrıldı. Deirdre Bair, Beauvoir'a 1982'de Vanetti'yi sorduğunda, Beauvoir'ın "gergin ve duygusal" hale geldiğini belirtmiştir.[31] Fakat bu tür bir ifade bize çok az şey söyler: Ne tür bir gerginlik, ne tür bir duygu? Otuz yıl sonra hâlâ taze olan kıskançlık ya da keder miydi bu? Yoksa hâlâ bu konuda soru sorulmasından, hâlâ Sartre ve onun diğer kadınları tarafından bu kadar çok belirlenmekten duyduğu gerginlik ya da öfke miydi?

Aralık 1945'te Beauvoir, *Les Temps Modernes*'de "Existentialism and Popular Wisdom" ("Varoluşçuluk ve Popüler Bilgelik") başlıklı bir makale yayımladı. Varoluşçuluk, insanın ahlaki bozukluğuna ve ölüme zararlı bir vurgu yapan kötümser bir felsefe olduğu yönündeki suçlamalarla yüzleşmeye devam ediyordu. Bu yüzden Beauvoir, insanın sefaleti ya da ölümlülüğünü fark etmenin ya da "neden

30. FC 164.
31. Bair, s. 302.

doğduk, burada ne yapıyoruz ya da acı çekmenin anlamı nedir?" sorularını sormanın varoluşçulukla birlikte yeni ortaya çıkan bir şey olmadığını belirten iğneleyici bir makale yazdı.[32] Varoluşçu olmakla ne kazanacaklarını soran insanlar, onu yormaya başlamıştı: Bu, bir filozofa sormak için çok garip bir soruydu, diyordu Beauvoir. "Ne Kant ne de Hegel kendine, Kantçı ya da Hegelci olmak suretiyle bir insanın ne kazanacağını hiçbir zaman sormamıştır. Onlar, hakikat olduğunu düşündükleri şeyi söyledi. Hakikatin kendinden başka bir amaçları yoktu."[33]

Hakikat, Beauvoir'ın gördüğü şekliyle, insanların mazeretlere sığınarak özgürlüklerinden kaçıyor olduğuydu. Sartre'ın *Varlık ve Hiçlik*'te ifade ettiği karamsarlık, Fransız ahlakçı geleneğin –ünlü yazarlar Pascal ve La Rochefoucauld'un dahil olduğu bir gelenek– karamsarlığına çok benziyordu. Pascal, insanlığın hem büyük "sefalet"e hem de büyük "ihtişam"a yetenekli olduğunu; ancak ilkine eğilim gösterdiğini düşünüyordu. Bu ona *miserabiliste* (aşırı kötümser) takma adını ve Victor Hugo'nun *Les Miserables* (*Sefiller*) gibi yapıtlarda edebi bir ölüm sonrası yaşamı kazandırdı. La Rochefoucauld'nun benzer şekilde kötümser yapıtı *Maximes* (*Maksimler*), insan öz-sevgisinin aldatmacalarını salgın hastalık haline gelmiş narsisist sanrıları olarak tanımlar. Hayırseverlikte bile, kılık değiştirmiş kişisel çıkar görürdü.

Kendi uluslarının kültüründe bilgili Fransız okurlar, Sartre'ın insanlık durumu konusundaki açıklamalarında pek umut görmedi, bunun nedeni kısmen bu sefalet ve umutsuzluk felsefesinden çok fazla sayıda görmüş olmasıydı. Beauvoir'ın şaşırtıcı bulduğu şey, bunun "çok fazla öfke yaratması"ydı: "İnsanın sefaleti teması, yeni değil" diye yazdı. "Kilise babaları, Pascal, Bossuet, Massillon, vaizler, rahipler, tüm Hıristiyan geleneği yüzyıllardır insanı sefillik duygusuyla doldurmak için elinden geleni yaptı." Seküler ahlakçılar da görgü kurallarına ve geleneklere saldırdı: "La Rochefoucauld, La Fontaine, Saint-Simon, Camfort ve Maupassant alçaklığı, boş uğraşları, ikiyüzlülüğü kınamak için birbirleriyle yarıştılar."[34]

Beauvoir'ın gördüğü gibi, insan varlığının belirsizliğine hem Hıristiyan hem de ahlakçı yanıtlar *bahaneler*dir. Eğer insanlar, *doğaları gereği* günahkârsa ya da *doğaları gereği* kendi çıkarları tarafından yönlendiriliyorsa, o zaman kendilerinin sefaletini sürdü-

32. "Existentialism and Popular Wisdom", PW 210.
33. "Existentialism and Popular Wisdom", PW 214.
34. "Existentialism and Popular Wisdom", PW 204, 205.

ren adaletsizliklere direnmekte özgür olduğunu düşünmek yerine, rahat bir şekilde sefaletinin belirlenmiş olduğunu düşünebilir. Eğer Sartre, insanların *doğaları gereği* tahakkümü arzulamaya mahkûm olduğunu düşünüyorsa, o zaman bizi ezenle yaşamaktan gerçekten hiçbir kaçış yoktur. Beauvoir'ın felsefesi, aksine, "yalanların ve teslimiyetin tesellilerini" reddediyordu –hükmetmenin ya da boyun eğmenin tam da insan doğası olduğunu düşünmek bir bahaneydi.[35]

> İnsanlar, erdemin kolay olduğunu düşünmeyi sever. [...] Onlar aynı zamanda kendini, pek sıkıntı çekmeden, erdemin olanaksız olduğu inancına teslim eder. Ama erdemin olanaklı ve zor olabileceğini zihinlerinde canlandırmak konusunda gönülsüzdür.[36]

Her türlü determinizm –Hıristiyan, laik, ahlakçı, Marksist– insanı özgürlüğünün yükünden kurtarıyordu. En önemlisi, onları özgürlüğü etik olarak kullanmaya çalışmanın ağırlığından kurtarıyordu.

Beauvoir itibar kazandıkça, bunu başkalarının yararına kullanma fırsatları da elde etti. Bir gün, 1945 sonbaharında, Champs-Elysées'de bir arkadaşıyla sinema bileti satın almak için beklerken, o arkadaşı gelecek vadeden bir yazar olan bir tanıdığını gördü: Violette Leduc. Birkaç gün sonra Leduc, okuması için Beauvoir'a elyazmalarını verdi. Beauvoir ilk yarıyı bir oturuşta okurken, Leduc'e ikinci yarısında, hız kaybettiğini söyledi. Leduc ikinci bir taslak hazırladı ve Beauvoir onu o kadar beğendi ki kitabı yayımlanması için Camus'ya önerdi. Beauvoir'ın tavsiyesi üzerine Camus, romanı –*L'Asphyxie*– kabul etti.[37] Beauvoir, Leduc'ün yaşamı ve çalışmalarında cesaret verici bir rol oynamaya devam edecekti.

Sartre uzaktayken Beauvoir, bir sonraki romanı *Tüm İnsanlar Ölümlüdür* (*All Men Are Mortal*) üzerinde çalışmayı sürdürdü ve aynı zamanda Sartre'ın "Varoluşçuluk bir Hümanizmdir" değiştirilmiş başlığı altında yayımlanmak üzere "Varoluşçuluk: Bir Hümanizm midir?" konferansını yayıma hazırladı. Nathalie Sorokine hâlâ Beauvoir'la Louisiane'deydi; hamileydi ve erkek arkadaşı Amerikan GI* ile birlikte olmak için Kaliforniya'ya taşınmaya hazırlanıyordu. "Nazik, hoş ve serpiliyor" diye yazdı Beauvoir, Sartre'a, "çocuk da öyle."[38] Beauvoir

35. "Existentialism and Popular Wisdom", PW 216.
36. "Existentialism and Popular Wisdom", PW 213.
37. FC 27. Ayrıca bkz. LS 390, n. 350.
* Asker. (ç.n.)
38. SdB'dan JPS'a, 25 Ocak 1946, LS 400.

ile Bost hâlâ sevgiliydi; ancak Bost'un bir gazeteci olarak çalışması sık sık seyahat gerektiriyordu ve Sartre'ın onu gölgede bıraktığını hissetmeye başlamıştı –Sartre neredeyse nadiren orada olsa da.

Beauvoir Noel'i, Bost, Olga ve Wanda'yla Mégève'de geçirdi. O yılın başarıları göz önüne alındığında, bu kayak tatilini "bu yıl geçirdiği en iyi zamanlardan biri" olarak tanımlaması ilginçtir. Kamusal başarısının özel hayatında tatmini zorunlu olarak getirmediğini zaten fark etmeye başlamıştı; eski dostlukların hak edilmiş samimiyetleri ve temiz havanın canlandırıcı yalnızlığı hoşuna gidiyordu. Ocak ayı ortasında Paris'e döndüğünde değişim ona sert geldi: Bir gün kayak yapıyordu, "şimdi şehir giysileri içindeyim, saçlarımı yeni yaptırdım ve dahası çarpıcı bir şekilde güzelim; çünkü tümüyle bronzlaşmış muhteşem bir ten rengim var ve yüzüm tamamen dinlenmiş –bu Paris'te oldukça garip kaçıyor."[39] Tunus uçağını bekleyen Beauvoir, Sartre'a ününün onu yamaçlara kadar takip ettiğini yazdı: "Benim de gerçekten oldukça ünlü olduğumu biliyor muydun? Idéal-Spirt'den bir hanımefendi Kos'a şunları sordu: "O çok ünlü olan Matmazel de Beauvoir mı? Müşteriler bana gelip gerçekten o olup olmadığını sorup duruyor.'"[40]

Sonrasında Sartre bir ay boyunca ondan haber almadı; bir mektup alma umudunu sürdürdü ve Tunus'a kendi "bir sürü" mektup gönderdi, bu mektuplar *postes restandes*[41] mektuplardı ve ikisi de birbirlerinin mektuplarını almayı kaçırıyordu.[42] New York'ta Beauvoir'ın romanları Sartre'a sorun çıkarıyordu –Dolores, Lévi-Strauss'a Sartre'ı sevip sevmediğini sormuştu. Lévi-Strauss, Dolores ve Sartre'ın bir ilişkileri olduğunu bilmiyormuş gibi yaptı ve "*Konuk Kız*'ı okuduktan sonra ondan nasıl hoşlanabileceğimi düşünüyorsun? O, çok "pis bir herif" diye yanıt verdi ("Bu betimleme için" diye yazdı Sartre Simone'a, "çok teşekkürler, küçük mücevher"[43]).

Bu arada Beauvoir, Tunus ve Cezayir'de konferanslar verdi. Varoluşçuluğun "çılgınca başarısı"na inanamıyordu: Cezayir'de insanlar akın akın geldi. Ama mektuplarını kaçırıyordu ve Paris'e döndüğünde Bost İtalya'daydı, Sorokine Amerika'ya gitmişti, Sartre hâlâ New York'taydı. Buna rağmen insanlar Sartre ile Vanetti hakkında konuşmaya başlamıştı. Sartre etrafta Vanetti'nin en harika kadın

39. SdB'dan Sartre'a, 18 Ocak 1946, LS 395.
40. SdB'dan Sartre'a, 18 Ocak 1946, LS 397.
41. Postaneye gidip alınması gereken. (ç.n.)
42. Sartre'dan SdB'a, Şubat 1946 (günü yazılmamış), QM 274.
43. Sartre'dan SdB'a, Şubat 1946 (günü yazılmamış), QM 275.

olduğunu söyleyip duruyordu: Sartre'ın biyografi yazarı Annie Cohen-Solal, bu dönemle ilgili olarak Sartre'ın davranışlarının "delice mi, kötü huylu mu, kinik mi, fırsatçı mı, zalim mi, sadist mi ya da yalnızca beceriksizce mi" olduğunu düşüneceğine karar veremediğini yazmıştır.[44]

Sartre'ın kitaplarının hiçbiri İngilizce olarak yayımlanmamış olmasına rağmen Sartre, New York'ta bol reklamı yapılmış bir tantanayla karşılaştı. *TIME* dergisi, "Manhattan'a sıçrayan" Paris'in edebiyat aslanı hakkında bir makale yayımladı. Bu makale *Varlık ve Hiçlik*'i varoluşçuluğun "kutsal kitabı" ve Simone de Beauvoir'ı da onun "en önde gelen müridi" olarak nitelendirmişti.[45]

Beauvoir Atlantik'in diğer tarafında neler olduğunu bilseydi, en kötüsünden korkmakta haklı olduğunu hissedebilirdi. Sartre'ın Beauvoir'a gösterdiği tavra göre Sartre, New York'tan ve Amerikalı bir aşk ilişkisinden keyif alıyordu ama aynı zamanda Vanetti'nin ona olan sevgisinden dolayı kendinin "korktuğunu" hissediyordu: Vanetti'nin tutkusuyla arasına mesafe koyuyormuş gibi yazmıştı.[46] Ama aslında Vanetti boşanmaya çalışıyordu. Colombia Üniversitesi, Sartre'a iki yıllık bir görev teklif etmişti ve Sartre, Vanetti'ye kendiyle evlenmesini teklif etmişti.[47]

Sartre görevi reddetti ve Vanetti'nin boşanması zaman alıyordu, bu yüzden o ve Sartre, Sartre'ın Fransa'ya dönmesi konusunda anlaştı. Yılın ilerleyen zamanlarında birlikte daha fazla zaman geçireceklerdi. Peki ondan sonra, kim bilir?

O Şubat Paris'e dönen Beauvoir, *Belirsizliğin Etiği* üzerinde çalışmaya başladı ve *Les Temps Modernes*'de "An Eye for an Eye" ("Göze Göz") başlıklı bir makale yayımladı. Savaşın ardından bu noktaya kadar Yahudi Soykırımının dehşetleri artık gizlenmiyordu ve "Göze Göz" ceza ve intikam, sorumluluk ve bağışlama üzerine ince bir tartışma. İnsanların temelde belirsiz olduğunu yazdı: Hem özne hem de nesne, hem bilinç hem madde. "Mutlak kötülük: Başkalarının özne olduğunu kabul etmekten kaçınmayı, bunun yerine onları işkence yapılıp öldürülebilecek nesneler olarak görmeyi içerir"[48] demiştir Beauvoir.

44. Cohen-Solal, *Sartre*, s. 279.
45. *TIME* (1946) "Existentialism", 28 Ocak, 28-9.
46. Sartre'dan SdB'a Ocak 1946 (günü yazılmamış), QM 274. Sartre benzer bir duyguyu Şubat 1946'da da vurgulamıştır.
47. Bkz. Jean-Pierre Boulé, *Sartre, Self-Formation and Masculinities*, s. 168.
48. Beauvoir, "An Eye for an Eye", Der. Margaret Simons, *Philosophical Writings*, Urbana: University of Illinois Press, s. 245-60, burada s. 257.

15 Mart'ta Sartre, Paris'e gitmek için New York'tan ayrıldı. Geri döndüğünde konuşması, "Dolores-şöyle", "Dolores-böyle"lerle doluydu. Beauvoir, çalışmalarına odaklanmakta zorlanıyordu; bir iki saat sonra baş ağrısı tutuyor ya da dikkati dağılıyordu.[49] Nisan 1946'da Beauvoir altüst olmuştu: Sartre, Dolores'le asla onunla sahip olmadığı bir uyuma mı sahipti? Kendini rahatsız eden belirsizlikten kurtulmak istedi ve soru, o soracağı anı seçmeden önce, ağzından çıkıverdi: "Dürüstçe söyle, kim senin için en fazla öneme sahip: Dolores mi ben mi?" Arkadaşlarla öğle yemeğine gidiyorlardı, fazla zaman yoktu. Sartre, Dolores "muazzam bir miktarda" önemli ama "ben seninleyim" diye yanıtladı.[50] Beauvoir, yemek boyunca kalbi parçalanarak oturdu. Sartre, anlaşmaya sadakatinden mi Beauvoir'la birlikteydi, yoksa birlikte olmak istediği için mi? Akşam yemeğinden sonra Sartre açıklama yaptı: Her zaman eylemleri, sözcüklerden daha değerli görmüşlerdi, şimdi bunu neden yapmıyorlardı? Sartre onunla [Beauvoir'la] birlikteydi.

Beauvoir, ona inandığını düşünüyordu. Ama Mayıs 1946'da Beauvoir hâlâ *Belirsizliğin Etiği* üzerinde çalışıyordu ve Sartre'ı, Vanetti'ye deli gibi âşık halde görmesinin yarattığı şoktan sonra mücadele ediyordu. Felsefe okumayı sürdürüyor, Hegel'de dolayım (*mediation*) kavramını çalışıyordu. Bazen çok fazla çalıştığını biliyordu, kayalıklara vurmuş "ölen ve kuruyan" bir balık gibi hissettiği günler olduğunu yazıyordu.[51] Ama kurumuş ya da değil, Beauvoir üretiyordu: 14 Mayıs'ta *Les Temps Modernes* için dört makale teslim etti; *Belirsizliğin Etiği*'ne giriş 1 Haziran'da yayımlandı.[52]

Sartre'la hissettiği uzaklaşma, şimdi kafelerde yazmak için fazla ünlü olmaları nedeniyle daha da kötüleşti. Sartre'ın üvey babası, önceki yıl Sartre Amerika'dayken ölmüştü ve annesi ona aynı dairede yaşamayı düşünüp düşünmeyeceğini sordu. Sartre, evet dedi ve Mayıs 1946'da Bonaparte Sokağı 42 numara dördüncü katına taşındı. Dairenin Place Saint-Germain des-Prés'ye bakan pencereleri vardı; çalışma odasından Les Deux Magots'nun terasını ve Rennes Sokağı'yla kesişimini görebiliyordu.

Sartre annesinin burjuva dünyasına, sahte XVI. Louis mobilyalarına ve tüm bu şeylere yeniden girmişti. Ama daire rahattı ve ilk kez bir kitaplık oluşturmaya başladı. Madam Mancy, Sartre'a giysiler

49. FC 87.
50. FC 78.
51. FC 84.
52. *Labyrinthe*, bkz. Sylvie le Bon de Beauvoir, "Chronologie", xc. FC 92.

satın alıyor ve annesinin hizmetçisi, Eugénie, Sartre'ın çamaşırlarını yıkıyordu. Beauvoir ve Madam Mancy hâlâ birbirlerine tam olarak ısınmış değildi: Sartre'ın annesi, şimdi bu yeni düzenlemeleri "üçüncü evliliği" olarak nitelendiriyordu.[53]

Sartre taşındıktan kısa bir süre sonra, Olga'nın –Sartre'ın oyunu *Sinekler*'de (*The Flies*) sahne alacaktı– hasta olduğunu söylediler. Her iki akciğerde tüberkülozu vardı. Yirmi dokuz yaşındaydı. Beaujon, Cljony'de bir hastaneye gitti, orada hayatını kurtarmış olan ameliyatı oldu. Bost, kendi kitabını yeni yayımlamıştı ama tadını çıkarmak için çok az zamanı olmuştu; Olga'yı her gün ziyaret ediyor ve Beauvoir sık sık ona eşlik ediyordu.

Sartre'ın durumu, Amerika'dan döndükten kısa bir süre sonra başka bir şekilde değişti. École Normale'den hevesli bir öğrenciden bir mektup almıştı. Jean Cau, yirmi bir yaşındaydı ve Sartre'ın bir sekreter isteyip istemediğini merak ediyordu. Sartre başlangıçta, bu fikre güldü. Ama sonra fikrini değiştirdi ve her sabah üç saat çalışmak üzere işe aldı. Cau, Sartre için on bir yıl çalıştı; Sartre'ın istemediği mektupları yazdı ve sonunda Sartre'ın mali işlerini yönetti –tatsız bir görevdi. Madam Mancy, her sabah saat 10'da onu içeri alıyordu ve o Sartre'ın mektuplarını açmaya başlıyordu. Sartre aynı zamanda işe geliyordu –ve sonra "köle gibi" çalışıyordu. Öğlen 1'de Sartre, Beauvoir ya da başka bir kadınla öğle yemeğine gidiyordu ve Cau da o günlük ayrılıyordu. 16:30'da Sartre, Beauvoir'la birlikte daireye dönüyor, Beauvoir bir briç masasının üstünde Sartre'ın çalışmaları konusunda çalışmaya girişiyordu ve akşam saat 20'ye kadar orada kalıyordu.

1946'dan 1949'a kadar olan dönemde Sartre –şimdi evini yöneten annesiyle, evcil ve sekreterlik yapan çalışanıyla birlikte– dört yıldan az bir sürede kırk tane yayımlanmış çalışma üretti. Beauvoir, tabii ki, onun yazı işleri danışmanıydı; devam eden tüm kitapları hakkında halen birbirlerine danışıyordu. Bu uğraşlar içinde, Beauvoir'ın emeği tam olarak ödenmemiş emek değildi –yazı ve editörlük çalışmalarından kendi gelirleri vardı ve mektupları, Sartre'ın gelirine ortak gelir olarak baktıkları hissini verir (her ne kadar ellerine para geçtiği zaman, onu sıklıkla dağıtıyor olsalar da).[54] Ama Beauvoir ailesini,

53. ASD 105.

54. Bir örnek için, bkz. *Letters to Sartre*, 25 Ocak 1946, "birdenbire 300,000 frankımız oldu." 1950'lerde, yine, mektuplar "bizim paramız"dan bahseder (bkz. SdB'dan Sartre'a, 20 Ağustos 1950, LS 472).

mali olarak destekliyordu; özel alan ve özel çalışan konusunda Sartre'la aynı araçlara sahip değildi.

Vanetti yılları, Beauvoir'ın otobiyografisinin birçok okurunun; Beauvoir'ın Sartre'la "zorunlu" ilişkisini sona erdirmesinin bir rahatlama sağlayıp sağlamayacağını, karşı konulmaz bir şekilde merak etmelerine neden olmuştur. Anlaşmanın on beş yılı geçen bir süre önce yapıldığı halk tarafından biliniyordu. Ancak Beauvoir'ın Sartre'la olan ilişkisinin, geleneksel erotik aşk olmadığı halk tarafından bilinmiyordu. Beauvoir *Koşulların Gücü*'nde "Sartre'la bağının anlatılamaz bilgisine sahip olduğunu" yazdığında, birçok insan, basitçe bu bağın kadınların yaşamlarının alışılmış anlatılarına –yani yoğun bir entelektüel dostluk yoluyla değil, meşru evlilik ya da gayrimeşru ilişkiler yoluyla, bir erkeğin yaşamında merkezî bir yerin peşinde olmaya– denk geldiğini varsaymıştı.[55]

Beauvoir ara sıra yeniden Merleau-Ponty'yi görmeye başlamıştı; Merleau-Ponty, görünürde Sartre tarafından oynanan bir rol olan, *Les Temps Modernes*'in günlük yazı işlerini devralacaktı. Beauvoir, 6 Mayıs'ta onunla öğle yemeği yedi ve Sartre'ın felsefesini tartıştılar ki; Merleau-Ponty, bu felsefenin gerçekliğin karmaşıklıklarına hakkını vermeyi başaramadığını düşünüyordu. Bu, belirsizlik üzerine yazdığı makaleye geri dönmeyi istemesine yol açtı, diye yazdı Beauvoir günlüğüne; ama çok yorgun hissediyordu ve nedenini bilmiyordu.[56]

Haziran 1946'da Beauvoir *Labyrinthe*'te, *Belirsizliğin Etiği*'ne "Giriş"in erken bir versiyonunu yayımladı. "Rasyonel metafizik ve teselli edici ahlak" yoluyla gerçeklikten kaçtıkları için filozofları eleştiriyordu: "Yaşayan insanlar, olduğu sürece, durumlarının trajik belirsizliğini yaşamıştır ve düşünen filozoflar olduğu sürece, bu filozofların çoğu bunu maskelemeye çalışmıştır."[57] İhtiyaç duyulan şey, insanlara mazeretler vermek değil, insan yaşamındaki belirsizlikle yüzleşen bir etikti.

Ayın sonunda *Belirsizliğin Etiği*'ni bitirdi ve sonra ne yazacağını düşünüyordu. Boş kâğıdı karşısına koyup oturdu, boş boş kâğıda bakıyordu. Bir arkadaş, heykeltıraş Alberto Giacometti, onu gördü ve ona "sinirli" göründüğünü söyledi; Beauvoir yazmak istediğini ama ne yazacağını bilmediğini anlattı. Giacometti ona, "herhangi bir şey yazmasını" söyledi. Michel Leiris'in *Manhood* kitabını sev-

55. FC 171.
56. Bkz. FC 70, 84.
57. "Introduction to an Ethics of Ambiguity", PW 290.

mişti ve kendi hakkında yazma konusunda ona ilham vermişti: Aklında bir fikir oluşmaya başladı. Bu yüzden bazı notlar aldı ve sonra Sartre'la bu notlar üzerine kafa yordular. Sorusu şuydu: "Bir kadın olmak, benim için ne ifade ediyordu?"

Beauvoir'ın anılarında; Sartre'la konuşmasını bir aydınlanma olarak nitelendirdi. *Koşulların Gücü*'nde yaptığı açıklamada der ki: Başlangıçta bir kadın olmanın hiçbir şey ifade etmediğini düşünüyordu; kendini daha aşağı hissetmiyordu ve şunu iddia etti: "Hiç kimse bana 'böyle düşünüyorsun çünkü sen bir kadınsın' dememişti; kadınlığım, hiçbir zaman hiçbir açıdan bana sıkıntı veren bir şey olmamıştı."[58] Sartre, bunu belki de daha fazla düşünmesi gerektiği önerisinde bulundu: Beauvoir bir oğlanın yetiştirilmiş olduğu gibi yetiştirilmemişti. Böylece Beauvoir, soruyu araştırdı ve işte o zaman dünyanın ne kadar eril bir dünya olduğunu keşfetti: Çocukluğu, birçok efsane tarafından şekillendirilmişti ve bu efsaneler, erkekleri ve kızları farklı şekillendiriyordu. Bu yüzden otobiyografiyle ilgili fikrini geri plana attı ve bunun yerine apar topar "kadınlık efsaneleri"ni araştırmaya daldı, Bibliothèque Nationale'de saatlerce okuyordu. Bu çalışma için *kendi* kadın olma deneyimine değil, "kadın"ın durumuna odaklanmak istedi. *İkinci Cinsiyet* Beauvoir ve çevresinin bazı deneyimlerine çok benzeyen pasajlar içeriyor olmasına, 1941'deki günlüğünde filozofların taraf sızlık ve evrenselliğe yaptığı iddialara eleştirilerini dillendirmiş olmasına ve 1940'lar boyunca yazdığı makaleler ve romanlara rağmen; Beauvoir, kişisel olanın ne derece politik olabileceğini tam olarak anlamamıştı. Filozoflar, "insan" ve "insanlık durumu" hakkında yazmıştı. Peki ya "kadın", "kadınlık durumu" diye bir şey var mıydı?

Bazıları, Beauvoir'ın anılarındaki bu pasajı *İkinci Cinsiyet*'in doğuşunda Sartre'ın rolüne çok fazla pay vermek için kullanmıştır. Margaret Simons, Beauvoir'ın kadın olmak üzerine hiç düşünmediği fikrinin açıkça yanlış olduğunu belirtmiştir –bu, günlüklerinde, mektuplarında, yaşamında ve kurgularındaki birkaç pasajla çelişir. Beauvoir'ın tedbirliliği ve düşünmeye yeteneği göz önüne alındığında, bazıları bu öyküyü *kasten yanlış* anlattığını bile savunmuştur. Ne de olsa, gençlik yıllarında Beauvoir o kadar şiddetle felsefenin öncülerinden biri olmak istiyordu ki, ebeveynine karşı bir sessizlik kampanyası yürütmüştü; ama aynı zamanda bu arzuyu yerine getirmenin, geleneksel olarak kadınlar için ayrılan birçok rolden

58. FC 103.

uzaklaşmak anlamına geldiğini de kabul etmişti.[59] Genç Beauvoir, felsefi rasyonalitenin tutkulu yanıyla nasıl bir arada var olabileceğini anlamak için çabaladığı zaman, öğretmeni Jeanne Mercier'den yardım istemişti; akıl hocası, onun, duyguları yaşamın ayrılmaz bir parçası olarak görmesini ısrarla tavsiye etti. Temmuz 1927'de Beauvoir, "bir kadın olarak kalmak" ama "beyni açısından daha erkeksi, duyarlılığı açısından daha kadınsı" olmak istediğini yazdı.[60]

On yıldan biraz fazla bir süre sonra, savaş sırasında, şunu yazdığında otuz iki yaşına girmek üzereydi: "Olgun bir kadın olduğumu hissediyorum, ne tür bir olgun kadın olduğunu bilmek isterdim."[61] Sartre'a, kendini gerçekten ilgilendiren bir yönü hakkında daha yeni yazmıştı: "Kadınlığı", "hangi yönden kendi cinsiyetime aitim, hangi yönden değilim." "Bu hâlâ tanımlanmayı bekliyor" demiştir Beauvoir; "ve onunla birlikte hayatımdan, düşüncemden ne beklediğim ve kendimi dünyaya nasıl yerleştirdiğim de."[62]

Ancak *Koşulların Gücü*'nün kötü şöhretli pasajı, Sartre'ın kitap için bir fikri olduğunu söylemez; Beauvoir onunla konuşmasının zihin açıcı olduğunu söylemiştir. Daha önce zaten Leiris'i okumuştur, bu tasarı hakkında notlar çıkarmıştır ve daha sonra onun üzerinde çalışırken Sartre'la bu notlar üzerine tartışmıştır.[63] Sartre, bir kez daha, Beauvoir'ın düşüncelerinin kaynağı değil, onların eşi benzeri bulunmaz arkadaşıydı –sohbet yoluyla iş gören bir katalizördü. Beauvoir, daha sonra *İkinci Cinsiyet*'i bu kadar özgün hale getiren şeyin *durum* (*situation*) kavramı olduğunu söyleyecekti. Beauvoir, kadınlığı bir "öz" ya da "doğa" olarak değil, "medeniyetlerin fizyolojik olarak verili olan bazı şeylerden yarattığı bir durum" olarak görüyordu.[64]

1946 yazında Beauvoir ve Sartre, birlikte İsviçre ve İtalya'ya gitti. Beauvoir Cenevre'de, öğrencilere bir konuşma yaptı ve Lozan'da halka açık bir konferans verdi. Cenevre'den Fribourg, Neuchâtel, Basel'e gitti. Beauvoir üçüncü romanı, *Tüm İnsanlar Ölümlüdür*'ü bitiriyordu ve Sartre daha fazla oyun yazıyordu. Birlikte geçirdikleri zamandan sonra Sartre, Wanda'yla zaman geçirmeye gitti ve Beauvoir, Dolomites'te yürüyüşe çıktı –şehir hayatından ve arkadaşlardan uzak-

59. DPS 259, 19 Mayıs 1927.
60. DPS 284, 19 Temmuz 1927.
61. WD 3 Kasım 1939.
62. WD 133.
63. Bkz. SdB, Simons ve Todd, "Two Interviews with Simone de Beauvoir", *Hypatia* 3:3 (1989): 17.
64. *La Force de l'age*, s. 417, aktaran Simons, 2010, s. 921.

laşmak ona yine dinlendirici ve canlandırıcı gelmişti. Ekim ayında beraber Roma'ya gittiler ve günlerini yazarak huzur içinde geçirdiler.[65]

Aralık 1946'da Beauvoir, *Tüm İnsanlar Ölümlüdür*'ü yayımladı. Bu, Beauvoir'ın diğer romanlarından çok farklıydı; tutkulu içselliğin etkin olduğu bir konusu değil, çok geniş bir dönemi kapsayan tarihsel bir konusu vardı. Bu romanı daha az bilinmektedir; çünkü roman Jean-Paul Sartre olduğu varsayılan herhangi bir karaktere sahip değildir. *Başkalarının Kanı* gibi, bu romanın anlatıcısı –Kont Fosca– da erkektir ve öyküsünü, tek gecelik bir süre zarfında anlatır. Ancak Jean Blomart'ın aksine, Kont Fosca ölümsüzdür. Ölümlü olarak –1279'da İtalya'da– dünyaya gelmiştir ve yaklaşık altı yüzyıldan beri artık sonu olmayan yaşama tanık olmuştur. Fosca ölümsüzlüğü seçmiştir; çünkü ölümsüz olmakla tarihte kalıcı değişiklikler yürütebileceğine inanıyordu: Bir dünya diktatörü haline gelerek, kıtlığı ve savaşı ortadan kaldıracak, böylece dünyada herkes için barış ve refah olacaktı.

Fosca'nın kendi öyküsü Avrupa'nın geçmişindeki önemli uğraklarla iç içe geçmiştir: Ortaçağ İtalya'sı, (Luther hakkındaki tartışmaları sıcakken ve bireysel vicdanlara yetki verme yansımaları sırasında) on altıncı yüzyıl Almanya'sı. On üçüncü ya da on altıncı yüzyılda olsun Fosca savaşı bulur. En yoksul olanlara yardım etmek için sosyal reform yapmak ister; ancak her yüzyılda direnişle karşılaşır. Avrupa'da umut kaybettikten sonra Fosca, belki de Eski Dünyanın geleneklerin dayattığı vahşetinin Yeni Dünyayı bozmamış olduğunu düşünür. Ama oraya ulaştığında İnkalar'ın yok edilişini ve yerli Güney Amerikalıların sömürüldüğünü keşfeder. Ona "Afrika'nın siyahi insanlarının" ve "Amerika'daki vahşilerin" ruhları olmadığını söylemişlerdir; bu yüzden onların ölümleri ve acıları, Avrupalılar ve onların altınları arasında engel oluşturmamalıydı.[66] İyilik adına meşrulaştırılan sefaleti görmek, Fosca'yı iyiliğin varlığından kuşku duymaya itti.[67]

Fosca, kendinin tarihini tek bir dinleyiciye anlatır: Regina, ölümsüz bir adam tarafından sevilerek ölümsüzlüğe ulaşabileceği fikrinden büyülenen narsist bir yirminci yüzyıl kadınıdır. Regina, Fosca tarafından sevilmenin onu kadınlar arasında eşsiz kılacağını düşünür; hâlbuki aslında Fosca'nın ölümsüzlüğü, onu potansiyel

65. Sartre'dan SdB'a, QM 277-8.
66. AMM 187.
67. FC 72.

olarak sonu gelmeyen bir çizgideki bir sevgilinin yerine indirgiyordu. Ölümlü olmanın getirdiği özgünlük, ne Fosca'da ne de Regina'da bulunur; ancak başka bir karakterde, kendi zamanına bağlı olmaktan memnun olan Armand'da bulunur. Beauvoir, *Tüm İnsanlar Ölümlüdür*'ün *Phyrrus ile Cinéas*'ın ahlakını ifade etmesini istedi; ama bir ders olarak değil, "hayali bir deneyim" olarak.[68]

Romanın ölümsüz anlatıcısı ve tarihi yapısı, Beauvoir'ın *İkinci Cinsiyet*'te açmaya devam edeceği bir temayı da ifade etti: "İnsanlar her zaman tüm somut güçleri ellerinde tutar."[69] *Tüm İnsanlar Ölümlüdür*'deki kadınlar, Elizabeth Fallaize'ın dediği gibi, "tarihin büyük ölçüde kadınları içine koymuş olduğu marjinallik hakkında, neredeyse bütünüyle iç karartıcı bir sergidir."[70] Bağımlılığı, zorla evlendirilmeyi, toplumun harcanabilir parçaları olarak ölüme terk edilen kadınları görürüz. Ancak tarih ilerledikçe, daha sonraki yüzyıllarda, Fosca'nın sonraki sevgililerinde, bilime para sağlamak ve üniversiteler kurmak isteyen kadınları da görürüz. Bu kadınların her biriyleyken Fosca, şu soruyu sorar: Sevmek ne demektir?

Beauvoir, 1940'ların başından beri tarih sorunuyla meşgul oluyordu. Savaşın bitiminden sonra Beauvoir, nerede saf tutması gerektiğini düşünüyordu: Üçüncü dünya savaşının çoktan başladığını ilan eden "sahte peygamberlerin nihilizmi"nin yanında mı, yoksa "iyi zaman geçirenlerin baş dönmesi"nin yanında mı? Çağdaş Komünistlere (politik olarak) karşı ve Hegel'e (felsefi olarak) karşı, Beauvoir "İnsanlığın" geleceğinden birleşik ve ilerleyen bir şeymiş gibi bahsedemezdi.[71] Beauvoir, tarih hakkında pek iyimser değildi ve Fosca'nın öyküsünü bunu ifade etmek için kullandı: "Aptalca savaşlar, kaotik bir ekonomi, işe yaramaz isyanlar, anlamsız katliamlar, yaşam standartında herhangi bir iyileşmenin eşlik etmediği insan kitleleri, bu dönemdeki her şey, bana kafa karışıklığı ve yerinde sayma gibi görünüyordu; bu zamanı tam da bu nedenle seçmiştim."[72]

Bu romanın sorduğu soru "ne yapmalı?" değil, "herhangi bir şey yapılabilir mi?" sorusudur.

68. FC 75.
69. SSP 187.
70. Elizabeth Fallaize, *The Novels of Simone de Beauvoir*, s. 83.
71. FC 73.
72. FC 72.

11.
Amerikan İkilemleri

25 Ocak 1947'de Beauvoir, Amerika'da çok önemli olacak bir dört ay için New York'a uçtu. Beauvoir, İngiliz ve Amerikan romanlarını hep sevmişti; çocukluğunda Alcott ve Eliot'la karşılaşmasından sonra Hemingway, Woolf ve listeye eklenecek diğerlerini sevmişti. Swarthmore Koleji'nde ders veren Fransız bir gazeteci ve sürrealist şair olan Philippe Soupault, Amerika Birleşik Devletleri'nde onun için bir konferans dizisi ayarladığında Beauvoir havalara uçmuştu. O zamanlar Fransız kültür elçiliği için çalışan Claude Lévi-Strauss, Beauvoir'ın masraflarını karşılama işini ayarladı. Beauvoir uzaktayken, Dolores Vanetti, Sartre'la birlikte olmak için Paris'e gidiyordu.

Uçaktan indiğinde, göçmen bürosu memuru ona kalma amacının ne olduğunu sordu. Vizesinde ders yazıyordu; "Ne üstüne?" diye sordu memur, felsefe dedi Beauvoir. Havaalanında Fransız Kültür Hizmetleri'nden bir kadın onu karşıladı, onu şehir merkezinde otele giderken ıstakoz yemeye götürdü. Resmi karşılama sona erdiğinde Beauvoir, Manhattan'a doğru yola çıktı ve sokaklarda yürürken görülmeye değer yerleri inceledi. Onları birçok kez hayal etmişti ama görmek gerçeküstü: Broadway, Times Meydanı, Wall Street, Özgürlük Heykeli. Burada kendini çok özgür hissetmişti; kimse ona bakmıyordu.[1]

New York'a hayran kalmıştı: İnsanlar mektuplarını posta kutularına atıyor, makinelerden bir şeyler alıyor ve Sartre'la onun sevdiği filmlerdeki karakterler gibi konuşuyordu. 1930'lardan beri ikisi de, hem Amerika hem de SSCB için ortak ve uyumsuz bir sevgi geliştirmişti: Cazı, Afrikalı-Amerikalı ilahileri, *blues*u, Amerikan

1. PL 138-41.

filmlerini, Amerikan romanlarını seviyordu. Ama aynı zamanda, Amerika'nın en nefret uyandıran kapitalist baskı biçimini koruduğunu düşünüyor ve yoksulları sömürmesinden –özellikle de siyahlarla beyazların ayrıştırılmasından– nefret ediyordu. SSCB, Amerika'nin sanatsal çekiciliğine rakip olamazdı; ancak onlar, SSCB'nin 1930'larda sosyal deneyine hayranlık besliyordu.[2]

Beauvoir, Amerikan yollarını merak ediyordu ama ihtiyatlıydı. Harlem'de kendi başına yürüdü –arkadaşlarının Marsilya'da otostop çekme konusundaki uyarılarına karşı koyduğu gibi, beyaz yerel halkın Harlem'de tek başına yürümenin tehlikeli olabileceği yönündeki tavsiyelerine de karşı koydu. Scotch denedi; çünkü skotch ona "Amerika'nın anahtarları"ndan biri gibi görünüyordu; ilk başta hoşuna gitmedi ama kısa sürede zevk almaya başladı.[3] Yavaş yavaş otel resepsiyonuna telefon etmek ya da İngilizce bir randevu almak zorunda kaldığında, karnındaki düğümlenme hissinin üstesinden geldi, kendine güvenini kazandı.

Paris için New York'tan henüz ayrılmamış olan Dolores Vanetti'yle bir randevu ayarladı; çünkü onunla canlı canlı karşılaşmak istiyordu ve Vanetti onu bazı editörlerle temasa geçireceğine söz vermişti. Beauvoir, onu Beşinci Cadde Sherry Netherland'da bir içki içmeye davet etti. Viski içtiler, ilk başta biraz gergindiler ve sonra sabah 3'e kadar konuştular.

Bu kadını aylarca hayal ettikten sonra Beauvoir, onunla tanışmaktan büyük zevk aldığı için mutluluk duyuyordu.[4] Mutlu hissediyordu; çünkü Sartre'ın duygularını "anlamıştı"; "duygularınızı takdirle karşılayabilirim ve bu duygulara sahip olduğunuz için size saygı duyuyorum" diye yazıyordu. Kısa süre sonra Vanetti, Beauvoir'ı bir kokteyl partisine davet etti ve hatta onu bazı Amerikan gazete ve dergileriyle temasa geçirdi. Beauvoir fazladan gelir için, kadın yazarlar ve kadınlık konusunda makaleler yazdı. Bunlar, *İkinci Cinsiyet*'in yayımlanmasından iki yıl önce, kadınların bugünkü durumunu Birinci Dünya Savaşı'ndaki köklerine kadar izlediğini göstermektedir, bu da bu makalelerin karşılığında para aldığı işlere daha kolay ulaşmasını sağlamıştı; ancak henüz bağımsız bir çalışma haline gelmemişti.[5]

2. PL 138-41.
3. ADD 15.
4. SdB'dan Sartre'a, 30 Ocak 1947, LS 415.
5. Bkz. Margaret Simons, "Introduction", FW 2.

New York'ta Beauvoir, Ellen ve Richard Wright'la iyi arkadaş oldu, Wrightlar siyah-beyaz bir çiftti ve Beauvoir'la on yıllarca arkadaş olarak kalacaktı. Richard, *Native Son* (1940) ve *Black Boy* (1945) romanlarının yazarıydı; Ellen, bir edebiyat ajansı kurma çalışmalarına başlamıştı ve Beauvoir, yaşamı boyunca onun müşterisi olacaktı.[6] Beauvoir, Wright'ı ilk kez 1940'ta okumuştu ve *Les Temps Modernes* ilk sayısında öykülerinden biri olan *Fire and Cloud*'u (*Ateş ve Bulut*) yayımlamıştı. Wright, Beauvoir ve Sartre'ın insanın kötü halini şiddetle hissettiklerini ve yazdıklarının benzersiz olduğunu düşünüyordu. Beauvoir, çok geçmeden, Charles Street'teki Greenwich Village dairelerini kendi evi olarak adlandırmıştı. Wrightlar'ın beş yaşındaki kızları Beauvoir'ı sevmişti, bu da Beauvoir'ı biraz şaşırtmıştı. Ve arkadaşları da Beauvoir'ı sevmişti: Wrightlar onu Troçki'nin Meksika'da sekreteri olan ve blues hakkında kitaplar yazan Bernard Wolfe gibi entelektüellerle tanıştırdı. Beauvoir ona gerçek caz dinlemek istediğini söyledi; böylece Wolfe, Louis Armstrong'u Carnegie Hall'da görmesi için ona bilet ayarladı.[7]

Richard Wright, ayrıca Beauvoir'ın entelektüel seyrini değiştirecek bir kitapla tanıştırdı onu: *American Dilemma: The Negro Problem and Modern Democracy* (*Amerikan İkilemi: Zenci Sorunu ve Modern Demokrasi*). 1944'te İsveçli sosyolog Gunnar Myrdal tarafından yayımlanan bu kitap, o zamanlar Amerika'daki ırk ve ırkçılığa ilişkin en önemli çalışmaydı. (Irk ayrımının kaldırılmasına ilişkin bir dönüm noktası olan *Brown, Eğitim Kurulu'na Karşı* (1954) davasında atıfta bulunulmaya ve 1965 yılına kadar 100.000 kopya satılmaya devam edilecekti.) Myrdal, Amerika'daki ırk ilişkilerinin bir kısır döngü içine girmediğini; ama "birikim ilkesi" adını verdiği bir şeyden kaynaklandığını düşünüyordu. Onun gördüğü şekliyle, beyaz insanlar renkli insanları ezmişti ve sonra renkli insanları, verimsiz olmakla suçlamıştı. Beyazlar, önyargılarından kurtulmadıkça ya da siyah Amerikalıların koşulları düzelmedikçe, bu döngü topluma büyük zarar vermeye devam edecekti. Amerikan politik idealleri –örneğin eşitlik, meritokrasi ve fırsat– siyah yaşamların geçmişte ve günümüzde baskı, önyargı ve dışlanma yoluyla koşullandırılma biçimlerini dikkate almayı başaramamıştır. Yurttaşlık Hakları Hareketinden önce yazan Myrdal, birçok beyaz Amerikalının siyah yurttaşlarının karşılaştığı durumları

6. Bkz. Bair, s. 389.
7. SdB'dan Sartre'a, 11 Şubat 1947, LS 425.

bilmediğine inanıyordu. Bu yüzden "tanıtım" yapmanın –bilinç yükseltmenin– durumu iyileştirmek için çok önemli olduğunu düşündü; çünkü "kısır döngü"den farklı olarak birikim ilkesi, iki şekilde de işe yarayabilirdi: "Arzu edilen bir 'yukarı' yönde olduğu kadar, arzu edilmeyen 'aşağı' yönde de."[8]

Amerika, yeni fikirleri memnuniyetle karşılayan bir ülke olmaktan gurur duyuyordu ve Beauvoir sıcak bir şekilde karşılanmıştı: *The New Yorker* Beauvoir'la röportaj yaptı ve ziyaretini yazdı. Bu yazı, Beauvoir'ı "Sartre'ın kadın entelektüel dengi" ve "şimdiye kadar gördüğünüz en güzel Varoluşçu" olarak adlandırdı.[9]

Şubat ayının ortalarında Beauvoir, "savaş sonrası yazarının etik sorunları" konulu yirmi dört derslik, ülkeyi baştan sona kateden bir tur için New York'tan ayrıldı. Fransız kadın yazarlar hakkında, turun duyurusunu yapan iki makale yayımlandı: "Kadın edebiyatının sorunları" ve "Yazar kadınlar." *France-Amérique*, yazarını "filozof, gazeteci, romancı" olarak tanıttı. Kadın edebiyatının "sorunları" neydi? Kadınlar neden erkeklerden daha az edebi başarı elde etti? Beauvoir, kadınların sınırlamalarının doğuştan gelen bir yetenek eksikliğinde değil, durumlarında bulunacağını savundu:

> Yüzyıllar boyunca içinde yaşadığımız dünyayı şekillendiren yalnızca ve yalnızca erkekler oldu. Bu da demek oluyor ki, bu dünya onların dünyası. Kadınların bu dünyada yerleri var ama orada evlerinde değiller. İnsanın kendini efendi hissettiği alanı keşfetmeye çalışması; onu merakla araştırması, düşüncesiyle ona hükmetmeye çalışması ve hatta sanat aracıyla onu yeni bir biçimde yaratmak istemesi doğaldır. Hiçbir şey onu durdurmaz, hiçbir şey onu sınırlandırmaz. Ama bu son birkaç yıla kadar, kadınların durumu tamamen farklıydı.[10]

Kadınların durumu son yıllarda –sadece oy hakkını kazanmak (Fransa'da çok taze bir zaferdi) açısından değil, aynı zamanda eğitime ve fırsata erişim açısından– önemli ölçüde değişmişti. Ve bunun bir sonucu olarak, kadınlar gittikçe daha fazla "kendilerinin içsel bilgilerinin derinleşmesine" çabaladı, bu da onları "felsefeye yöneltti."[11] Ama Beauvoir hâlâ üstesinden gelinecek çok

8. Gunnar Myrdal, Richard Sterner ve Arnold Rose, *An American Dilemma: The Negro Problem and Modern Democracy*, New York: Harper, 1944, Appendix 3.
9. "The Talk of the Town", *The New Yorker*, 22 Şubat 1947.
10. Beauvoir, "Problems for Women's Literature", 23 Şubat 1947, *France-Amérique* 14. İng. Çev. Véronique Zaytzeff ve Frederick Morrison, FW 24.
11. Beauvoir "Problems for Women's Literature", FW 25.

şey olduğunu düşünüyordu: Kadınlık, o kadar sık alçakgönüllülükle özdeşleştirilmiştir ki, kadınlar cesaretten yoksun kalmış ve cesarete sahip olmanın sonuçlarından korkmuştur. Çocuklukta, diye yazar Beauvoir, kızların bir miktar özerkliği olmuştur –ama kadın olarak mutluluk ve aşk adına bu özerklikten vazgeçmeleri için teşvik edilmiştir.[12]

Beauvoir'ın derslerinden biri, bir buçuk gün kaldığı Chicago'daydı. Sokaklar karlıydı ve Rüzgârlı Şehir adının hakkını veriyordu. Soğuk, misafirperver değildi; bu yeri yalnız keşfetmek istemiyordu. New York arkadaşları, ona araması için bir ad vermişti: Nelson Algren, Amerikan hayatının tekinsiz bölgesi –bağımlılar ve fahişeler– hakkında yazan sert bir adam görünüşüne sahip bir romancı.

Ona üç kez telefon etmeyi denedi ama adını telaffuz edemedi ve Algren telefonu yüzüne kapatmayı sürdürdü. Üçüncü kezin sonrasında bir Amerikalıdan denemesini istedi ve o akşam Beauvoir'ın otelinin barında buluştular.[13] Algren otuz sekiz yaşında, ondan bir yaş genç, uzun boylu ve yakışıklıydı. Beauvoir ona, Amerika'nın cilalı yüzeyini görmekten bıktığını söyledi: Beauvoir'ın katıldığı tur, onu şimdiye dek bir en yüksek kaliteli otelden diğerine götürmüştü. Bu kadar çok öğle yemeğinden, konferanstan ve ıstakozdan sonra, Algren ona Chicago'nun gerçekten neye benzediğini gösterebilir miydi?

Algren bunu yapabilirdi ve yaptı: Onu "kırmızı ışıklar, ucuz likör, kıpır kıpır dansçılar ve bir arada bulunan çeşitli kötülükler"le tanınan Bowery'ye götürdü.[14] Bir striptiz kulübüne gittiler ve siyahlar kulübünde caz dinlediler. Algren, Fransızca hiç bilmiyordu ve Beauvoir, İngilizcede hâlâ zorlanıyordu. Ama gece bitmeden Algren, Beauvoir'a yaşamını anlatıyordu. Detroit'te doğmuş ve Chicago'nun Güney yakasının yoksul bir bölgesinde büyümüştü. Babası İsveçli ve annesi Yahudiydi: Algren kendini ne İsviçreli ne Yahudi gibi hissediyordu. Illinois Üniversitesi'nde gazetecilik okumuştu ve ardından trenle Güney Amerika'yı dolaşmıştı. Bir keresinde Teksas'ta bir daktilo çalmış ve dört ay hapis cezasına çarptırılmıştı. Fransa'da orduda görev yapmıştı ve oraya gidip gelirken New York'ta kalmıştı. Bunun dışında Chicago'dan pek fazla ayrılmamıştı. Ama yazmayı seviyordu ve Beauvoir'ın Amerika'yı *gerçekten* görmesi gerektiğini düşünüyordu.

12. "Women of Letters", FW 30.
13. SdB'dan Sartre'a, 28 Şubat 1947, LS 433.
14. "Chicago's Bowery", *The Chicago Tribune*, 13 Kasım 1910.

Gecenin sonunda ertesi gün için tekrar bir buluşma ayarladılar. Beauvoir, Alliance Française'de öğle yemeği yedi; ancak bundan sonra onu ağırlayanlardan kendini Algren'e bırakmasını istedi. Saygın refakatçisi, Beauvoir'ın *bu* mahalleyi ziyaret etmek istemesine biraz şaşırdı. Boş arsaları ve terk edilmiş ardiyeleri geçtiler. Sonra 1523 Batı Wabansia Bulvarı'na ulaştılar. Algren'in evi, gazete ve dağınıklıklarla dolu bir harabeydi. Ama mutfağı ısıtan bir ocak vardı ve yatağının üstünde de renkli bir Meksika battaniyesi vardı. Beauvoir, bu ziyarette ona fazla yaklaşamadı: Algren ona etrafı göstermek istedi. Dondurucu soğukta etrafı dolaştılar, içeceklerle ısındılar ve daha sonra Beauvoir, Fransız konsolosluğunun soğuk beyefendileriyle bir akşam yemeği için ayrılmak zorunda kaldı.

Ertesi sabah Los Angeles'a giden bir trene bindi. İki gün sonra ulaştı ve istasyonda onu, Nathalie Sorokine (eski öğrencisi ve sevgilisi) karşıladı. Nathalie ve kocası, Ivan Moffat, küçük kızlarıyla Westwood'da yaşıyordu. Arabayla dairelerine gittiler, Moffat kahvaltıyı hazırlamıştı. Moffat, senarist olarak birkaç başarı elde etmişti –daha sonra Akademi Ödülü'ne aday gösterilecekti– ve Beauvoir'ın *Tüm İnsanlar Ölümlüdür* romanını gerçekten sevmişti. Romanı yapımcı arkadaşı George Stevens'a sunmuştu. Başrollerde Greta Garbo ve Claude Rains'den ve çok fazla paradan bahsediyorlardı. "30.000 dolar", diye yazdı Sartre'a: "Bu başını döndürmüyor mu?"[15] (Beauvoir bunun onu gelecek yıl Amerika'ya geri getirmesini umuyordu ama maalesef film hiçbir zaman yapılmadı.[16]) Birkaç gün sonra Nathalie ve Beauvoir, bir Amerika karayolu yolculuğuna çıktı: Nathalie, Moffat'ın kırmızı Packard'ını sürüyordu. Beauvoir, San Francisco'ya ve daha sonra Sierra Nevada silüetine sahip küçük bir kasaba olan Lone Pine'a gitti, orada Moffat ve George Stevens onları karşıladı.

Los Angeles'a döndüklerinde Beauvoir ve Sorokine, New Mexico'daki Santa Fe'ye giden Greyhound otobüsüne bindiler. Birlikte seyahat ederek üç hafta geçirdiler: Santa Fe, Houston, New Orleans, Florida ve son olarak New York, Beauvoir yol boyunca dersler verdi. Yorucu bir yolculuktu ama Beauvoir görmeyi ve öğrenmeyi çok sevmişti. Şehirden şehre giderken, resepsiyonlarda içkilerini içerken ve akşam yemeklerinde üniversite öğretim üyelerine ve öğrencilere sorular sordu, izleyicileriyle konuştu. Amerikan kitaplarını okudu ve Amerikan hayatı hakkında notlar aldı. Ziyaretinden sonra *Ame-*

15. SdB'dan Sartre'a, 28 Şubat 1947, LS 433.
16. Bkz. SdB'dan NA'e, 12 Mart 1947, TALA 13.

rica Day by Day (*Gün Gün Amerika*) (1948) adlı bir seyahatname yayımladı. Bazı bölümleri övgü doluydu: "New York'tan önce" diyordu, "başka bir şehri Paris kadar sevebileceğimi düşünmezdim."[17]

12 Mart'ta New York'a döndüğünde Algren'e bir mektup gönderdi –Algren, Beauvoir'ın Chicago'daki oteline bazı kitaplar göndermişti ama otelden çıkış yaptığında onları almamıştı. Ayrıca şunu soran bir not göndermişti: Chicago'ya geri dönebilir mi? Beauvoir, bilmiyorum diye yanıtladı –New York çevresinde verecek çok sayıda dersi vardı– ancak Nisan'da ziyarete gelmesi mümkün olabilirdi.

Beauvoir'ın turu, moda dergilerinde ve üniversite gazetelerinde bolca duyurulmuştu. Mart ayının ortalarında *Vogue*, "Kadınlık: Bir Tuzak" adlı yazı yayımladı, dergi Beauvoir'ı "Jean-Paul Sartre'ın *Varoluşçu* felsefesinin önde gelen taraftarı" olarak tanıtıyordu. Bunun ironisinin onun üzerindeki etkisinin kaybolması pek olası değil; ama o bu şekilde tarif edilmesini rahatsız edici bulmuş muydu? Ya da "erkek gibi düşünen bir kadın", "narin, güzel, otuz sekiz yaşında bir Fransız kadın?" olarak tarif edilmeyi? Aynı konu André Malraux'nun "edebi olarak güçlü bir erkek", "sadık DeGaullist ve komünistlerin düşmanı" olarak tanımlayan bir portre olarak çizilmesini de içeriyordu. (Okur, Malraux'nun narin ya da yakışıklı olup olmadığı konusunda merak içinde bırakılıyordu.)

Beauvoir'ın makalesi "Fransa'da kadınların yeni rolü" hakkında bir çalışma olarak ilan edildi. Bazı bölümleri –neredeyse kelimesi kelimesine– *İkinci Cinsiyet*'te karşımıza çıkar; ancak bu makalelerin kitap için önceden yazılmış olup olmadıkları ya da aslında Beauvoir'ın daha sonra kendinin *Vogue* makalesinden parçaları alıp kitabına koyup koymadığı bilinmiyor.[18] Anılarından bildiğimiz tek şey, *Vogue*'un editörü Jean Condit'in, Beauvoir, New York'a geldikten hemen sonra onun onuruna bir parti verdiğiydi, 6 Şubat'a kadar onlar için yazmayı kabul etti ve 12 Şubat'ta çalışmasını bir daktilocuya dikte etti.[19]

Bu makalede, Beauvoir olgun feminizminin merkezî iddialarından birini açıkça belirtir: "Erkekler tarafından, kadınların yardımıyla, icat edilmiş olan, kadını sezgisi kuvvetli, çekici, hassas olarak tanımlayan, ebedi kadınlık"tan "daha sinir bozucu ve daha yanlış bir efsane yoktur."[20] Bu kadınlığın barındırdığı "tuzak", sıklıkla kadınları

17. ADD 72.
18. Bkz. Nancy Bauer, "Introduction" "Femininity: The Trap", FW 39.
19. Bkz. ADD 40; ve LS 419, 423, 427, 430
20. "Femininity: The Trap", FW 43.

erkeklerden daha aşağıya koyması ve kadınların bölünmüş hissetmesine neden olmasıdır. Beauvoir, kadınsılığın kadınlara erkeklerin gözünde değer kazandırdığını ve bu nedenle kadınların bu kadınsılığı kaybetmeleri halinde, değerlerini kaybedeceklerinden korktuklarını düşünüyordu. Beauvoir, kadınlar, eğitim ya da yetenek yoluyla, kendi gözlerinde değer kazandıklarında, profesyonel kadınların daha az çekici ve hassas –yani daha az kadın– olmalarından ötürü diğer kadınlardan daha aşağı hissettiklerini düşünmeye başlamıştı. Erkekler ise, aksine, erkeklikleri için başarıyı ya da rahat hissetmek için yeteneği feda etmek zorunda kalmamıştır: Onların profesyonal kazanımları, kişisel kayıplar değildi. Sadece kadınlar, bu çelişkiden etkileniyordu: "Ya kısmen kişiliklerinin bütünlüğünden feragat ederler ya da kısmen erkekler üzerindeki baştan çıkarma güçlerinden vazgeçerler."[21] Ama başarının –ya da baştan çıkarmanın– neden bu kadar yüksek bir bedeli olmalıydı?

Beauvoir, Amerika'dayken, kadın kitabı için hatırlamak istediği şeylerin farkına vardı. Farklı bir kültürde olmak –ve yabancı gözlerle onu görmek– erkeklerin ve kadınların birbirleriyle ilişki kurma şeklini, farklı bir bakış açısıyla incelemesini sağladı. *Gün Gün Amerika*'da kendini Amerika Birleşik Devletleri'nde kadınların Fransa'da olduğundan daha az özgür olduğunu düşünür halde bulduğunu görünce şaşırdığını yazmıştır. Ziyaretinden önce, "Amerikalı kadın" sözcüklerini "özgür kadın" sözcükleriyle eş anlamlı kabul ediyordu. Ama onu şaşırtan şey; burada, evli olmayan kadınlara daha az saygı duyulduğunu görmesi oldu. İlk başta, diye yazıyordu, Amerikalı kadınların elbiseleri "beni garip bir şekilde kadınsı olmasıyla, neredeyse cinsel karakteriyle şaşırttı. Buradaki kadın dergilerinde, Fransız dergilerindeki çeşitlilikten çok, koca avlama sanatı üzerine uzun makaleler okudum." Amerika Birleşik Devletleri'nde Beauvoir, erkekler ile kadınlar arasında bir antagonizma gördü; onların birbirlerinden hoşlanmadıklarını hissetti, bu da onların ilişkilerini birbirlerine karşı mücadele haline getiriyordu. "Bunun nedeni kısmen, Amerikalı erkeklerin az ve öz konuşma eğiliminde olması ve her şeye rağmen, arkadaşlık için asgari oranda konuşmanın gerekli olmasıdır. Ama aynı zamanda bir başka neden de, onların karşılıklı olarak birbirlerine güvensiz olmasıdır."[22]

21. "Femininity: The Trap", FW 46.
22. ADD 330-4.

Beauvoir Nisan ortasında New York'a döndüğünde, Brevoort'ta Washington Meydanı yakınında kaldı. Wrightlar'ı ve Bernard Wolfe'u yeniden gördü. 10 Mayıs'ta ayrılacaktı ve Paris'teki Sartre'a, onun için "güzel bir dönüş" için ayarlamalar yapmasını istedi: O ve Bost dışında kimseyi görmek istemiyordu. Kaçıp gidebilmeleri için yalnızca ikisi yola çıkabilir miydi?

Sartre'a anlatacak çok şeyi vardı: New York'un pek çok yerinde –Harvard, Princeton, Yale, Macon College, Oberlin, Mills College, Vassar, Wellesley ve Smith– çok sayıda konuşma yaptı. Ancak üniversite gazetelerinde bile görünüşünü ve Sartre'la ilişkisini vurgulayan şekilde betimlendi: *Daily Princetonian*, "Birleşik Devletler'deki kadın Varoluşçuluk elçisi olan zarif ve çekici Simone de Beauvoir'ın dinleyicilerine" "yazarın ayrı durması ve fildişi kulesinde kendini yalıtması artık hoş görülemezdir" dediğini bildirdi.[23]

Beauvoir'ın fildişi kulenin dışında, Ellen ve Richard Wright'la Amerika'da gördükleri zihin açıcıydı. Onlarla birlikteyken –yani, iki beyaz kadın ve bir siyah erkek birlikte dışarı çıktığında– New York taksileri onların yanından geçip gidiyordu. Wright, Beauvoir'ı Papaz Adam Clayton Powell'ın[24] politik vaazlarını dinlemek, Harlem'de fakir bir kiliseyi görmek için Habeş Vaftiz Kilisesi'ne götürdü.[25] Wright'ın *Native Son* (*Yerli Oğul*) adlı romanı, siyah olmanın ne demek olduğu hakkında tartışmalar yürüten yirmi yaşındaki siyah bir erkek olan Bigger Thomas'ın öyküsünü anlatıyordu –James Baldwin ve Frantz Fanon tarzına benziyordu. Wrightlar, Beauvoir'ın ayrımcılığı görmesine yardımcı oldu: "Beşikten mezara, çalışırken, yemek yerken, severken, yürürken, dans ederken, dua ederken, o siyah olduğunu asla unutamaz ve bu onu 'siyah' sözcüğünün anlamını elde ettiği bu bütünüyle beyaz dünyanın bilincine vardırır."[26]

Gündüzleri kaldırımlara hiçe sayılmak ve geceleri ünlüler tarafından ağırlanmak çarpıcı biçimde uyumsuz olmalıydı. Bir keresinde (yeni bir üniversite ve ilerici bir merkez olan) New School'da konuştuktan sonra Beauvoir, Erwin Piscator'un evinde kendi adına verilen büyük bir partiye gitmeden önce Dadaist ressam Marcel Duchamp'la yemeğe gitti: Partide mimar Le Corbusier, besteci Kurt Weill –hatta Charlie Chaplin bile– vardı. Beauvoir, Chaplin'le

23. *Daily Princetonian*, 22-24 Nisan 1947, aktaran Francis ve Gontier, *Les écrits de Simone de Beauvoir, Textes inédits ou retrouvés*, Paris: Gallimard, 1979, s. 147.
24. ADD 57.
25. ADD 272.
26. ADD 58.

konuşurken eğlenmişti ama başka bir konuk Beauvoir'a Chaplin'in varoluşçu olduğunu kabul etmesini önerdiğinde, durum biraz utandırıcı –"grotesk"! diye yazmıştı Beauvoir– bir hal almıştı.[27]

Gün Gün Amerika, oldukça kısa bir süre sonra İngilizceye çevrildi, 1952'de İngiltere'de yayımlandı. Orada *Mlle Gulliver en Amérique* (*Matmazel Gulliver Amerika'da*) küçümsenen eleştirilerle karşılaştı. 1953'te ayrı bir Amerikan baskısı çıktı –ama Beauvoir'ın ırk ayrımcılığı tartışmaları kitaptan çıkarıldı. Beauvoir'ın yapıtlarında bunun gerçekleşeceği tek sefer bu değildi: *İkinci Cinsiyet*'in İngilizce baskısında da baskı altına almaya ilişkin çözümlemelerinin olduğu yerler çıkarılmıştı. 1953'te Amerikan halkının, Beauvoir'ın ırk hakkında söylediklerini duymaya hazır olmadığı düşünülmüştü. Bununla birlikte, daha yakın tarihli değerlendirmeler, onu "Amerika'ya ilişkin yirminci yüzyılda yapılan en iyi analizlerinden biri" olarak betimlemiştir.[28]

24 Nisan'da Sartre'a, geri döndüğünde, birlikte gitmeden önce Bost'u görmek istediğini yazdı ve Nelson Algren'le bir telefon görüşmesi yaptı: Sonunda biraz zamanı vardı; ziyarete gelebilir miydi? Chicago'ya geri uçtu ve Algren'le üç –bu kez samimi– gün geçirdi. Dört gün sonra New York'a döndü ve Sartre'dan bir mektup aldı; Sartre, Hôtel Louisiane'de Beauvoir'ın "pembe odasını" rezerve etmiş ve onu havaalanı otobüsünden inince karşılayacaktı.

1 Mayıs günü Bernie Wolfe onu, insanların esrar içtiği bir partiye götürdü. Beauvoir denemek ister miydi? New Yorklular ona, bir tanesinin kafasını iyi yapacağını söyledi ama Beauvoir altı tane içtikten sonra bile hiçbir şey olmadı. Beauvoir, o zamana dek kafası iyi olmadığı için sinirlendi; bu yüzden sırf sinirden yarım şişe viski içti. Amerikalılar şoke olmuştu; sonuç olarak, zar zor çakırkeyif olmuştu.[29]

3 Mayıs'ta otelde Sartre'dan bir mektup aldı. Vanetti işleri zorlaştırıyordu; Beauvoir lütfen bir hafta daha New York'ta kalabilir miydi? Mektubu aldığında gri ve yağmurlu bir Cumartesiydi ve okuduğunda "çöküntü" geçirdi, eski acı ve gözyaşları geri dönmüştü. Beauvoir, beş gün boyunca yanıt vermedi. Yanıt verdiğinde haberi "yıkıcı" bulduğunu, ancak Sartre'ın istediğinden daha erken

27. SdB'dan Sartre'a, 24 Nisan 1947, LS 451.
28. Simons 182. Bkz. Diane Rubenstein, "'I hope I am not fated to live in Rochester': America in the Work of Beauvoir", *Theory & Event* 15:2 (2012).
29. SdB'dan Sartre'a, 8 Mayıs 1947, LS 454.

dönme fikrinin "dayanılmaz" olduğunu söyledi. Bazı zorluklarla karşılaştı ama koltuğunu değiştirmeyi başardı; böylece 6 Mayıs Salı günü her şey ayarlanmıştı, 18 Mayıs Pazar günü saat 10:30'da Gare des Invalides'e ulaşacaktı. Dönüşünün ilk günlerinde Sartre'ı kimseyle paylaşmak istemiyordu, bu yüzden ondan "her şeyi iyi bir şekilde düzenlemesini" yine rica etti; "böylece uzun bir süre baş başa kalabiliriz" diye yazdı. Bost'a imzalı bir not gönderdi, "budala gibi onu görmeyi dört gözle beklediğini" ve onu hak ettiğinden çok daha fazla düşündüğünü söylüyordu.[30]

Daha sonra 10 Mayıs'ta Chicago'ya giden bir uçağa atladı, sabah indi. Simone ve Nelson, bu günü "yıl dönümü" olarak adlandıracaktı. Nelson ertesi gün Beauvoir'ın parmağına ucuz bir Meksika yüzüğü taktı; Beauvoir onu tüm yaşamı boyunca takacağını söyledi.

Simone ve Nelson, Simone 17 Mayıs'ta Paris uçağına binmeden önce beraber bir hafta geçirdi; Beauvoir ona ilk mektubunu Newfoundland'daki bir konaklama yerinden yazdı. Havaalanına giderken takside ağlamıştı ama bunlar tatlı gözyaşlarıydı. "Hiçbir zaman uyanmak zorunda kalmayacağız; çünkü bu bir rüya değildi; bu sadece yeni başlayan harika bir gerçek öykü."[31] Beauvoir'ın ilk mektubu "değerli, sevgili Chicago erkeğine" hitaben yazılmıştı.[32] Çok geçmeden Algren, "onun en sevgili Amerikan ikilemi" haline gelecekti.[33]

Paris'in güzelliğinin, üzüntüsünü yeneceğini umuyordu ve geldiği gün onu görmekten mutlu oldu. Ama ondan sonraki gün Paris gri ve ölüydü –ya da belki de, diye yazdı Algren'e, Paris'e gözlerini kapatan kalbiydi. Vanetti hâlâ oradaydı. Ve Algren değildi: Onun ya da Algren'in eline para geçer geçmez, Algren'e gelmesi için ısrar ettiğini yazdı. Bedeni Paris'te ve kalbi Atlantik'in ötesinde bir yerdeydi, acı verici bir şekilde şaşkındı.

Beauvoir, 21 Mayıs'ta kitaplarını ve defterlerini yanına alarak taşraya, Chevreuse Vadisi'ndeki bir köy olan Saint-Lambert'e, gitmek üzere başkentten ayrıldı. Bir mil uzakta, filozof Pascal'ın bir süre yaşadığı ve şair Racine'in öğrenci olduğu Port-Royal des Champs adlı bir manastırın kalıntıları vardı. Paris'te Algren yoktu ve Sartre'ı da yarı zamanlı görüyordu; huzurunu geri kazanmak

30. SdB'dan S'a, 8 Mayıs 1947, *Lettres à Sartre*, s. 355.
31. SdB'dan NA'e, 17 Mayıs 1947, TALA 15.
32. SdB'dan NA'e, 18 Mayıs 1947, TALA 16.
33. SdB'dan NA'e, 17 Ocak 1954, TALA 490.

için yalnızlığa ihtiyacı vardı. Ama Sartre ona iki hafta için söz vermişti –Sartre da sonuçta onu görmek istiyordu– bu yüzden zamanını Paris ve Saint-Lambert arasında paylaştırdı. Vanetti, Beauvoir'ın varlığından nefret ediyordu ve iki hafta sonra Sartre, Paris'teki Vanetti'ye döndü. Beauvoir taşrada kaldı. *Les Temps Modernes*'in işlerini halletmek ya da arkadaşlarını görmek için Paris'i ara sıra ziyaret ediyordu.

Beauvoir yorgun ve muhtemelen depresyondaydı; her zamankinden daha fazla uyuyarak zaman geçirdi. Bazen Racine'in "çok kötü" bir şiiriyle (şiir, özgürlüğü, duruluğu ve hakikati –ve bu kırsalın "verimli yalnızlığı"– nedeniyle doğayı övüyordu) süslenmiş Port-Royal yolunda yürüyordu. Ve parmağında Algren'in yüzüğü ve onun verdiği kırmızı dolma kalemle Algren'e yazıyordu. Genellikle yüzük takmam, dedi Algren'e ve arkadaşları yüzüğü fark etmişti: "Paris'teki herkes çok şaşırdı."[34]

Resim 9: Simone de Beauvoir ve Nelson Algren, Chicago'da, 1948.

34. Bkz. SdB'dan NA'e, 23 Mayıs 1947, TALA 18.

Mayıs ayının sonunda Saint-Lambert'de 1946 sonunda kadınlar hakkında yazdıklarını –*İkinci Cinsiyet* için ilk malzemeleri– yeniden okudu ve neden herhangi bir insanın yazma zahmetine katlandığını anlamadığı günlerden biriydi.[35] Bu bir gün, birkaç gün haline geldi ve 6 Haziran olduğunda seyahatleri hakkında yazıncaya kadar "kadınlar hakkında kitabı" yapamayacağına karar verdi. Bu yüzden zihnini *Gün Gün Amerika*'yı yazmaya yöneltti ve yavaş yavaş tekrar temposunu yakalamaya başladı.

Beauvoir'ın Algren'e yazdığı mektuplar, günlük yaşamı hakkında çok şeyi açığa çıkarmaktadır: Ne yazıyor olduğu, yayımcısının kokteyl partilerinde kimleri gördüğü vb Algren'den Fransızca öğrenmesini istedi ve çevirmesi için mektuplarına düzyazı paragrafları koydu: Öğrenmesini teşvik etsin diye "bunlar en iyi parçalar" dedi Algren'e. Beauvoir, Algren'e Myrdal'ın *American Dilemma*'sı ve Richard Wright'la yaptığı konuşmaların kadın kitabına ne şekilde ilham verdiğini anlattı.[36] Algren'e, "bu kitap, kadınların durumu hakkında başladığım kitabı tekrar düşünmeye başlamamı sağladı" dedi. "Zenciler hakkındaki bu büyük kitap kadar önemli bir kitap yazmak istiyorum."[37] Irkçılık ve cinsiyetçiliğin köklerinin, nasıl kültürün olumsallıklarına dayandığını –kadınlar konusunda da insanların mazeretler arkasına saklandığını– göstererek, Myrdal'ın Afrikalı-Amerikalılar için yaptıklarını kadınlar için yapmak istiyordu.

Ancak Beauvoir'ın mektupları Sartre konusunda oldukça sessizdi ve Vanetti konusunda daha da sessizdi. Temmuz ayında Vanetti, Le Havre'dan kalkan bir tekneyle Fransa'dan ayrıldı. Vanetti, Beauvoir bir kez daha geri gelirse, geri dönmemek üzere gelsin diye, bir kez daha bir ültimatom vermişti. Sartre parçalanmış hissediyordu ama Beauvoir da bölünmüş hissediyordu; Fransa'ya dönüşünden bu yana iki ay geçmişti ve döndüğünden beri geçmeyen bir tedirginlik içindeydi. Temmuz'a geldiklerinde Algren, Chicago'ya geri döndüğünde Beauvoir'ın sonsuza kadar kalmasını istediğini yazmıştı. 23 Temmuz'da Beauvoir, bunu yapamayacağı yanıtını verdi. Onu seviyordu ama tüm yaşamını ona veremezdi. Ona yalan söylemek istemiyordu ve şu soru kalbini acıtıyordu: "Her şeyi vermeye ha-

35. SdB'dan NA'e, 24 Mayıs 1947, TALA 19.
36. Bkz. ADD 236-48; ayrıca bkz. Margaret Simons, *Beauvoir and The Second Sex: Feminism, Race, and the Origins of Existentialism*, New York: Rowman & Littlefield, 2001, s. 177.
37. SdB'dan NA'e, 1 Aralık 1947, TALA 113.

zır olmadan önce, insanın kendinden bir şeyler vermesi doğru mudur?"[38] Ne olursa olsun, ona her şeyi veremeyeceğini biliyordu ve bu konuda parçalanmış ve endişeli hissetmesine rağmen, açık ve net olmak istedi.

Algren evlenme teklifi içeren bir yanıt yazdı. Ona canlı canlı sormayı planlıyordu ama Beauvoir'ın mektubu, onun kalem ve mürekkebe başvurmasına neden olmuştu.

Birlikte olmak istiyorlardı ama ikisi de bir sorun olduğunu biliyordu: Algren, Chicago'dan ayrılmak istemiyordu; Beauvoir, Paris'ten ayrılmak istemiyordu. Algren daha önce evlenmişti ve Beauvoir'ın şimdiden yedi yıllık "gerçek" karısından daha fazla karısı gibi olduğunu hissediyordu. Bu yüzden bir sonraki adım olarak, daha az geleneksel bir yaklaşım üzerinde anlaştılar: Beauvoir bir süre onu görmeye gelir ve Paris'e dönerdi. Sonra Algren onu Fransa'da ziyaret ederdi.

Beauvoir Ağustos ayında Sartre'la birlikte, Kopenhag ve İsveç'e gitti. 6 Eylül'de Chicago uçağına bindi. Sartre onu gitmesi için teşvik etti, hatta seyahat için para teklif etti.

Oraya vardığında, Algren onu şehir turuna çıkardı:

> Ona ABD'nin, insanlarının hepsinin banliyölerde bir ev sahibi olmayı ve bir golf kulübüne üye olmayı kovalayan zengin bir *burjuva* ülkesi olmadığını göstermek istedim. Ona, bir o kadar inatla, ıslahevine ve hapishaneye giden insanları göstermek istedim. Onu haydutlar, pezevenkler, bagaj hırsızları, fahişeler ve eroin bağımlılarıyla tanıştırdım. Gidişatları aşağıya, hep aşağıya doğruydu. O yıl böyle pek çok şey biliyordum. Onu ilçe hapishanesinde bir tura çıkardım ve ona elektrikli sandalyeyi gösterdim.[39]

Beauvoir kitabı için notlar alıyordu; Chicago pizzacılarında oturdular ve Chianti içtiler. Ziyaret sonuna geldiğinde, 1948 baharında birbirlerini tekrar görmeyi, dört ay boyunca seyahat etmeyi planladılar. Ama öyle olsa bile, Beauvoir ondan ayrıldıktan sonra ona bozuk İngilizcesiyle, elveda dedikleri zaman "yüreğinde bir şeylerin" parçalandığını yazdı. Algren hâlâ onunla evlenmek istiyordu ama Beauvoir, Algren'e onunla birlikte olmak için çok şeyden vazgeçecek olsa da işinden vazgeçmeyeceğini söyledi. "Yalnızca mutluluk ve sevgi için yaşayamam, yazılarımın ve çalışmamın bir anlamı

38. SdB'dan NA'e 23 Temmuz 1947, TALA 51.
39. Nelson Algren, "Last Rounds in Small Cafés: Remembrances of Jean-Paul Sartre and Simone de Beauvoir", *Chicago*, Aralık 1980, s. 213, aktaran Bair, s. 335-6.

olabileceği tek yerde yazmaktan ve çalışmaktan vazgeçemem."[40] Beauvoir'ın felsefesi *durum* kavramına en yüksek konumu vermişti: Bireysel yaşamların ve bireysel çalışmaların kültürel bağlamının önemli olduğunu düşünüyordu –muhtemelen buna o kadar çok önem veriyordu ki, görüşlerinin Fransa dışındaki yerleri aydınlatacak kadar güçlü olduğunu görememişti.

Beauvoir, Eylül 1947'nin sonunda Paris'e döndüğünde Sartre yeni bir sevgili bulmuştu; Vanetti'nin üstündeki kontrolü zayıflamıştı. Yeni ilgi odağı yirmi üç yaşındaki Sally Elizabeth Swing Shelley adında Amerikalı bir gazeteciydi, Prenses Elizabeth'in ziyaretini izlemek için şehirdeydi. Bu ilişki bir anda sonlandığı zaman Swing, Sartre'ın kadınlara ne zaman hangisini isterse onu açtığı şifoniyerdeki çekmeceler gibi davrandığını düşünecekti. Ama Swing o dönem Sartre için deli oluyordu.[41]

Kasım 1947'de Beauvoir, özgürlük felsefesini daha da geliştirdiği ikinci felsefi denemesini, *Belirsizliğin Etiği*'ni yayımladı. *Pyrrhus ile Cinéas*'ta her insanın dünyada hangi yeri kaplayacağına karar vermesi gerektiğini yazmıştı. *Belirsizliğin Etiği*'nde Sartre'ın zarar verilemez, özerk özgürlük düşüncesine ve kendinin "Göze Göz" adlı makalesinin temasına geri döndü. Savaştan sonra Buchenwald ve Dachau'nun vahşetini öğrenmişti; onun kuşağındaki pek çok insan gibi o da insanların nasıl bu kadar acımasız olabildiklerini merak ediyordu. Naziler, diyordu Beauvoir, yok etmek istedikleri insanları sistematik olarak aşağılıyordu, böylece Nazilerin dostları bu insanları artık insan olarak, özgür, bilinçli özneler olarak görmüyordu.[42]

Pyrrhus ile Cinéas'ta Beauvoir, her insanın diğer insanların özgürlüğüne ihtiyaç duyduğunu ve bir anlamda bunu her zaman istediğimizi, çünkü yalnızca başkalarının özgürlüğünün, kendimizi şeyler (*things*) olarak, nesneler olarak düşünme zayıflığına düşmemize engel olduğunu yazmıştı.[43] Beauvoir, kötülüğün; ister insanın kendinin ister başkasının olsun, özgürlüğü inkâr etmekten oluştuğunu iddia etmiştir. Bu nedenle, kötülükle savaşmak için,

40. SdB'dan NA'e, 26 Eylül 1947, TALA 66.
41. Bkz. Isabelle Grell, *Les Chemins de la liberté de Sartre: genèse et* écriture (*1938–1952*), Bern: Peter Lang, 2005, s. 155. On Swing's later recollections, bkz. Hazel Rowley, *Tête-à-tête*, s. 187. Rowley, Swing'le 2002'de ropörtaj yapmıştır. Sartre'la Swing arasındaki yazışmalardan altmış iki mektup New York, Morgan Library'de bulunmaktadır. Sartre, SdB'la yazışmalarında Swing'e "küçük olan" olarak hitap eder; bkz. QM 282.
42. EA 101.
43. EA 71.

kendi özgürlüğümüzü onaylamanın, şimdiyi ve geleceği, bizim *ve başkalarının* özgür olacağı biçimde şekillendirme sorumluluğunu gerektirdiğini kabul etmeliyiz.

Bu kolay değildir. Dünyadaki rollerimizin önceden belirlenmiş olduğunu kabul ederek, çocuk gibi bir bağımlılık durumunda var olmak çok daha rahattır. Çocuklar olarak kim olacağımızı bilmeyiz –ve bir süre için bu gelişimin gereklerine uygundur. Gençlerin dünyaları, pek farkında olmadığımız için sorgulamadığımız düzenli ve güven verici özelliklerle donatılmıştır: Kızlar elbise giyer, yatma saati sekizdir. Ancak bazı yetişkinler, dünyanın nitelikleriyle aynı pasif kabulle ilişki içine girer: Yahudiler yıldız takar, karartma saati dokuzdur.

Beauvoir bu pasif biçim içinde, çocuksu olmayı sürdürmenin bir *kendini aldatma* eylemi olduğunu düşünüyordu. Etik olmak için, Beauvoir'ın (Sartre'ın da adlandırdığı gibi) bir özgün seçim dediği şeyi yapmamız gerekir. Olmak istediğimiz şeyi seçmeliyiz –tek seferde değil, tekrar tekrar, "tüm ömür boyunca an be an."[44] Beauvoir yine Sartre'ın *Varlık ve Hiçlik*'te ortaya koyduğu özgürlük kavramını eleştiriyordu (her ne kadar şimdi, Beauvoir'ın etkisi altında Sartre bu görüşten uzaklaşmaya başlamış olsa da). Beauvoir'a göre hiç kimse yalnız başına özgür olamaz: "Diğer insanlardan uzak olmaya çabalayan bir insan, onlara karşı bu çabayı verirken aynı zamanda kendini de kaybeder"[45] Sartre'ın "insan, kendinden ne yapıyorsa 'o'dur" sloganına Beauvoir; kendimizi yalnız ya da sıfırdan yapmadığımız yanıtını verdi. "Yalnızca yaşamımızdaki diğer insanlardan dolayı olduğumuz kişi oluruz."[46]

Belirsizliğin Etiği 1948'da İngilizce olarak yayımlandı, o zaman *Pyrrhus ile Cinéas*'ın henüz çevirisi yoktu ve Beauvoir hâlâ *İkinci Cinsiyet* üzerine çalışıyordu. Bu nedenle, bu çalışmanın Beauvoir'ın önceki felsefesini geliştirme biçimi ve sonrasında yapacağı şeyler için nasıl bir temel oluşturduğu üzerinde, kısaca durmak önemlidir. Beauvoir hâlâ bir "durum" düşüncesi ve diğer insanların yaşamlarımızı nasıl şekillendirdiği hakkında düşünüyordu. *Belirsizliğin Etiği*'nde; *etik olarak* özgür olmak, sizi başkalarıyla bir arada tutan bağları kucaklamak için özgürlüğünüzü kullanmanız gerekir iddiasında bulundu. Bunu, diğerinin özgürlüğünün "seslenme"si ya da

44. EA 40.
45. EA 66.
46. EA 71.

"çağrı"sını kabul etmek olarak adlandırmıştır. Her insan yaşamının gerçekten görülmesini ve sadece *bir* yaşam olduğu için değil, aynı zamanda onun yaşamı olduğu için de bir önemi olmasını ister. Hepimiz "doğrulanmak", yaşamlarımızın anlamlı olduğunu hissetmek isteriz. Fakat başkalarının özgürlük çağrısını duymaksızın kendi içimizdeki özgürlük çağrısını dinlemek, solipsizmdir: bu bir tür manevi ölüm, kendi oluşumuzu çıkmaza sokan bir reddediştir. Yalnızca başkalarıyla birlikte belirli tasarıları, değerleri –ve değişmiş bir dünyayı– yaşama geçirebiliriz.

Varlık ve Hiçlik'te Sartre, bu kitabın insanın varoluşuna ilişkin kasvetli ve çatışmacı açıklamasına bir panzehir olarak "özgürleşme ve kurtuluş" etiği yazacağını söylediği bir dipnot koymuştu. Ancak Sartre, etik üzerine bir kitap için notlar yazmış olmasına rağmen, yaşamı boyunca bunu hiç yayımlamadı –ve Sartre yayımlamak konusunda isteksiz bir insan değildi (*Economist* bir keresinde Sartre'ın üretimini, çalışma hayatı boyunca günde yirmi sayfa olarak hesaplamıştı). Bugün, Beauvoir'ın etiği Sartre'ın "tutmadığı sözünün yerine getirilmesi" olarak kabul edilmeye başlamıştır.[47] Ama 1947'de Francis Jeanson'un *Sartre and the Problem of Morality* (*Sartre ve Ahlak Sorunu*) adlı bir kitabı çıktı. Bir eleştirmen, burada –"S. de Beauvoir'ın *Belirsizliğin Etiği*'ni göz ardı edersek"– okurların"ilk kez" bir özgürlük ahlakının kendi başına ne olabileceğini görebildiğini yazdı.[48] *Belirsizliğin Etiği*'nin *neden* göz ardı edilmesi gerektiğine dair bir neden belirtmedi, bu yüzden herhangi bir nedeni olup olmadığını merak ediyoruz.

Her hâlükârda, 1948'de Beauvoir'ın bir yandan felsefi incelemelerde ciddiye alınmadığı ve diğer yandan "yetersiz", "uzman olmayan" kişilerin basite indirgeyici taleplerinden rahatsız olduğu açıktır –varoluşçuluğu bir cümleyle açıklamasını nasıl bekleyebiliyorlardı? Hem felsefi elit tarafından hem de aynı anda, felsefi anlamda elitist olduğu için dışlanıyordu. Beauvoir bağlı (*engaged*) bir yazar olmak istiyordu, bu yüzden roman ve dergi makalelerinin yanı sıra felsefe de yazdı. Ancak kimse tek bir sloganı okuduktan sonra Kant veya Hegel'i anlamayı beklemiyordu; neden varoluşçuluk söz konusu olduğunda bunun mümkün olabileceğini düşünüyorlardı?[49] Ona

47. Jean-Louis Jeannelle ve Eliane Lecarme-Tabone, "Introduction", MPI, xl. İngilizcede, bkz. Webber, *Rethinking Existentialism*.
48. A. de Waelhens, compte-rendu de Francis Jeanson, *Le problème moral et la pensée de Sartre*, *Revue Philosophique de Louvain* 1948 (10): 229.
49. Bkz. Beauvoir, "What is Existentialism?", PW.

göre varoluşçuluğu anlamak, üzerinde durduğu uzun zamana yayılmış felsefi geleneği anlamayı gerektiriyordu: Bu aşamada, Beauvoir'a göre, varoluşçu *felsefe* herkes için olan bir şey değildi; bunun aksine varoluşçu *edebiyat*, dünyaya yönelik varoluşçu bir bakış açısını okurlara gösterebilir ve özgürlüklerine farklı yollarla hitap edebilirdi.

Ocak 1948'de Beauvoir, Ellen ile Richard Wright'a ithaf ettiği *Gün Gün Amerika*'yı yayımcıya gönderdi. Ve sonrasında kadınlar üzerine denemesine odaklanmanın zamanı gelmişti. O ve Algren, Mayıs'tan Eylül'e kadar birlikte seyahat etmeyi planlıyordu, bu yüzden yolculuktan önce olabildiğince yazmak istiyordu. Beauvoir Algren'le birlikte uzaktayken Sartre, Vanetti'nin Paris'te gelip kalması için plan yapmıştı (bir süreliğine Sally Swing'i görmeyi bırakmak zorunda kalacaktı; Dolores bilmiyordu).

Ancak Beauvoir bu kadar uzun süre uzak kalmayla ilgili kuşku duymaya başlamıştı –yalnızca Sartre yüzünden değil, Mayıs ve Temmuz arasında *İkinci Cinsiyet*'ten bölümler yayımlamayı planladığı için. Sartre'la konuştu ve yolculuğu iki aya indirmeye karar verdi; ancak Algren'e mektupla söylemeye dili varmadı. Şahsen söylemek daha iyiydi.

Beauvoir, Mississippi Nehri'nden New Orleans'a, sonrasında Güney'e, oradan da Yucatan, Guatemala, Vera Cruz ve Mexico City'ye gitti. O ve Algren, güvertede viski içerek bir nehir teknesinde Mississippi'den aşağı indi. Guatemala'daki giysilerin renkleri ve dokularını sevmişti, battaniyeler, perdeler ve terzisine götürmek için kumaşlar satın aldı.[50] Ve Nelson'a erken ayrılacağını söylememek için nedenler bulmayı sürdürdü; ta ki bir gün, Mexico City'den Morelia'ya seyahat ederken, ona 14 Temmuz'da geri dönmesi gerektiğini açıklayana kadar. "Ah, tamam" dedi Algren. Ama ertesi gün onunla Morelia'yı gezmek istemedi. Cholula, Puebla ve Taxco'da da içine kapandı. Ne oldu, diye sordu Beauvoir? Meksika sinirlerine dokunuyordu.

Sonunda ona daha önce hissettiği gibi hissetmediğini söyledi. New York'a döndüler ve bir gece Beauvoir, pat diye "yarın gidebilirim" deyiverdi. Ama Algren onun gitmesini istemiyordu, bunun yerine, "tam şu anda seninle evlenmeye hazırım" dedi.[51] Acı verici bir durumdu bu: İkisi de Atlantik ötesine taşınmaya hazır hisset-

50. Sd'dan NA'e, Cuma, 20 Ağustos 1948, TALA 213.
51. FC 170.

miyordu ve her biri diğerinin isteksizliğinden dolayı üzülüyordu. Beauvoir 14 Temmuz 1948'de Paris'e gittiğinde Algren'i bir daha asla göremeyeceğini düşünüyordu.

Paris'e döndüğünde kendini işe verdi. Henüz kendi başına özel bir çalışma yerine sahip olma şansını elde edememişti; bu yüzden Sartre'ın yerinde yazmadığı zamanlar sık sık Les Deux Magots'da yazıyordu. *İkinci Cinsiyet* için devam eden çalışmalarından yayımlanan parçalar ilginç tepkiler alıyordu –ilki "kadın ve mitler" üzerindeydi ve orada Beauvoir, kadınların Henri de Montherlant, Paul Claudel ve André Breton gibi saygın romancıların çalışmalarında nasıl sunulduğunu tartışmıştı. Algren'e, kitabın "iyi" olması için bir yıllık bir çalışma daha gerektiğini yazdı. Ama bu arada, "onu mutlu edecek bir şekilde", *Les Temps Modernes*'de yayımlanan bölümün bazı erkekleri öfkelendirdiğini duymuştu. Bu, erkeklerin el üstünde tuttuğu kadınlar hakkındaki aptalca mitlere ve ondan ürettikleri saçma ve ucuz şiirlere ayrılmış bir bölümdür. [Bu erkekler] en hassas noktalarından etkilenmiş gibi görünüyordu.[52]

İkisinin de hâlâ çözmeleri gereken kendi hassas noktaları vardı; Algren hâlâ Beauvoir'dan daha fazlasını istiyordu. Beauvoir, Ağustos'ta ona ait olamayacağını her zaman söylediğini açıklayarak yazdı. Sartre'ın yaşamındaki rolünün Algren'i rahatsız ettiğini biliyordu. "Sana, onu ne kadar önemsediğimi zaten söyledim" diye yazdı:

> [A]ma bu aşktan çok daha derin bir dostluktu; aşk çok başarılı değildi; çünkü Sartre cinsel yaşamı fazla önemsemiyor. O her yerde sıcak, canlı bir adam ama yatakta değil. Hiçbir deneyimim olmamasına rağmen bunu kısa sürede hissettim ve yavaş yavaş, sevgili olmaya devam etmek yararsız, hatta uygunsuz göründü. Bu yönden yaklaşık sekiz ya da on yıl başarısız olduktan sonra bunu bıraktık.[53]

Sonunda Algren'in mektupları daha sıcak olmaya başladı. Kitap ve viski kolileri (bir torba un içinde gizlenmiş) gönderdi. Ziyaret etmek için Mayıs ayında Paris'e geliyordu.

Algren, *Başkalarının Kanı*'nı okudu ve Amerikalı bir yayımcının romanın yeterince umut verici olmadığını, "kurtarılamayacak" karakterlerle dolu olduğunu belirten bir notla birlikte uzun bir mektup gönderdi. Beauvoir, Fransız gazetelerinin varoluşçu roman-

52. SdB'dan NA'e, 3 Ağustos 1948, TALA 206.
53. SdB'dan NA'e, 8 Ağustos 1948, TALA 206.

ların "kahramanca ve gülümseyen" romanlar olmasını istediğini söyledi. Ama bana göre, diye yazdı Beauvoir: "Bir kitapta bulunan gölgeleri severim; çünkü yaşamda her zaman bir tür loşluk vardır ama belki de ben içine çok fazla gölge koymuşumdur?" Algren gölgelerin miktarı hakkında yorum yapmadı ama çok fazla felsefe olduğunu söyledi. Belki de haklıydı, diye düşündü Beauvoir –ama buna rağmen, diye yanıtladı, "benim hakiki hissetme biçimim bu; bana herhangi bir şey olduğunda, onun hakkında içimden her zaman akıl yürütürüm [...] [D]uygular, olaylar ve felsefe; eğer felsefeyi bir kenara koysam benim için hiç doğal olmazdı."[54] Kadınlar üzerine kitap yazma sürecine dalmıştı, bu yüzden henüz başka bir roman yazmayı düşünemiyordu ama şimdiden denemek istediğini biliyordu.

Beauvoir sıkı çalışıyordu –günde sekiz saat okuyup yazıyor, çok az yemek yiyor ve geceleri çok fazla içiyordu. Nelson'a iş olsun, seyahat olsun ya da aşk olsun, "biraz fazla çılgınca" şeyler yaptığını yazdı: "Ama bu benim yöntemim. Bir şeyleri ölçülü bir şekilde yapmaktansa hiçbir şey yapmamayı tercih ediyorum."[55] Beauvoir kendine has bir tarzla, geçmişteki anıların şimdide nasıl yaşadığını göstermek için mektuplarına anıları serpiştirirdi ve birlikte satın aldıkları Guatemala kumaşından yaptırdığı yeni giysiler için duyduğu heyecanını ve sabırsızlığını anlatmak için Nelson'a yazdı:

> Guatemala işlemeli malzemeyle yapılmış iki güzel şeyim var: Siyah bir etekle giymek için bir elbisenin üstü. Onu güzelce düzeltmeleri için etrafımda beş kişi ayakta tam iki saat durdum. Deliye döndüm ama gerçekten güzel olmasını istedim ve iyi bir terziye gittim. [...] (Quetzaltenango'daki mavi şey için çok akıllıca pazarlık yaptığınızı hatırlıyor musunuz?)[56]

1948 Ekim ayında Beauvoir otel hayatını ardında bıraktı ve Bûcherie Sokağı üzerinde beşinci kattaki küçük bir daireye taşındı. Latin Mahallesi'ndeki Seine yakınlarındaydı, Sartre'ın dairesine on beş dakikalık bir yürüme mesafesindeydi. Daireyi kırmızı perdelerle süsledi ve beyaz koltuklar aldı; Giacomettl, ona kendinin tasarladığı birkaç bronz lamba vermişti. Kirişlere Meksika ve Guatemala'dan alınmış renkli süslemeler astı. Artık sabahları çalışmak için kendine ait bir yeri vardı, evde kendi yemeklerini pişirebilirdi ve Algren'i

54. SdB'dan NA'e, Cuma, 20 Ağustos 1948, TALA 210, 212.
55. SdB'dan NA'e, Cuma, 20 Ağustos 1948, TALA 214.
56. SdB'dan NA'e, 26 Ağustos 1948, TALA 216.

ağırlayacak bir yere sahipti. Aralık ayında ona, *Sexual Behaviour in the Human Male* (*Erkekte Cinsel Davranış*) adlı Kinsey raporunu okuyor olduğunu ve kadınlar için eşdeğer bir çalışmanın olmasını dilediğini yazdı.[57]

Geleneksel bir erotik ilişkinin standartlarına göre, Beauvoir ve Sartre bu aşamada birbirlerine çok "gerekli" görünmüyor. Sartre ile Beauvoir'ın açıklamaları ilişkilerinin cinsel yönünün tam olarak *ne zaman* sona erdiği konusunda birbirlerinden ayrılmaktadır; Sartre onun, Beauvoir'ın iddia ettiğinden on yıl daha uzun sürdüğünü iddia ediyordu –1970'de bir muhabire "1946, '47, '48, hatırlamıyorum" dedi. Koşullar gerektirmedikçe asla birlikte yaşamadılar ve her zaman resmi ikinci kişi zamiri, *vous* ile birbirlerine hitap ettiler. Ancak her bir günü saatlerce birbirlerinin yanında çalışarak, birbirlerinin çalışmalarını düzenleyerek ve *Les Temps Modernes*'i yöneterek geçirdiler. Valkür ile Baladin'in hayalini kurduğu yaşam bu muydu?

Bostlar, başka bir daire boşaldığında Beauvoir'ın bir alt katına taşındı ve arkadaşlar genellikle akşam yemeklerini birlikte yiyordu. Ama Algren yaşamına girdiğinden beri Beauvoir, Bost'la yatmayı bırakmıştı. Bost'un kız arkadaşları hiç eksik olmuyordu ama yine de, Bost bundan ilk başta yaralanmıştı. Simone bir sonraki kitabını –*İkinci Cinsiyet*'i– Bost'a adayacaktı; Bost tanıdığı erkekler arasında en az maço olanıydı.

57. SdB'dan NA'e, 31 Aralık 1948, TALA 254.

12.
Skandal Yaratan *İkinci Cinsiyet*

Olgunluk Çağı'nda Beauvoir, 1930'ların başlarında "feminizm"in ve "cinsiyet savaşlarının" onun için bir anlam ifade etmediğini yazdı.[1] Peki, namıdiğer "feminizmin kutsal kitabı"nı nasıl yazdı?

İkinci Cinsiyet'in yayımlandığı sırada Beauvoir kırk bir yaşındaydı. Annesinin babasıyla tamamen eşit olmayan ilişkisinden dolayı acı çektiğini görmüştü. Bir kız olarak Beauvoir, erkek ve kız çocuklarının Tanrı'nın gözünde eşit olduğunu öğrendiğinde kendine "kız gibi" muamele edilmesine karşı çıktı. Kitabevi memuru o hareketi yaptığı günden beri, tanımadığı erkeklerin yanındayken sıklıkla huzursuz hissediyordu. Zaza'yı kaybetmişti; Zaza çeyizlerin göreli değerleri, münasiplik ve sevgi hakkındaki tartışmaların ardından ölmüştü. Arkadaşlarının yasa-dışı kürtajlardan sonra enfekte olduğunu ve hastaneye kaldırıldığını görmüştü. Kendi bedenlerinin işlevleri ve hazları hakkında bilgisiz olan kadınlarla sohbet etmişti. Diğer ülkeleri ziyaret etmişti, bu da geleneklerin yalnızca yaygın oldukları için zorunluluklar gibi görünebileceğini fark etmesini sağladı. Arkadaşı Violette Leduc'ün romanı *Ravages*'ın giriş sayfalarını okumuş ve kadın cinselliği konusundaki dürüst tartışmaları onu şaşırtmıştı: Kitap "kadın cinselliğinden, hakikatle ve şiirle, daha önce hiçbir kadının yapmadığı şekilde" bahsediyordu.[2]

Pyrrhus ile Cinéas'ta Beauvoir, herkesin dünyada bir yer işgal etmesi gerektiğini; ancak yalnızca bazılarımızın hangi yeri işgal

1. PL 62.

2. TALA 184. Bu roman *Ravages*'ti, ama Beauvoir'ın okuduğu ilk bölüm 1954'te kitabın kalanıyla birlikte basılabilmesi için çok fazla skandal yaratacak nitelikteydi –Fransızcada 2000 yılında *Thérèse et Isabelle* adıyla yayımlanıncaya kadar ortaya çıkmayacaktı.

edeceğimizi özgürce seçtiğimizi yazmıştı. İnsanlık durumu belirsizdir: Biz hem özne hem de nesneyizdir. Nesne olarak, dünyanız başkalarının dayattığı kısıtlamalarla sınırlıdır. Ve bir özne olarak, eylemleriniz sadece kendi özgürlüğünüzü gerçekleştirmekle kalmaz, aynı zamanda başkaları için dünyada yeni koşullar yaratırız. On sekiz yaşındaki Beauvoir günlüğüne, "sevgi hakkında nefret edilecek şeyleri" olduğunu yazmıştı.[3] 1940'lardaki romanı, felsefe ve edebiyat arasındaki sınırları birleştirmişti. Ama *İkinci Cinsiyet*'te, insanların "sevgi" adıyla andıkları şeyin aslında hiç de sevgi olmadığını savundu. Beauvoir kişisel, felsefi ve politik olan farklı sınır kümelerini bir araya getirdi. Bunu yaptığı için bazıları tarafından kutlanacak olmasına rağmen, ilk zamanlar Beauvoir başkaları tarafından ciddi şekilde dışlanacaktı. Bu yapıtın feminist bir klasik olarak tanınması, on yıllar sürecekti. Peki, bu yapıt hem güçlü bir nefrete hem de –daha sonrasında– aşırı hayranlığa yol açacak ne demişti?

İkinci Cinsiyet'in ilk satırında Beauvoir, "kadın" konusundaki tereddüt ve öfkesini gizlemedi. "Kadın hakkında bir kitap yazmadan önce uzun süre tereddüt ettim" diye yazdı. Fakat geçen yüzyılda –kadınlığın kaybedilmesinin yasını tutan ve kadınlara "kadın olmaları, kadın kalmaları, kadın haline gelmeleri" gerektiğini söyleyen– "ciltlerce ahmaklık" yayımlanmıştı ve Beauvoir artık pasif olarak kenarda kalamayacağını söylüyordu.

Beauvoir'ın suskunluğu bağlam içinde anlaşıldığı zaman, daha akla uygun hale gelir. 1863'te Jules Verne, *Paris in the Twentieth Century* (*Yirminci Yüzyılda Paris*) adlı bir roman yazdı. Kadınların pantolon giyeceğini öngörüyordu ve erkekler gibi eğitim alacaklardı. Jules Verne'nin diğer romanları olağanüstü insan başarıları anlatıyordu: Denizaltılar, seksen gün içinde dünyayı dolaşan –hatta aya seyahat eden– erkekler! Ancak Verne başarılı bir bilim kurgu yazarı olarak ünlenmiş olmasına rağmen, bu çok ileriye atılmış bir adımdı: Edebiyat ajansı *Yirminci Yüzyılda Paris*'i çok abartılı olduğu için reddetti. Beauvoir'ın kuşağında Coco Chanel pantolon giyiyordu ve *flapper** modası androjenliği çekici kılıyordu. Eşi görülmemiş sayıda kadın, iş yerlerine girmişti. Oy kullanma hakkını daha yeni kazanmıştı. Hatta bazıları rekabetçi ulusal sınavlarda erkeklerden üstün geliyordu. Hâlâ kendi banka hesaplarını açamıyorlardı ve

3. DPS 77, 21 Ağustos 1926.
* Uçarı kız. (ç.n.)

1965 Napolyon Yasası'nda yapılan düzenlemelere kadar da bunu yapamayacaklardı.[4] Ancak 1940'ların sonlarında "feminizm" –o zamanlar, süfrajet kampanyasıyla ilişkilendirilen bir sözcüktü– hem Amerika'da hem de Fransa'da *dépassé** hale gelmişti.[5] O on yıl içinde kadınlar, oy kullanma hakkı kazanmıştı. Daha ne isteyebilirlerdi ki?

Beauvoir tarihe baktığında, insanların başkalarının bedenlerine bakma ve fiziksel özelliklerine dayanarak kastlar, bazen köle kastları, oluşturma alışkanlığına sahip olduğunu gördü. Hiç kimse, bunun yarış durumunda geçerli olduğundan kuşku duymuyor. Ama, diye Beauvoir sordu, ya cinsiyet? Erkeklerin kadınları "öteki" olarak tanımladığını ve onları farklı bir kast –*ikinci cinsiyet*– statüsüne düşürdüğünü savundu.[6]

Amerika'daki deneyimleri ve Amerikalı feministlerle yaptığı konuşmaların ardından Beauvoir, bazı feministlerin "kadın" sözcüğünün yararlı bir terim olduğunu bile reddettiklerini öğrendi. Ama Beauvoir, onların "kendini aldatma" içinde olduğunu düşünüyordu. Dorothy Parker gibi kadınlar, cinsiyetler arasındaki eşitsizliğin, kadınların "kadın" olarak değil, "insan" olarak tanımlanmasıyla çözülebileceğini düşünüyordu. "Ancak 'hepimiz insanız' bakış açısındaki sorun; kadınların erkek olmamasıdır" demiştir Beauvoir. Bu düzeyde paylaştıkları eşitlik soyuttur –kadınlara ve erkeklere açık olan olanaklar farklıdır.

Her insan benzersiz bir *durum* içinde bulunur; somut olarak erkekler ve kadınların içinde bulundukları durumlar eşit değildir. Ama neden? Herkes, demiştir Beauvoir, insanların farklı bedenler, yüzler, kıyafetler, ilgi alanları ve mesleklerle iki kategoriye ayrıldığını görebilir. Ancak buna rağmen, gerçek şudur ki; belirli üreme organlarına sahip olmak "kadın" olarak kabul edilmek için yeterli olmamıştır; çünkü bazı kadınlar da bunlara sahipti ve yine de "kadınsı olmamakla" suçlanmıştı. Romancı George Sand geleneksel kadınlığı reddettiğinde, Gustave Flaubert onu açıkça "üçüncü cinsiyet" olarak adlandırmıştı.

---

4. Gisela Kaplan, *Contemporary Western European Feminism*, Londra: UCL Press, 1992, s. 163.

* Modası geçmiş. (ç.n.)

5. Rosie Germain, "Reading *The Second Sex* in 1950s America", *The Historical Journal* 56(4): 2013: 1041-62, s. 1045.

6. Gustave Flaubert, aktaran Allison Guidette-Georis, "Georges Sand et le troisième sexe", *Nineteenth Century French Studies* 25 (1/2): 41-9, s. 41.

O halde, diye sordu Beauvoir: Dişi olmak, kadın olmak için yeterli bir koşul değilse, kadın ne*dir*?

Beauvoir'ın "kadın nedir?" sorusuna yanıtı: Bir kadının, bir erkeğin olmadığı şey olduğudur. Protagoras'ın dediği gibi, "erkek, insanlığın ölçüsüdür" –erkek, "insan"ın yargılandığı normdur. Ve tarih boyunca birçok erkek, kadınların daha aşağı varlıklar olduğuna, kadınların görüşlerinin "insani" sorunlarla alakasız olduğuna inanmıştır. 1940'larda bile, Beauvoir kendi fikirlerinin, sadece bir kadının fikirleri olduğu gerekçesiyle reddedildiğini gördü:

> Erkeklerin bana anlattığı soyut tartışmaları duyunca kızıyordum: "Böyle bir şeyi düşünüyorsun; çünkü sen bir kadınsın." Ama tek savunmamın "böyle düşünüyorum; çünkü bu doğru" diye cevap vermek olduğunu biliyorum, böylece öznelliğimi ortadan kaldırıyorum. "Ve siz bir erkeksiniz; çünkü tam tersini düşünüyorsunuz" diye cevaplamak söz konusu değildi; çünkü erkek olmak bir tikellik olarak anlaşılmamaktadır; bir erkek, erkek olmasından dolayı haklıdır.[7]

Kadının, erkeğin olmadığı şey olduğunu söylerken Beauvoir, Hegel'in "öteki" hakkındaki düşüncelerinden yararlandı. İnsanlar, kendilerini diğerlerinin karşısına koymak yönünde kökleşmiş bir eğilime sahip olduğundan, erkekler kendilerini özgür "özneler" olarak ortaya koymuş ve kadınları bunun karşıtı olarak –nesneler olarak– tanımlamıştır. Ancak Beauvoir, bu durumun bu kadar yaygın hale gelmesine ve nasıl olup da devam ediyor olduğuna hayret ediyordu. Neden, diye merak ediyordu Beauvoir, daha fazla kadın erkeklerin onları tanımladığı aşağılayıcı yollara itiraz etmemişti?

Beauvoir, feminizme karşı tanıdık argümanları biliyordu: Aile değerlerini yıkacak! Maaşları düşürecek! Kadının yeri evidir! Biz "ayrı ama eşitiz"! Ancak bunların, Amerika'daki Jim Crow yasalarına benzer şekilde, kendini aldatma için kullanılan maskeler olduğunu düşünüyordu.[8] George Bernard Shaw, beyaz Amerikalıları; siyah Amerikalılara ayakkabılarını parlattırdığı ve ardından onların tüm yeteneğinin ayakkabı parlatmak olduğu sonucunu çıkarttığı için eleştirmiştir. Beauvoir, kadınların yetenekleri hakkında aynı geçersiz çıkarımların yapıldığını iddia etti –çünkü kadınlar aşağı *durumlar* içinde tutuluyordu. Toplumda aşağıda olan bir durumda olmaları, doğuştan aşağı *oldukları* anlamına gelmez. "*Olmak* [*to be*]

7. SS 25.
8. SS 32.

fiilinin kapsamının anlaşılması gerekmektedir" diye yazdı Beauvoir; "*Olmak*, olmuş olmaktır."[9]

Olmanın umutlu tarafı, durumların daha iyi hale gelebilmesidir. Yüzyıllar boyunca insanlar "insanlık" durumu üzerine mürekkep harcamıştır. Ama Beauvoir, "kadınlık durumunda, bir insan kendini gerçekleştirebilir mi?" diye sordu.[10]

Girişte –iki ciltlik büyük bir kitabın, 972 sayfasının çok küçük bir kısmı– Beauvoir bu kadar çok şey söylemişti. Ama ilk okurlarının ilk olarak okuyacakları bu bölüm değildi. *İkinci Cinsiyet* kitap biçiminde, 1949 Haziran ve Kasım aylarında iki cilt halinde yayımlandı.[11] Beauvoir'ın *Les Temps Modernes*'in önceki sayılarında yayımladığı bölümler, tanıtım açısından çok iyiydi; efsane oluşturma ve toplumsal sansür bakış açısından çok iyi değildi. 1963'te Beauvoir, *Koşulların Gücü*'ndeki mirasının değişen şeklini kamuya açık bir şekilde değerlendirdiğinde, *İkinci Cinsiyet*'in ortaya çıkmasının onu daha önce hiç olmadığı kadar "iğneli sözlerin hedefi" haline getirdiğini yazacaktı.[12] Beauvoir'a *ad feminam* karşı çıkışlar başlamak üzereydi ve iğneli sözler bu süreçteki en kötü şey olmayacaktı.

Beauvoir, 1949 baharında kitabın bölümlerini bitirmek için çok çalıştı; çünkü Algren, Paris'e geliyordu. Neyse ki bu kitabı yazmanın bir roman yazmaktan daha kolay olduğunu fark etti. Kurgu için, sahneleri, diyalogları ve öngörüleri göz önüne alarak dikkatlice bakış açıları oluşturmak ve karakterler geliştirmek zorundaydı. Bu kitap içinse araştırması, organize etmesi ve yazması gerekiyordu. Kadınlar için özgürlük istiyordu. Ancak, özgürlüğe sahip olmamalarının yalnızca iki olası nedeni var gibi görünüyordu: Kadınlar ezilmişti ya da kadınlar özgür olmamayı seçmişti. Her iki durumda da ahlaki bir sorun vardı; soru şuydu, bu ahlaki sorun kime aitti?

Algren, Paris'e geldiğinde Beauvoir ilk başta endişeliydi, güzel ayrılmamışlardı. İki yıl önce Chicago'da giydiği beyaz paltoyla onunla buluşmaya gitti. Algren'in şehirdeki varlığıyla birlikte, "aile" gördükleri dönüşüme inanamıyordu: Beauvoir yumuşak ve mutluydu. Algren, Sartre'la tanışma konusunda gergindi; ancak ilk tanışmaları başarılı oldu: Algren'in içi rahatlamıştı. Olga'yla ve

9. SS 13.
10. SS 37.
11. Bunlar Beauvoir'ın anılarında verilen tarihlerdir. Sylvie Le Bon de Beauvoir tarafından Gallimard'ın arşivlerine dayanarak oluşturulan kronolojiye göre, tam yayın tarihleri 24 Mayıs ve 28 Ekim'di.
12. FC 199.

Sartre'ın son sevgilisi Michelle Vian'la buluşmalarından memnun olmuştu: Algren'le İngilizce konuştular ve Amerikan günahı öykülerini büyük bir memnuniyetle dinlediler.

Beauvoir, ikinci cildin –"Yaşanmış Deneyim"– bazı bölümlerini o yaz *Les Temps Modernes*'de parçalar halinde yayımlamaya karar vermişti. Beauvoir'ın ikinci kısımdaki yöntemi farklıydı, tarihsel açıklamaları ve kadınların yaşamlarındaki farklı aşamaların ya da olanakların ilk ağızdan anlatımlarını derledi: Çocukluk, bir genç kız olmak, ergenlik, cinselliğin başlangıcı, lezbiyenlik, evlilik, annelik, sosyal beklentiler, fahişeler, yaşlılık.

Mayıs 1949'da *The Sexual Initiation of Woman*'ı (*Kadın Cinselliğinin Başlangıcı*) yayımladığında, bu bölüm güçlü ve bariz tepkilere neden oldu. Bu bölümde, kadınların nesneler değil özneler olarak cinsel ilişki yaşadığı; baskıcı olmayan, karşılıklı bir cinsel karşılaşmaya ilişkin görüşünü betimledi. Beauvoir, karşılıklı olmayan erkeğin arzusu karşısında pasif ve itaatkâr olmak yerine, kadınların "aşk, hassasiyet ve şehvet" içinde "eşiyle karşılıklılık ilişkisi" kurduğu ilişkiler hakkında yazdı. Erkek ve kadın erotizminin asimetrisi, cinsiyetler savaşı var olduğu sürece çözülemeyen sorunlar yaratır; bu sorunlar bir kadın bir erkekte hem arzu hem de saygı hissettiğinde kolayca çözülebilir."[13] Daha sonra ilk olarak bu bölümü yayımlamanın bir hata olup olmadığı konusunda kuşku duymuştur.[14]

Saygı duyulan Katolik roman yazarı François Mauriac, Beauvoir'ın yazısının "tam anlamıyla rezilliğin sınırlarına ulaştığını" iddia etmiştir. "Madam Simone de Beauvoir tarafından ele alınan konunun yeri, gerçekten ciddi bir felsefi ve edebi dergi" miydi?[15] Beauvoir'ın bir öğrenci olarak, Zaza'yı görmeye giderken yolda Merleau-Ponty'le izini sürdükleri yazardı bu. Onlarca yıldır onun sözcüklerle kurduğu yola hayran kalmıştı ve şimdi o, bu sözcükleri Beauvoir'ı bir asi olarak adlandırmak için kullanıyordu.

Les Temps Modernes'in Haziran ve Temmuz sayıları gazete bayilerinde hızla tükendi. Beauvoir, bu sayılarda lezbiyenlik üstüne bölümleri ve annelik hakkındaki bölümün bir parçasını yayımla-

13. SS 475, 476.

14. Schwarzer, *Simone de Beauvoir Today*, s. 71.

15. François Mauriac, "Demande d'enquête", *Le Figaro*, (1949), 30 Mayıs. Bkz. Ingrid Galster, *Le Deuxième Sexe de Simone de Beauvoir*, Paris: Presse universitaire Paris-Sorbonne, 2004, s. 21. Beauvoir bu bölümün yayımlanmasına gelen tepkileri FC 197'de tartışır.

mıştı ve birçok okur çileden çıkmıştı. Beauvoir'ın şöhreti –daha önce olduğu gibi Sartre'ınkine bağlıydı– bu noktada bazı yerlerde zaten skandal yaratıyordu ama şimdi Beauvoir farklı bir düzenin hakaretlerini üzerine çekmişti: "Tatminsiz, frijit, erkeksi, nemfoman, lezbiyen, yüz kez kürtaj olmuş, ben her şeydim, hatta evlenmemiş bir anneydim."[16] "Seks manyakları" ve "Birinci Cinsiyetin aktif üyeleri"nden teklifler alıyordu. Komünistler, ona yaptığı çözümlemenin işçi sınıfına söyleyecek hiçbir şeyi olmayan bir küçük burjuva diyordu. Bu kez –muhafazakâr düzenin saygın üyelerinden– François Mauriac, *Les Temps Modernes*'e katkıda bulunanlardan birine "iş vereninin vajinasının benden gizlisi saklısı kalmadı" diye yazdı.[17] Bu sözcükler yayımlandığında Maurac dehşete kapıldı. Kısa bir süre sonra *Le Figaro Littéraire*'de genel olarak pornografiyi ve özellikle Simone de Beauvoir'ı suçlayan bir yazı dizisine başladı.

Haziran ayında, kitabın ilk cildi piyasaya çıktığında, hızlı bir şekilde –ilk hafta 22 bin kopya– satıldı.[18] "Biyoloji kader değildir", diye iddia etti Beauvoir –ve evlilik ya da annelik de kader değildir. Marie Curie gibi kadınlar, diyordu Beauvoir, kadınların tarihsel önemsizliklerine neden olanın, "kadınlar'ın aşağı olmaları olmadığını" kanıtlamıştır: "Onları aşağı olmaya mahkûm eden tarihsel önemsizlikleridir." Fakat kültür –yüksek ve aşağı– kadınlar hakkındaki baskıcı "mitoloji"yi devam ettirir. "Kadın, sabit bir gerçeklik değildir", diye yazar Beauvoir, "bir oluştur; oluşu açısından, yani *olanakları* açısından, erkekle karşılaştırılmak zorundadır"; çünkü "insan aşkınlık ve aşma (*surpassing*) olan bir varlığı düşündüğünde" –yani, bilinçli, değişen, özgür bir varlığı düşündüğünde– "meseleyi kapatmak asla mümkün değildir."[19]

Kadınların bariz olarak biyolojik, psikolojik ya da ekonomik bir kaderleri olduğu doğru olsaydı, diye iddia eder Beauvoir, o zaman hiçbir sorun olmazdı: Evrensel bir "kadınlık" olurdu ve ona sahip olanlar da "kadın" olurdu. Bölüm I'de "kadın"a biyoloji, psikanaliz ve tarih açısından bakmıştı. Ama Beauvoir bilimlerde, Freud ya da Marx'ta kadınların ikincil statüsü hakkında tatmin edici bir açıklama bulamadı ve onların çözümlemelerinin hangi açılardan eksik olduğunu gösterdi –örneğin neden Freud, kadın cinselliği

16. FC 197.
17. Beauvoir'ın klitorisinden de bahseden notun tamamı için bkz. Ingrid Galster, *Le Deuxième Sexe de Simone de Beauvoir*, s. 45, Dipnot 33.
18. FC 196.
19. SS 46.

konusunda hiçbir deneyimi yokken bu konu hakkındaki görüşlerini erkek cinselliğine dayandırabileceğini düşünmüştü?

Komünist gazeteci Jeannette Prenant, Beauvoir'ın kadınları –diye iddia etmiştir Prenant– eş ve anne olmaktan vazgeçirme tarzına itiraz etti. Başka bir kadın eleştirmen, Marie-Louise Barron, ilk cildi "zırvalık" olarak adlandırdı ve ikinci cildin yalnızca "önemsiz şeyler" sunacağı öngörüsünde bulundu.[20] Armand Hoog, Beauvoir'ın gerçekten özgürleştirmek istediği şeyin kendi olduğunu yazdı –bir kadın olmak onun gururunu incitiyordu ama "bir kadın olarak doğdu ve bu konuda neyi değiştirebileceğini gerçekten anlamıyorum [...] Kader, kendinin reddedilmesine pek izin vermez."[21]

Bu yeni ortaya çıkmış olan ün, Algren'e Paris çevresini gezdirmeyi biraz garip hale getirmişti. Beauvoir ona kendi dünyasını göstermek için iki yıldır bekliyordu, bu yüzden sevdiği restoranları ve kafeleri ziyaret ettiler –ama insanların fısıldamaları ve bakışları Beauvoir'ı rahatsız etti. Bu yüzden Bastille Günü'nden sonra, iki ay birlikte seyahat ettiklerinde Beauvoir rahatlamıştı: Roma, Napoli, Amalfi ve Pompeii –ve oradan Tunus, Cezayir, Fes, Marakeş. Kuzey Afrika'dan dönerken Provence'te Olga ve Bost'u ziyaret ettiler, burada Algren'e "Sert Algren" takma adını verdiler.[22]

Eylül ortasında Orly havaalanına giderken Algren'e eşlik ettiğinde, bu zamana kadarki en iyi günlerini yaşamış olduklarını hissetti. Gelecek yıl onu Chicago'da görmeye gidecekti. Algren de mutluydu ve aktarma sırasında bir dergiden *The Man with the Golden Arm*'a Ulusal Kitap Ödülü verildiğini öğrendi. Kariyeri zirveye ulaşıyordu; Ekimde Ernest Hemingway, editörüne Algren'i "günümüzde yazan [...] elli yaşın altındaki en iyi yazar" olarak öven bir mektup yazdı.[23]

Ekim ayında Beauvoir, Sartre'la birlikte olmak ve yazmak için Provence'e geri döndü. Bir süredir yeni bir roman hakkında düşünüyordu; ancak *İkinci Cinsiyet*'i kafasından çıkarması gerekiyordu. Yeni romanın *kendini* içermesini istiyordu ama bir kez daha nereden başlayacağını düşünerek boş kâğıdın karşısına oturdu. Genel hatlarıyla kendine benzeyen bir karakter olacaktı: Anne. Fakat bu

20. Marie-Louise Barron, "De Simone de Beauvoir à Amour Digest. Les croisés de l'émancipation par le sexe", *Les Lettres françaises* (1949), 23 Haziran. *A.g.e.*, s. 128.
21. Armand Hoog, "Madame de Beauvoir et son sexe", *La Nef* (1949), Ağustos. *A.g.e.*, s. 161.
22. FC 192ff.
23. Aktaran Brooke Horvath, *Understanding Nelson Algren*, Columbia, SC: University of South Carolina Press, 2005, s. 7.

kitap onu nereye götürecekti? Sartre'la yürüyüşe çıktı, okudu, arkadaşlarla görüştü. Bir gün Sospel ve Peira-Cava'yı ziyarete gittiler ve bir sonraki Pazar günkü gazetede öğleden sonralarını tümüyle anlatan bir yazı okuyunca şaşırdılar. Bu amansız ilgiyi yorucu buluyordu; ama bu yalnızca ilginin görünen ucuydu. Algren'in romanlarından birini çevirmeye karar verdi, bu yüzden kendi için yazmadığı zaman bu çeviri üzerinde çalıştı.[24]

Kasım 1949'da yayımlanan *İkinci Cinsiyet*'in ikinci cildi, ünlü "Kadın doğulmaz, kadın olunur" satırını içeriyordu.[25] Her kadın kapalı bir kitap değil, bir *oluş* olduğundan, Beauvoir kadınların, yaşamları boyunca "öteki" haline getirilme yollarını gösteren, yaşanmış deneyimlerinin kendi ağızlarından anlatımlarını dahil etmek istedi. Açık bir kitap olarak Beauvoir, hâlâ *Beauvoir Olmak*taydı ve kendi deneyimini anlamaya çalışırken, karşılaştığı engellerin bir kısmının; diğer kadınların da oluşlarına (*other women's becoming*) karşı yaygın olarak görülen tehditler olduğunu fark etti. Geçen zamana rağmen Beauvoir hâlâ Alfred Fouillée'nin "insan özgür doğmaz, daha ziyade özgür olur" düşüncesinden ilham alan filozoftu. Şimdi kadınları, erkeklerden ayrı ya da onlara boyun eğdikleri hayatlar yaşamalarına neden olanın biyoloji, psikoloji ve ekonomi olmadığını savunuyordu; "uygarlık" da önemli bir rol oynuyordu. Simone de Beauvoir'la birlikte "uygarlık" öne çıkmaya başlıyordu.

Kadın cinselliğini dürüst bir şekilde ele alması skandal olmasına rağmen, onun anneliği ele alış biçimi en bitmez tükenmez saldırıları üstüne çekmişti. Beauvoir, toplumun haddinden fazla kendini aldatma içinde olduğunu düşünüyordu: Kadınları hor gördükleri ve annelere saygı gösterdiklerinde ikiyüzlülük yaptıklarını nasıl göremiyorlardı? "Kadınları tüm kamusal etkinliklerden dışlamak, erkeklere ait meslekleri onlara kapatmak, onların tüm alanlarda yetersiz olduğunu ilan etmek ve buna rağmen tüm işlerin en hassas ve en ciddisini –bir insanın biçimlendirilmesini– onlara teslim etmek suçtur"[26]

Savaşın nüfusu azaltmasıyla Fransa vatandaşlara ihtiyaç duyuyordu –bu yüzden Beauvoir cinsiyetine ve ülkesine ihanet etmekle suçlandı. Savaştan sonra Fransız endüstrisinin yeniden canlandı-

24. FC 207.
25. SS 330.
26. SS 644.

rılması gerekiyordu ve bu yüzden daha fazla doğumun yanı sıra, işgücüne girmeleri için daha fazla kadına da ihtiyaçları vardı.[27] Beauvoir'ın dili bazı yerlerde hâlâ şoke edicidir ve geriye bakıldığında siyasi bağlam ve annelik tarafından "köleleştirilmiş" hissetmeyen kadınların deneyimi göz önüne alındığında yanlış tasarlanmış pasajlar vardır. Beauvoir, hamile kadınlardan "parazitlerin" ev sahibi ve türün köleleri olarak bahsediyordu. (Schopenhauer da aynısını yapmıştı ama bir nedenden ötürü aynı tepkiyi uyandırmadı.) Beauvoir hamilelikle kadınlar tarafından öznel olarak, "içeriden" deneyimlendiği şekliyle –bedensel özerklik kaybı ve anne oldukları zaman kim olacakları hakkında yaşadıkları kaygıyla– ilgileniyordu. Kadınların üreme işlevine indirgenmemeleri gerektiğini iddia etti. Ayrıca bunun (çok az insan fark etmiş gibi görünmesine rağmen) anneliğin büsbütün reddi olmadığını söyledi. Beauvoir hamileliğin –eşsiz olarak kadında somutlaşan deneyimin sözde mükemmel bir örneği olan– doğumun ve çocuk bakımının bile bir kadının *durum*una bağlı olarak farklı deneyimlendiğini göstermek istedi.

Açıkçası, Beauvoir bizzat bir anne değildi ve bunu kabul ediyordu; mektuplar, günlükler ve romanlar da dahil olmak üzere diğer kadınların seslerinden yararlanarak şunu göstermeye çalıştı: "İsyan, boyun eğme, tatmin ya da çoşku içinde gerçekleşmelerine bağlı olarak hamilelik ve annelik çok farklı şekillerde deneyimlenir."[28] Anne olmakla ilgili iki tehlikeli yanılgıyı irdelemek istedi: (1) Annelik "her durumda bir kadını tatmin etmek için yeterlidir" ve (2) bir çocuğun "mutluluğu annesinin kollarında bulacağı kesindir."[29] Beauvoir'ın araştırmaları, birçok kadının annelikten keyif alırken, bunun yaşamlarının tek tasarısı olmasını istemediğini gösterdi. Anneleri, hayal kırıklığına uğramış ve doymamışsa, diye düşünüyordu Beauvoir, çocukların mutlu olmaları pek mümkün değildir; "Annesinin tam bir insan olması ve kötürüm edilmiş bir insan olmaması bir çocuk için bariz bir şekilde daha iyi olacaktır."[30]

Fakat birçok erkek itiraz etti: "Kendi anne değilken o kutsal konuya yaklaşmaya *nasıl cüret* edebilir?"

"Onları hiç durdurmadım" dedi Beauvoir.

27. Der. Claire Laubier, *The Condition of Women in France, 1945-Present: A Documentary Anthology*, Londra: Routledge, 1990, s. 1.
28. SS 607.
29. SS 641, 644.
30. SS 645.

Toplumu anneliğe ilişkin kendini kandırmakla suçlamanın yanında, Beauvoir onu on yıllardır meşgul eden temaya geri döndü: sevgi ve kendini adama etiği. *İkinci Cinsiyet*'te "sevgi" kelimesinin erkekler ve kadınlar için farklı anlamları olduğunu ve bu farklılıkların, erkeklerle kadınların aralarındaki anlaşmazlıkların çoğunun sorumlusu olduğunu iddia etti.

Beauvoir, erkeklerin sevgide "egemen özneler" olarak kaldıklarına inanıyordu –sevdikleri kadınlara başka uğraşlarının yanında, tüm yaşamlarının ayrılmaz bir parçası (ama sadece bir parçası) olarak değer verdiklerine inanıyordu. Buna karşılık, kadınlar için sevgi yaşamın kendisi olarak sunuluyordu ve sevgi idealleri, kadınları özveri yaşamları ve hatta sevdikleri uğruna tamamen kendilerini-unuttukları hayatlar yaşamalarını teşvik ediyordu. Erkekler dünyada aktif olmaları –sevmeleri ama aynı zamanda hırslı olmaları ve diğer alanlarda da eylemeleri– için yetiştiriliyordu. Kadınlara, sahip oldukları değerin koşullu olduğu öğretilmişti –değerli olmaları için bir erkek tarafından sevilmeleri gerekiyordu.

Sahici sevginin önündeki engellerden biri şudur: Kadınlar o kadar çok nesneleştirilmiştir ki, böylece sevdikleri erkeklerle özdeşleşmeye ve gözlerinde daha cazip hale gelmeye çalışarak kendilerini nesneleştirir. Âşık kadın âşık olduğu erkeğin gözleriyle görmeye, dünyasını ve kendini onun etrafını şekillendirmeye çalışır: Onun tercih ettiği şeyleri okur, onun sanatına, onun müziğine, onun fikirlerine, onun arkadaşlarına, onun politik görüşlerine vb ilgi duyar. Beauvoir, cinsel olarak da birçok kadının özneler olarak arzuları ve hazlarının da dikkate alınması yerine, erkek zevkleri için "araçlar" olarak kullanıldığı itirazını yaptı.

Baskın aşk paradigmalarıyla ilgili sorun, Beauvoir'ın gördüğü gibi *karşılıklı olmamaları*ydı. Erkekler kadınların kendilerini karşılıklı olmayan şekillerde sevmelerini bekliyordu. Sonuç olarak sevgi, erkekler için tehlikeli olmadığı şekillerde, kadınlar için tehlikeliydi. Beauvoir bu durum için, yalnızca erkekleri suçlamıyordu. Kadınlar da buna katılarak karşılıklı olmayan sevginin baskıcı yapılarını sürdürmüştü. Kadınların bunu yapmamaları zordu, diye yazdı Beauvoir; çünkü dünya, kadınların kendilerinin baskı görmesine rıza göstermeleri için akıllarını çelecek şekilde düzenlenmişti.

Beauvoir'ın *İkinci Cinsiyet*'teki anlatımı tartışmayı büyük ölçüde heteronormatif terimlerle çerçevelese de, kendi yaşamında kadın-

larla olan ilişkilerinde bu gerilimle yüz yüze gelmişti. 1940 yılında, Bianca Bienenfeld ile Bienenfeld'in Beauvoir'ın yaşamında daha merkezî bir rol üstlenme arzusu hakkında bir konuşma sonrasında, Bienenfeld Beauvoir'a şunları yazdı:

> Kendini vermiyorsun, alıyorsun.
> Senin yaşamın olduğum bir *yalan* –yaşamın bir mozaik.
> Benim içinse sen benim yaşamımsın –ben tamamen seninim.[31]

Beauvoir, karşılıklı ilişkilerde özgün sevginin mümkün olduğunu düşünüyordu –ve bunun daha yaygın hale gelmesini umuyordu. "Kadının güçsüzlüğünde değil güçlü olarak, kendinden kaçmak için değil kendini bulmak için, boyun eğerek katlandığından değil kendini doğrulamak için sevmesinin olanaklı olacağı gün; sevgi onun için de erkek için de yaşamın kaynağı olacak ve ölümcül bir tehlike olmayacaktır."[32] Kadınların sevdiklerini ve kendilerini kendi başlarına özneler olarak sevmeleri mümkündü. Ama bu zordu: çünkü karşılıklı-olmayan aşk efsaneleri kadınların ikincil statülerini sürdürüyor, onlara kurtuluş vadediyor ve tam bir cehennemin doğmasını sağlıyordu.

Beauvoir'ın romanları gibi, *İkinci Cinsiyet* de Beauvoir'ın felsefesinden ne kadar otobiyografi –ve hangi otobiyografiyi– çıkarabileceğimiz sorusunu gündeme getirmiştir. Çünkü Beauvoir'ın Bianca'yla ilk zamanlarki çatışmalarına ek olarak, Beauvoir'ın daha sonraki bir sevgilisine yazdığı mektupta, o Sartre'la ilişkisinde eksik bulduğu niteliğin cinsellik değil "gerçek karşılıklılık" olduğu saptamasını yapmıştır. Bu şu soruyu gündeme getiriyor: 1949'da "karşılıklı sevgi"yi tanımladığında, bunu yaşadığına inanıyor muydu? Kitapta Beauvoir'ın kendi oluşuna yakından benzeyen başka pasajlar da var –buna "annelik işlerine" katıldığı için içerleyen bir "abla" ve bir erkek torunu tercih edeceklerini "pek de gizlemeyen" dedeler de dahildir. Buradaki "kadın" üzerine yaptığı araştırmaya mı yoksa Simone ile Hélène'nin yaşanmış deneyimlerine mi dayanmaktadır?[33] Beauvoir'ın lezbiyenlik hakkındaki bölümü de spekülasyona neden oldu. Sartre'a yazdığı mektupların ölümünden sonra yayımlanmasından önce, bu bölümle karşılaştırma yapmak

31. Aktaran SdB, SdB'dan to Sartre'a, 19 Ocak 1940, LS 262.
32. SS 724-5.
33. SS 310, 311.

için yalnızca romanlar ve kuşkular vardı –*Hürmetkâr Bir Kız Evladın Anıları*'nda kadınlara "gizli kapaklı arzular" hissetmek hakkında yazdığında ne demek istemişti?[34]– ama böyle de olsa insanlar merak ediyordu: Bu bölüm kendi deneyimine mi ya da hatta bastırılmış bir arzuya mı dayanıyordu? Kendi cinselliği hakkında kendini mi kandırıyordu? Kitapta "bireyin yaşamını yöneten hiçbir cinsel kader" olmadığını ve eşcinselliğin "özgür bir karara bağlı olarak karmaşık bir bütünden oluşan bir seçim" olduğunu iddia etti.[35]

İkinci Cinsiyet'in sonunda Beauvoir, 1930'larda Grasset tarafından *When Things of the Spirit Came First*'ü geri çevirildiği zaman gönderilen red mektubunun Beauvoir'ın yapamadığını söylediği şeyi yaptı. Henry Müller şöyle yazmıştı: "Parçalanan bir dünyayı tanımlamaktan ve sonra okurlarınızı yeni düzenin, onun yararlarının ne olacağına ilişkin kesin bir gösterge vermeksizin, tam eşiğinde terk etmekten memnunsunuz."[36]

Bu yüzden son bölümde "Bağımsız Kadın"ı sundu; bu kadının özgürlüğünün bir bedeli vardı ama bu bedel sevgiden vazgeçmek değildi.

Bu bölümde Beauvoir, erkeklerin kadınların "ötekileştirildiği" bir toplumda avantajlı olduklarını söyledi; yalnızca elde ettikleri yararlar açısından değil (bunların "dışarıdan" görülebilmeleri oldukça kolaydır), aynı zamanda kendi "içlerinde" de avantajlıdırlar. Erkekler, çocukluktan itibaren, mesleklerinin insan olarak keyfini çıkarabilir; kimse onlara mesleklerinin bir sevgili, koca veya baba olarak "kader"leriyle çeliştiğini ya da başarılarının sevilme olasılıklarını azalttığını söylemez. Ancak bir kadının *kadınsı* olması için, o Beauvoir'ın "egemenlik" –*kendi* yaşamı için bir görüşe sahip olmak, kendi tasarılarının peşinden koşmak– dediği şeyden vazgeçmelidir; çünkü bu kadınsı-olmamak olarak algılanır. Bu, kadınları her hâlükârda kaybetme durumuna sokar: Eğer kendi olmak sevilemez olmak anlamına geliyorsa kendi olmalı mıdır? Sevgide başarılı olmak için kendinden vazgeçmeli midir? Sartre, insanlık durumunda "özgür olmaya mahkûm olduğumuzu" yazmıştı. Beauvoir şimdi "kadınlık durumunda" kadınların bölünmüş hissetmeye, "bölünmüş özneler" olmaya mahkûm edildiğini yazdı.

34. MDD 148.
35. SS 442.
36. Aktarıldığı yer, PL 327.

Sorunun kökü, "bireyin kadınlık düşüncesini istediği gibi şekillendirmekte özgür olmaması"dır.[37] Yüzyıllar boyunca erkekler kadınlık mitlerinden yarar sağladı ve hem mitleri hem de onların yararlarını kaybetmekten korkmaları anlaşılır bir şeydi. Kadınlara onların evlilik ve aile dışında mesleklere ihtiyaç duymadıklarını, meslekleri istemelerinin doğaya aykırı olduğunu, kendilerini sevgi dolu eşler ve anneler olarak feda etmenin öncesinde cinsel nesneler olarak arzulanma şeklindeki yaşam döngüsünde, başarılı olurlarsa "mutlu" olacaklarını söylemeleri anlaşılır bir şeydi. Ancak erkeklerin bunu yapmak konusunda tedirgin olmaları gerekir; çünkü "başkalarının mutluluğunu ölçmenin bir yolu yoktur ve bir kişinin başkalarına dayatmak isteyeceği bir durumun, mutlu olduğunu iddia etmesi her zaman kolaydır."[38]

İkinci Cinsiyet'in II. Cildi Kasım 1949'da yayımlandığında eleştirmenler silahlarını yeniden çekti –Beauvoir daha sonra bu cildin içeriğinden "skandal" olarak bahsedecekti. *Figaro* köşe yazarı André Rousseaux, "cinselliğin başlangıcı" hakkında yazan ve haz özgürlüğünü talep etmek için aşkı mahvetmek isteyen bu "Bakhüs'ün kadın takipçisi" için "utanç" duyduğunu ifade etti. Ne de olsa, diyordu Rousseaux, kadınlar zaten özgürleşmişti![39] Rousseaux'nun sözlerinin şaşırtıcı bir miktarı Beauvoir'la alay etmeye ve ona kişisel olarak yaptığı saldırılara adanmıştı: "Öteki seviyesine düşmüş olan bu kadının aşağılık kompleksiyle çileden çıkmış olduğunu", Beauvoir'ın "büyük bir inatla" tartıştığını ve bu yüzden "onu sahici bir saplantıdan kurtarmak" için varoluşçuluğa ihtiyacı olup olmadığını merak ettiğini yazdı. *L'Esprit*'de yazan Emmanuel Mounier, kitapta bulduğu "*hınç* tonu"ndan hayıflanıyordu. Bu hınç daha iyi kontrol edilmiş olsaydı; belki de "yazarın berraklığını daha az engel teşkil edebilirdi" dedi.[40] Beauvoir'ın yaşamına acıklı, nevrotik, hüsran dolu diyorlardı. Camus, onu "Fransız erkeğini gülünç göstermekle" suçladı.[41] Filozof Jean Guitton, kitabın satırları ara-

37. SS 816.

38. SS 37. Beauvoir, kadınların erkekleri tek eşli olarak ya da çocukları anne olarak otantik bir biçimde sevebileceklerini inkâr etmiyordu. Ancak bunu yapmak için gerekli koşul yalnız başına tek eşlilik ya da annelik değil, belirli kadınların içine bu uğraşları yaşadığı *durum*du. Ancak, ilk okurlarının çoğu Beauvoir'ın iddialarına o kadar şaşırmıştı ki ince ayrıntıları göremiyordu.

39. André Rousseaux, "Le Deuxième Sexe", *Le Figaro littéraire* (1949), 12 Kasım. *A.g.e.*, s. 210.

40. Emmanuel Mounier, *L'Esprit*, Aralık 1949.

41. FC 200.

sında Beauvoir'ın "acıklı yaşam"ını görmekten acı duyduğunu dile getirdi. *L'Epoque*, on yıl içinde hiç kimsenin "cinsel isteksizlik ve kürtaj için bu mide bulandırıcı savunma"dan bahsetmeyeceğine ilişkin bir tahmin yayımladı.[42]

Vatikan, kitabı yasak kitaplar listesine koydu.

Beauvoir, kadınların baskı altına alınması hakkında, kendi de dahil kadınların yaşanmış deneyimlerinden faydalanarak felsefi bir tartışma yapmış, gerçekten "insan" olacaklarsa birçok kadının durumunun değiştirilmesi gerektiğini söylemişti. Kadınların arzularının cinsiyeti şekillendirmesi gerektiğini; onların tasarılarının aile yaşamını şekillendirmesi gerektiğini ve onların etkinliğinin dünyayı şekillendirmesi gerektiğini iddia etti.

Ancak karşılaştığı tepki büyük ölçüde *ad feminam*dı. Birçok yerde Beauvoir alay konusu oldu, ona kahkalarla gülündü ve ciddiye alınmadı. Ama her yerde değil. Çok daha samimi bir okur kitlesi daha vardı: Gelecek kuşak. Kitabı benzersiz bir şey –tabu olan kadın deneyimlerinden dürüstçe bahseden bir şey– olarak okudular. Kendi bedenleri hakkında bilgi edinme konusunda çaresiz olan bazıları, onu bir cinsellik kılavuzu olarak okudu. *Paris Match* kitaptan parçalar yayımladı, yazarını şöyle tanıttı: "Jean-Paul Sartre'ın teğmeni ve varoluşçulukta uzman, şüphesiz erkek tarihinde ortaya çıkan ilk kadın filozoftur. Büyük insan macerasından kendi cinsiyetinin bir felsefesini çıkarmak, ona düştü."[43]

İkinci Cinsiyet'in yayımlanmasından bu yana, Beauvoir'ın "kendi cinsiyetinin felsefesi" genellikle "cins" (*sex*) ve "toplumsal cinsiyet" (*gender*) kavramları arasında bir ayrım olduğu iddiasıyla özetlenmiştir; ilki biyolojiktir (yani erkek, kadın) ve ikincisi kültürel etkileşim yoluyla sosyal olarak edinilir (örneğin, eril, dişil). Ancak *İkinci Cinsiyet*'i bu iddiaya indirgemekte önemli sorunlar var. İlk olarak, "toplumsal cinsiyet" (*gender*) kelimesi kitapta hiç görülmez. İkincisi, "kadın" kavramının ve kadınların ezilmesinin sürdürülmesinin biyolojik ve kültürel bir boyutu olduğu düşüncesi orijinal bir düşünce değildi, 1949'da bile. Beauvoir'dan yüzyıllar önce (onun *İkinci Cinsiyet*'te tartıştığı gibi) filozoflar ve yazarlar, kadınların toplumdaki aşağı konumunun, doğuştan gelen herhangi bir aşağı

42. Bkz. Ingrid Galster, "'The limits of the abject': The Reception of *The Second Sex* in 1949", *A Companion to Simone de Beauvoir*, Xer. Laura Hengehold ve Nancy Bauer, Oxford: Wiley-Blackwell, 2017, s. 40.

43. Aktaran Galster, "The limits of the abject", s. 39.

olma durumundan değil, somut eğitimsel, ekonomik ve mesleki olanakların eksikliğinden kaynaklandığını iddia etmiştir. On sekizinci yüzyılda (bir örnek vermek gerekirse) Diderot, kadınların aşağı olmasının "büyük ölçüde toplum tarafından *yapıldığı*"nı zaten yazmıştı.[44]

Bunun üzerinde durmak önemlidir; çünkü *İkinci Cinsiyet*'i, toplumsal cinsiyetin sosyal bir kurulum olduğu iddiasına indirgemek, onu en güçlü ve popüler olmayan iddialarından birinden ayırma riski taşır: Kadın bedenlerinin cinsel nesneleştirilmesinin, kadınların üstündeki baskının sürdürülmesinde büyük bir rol oynadığı iddiası. İlk cilt "Gerçekler ve Mitler"de Beauvoir, "kadınsılığın" kadınlar için bir kader olarak yorumlanma yollarını inceledi –Beauvoir, tekrar tekrar ideal kadının erkeklerin arzularının nesnesi olduğunu keşfetti.

İkinci cilt "Yaşanmış Deneyim" çok daha uzundu. Burada Beauvoir, farklı bir çözümleme yöntemi benimsedi ve "kadın nedir?" sorusunu yaşamlarının farklı aşamalarında, kadınların kendi bakış açılarından ele aldı. Bunu yaparken, Beauvoir iktidar üzerine felsefi bakış açısını tersine çevirdi: "Kadın"ı egemen olanların bakış açısından çözümlemek yerine, boyun eğmesi beklenenlerin günlük yaşamlarına yöneldi. Bunu yapmak için, felsefi seçkinlerin "felsefi" başlığına layık olmadığını düşündüğü konuları tartışmak zorundaydı: Ev işlerinin nasıl bölündüğü, yöneticilerin işi nasıl değerlendirdiği, kadınların cinselliğin başlangıcını ve cinsellik pratiğini nasıl deneyimledikleri. Bunlar gerçekliğin doğası ya da bilginin olanağıyla ilgili yüceltilmiş sorular değildi.[45] Daha ziyade, bunlar gerçekliğin hangi bölümlerinin önemli olduğunu kimin söylemesi gerektiğine –ve kimin bilgisinin bilgi adına layık olduğuna– ilişkin sorulardı.

Beauvoir, kadınların kendi adlarına konuşmasına izin vermenin zor olduğunu çok iyi biliyordu: Kadınların üstündeki baskının özelliklerinden biri, kadınların yaşamlarının kayıtlarını, erkeklerle aynı nicelik ve nitelikte bırakacak imkânlara sahip olmamasıydı. Kadınların sesleri daha az kamusaldı ve kamuya açık hale geldiklerinde ifadeleri genellikle taraflı ya da yanlış, kötü niyetli ya da ahlaksız bulunarak reddediliyordu. Kadınların teslimiyetini analiz

---

44. SS 127.

45. Bu bölüm Manon Gracia'nın Beauvoir'ın *İkinci Cinsiyet*'teki yöntemine ilişkin yaptığı mükemmel tartışmaya borçludur, *On ne naît pas soumise, on le devient*, Paris: Flammarion, 2018, s. 93.

etmek için Beauvoir, belirli kadınların özel alandaki deneyimlerine atıfta bulundu ki, bu alan yapısal ve sistematik olarak sessizliğe indirgenmiş bir durumdaydı.[46]

Beauvoir'ın çocukluk ilhamlarından biri olan George Eliot, bir keresinde şöyle yazmıştı: "Tüm sıradan insan yaşamına dair keskin bir görüşümüz ve hissimiz olsaydı, bu otların büyümesini ve sincabın kalp atışını duymak gibi olurdu ve sessizliğin diğer tarafında bulunan o kükreme yüzünden ölmemiz gerekirdi."[47] Sessizliğin diğer tarafında Beauvoir kafa karışıklığı, teslimiyet ve umutsuzluğun huzursuz şarkısını duydu –kadın seslerinden oluşan bir koro, soruyordu: Ben ne oldum?

Beauvoir *İkinci Cinsiyet* için araştırma yaptığı zaman kendi keşiflerinden dehşete düştü. Ama onlarda umutlanmak için de nedenler buldu. Evet, 1949'da kadınlar erkeklerden daha aşağıydı; çünkü "durumları onlara daha az olanak sağlıyordu". Ama aşağı olmak zorunda değildi. Erkekler ve kadınlar, bahanelerin arkasına saklanmayı bırakırlarsa işler farklı olabilirdi.

İkinci Cinsiyet genellikle Sartre'ın felsefesini "kadın sorusu"na "uygulayan" bir kitap olarak betimlenir. Ve bu aşamada Beauvoir, bazı konularda –örneğin özgürlüğün önemi konusunda– Sartre'la hâlâ aynı fikirdeydi. Ama Beauvoir filozofların yaptığı şeyi yapıyordu –doğru olduğunu düşündüğü şeye katılıyor ve yanlış, tutarsız olduğunu ya da etik olmadığını düşündüğü şeyi, onu düşünen sevdiği biri olsa bile, reddediyordu. Sartre'ın "durum" kavramını reddediyordu; bunun yerine Heidegger'in, insanları bizim yapmadığımız anlamlara zaten sahip olan bir dünyaya "atılmış" olarak nitelendirmesini kullanıyordu. 1930'larda Sartre'a sorduğu soruya tüm gücüyle geri dönüyordu: Haremdeki bir kadın ne tür bir özgürlük elde edebilir?

Ama şimdi kadınların değerlerinin, erkeklerin büyüklüğünü abartmaktan ya da isteklerini tatmin etmekten kaynaklandığının söylenmesi için kadınların haremlerde tutulmalarının zorunlu olmadığını daha net görmüştü. 1949'da bile, Amerika ya da Fransa'da bile bir kadın, yalnızca insan olduğunu iddia ederek, cinsel farklılığın kadının sahip olduğu olanakları şekillendirdiği yollardan öylece kaçamazdı. Husserl, Sartre ve Merleau-Ponty gibi filozoflar, beden (Batılı filozofların, zihnin lehine, uzun bir görmezden gelme

46. Bkz. Garcia, *On ne naît pas soumise*, s. 109.
47. George Eliot, *Middlemarch*, Oxford: Oxford University Press, 1988, s. 159.

geçmişine sahip olduğu bir konu) hakkında felsefe yazmaya başlıyordu. Ancak Beauvoir, onların kadınların bedenlerini ve özellikle de bir kadının belirli bir erkek bakışı tarafından cinsel bir nesneye indirgenme şeklini fark ettiğinde, kadının hissedebilecek olduğu *kendi bedeni*nden yabancılaşmayı dikkate almadıklarını iddia etti –erkeğin bu bakışı, kadını olma sürecindeki bir insandan ziyade avlanacak ve sahip olunacak bir *av* olarak görür.

Beauvoir, bu çarpık mercekle bakınca kadınlar hakkında gördüklerinden memnun olmamıştı. Bu yüzden çok sayıda birinci şahıs perspektifini sunmaktan oluşan özgün bir felsefi yöntem kullandı, görevini "kadınlara *teklif edilen* dünyayı kadınların bakış açısından betimlemek" olarak tanımladı. Kadınlar *doğaları gereği* erkeklere boyun eğmiş olsaydı; o zaman erkekler ve kadınlar arasındaki hiyerarşiye ilişkin ahlaksız hiçbir şey olmazdı. Ama eğer bu hiyerarşi kültür tarafından sürdürülüyorsa ve kadınların boyun eğmeleri özgürlüklerinin "bozulması" olarak deneyimlenmişse, sorun ahlaki bir sorundu ve hem ezenler hem de ezilenler bu durumu düzeltmekten sorumluydu. Cilt II'de Beauvoir, erkek-yapımı mitlerin hegemonyası altında kadın olma deneyimlerini anlatan kadın seslerini harmanladı; bundaki amacı genç kızlığın kadınlık durumu için bir "çıraklık", özerklikten vazgeçmeye ve bir kadın haline gelmek *erkekler için olmak*tır beklentisine boyun eğmeye bir hazırlık olduğunu göstermekti.[48]

Beauvoir kitabın bazı bölümlerini önceden yayımladığı için, ilk okurlar onun tartışmasını baştan sona takip edemedi. Ancak, aldığı *ad feminam* tepkiye yol açan sadece parça parça okumalar değildi. Pek çok okurun, onun hatalı olmasını, okunmamasını ya da yanlış anlaşılmasını istemek için güçlü nedenleri vardı. Sonuçta, mazeretler oltadan kurtulmanın harika bir yoludur. Beauvoir'ın okurları, onu özgün olmayan bir düşünür, bir kadının başarısızlığı veya ahlaksız bir kişi olarak reddedebildiyse, o zaman onun "kadınlık durumu"ndaki insani ıstıraba ilişkin açıklamasından da rahatsızlık duymadan kalabilirlerdi. Sessizliğe tekrar susmasını söyleyebilirlerdi.

İkinci Cinsiyet hakkında 1949 tarihli bir radyo röportajında Beauvoir'a, kitabın yayımlanmasından sonra kendine yapılan saldırılar soruldu. Beauvoir, Fransa'da kadınlardan söz edildiğinde

48. Beauvoir'ın *İkinci Cinsiyet*'teki fenomenolojik yöntemi üzerine bkz. Garcia, *On ne naît pas soumise*, s. 124 vd.

"insanların hemen cinsellik düşünmesi"nin kendi hatası olmadığını söyledi. *İkinci Cinsiyet*'in 1000 sayfasından görece az sayıda sayfası cinselliğe ayrılmış olmasına rağmen, en çok yorumu üstüne çekenin bu sayfalar olduğu Beauvoir'ın gözünden kaçmamıştı. Beauvoir cinsel konuların ciddiye alınmamasının sorunlu olduğunu düşünüyordu; bunlar felsefi incelemeyi hak eden konulardı. Sanki insanlar, felsefenin yaşayan bir şey, insan yaşamının bu boyutunu bile aydınlatabilecek bir şey olduğunu düşünmüyordu.[49]

İkinci Cinsiyet hemen ivme kazanmadı –zamanının ötesindeydi ve açık konuşmak gerekirse birçokları için de çok korkutucuydu. Beauvoir'ın kapsamlı klasik, felsefi ve edebi eğitimi bu çalışmaya yansımıştır: Antik Yunan oyun yazarlarına, Romalı filozoflara, *İncil*'e ve *Kur'an*'a, kadınlar üzerine yüzyıllarca süren felsefi ve teolojik yazılara, edebiyat çevrelerine, mektuplara ve günlüklere, psikanalitik açıklamalara ve daha fazlasına atıf yapar; bunun yanı sıra, çözümlemesinde fenomenolojik bir yöntem ve varoluşçu bakış açısı kullanır. Marine Rouch'un araştırmasının da gösterdiği gibi, Beauvoir'ın okurlarının çoğu, *İkinci Cinsiyet*'i bu kadar zor yaptığından dolayı sitem etmek için ona yazmıştır. Bir okur, açık açık şunu sormuştu:

> Neden böyle bir kitap yazdınız? Metafiziğin ezoterik jargonu ve onun varoluşçu kategorisi konusunda yetişmiş olan birkaç yüz (ya da bin) kişiden oluşan küçük bir edebiyat kulübü için mi? Yoksa bu tür sorunları faydalı bir şekilde ele alacak sağduyu ve anlayışa sahip bir halk için? Profesyonel "filozoflar" tarafından kullanılan bu ukala cebir olmaksızın alışıldık bir dille ifade edilemez miydi?[50]

Beauvoir'ın yapıtından cesaret alan feministler, 1960'lar ve 1970'lerde "en seçkin beyinler tarafından kadınlara karşı dile getirilen gerçek aptallıkların" bazılarıyla yüzleşmeye devam edecekti.[51] Ancak 1949'da Beauvoir, *İkinci Cinsiyet*'in bir klasik olarak tanınacağını ve politik hareketlere ilham vereceğini bilmiyordu. Zamanı

49. "Simone de Beauvoir: Le Deuxième Sexe", actualité du livre, Institut National de l'Audovisuel, France. https://www.ina.fr/audio/PH806055647/simonede-beauvoir-le-deuxieme-sexe-audio.html.

50. 29 Ocak 1958 tarihli bu mektup şurada aktarılmıştır: Marine Rouch, " 'Vous ê tes descendue d'un piédestal': une appropriation collective des Mémoires de Simone de Beauvoir par ses lectrices (1958-1964)", *Littérature* 191 (Eylül 2018): 72.

51. Michèle Le Doeuff, *Hipparchia's Choice: An Essay Concerning Women and Philosophy*, İng. Çev. Trista Selous, New York: Columbia University Press, 2007, s. 34

geldiğinde feministler, Beauvoir'ın kadınlar hakkında yazarken kendini onlardan ayırdığını iddia ederek onu "bilinçsiz kadın düşmanlığı" nedeniyle eleştirecekti.[52] Bazıları onun sınıfının, ırkının ve eğitiminin ayrıcalıklarına kör olduğunu düşünüyordu; diğerleri, bu ayrıcalıklar konusunda vicdanlı davrandığını ancak yine de kadınların deneyimleri hakkında evrenselleşme yaparak yanlış adım attığını düşünüyordu. "Kişiselden genele" giden bir şekilde yazmakla suçlandı; ve ayrıca kişisel deneyimini "enerjik bir öfke" olarak kullandığı, böylece kitabı ileriye taşıdığı için övgü alıyordu.[53] Bazı feministler, Beauvoir'ın beyaz olmayan kadınları dışladığı ve onların acılarını beyaz feminizmin çıkarları doğrultusunda retorik bir strateji olarak kendine mal ettiği itirazını yaptı.[54] Okurlarından onlarca yıl dinledikten sonra Beauvoir, erkeklere karşı tutumunun ve kendi deneyiminin bazı yönlerinin denenmemiş olduğunu kabul etti. O, pek çok baskı türünün gündelik gerçeklerinden korunmuş olan "sembol" bir kadındı.[55] Ancak kitabın yayımlanmasının hemen ardından, böyle lafını esirgemeyen bir sembol olduğu için yüksek bir bedel ödedi. Sartre'ın gölgesinden çıkmış, kendini o anda skandalın kavurucu ışığı altında bulmuştu –alay, kin ve karalamaların *ad feminam* hedefi olmuştu.

The Making of an Intellectual Woman'da Toril Moi, 1949'un sonunda "Simone de Beauvoir gerçekten Simone de Beauvoir oldu: Kişisel ve profesyonel olarak, o 'yaratıldı'" diye yazar.[56] Moi, Beauvoir'ın çalışmalarının 1949'dan sonra "geriye dönük" olduğunu, "otobiyografiden başka neredeyse hiçbir şey" üretmediğini belirtir. Ancak, profesyonel olarak Beauvoir henüz, ödüllü romanı *The Mandarins*'i (*Mandarinler*), iki cilt daha kurgu yapıtı, yaşamına ilişkin herhangi bir yazısını, yaşlılıkla ilgili kitabını ya da Fransız

52. Bkz. örneğin Eva Lundgren-Gothlin. Lundgren-Gothlin şunu iddia eder: Beauvoir'ın Hegel'e dayanması onun yapıtını "erkek-merkezli" (*androcentric*) hale getirir; bu öyle bir derecededir ki yapıt "bazen kadın düşmanı olmanın sınırına gelir." *Sex and Existence: Simone de Beauvoir's The Second Sex*, İng. Çev. Linda Schenck, Hanover, NH: Wesleyan University Press, 1996.

53. C.B. Radford, "Simone de Beauvoir: Feminism's Friend or Foe?", Part II, Nottingham French Studies 7 (Mayıs 1968): 44. "Enerjik öfke" üzerine bkz. Margaret Crosland, *Simone de Beauvoir: The Woman and Her Work*, Londra: Heinemann, 1992, s. 359.

54. Kathryn T. Gines (Kathryn Sophia Belle), "Comparative and Competing Frameworks of Oppression in Simone de Beauvoir's *The Second Sex*", *Graduate Faculty Philosophy Journal* 35 (1-2) (2014): 251-73.

55. Beauvoir, "Introduction to *Women Insist*", *FW 250*, İng. Çev. Marybeth Timmerman.

56. Moi, *Simone de Beauvoir*, s. 28.

yasalarında büyük değişiklikler için destekleyici belgeleri yazmamıştı; *İkinci Cinsiyet*, henüz ikinci dalga feminizmin doğuşundaki rolünü oynamamıştı ve Beauvoir'ın feminist bir aktivist olarak kariyeri bile başlamamıştı. Kişisel olarak, yaşam hâlâ karşılıklı ilişkiler konusunda umut vadediyordu. Beauvoir olması için, daha çok fazla şey vardı.

13.
Sevgiye Yeni Bir Çehre Kazandırmak

1950'nin başlarında, Beauvoir'ın günleri bir kez daha güven verici bir rutine yerleşmişti: Yazmak, *Les Temps Modernes*'de çalışmak, *İkinci Cinsiyet* üzerine röportajlar yapmak. Ama o Şubat ayında bir gün, Beauvoir, tamamen şans eseri, uzun zamandır görmediği biriyle karşılaştı: Kuzeni Jacques. Jacques eski halinin bir gölgesiydi: Haraptı, alkolik olmuştu, beş parasızdı –kendi karısı ve beş çocuğu tarafından bile reddedilmişti. Ya eski zamanlardaki şefkatten ya da salt cömertlikten, yeniden onunla bir buluşma ayarladı ve ona maddi destek verdi.[1]

Beauvoir, Sahra'yı görmek istiyordu, bu yüzden Mart ayında Sartre'la yeniden Paris'ten ayrıldı. Çölü bir kamyonla dört günde geçtiler, Tamanrasset'i gördüler ve Sahra üzerinden Mali'ye uçmadan önce El Goléa'ya giderken karavanların yanından geçtiler.

Beauvoir, daha büyük projelerinin yanı sıra kısa makaleler yazmaya devam etti ve 1950'de Amerikan tarzı bir dergi olan *Flair*'de bir magazin yazısı yayımladı. *Flair* kısa ömürlü oldu –yalnızca bir yıla yayılan sayılar yayımlandı– ama o dönemde dergi Jean Cocteau, Tennessee Williams, Eleanor Roosevelt, Salvador Dali ve Margaret Mead'in eserlerine yer vermişti. Beauvoir'ın –"Kadınların Sevgiye Yeni Bir Yüz Kazandırmasının Zamandır"[2] başlıklı– makalesi, insanların hem özgür hem de bilinçli oldukları ve farklı bedenlerde cisimleşmiş oldukları görüşünün ışığında cinsel arzuyu tartışıyordu. Cinsel çekicilik, diye yazmıştı, farkla ilerleme kaydeder: "Diğer cinsiyet, egzotik bir ülkenin büyüleyiciliğine sahiptir."

1. Bkz. "Chronologie", MPI, xcviii.
2. "It's About Time Women Put a New Face on Love", *Flair* 1(3), Nisan 1950: 76-7. FW'de bulunmaktadır.

Sorun, Beauvoir'ın gördüğü şekliyle, erkeklerin sevgiyi eşitsizlik ve boyun eğme açısından düşünmesi ve birçok kadının sevgiye "eski köleliği uyandırdığı için" direnmesiydi. Beauvoir'ın gördüğü üzere, cinsiyetler arasındaki fark, çoğu kez, üstün ve aşağı, özne ve nesne, veren ve sömürücü bir şekilde alan arasındaki farktı. Ama tahakküm sevgi değildi ve kendini adamak da sevgi değildi. Kadınlar, dünyada giderek daha aktif, bağımsız ve sorumlu hale geliyordu. Artık kadınlar kamusal hayata girdiğine göre, bazıları dehşete kapıldı, şunu merak ediyordu: Sevgi yıkılır mıydı? Şiirini ve mutluluğunu kaybeder miydi? Beauvoir böyle olacağını düşünmüyordu: "Her iki eşin de eşit olduğu –birinin diğerinin boyun eğmesini istemediği– yeni bir sevgi türü düşünmek mümkün değil midir?"[3]

Ünlü yazarlarda bu yeni sevginin kısmi belirtilerini görmüştü; Nietzsche, Tolstoy ve D.H. Lawrence, "gerçek ve verimli sevgi"nin hem sevilenin fiziksel varlığını hem de sevilenin yaşamdaki amaçlarını içerdiğini fark etmişti. Ama bu ideali *kadın*a teklif ettiler; çünkü sevgi onun amacıydı ve başka bir amacı yoktu. Aksine, "eşitlikçi" sevgide Beauvoir, kadınların bu yolla sevgililerinin müttefiki olmayı arzulayacağını –karşılıklılık ve dostluğu hedefleyeceğini– ama aynı idealin erkekler tarafından paylaşılacağını düşünüyordu:

> Erkek, eşinde bir tür narsisistik yüceltmeyi aramak yerine, sevgide kendinin dışına çıkmanın, kendininki dışındaki sorunların üstesinden gelmenin bir yolunu keşfedecektir. Böylesi bir cömertliğin ihtişamıyla ilgili yazılan onca zırvalıkla birlikte, neden erkeğe böylesi bir adanmışlığa, bir sürü kadında kıskanılacak bir şey olduğu düşünülen kendini-reddetmeye katılma şansı verilmesin?[4]

Eğer her bir eş "aynı anda hem kendini hem de diğerini düşünürse", her ikisi de yarar görecektir.

Sartre'la ilişkisinin cinsel olmayan doğası düşünüldüğünde, bu parçada bu tür bir sevginin platonik olabileceğini açıkça belirtmesi (cinsel çekiciliğin "daha olağan bir araç" olduğunu kabul etse de) ilginçtir. Beauvoir, "Kadınlık: Bir Tuzak" yazısının temasına ve *İkinci Cinsiyet*'te anlattığı temele geri dönerek, kadınlarda gördüğü yaygın korku hakkında yazdı; "kadınsılık"larını kaybetmelerinin, erkeklerin gözünde arzulanırlıklarını kaybetmelerine neden olacağı korkusuydu bu. Beauvoir kadınların arzulanmak istediğini biliyor-

3. "It's About Time", FW 76.
4. "It's About Time", FW 78.

du –ama arzulanırlıklarının bu kadar kolay tahrip edilebileceğini düşünmüyordu: "Her [cinsiyetin] diğerine duyduğu fiziksel ihtiyaç, karşılıklı büyüsünü koruyacaktır."[5]

Haziran ayında Beauvoir, Algren'i görmeye Chicago'ya gitti. Haziranda gelmek istemişti; çünkü Sartre Vanetti'yi son kez görecek –onu nazikçe geri çevirmeye çalışıyordu– ve hem kendi hem de Sartre biri uzaktayken diğerinin de aynı anda uzakta olmasını seviyordu, böylece daha fazla birlikte olabiliyorlardı. Yolculuğunu ayarlamak için yazdığında zamanı Sartre'a göre planladığını gizlemiyordu.

Nelson kabul etti. Ancak mektupları gittikçe azalıyordu. Beauvoir merak etmeye başladı: Gitmeli miydi acaba? Sartre onu denemeye teşvik etti.

Uçakta yanındaki kişinin *İkinci Cinsiyet*'i okuduğunu görmek gerçeküstüydü. New York'ta Stépha ile Fernando Gerassi'yi ziyaret ettikten sonra, Eylül 1951'de Chicago'ya uçtu. Bir şeylerin değiştiğini anlaması yirmi dört saatten daha az sürdü. Algren'e sorunun ne olduğunu sordu. Algren onu gördüğüne sevindiğini söyledi ama yalnızca tekrar gitmek için gelmiş olmasından hoşlanmıyordu. Beauvoir, Sartre'a mesafeliliğin artık kayıtsızlık sınırında olduğunu yazdı.[6] Algren'in eski karısı onunla yeniden evlenmek istiyordu; ancak Algren Beauvoir'dan sonra başka bir kadını sevip sevmeyeceğinden emin olmadığını söyledi.

Böyle bile olsa, dedi ona Algren, bir şeyler ölmüştü. Ertesi gece sevişmeye çalıştılar ama ikisinin de bedenleri işbirliği yapmıyordu. O ile Algren, Ağustos ayı başında Michigan Gölü'ndeki bir kır evine taşındıklarında ayrı odalarda uyudu. Beauvoir bir daha asla tutku yaşamayacağından endişelenmeye başlamıştı. Sartre'ın muazzam üretimini sürdürmek için yüksek dozlarda aldığı bir amfetamin olan corydrane aldı ve romanı üzerinde çalıştı –bu romanı Nelson'a adayacaktı. Tutkusuz ama üretken günleri huzurlu bir ritme oturdu. Sabah yazıyor, yüzüyor, öğleden sonra kitap okuyordu. Bir kez gölde neredeyse boğuluyordu –hiçbir zaman çok iyi bir yüzücü olmamıştı. Sonra Nathalie Sorokine ziyarete geldi ve işler kötüye gidiyordu. Algren, Sorokine'den hiç hoşlanmıyordu ve Beauvoir'a Sorokine'in arkadaşlarını "lezbiyen yönü"yle şaşırttığını söyledi.[7]

5. "It's About Time", FW 79.
6. SdB'dan Sartre'a, Temmuz başı 1950, *Lettres à Sartre*, s. 370.
7. SdB'dan Sartre'a, 2 Eylül 1950.

Beauvoir ikisi arasında parçalanmış hissediyordu –Sorokine'le yaşamak kolay değildi ama Algren tam anlamıyla çok iyi idare edemiyordu. Sartre'la, "sevgili küçük mutlağıyla" olmak için geri dönmeyi dört gözle bekliyordu.[8]

Koşulların Gücü'nde Beauvoir, bu ziyareti umutsuzluğun tüm hislerini ondan çekip boşalttığı bir ziyaret olarak tanımladı. Sonunu açıklamadı, Sartre'ın o sırada Paris'te bolca aldığı hakaretlere geçti.[9] Ancak Ekim ayının sonundaki mektupları, New York'a gitmek için Chicago'dan ayrılmadan hemen önce, Algren'le ilişki umudunun yeniden alevlendiğini gösteriyor. Ziyaretin sonunda Beauvoir, Nelson'a arkadaşlığına sahip olduğu için mutlu olduğunu söyledi. Algren şöyle yanıtladı: "Bu arkadaşlık değil. Sana asla aşktan daha azını veremezdim."[10]

Aynı gece Nelson'a yazdı, havaalanına gidip gelirken ve uçakta da ağladığını söylüyordu: "Dün bana okuttuğunuz bu 'Giriş'te, Thomas Mann, Dostoyevski'nin her sara nöbetinde önce, on yıl yaşamaya değer birkaç saniyelik mutluluk yaşadığını söylüyor. Sen kesinlikle bana birkaç dakika içinde, zaman zaman, on yıllık sağlığa bedel olan bir tür ateş verme gücüne sahipsin."

Beauvoir, Algren'e onu kalbinden çıkarmak istemesinin adil olduğunu söyledi. Ancak, pek akıcı olmayan İngilizcesiyle söylediği şekliyle: "Bunun adil olduğunu düşünmek, zor olmasını engellemiyor."[11] Onu sevdiğini söylüyordu; "bana verdiğin aşk için", "içimde uyandırdığın büyük yeni cinsel özlem ve mutluluk için." Ama bu şeylerin yokluğunda bile onu "olduğun kişi olduğu[n] için" sevmişti.[12]

Paris'e döndüğünde Sartre oyunlar yazıyor ve Marksizm hakkında okuyordu; Sartre soğuk ve uzak görünüyordu ama Beauvoir bunu kamusal bir figür haline gelmesine bağladı: Sartre artık kafelerde oturmak ve Paris'te dolaşmak ya da kayak gezilerine katılmak istemiyordu. Beauvoir'ı kendi okuduğu şeyleri okumaya, entelektüel yolunu izlemeye davet etti; ancak Beauvoir'ın bitirecek bir romanı vardı ve –siyasetle ilgilenmesine rağmen– zamanını Sartre'ın yolunu izleyerek harcamak istemiyordu. Sartre, insanlığın sorunlarını çözecek yeni bir ideoloji yaratmak istiyordu; Beauvoir onun bu

8. SdB'dan Sartre'a, 20 Ağustos 1950, LS 474.
9. FC 245.
10. TALA 434.
11. SdB'dan NA'e, 30 Ekim 1951 TALA 434, 435.
12. SdB'dan NA'e, 30 Ekim 1951 TALA 436.

tutkusunu paylaşmıyordu. Bazı günler, büyüyen soğukluk ince bir hüzün perdesi gibi görünüyordu; diğer günlerde umutsuzluk aşındırıcı bir madde gibi aklını kemiriyordu.[13]

İkinci Cinsiyet, Beauvoir'a para kazandırdığı gibi, ona büyük ölçüde istenmeyen bir ün de kazandırmıştı; böylece bir plak çalar ve bazı plaklar satın aldı. Sartre, caz veya klasik müzik dinlemek için haftada birkaç gece rue de la Bûcherie'ye gelirdi. Kasım 1951'de Beauvoir heyecanla Algren'e yazdı, yeni bir tutku bulmuştu: "Aşk yasak olduğu için, kirli kalbimi bir erkek kadar domuz olmayan bir şeye vermeye karar verdim: Ve kendime hoş güzel bir siyah araba verdim."[14] Haftada üç kez sürüş dersi alıyordu.

Savaştan bu yana Paris, Avrupa'nın önde gelen kültür merkezlerinden biri haline gelmişti. Miles Davis, Left Bank kulüplerinde çalıyor ve –sömürge karşıtı aktivistler de dahil– entelektüeller, sanatçılar ve yazarlar toplantılar ve etkinlikler için bir araya geliyordu. 1950'de Martinikli şair Aimé Césaire *Discourse on Colonialism*'i (*Sömürgecilik Üzerine Söylev*) yayımladı, bu kitapta ortak tahakküm ve kontrol arayışları nedeniyle Avrupa Nazizmini sömürgeciliğe benzetiyordu. Hindistan 1947'de İngilizlerden bağımsızlığını kazanmıştı ve sömürgecilik karşıtlığı güç kazanıyordu. 1952'de Frantz Fanon'un ırkçılığın ezilenler üzerindeki etkilerini hararetle anlatan *Siyah Deri Beyaz Maskeler*'i (*Black Skin, White Masks*) yayımlandı. Ancak, 1930'lardan beri sömürgecilik karşıtı hareket ve Cezayir milliyetçi hareketinin büyümesine rağmen, Fransa'daki pek çok kişi imparatorluklarından feragat etme konusunda isteksizdi.

Bu dönemde, Beauvoir'ın yapıtları Fransa'nın önde gelen kültürel ihracatlarından biri haline geliyordu. *İkinci Cinsiyet*'in ilk çevirisi 1951'de Batı Almanya'da *Das andere Geschlecht* (*Öteki Cins*) başlığıyla yayımlandı. O kadar hızlı satıldı ki, üç kez yeniden basılmak zorunda kaldı: Beş yılda 14 bin kopya.[15]

Bu arada, Beauvoir'ın Algren'le yazışmaları aynı melankolik tema etrafında daha fazla çeşitleniyordu. Beauvoir ona "sancı koleksiyoncusu" demeye başlamıştı. Algren onunla birlikte olmak istiyordu ama onun Chicago'da kalmasını istiyordu, bu da eğer Algren Paris'e gelirse geçinebilecekleri üç ya da dört ay yerine,

13. FC 267-8.
14. SdB'dan NA'e, 9 Kasım 1951, TALA 440.
15. Sylvie Chaperon, "The reception of The Second Sex in Europe", *Encyclopédie pour une histoire nouvelle de l'Europe*, 2016.

yılda bir ay birlikte olabilecekleri anlamına geliyordu. Ve Algren, Beauvoir'ın New York mektubuna kızmıştı. Ama Beauvoir'ın ne yapması gerekiyordu? Algren onu, kendi yaşamını vermeksizin onun yaşamını almayı istemekle suçladı; ancak Beauvoir bunun adil olmadığını hissediyordu. "İtaatkâr bir makine gibi davranmamı bekleyemezsin" diye yazdı Beauvoir.[16] *İkinci Cinsiyet*'te kadınlardan aşkı yaşam olarak görmelerinin –aşk için her şeyi feda etmelerinin– beklendiği iddiası, acı verici bir şekilde kişisel hale gelmişti. Beauvoir için aşk, yalnızca yaşamın bir parçası olabilirdi. *Koşulların Gücü*'nde, "Sartre var olmasaydı bile, kalıcı olarak Chicago'da yaşamaya asla gitmezdim" diye yazacaktı.[17]

1952'nin bitmesinden sonra Beauvoir ile Algren arasındaki mektuplar azaldı; zaman aralıkları neredeyse, günlükten haftalığa ve aylığa doğru gidiyordu. Beauvoir şimdi kırk dört yaşındaydı ve "gölgeler diyarına sürüldüğü"nden endişe duyuyordu.[18] *İkinci Cinsiyet*'te, kadınların arzularını yitirmeden çok önce arzulanırlıklarını yitirip "nitelikleri olmayan nesneler" haline gelmelerini, kadınların cinselliğinin trajedisi olarak tanımlamıştı. Kadınların otuzlu yaşlarının ortasında cinsel zirveye ulaştığını düşünüyordu. Ancak kısa bir süre sonra yaşlanmayla birlikte, bu arzuların onlara musallat olduğunu söyledi. Beauvoir'ın –özellikle son dönem romanlarındaki– kurgusal kadınları, cansız arzunun yalnız tatminsizliğini sık sık cisimleştirmişlerdi.

Beauvoir 1952'nin başlarında, kendinin ve Sartre'ın, Sartre'ın toplumsal önemi ve politik bağlılığı nedeniyle ayrı düştüğünü hissediyordu; artık ilişkilerinde üçüncü bir kişi vardı: Beauvoir, Sartre ile "Jean-Paul Sartre." Beauvoir, Sartre'a onun tanınmayan bir şair olmasını dilediğini söyledi. Sartre, Beauvoir'ın etik ve kültürel değerlerin önemi konusundaki bazı görüşlerini bu noktaya kadar benimsemiş olsa da, çağlarının baskısı ve ilgi alanlarının farklılaşması, Beauvoir'ın kayıp ve yalnızlık duygularını ağırlaştırıyor, bu da çok kötü hissetmesine neden oluyordu. *Koşulların Gücü*'nde üzüntüsünün "dünyanın sonunu arzulamaya başlayacak derecede kalbine nüfuz eden" "evrensel bir umutsuzluk" haline gelişini anlattı.[19]

16. SdB'dan NA'e, 3 Aralık 1951, TALA 446.
17. FC 170.
18. FC 291.
19. FC 268. Sartre'ın *Saint Genet*'yi yayımladığı 1952 yılına kadar onun Beauvoir'ın bazı görüşlerini benimsemesi üzerine bkz. Webber, *Rethinking Existentialism.*

Beauvoir'ın daktilo yazarı Lucienne, Ocak ayında meme kanserinden ölmüştü ve çok geçmeden Beauvoir, kendi memesinin birinde bir yumru keşfetti. Sartre'a söyledi, o da eğer endişeleniyorsa doktora gitmesi için teşvik etti. 1952 yılının Mart ayına gelindiğinde yumru acı verici bir hal almıştı; bu nedenle bir randevu aldı ve Nisan ayında uzmana gitti. Cerrah ona güvence verdi: Gençti, çok kötü olması pek mümkün değildi ama yine de ameliyat etmeleri ve biyopsi yapmaları gerekiyordu. En kötü senaryo, memenin çıkarılmak zorunda kalınmasıydı: Beauvoir bunu kabul eder miydi?

Beauvoir kabul etti. Ama görüşmeden çıktığında sarsılmış hissediyordu; Lucienne'le birlikte o bekleme odalarını görmüştü ve ayrıca bir memesini kaybeden, on yıl sonra diğerini aldırmak için geri gelen ya da enfeksiyondan ölmek üzere olan kadınları da görmüştü. Sartre'a doktorun söylediklerini anlattığında Sartre, Soğuk Savaş alaycılığıyla yanıtladı: 'En kötü senaryoda yaşayacak on iki yılı vardı ve o zaman da atom bombası herkesi öldürecekti.[20] Ameliyatın öncesindeki günü, Bost'la birlikte güzel bir manastırı ziyaret ederek geçirdi.

Mayıs 1952'de Roma'da Sartre, Fransız hükümetinin Fransız Komünist Partisi'nin bir gösterisini şiddetle bastırdığını duydu. Partiye katılmadı; ancak çoğu Batılı entelektüelin Stalin'den uzaklaşmaya başladığı sırada sözünü sakınmayan aleni bir sempatizan oldu. Siyasi anlayışı ne olursa olsun, Sartre'ın komünizme dönmesi Beauvoir'a beklenmedik bir fayda sağladı. *Les Temps Modernes* çevresi Pazar öğleden sonraları rue Bonaparte'da düzenli toplantı yapıyordu. Sartre, derginin kendinin yeni siyasi coşkusunu yansıtmasını istiyordu, bu yüzden bazı genç Marksistleri yayın kuruluna davet etti. İçlerinden biri Sartre'ın sekreterinin zeki bir arkadaşıydı. Claude Lanzmann yirmi yedi yaşındaydı, eğlenceliydi ve muhteşem mavi gözleri vardı.

Bir gün Sartre'ın sekreteri Jean Cau, Beauvoir'a Lanzmann'ın kendini çekici bulduğunu söyledi. Beauvoir umursamadı: Yaşlanmayla ilgili kaygı nöbetleri yaşamaya başlamıştı ve cinsel yaşamının üstüne alacakaranlığın çöktüğüne inanıyordu.[21] Ancak bazen toplantılar sırasında Lanzmann'ın bakışlarının üstünden ayrılmadığını fark etti. Temmuz ayında bir akşam bir partiden sonra telefonu çaldı: Lanzmann onu bir film izlemeye davet etti. "Hangisi?" diye sordu

20. FC 269.
21. FC 296-7.

Beauvoir. "Ne istersen" dedi Lanzmann. Ertesi gün için karar verdiler ve Beauvoir telefonu yere bıraktığında gözyaşlarına boğuldu.[22]

Old Age (*Yaşlılık*) (altmış iki yaşında yayımlanmıştır) adlı daha sonraki yapıtında, *Koşulların Gücü*'nde (elli beş yaşındayken yayımlanan) verilen otobiyografik anlatımda olduğundan daha net olsa da, genç Beauvoir olgun kadın cinselliğinden tiksiniyordu. Genç bir kadın olarak Beauvoir yerleri, onun imgesini kullanırsak, "rafa kaldırılmış" olmak iken saçlarını boyama, bikini giyme ve flört etmeye cüret eden "kocakarılar" dediği şeyden "iğreniyordu". Beauvoir, zamanı geldiğinde "görev bilinciyle rafa çekileceğine" söz verdi. Kırk dört yaşında zamanının geldiğini düşünüyordu. Ama bu zaman çok erken gelmişti.[23]

İlk buluşmalarında Lanzmann ve Beauvoir, öğleden sonra akşama kadar konuşarak geçirdi ve bitiminde ertesi gün akşam yemeği yemek için anlaştı. Lanzmann onunla flört ettiğinde Beauvoir itiraz etti: Beauvoir ondan on yedi yaş büyüktü. Lanzmann için önemi yoktu, onun gözünde Beauvoir yaşlı değildi. Lanzmann ne o gece ne de ertesi gün Beauvoir'ın rue de la Bûcherie'deki dairesinden ayrıldı.

Beauvoir birkaç gün sonra Milano'ya gitti –O Simca Aronde'unu sürdü, Sartre trenle gitti– ikisi burada Piazza della Scala'da buluştu. Beauvoir müzeleri, kiliseleri, sanatı görmek istiyordu; Sartre yalnızca çalışmak istiyordu. Bu yüzden arayı buldular: Sabahları gezi ve öğleden sonra çalışma. Bu çalışma Sartre için, *Komünistler ve Barış*'tı ve Beauvoir için, hiç bitmeyecek gibi görünen romanı üzerinde daha fazla çalışmaydı. Sartre bu romanı 1952 sonbaharında okudu ve övecek çok şey buldu ama bitişi konusunda hâlâ tatmin olmamıştı. Beauvoir bıkmıştı ve ondan kurtulmayı düşüyordu. Ama sonra Bost ve Lanzmann, kitabı okudu ve devam etmesi için onu cesaretlendirdi. Bu roman bittiğinde, Sartre roman yazmayı bırakmasının –hatta "Özgürlüğün Yolları" dizini bitirmeden bırakmasının– nedeni olarak bunu gösterecekti. "Bu diziyi bitirmenin hiçbir anlamı yoktu", dedi Sartre, "*Mandarinler* zaten baştan sona özgürlüğü, kesinsizliği ve belirsizliği koruyarak, zamanın sorunlarını benim şu ana dek yapabileceğimden çok daha iyi inceliyordu."[24]

22. FC 291.
23. FC 291.
24. Sartre, "Sartre on Literature and Politics: A Conversation with Redmond O'Hanlon", *The Crane Bag* 7(1), *Socialism and Culture* (1983): 83.

Beauvoir, Lanzmann'a İtalya'dan mektuplar yazdı. Aslında Lanzmann yanıt vermeden önce beş mektup. Paris'e döndüğünde onu hâlâ seviyor olacağına söz vermişti. Ancak "o zamana kadar mı?" diye sordu Lanzmann. Kendine bundan daha fazla güveniyordu.[25]

Beauvoir, Paris'e giderken kız kardeşini ziyaret etti ancak Lanzmann'ın İsrail'deki kendi seyahatlerinden dönmesi için, "bedenleri tekrar sevinçle birbirleriyle buluşmadan" önce, iki hafta beklemek zorunda kaldı.[26] Geçmişleri hakkında öyküleri paylaşmaya başladılar: Lanzmann Yahudiydi ve Yahudiliğe dair düşünceleri, onu hayal etmediği şekillerde anlamasına yardımcı oldu. (Daha sonraki yaşamındaki birçok kişi Lanzmann hakkında aynı şeyi söyleyecekti; övgü toplayan Yahudi Soykırımı belgeseli *Shoah*'ı –Beauvoir'ın sürekli desteğiyle– yönetmeye devam etti.)

Geçmişle ilgili sohbetlerden gelecekle ilgili sohbetlere geçiş yaptılar. Lanzmann'ın seyahatlerden sonra çok az parası kalmıştı, bu yüzden Beauvoir ona yanına taşınmasını teklif etti. Beauvoir ilk kez sevgilisiyle yaşıyordu ve yalnızlığından vazgeçtiği için gergindi ama yedi yıl bu şekilde yaşayacaklardı. Aynı zamanda Beauvoir'ın samimi ikinci şahıs: *Tu* ile hitap ettiği tek sevgiliydi. Sartre, daha sonraki röportajlarında, hiçbir kadına *Kunduz*'a olduğundan daha yakın olmadığını iddia ederek bu konu hakkında yorum yaptı. Ama yine de birbirlerine *tu* diye hitap etmemişlerdi.[27] 2018'de Beauvoir'ın Lanzmann'a yazdığı mektuplar araştırmacıların kullanımına açıldı. Beauvoir'ın Lanzmann'dan uzaktayken ne yazdığı, okuduğu ve gördüğüne ilişkin tartışmaların aralarına serpiştirilmiş olarak, sevgiyle ilgili hassas iddialar ve günlük yaşamın pratik detayları bulunuyordu. Beauvoir kadar yalnız kalmak isteyen biri için yaşamını bu şekilde Lanzmann'la paylaşmaya istekli olması önemlidir.

Josée Dayan'ın Simone de Beauvoir'ın film portresinde Simone, Lanzmann'a onun hakkındaki ilk izlenimini sordu:

> **Lanzmann:** Seni çok güzel buldum, pürüzsüz bir yüzün vardı ve umursamazlığının ardında ne yattığını görmek istedim.
> **Beauvoir:** Ve sonra baktığımdan daha az umursamaz olduğumu anladın.
> **Lanzmann:** Oh kesinlikle. [...] Bunun hakkında konuşmam gerekip gerekmediğini bilmiyorum. [...] En başından beri seninle ilgili etkile-

25. Claude Lanzmann'dan SdB'a; Sylvie Le Bon de Beauvoir arşivleri, aktaran Rowley, *Tête-à-tête*, s. 214.
26. FC 294.
27. Gerassi'nin Sartre'la röportajı, 12 Mart 1971.

yici olan şey, yaşama zevkin, hiç bitmeyen tasarılarındı. Her zaman bir şeyler yapmak istiyordun, seyahat etmek, şeyleri ayrıntılarıyla görmek [...]. Dünyayı seninle keşfetmek çok şaşırtıcıydı, aslında benim yaptığım da buydu.[28]

Beauvoir için son iki yıl, ona acı bir sonla biten bir aşk öyküsü vermişti ve cinsellik çağının sona erdiğini göstermiş gibiydi. Beauvoir, Lanzmann'la birlikte "mutluluğa büyülenmiş bir şekilde geri sıçradım" dedi.[29]

Beauvoir, Sartre'ı görmeye devam etti; ancak alışkanlıkları değişmişti.[30] Her zamanki yıllık tatillerinin gerektireceği şekilde iki ay boyunca Lanzmann'dan ayrılmak istemiyordu. Bu yüzden Lanzmann'ın da en az on günlüğüne geleceği konusunda anlaştılar. Lanzmann, yeni kurulan İsrail Devleti hakkında yazıyordu; Yahudilerin orada yabancı olmamaları olgusundan derinden etkilenmişti. Böylece o ve Beauvoir sabahları birlikte yazıyor ve sonrasında Beauvoir, öğleden sonra Sartre'la çalışma geleneğini sürdürüyordu.

Ama o ve Lanzmann hem bir apartman dairesini hem de bir yatağı paylaşsalar da, ilişkileri Beauvoir'ın diğerleriyle aynı, tekelci olmayan şartlarda yürütüldü. Beauvoir, Lanzmann'ın başka kadınları görmesini ve ona her şeyi anlatmasını bekliyordu; kendi Sartre'ı görmeyi ve ona her şeyi anlatmayı umuyordu. Lanzmann "ailenin" bir parçası oldu: Yılbaşı gecesini Olga, Bost, Wanda ve Michelle'le geçirdiler. Zaman geçtikçe Beauvoir bu insanların uzun, ortak geçmişini daha fazla takdir etmeye başladı: "Aramızda o kadar çok şey konusunda anlaşma vardı ki; bir gülümseme, bütün bir konuşma kadar şeyi iletiyordu."[31]

Lanzmann tutkulu bir adamdı, duygularını ve tepkilerini başkalarının görmesi için birdenbire ifade ediyordu; ilişkilerinin başlarında, Lanzmann kendinin "deliliği"ne rağmen Beauvoir onu sevebildiği için minnettarlığını dile getirdi. Fırtınalı bir geçmişi vardı ama mizacını şekillendiren tek şey bu değildi. Fransa'nın Yahudi soykırımındaki suç ortaklığının savaş sonrası ortaya çıkması

28. Bkz. Josée Dayan ve Malka Ribowska *Simone de Beauvoir*, 1978 yılında yapılmış bir filme dayanarak, Gallimard tarafından yayımlanmış metin, Gallimard: Paris, 1979.
29. FC 297.
30. FC 297-8.
31. FC 298. "Aile"nin bir parçası olmak üzerine ayrıca bkz. Claude Lanzmann, *The Patagonian Hare: A Memoir*, İng. Çev. Frank Wynne, Londra: Atlantic Books, 2012, s. 244.

karşısında çok üzüntü çekiyordu. Ve çocukluğu –Louis le Grand Lisesi'ndeki akademik olarak üstün başarısına; Jean Cau ve Gilles Deleuze'le arkadaşlıklarına ek olarak– anne-babası arasındaki şiddeti de içeriyordu; öyle ki annesi babasını ve üç çocuğunu terk etmiş ve nerede bulunabileceğine ilişkin hiçbir iz bırakmamıştı.

Ama hesaba katılması gereken tek karanlık alan bu değildi ve Lanzmann –Beauvoir'ın birlikte yaşadığı tek sevgilisi olarak– Beauvoir'ın kendi fırtınalarını çok yakından görmüştü. Lanzmann, Beauvoir'ın Sartre'la paylaştığı önemli şeylerden birinin depresyon ya da umutsuzluğun eşiğindeki varoluşsal bir endişe olduğunu düşünüyordu. Bunlar Sartre'da "kasvet ve eylemsizlik" olarak tezahür ediyordu ve o corydrane, yazma ve baştan çıkarma yoluyla onlarla savaşıyordu. Bunlar Beauvoir'da, Lanzmann'ın "patlama" dediği şey olarak tezahür ediyordu:

> Otururken, ayaktayken ya da yatarken, arabada ya da yürürken, halka açık yerlerde ya da özel alanda, Beauvoir şiddetli, sarsıcı hıçkırıklara boğulur, tüm vücudu soluk soluğa bir şekilde kıvranır, anlatılması imkânsız uzun çaresizlik inlemeleriyle noktalanan yürek parçalayıcı çığlıklar atardı. İlk kez ne zaman oldu hatırlamıyorum, birlikte geçirdiğimiz yedi yıl boyunca birçok kez oldu ama şimdi yazarken düşündüğümde, bu ona yapılan bir yanlışla ya da aksilikle hiçbir zaman ilişkili değildi. Aksine, kendini, onun tarafından parçalanmak için, mutluluk kayalarının üzerine fırlatıyor gibi görünüyordu.

Lanzmann, Beauvoir'a güven vermeye çalıştı ama "insan mutluluğunun kırılganlığının dayanılmaz derecede acı veren farkındalığı" karşısında "tamamen çaresizdi".[32] Ama öğrencilik günlerinin "Matmazel de Beauvoir"ı gibi, patlamalar geçecekti; Beauvoir ve Lanzmann, Schoelcher sokağında birlikte yaşar ve çalışırken huzurlu saatler geçirdi, bazen birbiriyle beş saate kadar uzun süre konuşmadan yazıyorlardı.[33]

2018'de Claude Lanzmann, Beauvoir'dan aldığı mektuplarından bir seçkiyi Yale Üniversitesi'ne sattı.[34] Satışın duyurulması üzerine

32. Lanzmann, *Patagonian*, s. 265.
33. Lanzmann, *Patagonian*, s. 259.
34. Yale'e yapılan satış 122 mektup içeriyor, ama 2008'de Lanzmann 300 mektuptan bahsetmişti. Bkz. Claude Lanzmann, "Le Sherpa du 11bis", *(Re)Découvrir l'oeuvre de Simone de Beauvoir: Du Dexuième Sexe à La Cérémonie des Adieux*, Der. Julia Kristeva, Pascale Fautrier, Pierre-Louis Fort ve Anne Strasser, Paris: Le Bord de L'eau, 2008, s. 20.

Le Monde, 1953'ten bir mektup yayımladı; Beauvoir bu mektupta, Sartre'ı "kesinlikle" sevmiş olsa da, bu sevgiyle ilgili şunu yazdı: "Gerçek bir karşılıklılığa sahip değildi ve bedenlerimizin hiçbir zaman bir anlamı olmadı."[35] Bu aydınlatıcı iddia, 1953 yılına kadar Beauvoir'ın, Sartre'ı romantik anlamda yaşamının merkezine almadığını ve dahası, ilişkilerine yönelik eleştirisinin yalnızca cinsel değil, etik olduğunu da göstermektedir. Tarih kendini yineleyecek olsaydı, bu mektupları okuyanlar sadece cinselliğe odaklanırdı. Yirminci yüzyılın "en büyük aşk öyküsü"nün inanmaya yönlendirildikleri şey olmadığına dair şaşkınlıklarını yineleyeceklerdi. Ama cinsellik Beauvoir'ın eksik bulduğu tek şey değildi. O, karşılıklılık –Beauvoir'ın romantik aşkın sahici olması için gerekli olduğuna inandığı bir şeydi bu– eksikliğine itiraz etti. Beauvoir'ın okur kuşakları, Sartre'la ilişkisi konusunda kendini aldatma içinde olup olmadığını merak ettiklerinden, bu ilişkinin ciddi kusurları olduğunu (ona en yakın olanlara) açıkça itiraf etmesi çok önemlidir. Evet, Sartre'ı seviyordu. Ama önemli açılardan, Beauvoir'ın bakış açısına göre, ilişkileri başarılı olmamıştı.

Beauvoir'ın halka anlattığı farklı bir öyküydü ama halkın onun hakkında söyledikleri de karmaşıktı. 1953 baharında *İkinci Cinsiyet*'in ilk İngilizce çevirisi yayımlandı. Yayımcı Alfred Knopf'un eşi Blanche Knopf, Paris'teyken insanların bu kitap hakkında konuştuğunu duymuştu. Fransızcası kitabı kendi başına değerlendirecek kadar iyi değildi; bir tür entelektüel seks kılavuzu olduğunu düşündü, bu yüzden bir zooloji profesöründen bir okur raporu yazmasını istedi. H.M. Parshley kitabı "zekice, bilimsel ve iyi düzenlenmiş" olarak övdüğü bir yanıt yazdı; kitap "herhangi bir doktriner anlamda feminist değildi."

Knopflar yanıtladı: Onu çevirmek ister miydi? Ve lütfen biraz kısaltabilir miydi? (Kitabın yazarı, demişti Knopf, "ağız ishali"nden ["*verbal diarrhea*"] mustaripti.[36]) Fransızcada *İkinci Cinsiyet* 972 sayfa uzunluğundaydı. Knopf ile yazışmalarda, Parshley 145 sayfayı kesiyor ya da özetliyor olduğunu söyledi –Beauvoir'ın söylediklerinin yaklaşık yüzde 15'ini sildi. Parshley'nin felsefe ya da Fransız edebiyatı konusunda hiçbir eğitimi yoktu ve Beauvoir'ın orijinal Fransızcasının pek çok zengin felsefi çağrışımını ve edebi imalarını

35. Aktaran Franck Nouchi, "L'exil américain des lettres d'amour de Simone Beauvoir à Claude Lanzmann", *Le Monde*, 19 Ocak 2018.
36. Bkz. *Introduction*, SS 12.

kavrayamadı; böylece onun olduğundan çok daha az titiz bir şekilde felsefi görünmesine neden oldu. Ayrıca bölümleri kesti ve konuları pek masum olmayan yollarla çevirdi. En çok etkilenen bölüm, yetmiş sekiz kadının ismini ve neredeyse tüm sosyalist feminizm biçimlerine yapılan atıfları sildiği kadın tarihiyle ilgili bölümdü. Kadınların öfkesine ve baskı görmelerine yapılan göndermeleri kesti ama erkeklerin duygularına yapılan göndermeleri korudu. Beauvoir'ın ev işi çözümlemesini kesti.[37]

Beauvoir, Parshley'in kestiği şeyi gördüğünde, "kendi için önemli görünen pek çok şeyin atlanmış olacağını" söyleyen bir yanıt yazdı. Parshley, kitabı kesmezse kitabın "çok uzun" olacağını söyleyerek yanıt yazdı, bu yüzden Beauvoir ondan önsözde açık bir şekilde kesintiler yaptığını ve yapıtı kısalttığını belirtmesini istedi. Ama Parshley umduğu kadar açık sözlü değildi.

Amerika'da kitap "varoluşçu" bir çalışma olarak ilan edilmedi; çünkü Blanche Knopf varoluşçuluğun "umutsuz vaka" olduğunu düşünüyordu. Aslında, Parshley'den önsözünde varoluşçuluğu önemsizmiş gibi göstermesini istemişti.[38] Parshley'in önsözü çıktığında, o "Matmazel de Beauvoir'ın kitabı, sonuç olarak kadın üzerinedir, felsefe üzerine değil"[39] diyordu, bu yüzden "kısa öz olması amacıyla zaman zaman bazı kesintiler ve özetlemeler yaptığını" söylüyordu. "Bu tür değişikliklerin *neredeyse* tümü", diye yazıyordu, "yazarın açık izniyle yapılmıştır."[40] 1985'teki bir röportajında Beauvoir, Parshley'e "bir hayli" içerlediğini söylemiştir.[41] (Eksik parçaları yerine konulmuş yeni bir İngilizce çeviri, İngiltere'de 2009'a kadar, Amerika'da 2010'a kadar yayımlanmayacaktır.)

İkinci Cinsiyet, Birleşik Devletler'de satışa çıktığında, en çok satanlar listelerine sıçradı. İlk değerlendirmelerden bazıları, Beauvoir'ın tarzı ve özgünlüğü hakkında çok olumluydu; aynı anda, yalnızca sanatsal ya da entelektüel kadınlarla ilgili olan zorlukları yanlış bir şekilde evrenselleştirdiğine işaret ediyordu.[42] Diğerleri,

37. Bkz. Toril Moi, "While We Wait: The English Translation of *The Second Sex*", *Signs* 27(4): 1005-35 (2002).
38. Blanche Knopf'tan Harold Parshley'e, 2 Kasım 1951, aktaran Rosie Germain, "Reading *The Second Sex* in 1950s America", *The Historical Journal* 56(4) 2013: 1041-62.
39. Parshley, "Introduction", SSP vi.
40. Parshley, "Introduction", SSP x.
41. Beauvoir, SdB, Simons ve Todd, "Two Interviews with Simone de Beauvoir", s. 20.
42. Clyde Kluckholm, "The Female of our Species", *New York Times Book Review*, 22 Şubat 1953, 3, 33.

bu yazarın (*The Atlantic* dergisinde bir eleştirmenin ifade ettiği gibi) açıkça "aşırı feminist kişilik tipi"ne sahip olduğu sonucuna varıyordu.[43] *New Yorker*'dan bir eleştirmen ve antropolog Margaret Mead, kitabı sırasıyla "bir sanat eseri" ve "bir kurgu eser" olarak adlandırdı.[44] Yayımlanmasından bu yana iyi satılmıştı ve dediklerine göre 1980'lerde bir milyon kopya hedefini geçmişti. 1950'lerde, dünyadaki statülerinin değişebileceği hakkında düşünmek isteyen kadınların, başvurabileceği az sayıdaki kitaptan biriydi.[45]

İkinci Cinsiyet nedeniyle, Beauvoir ikinci dalga feminizmin "annesi" olarak anılacaktır. Bununla birlikte, ilginç bir şekilde, 1960'ların en tanınmış feminist öncülerinden bazıları, onun etkisini sonraki döneme kadar kabul etmeyi ihmal etti. Kate Millett'in *Cinsel Politika*'sı (*Sexual Politics*) *İkinci Cinsiyet*'e çok şey borçluydu; bu da Beauvoir'ı Millett'in kitabının "çok iyi" olsa da "hepsini, biçimi, fikri, her şeyi" kendinden aldığını yorumunu yapmaya sevk etti.[46]

Amerika'da en uzun süreli dikkat çeken şey Beauvoir'ın cinsellik, "bağımsız kadın" ve annelik hakkındaki düşünceleriydi.[47] Tepkiler, Fransa'da aldığı tepkiler kadar sert olmasa da, bazı çevrelerde tüyler ürpertmiş ve bazılarında öfkeye neden olmuştu. Sartre ve Lanzmann'la Saint-Tropez'e yaptıkları geziden sonra, Nisan 1953'te Paris'teki Les Deux Magots'ya bir paket geldi. Chicago posta mührü taşıyordu; bu yüzden paketin Nelson'dan olduğunu düşündü ve heyecanla açtı. Ama aslında göndericisi bilinmeyen bir hediyeydi: "Safranın boşaltılmasına yardımcı olan müshil hapları."[48]

Hâlâ her ay Algren'e yazıyordu ve onu düzenli olarak *Mandarinler*'le ilgili en son gelişmelerden haberdar ediyordu. Beauvoir ona yazdığında, kitaptan "onun" [Algren'in] kitabı olarak bahsediyordu –yine de kitabın adını bulan Lanzmann'dı (Lanzmann,

43. Charles J. Rolo, "Cherchez la femme", *The Atlantic*, Nisan 1953, 86.
44. Margaret Mead, "A SR Panel Takes Aim at *The Second Sex*", *Saturday Review*, 21 Şubat 1953.
45. Birleşik Devletler'de Beauvoir'ın kitabı, "kadın" üzerine bir dizi çağdaş kitap arasında yer aldı. Alfred Kinsey'in *Sex and the Human Male* adlı yapıtı 1946'da yayımlandı –ve Beauvoir'ın Algren'e yazdığı mektuplarda dilediği gibi– kadın cinselliği hakkında kitaplar ortaya çıkmaya başladı. Ashley Montagu'nun *The Natural Superiority of Women* 1952'de; Kinsey'in *Sex and the Human Female* ve Mirra Komaraovksy'nin *Women in the Modern World* 1953'te piyasaya çıktı.
46. Carol Giardina, *Freedom for Women: Forging the Women's Liberation Movement, 1953-1979*, Gainesville: University Press of Florida, 2010, s. 79.
47. *İkinci Cinsiyet*'in 1950ler Amerika'sında nasıl karşılandığına ilişkin daha fazlası için bkz. Rosie Germain'in başarılı makalesi "Reading *The Second Sex* in 1950s America."
48. SdB'dan NA'e, Nisan 1953, TALA 479.

başından beri, yakınlıklarının "entelektüel ve bedensel" olduğunu söylemiştir[49]). *Mandarinler* yavaşça şekilleniyordu, Beauvoir'ın istediğinden daha yavaş; bu yüzden Ağustos 1953'te Algren'e yazdığı mektuplar kitaptan "onun [Algren'in] lanet kitabı" diye bahsediyordu. Aralık ayına gelindiğinde bu onun [Beauvoir'ın] "lanet olası pis romanı" olmuştu.

Haziran 1953'te Beauvoir ile Lanzmann, Sartre ile Michelle'le "ortak oturum" tatili için Venedik'e gitmeden önce İsviçre ve Yugoslavya'ya gitti. Lanzmann, Simca Aronde'yi sürerken, Beauvoir zorlu güzergâhları olan sekiz saatlik yürüyüşler planladı. Trieste'de Yugoslavya'ya girmek için vize alabileceklerini keşfettiler. Beauvoir demir perdenin arkasında hiç bulunmamıştı: Arabayı erzakla doldurdular ve komünist bölgeye girdiler.

O Ağustos'ta Beauvoir, Amsterdam'da *Mandarinler* üzerinde çalışmayı sürdürdü. Sartre'la birlikte orada çalışmanın ritminden keyif alıyorken, Lanzmann'dan endişelendirici haberler aldı: Lanzmann'la Basel'de buluşmayı planlamıştı ancak o bir araba kazasından sonra Cahors'da hastaneye kaldırılmıştı. Hemen arabaya bindi ve yanına gitti.[50]

Bu sırada Sartre, Paris'e geri döndü. Beauvoir ve Lanzmann'la Cahors'da buluşacaktı ama Kunduz için ilgilenmesi gereken birkaç mesele –daha çok ayak işleri– ve kendi için elde etmeye çalışacağı yeni bir sevgilisi vardı. Lanzmann'ın kız kardeşi Evelyne'e abayı yakmıştı. Ve Michelle bu konuda hiçbir şey bilmese de, Evelyne de Sartre'a abayı yakmıştı. Yani Sartre'ın artık üç "metresi" vardı: Wanda, Michelle ve Evelyne, bazıları diğerlerinden daha çok işin iç yüzünü biliyordu ve Sartre tümünü mali olarak destekliyor, hesapsızca edebi armağanlara boğuyordu.

1954 yılının Şubat ayında Beauvoir, Algren'den hayatında hâlâ "sihir" olup olmadığını soran bir mektup aldı. Lanzmann'ın varlığına rağmen, başka bir erkeği Nelson'u sevdiği gibi asla sevmeyeceğini söyledi. Dünya karşısında hayal kırıklığına uğramış haldeydi ve yaşını suçluyordu; şu anda "sihirsiz bir hayat" yaşıyordu.[51] Ama Nisan sonunda sevinçle ona tekrar yazdı –kitabı bitirmişti. Daktilo edilmiş 1.200 sayfaydı ve Sartre, Bost ve Olga bunun onun şimdiye kadarki en iyi romanı olduğunu düşünüyordu. Bir erkek ve bir

49. Lanzmann, *Patagonian*, s. 235.
50. SdB'dan Sartre'a, Yaz 1953 (günü yazılmamış), LS 493.
51. SdB'dan NA'e, 15 Şubat 1954, s. 492.

kadın hakkında bir Amerikan öyküsüydü ve henüz "bu canavarı" Gallimard'a vermemiş olmasına rağmen, tamamlamış olmanın rahatlığını şimdiden hissediyordu.

Beauvoir, Sartre'ın sağlığı konusunda endişeliydi: Kendini yıllardır çok zorluyor, önerilen dozun birkaç katı corydrane alıyordu. Kan basıncı yüksek olduğu için doktorlar dinlenme tavsiye etti. Hiçbir değişiklik yapmadı, yavaşladığını hissetmeye başladığında uyarıcı alımını artırmak hariç. Hem Beauvoir hem de Lanzmann ona kendini öldürdüğünü söyledi ama o, durmak istemiyordu.

Mayıs 1954'te Sartre, SSCB'ye bir geziye çıktı. Ziyareti Fransız gazetelerinde yer aldı ve Beauvoir bunu basından takip etti ama Sartre mektup göndermemişti. Aynı ay Hélène, resimlerini göstermek için Paris'e geldi ve Haziran'da Simone ve Lanzmann İngiltere'ye gitti (İngiliz "Yaz"ından kesinlikle etkilenmemişti). Dönüklerinde dairesinin kapısının altında Bost'tan bir not buldular, hemen gelip onu görmesini istiyordu. Sorunun ne olduğunu görmek için aşağıya indiler (Bost ve Olga hâlâ alt katta yaşıyordu): Sartre'ın Moskova'da hastaneye kaldırıldığını söyledi. "Yüksek tansiyon" dedi Jean Cau, ciddi bir şey değildi.

Beauvoir Moskova'yı aradı ve Sartre'ın sesini duyduğu için rahatladı. Fransa'ya geri dönmeden önce iyileşmek için on gün geçirdi. Ama Beauvoir, Sartre'ın sağlığına ek olarak onun ilkelerini endişe verici bulmaya başlamıştı. Bu seyahatinde *Liberation* için SSCB'de tam bir ifade özgürlüğü olduğunu iddia eden bir makale yazmıştı. Herkes bunun doğru olmadığını biliyordu; Sartre'ın aklındaki neydi? Sartre inatçıydı ve Sovyetlerin Macaristan'ı işgaline kadar SSCB'yi açık bir şekilde eleştirmeyecekti.

Rusya'dan döndüğünde iyileşmek için Roma'ya gitti. Michelle onunla beraber gitti ama Sartre'ın yapmak istediği tek şey, uyumaktı. Ağustos ayında, Almanya ve Avusturya'ya bir gezi için Beauvoir'a katıldı; Beauvoir, bozuk morali ve fiziksel durumu karşısında şaşkındı, yorgunluğunun zihinsel tiksintiye neden olduğunu düşünüyordu. Sinirli ve küçümseyiciydi, hatta edebiyatı –her ikisinin de yaşamlarını adamak istediği uğraşı– "saçmalık" olarak adlandırıyordu.[52] Disforikti* ve yaşamının amacını sorguluyordu. Onu bu kederden ne kadar çok kadın olursa olsun kurtaramazdı.

52. FC 323.

* disfori: "kendini iyi veya mutlu hissedememe; yaşamdan zevk alamama. Üzüntü, keder, hüzün, kasvet gibi duygularla seyreder." https://www.psikolojisozlugu.com/dysphoria-disfori. (ç.n.)

Ekim 1954, *Mandarinler*'in yayımlanmasına tanık oldu. Beauvoir, *İkinci Cinsiyet*'in yarattığı tepkilerden sonra endişeliydi: "Hoş olmayan dedikoduları önceden neredeyse duyabiliyordum." *Mandarinler* son derece iyi karşılandı ve onu en çok şaşırtan şey, her yerde iyi karşılanmasıydı: Sağ kanat ve sol kanat onda sevecek bir şey bulmuştu. İlk basım olan 11 bin kopya yeterli gelmedi; ilk ayın sonunda 40 bin adet satmıştı.[53] Nelson'a kitabının sahip olabileceği en büyük başarı olduğunu yazdı. Hatta her yıl Kasım ayında verilen prestijli bir Fransız ödülü olan Prix Goncourt için yarışanlardan biri olmuştu. Pek çok insan romanın bunu hak ettiğini söylüyordu ama *İkinci Cinsiyet*'in yazarı olarak sahip olduğu ünün, aleyhinde olup olmayacağını bilmiyordu.

Toplantı, adayların, kazananların duyurulmasını dinlemek için özel bir Goncourt öğle yemeğine gitmeleri ve ardından –şanslı olan sizseniz– jüriye teşekkür etmeleri içindi. Bundan sonra yayımcı, basının soru sorabileceği ve fotoğraf çekebileceği bir kokteyl partisi veriyordu. Pek çok yazar tantanadan ve halkın ilgisinden keyif alıyor ve bunu yapmak istiyordu. Simone de Beauvoir yapmadı.

Gazetelerin kendi ve Sartre hakkında ya da son zamanlarda *İkinci Cinsiyet*'in yazarı olarak onun hakkında "pislik" yazmalarından hoşlanmamıştı. Ayrıca, ona göre "ün eline düşenleri çirkinleştirdiği" için toplumun önüne çıkmaktan zevk almıyordu.[54] Bu yüzden oyunu kendi bildiği gibi oynamaya karar verdi ve onun ellerinden kurtuldu –saklandı.

Ödülün açıklanmasından iki gün önce muhabirler, sokağın karşısındaki bir bardan apartmanının kapısını izlemeye başladı. Ama Beauvoir arka kapıdan çıktı ve kalmak için başka bir yere gitti. Böylece ödül günü Sartre, Olga ve Bost'la küçük bir parti düzenledi ve gazeteciler bütün gün rue de la Bûcherie'de beklerken, onlar kimin kazandığını duymak için radyoyı dinliyordu. Gazeteciler sabırsızlanıyordu ve dairesine telefon etmek ve Sartre rolüne girmek de dahil olmak üzere birkaç numara denedi. Ama numarayı yapan Beauvoir'dı –ve Goncourt ödülünü alan da.

Edebi güç simsarları kızgındı; Beauvoir onlarsız yapabileceği mesajını başarıyla iletmişti. Bir gazete kindar bir şekilde Beauvoir'ın yapay olarak yaşlandırılmış, gözlerinin altına karanlık gölgeler yapılmış bir fotoğrafı yayımladı. Bir TV yayını, Beauvoir'ın be-

53. FC 326.
54. FC 328.

yaz örtülü masasındaki boş yerini, ardından Renaudot ödülünün "daha az utangaç" kazananı, kitap imzalayan (spikerin ifadesiyle "zaferin küçük yükümlülüklerini" yerine getiren), Jean Reverzy'i gösteren video klipler göstermişti.[55] Ama Beauvoir'ın kurallara göre oynamayı reddetmesine rağmen, *Mandarinler* iyi –bir Goncourt kazananı için bile normalden daha iyi– sattı ve Beauvoir daha fazla mektup alıyordu. Mektupların tonu, *İkinci Cinsiyet*'in ardından gelen küçümseyici tufandan daha yumuşaktı. Eski arkadaşlarından, eski öğrencilerden mektup alıyordu. Ama Beauvoir, Algren'in ne düşündüğünü öğrenmek istiyordu. Bu Amerikan aşk öyküsünün, tam olarak onların öyküsü olmadığını söyledi Algren'e; ama içine kendi öykülerinden bir şey koymaya çalışmıştı.[56]

Beauvoir, 1903'te ödülün başlamasından bu yana Goncourt'yu alan üçüncü kadındı. Beauvoir'ın ödülü kazanmasından bir ay sonra arkadaşı Colette Audry, Beauvoir'ın "kendi için bir entelektüelin yaşamını seçtiğini" ve romanının "bireysel olgunlaşmanın yaralarını ve kolektif deneyimin ciddiyetini gösterdiğini" açıkladı. "Beauvoir'ın yapıtları" diye yazdı Audry, "okurlardan kendileri ve kendi durumları üstüne düşünmesini ister."[57] Beauvoir'ın yazar olarak amacı; hâlâ okurunun özgürlüğüne hitap etmekti ve Beauvoir, 1963 tarihli bir röportajında bazı okurların *Mandarinler*'in otobiyografik olduğu konusundaki ısrarları karşısındaki hayal kırıklığını dile getirdi: "Gerçekte, bu tam anlamıyla bir romandı. Koşullardan, savaş sonrası dönemden, tanıdığım insanlardan, kendi yaşamımdan vb esinlenen ama sahiden gerçeklikten büyük ölçüde uzaklaşan, tamamen hayali bir düzleme aktarılmış bir roman."[58]

Beauvoir'ın itirazına rağmen, kitap bugün bile Paris'in sol yakasından entelektüellerin ünlü çevrelerinde yaşanmış bir öykü olarak satılıyor. 2005 yılında yayımlanan Harper Perennial baskısı, romanı okurlara ünlü erkeklerin yaşamları hakkında fikir verecek "epik bir aşk ve felsefi manifesto" olarak tanımlar:

55. "Les prix Goncourt et Renaudot", *Journal les actualités françaises*, 10 Aralık 1954, Institut National de l'Audovisuel, Fransa, https://www.ina.fr/video/AFE85007180/les- prix-goncourt- et-renaudot-video.html
56. SdB'dan NA'e, 9 Ocak 1955, s. 512.
57. Colette Audry, "Notes pour un portrait de Simone de Beauvoir", *Les Lettres françaises*, 17-24 Aralık, 1954, s. 5.
58. Beauvoir, "A Story I Used to Tell Myself" [1963], UM 159.

> Savaş zamanı Paris'te, bir grup arkadaş Alman işgalinin sonunu kutlamak ve geleceklerini planlamak için bir araya gelir. [...] Sartre, Camus ve zamanın diğer entelektüel devlerinin oldukça hassas portreleriyle dolu olan, asla unutmayacağınız bir aşk öyküsü.

Mandarinler ödüllü olsa da, aldığı tepkiler Beauvoir'ın edebiyatı hayal gücünden yoksun ve yalnızca kendi yaşamını betimleyen, ben-merkezci bir kadın olduğu şeklindeki tekrarlanan temayı da gözler önüne serer. Bu okumaya göre, Anne Dubreuilh, Beauvoir'dır; kocası Robert, Sartre'dır; Henri Perron, Camus'dür; onun sevgilisi Paule'ün de bazen Violette Leduc olduğu düşünülmüştür (her ne kadar, Beauvoir'ın da belirttiği gibi, bu karakterde birkaç kadın kendilerini görmüş olsa da[59]). Ayrıca –Anne'in bir ilişkisi olduğu– Lewis Brogan adında Amerikalı bir erkek vardır.

Beauvoir'ın romanın ilhamını, kendi yaşamından aldığını kabul ettiğini zaten görmüştük. Ama onun bakış açısından ne otobiyografiydi ne de bir tezli romandı ve insanlar onu her ikisi olmakla suçladıkları için o kendi niyetlerini *Koşulların Gücü*'nde açıkladı. *Mandarinler*'in teması, Kierkegaard'un "tekrar" dediği şeydir; Beauvoir bunu "bir şeye gerçekten sahip olmak için, insanın onu kaybetmiş ve onu yeniden bulmuş olması gerekir" anlamında alıyordu.[60] Roman üzerine bir tez dayatmak istemedi, bunun yerine "çatışan bakış açılarının sürekli dansını" gösteriyordu.

Beauvoir burada, Sartre'la efsanevi ilişkisi açısından, oldukça şaşırtıcı iki şey söyler: Birincisi, "dolaylı iletişim" adı verilen felsefi bir tekniği kasıtlı olarak kullanmasıydı; bunda okura belirli bir şekilde yaşama konusunda doğrudan bir buyruk değil, bir seçim sunulmaktadır. Kierkegaard, yazılarında bu tekniği kullanmıştı –bazen takma adlar altında yayım yapıyordu ve bazen de okurlarının neyin doğru olduğu ve kendileri için hangi yaşam tarzını seçmeleri gerektiği konusunda düşünmelerine neden olmak için takma adlar içinde takma adlar yaratıyordu. Bu tür yazılara, Kierkegaard tarafından kaleme alındığı zaman, felsefe deniyordu –öyleyse neden onunkilere denmesin ki? Yanıt basitçe; Kierkegaard'un bir erkek ve Beauvoir'ın bir kadın olması mıdır? Beauvoir defalarca, yüzeysel ve hayal gücünden yoksun bir düşünür olduğu ve "gerçek" bir filozof olamayacağı için reddedilmiştir. Ve kendi felsefesinin derinliğini ve özgünlüğünü savunduğu zaman, ona nadiren inanılmıştır.

59. FC 328.
60. FC 282.

İkincisi, Beauvoir, bu romanın günlüğündeki Sartre'la tanışmadan önce sorduğu felsefi soruların bir yeniden işlenmesi olduğunu açıkça söyler: "Yirmi yaşındayken özel günlüğümde taslağını çizdiğim, tüm kitaplarım boyunca süren ve asla çözülemeyen varlık ve hiçliğin temeldeki çatışması, burada bile kesin bir yanıt bulmamıştır. Şüphe ve umutlarla savaşan, el yordamıyla yollarını bulmaya çalışan bazı insanlar gösterdim; herhangi bir şey kanıtladığımı düşünemiyorum."[61]

Koşulların Gücü'nde Beauvoir, çalışmalarının hem felsefi doğasını hem de özgünlüğünü açık sözlü ve kesin bir şekilde savundu. 1960'ların başlarında, kendi düşüncelerinin "uygulamalı varoluşçuluk" olarak reddedilmesi ve zekâsıyla yaratıcılığının Sartre'ınkilerin asalağı olarak tanımlanması konusunda neredeyse yirmi yıllık bir deneyime sahipti. Artık çok iyi biliyordu ki, bu gerilim yalnızca bir yazarın söyledikleri nedeniyle değil, söylenen şeyle onu kimin söylediği arasında da ortaya çıkabiliyordu. Bu yüzden kendi fikirleri olduğunu, kesin bir şekilde ama sessizce, ifade etti.

Ancak önemli bir efsane gelişti, buna göre Beauvoir "tam ve sadık bir tarih yazmış"[62] bir *roman-à-clef** yazmıştı:

> ***Études*, 1955**
> "Evet, bize anlatılan 'Sartre'ın grubu'nun öyküsü."[63]
>
> ***Informations sociales*, 1957**
> "*Mandarinler*'in 185 bin kopya satılması yalnızca Simone de Beauvoir'ın Goncourt Ödülü'yle değil, aynı zamanda Saint-Germain-des-Prés çevresinde çoğalan tüm efsanelerle de açıklanmaktadır. Simone de Beauvoir, varoluşçuluğun sembolü Jean-Paul Sartre'ın ilham perisi olarak kabul edilir ve pek çok okur, bu romanı okuyarak, gizemlerle dolu görünen bir harekete yeni bir ışık tutmayı ummuştur."[64]

Amerikan incelemeleri de "Beklendiği gibi, Simone de Beauvoir'ın kendini romanda buluyoruz" iddiasında bulundu.[65] Beauvoir için

61. FC 283.
62. FC 328.
* *roman-à-clef*: "Ünlü gerçek insanları kurgusal karakterler kılığında resmetmeye edebiyatdışı bir ilgisi olan roman" https://www.britannica.com/art/roman-a-clef. (ç.n.)
63. A. Blanchet, "Les Prix littéraires", Études 284 (1955): 96-100, burada s. 98.
64. G. Charensol, "Quels enseignements peut-on tirer des chiff res de tirage de la production littéraire actuelle?", *Informations sociales* (1957): 36-45.
65. G.J. Joyaux, "Les problèmes de la gauche intellectuelle et Les Mandarins de Simone de Beauvoir", *Kentucky Foreign Language Quarterly* 3 (1956): 121.

bu yalnızca sinir bozucu bir tepki değildi, aynı zamanda kişisel zorluklara da yol açtı: "Bu efsane, icatlarımı boşboğazlığa ve hatta ithamlara dönüştürüyordu."[66]

Doris Lessing, *Mandarinler*'i her şeyden önce "parlak kadın portreleri" için övdü.[67] Romanın kadınlarına, kadınların hepsinin aynı olduğu söylenir.[68] Ve bununla birlikte bu kadınlardan bazılarının karşılıksız sevgi nedeniyle acı çektiğini,[69] diğerlerininse erkeklerin ciddi konuları onlarla tartışacak kadar kendilerini ciddiye almamasından dolayı hayal kırıklığına uğradığını görürüz. Anne'in kızı Nadine aracılığıyla öyküye kuşaklar arası bir boyut getirilir; Nadine sevgilisine şu itirazda bulunur: "Başka insanlarla bir şeyler tartışıyorsun [...] Ama benimle bunu yapmayı asla istemiyorsun. Sanırım bunun nedeni benim bir kadın olmam ve kadınlar sadece yatağa atmaya yarar."[70]

Dolaylı iletişimle ilgili bir sorun, pek çok olası yoruma açık olmasıdır. Beauvoir, Anne'de olduğu kadar Henri'de de kendinin olduğunu iddia etse de, *Mandarinler*'in bir bölümü –Beauvoir'ın Algren'e yazdığı mektupların ölümünden sonra yayımlanması bunu ortaya çıkardı– yaşama oldukça benziyordu:

> *Mandarinler*
> "Ah! Çoktan yatmışsın!" dedi Brogan. Kolları temiz çarşaflarla doluydu ve bana sorarcasına bakıyordu. "Çarşafları değiştirmek istiyordum." "Gerekli değil" [...] "Anne!" "[Brogan'ın] Bunu söyleme şekli beni derinden etkiledi. Kendini üstüme attı ve ilk defa onun adını söyledim. "Lewis!"
>
> *Mektuplar* (SdB'dan Algren'e)
> Oraya gelip uyuyacağım zaman çarşafları değiştirmeyi unutma. İlk kez, ilk gece beni yatakta zaten yatıyor olarak gördüğün zaman, seni her zaman kollarındaki çarşaflarla çok şaşırmış o halinle hatırlayacağım. Bana öyle geliyor ki seni tam da o dakikada gerçekten sevmeye başladım, asla bitmemecesine.

Beauvoir'ın mektuplarının yayımlanmasının ardından böyle bir yaşama benzerlik kurulduğunda, okurlar kitabın içerdiği diğer örnekler hakkında yorumlar yaptı. Gerçek ile hayali arasındaki çizgiyi nereye çekmeleri gerekir?

66. FC 328.
67. Doris Lessing, "Introduction", M 9.
68. M 48.
69. M 107.
70. M 203.

9 Ocak 1955'te Beauvoir kırk yedi yaşına girdi ve kendini "gerçekten orta yaşlı" hissediyordu.[71] Doğum günlerinin ona ölümü hatırlatması gibi kötü bir etkisi vardı; ölümü hâlâ soğukkanlılıkla düşünemiyordu.

O yıl, Goncourt ödülü parasıyla, Montparnasse mezarlığının güneydoğu tarafının sınırı olan Raspail bulvarından çıkan küçük bir yol olan Victor Schoelcher caddesinde bir stüdyo daire satın aldı. Daire doğduğu apartmana dokuz dakikalık yürüme mesafesinde, Dôme ile Coupole'ün yakınındaydı. O ve Lanzmann, Ağustos'ta taşındı. Lanzmann, eşiği birlikte geçtiklerini hatırlıyor, olayı "cinsel bir yeni eve taşınma partisi" olarak anıyordu.[72] Ama Beauvoir, Eylül ayının başında Çin'i ziyaret etmek için Sartre'la yola çıkmadan önce kutuları açmak için neredeyse hiç zaman bulamadı. Pekin'de bir ay geçirdiler ve ardından, Mao'nun komünizmi altında insanların ne tür bir yaşam sürdürdükleri merakı içinde, ülkeyi dolaştılar. Bu yolculukta yabancılıklarını ve ayrıcalıklarını sert bir şekilde hissettiler: Burada hiç lüks yoktu ve kimse onları duymamıştı. Rusya üzerinden geri döndüler.

İlkbaharda Violette Leduc'ün *Ravages* adlı romanı yayımlandı. Daha önceki bir taslakta, Gallimard'ın okurlarını rahatsız eden ve bu nedenle –Beauvoir'ın deyimiyle– "ampute edilmiş" olan lezbiyen bir ilişki içeriyordu.[73] Leduc onu kesmek istedikleri için o kadar üzülmüştü ki, fiziksel olarak hastalandı. Beauvoir, Leduc iyileşirken onunla vakit geçirdi ve Sartre'a birlikte geçirdikleri "zor gün"ü yazdı.[74] Kitap yayımlandığında eksik sahneler yerine koyulmamıştı. Ama böyle de olsa, o ve Leduc sümbüllerin ve lalelerin arasına dolaşarak kitap için duydukları umutları tartıştı. Diğer edebi arkadaşlıkların yanı sıra Beauvoir, elinden geldiğince Ellen ve Richard Wright'la görüşüyordu; onlar, sık sık Beauvoir'ın Amerikalı yayımcısı hakkında düşünüyordu. *Mandarinler*'in bir çevirisi üzerinde çalışıyorlardı ama "cinselliğin bir kısmını kesmek zorunda kalacaklardı" dedi Richard Wright ona; çünkü "Amerika'da bir kitapta cinsellik hakkında konuşmak sorun değildir" "ama sapkınlık hakkında konuşmak sorundur."[75]

71. TALA 511.
72. Lanzmann, *Patagonian*, s. 257.
73. FC 336.
74. SdB'dan S'a, Mayıs'ın sonu 1954 [günü yazılmamış], LS 505.
75. FC 361.

Haziranda Merleau-Ponty, *Adventures of the Dialectic*'i (*Diyalektiğin Maceraları*) yayımladı; eleştirmenler, bunun Sartre'ın felsefesine ölümcül bir darbe indirdiğini açıkladı. Beauvoir öyle olmadığını düşünüyordu –bu yüzden Merleau-Ponty'nin Sartre okumasıyla noktası noktasına ters düşen bir yanıt yazdı. Çağdaşları bunu yaptığı için onu eleştiriyordu –neden Sartre'ı savunmuştu? *Koşulların Gücü*'nde Beauvoir, yanıtının nasıl saldırıya yol açtığını tartıştı. Bazıları, suçlanan Sartre'ın felsefesi olduğu için, yanıtı Sartre'a bırakması gerektiğini, diğerleriyse Beauvoir'ın çok "kinci" olduğunu söylüyordu. İlk eleştiriye Beauvoir felsefi bir argümanın kusurlarını gören herkesin ona yanıt verebileceğini söyledi. İkincisine gelince, Merleau-Ponty'yle arkadaşlığı "harika"ydı: "Fikir ayrılıklarımız genellikle şiddetliydi; sık sık kendimi kaptırırdım ve o gülümserdi." Beauvoir'ın keskin zekâsı bu bölümle ilgili açıklamasında kendini gösterir. Felsefi denemelerinin üslubunun daha ılımlı olsa bundan yarar sağlayacağı iddiasına –o günlerde erkek filozoflara nadiren yöneltilen bir suçlama– "sanmıyorum; bir sıcak hava balonunu patlatmanın en iyi yolu onu hafifçe vurmak değil, tırnaklarını ona geçirmektir" demişti.[76]

1955 sonbaharında Cezayir Savaşı şiddetleniyordu ve Fransa, ırk ve sömürgecilik meseleleri konusunda bölünmüştü. Fas ve Tunus bağımsızlıklarını kazanmak üzereydi. Cezayir de bağımsızlık istiyordu; ancak Fransızlar Mayıs ayında Çinhindi'de yenilgiye uğramış ve hükümet aşağılanmıştı. Fransız İmparatorluğu –ve Fransız gururu– savunulmalıydı ve bu Cezayir korunarak savunulacaktı. Beauvoir çok sinirlenmişti –hatta tiksiniyordu; Fransa'nın eylemlerinin savunulamaz olduğunu düşünüyordu. Uyumak için mücadele veriyordu ve kendi ulusunun masumlara işkence etmesinden utanıyordu. *Les Temps Modernes* Cezayir'in bağımsızlığını desteklemek için erkenden öne çıktı ve bir kez daha Beauvoir, Fransız-karşıtı olmak, kendi ulusuna ihanet etmek suçlamasıyla karşı karşıya kaldı.

1955'te *Privileges* (*Ayrıcalıklar*) başlığı altında üç makaleden oluşan bir derleme yayımladı. Makaleleri birbirine bağlayan soru şuydu: Ayrıcalıklı olanlar durumları hakkında nasıl düşünebilir? Eski soylular bu soruyu tamamen görmezden gelmişti: Meşru olup olmadıkları konusunda endişelenmeksizin haklarını kullandı. Bu yüzden, ilk makale Marquis de Sade'ı inceliyordu; çünkü diyordu

76. FC 332.

Beauvoir, "Sade, haksız hiyerarşilere itiraz etmek istendiğinde, bunu yapmanın ilk koşulunun onlardan habersiz olmamak olduğunu gösterir." Sade, Beauvoir'ın yazarların yapması gerektiğini düşündüğü şeyi yapamamıştı: Dünyanın olanaklarını ortaya çıkarmak ve adalete çalışmak için okurlarının özgürlüğüne başvurmak. Bunun yerine, Sade hayali olana kaçtı; işkence ve sapkınlık için gerekçeler geliştirdi. Sade'nin sözde erotizmi, erotiğin hakikatini gözden kaçırıyordu; bu, ancak kendilerini sevdiğine karşı zaaflarına ve sevdiğiyle birlikte duygusal sarhoşluğa bırakanlar tarafından bulunabilir. Ancak "yine de" demiştir Beauvoir, "Sade kalıcı bir meziyete sahiptir: Sade ayrıcalığın ancak egoist bir şekilde arzulanabileceğini, herkesin gözünde meşrulaştırılamayacağını zekice, göstermiştir.[77]"

İkinci makalede, bazı muhafazakârların eşitsizliği haklı çıkardığı süreçleri inceledi: Genellikle "genel çıkarlar"ı kendi çıkarlarıyla bir araya getirerek. "Ayrıcalığı felsefi olarak savunmak imkânsızdır" diyordu Beauvoir. Dolayısıyla, bunun savunulabilir olduğunu düşünenler, ya "unutkanlığa" –dünyaya ilişkin bir tür dikkat eksikliğine– ya da kendini aldatmaya yakalanmıştır. Üçüncü makale belirli bir vakayı çözümlüyordu: Kültür. Burada kültürün bir ayrıcalık olduğunu ve birçok entelektüelin, diğer ayrıcalıklı sınıflar gibi, daha az şanslı insanların yaşamlarını unutmaktan dolayı suçlu olduğunu yazdı.

Yalnızca sekiz yıl önce Beauvoir, *France-Amerique* için, varoluşçuluğu anlamak isteyen "uzman olmayanlar"ın "yetersizliği" hakkında bir makale yazmış; varoluşçuluğun bir cümlede ya da hatta bir makalede bile özetlenemeyeceğini söylemişti:

> Kant ya da Hegel'in sisteminin üç cümleyle verilmesini istemeyi kimse hayal etmeyecektir; varoluşçuluk popüler hale gelmeye daha kolay bir şekilde izin vermez. Felsefi bir teori, bir fizik ya da matematik teorisi gibi, yalnızca eğitim almışlar için anlaşılabilirdir. Gerçekten de, bir kişi yeni bir öğretinin hem temellerini hem de orijinalliğini kavramak istiyorsa, onun dayandığı uzun geleneğe aşina olmak zorunludur.[78]

O zaman bile Beauvoir, daha geniş kitlenin varoluşçulukla ilgilendiğini fark etmişti; çünkü varoluşçuluk "bugün dünyanın neden olduğu sorunlara karşı pratik ve canlı bir tutumdu." İnsanlara hitap ediyordu. Ama Amerika'da bu, bazı eleştirmenlerin varoluşçuluğun, gerçekten, felsefe olduğundan kuşku duymasına yol açtı. Fransa'da

77. PW 7.
78. "What is Existentialism?", PW 324.

felsefe bu denli dar tanımlanmıyordu.[79] Ama böyle bile olsa, Beauvoir merak etmiş olmalıydı: Yanıtlara ihtiyaç duyanların yalnızca entelektüeller olmadığını unutmuş muydu?

Beauvoir, ayrıcalık üzerine yazdığı makalelerin ardından Çin hakkında bir kitap yazmaya karar verdi. Roman yazmaya ara vermek istiyordu ama kendinin Batılı okurlarının komünizm hakkındaki önyargılarına da meydan okumak istiyordu. *The Long March* (*Uzun Yürüyüş*) (1957'de yayımlandı) Beauvoir'ın 1955'teki seyahatlerine verdiği tepkiye dayanıyordu; bu gezi ondan Avrupa ve Amerika Birleşik Devletleri'nin zenginliğini ölçü olarak almamasını talep ediyordu. "Çin'deki kitleleri görmek, gezegenimiz hakkındaki tüm düşüncelerimi bozdu; o andan itibaren, kronik yiyecek sıkıntısı çeken Uzak Doğu, Hindistan, Afrika dünyanın hakikati ve Batılı refahımız yalnızca sınırlı bir ayrıcalık haline geldi."[80] İlk elden deneyimlerini, görüşlerini ve konuşmalarının başkaları için ulaşılabilir olmasını istedi, böylece onlar da Çinlilerin "insani bir dünya kurmak için sıkı bir şekilde savaştıklarını" görebilecekti.

"Demokratik devrimden sosyalist devrime" geçişin bir açıklamasını yazdı; çünkü onların soyut felsefi tanımlarına değil, "tüm hakikatlerin en somutuna" hakkını vermek istiyordu: "Şimdiki zaman bir evrimden, bir oluştan başka bir şey değildir." Çin'de geçirdiği süre boyunca gördüğü her ne idiyse, okuruna onun "eşzamanlı olarak geçmişten bir kurtuluş" ve "doğma sancıları içinde bir şey" olduğunu söyledi.[81] Mao hakkındaki iyimserliğinin temelsiz olduğunu kanıtlanmış olsa da, gördüklerinde övülecek çok şey buldu.

1956'da *Mandarinler*, Katolik Kilisesi'nin yasak kitaplar listesinde *İkinci Cinsiyet*'e katıldı ve Beauvoir, ölüm onları ayırana kadar takip ettikleri bir rutin olacak şey için Sartre'a katıldı: İtalya'da sonbahar. Ebedi Şehir'in merkezinde yan yana otel odaları tuttular ve günleri, ahenkli bir yalnızlık ve arkadaşlık, çalışma, viski ve gelato ritmini takip ediyordu. Edebi yürüyüş adımlarını yeniden bulmuşken, Beauvoir boş sayfanın "baş dönmesi" ile son taslağın "ufak ayrıntıları" arasındaki dönemi özellikle seviyordu; Sartre, Bost ve Lanzmann'ın yorumlarından sonra, bu süreci; "kestiği, güçlendirdiği, düzelttiği, yırtıp attığı, yeniden başladığı, düşündüğü, kararlar aldığı bir süreç" olarak tanımlamıştı.[82]

79. "What is Exisentialism?", PW 324.
80. FC 358-9.
81. LM 32.
82. FC 487.

O yıl Beauvoir, on yıl önce rafa kaldırdığı projeyi 1946'da yeniden başlattı: Anıları. Bu fikir aklına geldiğinden beri çok şey değişmişti: *İkinci Cins*'i yazdı, Algren'le tanıştı, *Mandarinler*'e dönüşen "canavar"la mücadele etti ve Goncourt Ödülü'nü kazandı. Amerika'ya, Çin'e ve daha birçok yere seyahat etmişti ve son *Privileges* makalesinde belirttiği gibi, kültürün bir ayrıcalık olduğu ve entelektüellerin yaşamları buna el vermeyen insanları unutmamaları gerektiğine ilişkin görüşünü geliştirmişti.

O sonbahar İtalya'da Beauvoir, Sartre'a kuzeni Jacques hakkında yazdığı ve *Hürmetkâr Bir Kız Evladın Anıları*'nın bir parçası olacak olan pasajları okudu. Lanzmann'a düzenli olarak yazıyor, günlerini ve C. Wright Mills'in *The Power Elite*'i gibi ilginç bulduğu kitapları anlatıyordu. Kitabın açılış cümlesi, "sıradan insanların güçlerinin, yaşadıkları dünyalar tarafından sınırlandırılma yolları"nı açıklar, "ancak iş, aile ve mahalle çevrelerinde bile onlar çoğu zaman anlayamayacakları ve yönetemeyecekleri güçler tarafından yönlendiriliyor gibi görünmektedir." Mills, kitle toplumunda erkeklerin ve kadınların "güçsüz oldukları bir çağda amaçsız" hissettiklerini düşünüyordu.[83] İnsanlar, diye merak etmiş olmalıydı Beauvoir, nasıl sahip oldukları gücü fark edebilirdi?

Beauvoir'ın otobiyografiye dönmesinin, entelektüel ayrıcalık konusundaki artan eleştirilerle ve politik katılımla aynı zamana denk gelmesi çarpıcıdır.[84] Bu basit bir tesadüf olabilir; ancak bana göre Beauvoir'ın yaşamını yazması, onun politikasını eyleme geçirme yollarından biriydi. Margaret Simons, Beauvoir'ın Çin gezisinin –ve daha spesifik olarak, Ba Jin'in *The Family* (*Aile*) adlı çok popüler bir kitabıyla karşılaşmasının– Beauvoir'a okurlarını geleneklerden kurtarmaya hizmet edebilecek bir şekilde yaşamını yazması için ilham veren şey olduğunu iddia etti. *The Family*, biri görücü usulü evliliği kabul eden ve diğeri ona karşı çıkan iki erkek kardeş hakkındaydı; on binlerce satılmıştı ve Beauvoir bu kitabın "bütün bir kuşağın hınçlarını ve umutlarını dile getirdiğini" düşünüyordu.[85]

---

83. Lanzmann'ın mektuplarından doğrudan alıntı yapma iznim yok ama söz konusu mektuplar 1956 Ağustos ve Eylüldendir, şurada bulunabilir: Beinecke Rare Book & Manuscript Library, Yale Üniversitesi, C. Wright Mills'ten yapılan alıntı şuradandır: *The Power Elite*, Oxford: Oxford University Press, 2000, s. 3.

84. Bkz. Sandrine Sanos, *Simone de Beauvoir*, s. 117. Margaret Simons, "Beauvoir's Ironic Sacrifice; or Why Philosophy Is Missing from her Memoirs" yayımlanacak.

85. TLM 130.

İkinci Cinsiyet, Beauvoir'ın kadınları kısıtlayan "gelenekler"e karşı itirazlarının çoğunu ve onların özgürleşmesine ilişkin umutlarını dile getirmişti; ama o bunu sıradan kadını göz önünde bulundurarak yazmamıştı –kitabın dili, tarzı ve uzunluğu 1940'ların Parisli felsefi seçkinlerin yapıtlarının niteliklerini taşıyordu, pek de anlaşılır olmayan filozofların kavramlarını kullanıyor ve bu kavramları uyarlıyordu: Hegel, Marx, Husserl, Sartre, Merleau-Ponty. 1950'lerin ortalarına gelindiğinde Beauvoir, birçok insanın her iki cildini de –okumak şöyle dursun– satın almadıklarını biliyordu. Mayıs 1956'ya gelindiğinde, *İkinci Cinsiyet*'in I. cildi Fransızca olarak 116 baskıya geçmişti. Cilt II daha yavaş satıyordu (1958'de 104 baskıya ulaştı) –ve kadınların kadın olma deneyimleri hakkında kendi sesleriyle konuştukları cilt buydu; Beauvoir'ın aşk, bağımsızlık ve kişinin kendi hayallerini düşlemesi hakkında yazdığı yer burasıydı.[86] İkinci cildin, neden ilkinden daha yavaş satıldığını merak etmiş olmalıydı –belki de aşk ve özgürlükten bahseden kitap, daha az okunduğu için hayal kırıklığı yaşıyordu. Acaba aynı zamanda Beauvoir, ayrıcalığını diğer kadınlarla paylaşmak için yeterince şey yapıp yapmadığını, onu en iyi şekilde paylaşıp paylaşmadığını da merak etmiş miydi?

Beauvoir, 1957'de Algren'e Yeni Yıl için iyi dileklerini yazdığında, ona Çin hakkındaki kitabı bitirdiğini (tipik kendini önemsiz gösterme tavrıyla "çok iyi olmadığı"nı söyleyerek) ve şimdi farklı bir şeye başlamakta olduğunu söyledi: "Sadece bir öykü anlatmaya değil, aynı zamanda kim olduğumu, yaşadığım dünyanın bütününün nasıl ve ne olduğuyla bağlantılı olarak olduğum kişiyi yaratmanın nasıl olduğunu açıklamaya çalışan çocukluk ve gençlik anıları."[87]

İkinci Cinsiyet gibi, *Hürmetkâr Bir Kız Evladın Anıları* da Beauvoir'dan hızla taşmış, onu yazması on sekiz ay sürmüştü. Eski günlükleri okudu; Bibliothèque Nationale'de eski gazeteleri kontrol etti. Ve *insanları* ne yapacağını düşündü. Yaşamını –ya da kişiliğini, her hâlükârda– halkla paylaşmaktan mutluydu; ama hakkında yazdığı diğer insanlar onların yaşamını paylaşmasından memnun olur muydu? Merleau-Ponty'ye (kitapta filozof arkadaşı olduğu kısım için değil, Zaza'nın sevgilisi olduğu kısım için), Maheu'ye ve Zaza'nın ailesine takma adlar verdi. Ama annesinin ne düşüneceği konusunda endişeleniyordu.

86. Bu bilgi *Le Deuxième Sexe*'nin (Paris: Gallimard) 1956 (Cilt I) ve 1958 (Cilt II) NRF baskılarından alınmıştır.
87. TALA 526, 1 Ocak 1957.

1958 yılının Ocak ayında Beauvoir elli yaşına bastı ve bundan nefret etti –yaşamın sona ereceği düşüncesinden duyduğu olağan rahatsızlıktan çok daha büyük bir güçle. Cezayir Savaşı şiddetlenmişti ve Beauvoir buna o kadar takıntılı hale gelmişti ki, Fransız olmaktan o kadar tiksiniyordu ki uyuyamıyordu ve hatta edebiyat bile ona "anlamsız" geliyordu; Cezayirlilerin ve askerlerin tanıklıklarını yayımlamak için *Les Temps Modernes* üzerinde çalışıyordu. Sartre da politika konusunda son derece rahatsızdı, aynı nedenlerden dolayı olmasa da. 4 Kasım 1956'da Sovyet tankları Budapeşte'ye girerek 4 binden fazla Macarı öldürmüştü. Sovyetler Birliği'ne inanmayı çok istemişti ama bu olanı göz ardı etmenin bir yolu yoktu. Sartre, *L'Express*'e verdiği bir röportajda Rusların eylemini kınadı; ancak SSCB ile Cezayir'deki kötüleşen durumun arasında o kadar çok corydrane kullanıyordu ki, akşam olduğunda konuşması bozuluyordu ve rahatlamak için içmek zorunda kalıyordu. Beauvoir onun durmasını istiyordu ve ona bunun yeterli olduğunu söylüyordu –bazen onu etkilemek için öfkeyle bardakları kırıyordu.[88] Sartre neredeyse her zaman Beauvoir'ın edebiyatla ilgili tavsiyelerini dinlemişti ama bu konuda Beauvoir sesini duyuramıyordu: Sartre dinlemek istemiyordu.

Mayıs ayında Pierre Pflimlin, Fransa Başbakanı oldu. Cezayirli milliyetçilerle bir anlaşma görüşmesi yapmaktan yana olduğu bilinen bir Hıristiyan-Demokrattı. 13 Mayıs'ta Cezayir'de isyanlar çıktı; General Massu liderliğindeki Fransız ordusunun sağcı üyeleri, "Fransız Cezayiri"ni savunmak için iktidarı ele geçirdi. Ertesi gün General Massu, Charles de Gaulle'ün iktidara geri dönmesini talep etti, dönmezse Paris'e saldırmakla tehdit etti. Hükümet, başında Charles de Gaulle ile yeniden toplandı ve de Gaulle yeni bir anayasa oluşturdu. Birkaç merkez sol politikacı ve komünistler bu darbeye karşı çıktı –Sartre da dahildi– ancak anayasa Eylül'de oylamaya sunulacaktı.

25 Mayıs'ta, Claude Lanzmann, Kuzey Kore'deydi ve Beauvoir, Virginia Woolf'a sığındıktan sonra –"kendime geri dönmek için panzehir olarak okuyorum"– yaşamının başka bir "değerlendirmesini" yapmaya başladı. Çocukluğunun anılarını bitirmişti; şimdi ne yazmalıydı? Daha fazla roman mı? *Privileges* (1955) ve *The Long March* (1957) tarzında denemeler mi? "Kalanından daha fazlası"

88. FC 398.

olacak, çocukluğunun karışık "uğraş"ını elli yaşına geldiğinde başardıklarıyla karşılaştıracak bir kitap yazmak istedi.[89]

Beauvoir ile Sartre, 1958'de İtalya'ya her zamankinden daha erken, Haziran'da gitti. *Hürmetkâr Bir Kız Evladın Anıları* Ekimde yayımlanacaktı ve Beauvoir insanların nasıl tepki vereceği konusunda şimdiden gergin hissetmeye başlamıştı.[90] Beauvoir, yaşamını yazma işinin ilk cildinden itibaren okuruyla olağan otobiyografik "anlaşma" yapmadığı konusunda dürüst olmuştu.[91] Kitabın tanıtım yazısında şöyle dedi: "Muhtemelen geçmişimi, dönüştüğüm şeyin ışığında yeniden inşa ettiğim söylenebilir; ama beni yaratan benim geçmişim, bu yüzden bugün onu yorumlayarak ona tanıklık ediyorum."[92] 4 Haziran 1958'de *France Observateur*'da yayımlanan bir yazıda, felsefe ve psikanalizdeki teorik terimleri kullanmaktan kaçınmak için bir anlatım ya da öykü tarzını (Fransızca *recit*) kullandığını; ama yaşamını bozmak istemediğini açıkça söyledi. *İkinci Cinsiyet*'te çok merkezî olan, bir kadın *olma* temasını işlemek ve nasıl kendi olduğunu yazmak istedi. *France Observateur*'da çıkıp bunu söylememiş olsa da, 1956'da yaşamının okurları için (onun nasıl yaşadığını uygun bulsalar da bulmasalar da) ilginç olduğunu çok iyi biliyordu. Felsefi metinler ve ardından farklı edebi biçimlerde "hayali deneyimler" yazma geçmişine bakıldığında, Beauvoir'ın *İkinci Cinsiyet*'in felsefesini –kendi yaşamı hakkında– farklı bir edebi biçimde yazmayı açıkça seçmiş olma olasılığını düşünmek, pek de isabetsiz bir tahmin değildir.

Anılarının ilk cildi sıcak bir tepki alırken, henüz adı konulmamış olan sonraki cilt zihninde belirli bir şekle girmeye direniyordu. Yaşamının sonraki döneminin, *Hürmetkâr Bir Kız Evladın Anıları*'ndan farklı bir edebi biçim ve ele alış tarzı gerektireceğini biliyordu. Bu dönem farklı sorular ortaya çıkarıyordu; entelektüel ve kişisel olarak zor sorular. Entelektüel olarak, romanlara her zaman diğer edebi formlardan daha çok saygı duyduğunu fark etti. "Ama şimdi" diye yazdı günlüğüne, "kendime neden diye

89. Yayımlanmamış günlük, 25 Mayıs 1958, Sylvie Le Bon de Beauvoir arşivleri, aktarıldığı yer: "Introduction", MPI, ix.
90. FC 443.
91. Bkz. "Notice", *Mémoires d'une jeune fille rangée*, MPI 1226, yazarın okura kendi hakkında doğruyu söyleyeceğine söz vermesi anlamına gelen "otobiyografik anlaşma"nın yokluğu üstüne (bkz. *Le pacte autobiographique*, Paris: Seuil, 1975).
92. "Texte de Présentation de l'Édition Originale", Simone de Beauvoir, *Mémoires d'une Jeune Fille Rangée*", MPI 352.

soruyorum". "Geriye dönüp bakınca" diye yazdı, "felsefe hakkında da konuşmalıyım: Bunu neden yapmadım." Kişisel olarak yaşlanma, yalnızlık ve Sartre hakkında yazmak istiyordu. Sartre hakkında ne kadar çok şey söylemeliydi? Ya da hatta Bost, Olga, Bianca ve Nathalie hakkında? Mayıs ve Haziran boyunca iki seçenek arasında tereddüt etti: Kurgu ya da "yazar hakkında bir deneme" biçimini alacak otobiyografik projenin devamı. *France Observateur*'daki bir röportajda, bunu "kendi hakkında bir deneme" olarak adlandırdı.[93]

Beauvoir, Sartre'la Pisa'ya seyahat etti ve ardından arabayla tek başına Ağustos ayının ortasında Paris'e döndü. Ona veda etmekte daha fazla zorlanmıştı ve bunun için suçlaması gerekenin yaşı olup olmadığını merak etti; ayrılıklar daha zor hale geliyordu. Kısa süre sonra Bibliothèque Nationale'e geri dönmüş ve anıları üzerinde çalışıyordu; ama zihni onu şimdiden başka bir tasarıya yöneltiyordu. 24 Ağustos'ta günlüğüne, giderek daha çok "yaşlılık hakkında yazmak" istediğini yazdı.[94]

Beauvoir, yazıyor ve Lanzmann'la vakit geçiriyorken, İtalya'ya dönen Sartre, Michelle Vian'ın on yıldır başka bir erkekle, André Rewliotty ile, bir ilişki yaşadığını keşfetti –Michelle, o erkek için Sartre'dan ayrılıyordu. Kendinin iki, hatta üç kişiyle aldattığı geçmişine rağmen Sartre perişan haldeydi. Yalancıyı oynamayı, aldatılmaya tercih ediyordu. Lanzmann da başka biriyle tanışmış ve bunu saklamaya çalışmıştı: Beauvoir'dan daha genç, aristokrat bir kadındı. Bir gece Lanzmann, her zamankinden geç bir saatte Schoelcher sokağına döndü. Sürünerek yatak odalarına geldi ve Beauvoir'ı yatakta dimdik otururken buldu, yüzü asıktı: "Bilmek istiyorum" dedi Beauvoir.[95]

Lanzmann ona her şeyi anlattı. Beauvoir anında rahatladı ve Lanzmann onun razı olmasına şaşırdı. Beauvoir bir "düzenleme" önerdi: Onunla bir hafta üç gece, diğer kadınla dört gece ve ardından dönüşümlü haftalarda da tersi. Lanzmann, aristokratının bunu çekici bir olanak olarak karşılayacağını düşündü –artık gizlice dolaşmak yok, kısa kesilmiş geceler yok. Ama aristokrat bunların hiçbirini kabul etmedi: Lanzmann'ı kendine istiyordu.[96]

93. "essai sur l' é crivain", aktarıldığı yer MPI, "Introduction", xv.
94. FC 448.
95. Lanzmann, *Patagonian*, s. 329.
96. Lanzmann, *Patagonian*, s. 330.

14 Eylül akşamı Lanzmann; Beauvoir'ı akşam yemeğine götürdü; ertesi sabah Beauvoir istasyonda Sartre'ı karşılamaya gitti. Günü konuşarak geçirdiler; Sartre'ın yorgun olduğunu zaten biliyordu; çünkü onun en son gazete makalesini görmüştü –makale net bir şekilde yavandı. Referandumun –bu, De Gaulle'ün anayasal değişikliklerini geçirecek ya da reddedecekti– eli kulağındaydı ve Sartre işe dönmeye hevesliydi; ancak birkaç gün içinde bir karaciğer enfeksiyonu geçirdi. Yine de kendini yirmi sekiz saatlik bir süre çalıştırdı: *L'Express* gazetesine 25 Eylül Perşembe gününe bir makale sözü vermişti ve son teslim tarihini kaçırmak istemiyordu.

Sartre bayıldı ve Beauvoir onun yazısını gözden geçirdi, yayıma hazırlamak için bazı bölümlerini yeniden yazdı. Seçim öncesinde polis ve Kuzey Afrikalılar Paris sokaklarında düzenli olarak karşılık makineli tüfek atışları yapıyorlardı. Cezayir'de, "daha önce Drancy'deki Yahudiler gibi on bin Cezayirli Vel' D'Hiv'e sürüldü." Beauvoir tükenmişti: Boynu sürekli gergindi, uyumak ve yoğunlaşmak için mücadele veriyordu. Bir gece, "eski dehşeti", çaresizlik, Beauvoir'a musallat oldu, "bu dünyadaki kötülüğün doymak bilmez olduğunu" hissediyordu.[97] Ama onunla savaşmaya çalıştı.

Referandum oylamasından önceki gece 27 Eylül'de Beauvoir, Sorbonne'da 2.400 kişilik bir kalabalığa seslendi. Ama ertesi gün, bir yenilgiydi. 28 Eylül'de yeni Anayasa yüzde 79,25'le onaylandı ve Fransa, beşinci Cumhuriyet'e girdi. Yeni anayasa, cumhurbaşkanlığının yürütme yetkilerini genişletti. Cezayir hâlâ Fransız'dı; ancak Cezayirliler'e yüzyılı aşkın süredir vadedilen bazı siyasi haklar verildi. Cezayirli işçilere de sokağa çıkma yasağı getirildi.

Bu, inandıkları her şeyin reddedilmesiydi ama onları daha fazla eyleme geçmeye sevk eden türden bir yenilgiydi. Ama bu aynı zamanda Sartre'ın sağlığına da ciddi bir darbeydi. Beauvoir sonunda onu bir doktora görünmeye ikna ettiğinde, doktor Sartre'ın daha çok yeni bir kalp krizi atlattığını söyledi. Roma'dayken Sartre, bir oyun üzerinde çalışmak için ağzına durmadan corydrane atıyordu. Ve şimdi, bedeni ona birden fazla uyarı işareti göndermesine rağmen, o hâlâ oyunu üzerinde çalışmak istiyordu: Baş dönmesi, baş ağrısı, konuşma bozukluğu.

Doktor, bir ilaç yazdı –içki ve sigara içmeyi yasakladı– ve dinlenmesini söyledi. Beauvoir, Bonaparte sokağına gittiklerinde oturdu ve

97. FC 614.

masasının karşısında onu izledi: Sartre nasıl duracağını bilmiyordu. Ona dinlenmesini söylüyordu ve Sartre ara sıra kabul ediyordu. "Ama oyun" diye karşı çıkıyordu –Ekim ayına yetiştireceğine söz vermişti, yapılması gerekiyordu. Bu yüzden Beauvoir tekrar doktora gitti, Sartre'ın gözlerinin önünde kendini öldüreceğinden endişe ediyordu. Doktor onunla dürüstçe konuştu, Sartre'ın ahlaki sakinliğe ihtiyacı olan duygusal bir insan olduğunu ve yavaşlamazsa altı ay dayanamayacağını söyleyerek.

Sakin! Beşinci Cumhuriyet'te mi? Beauvoir doktordan ayrıldı ve Sartre'ın oyunun sözünü verdiği kadını görmeye gitti; kadın, oyunu –*Altona Mahpusları*– gelecek yıla ertelemeyi kabul etti. Sonra eve gitti, Sartre'a doktorun ve yönetmenin söylediklerini anlattı. Kendini fazla çalıştırmayacaktı. Bütün bunları kendine danışmadan yaptığı için ona kızmasını bekliyordu; bunun yerine Sartre haberleri sinir bozucu bir pasiflikle karşıladı. Beauvoir farkına varmaya başlamıştı ki, Sartre'ın düşüşünü izlemenin en zor yanı, düşüncesinin "eşsiz arkadaşını" kaybetmesiydi; endişelerini Sartre'la tartışamazdı çünkü endişelerin konusu Sartre'dı.

Sartre tehlikeyi atlattıktan sonra, Beauvoir kendine 6 Ekim'de yayımlanan *Hürmetkâr Bir Kız Evladın Anıları*'nın aldığı tepkilerin keyfini çıkarma izni verdi –bu onu kişisel olarak önceki kitaplarından daha fazla etkilemişti. Bazı eleştirmenler, günlük yaşamı anlatımının çok fazla sıkıcı ayrıntı içerdiğinden yakındı (sessizliğin diğer tarafını kim duymak ister?). Diğerleri onu –onun gibi, ellili yaşlarında otobiyografiye başlamış yazarlar– Rousseau ve George Sand'le karşılaştırdı.

Beauvoir, diğer yapıtlarının yayımlanmasından sonra mektuplar almıştı; ancak bu farklıydı. Marine Rouch tarafından Beauvoir'ın aldığı 20.000'den fazla mektubun arşivine dayanarak yapılan araştırma, anıların yayımlanmasının Beauvoir'ın okur kitlesini ve okurlarıyla olan ilişkisini çarpıcı biçimde değiştirdiğini göstermiştir. Bundan böyle coşkulu ve bazen de samimi mektuplar yazan "sıradan Fransız kadınlardan" çok daha fazla mektup alacaktı; çünkü anıların Simone'unun kendilerine yakın olduğunu hissediyordu: "Bir kaideden gelip [...] daha fazla insan oldunuz ve entelektüel ve kültürel üstünlüğünüz sizi artık o kadar uzak kılmıyor."[98]

98. Bir okur mektubu, 20 Haziran 1959; aktaran Marine Rouch, "'Vous êtes descendue d'un piédestal': une appropriation collective des Mémoires de Simone de Beauvoir par ses lectrices (1958-1964)", *Littérature* 191 (Eylül 2018): 68-82, s. 68.

Bu mektuplardan Beauvoir'ın okurlarının, onun yemek yaparken, açken ya da üşürken düşündüklerinde şaşırdıklarını, onun kitaplarının erkek çağdaşlarının kitaplarından daha pahalı olduğunu, onların pahalı olmayan karton kapak formatında piyasaya çıkmasını Sartre'ınkileri beklediklerinden daha uzun zaman beklediklerini öğreniyoruz.[99] Yüzlerce okur ona, eşler ve anneler olarak rahat "başarılar"ına rağmen kendilerinin de varoluşlarının "haklı çıkarılması"nı arzuladıklarını ya da yaşamlarında boşluk hissettiklerini yazmıştı. Hatta bir okur kendini öldürme girişimi hakkında Beauvoir'a yazmıştı.

Beauvoir'ın anıları, kadınları ayrıca *İkinci Cinsiyet*'e geri dönmeye ve Beauvoir'a onu okuma ve tavsiye etme deneyimlerini yazmaya teşvik etmişti:

> *İkinci Cinsiyet*'i okuyan iki tür kadın var ve onu ödünç verirken her zaman biraz korktum: Uyanan, korkan ve [...] uykusuna devam edenler; ve uyanan, korkan ve uykusuna devam edemeyenler! İkinciler, tüm kitaplarınızı okur ve anlamaya çalışır.[100]

Zamanla, Beauvoir'ın okurlarının mektupları, kadınlara olan ilgisinin okurlarına bireysel olarak yanıt vermeye kadar vardığını da ortaya koyuyor. Bazı durumlarda, belli okurlarla on yıl ya da daha uzun süre yazışıyor, onları dünyayı kendi gözleriyle görmeye, yaşamları için tasarılar bulmaya teşvik ediyordu; bu mektuplardan bazıları kadınların edebi kariyerlerini desteklemesine ve onlarla kişisel olarak tanışmasına yol açtı. Günlük programı her zamanki gibi katı bir şekilde disiplinliydi ama yazışmalara günde bir saat yer veriyordu.

Beauvoir, *Hürmetkâr Bir Kız Evladın Anıları*'nı Zaza'nın ölümünün öyküsüyle sonlandırmıştı, onları bekleyen "korkunç kader"le birlikte savaştıklarını ve uzun süre, "kendi özgürlüğümün bedelini Zaza'nın ölümüyle ödediğime inandım" diye yazmıştı.[101] Ve şimdi –ancak şimdi– Merleau-Ponty'nin gözden düşmesinin gerçek nedenini öğrendi.[102]

---

99. Bkz. Marine Rouch, "Vous êtes descendue d'un piédestal", s. 72.
100. Bir okur mektubu, 15 Kasım 1959; aktaran Rouch, "Vous êtes descendue d'un piédestal", s. 71.
101. MDD 360.
102. FC 456.

Kitabın yayımlanmasından sonra, Zaza'nın kız kardeşlerinden biri olan Françoise Bichon, Lacoinler'in reddinin arkasındaki nedenleri açıklamak için Simone'a bir mektup yazdı. Kasım ayında buluştular ve Zaza'nın kız kardeşi, Simone'a Zaza'dan aldığı bazı mektupları gösterdi. İşin gerçeği, onlar ailenin potansiyel damadını araştırması için bir dedektif tutmuştu –sonuçta kızlarının yaşamına ek olarak çeyrek milyon franklık bir çeyiz söz konusuydı– ve dedektif Merleau-Ponty'nin evlilik-dışı bir çocuk olduğunu keşfetti. Lacoins'in Katolik bakış açısına göre zina ölümcül bir günahtı ve bu nedenle kızları ile Merleau-Ponty arasındaki herhangi bir birlikteliği desteklemeleri imkânsızdı.

Merleau-Ponty, Lacoinler keşiflerini gizli tutmaya devam ederse geri çekileceğine söz verdi –kız kardeşi nişanlıydı ve onun evliliğini engelleyecek bir skandal istemiyordu. Ancak Zaza, araştırmadan ve sonuçlarından habersizdi. Merleau-Ponty'nin ani ilgisizliği yüzünden üzüldüğünde ve kafası karıştığında annesi sonunda nedenlerini ona anlattı. Zaza ailesinin isteklerine razı olmaya çalışmıştı. Ancak onlar bu kararın, kızları için nasıl bir felaket olduğunu fark ettiklerinde, çok geç olmuştu.

Hiçbir şey Zaza'nın öyküsünü mutlu sonla bitecek şekilde yeniden yazamazdı –ama Beauvoir sonunda gerçeği öğrenmişti. Yazdıklarının okurlarının özgürlüklerine hitap etmesini, onların hayallerinde ve yaşamlarındaki yollarda yeni olasılıklar yaratmasını istedi. Okurların da onun yaşamına özgürleştirici bir ışık tutacağını kim tahmin edebilirdi?

14.
Kandırılmış Hissetmek

1958'in sonunda ve Beauvoir elli yılı geride bırakmışken, Claude Lanzmann onu terk etti. Beauvoir'ın bakış açısından bu ilişkinin sonu hakkında çıkarabileceği çok az malzeme var; Beauvoir'ın yayımladığı *Sartre'a Mektuplar*'da 1958'den sonra 1963'ten kalma tek bir mektup vardır; 1963 yılına kadar farklı zamanlarda telefon kullanmaya geçmediklerini bilmemize rağmen, Sartre'ın yayımladığı koleksiyonlarda da mektuplarda bir boşluk vardır.[1] Bu dönemden Algren'e yazdığı mektuplarda yalnızca "yeniden bir bekâr gibi yaşamaya ihtiyaç duyduğunu" belirtir.[2] *Koşulların Gücü*'ndeki halka açık açıklamada sözleri kısadır; "ayrı düştüklerini" ve "ayrılma işinin zor olduğunu" söyler.[3] Lanzmann'dan ayrıldıktan sonra aralarında biraz mesafe bıraktıklarını ve ardından farklı türden bir dostluğu yeniden inşa etme işine başladıklarını biliyoruz. Lanzmann, "Kunduzla aramızda hiçbir zaman, en ufak bir acı ya da kızgınlık izi yoktu, her zaman yaptığımız gibi yayınlar yaptık, birlikte çalıştık, birlikte kampanya yürüttük" diye hatırlıyordu.[4]

Birlikte Josephine Baker'ı görmeye gittiler ve Beauvoir yine yaşlılığından kötü bir şekilde etkilendi: Baker'ın yüzünde kendi kırışık yansımasını görebiliyordu. O yıl *Esquire*'de "Brigitte Bardot ve Lolita Sendromu" üzerine bir makale yayımladı.[5] Yakın zamanda

1. Beauvoir, yayımladığı Sartre'dan mektuplar koleksiyonunda, 25 Temmuz 1963 tarihli mektubun Sartre'ın kendine yazdığı son mektup olduğunu, çünkü o andan itibaren ayrı kaldıkları zaman telefonu kullandıklarını kaydeder. QM 304.
2. SdB'dan NA'e, Eylül 1959, TALA 530.
3. FC 466.
4. Lanzmann, *Patagonian*, s. 330.
5. *Brigitte Bardot and the Lolita Syndrome*, İng. Çev. Bernard Frechtman, Londra: Four Square, 1962. İlk kez Ağustos 1959'da *Esquire*'de yayımlanmıştır.

Nabokov'un *Lolita*'sını okumuştu ve Brigitte Bardot'ya Amerika'da ve Fransa'da bu kadar farklı gözle bakıldığını görünce şaşkına döndü. Bardot'nun *And God Created Woman* (*Ve Tanrı Kadını Yarattı*) filmi Fransız sinemalarında çok az para kazanmıştı ve Atlantik'in diğer yakasında bir servet kazandı. Fransızların iştahını kaçıranın sadece sağduyu olmadığına ikna olmuştu ("çünkü 'bedeni günahla özdeşleştirmek' yalnızca onlara özgü değildi" demişti Beauvoir).

"Önemli olan gerçek Brigitte Bardot değil; onun ekranda olduğu *hayali yaratık*tı" dedi Beauvoir. Yönetmen Roger Vadim'in "ebedi kadın"ı yeniden yarattığını düşünüyordu; bunu, bu efsanenin zamanın zorlukların üstesinden gelmesine yardımcı olan yeni bir erotizm getirerek yapmıştı. 1930'lar ve 1940'larda cinsiyetler arasındaki sosyal farklılıklar azaldı. Yetişkin kadınlar artık erkeklerle aynı dünyada yaşıyor, çalışıyor ve oy kullanıyordu. Bu yüzden sinemanın "rüya tüccarları" doğaçlama yapmak zorunda kaldı: Beauvoir, "yeşil meyveyi, femme fatale ile karıştırarak, yeni bir Havva yarattılar" dedi. Erkekler, yetişkin kadınların dünyada özneler olduğunu görebiliyordu; bu yüzden odağı, nesne durumlarına meydan okumayan genç kadınlara kaydırarak fantezilerini bu duruma uyarladı. Nabokov'un *Lolita*'sının on iki yaşında olduğu Beauvoir'ın gözünden kaçmamıştı; Vadim'in filmlerinden biri, on dört yaşındaki bir kıza odaklanıyordu. Beauvoir, gittikçe daha küçük yaştaki kadınların cinselleştirilmesinin başarısını, erkeklerin "hükümdar ve efendi" (*"lord and master"*) rollerinden vazgeçmedeki isteksizliğine bağladı. Erkekler, kadınları hâlâ şeyler (*things*) olarak görmek –"kadının zihninde, kalbinde ve bedeninde neler olup bittiğini düşünmeksizin onunla istediğini yapmak"– istiyordu.

Beauvoir, toplumun cinsellikle ilgili tinsel iddiaları olduğunu ve Vadim'in "erotizmi yeryüzüne indirmeye" çalışmasından hoşlandığını düşünüyordu. Ama Vadim hedeften öteye gitmişti: Cinselliği insanlıktan çıkarmıştı.[6] Bedenleri, görsel tüketim için nesnelere indirgedi. Gerçek hayatta insanlar, cinselliklerinden daha fazlasıyla tanımlanır; bedenlerimizin tarihleri vardır ve erotik yaşamlarımız durumlar (*situations*) –duygularımızı ve düşüncelerimizi içeren durumlarda– içinde ortaya çıkar. Ancak Beauvoir, bir nedenden dolayı "erkek, etten ve kandan bir oyuncak bebek yerine, kendini değerlendiren bilinçli bir varlığı kollarında tutarsa rahatsız olur" diye yazmıştır.[7]

6. BB 36.
7. BB 30.

Beauvoir'ın *Lolita Sendromu*, kadınların cinsel özerkliğinin reddedilme biçimlerini ve erkeklerin karşılıklılık yerine kadınlar üzerinde hâlâ "hükümdarlık ve efendilik" peşinde koşma şekillerini eleştiriyordu. Ancak bu eleştirilere rağmen, bu yapıttan, *The New York Times* gibi saygın yerlerde Beauvoir'ın "gençlerin cinsel özgürleşmesi için hararetli bir savunma" sunduğunu ve kendinin Jimmy Savile ve Nabokov'un Humbert Humbert'iyle aynı cümle içinde tartışılması gereken bir "Lolitalar" arayışı savunucusu olduğunu iddia etmek adına, 2013 kadar yakın bir zamanda, söz edilmiştir. Kitabı tam bir hayal aleminde okuyan herkesin bu sonuca varması şaşırtıcıdır. Aynı zamanda oldukça ironiktir. Sonuç olarak, Beauvoir'ın anlatmak istediği şey erkeklerin kadınlar onları değerlendirdiğinde ve onları eksik bulduğunda bundan hoşlanmamalarıydı –ve bu yüzden, erkeklerin, "bakan bir göz" olacak ve ne düşündüğünü açıkça söyleyecek kadar kendine güvenen bir özgürlüğün bakışlarıyla yüzleşmekten kaçınmak için, rüyalarında ve ekranlarında daha genç kadınları seçtikleriydi. Beauvoir'ın bu şekilde yanlış anlaşılmış olması olgusu, şu soruyu gündeme getirir: Beauvoir'ı, "Lolitalar"ın tüketilmesi konusunda çekinceleri ya da pişmanlığı olmayan bir cinsel hovarda olarak nitelendirmek kimin çıkarlarına hizmet eder?

Bilinçli bir varlık tarafından değerlendirilmek, hatta bunu siz kendinize yaptığınızda bile rahatsız edici olabilir –ve Beauvoir, otobiyografisinin ikinci cildini nasıl ele alacağı konusunda hâlâ tereddüt içindeydi. Ocak 1959'da Nelson'a "bu türden bir Fransa'da" yazmak istemediğini söyledi.[8] 1958'de Cezayir'le ilgili çalkantısının doruğunda, Beauvoir yeniden günlük tutmaya başlamıştı –1946'dan beri yapmadığı bir şeydi.[9]

1959 Mayıs'ındaki özel günlüklerinde Beauvoir yirmi, otuz ve hatta elli yaşında bir kadın olarak bir zamanlar olduğu beş yaşındaki kıza "teşekkür etmeyi ve ondan af dilemeyi" hiç bırakmadığını yazdı. Yaşamının bir tür "hayranlık uyandıran uyumu" olduğunu düşünüyordu. "Değerlendirmeler"inden bir başkasını yapıyordu ve "Esas" başlığı altında, on yıllardır kendini ilgilendiren soruyu sordu: Sevmek ne anlama geliyor? Bazen Sartre'ı tercih etmiş olması onu şaşırtıyordu: "[B]enimkinden önce onun mutluluğu, onun çalışmaları":

8. TALA 528, SdB'dan NA'e, 2 Ocak 1959.
9. "Chronologie", MPII, xiv; xvi. Sylvie Le Bon de Beauvoir'ın "Chronologie"sinden öğreniyoruz ki geriye kalan (yayımlanmamış) günlükler var; bunların parçaları 2018'de MPI ve II'de yayımlanmıştır.

> İçimde bu yolu, en kolay yol haline getiren bir şey var mı? Benim için mi ve *seven*ler için mi, sevmesi en kolay? [...] Bu yaşamımdaki gerçek anahtar, tek, biricik sorun ve can alıcı nokta. Ve tam da bu konuda hiç sorgulanmadım ve kendimi hiç sorgulamadım. Eğer herhangi biri benimle ilgilenseydi, kime kutsal adını verirdim: Soru bu, sadece bu.[10]

Öncüler bile çıkmaz sokak olduklarını keşfetmeden önce bazı patikalarda uzun bir yol yürümek zorundadır. Beauvoir, sevgililerine yazdığı mektuplarda, bazı Hıristiyan mistiklerin Tanrı'yla olan birliklerini anlatmak için kullandıkları aynı coşkulu dili kullandı –"bütüncül birlik" (Lanzmann'la) "benim mutlağım" (Sartre'la). Ama Tanrı'nın boşalttığı yeri hiçbir insan dolduramazdı: Birinin onu –doğumdan ölüme ya da ilk görüşten son nefese kadar– saf sevgiden oluşan bir bakışla bütünüyle görmesini beklemek abartılı bir istekti. Yine de elli bir yaşına geldiğinde yirmi bir yaşındaki benliğinin yaptığı seçimi yapmış ve yeniden yapmıştı: "Benim için Sartre *eşsiz*, *benzersiz* olandır."[11]

Yine Roma'da birlikte bir ay geçirdiler; Sartre şimdi daha iyiydi, bir yıl önce onu neredeyse öldüren oyunu bitiriyordu. Bir akşam Beauvoir'a okuması için son perdeyi verdi. İkisi de birbirlerinin yapıtlarıyla ilgili sözlerini sakınmamıştı. Ama Beauvoir, bunu gerçekten sevmemişti. Ne zaman onun yapıtlardında biri Beauvoir'ı hayal kırıklığına uğratsa, onu beğenmemekte hatalı olduğuna önce kendini ikna etmeye çalışmıştı. Bu ise onu kızdırmış ve haklı olduğu konusunda daha da sağlam bir şekilde ikna olmasına yol açmıştı. O akşam Sartre, Piazza Sant' Eustacchio'da ona katılmaya geldiğinde Beauvoir, kötü bir ruh hali içindeydi, hayal kırıklığına uğradığını hissediyordu. Sartre son perdeyi değiştirdi, onu baba ve oğul arasında bir diyalog haline getirdi –ve sonucunda Beauvoir bunun oyundaki en iyi sahne olduğunu düşünüyordu.[12] (İlk sahnelendiğinde, oyuna verilen tepki Sartre'ın beklediğinden çok daha olumluydu; eleştiriler geldikten sonra Beauvoir'a "çok teşekkürler, tatlım benim, çok teşekkürler" diye yazdı.[13])

Artık Michelle Vian sahneden çekilmiş olduğuna göre Sartre, Michelle'in zamanını başka bir genç kadına, Arlette Elkaïm'e, ayır-

10. SdB, *Extraits du journal*, Mayıs 1959, MPI 349.
11. SdB, *Extraits du journal*, Mayıs 1959, MPI 349.
12. FC 479-80.
13. Ekim 1959, QM 295.

mıştı. Arlette, Pazar günü iki saat yerine, haftada iki akşama terfi etmişti. Kısa bir cinsel ilişkileri olmuştu ama Sartre'ın duyguları genel olarak tutkulu olmaktan daha ziyade babacandı. Arlette çok geçmeden onun olumsal tatil arkadaşı oldu. Eylül 1959'da Sartre, Milano'da Beauvoir'dan ayrıldı ve Arlette'le seyahat etti; ancak Beauvoir'la mektuplaşıyor, çok fazla içmediğine dair güvence veriyordu.[14]

Lanzmann bir hafta sonra Beauvoir'la buluşmaya geliyordu, arkadaşı olarak. Menton'da on gün geçirdiler ve Lanzmann onun çalışmalarını da okudu ve yorumlar yaptı. Onunla ilk tanıştığında, diye düşündü Beauvoir, henüz "yaşlılık için zamanı gelmemişti" ve onun mevcudiyeti sırasında yaşlılıktan saklanabileceğini hissetmişti. Ama sevse de sevmese de, yaşlanıyordu –bu yüzden yaşlandığını isteksizce kabullendi. "Ondan hâlâ nefret edecek gücüm vardı ama artık umutsuzluğa gücüm yok."[15]

Beauvoir anılarının ikinci cildini, yayımcıya teslim ettikten sonra (henüz başlığı yoktu), bir sonraki bölüm üzerinde çalışmaya başlamak için Bibliothèque Nationale'e geri döndü. *Mandarinler*'de bunun hakkında çoktan yazmıştı; ancak romanların yaşamın olumsallığını otobiyografik yazının yaptığı şekilde göstermediğini düşünüyordu. Romanlar, sanatsal bir bütün halinde işlenir; yaşam, herhangi bir kapsayıcı birlik tarafından bir arada tutulmayan öngörülemez ve nedensiz olaylarla doludur.[16]

1959 sonbaharında Beauvoir, kendi kitapları üzerinde çalışmaya devam etti ve saatler boyunca Sartre'ın *Critique of Dialectical Reason* (*Diyalektik Aklın Eleştirisi*) üzerinde çalıştı.[17] Aile planlaması ve doğum kontrolü üzerine kitapların önsözlerini yazdı –bu konularda önde gelen bir ses olmaya başlamıştı. Bir önsöz –*The Great Fear of Loving* adlı kitabın önsözü– "Diğer kadınlar bunu nasıl yapıyor?" sorusuyla açılır. Söz konusu "bu" hamile kalmamaktır. Beauvoir'ın önsözü, kadın hakları ve olanaklarının erkeklerinkine eşit olduğu yönündeki iyimser iddiaya meydan okur. Kadınlar hâlâ doğurganlıklarını yasal ve güvenli bir şekilde kontrol edemiyordu. Öyleyse "eğer herhangi bir anda yeni bir hamileliğin ezici yüklerine hazırlıksız yakalanabilirseniz, mevcut ekonomik koşullarda" diye soruyordu Beauvoir, nasıl "bir kariyerde başarılı olabilir, mutlu bir

14. Sartre'dan SdB'a, Ekim 1959 [günü yazılmamış], QM 297.
15. FC 480.
16. FC 511.
17. FC 487.

yuva inşa edebilir, çocukları sevinçle yetiştirebilir, topluma hizmet edebilir ve kendinizi gerçekleştirebilirsiniz?"[18]

Beauvoir kış boyunca müziği yeniden keşfetti: O gün için sözcüklerden usandığında akşamlarını divanında bir bardak viski ve bir senfoniyle geçiriyordu. O ve Sartre, genellikle Pazar günü birlikte yürüyüşe çıkıyordu ve yaşın, onların merakı üzerindeki azaltıcı etkisinden yakınıyordu. Artık tüm dünyayı dolaşamak için teklifler alıyorlardı. Sartre herhangi bir şeye boyun eğmiş olma fikrinden ürküyordu, bu yüzden Küba'ya bir daveti kabul etti. 1960 Şubat'ının ortasında yola çıktılar; Batista yaklaşık bir yıl önce devrilmişti ve Küba ile ABD arasındaki ilişkiler gergindi. Sartre ile Beauvoir, devrimin Küba halkı için neler yaptığını görmek istiyordu. Fidel Castro'yla üç gün geçirdiler ve Havana'daki Ulusal Tiyatroda, Sartre'ın *The Respectful Prostitute* (*Saygıdeğer Fahişe*) adlı oyununu izlediler.[19] Castro onları mutlu kalabalıkları, şeker kamışını, palmiye yapraklarını, Havana'yı görmeye götürdü. Atmosfer umutlu, hatta neşeliydi. Sartre buna "devrimin balayı" adını vermişti.[20]

Beauvoir 20 Şubat'ta Küba'dan döndüğünde Nelson Algren onun dairesinde kalıyordu.

Onu görme konusunda gergindi; *Mandarinler*, Mayıs 1956'da Amerika'da son romanıyla aynı zamanda basılmıştı ve basın Algren'e musallat oluyordu. Algren, *Time* dergisinde alenen bazı kaba şeyler söylemişti: Kızgındı ve "iyi bir romancının, kendi özel bahçesini kazmaksızın yazmaya yetecek kadarına sahip olması gerekir" demiştir. Benim için, bu sadece rutin bir ilişkiydi ve o her şeyi mahvetti."[21] Ancak kendi aralarında Algren bunları söylediği için özür diledi –onu tekrar görmek için Paris'e gelmek istiyordu. Morali bozuktu: Eski karısıyla yeniden evlenmişti ama evlilik ikinci kez sona eriyordu.[22] Beauvoir'a, yaşamının en güzel günlerinin onunla geçirdiği günler olduğunu söyledi; ama yine de şartlarından ödün vermek istemiyordu ve Beauvoir da öyle. Algren ona yazma yeteneğini veren şey her neyse, onu kaybetmiş gibi hissediyordu.

ABD hükümeti, uzun süre Algren'e daha önce komünistlere sempati duyduğu için pasaport vermeyi reddetmişti, bu yüzden

18. "Preface to *The Great Fear of Loving*", FW 84.
19. SLBdB, "Chronologie", MPII, xvii.
20. FC 503.
21. Nelson Algren, "People", *Time*, 2 Temmuz 1956, s. 33.
22. SLBdB, "Chronologie", MPII, xvii.

Paris'e seyahat edemiyordu. Ama Beauvoir bundan ya da yazmaktan vazgeçmemesi için onu cesaretlendirdi: "Kendine çok sert davranıyordu" dedi Beauvoir: "İçindeki küçük ışık ölemez; hiçbir zaman ölmeyecek."[23] Sonraki birkaç yıl boyunca iletişimleri Amerika ve Fransa'nın tatil geleneklerini takip etti: Algren'den Noel kartları, Beauvoir'dan Yeni Yıl tebrikleri.

Ancak Temmuz 1959'da Algren'e sonunda bir pasaport verildi. Daha fazla yazıyor, ona kitap paketlerini gönderiyor –altı ay kalmak için– ziyaret planları yapıyordu. Böylece Beauvoir Mart 1960'ta, Küba'dan dönüp zili çaldığında kapıyı Algren açtı. Beauvoir'ın gözleri onun yüzüne çevrildiğinde zamanın etkilerini görmemişti: Tek gördüğü Algren'di. Yaş, onların "1949'un en iyi günlerinde olduğu kadar yakın" hissetmelerini engellememişti.[24]

Algren, Dublin'den yeni gelmişti ve ona İrlanda sisleri içinde yaptığı seyahatlerini, aynı zamanda Amerikan politikasıyla ilgili hayal kırıklığını anlattı. Son ziyareti, *İkinci Cinsiyet*'in yayımlanmasının yarattığı sansasyona denk gelmişti. Beauvoir'ın yaşamı şimdi daha sakindi, bu yüzden Victor Schoelcher caddesinde ve "aile"yle birlikte vakit geçirdiler: Olga ile Bost, Sartre ile Michelle (tekrar devam ediyordu) ve Lanzmann.

Paris'te sabahları evinde birlikte çalışıyorlardı; sonra Beauvoir her zamanki gibi öğleden sonra Sartre'ın evine gidiyordu. Geçmişi yeniden düşünmek için rue de la Bûcherie'ye yürüyorlar ve akşamları Crazy Horse ve diğer striptiz klüplerinde geçiriyorlardı; burada Algren, her iki cinsiyetten striptizcilerin olmasına şaşırmıştı. Birlikte Marsilya, Sevilla, İstanbul, Yunanistan, Girit'e gittiler.

1960 Bahar'ında Beauvoir, Rennes'deki bir mezuniyet öğrencisinden bir mektup aldı. Adı, Sylvie Le Bon'du. 1941'de Rennes'de doğan Sylvie, felsefeyi seviyordu ve Beauvoir'ın kitaplarına takdirini ifade edecek kadar hayranlık duyuyordu. Beauvoir yanıt verdi ve Le Bon birkaç ay sonra Paris'i ziyaret ettiğinde Beauvoir onu akşam yemeğine çıkardı. Sylvie, École Normale'de okumak istemiş ve orada çok başarılı olmuş, felsefede *agregée** olmuştu. Zamanla, Beauvoir'ın yaşamında da merkezî bir yere sahip olacaktı.

Ağustos ayında Beauvoir, Algren'i dairesinde bırakarak Sartre'la birlikte Brezilya'ya uçtu. Algren, Eylüle kadar kaldı. Beauvoir

23. SdB'dan NA'e, 1 Ocak 1957, s. 526.
24. FC 506.
* Öğretmenlik unvanı sahibi. (ç.n.)

ona Rio'dan ve yılın geri kalanında düzenli olarak mektup yazdı. Algren'in lakapları, önceki ilişkilerinin sevimli doruklarına geri döndü: O, kalbinin "yıkıcı canavarı"ydı. Beauvoir ile Sartre, övgülerle göklere çıkarıldı ve birkaç konuşma ve röportaj yapmaya davet edildi: 25 Ağustos'ta Beauvoir, ulusal felsefe fakültesinde "Simone de Beauvoir kadınların durumundan bahsediyor" başlıklı bir konuşma yaptı. Eylül ayı başlarında Beauvoir *O Estado de Sao Paulo*'da yayımlanan iki röportaj verdi ve Ekimde Beauvoir ile Sartre kendi başlarına seyahat etmek için biraz zaman ayırdı. Beauvoir, Amazon Nehri üzerindeki bir kasaba olan Manaus'ta hastalandı ve hastanelik oldu, Recife'de tifo şüphesiyle bir hafta hastanede kaldı.

Fransa'da olmadıklarında bile, eylemleri çalkantı yaratıyordu. 1960 Ağustos ve Eylül aylarında Beauvoir ve Sartre, Cezayir'in bağımsızlığını talep ederek, adlarını "121'ler Manifestosu"na koydu ve bunu *Les Temps Modernes*'de yayımladı.[25] Brezilya'dan ayrılmadan önce Lanzmann, Sartre'ın Paris'e uçmasının güvenli olmadığını söylemek için telefon etti. Manifestoyu imzalamaya ek olarak Sartre, Cezayir Ulusal Kurtuluş Cephesi'ne verdiği destek nedeniyle yargılanan Francis Jeanson'un savunması için bir mektup da sunmuştu.[26] Sartre vatana ihanetle suçlanıyordu ve 5.000 gazi Champs-Elysées'de "Sartre'ı vur!" diye bağırarak yürümüştü. Manifestoya imza verenlerden otuzu ihanetle suçlanmış ve çoğu işini kaybetmişti. Hapishaneye atılmakla tehdit ediliyorlardı.

Uçuşlarını değiştirdiler ve Bost onları Barselona'da karşıladı. Arabayla Paris'e gittiler ve Lanzmann onlara şehrin dışında katıldı, böylece arka yollardan sessiz bir giriş yapabileceklerdi.[27] Beauvoir Kasımda Paris'e döndüğünde Algren'den mektup gelmemişti.

Sartre ölüm tehditleri alıyordu ve arkadaşları, evlerinde kalırlarsa hem kendinin hem de Beauvoir'ın tehlikede olacağından endişeleniyordu. Bu yüzden sonraki birkaç hafta boyunca, bir sempatizan olan M. Boutilier tarafından kendilerine ödünç verilen geniş ve zarif bir dairede ayrı odalarda birlikte yaşadılar.[28] Bu, bu şekilde yaşadıkları nadir zamanlardan biriydi ve Algren'e yazdığı 16 Kasım tarihli bir mektupta Beauvoir, bunun tuhaflığını alaycı bir şekilde şöyle yazdı: "Ona *yemek yapıyorum*. Uğraşacak fazla bir şey yoktu:

25. Bkz. SdB'dan S'a, Ağustos 1958 (günü yazılmamış), LS 514.
26. Cohen-Solal, *Sartre*, s. 419 vd.
27. Cohen-Solal, *Sartre*, s. 428.
28. SLBdB, "Chronologie", MPII, xx.

Jambon, sosisler, konservelerde saklanabilecek şeyler. Bazen Bost taze şeylerle geliyor ve yemek yapıyordu."[29]

Beauvoir, Jeanson'un duruşmasında ifade vermemişti; ancak kısa süre sonra bir başkası için desteği istendi: Fransız askerleri tarafından –cinsel işkence de dahil– acımasızca işkence gören Kurtuluş Cephesi'nin Cezayirli Müslüman üyesi Djamila Boupacha'nın davası. Ondan önce birçok Cezayirli kadın tecavüze uğramış ve işkence görmüştü. Ancak Boupacha ifade vermeye istekliydi ve birçok Kurtuluş Cephesi savaşçısının davalarına katılan Tunus doğumlu bir avukat olan Gisèle Halimi'nin desteğini aldı. Halimi, Beauvoir'la tanışmak istedi ve ona Boupacha'nın öyküsünü anlattı. Vatandaşlarının çoğu gibi, Boupacha da bağımsızlık hareketine katılmıştı ve Kuzey Afrikalı kadınların oynadığı "geleneksel" ve "pasif" roller hakkındaki Fransız varsayımlarından yararlanarak yeraltı ağlarına yardım etti. Cezayirli kadınların olağan olarak apolitik oldukları düşünülüyordu. Ancak Kasım 1956 ve Ocak 1957'de Boupacha, başkent Cezayir'e bombalar yerleştirdi. Yakalandı, tutuklandı, işkence gördü ve yargılandı –ancak mahkemenin meşruiyetine karşı çıktı.

Resim 10: Sao Paolo'da bir imza gününden, Brezilya, 6 Eylül 1960.

29. SdB'dan NA'e, 16 Kasım 1960, TALA 538.

Halimi, Boupacha'yı gördüğü işkence nedeniyle Fransız yetkililere dava açmaya ikna etti. Beauvoir, onun davasını alenen destekler miydi? Sonuçlar ciddi olabilirdi: Boupacha'ya ölüm cezası verilebilirdi. Beauvoir, bunu yapabileceği en güçlü yollardan biriyle desteklemeyi kabul etti: Kalemle. Djamila Boupacha için, Haziran ayında *Le Monde*'da yayımlanan, bir savunma yazdı ve Boupacha'nın savunması için bir komite kurulmasına yardım etti. Amaçları davayı duyurmak ve bununla birlikte Fransızların savaş sırasındaki utanç verici davranışlarını ortaya çıkarmaktı. *Le Monde*'da Beauvoir, bu skandalla ilgili en utanç verici şeyin, insanların buna alışması olduğunu yazdı. Başkalarının ıstırabına karşı, kendi kayıtsızlıklarından dolayı nasıl dehşete düşmüyorlardı?

1946'da Beauvoir, Robert Brasillach'ın davası hakkında yazmıştı; daha sonra Fransızlar, Fransa'nın değerlerine ihanet eden bu işbirlikçi için adalet istedi. 1960 yılında Beauvoir aynı ulusun eylemlerini şöyle anlattı: "Erkekler, kadınlar, yaşlılar, çocuklar baskınlarda vuruldu, köylerinde yakıldı, vuruldu, boğazları kesildi, karınları deşildi, ölüme gönderildi; toplama kamplarında bütün kabileler açlıktan, soğuktan, dayaktan ve salgın hastalıklardan mustarip bir halde bırakıldı." "Her Fransız bu işkencenin suç ortağıydı" dedi Beauvoir, bu Fransızların değerlerini yansıtıyor muydu? Yansıtmadığını söyleyenlerin toplu eylemi Beauvoir'ın gelecekten daha fazla umut duymasını sağlıyordu. Bu aynı zamanda uzun bir dostluğun gücünü de yenilemişti: Bianca Lamblin (eski adıyla Bienenfeld) onunla yan yana kampanyaya katıldı.[30]

25 Ekim 1960'ta Beauvoir'ın anılarının ikinci cildi yayımlandı –*Olgunluk Çağı*. Kitap büyük bir başarı kazandı: Birçok eleştirmen, kendi yaşamını konu olarak almasının Beauvoir'ın en iyi yazımını ortaya çıkardığını düşünüyordu. Carlo Levi, bunu "yüzyılın büyük aşk hikâyesi" olarak tanımladı. Yorumcular, Beauvoir'ın Sartre'ın bir insan gibi görünmesini sağlamış olması olgusunu övüyordu: "Doğru anlaşılmamış, efsanevi Sartre'dan çok farklı bir Sartre'ı ortaya çıkardınız." Beauvoir, tam da onun niyetinin bu olduğunu söyledi. İlk başta Sartre, Beauvoir'ın onun hakkında yazmasını istemedi. Ama "onun hakkında bu şekilde konuştuğumu görünce, bana sınırsız bir özgürlük verdi."[31]

30. Lamblin, *A Disgraceful Affair*, s. 148.
31. SdB, Madeleine Gobeil ile röportaj içinde, "The Art of Fiction No. 35", *Paris Review* 34 (Bahar–Yaz 1965).

Geriye dönüp bakıldığında, Beauvoir'ın "çift efsanesi"ni, Sartre ile Beauvoir'ı, neden "basitleştirdiğini" görmek çok kolaydır.[32] Görünüşe göre Olga, Beauvoir'ın Bost'la dokuz yıllık ilişkisini hâlâ bilmiyordu –ama bunu Olga'yı mı, Bost'u mu ya da kendini mi koruma arzusundan gizli tuttuğu belli değildir. Kadınlarla ilişkilerine gelince, Beauvoir'ın kendi mahremiyetine ve yattığı kadınların mahremiyetine ek olarak, *İkinci Cinsiyet*'in aldığı tepkiler, bu konuda açık sözlü olmamanın akıllıca olduğunu neden düşünmüş olabileceği konusunda bir fikir veriyor. Yasal olarak dikkate alınması gereken gerekçeler de vardı –1970 Fransız özel yaşam yasası (*la loi sur la vie privée*) birkaç yıl uzakta olmasına rağmen, BM'nin 1948 İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi'nin 12. maddesi hâlâ şunu söylüyordu: "Hiç kimse özel yaşamına, ailesine, evine ya da haberleşmesine keyfi olarak müdahaleye, şeref ve itibarına yönelik saldırılara maruz kalamaz. Herkesin bu tür müdahale ya da saldırılara karşı yasa tarafından korunma hakkı vardır." Olga, Nathalie ve Bianca hepsi kendi yaşamlarını yaşıyordu: Onlar hâlâ Beauvoir'ın arkadaşıydı ve en azından Bianca'nın durumunda, Beauvoir'ın onun kimliğini asla açıklamama sözü verdiğini biliyoruz.

Beauvoir'ın erdemlilik taslama ya da aldatmayla suçlanma sıklığı göz önüne alındığında, okurlarına her şeyin açıkça anlatılacağına ilişkin asla söz vermediğini akılda tutmak önemlidir. Bazı şeyleri dahil etmemesinin nedeni alçakgönüllülük, mahremiyet ya da korku –ya da sadece yasalara uymak– olabilir. Ancak öyküsünü bu şekilde anlatmış olmasının nedeninin, okurlarına iletmek istediği mesaj ve mesajı iletenle ilgili bütünüyle gerçek olan şey yoluyla bu mesajı bulandırmama arzusu olması mümkündür.

Eleştirmenler, Beauvoir'ın otobiyografisini en iyi yazarlığı olarak övdü; ancak feministler için bu bazı kuşkulara yol açtı: Bunun nedeni, daha geleneksel olarak kadınsı bir şey yazıyor olması mıydı? Okurlara Jean-Paul Sartre'ın gizli bir tarafına eşi görülmemiş bir erişim sağladığı için miydi? Bu kuşkunun bir anlamı vardır –sonuçta *Mandarinler* onun en başarılı romanıydı ve aynı zamanda onun en otobiyografik romanı olarak kabul edilmişti. Ama Beauvoir "daha kadınsı" yapıtlar yazdığı için övülmüş olsun ya da olmasın –Beauvoir'ın hâlihazırda almış olduğu cüretkâr riskler göz önüne alındığında– bir kadının "büyük bir adam"la geçirdiği yaşam hakkında yazmasının siyaset ve felsefe hakkındaki fikirle-

32. Bkz. "Introduction", MPI, xxxviii.

rini ifade etmekten *daha uygun* olduğu için, bu biçimde yazmayı seçmiş olması pek olası değildir. Ne de olsa, bu sonuç onun hem politikasına hem de felsefesine ters düşer.

Beauvoir, "Entelektüeller, kültüre erişimi olmayanları unutmamalıdır" demiştir. Bu, onların okuyacakları şeyleri yazmak –zihinlerini öykü aracılığıyla yeni olanaklarla doldurmak– anlamına geliyordu. Tam bu düşüncelere sahip olsa da olmasa da, anılar yeni bir okur kitlesine ulaşıyordu. *Olgunluk Çağı*, dükkânlarda olmasının öncesinde bile 45.000 kopya sattı ve ilk hafta 25.000 kopya sattı.[33] Bu muhteşemdi! Aralık ayında Nelson'a yazdı –şimdiden 130.000 kopya satmıştı.[34]

Beauvoir'ın kendinin bir "filozof olmadığı"nı yazdığı cilt bu ciltti. Kendini bir Kant, Hegel veya Spinoza –ya da bir Sartre– gibi bir sistemin yaratıcısı olarak düşünmüyordu. Açıklamasının İngilizce çevirisi, onun felsefi sistemleri "çılgınlık" olarak reddetmesinin nedenini yaşama hakkını vermeyen evrensel iddialarda bulunmaları ve "kadınlar"ın doğaları gereği bu tür takıntılara eğilimli olmamaları şeklinde açıklar.[35] Bu iddialar Beauvoir'ın İngilizce konuşan okurlarının kafasını karıştırdı –ne demek istiyor, filozof değil mi? Neden tüm insanlar arasında o, kadınlar hakkında bu kadar devasa genellemeler yapıyor? Gerçek şu ki, Beauvoir yapmadı –çevirmeni yaptı. Beauvoir Fransızca olarak felsefi sistemlerin, kendi kaba yargılarında "evrensel anahtarlar" bulmak isteyen insanların inadından ortaya çıktığını yazdı. Ve "kadınlık durumunun"un insanı bu tür bir inada hazırlamadığını söyledi. Beauvoir'ın kuşkuculuğu çeviriden sağ çıkmıştı; ancak incelikli alaycılığı çıkmadı.[36]

Beauvoir şimdiye kadar Sartre'ın yan ürünü bir dublör olarak reddedildiği ve onu anlamamakta çıkarı olan insanlar tarafından, yanlış anlaşıldığı şeklinde birkaç yanılsama altındaydı. Bu yüzden doğrudan konuya geldi: Kimsenin öğrencisi olmak istememişti ve kendi düşüncesini yaratmak yerine başka birinin görüşlerini geliştirmek, harmanlamak ya da eleştirmekle yetinmiyordu. *Olgunluk Çağı*'nda açık bir şekilde sordu: Herhangi bir insan nasıl "başka

33. SdB'dan NA'e, 16 Kasım 1960, TALA 538.
34. SdB'dan NA'e, Aralık 1960, TALA 539.
35. PL 220.
36. Fransızca metin şöyledir: "il faudrait plutôt expliquer comment certains individus sont capables de mener à bein ce délire concerté qu'est un système et d'où leur vient l'entêtement qui donne à leurs aperçus la valeur des clés universelles. J'ai dit déjà que la condition féminine ne dispose pas à ce genre d'obstination."

birinin takipçisi olmaya katlanabilir?" Yaşamda bazen böyle bir rol oynamaya, bir dereceye kadar, "rıza gösterdiği"ni kabul ediyordu. Öğrenci günlüklerinde söylediği gibi "düşünme hayatı"ndan vazgeçmemişti, bunun yerine hayatı edebiyatta düşünmeye karar verdi; çünkü kendi deneyimindeki "özgünlük unsuru"nu iletmek için edebiyatın en iyi araç olduğunu düşünüyordu.[37]

Bu pasajın İngilizce çevirisi, sık sık Beauvoir açısından içselleştirilmiş cinsiyetçilik olarak yorumlandığı için, kadın olmanın kişinin "filozof" unvanından dışlanmış hissetmesinin tek nedeni olmadığını vurgulamak önemlidir. Aslında Beauvoir'ın öyküsünü bu şekilde okumak, bizi onun reddedişinin temelini oluşturan felsefi nedenlerden uzaklaştırır. Birçok tanınmış "filozof" bu unvanı reddetmiştir –felsefenin akla aşırı derecede güvenini eleştiren Albert Camus ve Jacques Derrida da dahil olmak üzere. Bu nedenle Beauvoir'ı, kadınların neler olabileceği ve olamayacağıyla ilgili sürekli yinelenen, aynı temanın içine sıkıştırmamak önemlidir: Felsefenin ne olup ne olamayacağı konusu da işin içindeydi.

Beauvoir için, ister on dokuz ister elli yaşında olsun, felsefe yaşanmalıydı. Ama şimdi başkalarının özgürlüğüne bağlı olmanın somut özgürleşme tasarılarına katılmak anlamına geldiği görüşüne ulaşmıştı. Jeanson'ın davasıyla ilgili çatışma şiddetlenirken, Sartre kendi konumunu 121'ler Manifestosu'nun imzacılarına yapılan muameleyi protesto etmek için kullanmaya karar verdi. Beauvoir'ın dairesinde bir basın toplantısı düzenledi ve vatana ihanetle suçlanan otuz imzacıyı savundu: "Eğer suçlu bulunurlarsa, o zaman 121 kişinin hepsi suçluydu. Ve değillerse, o zaman dava geri çekilmelidir" dedi Sartre. Hükümet suçlamaları düşürdü. Sartre'ın itibarı hepsini korumaya yetmişti; çünkü de Gaulle'ün deyimiyle, "Voltaire'i hapse atamazsınız."

Bu iyi haberdi ama tehlikeyi atlatmış değillerdi; Temmuz 1961'de Sartre'ın Rue Bonaparte'taki dairesi plastik bir patlayıcıyla bombalandı. Hasar sınırlıydı ama yine de annesini dışarı çıkardı ve Beauvoir'ın dairesinde yaşamaya başladı. Ekim 1961'de 30.000 Cezayirli, Paris'te kendilerine uygulanan sokağa çıkma yasağına karşı gösteri yaptı: Bu açık bir amacı olan barışçıl bir yürüyüştü –akşam saat 20:30'dan sonra dışarıda kalmalarına izin verilmesini istiyorlardı. Ancak Fransız polisi, silah ve sopalarla şiddetli tepki gösterdi, hatta bazı Cezayirliler'i Seine'e attı. Görgü tanıklarının

37. PL 221.

ifadeleri, polislerin Cezayirliler'i boğduğunu bildiriyordu ve o gün en az 200 Cezayirli öldürüldü.

Fransız basını bunu örtbas etti. Ancak *Les Temps Modernes* bunu yapmadı.

Temmuz 1961'de Beauvoir, *White Collar* ve *The Power Elite*'in yazarı C. Wright Mills'le tanıştı –Beauvoir onun çalışmaları ve Küba'daki popülerliğiyle ilgileniyordu. Sonra Sartre'la İtalya'ya yaz seyahatine gitti. Akşamları, Piazza Santa Maria del Trastevere'de geçiriyorlardı ve Beauvoir anılarının üçüncü cildi üzerinde çalışmaya çalıştı. Ancak, "şimdinin yakasını bırakmadığını" hissederken geçmişi düşünmek zordu. Lanzmann, kısa süre önce Sartre'a Frantz Fanon'un bir el yazmasını –*The Wretched of the Earth* (*Yeryüzünün Lanetlileri*)– getirmişti, bunun için bir önsöz talebinde bulunuyordu. Sartre kabul etti ve Fanon onları İtalya'da ziyaret edeceğini söylediğinde üçü de çok sevindi. 1954'te Cezayir devrimi başladıktan sonra Fanon, Cezayir Ulusal Kurtuluş Cephesi'ne katıldı. 1957'de Cezayir'den sınır-dışı edilmişti; ancak yine de mücadele etmeyi sürdürdü –1961'in başlarında lösemi teşhisi konduktan sonra bile.

Lanzmann ve Beauvoir, havaalanında onunla buluşmaya gitti. Fanon onları görmeden Beauvoir onu fark etti. Hareketleri ürkek ve aniydi: Etrafına bakmaya devam ediyor ve tedirgin görünüyordu. İki yıl önce, Fas sınırında yaralandıktan sonra tıbbi tedavi için Roma'ya gelmişti ve bir suikastçi de onun için hastane odasına gelmişti: "Uçaktan indiğinde", demişti Beauvoir, bu anı Fanon'un "aklında çıkmıyordu."[38]

Bu ziyarette Fanon, kendinden alışılmadık bir açık sözlülükle bahsetti; bu durum biyografi yazarı David Macey'i şu yorumu yapmasına neden oldu: "Beauvoir ile Sartre, hem becerikli hem de sempatik sorgulayıcılar olmalı. Fanon'un herhangi birine bu kadar açık konuştuğu başka hiçbir kayıt kesinlikle bulunmamaktadır."[39] Onlara, Martinik'te genç bir erkekken, eğitimin ve kişisel erdemlerin "renk engeli"ni kırmak için yeterli olduğunu düşündüğünü söyledi. Fransız olmak istemiş, Fransız ordusunda görev yapmış ve ardından Fransa'da tıp okumuştu. Ama hiçbir liyakat ya da eğitim miktarı, Fransızların gözünde onun "bir Zenci" (*a Negro*) olmasını engellememişti.[40] Bir doktor olarak bile insanlar ona "genç adam"

38. SLBdB, "Chronologie", MPII, xxii.
39. David Macey, *Frantz Fanon: A Biography*, Londra: Verso Books, 2012, s. 455-6.
40. FC 606-7.

diyordu –ve bu çok daha kötüydü. Fanon'un yaşam öyküsü, Fransızlık, siyahlık ve sömürgeleştirme hakkında sohbetler açtı.

Beauvoir, Fanon'un Cezayir hakkında anlattığından daha fazlasını bildiğinden kuşkulanıyordu. Fanon felsefeden bahsederken samimi ve rahattı; sonra onu Appian Yolu'nu görmeye götürdüler ve o bunun nedenini anlayamadı. Beauvoir'ın anlattığına göre Fanon, onlara açıkça "Avrupa geleneklerinin onun gözünde bir değeri olmadığını" söyledi. Sartre, sohbeti Fanon'un psikiyatri deneyimlerine taşımaya çalıştı. Ancak Fanon, Sartre'ı sıkıştırıyordu: "Normal bir şekilde yaşamaya, yazmaya nasıl devam edebiliyorsunuz?" Fanon'a göre, Sartre Fransa'yı kınamak için yeterince şey yapmıyordu. Fanon, ayrılmalarından çok sonra, Beauvoir'da güçlü bir etki bırakmıştı. Beauvoir, Fanon'un elini sıktığında, "onu tüketen tutkunun ta kendine dokunuyor gibiydi", başkalarına aktardığı bir "ateş"ti bu.[41]

O sonbahar Sartre, Fanon'un *Yeryüzünün Lanetlileri*'nin önsözünü yazarken Beauvoir, Gisele Halimi'nin duruşmanın ardındaki kadının öyküsünü anlatan *Djamila Boupacha* adlı kitabının önsözünü yazdı. Beauvoir, tıpkı Marquis de Sade'ı gerçekliğin dehşetinden hayal gücünün yanıltıcı güvenliğine kaçtığı için eleştirmiş olduğu gibi, Fransız devletinin kendi eylemlerinin çirkinliğiyle yüzleşmesini istedi. Önsözün yayımlanması onun bir ölüm tehdidi almasına neden oldu.

7 Ocak 1962'de Rue Bonaparte'ta başka bir plastik patlayıcı saldırısı oldu. Yanlışlıkla beşinci kata yerleştirilmişti –Sartre'ın dairesi dördüncü kattaydı– ama ertesi gün Beauvoir onu görmeye gittiğinde dairenin kapısı parçalanmıştı. Ayrıca bir gardırop kaybolmuş ve içindekiler –Sartre ve Beauvoir'ın el yazmaları ve defterleri– çalınmıştı.[42] Sartre'ın annesi güvenliği için artık kalıcı olarak bir otelde yaşıyordu. 18 Ocak'ta Saint-Germain apartmanının sahibi Sartre'ı çıkardı, bu nedenle Sartre 14. bölgede 110, quai Blériot'ya taşındı.[43]

Şubat ayı olduğunda, Beauvoir'ın Djamila Boupacha konusundaki tutumuna gösterilen tepki, kendi dairesinin risk altında olduğunu fark etmesine neden oldu, bu nedenle Üniversite Anti-faşist Cephesi'nden bazı öğrenciler, koruyucular olarak onunla birlikte kaldı O bahar Beauvoir, anti-faşist toplantılara katıldı ve devlet şiddetini protesto eden gösterilerde yürüdü. Birleşmiş Milletler,

41. FC 611.
42. SLBdB, "Chronologie", MPII, xxiii. Çalınan materyallerin bazıları sonrasında özel satışlarda ortaya çıkmıştı.
43. Orada fazla kalmayacaktı –Aralık'ta, Raspail Bulvarı 222 numaraya taşındı.

Cezayir'in bağımsızlık hakkını tanıyan bir kararı kabul ettikten sonra; de Gaulle, Kurtuluş Partisi ile müzakerelere başladı ve Mart 1962'de Évian Anlaşmaları'nı imzaladılar –1962'de anlaşma Fransa'da oylamaya sunuldu ve Fransız seçmenleri bunu onayladı.

1 Temmuz'da Cezayir'de referandum yapıldı: Yüzde 99,72 bağımsızlık için oy kullandı. Ancak Beauvoir ile Sartre, 1 Haziran'da Moskova'ya giden bir uçağa bindiklerinde, Fransa'nın sömürgeciliğe umutsuzca tutunması yüzünden hayal kırıklığı içindeydi: Onların gözünde bu, ulusal ölçekte kendini aldatmaydı. Sartre, 1956'da Macaristan hakkında yazdıklarından sonra Rusya'ya davet edilmesine de şaşırmıştı. Ancak Nikita Krushschev döneminde Rusya açılıyordu. Stalin'in yaptığı zulümler kınandı. Kalın Batı duvarı inceliyor muydu?

Sartre ile Beauvoir geldiklerinde gördüklerine şaşırdı: Ruslar, caz dinliyor ve Amerikan romanları okuyordu. Krushchev, Solzhenitsyn'in *One Day in the Life of Ivan Denisovich*'in (İvan *Denisoviç'in Bir Günü*) bile yayımlanmasına izin vermişti. Sovyet Yazarlar Birliği, Sartre ve Beauvoir'a Lena Zonina adında bir rehber sağlamıştı.[44] Zonina edebiyat eleştirmeni ve çevirmendi –aslında Sartre ile Beauvoir'ı çevirmeyi umuyordu. Sartre'ın biyografi yazarının, "yazılı olmayan bir kurala göre Sartre, gittiği her ülkede âşık olurdu" olarak ifade ettiği kuralı yerine getirmesi uzun sürmedi. Sartre, Zonina'ya âşık oldu –ve sırılsıklam âşık olmuştu.[45]

Sartre, Zonina'yla tanıştıktan sonra yeniden canlanmıştı. Ona her gün yazıyordu ve o da onu yanıtlıyordu; ancak Sovyet sansürcüleri yüzünden postayı kullanamıyorlardı. Bu, mektupları teslim etmek için habercilere güvenmek zorunda oldukları anlamına geliyordu, uzun süreler boyunca hiçbir iletişim yolu olmadan bekliyorlardı. Bu kolay bir flört etme yolu değildi ve Sartre, Zonina'ya "sağlık döngüsü"nden (şimdi, yaşamında kadınların döngüsüne verdiği ad buydu) bahsettiğinde, o bunu pek beğenmemişti. Sartre hâlâ Wanda'yı haftada iki kez görüyordu ve Evelyne'i, Arlette Elkaïm'ı, aynı zamanda Michelle'i. Zonina, Sartre'ın kendi için de zamanı ve ilgisi olacağına neden inanmalıydı ki? Aralık ayında Sartre ve Beauvoir, Noel'i onunla geçirmek için Moskova'ya gitti ve sonra beyaz geceleri görmek için Leningrad'a gidecekti. Uluslararası Yazarlar Birliği Komisyonu'nun bir çalışanı olan Zonina, Sovyet

44. ASD 306.
45. Cohen-Solal, *Sartre*, s. 406.

hükümetinin resmi bir temsilcisiydi. Sonraki dört yıl içinde Sartre ve Beauvoir, SSCB'ye dokuz seyahat yaptı.

1960'ların başlarında Sartre varoluşçuluktan uzaklaştı; o artık zamanının felsefesi, kendi zamanı için bir felsefe olarak görülmeye başlamıştı. 1950'lerin sonlarında Sartre, Marksizmin gerçekten "çağımızın aşılmaz felsefesi" olduğunu yazdı ve 1960'larda Claude Lévi-Strauss; diğerleri tarafından bilinçli özneye çok fazla odaklandığı ve bilinçdışına yeterince odaklanmadığı için eleştirildi.[46] Sartre'ın felsefi yıldızı sönüyordu ama Beauvoir'a feminist ilgi artıyordu. Beauvoir, ellinci yaşının başlarında kelimeleri yıkıcı bir şekilde kullanma konusunda iyi bir deneyime sahipti ve okurlarının özgürlüğüne hitap eden hayali deneyimler yaratmada yetenekliydi. Ama yıkıcı sözlerden ve hayali özgürlüklerden daha fazlasını istiyordu –gerçek kadınların yaşamlarında somut farklılıklar yaratacak yasalar istiyordu.

Bu on yıl boyunca, ikinci dalga feminizm ivme kazanıyordu. 1960'lara kadar aile planlaması tabuydu ve yasalar doğum kontrol haplarının satışını kısıtlıyordu. Birleşik Devletler'de 1960 yılında doğum kontrol hapının satışına onay verildi; Birleşik Krallık'ta Ulusal Sağlık Servisi bunu 1961'de kullanıma sundu –ancak yalnızca evli kadınlar için. Fransa'da (İngiltere'de evli olmayan kadınların da yasal erişim hakkı kazandığı) 1967'ye kadar hapın satışı yasallaştırılmayacaktı ve Beauvoir bu değişikliği savunmada önemli bir rol oynayacaktı. Ama *İkinci Cinsiyet*, tüm dünyadaki kadınlara ve feminist yazarlara ilham vermeyi sürdürdü. 1963'te Betty Friedan, Birleşik Devletler'de feminist hareketi başlattığı kabul edilen *The Feminine Mystique* (*Kadınlığın Gizemi*) adlı eserini yayımladı ve bu yapıt *İkinci Cinsiyet*'ten son derece etkilenmişti.[47]

1963 yazında Sartre ile Beauvoir, Lena Zonina'yla birlikte Kırım, Gürcistan ve Ermenistan'ı gezdikten sonra SSCB'ye geri döndü. Tüm "açılma" umutları hayal kırıklığına dönüşmüştü. Yine yiyecek kıtlığı vardı ve Kruşçev, Stalin'i savunmaya ve Batı'ya saldırmaya geri dönmüştü. Sartre, Beauvoir'la konuştu: Zonina'ya evlenme teklif etmeli miydi? Eğer bunu yapmazsa birbirlerini görüp göremeyecekleri hiç belli değildi. Uluslararası entelektüel üne sahip bir adam, onunla evlenmek isterse, Rus hükümeti muhtemelen evet

46. Bkz. Gary Gutting, *Thinking the Impossible: French Philosophy Since 1960*, Oxford: Oxford University Press, 2011, Bölüm 4.

47. Yine de Friedan bunu ancak daha sonra kabul etmiştir: Bkz. Sandra Dijkstra, "Simone de Beauvoir and Betty Friedan: The Politics of Omission", *Feminist Studies* 6(2) (Yaz 1980): 293-4.

derdi ve onun ve kızının Fransa'ya gelmesine izin verilirdi. Ancak Zonina, annesinden ayrılmak ya da Sartre'ın bakmakla yükümlü olduğu kişi haline gelmek, onun "döngü"sünde bir durak daha olmak istemedi. Zonina, hayır dedi. Ancak kabul edilmiş ya da reddedilmiş olsun, Sartre'ın bir başka kadına evlenme teklif etmesi, Beauvoir'la ilişkisinin romantizmden ne kadar uzaklaştığını gösterir.

Rusya'dan sonra tekrar Roma zamanı gelmişti. Şehrin merkezindeki bir meydanda bulunan ve onunla aynı adı taşıyan Minerva otelinde kaldılar. Beauvoir, okumanın ve İtalya'yı görmenin keyfini çıkarmak için yazmaya bir ara vermişti –arabayla Sienna, Venedik, Floransa'ya gittiler. Roma'dayken Sartre, Zonina'dan bir mektup aldı. Zonina, Beauvoir'ın anılarını okudukça onların arasındaki bağı değiştiremeyeceğini daha çok anladığını –ve Sartre'ın yaşamında ikinci kademe bir kadın olmak istemediğini– söylüyordu. Beauvoir'ı bir arkadaş olarak takdir ediyor ve ona saygı duyuyordu. "Ama sen ve Kunduz birlikte, size yakınlaşan insanlar için çok tehlikeli olan, dikkat çekici ve göz kamaştırıcı bir şey yarattınız."[48]

Ekim sonunda, Paris'e dönmeleri gereken zamandan hemen önce Bost, Beauvoir'ı aradı: Beauvoir'ın annesi düşmüş ve kalça kemiğini kırmıştı. Sonraki ay durumun umutsuz olduğu açıktı: Annesi ölüyordu.

Sonbaharın ardından Françoise bir kliniğe götürüldü ve oradayken ölümcül bir kanser keşfettiler. Beauvoir haberi duyduğunda Sartre ona, huzurevine kadar takside eşlik etti; Beauvoir içeri yalnız girdi.[49] Doktorlar Simone ve Hélène'e teşhisi söylemişti ama Françoise'a söylememişti. Kızları, ona söylememenin en doğrusu olduğuna karar verdi. Ameliyattan sonra Simone ve Hélène, odasında onunla birlikteyken huzur içinde iki iyimser hafta geçti. Simone, kalmasını sağlayanın sevgi değil, "derin ve acı bir şefkat" olduğunu yazmıştı Nelson'a.[50] Beauvoir, annesinin ameliyat olduğu gece eve gitti, Sartre'la konuştu ve "neredeyse histeriye dönüşen gözyaşlarına" boğulmadan önce Bartók'u dinledi.[51] Tepkisinin şiddeti onu şaşırtmıştı; babası öldüğünde tek bir gözyaşı bile dökmemişti.

Ameliyattan birkaç hafta sonra Françoise, daha fazla acı çekmeye ve bundan dolayı tükenmeye başladı. Bu yüzden doktorlardan ona

48. Aktaran Gonzague de Saint-Bris ve Vladimir Fedorovksi, *Les Egéries Russes*, Paris: Lattès, 1994, s. 282.
49. VED 29.
50. SdB'dan NA'e, Aralık 1963, s. 555.
51. VED 31.

daha fazla morfin vermelerini istediler –yaşamı kısalacak olsa bile, acısı da azalmış olacaktı. Bundan sonra günlerinin çoğunu uyuyarak geçirdi. Asla bir rahip ya da Beauvoir'ın onları adlandırdığı şekliyle, "dindar arkadaşlar"ından herhangi birini çağırmadı. O Kasım ayında Beauvoir, annesine erken çocukluk döneminden beri hissettiğinden daha yakın hissetmişti. Ameliyattan sonraki gece Beauvoir, gelgitli bir duygu dalgasına yenik düşmüştü: Annesinin ölümü için, ama aynı zamanda annesinin yaşamı için de acı çekiyordu –geleneğin boğucu deli gömleğine çok şey feda etmişti.

Beauvoir, annesi öldükten sonra kendini *A Very Easy Death*'i (*Sessiz Bir Ölüm*) yazmaya verdi; annesinin yaşamının son altı haftasını ve kendi acı verici aşk, kararsızlık ve yas deneyimini kapsayan bir anlatıydı bu. Hiçbir zaman bir şeyler yazmaya, yaşamı kalemiyle düşünmeye bu kadar mecbur hissetmemişti ve bu kitabın kime adanacağını da biliyordu: Hélène. Annesinin zayıfladığı aylar boyunca bir günlük tutuyordu (buna "Annemin Hastalığı" dediği bir başlık verdi; bunun ölüm olacağını bilmiyordu). Bu günlük, Bost, Olga ve Lanzmann'ın arkadaşlığını kaydetmişti, *Sessiz Bir Ölüm* bunu sağlamamıştı. Günleri, gözyaşlarını durdurma konusunda çaresiz ve başarısız girişimlerle bitiyordu; birkaç yerde Sartre'ı görmeden önce sakinleştirici aldığından bahseder; böylece "ağlayarak Sartre'ı kızdırmayacağından" emin olabiliyordu.[52]

Sessiz Bir Ölüm'de Beauvoir annesinin, "Başkaları için çok yaşadım. Şimdi sadece kendileri için yaşayan o bencil yaşlı kadınlardan biri olacağım" dediğini kaydetmiştir.[53] Françoise'nın çekingenliğini yitirdiğini ve annesinin çıplak bedenini hastanede görmenin Beauvoir'ı nasıl sarstığını anlattı; bu beden bir çocuk olarak onda sevgi, bir ergen olarak tiksinti uyandırmıştı.[54]

> Bu ölmekte olan kadına çok düşkündüm. Yarı karanlıkta konuştuğumuz zaman eski bir mutsuzluğu hafiflettim; ergenliğimde kopmuş olan, farklılıklarımızın ve benzerliklerimizin bir daha tamamlamamıza asla izin vermediği diyaloğu canlandırıyordum. Ve ölü sandığım ilk zamanlarki sıcaklık yeniden yaşam buldu; çünkü basit sözlerin ve eylemlerin içine sığması mümkün hale gelmişti.[55]

52. 'Maladie de ma mère', sonraki sayfalar 254, 287, 311. Aktarıldığı yer "Notice" MPII 1276.
53. VED 24.
54. VED 19-20.
55. VED 76.

Yayımlandığında bazı gazeteciler, onu annesinin acısından ve kendi kederinden yararlanmakla suçladı; hatta bir cerrahın, Beauvoir'ın annesinin başucunda oturup "materyal" elde etmek istediği için duygusuz bir şekilde not aldığını belirten bir kaydını bile almışlardı. Bir kez daha dışarıdan gelen bakışlar, ona kötü niyetli bir ışık tutuyordu. İçeriden bakınca, demişti Beauvoir, yazmak ona "duanın inanan bir insana verdiği rahatlamanın aynısını" veriyordu.[56]" Gördüğü kadarıyla, "doğal" ölüm diye bir şey yoktu.

1960 Kasım'ında Sylvie Le Bon'la tanıştığından beri Beauvoir, onunla iletişim halinde kalmıştı ve ara sıra buluşuyorlardı. 1964'te buluşmaları daha düzenli hale geldi; Sylvie, Françoise'nin ölümü sırasında onun için büyük bir destek oldu. Beauvoir, ilişkilerinin karşılıklılığını takdir ettiğini yazdı; Sylvie, entelektüel olarak yetenekliydi ve Beauvoir'ın tutkularının çoğunu paylaşıyordu. Beauvoir onunla bir bağ hissediyordu ve onu tanıdıkça ondan daha fazla hoşlandığını hissediyordu. Sylvie iyi bir dinleyiciydi, düşünceli, cömert ve sevecendi.[57] Beauvoir'ın otobiyografisinin son cildi olan *All Said and Done*, ona adanacaktı.

Beauvoir, yaşamlarını karşılıklı olarak iç içe geçmiş olarak tanımladı ve yaşam ona bu yeni arkadaşlığı getirdiği için minnettar oldu. Beauvoir 1962'de yaşamının en önemli ilişkilerini zaten yaşadığını söylediğinde hata yaptığını söyledi. Her iki kadın da bu ilişkinin cinsel bir ilişki olduğunu reddetti; ancak fiziksel olarak sevgi doluydu –Sylvie bunu Fransızcada "charnel" olarak adlandırdı ve çoğu bunu "şehvetli" ("carnal") olarak tercüme etmeyi seçti. Aynı zamanda, cinsel olmayan fiziksel sevgi biçimlerini kapsayan "somut" anlamına da gelebilir.

30 Ekim 1963'te *Koşulların Gücü*, yayımcıya gönderdikten yalnızca beş ay sonrasında Fransızca olarak yayımlandı.[58] Bu kitapta Beauvoir, mirasını bilinçli olarak değerlendirmeye devam etti, eserlerinin entelektüel olarak Sartre'dan beslendiği imalarını reddediyor ve kendi felsefi ilgilerine ve kavrayışlarına sahip çıkıyordu. Beauvoir, otobiyografinin bu cildinde *İkinci Cinsiyet*'in yayımlanmasından sonra kendine yaklaşımda yaşanan değişimi tartıştı: "*İkinci Cinsiyet* sonrasına kadar hiçbir zaman alay konusu edilmedim; ondan önce

56. ASD 135.
57. ASD 75.
58. SLBdB, "Chronologie", elyazmasının teslim tarihini 7 Mayıs 1963 olarak verir.

insanlar ya kayıtsızdı ya da bana karşı nazikti."[59] Özellikle bu kitabın *ad feminam* tepkiler uyandırdığını kendi gözüyle görebiliyordu ve okurlarının da görmesini istiyordu.

Koşulların Gücü'nde, *İkinci Cinsiyet* için "muhtemelen yazmış olduklarım arasında bana en büyük memnuniyeti getiren kitap" diye yazdı.[60] Geriye dönüp baktığında, elbette değiştireceği şeyler vardı. Ancak aldığı mektuplar ona kendinin, kadınların "kendilerinin ve durumlarının farkına varmalarına" yardımcı olduğunu gösterdi.[61] Şimdi elli beş yaşındaydı ve yaşamının ilham almak için başkalarının başvurduğu idealleştirilmiş bir örnek haline geldiğinin (bir model olduğunu iddia etmese de) farkındaydı. On iki yıl sonra bile, *İkinci Cinsiyet* için kendine teşekkür eden, ona kadınların kendilerini ezdiğini hissettikleri efsanelerin üstesinden gelmelerine yardım ettiğini anlatan mektuplar alıyordu. *İkinci Cinsiyet*'in yayımlanmasından sonraki on yıl içinde, diğer feministler Beauvoir'ın kendininkinden daha cesur olarak tanımladığı yapıtlar yayımladı. Bu yapıtların pek çoğu cinselliğe aşırı odaklanmıştı; "ama" demişti Beauvoir, "en azından şimdi kadınlar, kendilerini bakan-göz olarak, özne, bilinç, özgürlük olarak sunabiliyor."[62]

Yine de Beauvoir, *İkinci Cinsiyet*'te "'feminizm' tuzağına düşmekten kaçındığı" şeklindeki kafa karıştıran ünlü ifadeyi de bu kitapta yazmıştır.[63] Üç yıl öncesinde, 1960 tarihli bir röportajda, okurların partizan ya da erkek-karşıtı olmadığını bilmelerini istediğini; çünkü bu mercekten bakıldığında, bakış açısının zayıflayacağını açıkladı: "Bilinmesini isterim ki *İkinci Cinsiyet*'i yazan kadın bunu, onu üzen [...] bir yaşamın intikamını almak için [...] yapmadı. Eğer biri bu kitabı bu şekilde yorumlarsa, o kişi [...] kitabı geri çevirir."[64]

Bu noktada, *Koşulların Gücü*'nün son sözünde Beauvoir, Sartre'la ilişkisinin yaşamının "tek kuşku götürmez başarısı" olduğunu yazdı. Son söz okurların kafasını karıştırdı: Sartre'la olan başarısı konusunda ısrar ederek başlıyor, ikisinin birbirinin sohbetine duydukları

59. FC 199.
60. FC 202.
61. FC 202.
62. FC 203.
63. FC 202.
64. Simone de Beauvoir, "Une interview de Simone de Beauvoir par Madeleine Chapsal", *Lesécrivains en personne* (Paris: Julliard, 1960, s. 17-37), yeniden basımı *Lesécrits de Simone de Beauvoir*, Der. Claude Francis ve Fernand Gontier, Paris: Gallimard, 1979, s. 396.

bitmeyen ilgilerini göklere çıkarıyordu. Ancak merak uyandırıcı bir sözle sona eriyordu: "Sözler tümüyle tutuldu. Yine de, dönüp o genç ve saf kıza kuşkulu bir bakışla baktığımda, ne kadar çok kandırıldığımı şaşkınlıkla fark ediyorum."[65]

Bu ne anlama geliyordu? Eleştirmenler tahminlerde bulundu: "la grande Sartreuse"* Sartre'la olan "yüzyılın aşkı"ndan pişmanlık mı duyuyordu? "Hürmetkâr kız evlat", ateist olduğu için pişman mı olmuştu? *Liberté, egalité, fraternité*** savunucusu olduğunu iddia eden –ama söz konusu Cezayirlilerse onlar için özgürlük, eşitlik ve kardeşlik savunucusu olmayan– bir Fransa'nın muğlak konuşmalarından hayal kırıklığına mı uğramıştı?

Okurlar da ona şok içinde yazdı: Yaşamlarında bir umut ışığı olmuştu; bu tür başarılarla, böyle âşıklarla, böyle bir yaşamla nasıl kendini aldatılmış hissedebilirdi? Françoise d'Eaubonne, o zamanlar Beauvoir'ın "kandırıldım" ifadesinden daha çok tartışılan bir cümle olmadığını yazdı, de Gaulle'ün en ünlü sözleri bile bu cümleye hiçbir şekilde rakip olamazdı: İnsanların, "terimin tam anlamını bilmek, bunun yazara ait bir alaycılık mı yoksa gerçek bir hayal kırıklığının dramı mı olduğunu anlamak için gidip sözlüğe tekrar baktıklarını" hatırlıyordu.[66]

Beauvoir bunun, kitabı bitirmenin kışkırtıcı bir yolu olduğunu biliyordu. Sylvie Le Bon de Beauvoir, bu kelimelerin neden olduğu "yanlış anlaşılmanın" "kısmen kasıtlı" olduğunu ve "tam da edebiyatın doğasıyla ilgili olduğunu" söyledi.[67] Madeleine Gobeil' 1964'teki bir röportajda (1965'te *The Paris Review*'de yayımlandı) Beauvoir'a otobiyografi projesi ve onu yazar olarak bir mesleği sürdürmeye iten şeyin ne olduğu soruldu. Yanıtı şuydu: Kitaplarının "okurları harekete geçirmesini" istiyordu. Okurlarının hayal güçlerinde yaşamdaki olasılıklarını dönüştürecek yolları göstererek, onlara hitap eden karakterler yazmak istemişti –*Küçük Kadınlar*'daki Jo March ve *Floss Nehrindeki Değirmen*'deki Maggie Tulliver'ın kendine gösterdiği yollar gibi.[68]

---

65. FC 674.

* Büyük Sartröz. (ç.n.)

** Özgürlük, eşitlik, kardeşlik. (ç.n.)

66. Françoise d'Eaubonne, *Une femme nommée Castor*, Paris: Harmattan, 2008, s. 253. "J'ai ét éflouée" üzerine ayrıca bkz. MPII 1017 ve sonraki sayfalar.

67. SLBdB, "Chronologie", MPII, xxvi.

68. SdB, Madeleine Gobeil'le röportajında, "The Art of Fiction No. 35", *Paris Review* 34 (Bahar-Yaz 1965). Tarihle ilgili ayrıca bkz. SLBdB "Chronologie", MPII, xxviii.

Okurlarını etkile*mişti*; ancak çoğu bundan hoşlanmamıştı. Beauvoir'ın "kandırıldığına" ilişkin iddiasını okuduktan sonra, bazıları ona moral vermek için yazmıştı, "kendinize haksızlık yapıyorsunuz; çünkü deneyiminizin hiçbir şey üretmediği doğru değil": "milyonlarca kadının kalbindeki parlak bir umut ışığı" yakmışken bunu nasıl düşünebilirdi?[69] Kadın efsaneleriyle, yalnızca kendi de bir efsane olsun diye mi savaşmıştı?

Beauvoir, Bost ile Lanzmann'ın yaşamındaki rollerini küçümsemişti. Sartre'ın yaşamında ciddi bir aşk ilişkisi gibi görünen şeyi, sevgilisi Sovyet olduğu için, öyküsünün gelişmesinden çıkarmıştı. Açık ki, mahremiyet endişeleri ikisini de etkilemişti. Fakat Beauvoir'ın durumunda, yaş onu cinsel ilişki yokluğuna mahkûm ediyor gibi görünmeye başlamıştı; Sartre'ın durumunda yaş bunu yapmamıştı.

Beauvoir, insanların Sartre'la olan ilişkisinden etkilendiğini biliyordu: Bu ilginç bir öyküydü. Ama neden kadın olmanın, yaşamın farklı zamanlarında farklı şeylere değer vermeyi içerebileceğini, birden fazla ciltte, göstermeyelim? Ya da geçmişe baktığınızda kendi durumunuzu farklı anlayabileceğinizi? Ya da aslında, birçok kişinin sessiz bıraktığı bir şeyi seslendirme cesaretine sahip olmanın, sizi sesinizin duyulmasını istemeyenlerin saldırısına maruz bırakabileceğini?

Koşulların Gücü'nde Beauvoir'ın Nelson Algren'e ve genç benliğinin çok kolayca çözüleceğini düşünüğü bir sorunu fark ettiği için "anlaşmanın" zorluklarına döndüğü bir pasaj vardır: "Sadakat ve özgürlük arasında herhangi bir olası uzlaşma var mıdır? Ve eğer varsa, bedeli ne?"[70]

> Sık sık öğütlenen, nadiren uygulanan, tam sadakat genellikle; bunu kendilerine bir sakatlık olarak empoze edenler tarafından deneyimlenir [...]. Geleneksel olarak evlilik, erkeğe karşılıklılık olmaksızın birkaç "ek maceraya" izin verirdi; bugünlerde pek çok kadın, haklarının ve mutlulukları için gerekli koşulların farkına varmıştır: Eğer kendi yaşamlarında erkek sadakatsizliğini telafi edecek hiçbir şey yoksa, kadınlar kıskançlık ve can sıkıntısına yenik düşecektir.

Geriye dönüp baktığında Beauvoir okurlarına, o ve Sartre'ın yaklaşımlarının birçok riski olduğunu söyledi. Bir partner eski

69. 29 Ekim 1964 tarihli mektup, aktaran Rouch, "Vous êtes descendue d'un piédestal", s. 81.
70. FC 133.

partneriyle yeni bir bağ kurmayı tercih etmeye başlayabilir, bu da diğerinin ihanete uğramış hissetmesine yol açabilir; "iki özgür kişinin yerine, bir kurban ve bir işkenceci karşı karşıya gelebilir" Beauvoir'ın görüşüne göre bazı çiftler etkilenmiyordu. Ancak kendinin ve Sartre'ın "bilerek kaçındığı" bir soru vardı: Üçüncü kişi bizim anlaşmamız hakkında ne hisseder?" Bu noktada, diye yazdı Beauvoir:

> *Olgunluk Çağı*'ndaki kaçınılmaz bir ihtiyat, çizilen resmin tam doğruluğundan ödün verdi; çünkü Sartre'la anlaşmam otuz yıldan fazla bir süredir devam ediyor olsa da, bu sırada "ötekilerin" yaşadığı bazı kayıplar ve üzüntüler olmadı denemez. Sistemimizdeki bu kusur, şu anda ilişki kurduğum dönem esnasında belirgin bir keskinlikle kendini göstermişti.[71]

Bu cilt çıktığında, kötü eleştiriler ve oldukça kin dolu yorumlar aldı. İyi sattı. Ancak Beauvoir, medyanın ona davranış biçimine bir kez daha karşı çıktı. Ona "kayıtsız", "çaresiz" diyorlar;[72] dişil dünyanın "mutasyon"unun cisimleşmesi olduğunu söylüyorlardı. İlgi çekmeye çalışmakla, "şaşkınlığa uğratmak için keyfi bir şekilde, boşu boşuna her şeyi yapmakla", "olayları mesajı için gerekli olandan daha fazla" bozmakla suçlandı.[73]

Esprit'de yayımlanan, Francine Dumas tarafından yazılan inceleme yazısının başlığı "Trajik Bir Tepki" idi. Geleneksel inanç, annelik ve evlilik hayatlarını yaşamayı seçen kadınlar açısından, bu şeylerin yokluğunu Beauvoir'ın "iç titremesi"nden sorumlu tutmak haksızlık ve adaletsizlik olur:

> Çünkü onun [Beauvoir'ın] kaderinin büyüklüğü, tam da bu geleneksel arka planı kasten terk etmek (ki bu onun gözünde bedelsiz değildi) ve onu, sürekli değişen seçimlerin tehlikeli yoluyla değiştirme iradesidir. Bu halat o kadar serttir ki kırılabilir ve Simone de Beauvoir herhangi bir güvenlik ağını reddeder.[74]

Basında, bir makale Nelson Algren'in *Who Lost an American* kitabından parçaları, Algren'in Sartre ve Beauvoir'a kızmış gibi

71. FC 133-4.
72. Jacques Ehrmann, "The French Review", *The French Review* 37(6) 1964: 698-9, 699.
73. G. Ménie, "Le Prix d'une révolte", *Esprit* 326(3) 1964 (Mart): 488-96, 493.
74. Francine Dumas, "Une réponse tragique", *Esprit* 326(3) 1964 (*March*): 496-502.

görünmesi için seçerek tercüme etmişti: Beauvoir tüm mizahı, "küçük dostça sözcükleri" çıkarıp atmış olmalarına itiraz etti. Bu noktada o ve Algren hâlâ yazışıyordu, bu yüzden ona hayal kırıklığını ifade ederek şöyle yazdı: "Bu pis insanlar hiç ama hiçbir şey bilmiyor, özellikle de arkadaşlık ve aşk söz konusu olduğunda."[75]

1960'ların ortalarında, Beauvoir'ın otobiyografisinin ikinci ve üçüncü ciltleri Sartre-Beauvoir efsanesini güçlendirmişti. Onlara yakın olanlardan bazıları Beauvoir'ın kişisel olarak gizli bir amacı olduğunu düşünüyordu: Onların kamuoyundaki imajının kontrolünü kendi eline geçirmek. Sartre, Beauvoir'ın kendini betimleme biçiminden memnundu ama Sartre'ın diğer kadınları, tedirginliğe –ya da daha kötü duygulara– kapılmıştı. Wanda, Beauvoir'ın anılarından nefret etmişti; betimledikleri Sartre-Beauvoir'ın gerçekliğe pek benzemeyen hayali bir ideal olduğunu düşünüyordu. Ama aynı zamanda onu Sartre'la ilgili olarak meraklandırıyordu: Sartre bunca yıldan sonra Wanda'nın karşısında hâlâ Beauvoir'a romantik olarak yakın olduğunu inkâr ediyordu.

Daha sonraki yaşamında Sartre, aynı anda birden fazla ilişki kurmaya devam etti ve doğruyu söylemeyi herkesin hak ettiği bir şey olarak gören bakış açısına dönmedi. Beauvoir aksine, Sartre'la olan ilişkisi ve başkalarına açık olduğu koşullar konusunda açık sözlüydü –ki bu daha dürüsttü; ancak zorunlu olarak daha az incitici değildi.

Koşulların Gücü 1965 Bahar'ında Amerika'da yayımlandı, bu da Beauvoir'ın Algren'le dostluğunu aniden durma noktasına getirdi. *Mandarinler*'de Beauvoir zaten onların romantizmi hakkında kurgusal bir açıklama yapmıştı; ancak *Koşulların Gücü*'nde yazdıkları Algren'in öfkesini kışkırttı. *Newsweek* için anıdaki anlatımın doğruluğu kendine sorulduğunda, "Madam Geveze"nin orta yaşlı bir kız kurusunun fantezisini yazdığını söyledi.[76] Kitabı iki dergide –*Ramparts* ve *Harper's*– alay ve kinle inceledi. Ertesi yaz *Zeitgeist*'ta Beauvoir'a adanmış bir şiir yayımladı: Konusu, küflü bir bodruma sürmek istediği bir boşboğazdı. Beauvoir, Kasım ve Aralık 1964'te *Harper's*'da *Koşulların Gücü*'nden "A Question of Fidelity" ve "An American Rendezvous" başlıklı iki parça yayımlamıştı. Mayıs ayındaki karşı-yanıtında Algren şöyle yazdı:

75. SdB'dan NA'e, Aralık 1963, TALA 556.
76. Nelson Algren, "I ain't Abelard", *Newsweek*, 28 Aralık 1964, 58-9.

> Aşkı olumsal olarak deneyimleyebilen herhangi biri, kısa zaman önce aklını oynatmıştır. Aşk nasıl *olumsal* olabilir? *Neye* göre olumsaldır? Bu kadın, sanki erkeğin temel ilişkisini –erkek ve kadının fiziksel sevgisini– sürdürme kapasitesi bir sakatlıkmış gibi konuşuyor; bu arada özgürlük, "tüm sapmalar boyunca belirli bir sadakat sağlamak"tan oluşuyor! Kastettiği şey, tabii ki, onun felsefi jargonundan sıyrıldığı zaman, onun ve Sartre'ın, arkasında kendi kadınlığını aramaya devam edebileceği bir küçük burjuva saygınlığı görünüşü yaratmış olmalarıdır. *O* [*Sartre*] şehirden ayrıldığı zaman [Sartre'ın] aklından geçenlerin ne olduğuna ilişkin en ufak bir fikrim yok.[77]

Beauvoir, Algren'e elimizde kalan son mektubunu 1964 Kasım'ında yazdı. Onu 1965'te ziyaret etmeyi umuyordu; ancak Amerika'ya yolculuğu Vietnam Savaşı nedeniyle iptal edilmişti. Bununla birlikte, Algren'in *Koşulların Gücü*'nün yayımlanmasına tepkisinden sonra samimiyetlerinden herhangi bir şeyin kurtarılabilir olup olmadığı belirsizdir.[78] Algren, 1981'de Amerikan Sanat ve Edebiyat Akademisi'ne seçilecekti. Ödülle ilgili bir röportajda, bir gazeteci ona Beauvoir'ı sordu; ve Algren'in hâlâ taze olan bir duyguyla karşılık verdiğini anlattı. Kalp sorunları yaşadığı için görüşmeci sohbeti başka bir yöne çevirdi. Ertesi gün Algren, kulübesinde kutlama yapmak için bir parti veriyordu. Ama ilk konuk geldiğinde Algren'i ölmüş olarak buldu.

Beauvoir'ın Algren'e yazdığı mektuplar 1997'de yayımlandığında, anılarının doğruluğu hakkında bir kargaşaya neden oldu. Uzun yazışmaları, gizli olmasına rağmen Beauvoir'ın ona olan tutkusunun derin olduğunu ortaya çıkarmıştı. Anılar, Sartre-Beauvoir mitini güçlendirmeyi başarmıştı; ama kamuoyunu olağanüstü bir şekilde yanlış bilgilendirmişti. Şimdi Algren, yaşamının en ateşli aşkı gibi görünüyordu; hatta bazıları onu Sartre'la ilişkisi konusunda kendini aldatmakla suçladı.[79] Beauvoir'la Algren'in ilişkileri de fantastik, edebi bir ölüm sonrası hayata sahip olacaktı: Kurt Vonnegut, *Fates Worse than Death*'te Algren üzerine uzun bir bölüm yazdı; burada, "Bayan de Beauvoir", Algren'in "ilk orgazma ulaşmasına yardım ettiği" Madam Laklak olarak ortaya çıkıyordu.[80]

77. Nelson Algren, "The Question of Simone de Beauvoir", *Harper's*, Mayıs 1965, 136.
78. Bkz. not TALA 559.
79. http://www.lepoint.fr/actualites-litterature/2007-01-18/simone-de-beauvoirces-lettres-qui-ebranlent-un-mythe/1038/0 /45316
80. Kurt Vonnegut, *Fates Worse than Death: An Autobiographical Collage of the 1980s*, New York: 2013, 60. Vonnegut'ın iddiası Bair'ın Beauvoir biyografisine dayanmaktadır.

Koşulların Gücü'nün Amerika'da yayımlanmasından bir yıl önce Beauvoir, *The Sexually Responsive Woman*'a çok kısa bir önsöz yazdı; bu kitap yanlış anlaşılan başka bir fenomen üzerine bir çalışmaydı: Kadın cinselliği. "Diğer pek çok alanda olduğu gibi bu alanda da" diye yazıyordu Beauvoir, "erkek önyargısı, kadınları bir bağımlılık durumunda tutmakta ısrar ediyor. Bunun aksine, bu yazarlar kadınlara erkeklerinkiyle aynı derecede olan –hem fizyolojik hem de psikolojik– özerklik veriyor." Bu inceleme aynı zamanda hem komik hem de dokunaklıydı: Beauvoir, Drs Phyllis ve Eberhard Kronhausen'in iddialarının hepsi konusunda "kesin bir yargıya varmaya yetkili olmadığını" ama "sürükleyici ve büyüleyici bir okuma" olduğunu söyledi.[81]

Koşulların Gücü'ne verilen tepkilerde, diğer alanlarda olduğu gibi Beauvoir'ın mizah duygusu taşımamakla suçlanması ilginçtir.[82] Feministler genellikle oyunbozan olmakla suçlanır ve Beauvoir'ın yaşamındaki pek çok olay, şu anda iyi belgelenmiş olan bu dinamiği göstermektedir: Beauvoir mutsuzluğunu ifade ettiğinde, sanki söz konusu mesele *mutsuzluğunun ne hakkında olduğu* değil, *onun mutsuzluğu*ymuş gibi tartışılıyordu.[83] On yıllardır Beauvoir, toplumun kadınlara, Yahudiler'e ve Cezayirliler'e kötü davranma biçimlerinden mutsuzdu –neden yalnızca aydınlatmıyordu ki? Ve şimdi, toplumun yaşlılara kötü muamele etme şeklinden gittikçe daha fazla mutsuz oluyordu. Karanlık durumları aydınlatmak yeterli değildi –önemli olan, bu durumların kendilerini daha az karanlık hale getirmekti.

Mayıs 1964'te *Sessiz Bir Ölüm*'ü bitirdikten sonra, otobiyografiden uzaklaşıp yeniden bir roman yazmaya karar verdi. Bu kez kadın olmaları –yaşlanan kadınlar olmaları– dışında neredeyse her bakımdan kendine benzemeyen kahramanlar hakkında yazacaktı.[84] 1960'lar boyunca Beauvoir –ister akademik çalışmalar ister "What Love Is – And Isn't" gibi dergi makaleleri olsun– kadınların durumunu iyileştireceğini düşündüğü projeleri desteklemek için yazılarını kullanmaya devam etti. Sevginin yalnızca "açıkça ya da gizlice değişmek isteyenlere göründüğünü" yazdı. "Çünkü o zaman

81. "Preface to *The Sexually Responsive Woman*", İngilizcede ilk kez 1964'te yayımlandı; Fransızca bir versiyonu günümüze kalmamıştır; FW 97.
82. Bkz. Jean-Louis Jeannelle ve Eliane Lecarme-Tabone, "Introduction", MPI xliv.
83. Sara Ahmed, "Feminist Killjoys (and Other Wilful Subjects)", *Scholar and Feminist Online* 8(3), Yaz 2010: 4.
84. SLBdB "Chronologie", MPII, xxvi.

sevgiyi ve sevginin ne getireceğini tahmin edersiniz: Başka bir kişi aracılığıyla, yeni bir dünya açığa çıkar ve size verilir."[85]

1965 gelirken Sartre altmışıncı doğum gününe yaklaşıyordu, bu yüzden geleceği kısalan çocuksuz bir adam olarak bir mirasçıya ve edebi bir yöneticiye ihtiyacı olduğuna karar verdi. Neredeyse kendi kadar yaşlı olduğu için Beauvoir'a bu görevi vermenin bir anlamı olmadığını düşündü. Böylece Sartre, 18 Mart 1965'te yasal olarak Arlette Elkaim'i otuz yaşına bastığı yıl evlat edindi. Tanıklar, Simone de Beauvoir ve Sylvie Le Bon'du. *France Soir*'da haber yapıldı ama arkadaşlarının çoğunun önceden bilgileri yoktu –Wanda, Evelyne ve Michelle küplere binmişti.

Şubat 1965'te Kuzey Vietnam'ın ABD tarafından bombalanmasından sonra Beauvoir, Cornell Üniversitesi'nden aldığı konuşma davetini reddetti. Yaşlanma üzerine, yazma üzerine, edebiyat üzerine, otobiyografi üzerine röportajlar verdi. Sartre da Beauvoir hakkında röportaj yaptı: Temmuz 1965'te Amerikan *Vogue* dergisi "Sartre, Beauvoir'dan Bahsediyor" başlıklı Sartre'la yapılmış bir röportaj yayımladı. Sartre onun "çok iyi bir yazar" olduğunu düşünüyordu:

> O, özellikle *Mandarinler*'den beri kendini gösteren bir şeyi başardı. Anılarında ve yazdığı en iyi şey olduğunu düşündüğüm *Sessiz Bir Ölüm* kitabında bu açıkça görülüyor. Başardığı şey halkla dolaysız iletişim kurmaktı. Şöyle söyleyelim: Onunla benim aramda bir fark var. Ben duygusal olarak iletişim kurmuyorum, düşünen, tefekkür eden, benim karşımda özgür olan insanlarla iletişim kuruyorum. Bu iyi bir şey olabilir ya da olmayabilir. Ancak Simone de Beauvoir, duygusal olarak hemen iletişim kurar. İnsanlar, daima söylediklerinden dolayı onunla ilgilenir.[86]

1965–1966'da yazdığı *All Said and Done* için notlarında, Beauvoir, yaşamının yayımlanan "öyküsünün", yalnızca "sakatlanmış bir hakikati" ifade ettiğini çünkü eksiksiz olmadığını, "zaman, tam olarak geri kazanılmadığı için deforme olmuş bir hakikat" olduğunu yazdı. Ancak o "edebi bir hakikat" iletmişti.[87] Beauvoir, yaşamının, varoluşsal bir seçimi *yaşama*nın ne anlama geldiğinin bir örneği olduğunu düşünüyordu: Kim olması gerektiğine ilişkin yukarıdan gelen bir "buyruk", önceden belirlenmiş bir yol ya da

85. "What Love Is – And Isn't", *McCall's* 71, Ağustos 1965, 133. (FW içinde yeniden yayımlanmıştır.)
86. "Sartre Talks of Beauvoir", *Vogue*, Temmuz 1965, s. 73.
87. "Notes" autour de *Tout compte fait*, MPII 973.

aniden yönünü değiştiren Epikurosçu *clinamen* (sapma) yoktu. Bunun yerine, ayrıntıları tasarlanmamış bir oluş vardı –yaşamı boyunca sürdürdüğü ve bazen yol boyunca ikincil projelere ayrılan bir tasarıydı.[88]

Bazen geçmiş seçimlerin ağırlığı onun üstüne çöküyordu. Hâlâ "Lise"e (Nathalie Sorokine) karşı davranışından dolayı pişmanlık duyuyordu ve tasarılarının "donup kalmış" olması, "kaçınılması mümkün olmayan bir geçmiş"in ardında birikmesi nedeniyle "hapsolmuş" hissediyordu.[89] Ama öte yandan, kaçınılmaz geçmişi, olduğu gibi olma biçiminin bir parçasıydı ve kamusal bir figür olmak, yeni olanaklar –ve sorumluluklar– ortaya çıkarıyordu. Dünya hakkında yazdıklarını gönül rahatlığıyla yazamaz ve dünyayı daha iyi hale getirmek için *eyleyemezdi*. Bu yüzden, mektupları yanıtlamayı ve kampanyaları imzalamayı nasıl reddedebilirdi? Onun içinde bulunduğu durum, başkalarının yaşamını değiştirme gücüne sahipti: Bundan en iyi şekilde yararlanmak zorundaydı.

Ağustos 1965'te Sylvie ile Simone, Korsika'ya gitti. Bundan sonra Beauvoir ile Sartre, yıllık Roma dozlarını almaya gitti. Sartre trenle 12 Ekim'de Paris'e gitmek üzere İtalya'dan ayrıldı; Beauvoir arabayla geri döndü. Ayın 14'ünde akşam saat 19:00'da onun evinde buluşmayı planladılar. Ama o gün öğle vakti telefon çaldı; Beauvoir'ın Yonne'da trafik kazası geçirdiği ve Joigny'de hastaneye kaldırıldığı haberlerde çıkmıştı. Lanzmann ile Sartre hemen yola çıktı, yanında olmak için çok yüksek bir hızla gittiler. Dört kaburga kemiği kırılmıştı. Yüzü şişmiş, dikişler atılmıştı ve bir gözü morarmıştı. Beauvoir bir virajı çok hızlı almıştı.

Sartre gece yakındaki bir otelde kaldı ve ardından bir ambulansta Victor Schoelcher'e kadar ona eşlik etti. Onun dairesine girmesine yardım etti ve yürüyene kadar onunla birlikte kalacağını söyledi; o kadar çok acı çekiyordu ki üstünü çıkarmak bile çok zordu. Üç hafta boyunca yatağa bağlı kaldı ve bu süre boyunca Sartre, Lanzmann ve Sylvie Le Bon, bir hemşirenin günlük ziyaretlerinin de yardımıyla, ona baktı.

Beauvoir çok iyi bir iyileşme dönemi geçirdi; 1966 Haziran'ında Sartre ile Beauvoir SSCB'ye yine gitti ve Eylülde Tokyo'ya doğru yola çıktı, Japonya'ya hiç gitmemişti. Yapıtlarının orada okunduğunu biliyorlardı –Sartre'ın yapıtları için en iyi Pazarlardan biriydi ve

88. "Notes" autour de *Tout compte fait*, MPII 978.
89. "Notes" autour de *Tout compte fait*, MPII 997-8.

İkinci Cinsiyet daha yeni Japonca'ya çevrilmişti. Ancak uçaktan indiklerinde gazetecilerin kameralarının flaşlarından gözlerinin kamaşmasını beklemiyorlardı. Çevirmenleri, basından soru almaları için onları bir odaya götürdü; gençler, geçerken onlara dokunmaya çalışmıştı. Beauvoir, anılarında Sartre'ın bağlılıklarını ve derslerinin içeriğini ayrıntılı olarak anlatmadan kendinin Japon tarihi ve kültürü hakkında okuduklarını yazmıştı.[90] Ama Sartre'ın artı biri olarak orada değildi: "Günümüzde Kadının Durumu" üzerine üç konferans verdi. Bir kez daha bunu, kendini küçümsemekten mi, bir tür alçakgönüllülük geleneğinden mi yoksa yaşamını okurlarına çok uzak hale getirecek şekilde yazmamak için mi kitabına dahil etmediği belirsizdir.

Bu soru, yalnızca anılarının söylenmemiş olarak bıraktığı şey bilindiğinde daha da yoğunlaşır. 20 Eylül'deki konferansında feminizmin "modası geçmiş olmaktan çok uzak" olduğunu ve yalnızca kadınlar için değerli olmadığını söyledi: "Feminizm, erkekler ve kadınlar için ortak bir davadır ve erkekler ancak kadınlar daha adil ve daha iyi bir statüye sahip olduğu zaman, daha adil, daha iyi düzenlenmiş, daha düzgün bir dünyada yaşamaya başlayacak. Cinsiyetler arası eşitliğin sağlanması, her iki cinsiyetin de işidir."[91] Beauvoir, *İkinci Cinsiyet*'in modası geçmiş olacağına dair umudunu dile getirdi; çünkü kadınlar bir kez eşitliğe ulaştığında, *İkinci Cinsiyet*'in kadının yabancılaşmasına ilişkin çözümlemeleri gereksiz hale gelecekti. Beauvoir cinsel farklılığı ortadan kaldırmaksızın, kadın sömürüsünün ortadan kaldırılabileceğini düşünüyordu. Ama kendinin kültüründe ve diğer kültürlerde antifeminist bir "gerileme" olarak gördüğü şey onu endişelendiriyordu. Fransa'da kadınlar, esas görevlerinin bir eş ve anne –bir ev kadını– olmak olduğunu iddia ediyordu.

Beauvoir'ın endişesinin bir kısmı, özel yaşama "kapatılmış" kadınların güvencesiz bir şekilde, kadınları çaresiz ve yaşamlarını etrafında inşa ettikleri anlamdan yoksun bırakarak, onları herhangi bir zaman sevmeyi bırakabilecek birine ekonomik bağımlılık içinde yaşamalarıydı. Ama Beauvoir, bu tür bir yaşamın "sosyal yaşama gerçek katılım"dan "içinde yaşadığımız dünyayı inşa etmeye yardım etmek"ten "daha aşağı derece"de olduğunu düşündüğü gerçeği-

90. ASD 275.
91. "The Situation of Women Today", FW 145.

ni gizlemedi.[92] Kadınların ev hanımı olmaya doğru gerilemenin "kurban"ı olduğunu düşünüyordu. Bunun nedeni kadınların kısmen kendilerini diğer kadınlarla karşılaştırmaktan mustarip olmasıydı ve bir diğer nedeni çalışan kadınların eve geldiklerinde hâlâ ev kadını olmalarının beklenmesiydi. Sonuç, kadınların kararlarıyla ilgili suçluluk duymaları ve tükenmeleriydi: "Bir kadın, bir günde işe sekiz saat ayırıyor ve evinde beş ya da altı saat daha çalışıyorsa, haftanın sonunda kendini kesinlikle korkunç bir tükenmişlik durumunda bulur. Erkeğin kadına gerçekten yardım etmesi henüz alışılmış bir şey değildir."[93]

Beauvoir'ın iş gücünde daha fazla sayıda kadın gördüğü ülkelerde değerli bulduğu şey, onların "kendiyle-uyum" içinde olması, kendileriyle ilişkisiydi; Beauvoir bu kendini anlamanın, toplumsal yaşama katılımdan kaynaklandığını düşünüyordu. Her zaman bir benlik (*a self*) olmanın ne anlama geldiğiyle ilgilenmişti ve *İkinci Cinsiyet*'te kadınların karşılaştığı ortak bir zorluğu tanımlamıştı: Sevgililer ve anneler olarak, olmak istedikleri benlik ile daha geniş bir dünyada olmak istedikleri benlikler arasında parçalanmış, "bölünmüş özneler" olma olasılığı. Beauvoir'ın Japonya'daki ikinci dersi, "kadının durumunun bölünmüş karakteri"ne geri dönüyordu. Çalışan kadınlar da mutlu bir yaşam, aşk ve bir yuva istedikleri için, çoğu tutkularını feda etmeyi tercih ediyordu: "Kadın, profesyonel düzlemde kendini geri planda tutmayı tedbirlilik olarak görmektedir."[94]

Üç yıl sonra, 1969'da *İkinci Cinsiyet* Japonya'da yayımlandığında, en çok satanlar listesinde yer aldı. Tokyo'dan dönüş yolunda Beauvoir ile Sartre, Moskova'da durdu. Sartre'ın on birinci SSCB ziyaretiydi ama şimdi dönüş nedenini kaybettiğini anlamıştı: Lena Zonina'yla ilişkileri bitmişti.

Kasım 1966'da Beauvoir'ın kurguya dönüşü olan *Les Belles Images* (*Güzel Görüntüler*) yayımlandı. *La Cité*'deki bir inceleme yazısı, kitabı "tamamen varoluşçu ahlakın içine nüfuz ettiği çağdaş ahlak hakkında kısa bir roman" olarak betimledi; yine Beauvoir'ın Sartre'la aynı entelektüel kategoriye ait olduğu anlatısını destekliyor ve Beauvoir'ın kadın tasvirlerinin toplumun onlara davranışını sorgulama biçimlerinden hiç bahsetmiyordu. Bu inceleme küçümseyici

92. "The Situation of Women Today", FW 133, 134.
93. "The Situation of Women Today", FW 139.
94. "Women and Creativity", FW 158.

bir tonda, bunun başarısız bir hiciv; "haftalık dergilerde okuyabileceğiniz bir tür kolaj şeklinde sunulan tüm klişelerin" bir listesi olduğunu söylüyordu.[95] Ancak satışlar farklı bir öykü anlatıyordu: 120.000 kopya hızla satıldı.[96]

Beauvoir daha sonra kahramanı Laurence'ı "yaşamdan anoreksi noktasına ulaşacak düzeyde tiksinti duyuyor"[97] olarak tanımladı. Başarılı bir reklamcı, evli ve iki kız annesidir. Çocukları yatağa yatırmak ve akşamı başarılı mimar kocasıyla geçirmek için eve gelmeden önce, işte evlilik dışı seks yapmaktan hoşlanır. İçki içer ama yemek yemez.

Laurence'ın dengesi (eğer ona böyle denebilirse) çocuğunun soruları yüzünden bozulur –İnsanlar neden var? Neden bazıları mutsuz? Mutsuz olanlar için ne yaparsın?– ve bu sorular değer verdiği şeyleri düşünmesine neden olur. O şık sloganlar yazarak güzel görseller pazarlama işiyle uğraşıyordu; kendinin çok güzel bir resmini sunmak için gereken becerileri geliştirmişti. Ama güzel yaşamın –güzel arabaları, güzel evi, güzel kıyafetleri, güzel yemekleri, güzel tatilleriyle– görünümünü korumak, onu yerleşik düzenden hoşnutsuzluk duyacağı bir halde bırakıyordu. Laurence, 1945'te on yaşındaydı; Holokost'u hatırlayabiliyordu. Ve Cezayir konusunda neden bu kadar az üzüntü duyulduğunu merak etmeye, Amerika'daki sivil haklar protestocularının görüntülerinin TV ekranlarından kaybolur kaybolmaz unutulduğunu fark etmeye başlar.

Kitap, paranın insanı mutlu edip etmediğini açıkça sorarak kapitalizmi ve tüketim çılgınlığını eleştirir.[98] Bu kitap, örtük olarak, feminizmdeki ve kadınların durumlarındaki değişimlere ve parayla bağımsızlığın eşitlenmesine yanıt veriyor olarak kabul edilebilir. Ayrıca, Fransa'da önde gelen düşünürlerden biri olarak tanınmaya başlayan Michel Foucault'yu da hicveder. Beauvoir, 1966'da yaptığı bir röportajda Foucault'nun yapıtlarının ve *Tel Quel* dergisinin, "burjuva kültürü"ne "bahaneler" sağladığını iddia etti. *Güzel Görüntüler*'in mesajı, ilerlemenin "aynı anda hem maddi hem entelektüel hem de ahlaki olması gerektiği yoksa hiç ilerleme olmayacağı" şeklindeyken, Foucault'nun düşüncesi Beauvoir'ın görüşüne göre sosyal değişime bağlılıktan yoksundu.[99]

95. "Les Belles Images (par Simone de Beauvoir, *Gallimard*)", *La Cité*, Mayıs 1967, s. 14.
96. SLBdB, "Chronologie", MPII, xxxi.
97. ASD 144.
98. BI 151.
99. SdB, Jacqueline Piatier ile yapılan röportaj, *Le Monde*, 23 Aralık 1966.

Beauvoir'ın romanı, Laurence'ın çocukları üzerine düşünmesiyle son bulur: "Bir çocuğu büyütmek güzel bir görüntü yaratmak değildir." Beauvoir, *İkinci Cinsiyet*'te çocuk yetiştirmenin etik bir girişim, bir insan özgürlüğünün oluşturulması olduğunu söylemişti –ve bu, çok sık olarak, kadınlar ve çocuklar için, kayıtsızlığın öğrenilmesiydi. Romanın son sahnesinde Laurence aynaya baktı ve onun için her şeyin olup bittiğini düşündü. Çocuklarının kendi kaderleri olacaktı. Ama hangi kader?[100]

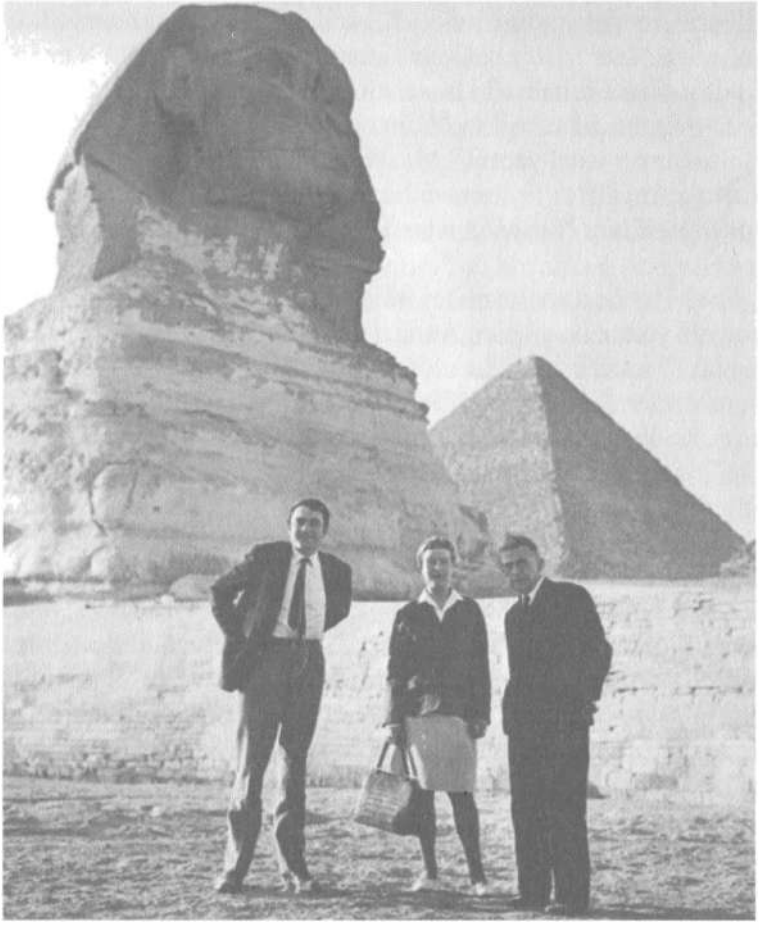
Sonraki Şubat Beauvoir, Sartre ve Lanzmann, Ortadoğu'ya, Mısır ve İsrail'e gitti. *Les Temps Modernes*, Arap-İsrail çatışmasıyla ilgili özel bir sayı yayımlıyordu. Mısır'da, *El Ahram* gazetesinin yöneticisi ve Mısır'ın ikinci Cumhurbaşkanı Gamal Abdel Nasser'ın arkadaşı olan Mohamed Hassanein Heikal tarafından karşılandılar. *El-Ahram*, Beauvoir'la "*İkinci Cinsiyet*'in Filozofu Kahire'de" başlıklı bir röportaj yaptı.[101] Mısır'dan sonra 10 Mart'ta Gazze'deki Filistin kamplarını ziyaret ettiler ve 11 Mart'ta Beauvoir, Kahire Üniversitesi'nde "Sosyalizm ve Feminizm" üzerine bir konuşma yaptı.

Arap-İsrail çatışması nedeniyle Mısır'dan İsrail'e doğrudan uçan havayolu yoktu; bu yüzden Atina üzerinden seyahat etmek zorunda kaldılar.[102] İsrail'e vardıklarında Jaffa, Tel Aviv'i ve bazı kibbutzları ziyaret ettiler. İki hafta kaldılar ve Beauvoir yine konferanslar verdi, bu kez Kudüs'teki İbrani Üniversitesi'nde "Çağdaş Dünyada Yazarın Rolü" üzerine. Beauvoir, bu toplumdaki kadınların statüsünden etkilenmişti ve gençlerin İsrailliler ve Filistinliler'in rakip iddiaları hakkında nasıl hissettiğini anlamak istiyordu. O Haziran ayında, Altı Gün Savaşı bölgelerin haritasını yeniden yaptı ve dünyadaki ve "aile"deki politik görüşleri ikiye böldü. Beauvoir, İsrail'i destekledi; Sartre, Filistin'i destekledi. Beauvoir'ın İsrail'e verdiği destek halk tarafından öğrenildiğinde, yapıtları Irak'ta –Altı Gün Savaşı'ndan iki gün önce– yasaklandı. Eve daha yakın hisseden Lanzmann, Sartre tarafından ihanete uğradığını hissetti. Sartre'ın 1940'larda anti-Semitizm üzerine kitabını okumuş ve onu oldukça ilham verici bulmuştu; o kitabın yazarı artık bir anti-Semit miydi?

Geçen ay Sartre ile Beauvoir, Russell Mahkemeleri'ne katılmıştı. İngiliz filozof Bertrand Russell –o zamanlar doksan dört

100. BI 183.
101. SLBdB, "Chronologie", MPII, xxxi.
102. ASD 414.

yaşındaydı– Amerikalılar'ın Vietnam'da yaptığı vahşetler hakkında kamuoyunu bilinçlendirmeyi ve kınamayı amaçlayan bir gruba liderlik ediyordu (Russell'ın yaşı onu onursal başkan yapmıştı; o İngiltere'de kaldı). Mayıs ayında grup, on günlük tartışma için Stockholm'de bir araya geldi; Kasım ayında Kopenhag'da yeniden toplandı.[103] Görgü tanıklarının raporlarını dinlediler; bu birkaç yorucu gün boyunca sürdü. "Aile"nin birçok üyesi oradaydı –Lanzmann, Bost (*Le Nouvel Observateur* için haber yapıyordu), Sylvie Le Bon ve Arlette Elkaïm.

Resim 11: *Claude Lanzmann, Simone de Beauvoir ve Jean-Paul Sartre, Gize'de*

103. Beauvoir'ın tartışması için bkz. ASD 369.

Güzel Görüntüler'den sonra Beauvoir, 1967'de *The Woman Destroyed* (*Yıkılmış Kadın*) ismiyle ortaya çıkan üç öyküden oluşan bir derleme üzerinde çalışmaya başladı. Uzun bir süre boyunca, o ve Hélène, Beauvoir tarafından yazılmış Hélène tarafından resimlenmiş bir şey üretmek istiyordu ve bu kitap bunun için mükemmeldi. Hélène, kitaba adını veren öykü için bazı gravürler yaptı ve onu tanıtmak için Beauvoir kitabın, *Elle*'de dizi halinde yayımlanmasını sağladı.[104] Bu öyle büyük bir fiyaskoyla sonuçlandı ki, bazıları Hélène'e neden kız kardeşinin en kötü kitabı için çizimler üretmeyi kabul ettiğini sordu.

Beauvoir'ın önceki romanları hem erkek hem de kadın kahramanları içeriyordu; ancak *Yıkılmış Kadın*'daki her kısa öykü yalnızca tek bir kadının bilinci –her durumda, yaşlanan bir kadının bilinci– açısından yazılmıştır, yalıtılmışlık ve başarısızlık temalarını işler. Beauvoir, bu çalışmasında "üç kadın varoluşunun önemli uğraklarını tasvir etmeye çalıştığını yazdı: Yaşlılıkla karşılaşma, yalnızlığın öfkesi ve bir aşk ilişkisinin acımasız sonu."[105]

İhtiyat Çağı, yetişkin bir oğlan annesi, evli bir yazarın kalp kırıklığını anlatır. Yaşlanıyor olduğunun şiddetli bir şekilde bilincindedir, tiksinti ve kabullenme karışımı bir duyguyla kendi bedenini deneyimler.[106] Çok yakın zamanda bir kitap yayımlamıştır ve asla önceki işlerinin zirvelerine ulaşamayacağından, artık söylemeye değer bir şeyi kalmadığından endişe etmektedir. Oğlu, hararetle karşı çıktığı bir seçim yapmıştır; bu yüzden onu isteklerine razı olmazsa, onunla bir daha asla konuşmamakla tehdit eder. Kocası, oğluyla konuşmaya devam ederek ona meydan okur, önceden yaralanmış olan evliliğe daha derin bir yabancılaşma oku saplamıştı: Kadın fiziksel yakınlığını kaybetmiş olmanın yasını tutuyordu. Bu öykü, bir tür uzlaşma içerir. Öykünün kahramanı ve kocası birlikte, azalan geleceklerini kabullenir, "kısa vadeli bir hayat" yaşamayı öğrenir.[107]

İkinci öykünün düzyazısı Beauvoir'ın yazmış olduğu hiçbir şeye benzememektedir –bu, deliliğin kenarında dolaşan bir bilinç akışıdır. Bu kahramanın çocuğu ondan alınmış, kahraman izole edilmiş ve toplumdan dışlanmıştır; siz düştüğünüzde insanların "alçak" olabilecekleri gerçeğinin çirkin bir aynasıdır.[108]

104. ASD 142.
105. "Preface to *Through Women's Eyes*", İng. Çev. Marybeth Timmermann, FW 253.
106. TWD 13.
107. TWD 70.
108. TWD 80.

Başlık öyküsü *Yıkılmış Kadın,* günlük şeklinde yazılmıştır; bir kadının depresyona girmesinin yıkıcı öyküsüdür. Monique'in evliliği dağılmaktadır ve umutsuzca onu yeniden canlandırmak ister. Mutlu bir şekilde yerine getirdiği "mesleği" bir eş ve anne olmaktır. Ancak çocukları yakın zamanda yetişkin olmuştur ve şimdi "biraz kendi için" yaşamak ister.[109] Adanmışlık ve fedakârlık –Beauvoir'ın öğrenci günlüğü temaları– onun için tatmin ediciydi ve özgür bir seçim olarak yaşanmıştı. Ama sonra kocası Maurice bir ilişki yaşamaya başlar. Ve onun sadakati olmadan birlikte inşa ettikleri yapı çöker, Monique felç edici bir kaygı ve kendinden kuşku duymanın altında ezilir.

Monique'in öyküsü, yargı ve ıstırap gibi tanıdık temaları gündeme getiriyor –kadınların "hiçbir şey yapmayıp" çocuklarla evde kaldıklarında karşılaştıkları yargı, bu fedakârlığı kabul eden bir eşle ortak bir projeye giriştikleri ve eşi daha genç bir fedakâr için ondan vazgeçtiği zaman çekilen ıstırap. Monique, kocasına meydan okur; ancak kocası "olay" çıkardığı için onu suçlar, Monique'in çektiği ıstırabın yanında esamesi bile okunmayacak rahatsız edici bir durum yarattığı için, onu suçlu hissettirmeye çalışır. Kocası ahlaki spot lambasının yönünü değiştirmeyi başarır; böylece kendi vicdanını aydınlatmak yerine Monique'in vicdanını kör eder. Monique birkaç kez dibe vurduğunu düşünür ama her seferinde mutsuzluğun daha da derinlerine gömülür.

Yıkılmış Kadın yayımlandığında sert eleştirilere yol açtı, Beauvoir'ın diğer kitaplarına verilen tepki ölçütlerine göre değerlendirildiğinde bile sertti. Edebiyat eleştirmeni Henri Clouard, Beauvoir'ın daha önce hiçbir zaman "yeteneğini moral bozucu propaganda hizmetinde bu denli çok kullanmadığını" yazdı. Bir kadının hissettiği bu sıkıntı, yaşamlarını erkekler etrafında kuran tüm kadınların başarısız olacağını mı öne sürüyordu? Clouard bir kez daha, "Beauvoir, halk için bir "ders" "yönetiyordu"[110]dedi. Peki Maurice'in karakterine, erkeğin bakış açısına ne diyordu?: "Yeterince geliştirilmemişti." Gerçekten, diye karşı çıktı Clouard, insan Beauvoir'ın sanatından daha fazla "zihin berraklığı", "daha fazla özgürlük" bekliyordu. "Gerçekten, onun [Beauvoir'ın] modası geçti; Madam de Beauvoir, sanki çağdaşlarımızın hâlâ buna ihtiyacı

109. TWD 107.
110. Henri Clouard, "La Revue littéraire", *Revue des deux mondes*, Mart 1968: 115-24, s. 118.

varmış gibi kadınların özgürleşmesi için yürüttüğü kampanyayı sürdürüyor."[111]

Beauvoir, tikel bir durumdan (ya da daha doğrusu, bu durumda, üç tikel kısa öyküden) bu kadar aceleyle evrensel bir sonuca kadar varmıyordu. Monique'in *durum*unu belirsizleştirmeye özen göstermişti: Yazar olarak amacı, kitabı bir dedektif öyküsü okurunun suçlunun kim ya da ne olduğunu araştırmaya davet edildiği bir evliliğin ölümü sonrasında yapılan bir soruşturma haline getirmekti. Ama Jacqueline Piatier *Le Monde*'da şöyle yazdı: "O [Beauvoir] ne derse desin, her yerde dersler var."[112] *All Said and Done*'da Beauvoir, bu kitabın okunma biçiminden yakınmıştı; her zamanki gibi, otobiyografi yazmakla, Simone ve Jean-Paul'ün seslerini sanki tüm insanlık adına konuşuyorlarmış gibi kitaba koymakla suçlanmıştı. Ona, Sartre'ın onu terk edip etmediğini soruyorlardı.[113] İronik bir şekilde, diğerleri bu kitabın "gerçek Simone de Beauvoir" olmadığına itirazını yaptı; çünkü kurgu, Beauvoir'ın yaşadığını düşündükleri dünyaya dayanmıyordu. Sartre neredeydi? Neden bu kitap, eşler ve annelerle ilgiliydi?

All Said and Done'da Beauvoir, kitabın neden bu kadar nefret uyandırdığını anlamadığını yazmıştır. Küçük görmeleri onu şaşırtmamıştı: Kitabı *Elle*'de dizi halinde yayımlamıştı; bu yüzden *Figaro littéraire* bunun tezgâhtar kızlar için bir roman olduğunu iddia etti. Ancak yaşadığı tepkiler zehirli, kişisel, cinsiyetçi ve yaş ayrımcısıydı:

> Rue de Rennes'de Simone de Beauvoir'ı bir an için gördüğümden beri, o makaleyi yazdığım için çok üzülüyorum: Yavaş hareket ediyordu, solgun ve bitkin görünüyordu. Yaşlılara acımak gerek. Bu arada Gallimard bu yüzden onun yazdıklarını yayımlamaya devam ediyor. Oh evet, Madam, yaşlanmak üzücü![114]

Beauvoir yaşlandığını biliyordu ve bundan hoşlanmadığını kabul edecek kadar dürüsttü. Ama ondan saklanmak için hiçbir neden göremiyordu. Bunun yerine, felsefi çözümlemesi yapılmamış ve politik eyleme ihtiyaç duyan bir konu olarak onunla doğrudan yüzleşti. Zaten birkaç yıldır yaşlılıkla ilgili kitabı hakkında düşünüyordu;

111. Clouard "La Revue littéraire", s. 118-9.
112. Jacqueline Piatier, "Le Démon du bien: 'La Femme rompue' de Simone de Beauvoir", *Le Monde*, 1968.
113. ASD 144.
114. ASD 143.

daha sonra ona *İkinci Cinsiyet*'in ikinci nüshası adını verecekti. Ancak hevesli bir şekilde araştırmasına başladığında ve yaşlılıkla ilgili kitapları aramaya başladığında, ne kadar az bulabildiğine şaşırmıştı. Bibliothèque Nationale'in katalog odasında Emerson ve Faguet'nin makalelerini keşfetti, ardından yavaşça bir bibliyografya derledi. Fransa'dan gerontoloji konulu dergiler okudu; Chicago'dan İngilizce devasa Amerikan ciltleri sipariş etti.[115] Eski meslektaşı Claude Lévi-Strauss, onun Collège de France'taki karşılaştırmalı antropoloji materyallerine erişimini sağladı; böylece çeşitli toplumlarda yaşlıların durumunu tartışan monografileri inceleyebildi.

Gün geçtikçe durmaksızın bu araştırma üzerine çalışıyordu. Mayıs 1968 Olayları –öğrenci protestoları ve Fransa'nın ekonomisinin durma noktasına getirecek büyüklükte genel grevlerle– gelişirken Sartre ile Beauvoir, *Le Monde*'da öğrencilerin davasını destekleyen kısa bir açıklama yaptı. Bu yılki politik çalkantılar, Sartre'ı entelektüellerin toplumda hangi rolü oynaması gerektiği konusunda yeniden düşünmeye yöneltti; gittikçe daha fazla Maoizmle ilgileniyordu.

Les Temps Modernes komitesi, artık iki haftada bir Beauvoir'ın dairesinde toplanıyordu. Çarşamba günleri saat 10:30'da geliyor ve işe koyuluyorlardı. Sylvie Le Bon, ekibin yeni bir üyesiydi; Bost ve Lanzmann da dahildi (Lanzmann, epik Yahudi soykırımı belgeseli *Shoah* üzerinde çalışmaya henüz başlamamıştı). Ancak Sartre gittikçe daha seyrek olarak geliyordu. *Les Temps Modernes* 1940'larda çığır açmıştı. Ama şimdi üstünde yerleşik bir kurumun tozu vardı.

Sartre, devrimci bir şeyin parçası olmak istiyordu ve Pierre Victor adında genç bir erkek de dahil olmak üzere bazı Maoistlerle dost oldu. Victor, Sartre'a Fransız Maoist gazete *La Cause du peuple*'ün editörlüğünü üstlenip üstlenmeyeceğini sordu; çünkü o eğer editör olursa gazete bu kadar çok hükümet sansürüyle karşılaşmayabilirdi. Nisan 1970'te, Sartre'ın adı baş editör olarak yazıyordu. O Haziran ayında o ve Beauvoir, Montparnasse sokaklarındaki gazetenin sayılarını dağıttı ve bunun için tutuklandı. Çabucak serbest bırakıldılar; ancak tutuklama Sartre'a çifte standartları ifade etmek ve gerçek basın özgürlüğünü talep etmek için bir platform sağladı.

Beauvoir, Sartre'ın son politik coşkusunu paylaşmıyordu. Aslında, politik anlamda son yıllardaki çatışmaları dramatik bir şekilde değişiyordu. Sartre'ın Maoizmi onu entelektüel ana akımdan dışlarken, Beauvoir'ın feminizmi ona uluslararası kadın hareketinde

115. ASD 147.

öncü bir rol verdi. Sadece 1969'da *İkinci Cinsiyet*'in karton kapaklı baskısı 750.000 kopya satmıştı.[116] 1970 yılına gelindiğinde *İkinci Cinsiyet* Kuzey Amerika'da bir "klasik" statüsü kazanmıştı; Kanadalı aktivist Shulamith Firestone, 1970 tarihli *The Dialectic of Sex* (*Cinselliğin Diyalektiği*) adlı kitabını Beauvoir'a adadı ve 1949'daki (Fransa'da *İkinci Cinsiyet*'in yayımlanmasından sonra) "skandal"ın ilginç bir şekilde tersine dönmesiyle Firestone ve diğer birçok feminist, Beauvoir'ın yapıtlarının yanı sıra yaşamını da takdir ettiklerini ifade etti: *Cinselliğin Diyalektiği*'ndeki ithaf şöyleydi: "Bütünlüğünü koruyan Simone de Beauvoir'a." 1971'de Elizabeth Janeway'in *Man's World, Woman's Place* kitabı, Beauvoir'ın "Öteki" olarak kadın teorisi ile alt grupların davranışları arasında bağlantılar kurdu. Fransa'da bile, 1971'de önde gelen bir kültür dergisi, ona Kafka'nın *Dava*'sı ve ilk (erkek) Kinsey Raporu'yla birlikte; zamanın en önemli kitaplarından biri olarak yer verdi.[117]

Önceki yıl içinde, Fransa'daki kadın kurtuluş hareketi siyasi ivme kazanmaktaydı. 1970 Bahar'ında Vincennes Üniversitesi'nde kadın gösterileri yapıldı. Ancak MLF'nin (Mouvement de Libération des Femmes) doğuşu, Ağustos tatillerinde terk edilmiş olan Paris'te olmuştu. Meçhul Askerin karısının anısını onurlandırmak için Zafer Takı'nın altına çiçeklerden bir çelenk yerleştirildi. Afişlerinde şunlar yazıyordu: "İki insandan biri kadındır"; "Meçhul askerden daha meçhul olan, onun karısıdır."

Ekim ayında, *Partizans*'ın özel bir baskısı "Kadınların Kurtuluşu, Birinci Yıl" başlığı altında yayımlandı.[118] Kısa bir süre sonra Beauvoir, bunu başlatan aktivistlerle bir araya geldi –yine de ne Beauvoir ne de onlar ilk hareketi yaptıklarını kabul etti.[119] Anne Zelinsky, Christine Delphy ve diğerleri kürtaja getirilen kısıtlamaları kaldırmak için ciddi bir kampanya başlatmak istiyordu. Doğum kontrolü Fransa'da 1967'de yasallaştırılmıştı ama kürtaj hâlâ yasa-dışıydı. Haftalık *Le Nouvel Observateur* gazetesi bir manifesto yayımlamayı kabul etti –ancak bazı ünlü isimlerin bu manifestoyu imzalamaları şartıyla. Simone de Beauvoir böyle ünlü bir ada sahipti ve onu, bu

116. ASD 490.
117. Bruno Vercier, "Les livres qui ont marqué la pensée de notre époque", *Réalités*, August 1971.
118. "Libération des femmes, année zéro", *Partisans* 54-55: 1970, Maspero.
119. Beauvoir onların kendinin yanına ASD'de geldiklerini iddia etti; Anne Zelinsky, Beauvoir'ın onların yanına geldiğini iddia etti ("Castor for ever", *Le cinquantenaire du "Deuxième Sexe"*, 310-13).

davaya vermeyi kabul etti. Onların da buluşmak için alana ihtiyacı vardı, bu yüzden Beauvoir onlara kendi dairesini teklif etti.

Sonrasındaki birkaç ayın Pazar günleri, bu kampanya Beauvoir'ın kanepelerinde düzenlendi. Bu bir zaferdi: 343 imza topladılar ve "343'ler Manifestosu" 5 Nisan 1971'de *Le Nouvel Observateur*'de yayımlandı. Mesajı basitti:

> Fransa'da her yıl bir milyon kadın kürtaj yaptırıyor. Tıp uzmanları tarafından yapıldığında bu prosedür son derece basit olmasına rağmen, kadınların mahkûm oldukları gizlilik nedeniyle bunu tehlikeli koşullar altında yaptırıyorlar. Bu milyonlarca kadın susturuluyor. Onlardan biri olduğumu beyan ediyorum. Kürtaj olduğumu beyan ediyorum.

İmzacıların her biri, kürtaj yaptırdığını söyledi (yine de Beauvoir'ın yaptırıp yaptırmadığında emin değiliz ve diğer birçok imza sahibi yaptırmamıştı) ve imzaladı; çünkü kadınların bunu, tamamen özgürce ve güvenli bir şekilde yapma hakkına sahip olmasını istiyordu.

Kürtaj kelimesi, daha önce Fransız radyolarında ya da televizyonlarında hiç telaffuz edilmemişti. Ama şimdi Colette Audry, Dominique Desanti, Marguerite Duras, Gisèle Halimi, Catherine Deneuve ve Jeanne Moreau hepsi de söylenemez olanı yaptığını iddia ediyordu. Beauvoir'a ek olarak, "aile"nin pek çok üyesi de imzaladı: Olga, Arlette, Michelle ve Hélène hepsi davayı destekledi. Şaşırtıcı olmayan bir şekilde, imzacılar "343 sürtük" diye aşağılandı.

15.
Yaşlılık Ortaya Çıktı

Sartre ile Beauvoir, 1970 yılının Eylül ayında Roma'dan döndüğünde Beauvoir, *Yaşlılık*'ın çıkmasını bekliyordu ve bundan sonra neyin gelmesi gerektiğini düşünüyordu. Sartre'ın sağlığı bir süredir onu endişelendirmemişti; ama Ekimde bir Cumartesi akşamı Sartre, Sylvie ile Beauvoir'ın evindeyken –Sartre Cumartesi gecelerini onlarla geçiriyordu– çok fazla votka içti ve sonra uyuyakaldı. Ertesi sabah kendi dairesine geri döndü. Ama Sylvie ile Beauvoir, onu Pazar öğle yemeğine götürdüğünde (La Coupole'de haftada bir yaptıkları bir buluşmaydı) Sartre mobilyalara çarpıyordu. O noktada içeceği çok az şey vardı; öyleyse neden iyi yürüyemiyordu?

Beauvoir evine döndüğünde kendini huzursuz hissetti: 1954'te Moskova'da yaşanan korkudan beri kötü bir şeyler olacağını sezdiği zamanlar olmuştu ve Sartre hâlâ günde iki paket Boyard içiyor ve çok içki içiyordu. Ertesi gün Sartre dengesini sağlamış gibiydi ve doktorunu görmeye gitti, o da testler istedi. Ensefalogram normale dönmüştü. Ancak baş dönmesi için ilaç kullanıyordu, bunlar onu sersemletiyordu ve yan etkileri uykululuktu. Beauvoir en kötüsünden korkmamaya çalıştı ama bu ya en kötüsüyse ne olacak?

1963'te *Koşulların Gücü* yayımlandığında, Beauvoir elli beş yaşındaydı ve yaşlılıktan duyduğu rahatsızlığı sansürlememesi birçok okurun zoruna gitmişti. Beauvoir bunun nedenini anladığını düşünüyordu: İnsanlar, onu bir imgeye dönüştürmüştü; çünkü hayal güçlerindeki Simone de Beauvoir'la özdeşleşmek istiyordu; o ölümlülükten endişe duymayan, düşüşten rahatsız olmayan bir semboldü. Yaşlanma ve ölüm gerçeğiyle yüzleşmemeyi tercih ettiler; Beauvoir bundan korktuğunu kabul etmeye nasıl cüret ederdi?[1]

1. ASD 131.

Resim 12: Beauvoir, Sylvie Le Bon ve Sartre'la Piazza Navonna'da, Roma, Ağustos 1970.

Beauvoir bir kadın olarak "Öteki" olduğunu hissetmişti; bu da *İkinci Cinsiyet*'teki çözümlemesine katkıda bulunmuştu. Ancak 1960'larda başka bir şekilde "Öteki" olduğunu hissetmeye başladı: Kendini yaşlı hissetmeye başlamıştı. Bir kez daha kendi deneyimi, başkalarının deneyimlerini merak etmesine neden oluyordu. Ama yaşlanma ve yaşlılık hakkında konuşmak tabuydu. Romancı André Gide de bu soruyu merak etmiş ve (karakteri La Pérouse aracılığıyla) kitapların yaşlılar hakkında söyleyecek neden bu kadar az şeyi olduğunu sormuştu. Yanıtı şuydu: "Böyledir; çünkü yaşlılar artık kitap yazamaz ve insan gençken yaşlılığı dert etmez."[2]

Bu yüzden Beauvoir, yapabiliyorken bunu dert etmeye karar verdi. 1967'nin ortasında bu soru üzerinde çalışmaya başladı ve okumak için Bibliothèque Nationale'e geri döndü. Kitabın ilk yarısı için biyolojik, etnolojik ve tarihi açıklamalar okudu ve ikinci yarısında –tıpkı *İkinci Cinsiyet*'te yaptığı gibi– yaşanmış deneyimi hesaba katmak istedi. Huzurevlerine gitti, yaşları ilerlemiş insanların yazdığı anıları okudu ve her zamanki gibi edebiyat okudu. Kitap bittiğinde Louis Aragon, Samuel Beckett, Charles Baudelaire, Buddha, Chateaubriand, Konfüçyüs, Winston Churchill, Dickens,

2. Gide'in yaşlı karakteri, la Pérouse'den: aktarıldığı yer OA 237.

Diderot, Dostoevksy, Marguerite Durand, Ralph Waldo Emerson, Erasmus, James Fraser, Judith Gautier, Gide, Madam de Grafigny, Hegel, Kant, Madam de Maintenon, Nietzsche, Proust, George Sand, Schopenhauer, Madam de Sévigné, George Bernard Shaw, Valéry, Voltaire –ve Virginia Woolf– dahil Alain'in felsefesinden Sophia Tolstoy'un günlüklerine kadar çeşitli kaynaklardan yararlanmıştı.

Virgina Woolf, elli sekiz yaşındayken günlüğüne şunları yazdı:

> Yaşlılığın zorluğundan nefret ediyorum. Geldiğini hissediyorum. Çatırdıyorum. Ben yaşama küskün hissediyorum.
>
> Ayak çiye daha az hızlı basar
> Kalp yeni duyguları daha az hisseder
> Kırılmış umut daha az hızlı uyanır yeniden
>
> Az önce Matthew Arnold'u açtım ve bu satırları kopyaladım.[3]

Yaşlılık'ta Beauvoir, her yaşlanmanın eşit derecede zor, çatırtılı ya da acı olmadığını, çünkü "yaşlılığın" tek bir evrensel deneyime işaret etmediğini iddia etmiştir. Bir kadın olmak gibi, yaşlanmak da söz konusu bireyin fiziksel, psikolojik, ekonomik, tarihsel, sosyal, kültürel, coğrafi ve aile bağlamına bağlı olarak büyük ölçüde değişir. Yaşlanma *durum*u, yaşlanma deneyimini önemli ölçüde etkiler.

Kadın olmak ya da hamile olmak gibi, yaşlılığın da belirgin bir biyolojik bileşeni vardır. Ancak Beauvoir, bunun aynı zamanda kültürel bir fenomen olduğunu savundu. Toplumun yaşı göz ardı etme biçimi karşısında Beauvoir şaşırmıştı. "Kadınlar söz konusu olduğunda, türlerin yalnızca yarısının cinsiyetçilik tarafından atandığı ikincil konumda yaşamaları gerekir" demişti. Ama yaş herkesi etkileyen bir kaderdir, uzun bir yaşam sürdükleri sürece. Biyolojik bir gerçek olarak yaş –yaşamları yeterince uzun olanlar için– evrensel bir insan kaderidir. Ama marjinalleştirme ve yalnızlık olarak yaş evrensel bir insan kaderi değildir.

İkinci Cinsiyet'te olduğu gibi, iddiasını ortaya koymak için gerçek, yaşanmış deneyimden doğan felsefeyi kullandı. Beauvoir ayrıca, yaş ayrımcılığının ve cinsiyetçiliğin nasıl sıklıkla ortaklaşa çalıştığını gösterdi. Her iki cinsiyetten de yaşlılar, genellikle yeni tasarılardan ve olanaklardan menedilmiştir. Ama erkekler için yaş, erotik olasılıkları üzerinde aynı azaltıcı etkiye sahip gibi görünmemektedir.

3. Woolf, 29 Aralık 1940, aktarıldığı yer OA 514.

Beauvoir'ın bu çalışmadaki çözümlemesi, ekonomik kıtlığa ilk kitapta olduğundan çok daha fazla odaklanması açısından *İkinci Cinsiyet*'ten farklılaşıyordu. Beauvoir, "hem çocukların hem de yaşlı erkeklerin yaşlarına göre olağanüstü olduğunu söylemesi şans eseri değildir" der: "Olağanüstülük, ya henüz insan olmamışken ya da artık insan değilken, insan gibi davranmalarında yatıyor." Bununla birlikte, çocuk geleceği temsil ederken, yaşlı kişi "cezası ertelenmiş bir cesetten başka bir şey değildir."[4]

Dışarıdan bu şekilde görüldüğü zaman, yaşlanmanın içeriden hapsedilme gibi hissedilmesi pek şaşırtıcı değildir. Beauvoir, okura zaman geçtikçe oluş deneyiminin nasıl değiştiğini göstermek istedi. Beauvoir, "geçmiş, yaşla birlikte 'daha ağır' hale gelir; geçmiş seçimlerden kurtulmak ve yeni tasarılar yapmak daha zor olur. Gençlikte hayallerle ve olasılıklarla doluyuzdur; yaşla birlikte, düşlediğimiz bazı hayallerin 'gerçekleştirilmiş hayal olmaktan sonsuz derecede uzak' olduğunu anlarız.[5] Ama aynı zamanda yaşama anlam veren şeyin –acı-tatlı bir sonu olsa bile– 'karşılıklı ilişkiler' olduğunu fark ederiz[6]" diyordu.

Yaşlılık 1970 yılının Ocak ayında yayımlandı ve en çok satanlar listesinde hızla yukarı çıktı. Beauvoir, bir kez daha, "yaşlılığın" yol açabileceği çok çeşitli deneyimlerden yararlanarak bir tabuyu çözmeye çalışmıştı. Yazarlık mesleğinde yaşlanmayı deneyimlemiş ve bu konuda düşünmüş olan insanlara atıfta bulundu, bu da araştırmasının çoğunlukla ayrıcalıklı insanların yaşlanma deneyimlerine dayandığı anlamına geliyordu. Ama Beauvoir edebi kaynaklara yer vermekte haklı olduğunu düşünüyordu; çünkü bu, sosyal ve politik bir kategori olarak, yaşa ilişkin onun yaptığı tartışmalarda öznel deneyimin rolünü vurgulamasını sağladı. Yaş, dışarıdan bakıldığında böyle bir kategoridir. Ama yaşlılık *içeriden*, daha iyi ya da daha kötü hale getirilebilecek durumların içinde yaşanmalıdır.

Beauvoir yine, orijinal olmamakla, "ikinci el" bir kitap, yeni hiçbir şey söylemeyen bir "derleme"[7] yazmakla "yaşlı bireye ilişkin, Sartre'ın varoluşçuluğunun ilkelerine dayanan tamamen karmaşık

4. OA 244.
5. OA 410.
6. OA 547.
7. Revue des livres, *Vie Sociale*, March 1970, s. 157-160. http://gallica.bnf.fr/ark:/12148/bpt6k62832097/f34.item.r=beauvoir.

bir felsefe kurmaya yönelik gösterişli bir girişim"le suçlandı.[8] Bir eleştirmen şunu iddia edecek kadar ileri gitti: "Beauvoir'ın ince ya da özgün bir zihni yoktur [...] Görünüşe göre tüm kütüphaneleri yalayıp yutmuş; ancak onları tam olarak sindirmemiş. [...] Özellikle üç insanın (Marx, Freud ve Sartre) çalışmalarını eleştirel olmayan bir şekilde yutmuş."[9]

Aslında Beauvoir 1940'lardan beri bu üç kişinin de felsefi eleştirilerini yayımlıyordu. Bu yüzden, anılarının dördüncü cildi *All Said and Done*'da (1972), *Yaşlılık*'ta kendinin özgünlüğünü savundu. "Bölüm I'de bu malzemenin analizi, uyandırdığı yansımalar ve çıkardığım sonuçlar –bu tümüyle, benden önce hiç kimsenin yapmadığı bir çalışmaydı."[10] Ve Bölüm II, kendine ait soruları yönlendirdiği "tamamen kişisel bir iş"ti. "Yaşlı kişi ile onun görünüşü, onun bedeni, onun geçmişi ve onun girişimleri arasındaki ilişki nedir?" Mektupları, günlükleri ve anıları okudu, kendini sorguladı; "ama sonuçları çıkarmak tamamen özgün bir çalışmaydı"[11] demişti Beauvoir.

Beauvoir, bir kez daha, etik olmadığını düşündüğü davranışa dikkat çekmişti. Ve bir kez daha ona, özgün olmadığı, Sartre'dan beslendiği ve büyük adamları anlamaktan aciz olduğu söyleniyordu. Bu yüzden yazılı olarak kendini savundu ve düşüncelerini başka kanallar aracılığıyla da dile getirmeye karar verdi. 1974'te yaşlılıkla ilgili bir belgesel filmde yer almayı kabul etti. Nadiren radyo ya da televizyonda herhangi bir şey yapmayı kabul ediyordu; ancak toplumun yaşlılara yönelik davranışını ve kendi yaşlanma deneyimini tartışmak için bir istisna yaptı. Huzurevlerindeki sahnelerde, bunun yaşamı sona erdirmenin insanlık dışı bir yolu olduğunu düşündüğü konusunda seyircilerde hiçbir kuşku bırakmamıştı. Steril kurumsal ortamlar, Beauvoir'ın Paris'teki kendi dairesinde sahnelerle yan yana koyulmuştu; orada Beauvoir'ın etrafı ünlü yaşamının maddi kalıntılarıyla çevriliydi –kitaplar, dünyanın dört bir yanından eserler, arkadaşlarının fotoğrafları. Ölümle ilgili en kötü şey, geleceğin gözlerinin önünde sona ermesi olduğunu söyledi. Son sahnede bir mezarlığın etrafında yürümektedir: Ölümün, artık gençken olduğu

8. Henry Walter Brann, "La Vieillesse by Simone de Beauvoir", *The French Review* 44(2), Aralık 1970: 396-7.
9. Edward Grossman, "Beauvoir's Last Revolt", *Commentary* 54(2), 1 August 1972: 56-9, burada 56.
10. ASD 147.
11. OA 148.

gibi onu dehşete düşürmediğini anlatmaktadır. Otuz yaşında korkusuzca dünyadan kaybolmayı hayal bile edemezdi. Seksene yaklaşırken, yaşamının sona ermesi düşüncesinden daha çok, önündeki bilinmeyen yaşamdan daha çok tiksindiğini fark etmişti.[12]

Resim 13: Beauvoir evde.

1970'lerin başlarında Beauvoir, "dışarıdan" muazzam miktarda dikkat çekti ve bazı feministlerden "Sartre'a takılıp kaldığı" ve bir erkek dergisine (*Les Temps Modernes*) yazdığı için eleştiri almaya başlamıştı.[13] Bu sonuçları aceleci ve rahatsız edici buldu; nedenini tahmin etmek zor değildir. Profesyonel olarak çalışmaları Sartre'ınkilerden farklı felsefi pozisyonlar almış olmasına rağmen, hâlâ onun kuklası, gölgesi veya suç ortağı rolündeydi. Kişisel olarak, halk Bost'la olan ilişkisi hakkında çok az şey, Algren'le öyküsünün bir parçasını biliyordu; bunun yanında Lanzmann ve Sylvie'yle olan ilişkileri hakkında hiçbir şey bilmiyordu (savaş sırasında kadınlarla olan ilişkilerini saymıyorum bile). İnsanların anlamadan hüküm vermedeki rahatlıkları onun canını sıkıyordu. Ve bu, yaşamlarını sunma şekli göz önüne alındığında samimiyetsiz gibi görünse de, birçok okur ve eleştirmenin Beauvoir'ı betimleme, reddetme eğilimi,

12. Simone de Beauvoir, *A Walk Through the Land of Old Age*, PolW 363.
13. Schwarzer, *Introduction*, s. 13.

rahatsız edici olmaktan ziyade cezalandırıcı gibi görünmektedir. Toplumunun ikiyüzlülüğünü dile getirdiğinde; onun acınacak, özgün olmayan ve daha kötü şeyler olduğunu söylüyorlardı.

1971'de Sartre, dişlerini protezlerle değiştirmek zorunda kaldı; onlarla sembolik ve pratik olarak savaşıyordu. Topluluk önünde konuşmaya devam edebilecek miydi yoksa kendi ağzı bunun sonunu mu getirecekti?[14] Beauvoir için bu, Sartre'ın kötüye gidişinin kaçınılmaz bir uyarısıydı. Mayıs ayına gelindiğinde, Sartre her zamankinden daha fazla Beauvoir'la birlikte kalıyordu; çünkü Beauvoir'ın dairesi zemin kattaydı ve kendi binasındaki asansör bozuktu –on kat merdiven çıkmayı çok yorucu buluyordu. 18 Mayıs Salı akşamı çıkıp geldiğinde bacaklarının tükendiği hissediyordu. Söylediği sözler tam anlaşılmıyordu ve ağzı her zamanki gibi düzgün bir şekilde yerine oturmuyordu. Bu açıkça bir felçti ama Beauvoir tamamen iyileşen arkadaşlarını gördüğünü kendine hatırlatarak paniğe kapılmamaya çalıştı. Sartre Çarşamba sabahı doktora görünmeyi kabul etti; ancak her gece viskisini içmekte ısrar ediyordu. Gece yarısı olduğunda Sartre yatağa gitmekte zorlanıyordu; Beauvoir kendini toparlamak için mücadele etti.

Sonunda doktora göründüklerinde, doktor bunun Ekimden daha kötü olduğunu ve bu belirtileri bu kadar kısa sürede yeniden görmekten endişe duyuyor olduğunu söyledi. Sylvie onları o akşam Beauvoir'ın dairesine geri götürdü ve Sartre viski yerine meyve suyu içti. Sarsılmıştı ve hâlâ bedenini kontrol edemiyordu. Boyard sigarası ağzından düşüp duruyordu. Sylvie onu alıyor ve ona geri veriyordu. Ama sonra tekrar düşürüyordu. Böylece aynı döngü, akşam boyunca buruk bir tekrarla sürdü. Ertesi gün reçetesi değiştirildi ve doktor dinlenme ve refakatçi tavsiyesinde bulundu, yalnız bırakılmamalıydı. Eğer Sartre doktorun talimatlarına uyarsa, üç hafta içinde iyileşebilirdi.

Ertesi Çarşamba günü Sartre normal bir şekilde yürüyor ve konuşuyordu ama hâlâ piyano çalamıyor ya da yazı yazamıyordu. Beauvoir onu alkol, kafein ve uyarıcılardan uzak tutma görevini üstlendi. Sartre kendinin kötüye gidişine mesafeli bir kayıtsızlıkla tepki verdi, hastalıklı bir şekilde durumunu hafife alıyordu; çünkü o kadar uzun sürmeyeceğini biliyordu. Beauvoir kendini bununla avutamıyordu. Kendi ölümünden duyduğu dehşet azalmış olabilirdi ama Sartre'ın ölümünden duyduğu korku azalmamıştı.

14. Bkz. A 10-11.

O yaz Beauvoir Sylvie'yle birlikteyken, Sartre –üç hafta Arlette'le ve iki hafta Wanda'yla– beş hafta seyahat edecekti. Beauvoir, Sylvie'yle seyahat etmeyi seviyordu ama Sartre'ı bu durumda bırakmak zordu. İtalya'da her gece uyuyana kadar ağlıyordu.

Ama Beauvoir politik olarak etkinliğini sürdürdü. Feminist fikir savunuculuğunu sürdürerek Temmuz 1971'de "Choisir" (Seç) hareketinin başkanı oldu. Bu hareketi Gisèle Halimi, Jean Rostand (akademisyen), Christiane Rochefort (romancı) ve Jacques Monod (Nobel ödüllü bir doktor) ile birlikte kurmuştu. Topluluğun üç amacı vardı: Kadınları cinselik ve doğum kontrolü konusunda eğitmek, 1920'den beri yürürlükte olan Fransız kürtaj yasasını değiştirmek ve kürtaj yaptıran kadınlara ücretsiz yasal savunma sağlamak.

Aynı ay, İsviçre'deyken, Sartre'ın durumu yine kötüleşti –ama Arlette'in bunu Beauvoir'a söylemesini yasaklamıştı. Simone onunla Roma'da Termini istasyonunda buluştuğunda, yüzü apse yapmış bir diş yüzünden şişmişti ama hayat dolu görünüyordu. Gece 1'e kadar konuşarak geçirdiler. Sartre yeniden gücüne kavuşmuştu ve Roma'nın tadını çıkarıyordu. İlaçlarını alıyordu ve alkol alımını öğle yemeğinde bir kadeh şarap, akşam yemeğinde bira ve *sindirime yardımcı* iki viskiyle sınırlamıştı. Sartre, Flaubert'in biyografisi, *The Family Idiot*, üzerinde çalışıyor ve sanki yaşanacak onlarca yıl kalmış gibi hayat hakkında konuşuyordu. Paris'e döndüğünde, insanlara ve dünyadaki olaylara olan ilgisini yeniden kazandı. Beauvoir'ın anılarının dördüncü cildi *All Said and Done*'ın el yazmasını okudu ve eleştirdi. Kasım ortasına gelindiğinde Beauvoir endişelenmeyi neredeyse bırakmıştı. Aktivizmi açısından zamanlama iyiydi –MLF hızla büyüyordu ve 11 Kasım 1971'de yasal kürtaj hakkını talep eden binlerce kadınla birlikte Paris'te yürüdü.

Beauvoir'ın *Yaşlılık*'ta yaşın, erkeklerin ve kadınların erotik olasılıklarını farklı şekilde etkilediğini kanıtlarken; Sartre, 1972'de son romantik ilişkisine başladı: Yirmili yaşlarında bir kadın olan Hélène Lassithiotakis'le. Aynı yıl *Yaşlılık* İngilizce olarak yayımlandı. *Los Angeles Times*'da, onu dikkatsiz ve aşırı genel olduğu için reddeden sert bir eleştiri aldı –eleştirmen Nelson Algren'di.

Beauvoir artık kürtaj hakları için kampanya yürütürken, annelik ve ev işleriyle tatmin olduklarını iddia eden kadınlardan mektuplar almaya başladı. Bazıları, saldırgan azarlayıcı bir tonda yazılmıştı; diğerleri onu anneliği kölelikten daha fazlası olarak görmeye teşvik etti. 6 Mart 1972'de Beauvoir, *Le Nouvel Observateur* dergisinde

"Bazı Kadınlara ve Bir Erkeğe Yanıt" başlıklı bir makale yayımlayarak, anneliğin isteyerek seçilebileceğinin ve "istendikleri zaman çocukların mutluluk kaynağı olabileceklerinin farkında olduğunu" yazdı. Kendi yaşam tarzını tüm kadınlara dayatmak istememişti; çünkü "aktif olarak özgürlükleri için savaşıyordu. Anneliği, doğum kontrolü ya da kürtajı seçme özgürlükleri için."[15]

Ama aynı zamanda anneliğe gösterilen saygının kuşku uyandırdığını ve gerçekliğin hem kadınlara hem de çocuklara zarar veren efsanelerle kuşatıldığını düşünüyordu. Beauvoir, 1972'de Fransa'da evli olmayan bir anne olmanın zor olduğuna işaret etti. Pek çok kadın güvenli bir seçenek olduğunu düşündüğü için evlenmeyi seçiyordu; ama "babası olmayan bir çocuk, genellikle ebeveyni anlaşamayan bir çocuktan daha mutludur."[16]

Beauvoir, annelik ve evliliğin ayrışmasından yana olduğunu cesurca ilan etti: "Ben ailenin feshedilmesinden yanayım." Bu, Beauvoir'ın muhafazakâr ve *ad feminam* okurlarının elinde, bağlam dışında kullanıldığında, iyi bir koz olan bir cümleydi. Onu annelik-karşıtı, kadınsı olmayan ve hatta feminist olmayan biri olarak kabul ederek ciddiye almadılar. Hâlbuki aynı paragrafta Beauvoir "aile" terimini şu şekilde tanımlıyordu: "Aile, bu ataerkil dünyanın kadınları sömürmesine aracılık ediyor, her yıl onların milyarlarca saat 'görünmeyen emeği'ni gasp ediyor. Fransa'da, 1955'te, evde ücretsiz çalışmaya kırk beş milyar saat ayrılmışken ücretli çalışmaya kırk üç milyar saat ayrılmıştı."[17]

Beauvoir, kadınların bu işi kendi kaderleri olarak kabul etmeye şartlandırılmış olmaları gerektiğini düşünüyordu. Yaşamdaki uğraşının bulaşık yıkamak ve çamaşır yıkamak olduğunu kabul etmek doğal bir şey olmadığından, daha iyi bir şey bulunmalıdır:

> Annelik yüceltilir; çünkü kadınları evde tutmanın ve onlara ev işi yaptırmanın yolu anneliktir. İki, üç veya dört yaşındaki küçük bir kıza, "bulaşık yıkamak senin kaderinde var" demek yerine, "annelik senin kaderinde var" deniyor. Ona oyuncak bebekler veriliyor ve annelik yüceltiliyor, böylece genç bir kadın olduğunda tek bir şey düşünüyor: Evlenmek ve çocuk sahibi olmak. Çocukları olmazsa tam bir kadın olamayacağına inandırılıyor.

15. "Response to Some Women and a Man", FW 209.
16. "Response", FW 210.
17. "Response", FW 210.

Ama aynı şey erkekler için söylenmez. Hiç kimse çocuğu olmayan bir erkek için "o gerçek bir erkek değil" demez.[18]

Kürtaj yasası (daha önce de olduğu gibi) toplumdaki en yoksul kadınları cezalandırıyordu. Bir kadın hamileliğini "arzularına ve ilgi alanlarına göre" planlayabilseydi, o zaman o eğitim ve kariyer içeren bir yaşamla barıştırılabilirdi. Beauvoir, erkeklerin bu olasılığa karşı direnişini korkuya –"kadınların, kaderlerini kendi ellerine alarak tüm alanlarda özerkliklerini keşfedip geri kazanacaklarından duyulan korku"– dayandırıyordu.[19]

Bunu bağlam içine yerleştirirsek, 1965'ten önce Fransa'da evli kadınların kocalarının izni olmadan çalışmaya –ya da kendi banka hesaplarına sahip olmaya– yasal olarak hakları yoktu. 1970'te Fransız yasaları, "babanın yetkisi"nin yerine "ebeveyn yetkisi"ni yerleştirdi. Ve 1972'de bir evlatlık yasası, evlilik içinde ya da dışında doğan çocuklara eşit statü tanıdı.

Beauvoir, "resmi olarak izin verilen ancak Fransız kadınların yalnızca %7'sinin kullandığı doğum kontrol yöntemlerini daha ulaşılabilir hale getirerek kürtajı gereksiz kılmak" istiyordu; "bu reformu gerçekleştirmenin aynı zamanda kürtajı geride bırakacağı"na inanıyordu.[20] Beauvoir'ın kürtaj savunması –yalnızca "seçim" meselesini değil– güç, sorumluluk ve adalet meselelerini gündeme getirdi. Ekim 1972'de Beauvoir, "bu dünyaya bir insan getirmenin büyük bir sorumluluk olduğu"nu yazdı ve "çocuğun dünyadaki yerini bulmasına yardım edemeyecekse insan buna nasıl razı olabilir" diye sordu.[21] En kötü durumdaki kadınlar, doğum kontrolüne ve güvenli kürtaja erişime sahip olmamaktan en çok zarar görenlerdi ve zengin, burjuva kadınlar bu sonuçlardan kaçacak araçlara sahipken yasaları çiğnemekle suçlananlar bu en kötü durumdaki kadınlar oluyordu.

1972 Sonbahar'ında anılarının dördüncü ve son cildi yayımlandı, başlığı kaygı verici bir şekilde *All Said and Done*'dı (*Her Şey Bitti Artık*). Bu cilt kendinden önce gelen üç cildin izlediği kronolojik düzenden ayrılıyordu; bunun yerine Beauvoir'ın değer verdiği şeyler hakkındaki düşüncelerinin bir derlemesini sunuyordu: Yazma, okuma, filmler, politika, müzik, sanat, dünyayla bağlantılı olma.

18. "Beauvoir's Deposition at the Bobigny Trial", FW 220.
19. "Beauvoir's Deposition at the Bobigny Trial", FW 226.
20. "Beauvoir's Deposition at the Bobigny Trial", FW 226.
21. "Abortion and the Poor", FW 217.

1963'te yayımlanmasından bu yana, okurların *Koşulların Gücü*'nün sonucunu, "bu tür bir yorumu esasen reddeden tüm ifadelere rağmen, başarısızlığın kabulü ve hayatının reddedilmesi" olarak kabul etmek istediklerini görmüştü.[22] *All Said and Done*'ın yayımlanmasına ilişkin olarak *Esprit*'deki bir eleştiri, şu soruyu sordu: "[Beauvoir] Bunu neden yazdı? Bize ne söylemek istedi?" Bu "ne tarih ne de efsaneydi" daha ziyade "Sartre'ın düşüncesinin (okulda söylendiği gibi) biraz can sıkıcı olan uygulama alıştırmaları"ydı. Beauvoir'ı "araya bu kadar çok başarısızlığının girdiği bir bağlılık üzerine tam bir düşünme eksikliği" içinde bulmak hayal kırıklığına neden olmuştu.[23]

Ancak bu kitap, Sartre'ın felsefesinin bir uygulaması değildi ve Beauvoir başarısızlıklarının hepsini dünyaya göstermese de, onlar üstüne düşünen bir kadındı. Beauvoir'ın yer verdiği şeyler arasında, kendi özgünlüğüne ilişkin savunmaları, *Yaşlılık*'taki yönteminin anlatımları ve ayrıca yazmanın hayatında değişen rolü vardı. 1963 ile 1970 yılları arasında annesinin ölümüne ilişkin bir anı kitabı, iki roman, iki önsöz ve *Yaşlılık*'ı yazdı. Ancak kalem tutma fikrinin kendini hasta hissettirdiği dönemler yaşadı. Hayatının toplumsal görevinin başarıldığını hisseden biri haline gelmişti: "İşim tamamlandı, her ne kadar devam edebilecek olsa da."[24]

Beauvoir kitabın başlangıcında, yakınlarının ölüm ve hastalıklarına da işaret ediyor. Giacometti hastalanmıştı, annesi ölmüştü; Sartre'ın annesinin ölümü de anlatılmıştı.

Violette Leduc'ü anıyordu. Gelecek vadeden bu romancıyla 1940'ların ortalarında bir sinema kuyruğunda tanıştığından beri, Beauvoir'ın hayatı, özellikle Violette'in Mayıs 1972'de kanserden dolayı ani ölümüne kadar geçen on yıl boyunca, Violette'in hayatıyla "yakın bir şekilde iç içe geçmişti."[25] Leduc, Beauvoir'ı her zaman edebi akıl hocası olarak görmüş ve yayımlanmamış yazılarının koruyucusu yapmıştı. 1973 yılında Leduc'ün *La chasse à l'amour* (*Aşk Avı*) adlı kitabının yayımlanma sürecini yönetecekti.[26]

Beauvoir, okumaktan keyif almayı sürdürüyordu; bu onun, dünyayı başkalarının gözünden görmesini sağlayordu. *All Said and*

22. ASD 134.
23. Jean-Marie Domenach, "Simone de Beauvoir: Tout compte fait", *Esprit* 1972 (Aralık): 979-80.
24. ASD 154.
25. Bkz. ASD 57 vd., 163.
26. Carlo Jansiti, *Violette Leduc*, Paris: Grasset, 1999, s. 447-8.

Done'da bazı ilgi alanlarının kaydını çıkarmıştı, Solzhenitsyn'in *İvan Denisoviç'in Bir Günü*, Artur London'ın *On Trial*'ı, etnolojik çalışmalar, Bettelheim'ın *The Empty Fortress*'i, biyografiler. Oscar Wilde, George Sand, Anais Nin, Hannah Arendt, psikanaliz ve polisiye romanları okudu. İncil'i yeniden okudu.[27] Bulmaca çözdü; zaman artık biriktirmek istediği bir madde değildi.

Beauvoir hâlâ "bir kadın, kadın olma durumuna, kadınlık durumuna nasıl uyum sağlar?" sorusuyla ilgileniyordu ama görüşleri gelişmişti ve okurlarına yaşam sürecinin onu nasıl yeni bakış açıları görmeye yönlendirdiğini anlatmak istedi. *İkinci Cinsiyet*'i tekrar yazacak olsa, çözümlemesini kendi ile öteki arasındaki karşıtlığa dayandırmaktan daha ziyade daha materyalist bir yaklaşım sergileyeceğini söyledi. Geriye dönüp bakıldığında, kıtlık ekonomisine ve erkeklerin erkek haline geldikleri durumlara yeterince ağırlık vermemişti. Kendinin "kadın doğulmaz, kadın olunur" iddiasının doğru olduğunu; ancak bunun "erkek doğulmaz, erkek olunur" ifadesiyle tamamlanmaya ihtiyaç duyduğunu söyledi.[28]

İkinci Cinsiyet'in yayımlanmasından bu yana, feminizmin geçerliliğini yitirmiş olduğunu ilan eden sahte peygamberlerle birlikte, kadınları geleneksel kadını "görevleri" kabul etmeye teşvik eden kitaplardan oluşan bir tepki olmuştu. Yeni nesil feministlerin (Millet, Firestone, Morgan, Greer) talep ettiği şey; kadınlar "içeriden sömürgeleştirildikleri" için, kadınların evlerinde karşılıksız ücretsiz işleri, işyerindeki ayrımcılığı ve sömürüyü olduğu gibi görebilmek için, "kadınların sömürgesizleştirilmesiydi (*decolonization of women*)."[29] *All Said and Done*'ın sonunda Beauvoir şöyle yazdı: "Bu kez kitabıma bir sonuç yazmayacağım. İstediği herhangi bir sonucu çıkarmayı okura bırakıyorum."[30] Her zaman olduğu gibi, bu yazarın görevi, okurunun özgürlüğüne hitap etmekti –kendi hayatı hakkında yazarken bile.

1972'de Simone de Beauvoir, Alman gazeteci Alice Schwarzer'la yaptığı röportajda "feminist" etiketini açıkça benimsedi. 1940'larla 1970'lerin başları arasındaki yazıları ve siyasi kampanyaları göz önüne alındığında, Beauvoir'ın çığır açan bir itirafta bulunduğuna inanmak çok zordur –ama bu bir gazete tarafından satın alınacak

27. ASD 193.
28. ASD 484.
29. ASD 489.
30. ASD 500.

kadar büyük bir haberdi. Çünkü her ne kadar Beauvoir, 1949'da, süfrajetler gibi bir feminist olduğunu ilan etmiş[31] ve hatta 1965'te (*Les Temps Modernes*'de bir meslektaşı olan Francis Jeanson'la yaptığı bir röportajda) kendini "radikal feminist" olarak adlandırmış[32] olsa da, çok daha geniş bir şekilde okunan *Koşulların Gücü*'nde Beauvoir *İkinci Cinsiyet*'te "'feminizm' tuzağına düşmekten kaçındığını" iddia etmişti.[33]

Hızlanan siyasi ivmeyle birlikte, 1970'lerin başında Fransa'da (ve başka yerlerde) feminizmle ilgili tartışmalar kesin bağlılık beyanlarını gerektirecek kadar çeşitlendi. Beauvoir ve Schwarzer bu röportajı iki nedenden dolayı yaptı: Birincisi, halkın Beauvoir'ın belirli bir tür politik feminizme "dönmüş olduğunu" bilmesini istedikleri için ve ikincisi, o Şubat ayında Paris Mutualité'de düzenlenecek feminist bir "Mahkeme"ye bağış toplamaları gerektiği için. Böyle bir röportajın satacağını düşündüler. Ve *Nouvel Observateur* röportajı satın aldı.

Schwarzer bunu "tarihî" bir röportaj olarak sundu; Beauvoir, bu röportajda "yüksek sesle ve net bir şekilde 'ben bir feministim'" diye açıklama yapıyordu.[34] Schwarzer ona açık ve net soruyu sordu: "*İkinci Cinsiyet*'in yazarı neden tam yirmi üç yıl sonra kendini feminist olarak adlandırıyordu?" Beauvoir'ın yanıtı, Fransa'daki durumun o yıllarda yeterince değişmemiş olmasıydı. Kadınların yalnızca %7'si doğum kontrol hapı kullanıyordu ve kadınların ilginç kariyerler ve ilerlemeler kaydetmeleri hâlâ engelleniyordu. MLF'den önce Fransa'da gördüğü reformcu ve hukuksal feminizmlerle özdeşleşmediğini ve ikincisinin radikal yaklaşımını sevdiğini, çünkü cinsiyetler arasında süregelen radikal eşitsizlikle mücadele konusunda daha iyi göründüğünü ileri sürdü. Herkesi özgürleştirmeyi amaçlayan politik topluluklarda bile, Beauvoir, erkeklere ilginç kamusal sorumluluk rolleri verilirken, kadınların sıkıcı, itibarsız, güçsüz işler yaptığını hâlâ görüyordu. Beauvoir erkekleri reddet-

31. Kasım 1949 Clodine Chonez'le röportaj, "Les jours du siècle" adlı radyo programı tarafından yeniden aktarılmıştır France Inter, 17 Şubat 1999.

32. Francis Jeanson, *Simone de Beauvoir ou l'entreprise de vivre, suivi d'entretiens avec Simone de Beauvoir*, Paris: Seuil, 1966, s. 258.

33. FC 202.

34. Alice Schwarzer, "I am a feminist", *Simone de Beauvoir Today: Conversations 1972-1982*, Londra: Hogarth Press, 1984, s. 16. Ayrıca bkz. s. 29 ve sonraki sayfalar. Beauvoir'ın feminizminin 1949 ve 1970'ler arasındaki devamlılığı üzerine güzel bir tartışma için bkz. Sonia Kruks, "Beauvoir and the Marxism Question", *A Companion to Simone de Beauvoir*, Der. Laura Hengehold ve Nancy Bauer, Oxford: Wiley-Blackwell, 2017.

mediğini açıkça ortaya koydu –feminizm ile erkek düşmanlığının birleştirilmesini reddediyordu ve toplumun ataerkil yapılarını kendi zamanının erkeklerinin kurmadığını kabul ediyordu. Ama erkekler yine de bu yapılardan yararlanıyordu ve bu nedenle "dikkatli bir tavır" almanın önemli olduğunu düşünüyordu.[35]

Diğer feministler, *İkinci Cinsiyet*'i kendi ayrıcalıklarına kör olan elit bir kadın tarafından yazılmış bir orta sınıf belge olduğu için eleştirmişti. Ve bu röportajda Beauvoir, önceki çalışmalarında sınıfla ilgili birçok soruyu gözden kaçırdığını kabul etti. Ama sınıf mücadelesinin kadınları özgürleştireceğini düşünmüyordu; çünkü kadınlar farklı bir *sınıf* değil, farklı bir *kast*tı. İnsanlar, farklı sınıflara yükselebilir ya da düşebilir. Ama bir kastta doğduğunuzda orada kalırsınız: "Bir kadın erkek olamaz", dedi Beauvoir, "ve kadınlara ekonomik, politik ve toplumsal olarak muamele edilme şekli aşağı bir kasta muamele edilme şekli gibidir.[36]"

Beauvoir, feminist olmayan görüşlerden feminist görüşlere geçişi itiraf etmek yerine, röportajlarında, ekonomik bağımsızlık ve sosyalizmin kadınları özgürleştirmek için gereken değişiklikleri sağlayacağına ilişkin önceki inancını açıkça reddetti. Bunun yerine, erkek "uzmanlar"ın seslerinin yerine "anonim" kadınların seslerine ses veren, yalnızca kadınlardan oluşan hareketleri destekliyordu.

MLF'nin eşcinsel bir gizli eğilimi vardı ve Beauvoir, bunun bir dereceye kadar zarar verici olduğunu düşünüyordu; çünkü bu onların, Beauvoir'ın sözleriyle, "histerik cadılar ve lezbiyenler" oldukları imajını devam ettiriyordu.[37] Sözleri modern okurlar için şoke edicidir; özellikle de kendinin cinsiyetçi hakaretlerin hedefi olduğu ve lezbiyen ilişkileri olduğunu biliyor olmamız açısından. İlişkileri o zaman hâlâ halk tarafından bilinmiyordu. Ama Schwarzer röportajında Beauvoir'a, kadın eşcinselliğinin "politik bir silah" olup olamayacağını sordu. Beauvoir'ın yanıtı ve ardından gelen konuşma, lezbiyen feministleri "cinsel dogmalar" dayatmakla ilişkilendirdiğini gösteriyor: Eşcinselliğin politik olarak yararlı bir rol oynayabileceğini düşünüyordu ancak "kendilerinin önyargılarına takıntılı olmalarına izin verirlerse, heteroseksüelleri hareketten uzaklaştırma tehlikesi doğururlar":

35. Schwarzer, s. 34.
36. Schwarzer, s. 37-8.
37. "Preface to *Stories from the French Women's Liberation Movement*", İng. Çev. Marybeth Timmermann, FW 260.

Alice Schwarzer: [Lezbiyenlerin] birinci argümanları, var olan koşullarda erkeklerle herhangi bir cinsel ilişkinin baskıcı olduğudur. Bu yüzden onu reddediyorlar. Bunun hakkında ne düşünüyorsun?
Simone De Beauvoir: Bir erkekle bir kadın arasındaki herhangi bir cinsel ilişkinin baskıcı olduğu gerçekten doğru mu? İnsan bu ilişkiyi reddetmeyip, bunun yerine onu baskıcı olmayacak şekilde yapmaya çalışmak için uğraşamaz mı? Tüm cinsel birleşmenin tecavüz olduğu iddiası beni şaşırtıyor. Buna inanmıyorum. Tüm cinsel birleşmelerin tecavüz olduğunu söylediklerinde, erkek mitlerini yeniden kabul ediyorlar. Bu, erkeğin cinsel organının bir kılıç, bir silah olduğu anlamına gelir. Mesele, baskıcı olmayan yeni cinsel ilişkiler icat etmektir.[38]

Mayıs 1972'de Beauvoir, etkin bir şekilde kampanyasını yürüttüğü *Choisir* için bir konferans vermek üzere Grenoble'a gitti ve 8 Kasım'da Bobigny Mahkemesinde, davalarına ulusal düzeyde dikkat çeken bir duruşma vardı. On altı yaşındaki genç bir kadın, "Marie-Clare C.", annesinin suç ortaklığıyla kürtaj yaptırmıştı. Yasayı çiğnemişti ve diğer üç kadınla birlikte yargılanıyordu. Gisèle Halimi savunmasında (Beauvoir dahil) birçok önde gelen bilimsel ve kültürel otoriteden yararlanarak onları savundu. Halimi, bu kadınların başka bir çağa göre yargılandığını öne sürdü. 1920 yasası özellikle yoksulları cezalandırıyordu. Her yıl doğum kontrolü konusunda yanlış bilgilendirilmiş milyonlarca kadın, bu seçeneğe başvuruyordu. Ve bunu yaparak hayatlarını tehlikeye atıyor ve geri dönüşü olmayan sakatlanma tehlikesiyle karşı karşıya kalıyordu.

Duruşma kamuoyunun eğilimini değiştirdi –1970 yılında Fransızların sadece %22'si kürtaj üzerindeki kısıtlamaların kaldırılmasını destekliyordu; bir yıl sonra bu destek %55'e yükseldi.[39] Önünde birkaç yıl daha olmasına rağmen, 1974'te Sağlık Bakanı Simone Veil, yeni bir yasa tasarısı hazırladı; bu tasarı Aralık 1974'te doğum kontrolüne erişimi kolaylaştırıyor ve "la loi Veil" (Veil yasası) olarak tanınmış olan şeyi, Ocak 1975'ten itibaren kürtajı yasallaştırılmasını, savunuyordu.

Bu arada, Mart 1973'te Sartre başka bir felç geçirdi. Bu kez daha kötüydü; bazı şeyleri hatırlamıyor ve insanları tanımıyordu. Doktor beyinde asfiksi olduğunu söyledi. Yine içki ve sigara içmemesini tavsiye etti. Sartre şimdi altmış yedi yaşındaydı ve kusurlarından

38. Alice Schwarzer, "The Rebellious Woman – An Interview with Alice Schwarzer", İng. Çev. Marybeth Timmermann, FW 197.
39. Sylvie Chaperon, "Introduction", "The MLF and the Bobigny Affair", FW 189.

vazgeçmek için gönülsüz bir girişimde bulundu. Ama sonra onları yine bütün kalbiyle kucakladı.

Beauvoir, yazma ve feminist çalışmalarına ek olarak, *Les Temps Modernes* yönetimindeki editörlük rolünde hizmet vermeye devam etti ve Sartre hastayken Çarşamba sabahı toplantılarına başkanlık etme görevini üstlendi. Lanzmann'ı 1960'ların sonlarında tanıştırdığı romancı Claire Etcherelli bu sahneyi şöyle hatırlıyordu:

> 11:00. Sarı divanda oturarak herkesi selamladı. Yanında bir yığın makale vardı [...] özenle okunmuş ve kenarlarına notlar alınmıştı. Heyeti oluşturan küçük grup, divanın etrafında yarım daire şeklinde yerlerini aldı.[40]

Etcherelli, Beauvoir'ın gelecek vadeden yazarlara telefonda yaptığı ret görüşmelerine tanık olduğunu anlatmıştı; bu konuşmalar sırasında Beauvoir eleştirilerinde "açık sözlü ve acımasız" olabiliyordu. Ancak Beauvoir, komitenin desteği olmadığında herhangi bir şeyi yayımlamak için yönetici statüsünü kullanmadı.[41]

O yaz Beauvoir ile Sylvie Le Bon, Venedik'e birlikte seyahat etmek için Sartre'la buluşmadan önce, Güney Fransa'ya gidiyordu. (Sartre Arlette'le yaz tatilini çoktan yapmıştı ve Wanda'yla tatile gitmek üzere yoldaydı.) Beauvoir ile Le Bon, birkaç gün Venedik'te kaldı ama sonra ayrıldı: Beauvoir, Sylvie'nin Venedik'te sıkılmasını istemiyordu ve her iki kadının da yeni yerler görme arzusu vardı. Ama Beauvoir "iki taraflı bir suçluluk" hissetmeye başlamıştı: Sartre'dan ayrılırsa onu yüzüstü bıraktığı için, Sartre'la kalırsa Sylvie'yi yüzüstü bıraktığı için suçlu.[42]

Üçü Ağustos ortasında Roma'da yeniden bir araya geldi. Sartre'ın görüşü kötüleşmişti; sol gözünün arkasında kanama vardı ve şimdi iki gözü de net göremiyordu. Evde her zaman titiz zaman çizelgelerine uymuşlardı ve şimdi bu rutin Sartre'ın yeni ihtiyaçlarını karşılamak için değişmişti: Beauvoir sabahları ona kitap okuyordu; sonra öğle yemeği, daha sonra Beauvoir ve Sylvie yürüyüşe çıkarken ya da sessizce kitap okurken, Sartre uyuyordu. Sartre uyandığında Beau-

---

40. Claire Etcherelli, "Quelques photos-souvenirs", *Les Temps Modernes* 63(647-8), Ocak-Mart 2008: 60. Lanzmann Beauvoir'a Etcherelli's book Élise *ou la vrai vie*'yi tanıtmıştı: Bağımsızlık Savaşı sırasında Cezayirli bir erkekle fabrika işçisi bir kadın arasındaki yasak ilişki hakkında bir öyküydü. Kitap ödüller kazancaktır ve 1970'lerde Etcherelli Les Temps Modernes'in editör kadrosuna katılmıştı.
41. Etcherelli, "Quelques photos-souvenirs", s. 61.
42. Bair, s. 676, Dipnot 13.

voir ona, Fransızca ya da İtalyanca gazeteleri okuyordu ve ardından üçü birlikte akşam yemeğine gidiyordu. Yemek zamanları Sartre'ın düştüğü derinlikleri gösteriyordu. Sartre prediyabet hastasıydı ve Beauvoir dikkatsiz bir şekilde makarna ve dondurma tüketmesinden endişe duyuyordu. Takma dişlerinin ve felcin bir etkisi olarak dudaklarını tam olarak kontrol edemiyordu; bu yüzden temiz bir şekilde yemek yiyemiyordu.[43] Olga ile Bost o yıl Roma'da onlarla buluştuğunda, onun bu kadar kötüleştiğini görünce şaşırdı. Paris'e döndükten kısa bir süre sonra Sartre, yeni bir sekreter tutmaya karar verdi, yazışmaları yapmak için değil (bunun için zaten birileri vardı), ona okuması ve onunla konuşması için. Bu sekreter, *La Cause du peuple*'ı devralmasını isteyen Maocu, Pierre Victor'du. Arlette ilk başta kuşkuluydu. Beauvoir'ı aradı ve bir "Schoenman" durumuna yakalanmak istemediğini söyledi. (Ralph Schoenman, yaşı kendinin orada olmasına engel olan Bertrand Russell adına konuştuğunu iddia ederek, Stockholm ve Kopenhag'da büyük bir etki yaratan Russell Mahkemesi'nin genel sekreteriydi.) Ama Sartre bunu istiyor, diye düşündü Beauvoir ve ona çocuk muamelesi yapmak istemiyordu. Bu aynı zamanda Beauvoir'ın sabahları kendine biraz zaman ayırabileceği anlamına geliyordu; çünkü Pierre okumayı yüksek sesle yapacaktı.[44] Bu, Beauvoir'ın sonradan pişman olacağı bir karardı.

Sartre, artık kadınlarıyla döngüsünü yapmıyordu; şimdi onlar ona katılıyordu. Altmış sekiz yaşındaydı ve tamamen başkalarına muhtaçtı. Ekim 1973'te Montparnasse Kulesi yakınlarındaki Edgar Quinet Bulvarı 22 numarada modern bir binanın onuncu katındaki bir daireye taşındı. Beauvoir'ın dairesinden görünen mezarlığın hemen karşısındaydı. 1974 Yaz'ında Roma'da Beauvoir, Sartre'la yaptığı bir dizi konuşmayı kaydetti; bunun Sartre'ın otobiyografisi *Sözcükler*'in sözlü olarak yapılmış bir devamı olacağını söyledi. O yazın sonunda Sartre, görmesinin iyileşmeyeceğini anladı: Bir daha asla göremeyecekti.

Ama Sartre hâlâ çalışmak için çabalıyordu, Pierre Victor'la geçici olarak *Güç ve Özgürlük* adını verdikleri bir kitap planlıyorlardı. Victor, kendi kuşağından pek çok insan gibi, Foucault ve Deleuze'ün düşünceleriyle ilgileniyordu ve Sartre'a onların işbirliğinin bir tür diyalektik olduğunu ve birbirlerinin karşıt bir şekilde düşündüklerini söyledi. Beauvoir, ortaya çıkan olaylardan sonra bile, Victor'un

43. A 54.
44. A 63.

işi Sartre'a olan samimi ilgisinden kabul ettiğine ikna olmuştu. Bu iş kolay değildi: Victor, sık sık işi bırakmak istiyordu. Victor eve geldiğinde Sartre genellikle evinde oturuyor, uyuyor ya da müzik dinliyor oluyordu. "Bu, ölüme karşı sürekli bir mücadeleydi" diye yazdı Victor, "uykuyla, ilgi eksikliğiyle ya da daha basitçe uyuşuklukla" savaşmak için işe alınmıştı. "Gerçekten dahil olduğum şey bir tür hayata döndürmeydi."[45]

1973-74 Kış'ında, Fransa'daki feminist hareket bir dönüm noktasındaydı. Kürtaj savaşı neredeyse kazanılmışken, harekette farklı eğilimler ve stratejiler arasında bölünmeler ortaya çıktı. Simone de Beauvoir, ırkçılığa karşı mevcut yasalara benzer, cinsiyetçiliğe karşı bir yasa istiyordu. Cinsiyetçilik yasalar yoluyla ortadan kaldırılamazdı, ırkçılık da öyle; ancak Beauvoir, buna karşı çıkacak bir yasanın yararlı bir araç olacağına inanıyordu. Bu yüzden Anne Zelinsky'le birlikte Kadın Hakları Birliği'ni kurdu; birliğin amacı cinsiyetçilik karşıtı yasalardı.

Birlik feminist arkadaşlarının muhalefetiyle karşılaştı; onlar, bunu hukuk sisteminin burjuva ve ataerkil çerçevesine verilen bir taviz ya da hatta onunla işbirliği olarak görüyordu. Birlik, toplumsal yıkıcılığın artık doğru hareket tarzı olmadığı görüşünü benimsedi; bunun yerine varolan yapıların reformunun peşinden koştu. Beauvoir, Birlik'in başkanıydı; ancak diğer alanlardaki gücünü de birliğin mücadelesinin sesini duyurmak için kullandı. 1973'te *Les Temps Modernes*'de cinsiyetçiliği kınamak isteyenlere kalıcı bir köşe önerisinde bulundu. Köşeye "Gündelik Cinsiyetçilik" adı verildi; buna katkıda bulunanlar, yasal çözümler peşinde koşmak yerine, cinsiyetçiliği ortaya çıkarmak ve ona meydan okumak için mizahı, yaşanmış deneyimi ve düşünceyi kullandı. Sütunun önsözü etkili bir biçimde doğrudandı:

> Tanıkların önünde bir başkasını "pis zenci" olarak nitelendiren ya da Yahudiler ya da Araplar hakkında aşağılayıcı ifadeler yayımlayan bir kişi yargılanabilir ve "ırkçı hakaretten" mahkûm edilebilir. Ancak bir erkek, insanların arasında bir kadına yüksek sesle "fahişe" derse ya da yazılı çalışmasında *Kadını* kahpelik, akılsızlık, orospuluk, aptallık ya da histerik davranışlarla suçlarsa, kesinlikle hiçbir tehlike altında değildir. [...] Biz [*Kadın Hakları Birliği*], "cinsiyetçi hakaretin" de suç olarak görülmesini talep edeceğiz.[46]

45. Cohen-Solal, *Sartre*, s. 500.
46. "Everyday Sexism"e giriş, *Les Temps Modernes* 329 (Aralık 1973), İng. Çev. Marybeth Timmerman, FW 240.

Ertesi yıl Beauvoir, boşanma reformu için tutkuyla savunma yapan bir kitaba bir önsöz yayımladı. Yine, Beauvoir'ın çözümlemesi, siyasi tartışmanın heyecanı içinde kolayca gözden kaçırılmış olan felsefi nüanslar içerir. Beauvoir boşanmanın çocuklar için kötü olduğu itirazına karşı, "bir çocuk, ayrıyken yan yana yaşamakta ısrar eden ebeveynler tarafından 'mahvedilebilir'" yanıtını verdi. Beauvoir'a göre boşanma, "her derde deva değildir"; "Boşanma kadınları, yalnızca, özgürlüklerini olumlu bir şekilde nasıl kullanacaklarını biliyorlarsa özgürleştirir. Ama kadınların kendi olanaklarını keşfetmeleri için, boşanma çoğu zaman gerekli bir koşuldur."[47]

1970'lerde Beauvoir, diğerlerinin sesini yükseltmek için giderek daha fazla kendi sesini kullanmıştı. *Les Temps Modernes*'in "Kadınlar Israr Ediyor" başlıklı özel sayısının girişinde, cinsiyetçiliğe karşı mücadelenin "her birimizin içinde bize en yakın olana ve bize en kesin görünen şeye saldırır. Bizzat arzularımızı, haz biçimlerimizin ta kendini sorgular."[48] Feministler, insanları rahatsız ediyordu; ama eğer onların sözleri gerçekten güçsüz olsaydı, alay konusu olmaz, cadaloz muamelesi görmez ve hatalı gösterilmeye çalışılmazdı. Bu yazıda, geçmişte, cinsiyetinin önündeki engellerin üstesinden gelmenin en iyi yolunun onları görmezden gelmek olduğuna inanarak, "az çok token kadın rolünü oynadığını" kabul ediyordu. Ancak genç feministler onun, bu duruşun eşitsizliği sürdürmede kendini bir suç ortağı yaptığını görmesine yardımcı olmuştu, bu yüzden şimdi bu duruşa –ve kendine– meydan okuyordu.

Beauvoir'ın kendi suç ortaklığını kabul etmesi övgüye değerdi: Eski benliğinin kusurlarını görebilen bir kadın olmuştu. Ama hepsini görebiliyor muydu? "Cinsiyetçiliğe karşı mücadele, her birimizin içinde bize en yakın olana ve bize en kesin görünen şeye saldırır" diye yazdığında, felsefe sevgisi ve Sartre dışında yaşadığı aşklar hakkındaki tüm öyküyü anlatmaktan onu alıkoyan kısıtlamalar ve arzular nelerdi? Onu buna sevkeden kendini koruma mıydı, "aile"deki diğerleri için duyduğu endişe miydi yoksa yanılgı mıydı? Ya da onu buna yönlendiren şey, *All Said and Done*'da kendinin de belirttiği gibi, Louisa May Alcott'tan Jo'su ve George Eliot'un Maggie'sinin onun için yaptığı gibi okurlarına yeni olasılıklar gös-

47. Simone de Beauvoir, "Preface to *Divorce in France*", İng. Çev. Marybeth Timmerman, FW 248. İlk kez Claire Cayron, *Divorce en France* içinde yayımlanmıştır, Paris: Deno ël-Gonthier, 1974.

48. "Introduction to *Women Insist*", İng. Çev. Marybeth Timmerman, FW 250.

termek amacıyla, hayatına okurlarını özgürleştirme potansiyelini aşılayacak olan "sanatsal zorunluluk" vermek miydi?[49] (1960'ların ortasında *The Paris Review* için yaptığı bir röportajda yaptığı şeyin bu olduğunu söylemişti. Bunu *All Said and Done*'da yine söylemesi, bunda samimi olduğu anlamına gelebilir.)

Sartre'ın çapkın bir erkek olarak hak edilmiş ünü –ve olumsal kadınlarına söylediği süregiden yalanlar– göz önüne alındığında, onun öykülerini her şeyin başında Beauvoir'ın hayatındaki entelektüel önemini vurgular bir biçimde anlattığını görmek biraz şaşırtıcıdır. Ancak Sartre 1970'lerde röportajlar verdiğinde, yaptığı tam olarak buydu. "Elinizde, onun anılarındaki onun versiyonu var" diye yazmıştı Sartre; "ama benim için ilişkimiz ilk başta entelektüel olarak gelişti."[50] Bunun karşısında, röportajcı John Gerassi –Beauvoir'ın arkadaşı Stépha'nın oğlu– açıkça şunu sordu: "Birbirinize âşık değil miydiniz?" Sartre'ın yanıtı, birbirlerini sevmiş olduklarıydı; ancak sevginin yaygın olarak anlaşıldığı şekilde değil:

> Birbirimizin sezgisine, hayal gücüne, yaratıcılığına, algılarına ve sonunda bir süreliğine aynı zamanda birbirimizin bedenlerine âşık olduk ama tıpkı bir insanın bir zihne hükmedemeyeceği gibi (korku yolu hariç, elbette), insan beğeniye, hayallere, umutlara vb hükmedemez. Bazı şeylerde Castor daha iyiydi, bazılarında ben. Castor onaylayana kadar hiçbir yazımın yayımlanmasına, hatta kimseye duyurulmasına asla izin vermeyeceğimi biliyor musunuz?[51]

Sartre her zaman gelecek nesillerin bilincinde olmuştu ve büyük bir yazar olarak uzun bir ölüm sonrası hayata sahip olarak, ölümlülüğü yenme konusunda kararlıydı. *Le Nouvel Observateur*, Haziran 1975'te Sartre'ın yetmişinci doğum günü nedeniyle bir röportaj ısmarladı. Diğer şeylerin yanı sıra, röportajcı Michel Contat ona, bütün kadınları hakkında sorular sordu. Sartre onlardan birkaç tane olduğunu kabul ediyordu. Ama Simone de Beauvoir'ın "bir anlamda" tek olduğunu söyledi. Diğer iki kişiden de adlarıyla bahsetti –Michelle ve Arlette. Ama Beauvoir'ın, başka hiç kimsenin oynayamayacağı bir rol oynadığını söyledi:

49. Bkz. ASD 499.
50. Gerassi, s. 30. Aralık 1970 röportaj.
51. Gerassi, s. 32. Aralık 1970 röportaj.

J.-P. S.: Düşünceleri tam olarak kesinleşmeden önce, Simone de Beauvoir'a açıkça ifade edebiliyordum [...]. Düşüncelerimin hepsini, onlar oluşma sürecindeyken ona [Beauvoir'a] sundum.
M.C.: Sizinle, felsefi olarak, aynı seviyede olduğu için mi?
J.-P. S.: Sadece bundan değil, aynı zamanda benim hakkımda ve yapmak istediğim şey hakkında bilgi sahibi olan tek kişi olduğu için. Bu nedenle, konuşmak için mükemmel, nadiren sahip olunan türden bir insandı. Bu benim biricik şansımdır...
M.C.: Yine de kendinizi, Simone de Beauvoir'ın eleştirilerine karşı savunmak zorundaydınız, değil mi?
J.-P. S.: Oh, sık sık! Hatta birbirimize hakaret bile ettik. [...] Ama sonunda haklı olanın o olacağını biliyordum. Bu, onun tüm eleştirilerini kabul ettiğim anlamına gelmiyor ama çoğunu kabul ettim.
M.C.: Siz de ona, onun size olduğu kadar sert misiniz?
J.-P. S.: Kesinlikle. Olabildiğince sert. Eleştirdiğiniz kişiyi sevme şansına sahip olduğunuzda, çok sert eleştirmemenin bir anlamı yoktur.[52]

Aynı yıl Beauvoir, *Les Temps Modernes* için Sartre'la röportaj yapmaya karar verdi (yayımladıklarında röportaj dememiş, "sorgulama" adını vermiş olsalar da). Beauvoir doğrudan konuya girmişti: "Sartre, sana kadın sorusunu sormak istiyorum." Neden, diye sormuştu, ezilenlerin yanında olduğunu iddia ederken, "işçiler, siyahlar, Yahudiler" söz konusu olduğunda sesini çıkarmış "ama kadınlar söz konusu olduğunda" sesini çıkarmamıştı? Bunu nasıl açıklıyordu?

Muhtemelen, çocukluğu yüzünden olduğunu söyledi Sartre.

"Ama sen artık bir yetişkinsin!" Beauvoir onu zorluyordu, kadınlar söz konusu olduğunda birçok erkeğin (Beauvoir'ın da kendinin, uzun süre boyunca, yaptığı gibi) bir kör noktaları olmasının mümkün olup olmadığını sordu. Erkeklerin kadınların çektiği ıstırap karşısındaki körlüğü ile köleler topraklarında çalışır, yemeklerini pişirirken adalet ve demokrasi gibi ideallerden bahseden eski Atinalılar'ın körlüğü benziyor olamaz mıydı? Erkeğin kayıtsızlığının, sonraki nesillere Atinalılar'ın duygusuzluğu kadar şaşırtıcı görünmesi mümkün değil miydi?[53]

Beauvoir, birçok röportajda bizzat yer alarak feminist yazarlar ve kampanyalarla bağ kurmaya devam etti. 1976'da Alice Schwarzer'le

52. Bu röportaj *Le Nouvel Observateur*'ın haftalık eklerinde çıkmıştır, 23, 30 Haziran ve 7 Temmuz, 1975. Aktaran Hazel Rowley, *Tête-à-tête*, s. 333.
53. "Simone de Beauvoir interroge Jean-Paul Sartre", *Situations* X, "Politique et autobiographie", Paris: Gallimard, 1976, s. 116-7.

yaptığı konuşmada hayatına dönüp baktığında, ne anne ne de ev kadını olduğu için kadınların "köle işçiliğinden" kurtulduğunu söyledi. Ancak yirmi yıldan fazla bir süredir dünyanın her yerindeki kadınlardan ona mücadelelerini anlattıkları mektuplar alıyordu; bu onun sessizliğin diğer tarafının düşündüğünden daha kötü olduğunu anlamasını sağlamıştı. Ona yazan birçok kadın otuz beş ile kırk beş yaş arasındaydı ve evliydi. Genç yaşta aşk için evlenmişlerdi ve o zamanlar bunu yaptıkları için mutlu olmuşlardı ama daha sonra kendilerini çıkmazlarla karşı karşıya buldular: Çocukları artık onlara ihtiyaç duymuyordu ve hiçbir mesleki eğitimleri, kendi başlarına peşinden koşacakları tasarıları yoktu.

1976'da Beauvoir, evlilik ve anneliğin hâlâ –çoğu zaman– tuzaklar olduğunu düşünüyordu. Eğer bir kadın çocuk sahibi olmak istiyorsa, diyordu, onları yetiştireceği koşulları ciddiye almalıydı; çünkü işinden vazgeçmesi, çocuk hastalandığında evde kalması, beklenen *o*ydu. Ve çocuklar, başarılı olmazsa suçlanacak olan oydu.[54] Sorun, diyordu Beauvoir, kendi başlarına ev ve bakım işleriyle değildi; çünkü hiçbir iş kendi içinde aşağılayıcı değildir; herkes –yalnızca kadınlar değil– hayatı sürdürmek için gereken işi yapıyor olmalıdır; çünkü bu şekilde hayat-verici şeyleri yapmak için yine yeterli zamana sahip olacaktır. Beauvoir kendini "gönüllü annelik aktivisti" olarak adlandırmıştı.[55]

Adrienne Rich aynı yıl Atlantik'in öbür ucunda, anneliğin gücüne ilişkin bir anlayış geliştirmek için, Beauvoir'ın *İkinci Cinsiyet*'teki annelik tartışmasıyla başlayan, bir kitap olan *Of Woman Born*'u yayımladı. Mart 1976'da Brüksel'de bir Uluslararası Kadınlara Karşı Suçlar Mahkemesi düzenlendi, tutanaklarının bir parçası Beauvoir'ın bir mektubuydu –Beauvoir bu etkinliğin "Kadın Yılı"ndan ("kadınların gizemli bir hale getirilmesi için erkek toplumunun düzenlediği" başka bir şeyden) hemen sonra açılmasını komik bulmuştu.[56]

Mart 1977'de Sartre bacağında ağrı duyuyordu; doktorlar, sigarayı bırakmazsa ayak parmaklarını –ya da daha fazlasını– kesmeleri gerekebileceği konusunda onu uyardı. İki gün sonra Boyardlar'ını ve çakmaklarını Sylvie Le Bon'a verdi. Ancak alkolü bırakmak daha

54. Schwarzer, s. 73.
55. "My Point of View: An Outrageous Affair", İng. Çev. Debbie Mann ve Marybeth Timmermann, FW 258.
56. "When All the Women of the World…", İng. Çev. Marybeth Timmermann, FW 256.

zordu ve alkol almak için hayatındaki kadınlarla aldatıcı oyunlar oynamaya başladı. Beauvoir'a her gece sadece bir bardak viski içeceğini söyledi. Ama Michelle'in gizlice içeri soktuğu şişeleri vardı, onları kitap rafındaki kitapların arkasına saklıyordu. Kunduz her şeyi bilmek zorunda değil, diyordu Sartre.

Bir gün Beauvoir, onu akşamdan kalma bir halde yakaladı ve çok kızmıştı. Michelle'de hâlâ yarım şişe viski içtiğini öğrendiğinde öfkelendi. Michelle'i aradı ve Cumartesi geceleri gelmekten menetti.[57] Arlette buna memnun oldu: Sartre'ın diğer kadınlarını hep kıskanmıştı. Ancak zamanla Arlette Elkaïm Sartre, kendi gibi Kuzey Afrikalı ve Yahudi olan Pierre Victor'a duyduğu antipatinin üstesinden gelmişti. 1978'de birlikte İbranice öğrenmeye başlamışlardı; çünkü Victor, Yahudi teolojisi ve mesihçiliğe ilgi duyuyordu. 1978 yılının Şubat ayında Beauvoir, Victor ile Arlette'in kendi siyasi amaçları için Sartre'ın ününe el koyarak, onun zayıflığından faydalandıklarından endişe duyuyordu: Sartre, Victor ile Elkaim, Kudüs'e gidiyordu. Sartre, tekerlekli sandalyeyle uçağa götürüldü ve lüks bir otelde kaldı; tek parça halinde döndü. Ancak geri döndüklerinde Victor, *Le Nouvel Observateur*'da İsrail'deki barış hareketi üzerine, Sartre'ın adının ortak yazar olarak geçtiği bir makale yayımlamaya çalıştı. Beauvoir, o sırada gazete üzerinde çalışan Bost'tan, yazının kötü olduğunu ve Sartre'ın onu geri çekmesi gerektiğini söyleyen bir telefon aldı. Beauvoir yazıyı okudu, hemfikir oldu ve Sartre'ı onu yayımlamamaya ikna etti.

Beauvoir, bu noktada açıkça Sartre'ın bakıcılarından biriydi. Ama onun entelektüel koruyucusu olmak isteyen birkaç kişi ve kendinin ne istediğine ilişkin çelişkili açıklamalar vardı. Sartre, Victor'a yazının neden yayımlanmadığını asla söylemedi. Ama *Les Temps Modernes* için (Victor'un Sartre'ın yerinde katıldığı) bir editör toplantısında Beauvoir, Victor'un bildiğini varsayarak bundan bahsetti. Victor öfkelenmişti, toplantıdan paldır küldür çıktı ve meslektaşlarına "çürümüş cesetler" dedi.[58] Artık *Les Temps Modernes*'in toplantılarına katılmıyordu ve şimdi eski koruyucu grubunun üyelerini küçümseyerek onları "Sartrecılar" olarak anıyordu. Arlette, Victor'un tarafını tutuyordu.

Bu arada, Sartre daha fazla röportaj verdi; bu röportajlarda Simone de Beauvoir dışında kimsenin, el yazmalarını yayımlanmadan

57. A 100.
58. A 110-1.

önce okumasına izin vermediğini söyledi ve hatta Temmuz 1978'de Beauvoir'ın hayatındaki rolünün "temel ve benzersiz" olduğunu iddia etti.[59] Sylvie Le Bon'a göre, Sartre'ın hayatının son beş yılı özellikle Beauvoir için zordu. Körlüğünün gelişmesini izlemek zorunda kalmıştı ve onun için metanetli olmak, kendi için olmaktan daha zor geliyordu. Beauvoir içki içiyor ve Valium alıyordu ama bu onun sürekli gözyaşlarına boğulmasını engellemiyordu. Mümkün olduğunca diğer arkadaşlıklarda teselli buldu. Claude Lanzmann beş dakika uzaklıktaki Boulard caddesinde yaşıyordu ve Lanzmann Paris'teyken haftada iki kez birbirlerini görüyorlardı. Ama Lanzmann, *Shoah*'yı –Beauvoir'ın ona başlaması için ödünç para verdiği bir filmi– yönetiyordu ve seyahat ettiği için çoğu zaman uzakta oluyordu.

1978'de *Yıkılmış Kadın*'ın bir film uyarlaması yapıldı ve *Le Monde*'da bir inceleme yazısı çıktı; bu yazı da yine Beauvoir'ın yapıtının modası geçmiş olduğunu ve onun feminizminin değersiz olduğunu ilan ediyordu: "Bugün, bu kitabın iddiası ve tonu özellikle arkeolojik değere sahip görünüyor. Bunlar, feminizmin hızlandırılmış evrimini ölçmeyi mümkün kılıyor; buna göre bu tür bir sorun, örneğin "Hareket halindeki kadınlar"a [*Femmes en mouvement*] değil, *Elle* ya da *Marie-Claire*'e ait bir sorudur."[60]

1970'lerde Sartre'ın kötüye gidişi, Beauvoir'ı tüketmişti ve artık yeni uzun yazılar yazmaya istekli değildi; ancak 1979'da (1930'larda yazdığı, Gallimard ve Grasset'nin reddettiği roman) *When Things of the Spirit Come First*'ü yayımladı. Roman, Zaza ve Merleau-Ponty'ye dayanan, Anne ve Pascal adındaki kurgusal bir çifte yer veriyordu; Beauvoir bunu, Merleau-Ponty'nin flörtüne ilişkin gerçeği keşfetmesinden önce yazmıştı. Anne'in annesi kızına zulmetmekte, düşüncelerini, kitap okumasını ve Simone karakteriyle olan arkadaşlığını "onlar sanki çok günahmış gibi" eleştirmektedir.[61] Kitabın düzenlenişi, Beauvoir'ın sonraki çalışmaları kadar başarılı değildi ama Beauvoir'ın 1930'lardaki zihinsel meşguliyetlerinin, sevgi

59. 'D'abord, je ne donnais pas à lire mes manuscrits –à personne sauf à Simone de Beauvoir– avant qu'ils sont imprim é s: par consequent, elle avait un rôle essentiel et unique.' (Michel Sicard, 'Interférences: entretien avec Simone de Beauvoir et Jean-Paul Sartre', Obliques 18-19 (1979): 326.)

60. Xavier Delacourt, "Simone de Beauvoir adaptée: Une fidélité plate", *Le Monde*, 1978. http://www.lemonde.fr/archives/article/1978/01/30/simone- de-beauvoiradaptee-une-fidelite-plate_3131878_1819218.html#YOXP2bX45I01dulu.99

61. WT, s. 74-5.

ve özveri, mutluluk ve kadın olmanın ne anlama geldiğiyle ilgili soruları içerdiğini ortaya koyar. Ayrıca o zaman bile düzyazısına felsefe eklemekten korkmadığını gösteriyor: Karakterleri Racine, Baudelaire, Claudel ve Péguy'nin yanında Duns Scotus, Bergson, Leibniz ve Hobbes'u tartışır.

O Sonbahar, kendi çalışmaları hakkında Josée Dayan ile Malka Ribowska'nın bir filminde yer aldı: Filmin adı "Simone de Beauvoir"dı ve açılış jeneriği filmi "tek kadın filozofumuz üzerine bir belgesel" olarak adlandırıyordu.[62] Filmle ilgili röportajlarda, hayatını yazmasıyla kendi hakkında zaten bu kadar çok konuştuğu göz önüne alındığında, filmi çekmeyi neden kabul ettiği soruldu. Bazı şeyleri "düzeltmek", doğruyu söylemek, "kendinin daha doğru bir görüntüsünü" vermek istediğini söyledi.[63]

1979'da, 1980'lerin başında yeniden yayımlanmasını denetleyeceği feminist bir dergi olan *Questions feministes*'in Yayın Direktörü oldu ve Avrupa Edebiyatı Avusturya Ödülü'nü kazandı. *Le Figaro* bu onuru "Mükemmel Bir Burjuva: Simone de Beauvoir" başlığıyla duyurdu ve "Avrupa Edebiyatı Avusturya Ödülü'nü alan ilk kadın Simone de Beauvoir, her şeyi bir erkeğe borçludur" diye açıklama yapıyordu.[64] Feminist savunmayı neden sürdürdüğü sorulduğunda, çünkü 1980'de bile kadınlara "bir kadının bugün her şeyi başarabileceği ve eğer başaramazsa bunun kendi suçu olduğu yanılsaması" dayatılıyor, diye cevap vermesi hiç şaşırtıcı değildir.[65]

Sonraki Mart ayında Beauvoir, *Le Nouvel Observateur*'un üç Pazar sayısında Sartre ile Pierre Victor arasındaki röportajları yayımlayacağını duydu. Sartre (Sartre standartlarına göre, her durumda) uzun zamandır hiçbir şey yayımlamamıştı; bu çok fazla dikkat çekerdi. Beauvoir, son yıllarda birkaç kez ne üzerinde çalıştıklarını sormuştu; ancak hiçbir şey onu olan şeye hazırlamamıştı: Sartre ve Elkaïm, sorularına kaçamak yanıtlar vermişti. Sartre, yayımlanmak üzere seçtikleri parçaları görmesine izin verdiğinde Beauvoir dehşete kapıldı.

62. Josée Dayan ve Malka Ribowska, *Simone de Beauvoir*, metni yayımlayan Gallimard: Paris, 1979; 1978'de yapılan bir filme dayanmaktadır. http://www.ina.fr/video/CAB7900140801

63. Video: "Film 'Simone de Beauvoir'" sur Samedi et demi, Institut National de l'Audiovisuel, Fransa, https://www.ina.fr/video/CAB7900140801/film-simone-de-beauvoir-video.html

64. Julien Cheverny, "Une bourgeoise modèle: Simone de Beauvoir", *Figaro Magazine*, 17 Şubat 1979, s. 57.

65. Schwarzer, s. 103.

Pierre Victor, baskıda gerçek adını –Benny Lévy– kullanacaktı. (Lévy, Sartre onun davasına katılıp onun için oturma izni alana kadar Fransa'da bulunmaya yasal olarak hak sahibi değildi.) Akış, Sartre'ın savunduğu şeylerin çoğunu küçümseyen bir tarzdaydı, edebiyatın anlamını ve Sartre'ın hayatını adadığı politik bağlılıklarını reddediyordu. Son röportajda Lévy, Sartre'ın –ki Sartre seküler Yahudilerin ömrü boyunca arkadaşı olmuştu– tek "sahici" Yahudiler'in dindarlar olduğunu iddia etmesini bile sağladı. Sartre, mesihçiliğe zemin bile hazırlamıştı. Beauvoir, Sartre'a bunu yayımlamaması için yalvardı; ancak Sartre kararından vazgeçirilmeyi reddetti. Beauvoir'ın eşsiz arkadaşı düşünce yeteneğini yitiriyor muydu?

Beauvoir çok üzgündü –gözleri yaşlı ve endişeliydi. Lanzmann ve Bost, yayımı durdurmaya çalışmak için *Le Nouvel Observateur*'un editörünü aradı. Ancak editör Jean Daniel, Sartre'ın kendinden röportajın yayımlanmasını istediğini söyleyen bir telefon aldı: *Nouvel Observateur* yayımlamazsa, başka bir gazete yayımlardı. Röportajlar 10, 17 ve 24 Mart 1980'de yayımlandı. İkinci ve üçüncü Pazar günleri arasında, 19 Mart Çarşamba günü, Beauvoir, Sartre'ın dairesinde kalma sırası için geldiğinde, aralarındaki atmosfer hâlâ gergindi. Ertesi sabah saat 9:00'da Beauvoir onu uyandırmak için odasına girdiğinde yatağında oturuyordu, soluk soluğaydı. Saatlerdir oradaydı, konuşamamış ya da yardım isteyememişti. Beauvoir doktoru aramaya gitti ama telefonda çevir sesi yoktu: Sekreter telefon faturasını ödememişti.

Bu yüzden Beauvoir alt kata odacının telefonuna koştu: Doktor hemen geldi ve bir ambulans çağırdı. Beauvoir, onlar acil tedavi uygularken endişeyle izledi ve sonra onu Broussais hastanesine götürdüler. Beauvoir daireye geri döndü, giyindi ve planladığı gibi Jean Pouillon'la öğlen yemeğine gitti. Pouillon'a onunla hastaneye gidip gitmeyeceğini sordu; yalnız gitmek istemiyordu. İlk başta durum umut dolu görünüyordu. Sartre'a arkadaşlık etmek için başka bir okur ve ziyaretçi planı oluşturdular; Beauvoir birkaç hafta boyunca düzenli olarak öğleden sonra zaman diliminde katıldı. 13 Nisan Pazar günü Sartre, Beauvoir'ın bileğini tuttu ve onu çok sevdiğini söyledi. 15 Nisan'da Sartre komaya girdi. Beauvoir o günü yanında, nefes alışını dinleyerek geçirdi, sonra dairesine geri döndü ve içmeye başladı. 21:00'da telefon çaldı. Telefondaki Arlette Elkaïm'dı –bitmişti.

16.
Işığın Sönüşü

Beauvoir, Sylvie Le Bon'la hastaneye geri döndü. Bost ve Lanzmann, Jean Pouillon ve André Gorz'u aradı, hemen hastaneye geldiler. Hastane personeli, sabah 5'e kadar cesedin yanında kalabileceklerini, sonra onun taşınacağını söyledi.

Sartre'a nasıl "o" (*it*) diyebiliyorlardı?

Elkaïm eve gitti, eski "aile" içip sabahın erken saatlerine kadar anılardan söz ettiler. Gazeteciler zaten bölgenin etrafında dolaşıyordu; ancak Bost ve Lanzmann onlara kaybolmalarını söyledi. Sonra Beauvoir onunla yalnız kalmak istedi. Diğerleri gittikten sonra, Sartre'ın yatağına doğru yavaşça gitti. Hemşire onu durdurduğunda çarşafının altına girmek üzereydi –Sartre'ın yatak yaraları kangrenliydi. Bu yüzden Beauvoir çarşafın üstüne tırmandı, yanına uzandı ve uykuya daldı.

Sabah 5'te ceset için geldiler. Beauvoir uyumak için Lanzmann'ın evine gitti ve Çarşamba günü orada kaldı. Gazetecilerin gözetimini bırakın, dairesinde telefona bile katlanamıyordu; bu yüzden Lanzmann'dan sonra Sylvie Le Bon'a gitti. Hélène, Beauvoir'ın yanında olmak için Alsas'tan geldi ve Beauvoir'a kartlar, mektuplar ve telgraflar yağıyordu. Lanzmann, Bost ve Sylvie cenaze töreniyle ilgilendi: Tören 19 Nisan Cumartesi olacaktı.

O gün geldiğinde Beauvoir, Sylvie, Hélène ve Arlette'le cenaze arabasına bindi. Arkalarında on binlerce insan takip ediyor, Sartre'a saygılarını gösteriyordu. Ama Beauvoir hiçbir şey göremedi. Ne kadar büyük miktarda olursa olsun Valium ve viski gözyaşlarını engelleyemezdi ama yine de ikisini de almıştı. Montparnasse Mezarlığı'na vardıklarında bir sandalye istedi. O haftanın ilerleyen günlerinde Lonra'nın *The Times* gazetesi, tabutun önünde

durduğunda "Madam de Beauvoir"ın "düşmek üzere olduğunu ve iki arkadaşının onu tuttuğunu" bildirmişti.[1] Etrafında akın akın insanlar vardı ama onun zihni boştu. Bundan sonra ne olduğunu hatırlamıyordu: Lanzmann'a gitti ve sonra özel bir odada akşam yemeği yediler, Beauvoir çok fazla içmişti ve merdivenlerden inmesine yardım edilmesi gerekiyordu. Sylvie içmesini durdurmaya çalıştı ama şimdi ona engel olunamıyordu.[2]

Ondan sonra Sylvie'de kaldı. Ertesi Çarşamba, Père Lachaise'de cesedin yakılması gerçekleştirildi; ancak Beauvoir gidemeyecek kadar yorgundu. Sylvie ile Lanzmann geri döndüklerinde onu yerde sayıklar halde buldular. Zatürre olmuştu.

Beauvoir, Hôpital Cochin'de bir ay hastanede yattı; İlk başta doktorlar hiç iyileşemeyeceğini düşündü, hapları ve viskiyi yuttuktan sonra; karaciğer sirozu ve bir miktar motor-nöron hasarı geçirmişti. Victor Schoelcher caddesine döndüğünde zatürre geçmişti ama depresyon geçmemişti. Haziran ve Temmuz boyunca Sylvie, hafta boyunca da olabildiğince Beauvoir'da kaldı. Sylvie ders vermeye gittiğinde, Lanzmann ve Bost onun yanında kalıyordu. Beauvoir hep hayatının Sartre bittiğinde sona ereceğini söylemişti; onlar bunu gerçekten yapacağından endişeleniyordu. Hafta sonları Sylvie onu arabasıyla Paris'ten uzaklaştırıyordu. Ağustos ayında, yıllık Roma gezisi zamanı geldiğinde, Sylvie'ye Paris'ten ayrılmaları gerektiğini söyledi: "Yaşamak istiyorum ve bunu yapmak için çok uzak bir yere gitmem gerekiyor."[3]

Bir fiyort gezi gemisiyle Norveç'e gittiler. Beauvoir yeniden yüzeye çıkmaya, hayatında hâlâ yaşamaya değer başka anlamlı ilişkiler olduğunu hatırlamaya başladı. Ama aynı zamanda bazı ilişkilerin asla eskisi gibi olmayacağını da anlamaya başlamıştı. Sartre'ın cenazesinin yakılmasından üç gün sonra Arlette, Sartre'ın dairesini boşaltmıştı. Bu, yasal açıdan şaşırtıcıydı; çünkü yasa vergi amaçlı bir değerlendirme yapılana kadar mülküne dokunulmamasını gerektiriyordu. Arlette bunu neden yaptığına ilişkin değişik öyküler anlatmıştı: Kirayı vasiyetnamenin onaylanma döneminin sonu gelinceye dek ödeyememişti; eve zorla girileceğinden korkmuştu. Ama Beauvoir, Arlette'in bunu Beauvoir'ın yasal olarak kendine

1. Charles Hargrove, "Thousands escort Sartre's coffin", *The Times* [Londra, England] 21 Nisan 1980: 4. The Times Digital Archive. Online, 27 Mart 2018.
2. Bair, s. 587.
3. Bair, s. 588.

ait olan şeyleri almasını önlemek için yaptığından emindi. Tatsız bir tartışmaydı. Diğer arkadaşlar Sartre'ın yadigarlarını istiyordu ve Lanzmann, Arlette'ten kırk yıllık dostluklarına istinaden Bost'a bir şeyler vermesini istediğinde, Arlette ona Sartre'ın eski terliklerini verdi.

Arlette'i özellikle hiç sevmemiş olan Sylvie öfkelenmişti. Sartre'ın dairesinde Beauvoir'ın babasının kitapları vardı: Bunlar Sartre'a ait Arlette'in alacağı bir miras değildi. Ayrıca Picasso'nun her ikisine de vermiş olduğu bir tablo ve aynı kaynaktan gelen Riberolle'un bir tablosu vardı. Hem Sylvie hem de Lanzmann bunları Beauvoir adına Arlette'ten istedi ama Arlette, eğer onları bu kadar çok istiyorsa Beauvoir'ın kendinin isteyebileceğini söyledi.

Sylvie, Georges Bertrand de Beauvoir'ın kitaplarını geri aldı. Ama Beauvoir'ın bizzat istediği tek bir şey vardı: Sartre'ın *Notebooks for an Ethics* için el yazmaları. Sartre, *Varlık ve Hiçlik*'i bitirdiğinde, kitap yayımlanır yayımlanmaz Beauvoir'a el yazmasını vermişti; bu Beauvoir'ın sahip olduğu en değerli şeydi. Ve *Varlık ve Hiçlik*'in sonunda Sartre bir etik kitabı yayımlama sözü vermiş, 1940'ların sonlarında bunu yazmaya başlamıştı, Beauvoir'ın kendi *Belirsizliğin Etiği*'ni yazdığı zamanla aynı zamanlardı. Arlette, Beauvoir'ın bu el yazmasını istediğini biliyordu; çünkü hastaneden taburcu edildiğinde yaptığı ilk şeylerden biri, Arlette'ten bunu isteme "alçakgönüllülüğünü" yapmaktı. Ama Arlette hayır dedi. Ve 1983'te kitabı Arlette yayımladı.

Beauvoir, Mayıs 1980'de hastaneden taburcu edildiğinde, doktorlar ona Valium almayı ve içmeyi bırakmasını, vücudunun iyileşmesine yardımcı olmak için masaj ve terapi yaptırmasını söyledi. Beauvoir onların tavsiyelerinin çoğuna –viski ve votkayı bırakmanın dışında– uydu. Bu haftalar sırasında Beauvoir, doktorlarının durumunu Sylvie'yle konuşabilmelerini istediğini fark etti. Fransız yasalarına göre en yakın akrabası, Hélène, onun yasal vasisi ve varisiydi. Sylvie, kız kardeşinin izni olmadan Beauvoir'ı tedaviye bile götüremiyordu.

Beauvoir, Hélène ve Lionel'le birlikte yaşamak için Alsace'a taşınmak istemiyordu ve onunla ilgilenmek için oturdukları yerden ayrılıp Paris'e gelmeleri uygun olmazdı. Bu yüzden Beauvoir, Sylvie'ye onu yasal olarak evlat edinip edinemeyeceğini sormaya karar verdi. Önce Lanzmann ve Bost'a söyledi; ikisi de olumlu karşıladı. Arlette vakasından, tüm taraflar eşit olarak yeni düzenlemelere

taraftar olmadığında ne gibi sorunların ortaya çıkabileceğini öğrenmişlerdi, bu yüzden konuyu dikkatlice önce Sylvie'ye ve ardından Hélène'e anlattı. Başlangıçta Hélène bu yer değişiminden dolayı rahatsız hissetti ama hayatının kız kardeşininkinden daha uzun sürmeyeceğini ve zaten hayatının yeterince dolu olduğunu fark etti.

Sylvie, öte yandan, biraz isteksizdi. Arlette'nin Sartre'ın metresi olarak yaşamaya istekli olmasından her zaman nefret etmişti. Sylvie Le Bon, kendi mesleki yaşamı olan bağımsız bir kadındı –o bir *agrégée* idi ve felsefe öğretiyordu– ve Beauvoir'la ilişkisinin Arlette'in Sartre'la olan ilişkisine benzer bir şekilde düşünülmesini istemiyordu. Ayrıca akademik araştırmaların Beauvoir'ın yazılarında annelerin ve kızların rolüne odaklanmaya başladığını biliyordu, evlat edinmenin bir spekülasyon "ziyafeti" sağlayacağını düşünüyordu.

Ama bu aşamada, Beauvoir'ın hayatından hayali karakterler yaratan insanlara alışması için onlarca yılı olmuştu. Sylvie'yi arkadaşlıklarını içeriden görmesi için yüreklendirdi; arkadaşlıkları yaşlarına veya geleneksel rollere göre belirlenmemişti. Beauvoir, Sylvie'ye yaşamı boyunca Zaza'yla yaşadığı arkadaşlığa benzeyen, bir başka arkadaşlık bulmak için birkaç girişimde bulunduğu sırrını açtı. Ama Sylvie'ye kadar bunların hiçbiri başarılı olmamıştı. Beauvoir, Sylvie'de sanki Zaza'nın yeniden yaşama dönüşünü bulmuş gibi olduğunu söyledi. Sylvie kabul etti ve daha sonra Beauvoir'la olan ilişkisinin "biricik ve eşsiz bir yakınlık" olduğunu yazacaktı.[4] Beauvoir bir röportaj sırasında Deirdre Bair'in "hem bir erkekle hem de bir kadınla mükemmel bir ilişkiden keyif aldığı için" şanslı olduğunu söyledi.[5]

Sartre'ın öldüğü yıl, yasın bütün yaralarını taşıyordu: Gözyaşları, depresyon, başka türlü neler yapmış olabileceğine ilişkin merak. Beauvoir yine, arınma olarak edebiyata döndü: Sartre'ın ölümünün bir anlatımını yazmaya karar verdi. *Adieux* (*Veda Töreni*) 1981'de yayımlandı: Sartre'ın kötüye gidişi ve ölümünün günlük tarihini yazıyordu, yaş ve hastalık onun olasılıklarını kısıtladıkça yaşamının değişen durumuna odaklanıyordu. Aynı zamanda, onların düşünce dostluğunun, hiç bitmeyen sohbetlerinin bir kanıtı olarak 1970'lerin ortalarında Roma'da, Sartre'la yaptığı görüşmelere de yer vermişti.

4. Sylvie Le Bon de Beauvoir, Magda Guadalupe dos Santos'la röportaj, "Interview avec Sylvie Le Bon de Beauvoir", *Sapere Aude*, Belo Horizonte, Cilt 3, Sayı 6, s. 357-65, 2 Sömestr 2012, s. 364.
5. Bair, s. 512.

Arkadaşları bu proje üzerinde çalışması konusunda endişeliydi ama bu Sartre'ın ölümüyle başa çıkabilmesinin tek yoluydu. Yazmak, Zaza'da ve annesinde bir arınma olmuştu, bu yüzden Beauvoir ısrar etti. Açılış sözleri şöyleydi:

> Bu, benim kitaplarımdan basılmadan önce okumayacağınız ilk –kuşkusuz tek– kitap. O tamamen ve bütünüyle size adanmıştır ve ondan etkilenmeyeceksiniz. [...] *Siz* dediğimde, bu sadece bir numara, retorik bir araç. Kimseyle konuşmuyorum.[6]

Bazı okurlar, *Veda Töreni*'ni onun anılarının beşinci cildi olarak adlandırdı. Ama diğerlerinden daha kısa ve özdür; Sartre'ın kötüye gidişini, onun ötesindeki kendi hayatına çok az odaklanarak anlatır. Ve iki biçimin karışımıdır: anı ve diyalog. Beauvoir, *Veda Töreni*'nin Sartre'a bir armağan ve *Yaşlılık*'ın bir uzantısı olduğuna inanıyordu. 1970'te *Yaşlılık*, yaşlıların nasıl marjinalleştirildiğini ve bazı insanların onlara nasıl insanlık dışı davrandıklarını anlatmıştı. *Veda Töreni*'nde okurlar Jean-Paul Sartre'ı bile bu kaderin beklediğini gördü.[7]

Beauvoir kitabın sert bir şekilde karşılanacağını düşünüyordu ve haklıydı: Bir kez daha patavatsızlıkla ya da Sartre kendi adına konuşamıyorken, onun adına konuşmakla suçlandı. Pascal Bruckner kitabı *Le Point*'da "saygı ve intikam"ın bir karışımı olarak tanımladı.[8] (Diğer şeylerin yanı sıra Beauvoir, Sartre'a erkeklerin neden "kesin bir gurur"a sahip olduğunu düşündüğünü, çocukluğundan beri her zaman özgür hissedip hissetmediğini sormuştu.[9]) Beauvoir'ın savunucuları öncelikle İngilizce konuşan kadınlardı. Sartre'ın *Varlık ve Hiçlik*'inin tercümanı Hazel Barnes, *Veda Töreni*'ni Beauvoir'ın "Sartre'ın sadakatsizliklerine katlanmak zorunda kalması karşılığında" aldığı intikam olarak betimleyen dedikoduyu kınadı; "Bu bir iftiradır. Bu anlatı, hem gerçek habercilik hem de bir armağandır."[10] Sartre'ın biyografi yazarı Annie Cohen-Solal, bunun bu efsanevi çifte karşı olağan tepkileri ortaya çıkardığını düşünüyordu: "Ya mutlak saygı ya da kökten ret."[11]

---

6. A 3.
7. Bair, s. 595.
8. "La fin d'un philosophe", *Le Point*, 23-9 Kasım 1981.
9. A 254, 353.
10. Hazel E. Barnes, "Beauvoir and Sartre: The Forms of Farewell", *Philosophy and Literature* 9(1): 28-9.
11. Cohen-Solal, *Sartre*, s. 518.

En sert eleştirmenlerinden biri elbette, Arlette Elkaïm Sartre'dı. Arlette, *Libération*'da Beauvoir'a saldıran, onun Sartre'la ilişkisinin, hayatının merkezinde olduğu iddialarının ve Benny Lévy olayındaki davranışının aleyhine konuşan açık bir mektup yayımladı. Her iki kadın da diğerinin Sartre'ı aşağı bir varlığa indirgediğini düşünüyor ve Sartre'ın hayatının en önemli tanığı olduğunu iddia ediyordu. Beauvoir, Arlette'in iddialarını bir yanıtla onurlandırmak ya da halka açık bir gösteri haline gelmek istemediği için yazılı yanıt vermeyi reddetti. Kişisel olarak Beauvoir, tam bir tiksinti duyuyordu.

1981'de Beauvoir, ilk biyografi yazarı Deirdre Bair'le görüşmelerine başladı: Beauvoir Amerikalı kadınlardan hoşlanıyordu; Beauvoir ve Bair öğleden sonra 16:00'da bir sek viskiden sonra görüşme yapma alışkanlığı geliştirmişti. "Ünün eline düşenleri nasıl çirkinleştirdiğine" dair onlarca yıllık deneyimin getirdiği bilgiyle Beauvoir, yirmi yıldan fazla bir süredir gelecek nesillere bırakacağı imgeyi düşünüyordu.[12] Arlette'in Sartre'la olan ilişkisine dair son sözü söylemesini istemiyordu. Bu yüzden Sartre'ın ona yazdığı mektuplarını yayımlamaya karar verdi ve bu niyetin kamuoyuna duyurusunu yaptı; böylece dünya Jean-Paul Sartre'ın Simone de Beauvoir hakkında ne düşündüğünü kendi gözleriyle görebilecekti. Beauvoir'ın bunu yapmaya yasal olarak hakkı yoktu; çünkü Fransa'da edebi yönetici, söz konusu metinleri kime yazdığına ya da onların kimin eline olduğuna bakılmaksızın, Sartre'ın yazdığı tüm sözler üzerinde hak sahibidir. Bu yüzden Beauvoir, Robert Gallimard'a danıştı, o da ona Arlette'le konuşmayı kendine bırakmasını söyledi.

Burada, Sartre'ın kimi daha çok sevdiğini tartışan iki kadınından çok daha fazlası söz konusuydu. Beauvoir için bu bir aşk meselesi değildi. Beauvoir bir düşünür olarak bağımsızlığı kabul etmeyen, hatta kitaplarını Sartre'ın yazdığını iddia eden insanlardan hayatı boyunca yakasını kurtaramamıştı. Ve bu mektupların şunu göstereceğini düşünüyordu: "Onun üzerindeki önemli etkimin yanı sıra onun benim üzerimdeki önemli etkisi."[13]

Sartre öldüğünde, Paris'teki bazı ölüm ilanları Beauvoir'dan bir kez bile bahsetmemişti. *Le Monde* cenazesindeki binlerce kişiden bahsetmişti. Ama Beauvoir'dan bahsetmedi.[14] *L'Express*'teki uzun

12. FC 328.

13. Beauvoir, Alice Schwarzer'le röportajda aktarılmıştır, s. 107.

14. "La mort de Jean-Paul Sartre", *Le Monde*, 12 Mayıs 1980, http://www.lemonde.fr/archives/article/1980/05/12/la-mort-de-jean-paulsartre_2822210_1819218.html?xtmc=jean_paul_sartre_deces&xtcr=11

bir makale bir zaman çizelgesine yer vermişti, burada onların tanıştıkları tarihi ve Beauvoir'ın *agrégation*da ikinci sırada yer alması belirtilmişti ama ilişkilerinin geri kalanına ilişkin tek bir yorum yapılmamıştı.[15]

İngilizcede *The Times* Londra, Sartre'ın ölümünü duyuran ilk makalesinde Beauvoir'dan hiç bahsetmemişti;[16] tam ölüm ilanı Beauvoir'ı "onun metresi ve yaşam boyu siyasi, felsefi ve edebi müttefiki olan" "en yakın arkadaşlarından" biri olarak tanıtıyordu.[17] *Guardian*'ın ölüm duyurusu da ondan bahsetmiyordu; Sartre'ın "son yıllarını Paris'te yalnız geçirdiğini, arkadaşları ve öğrencilerinin onu ziyaret ettiğini ve ona yardım ettiğini" bildiriyordu.[18] Tam ölüm ilanlarında, birlikte çalıştığı "yetenekli entelektüeller grubu"na Beauvoir dahil edilmemiştir; bunun yerine, "çeşitli entelektüel girişimlerinde ona yardım ettiği" "ömür boyu birliktelikleri" açısından Beauvoir'dan bahsedilir.[19]

The New York Times biraz daha kapsayıcıydı: "Bay Sartre, bir yazar ve düşünür olarak, onun sadık ve uzun yıllar boyunca yakın arkadaşı olan Simone de Beauvoir'dan daha az tanınmıştı. İlişkileri birçok aşama boyunca sürmüştür; ancak birbirlerine olan esaslı bağlılıklarından, birbirlerini güçlendirmelerinden hiçbir zaman ciddi olarak kuşku duyulmamıştır."[20] Ama *Washington Post* onu bir "yasak aşk" olarak tanıtıyordu[21] –kimse onu entelektüel bir muhatap, onun düşüncesinin gelişimine aktif bir katılımcı ya da hatta bir ilham olarak görememiş miydi?

Bu, erkeğin-öğrencisi-olarak-kadın tekrarlayan teması, Beauvoir'ı yalnızca Sartre konusunda etkilemekle kalmamıştı. 1980'lerin başla-

15. Jossin, Janick, "Sartre face à son époque", *L'express*, 19 Nisan 1980, https://www.lexpress.fr/culture/livre/sartre-face-a-son-epoque_486893.html
16. "Jean-Paul Sartre dies in Paris hospital", *The Times* [Londra, İngiltere] 16 Nisan 1980: 1. The Times Digital Archive. Online, 27 Mart 2018.
17. "Obituary", *The Times* [Londra, İngiltere] 16 Nisan 1980: 16. The Times Digital Archive. Online, 27 Mart 2018.
18. Schwarz, W. (1980, 16 Nisan). "Sartre, sage of left, dies", *The Guardian* (1959-2003).
19. "J-P Sartre: As influential as Rousseau", (1980, 16 Nisan), *The Guardian* (1959-2003).
20. Whitman, Alden, "Jean-Paul Sartre, 74, dies in Paris", *New York Times*, 16 Nisan 1980, https://archive.nytimes.com/www.nytimes.com/learning/general/onthisday/bday/0621.html
21. "Jean-Paul Sartre, Existential Author, Dramatist, Dies", *Washington Post*, 16 Nisan 1980, https://www.washingtonpost.com/archive/local/1980/04/16/jean-paul-sartreexistential-author-dramatist-dies/120a0b98-9774-4248-a123-1efab2d68520/

rında Beauvoir, Bianca Lamblin'le (evlilik öncesi soyadı Bienenfeld) düzenli olarak öğle yemeğinde buluşmaya devam ediyordu. İsrail konusu gündeme geldiğinde tartışmaları kızıştı. Lamblin, Beauvoir'ı "kayıtsız şartsız İsrail yanlısı" olmakla, hatta Filistin bakış açısını görmeye bile çalışmamakla eleştirdi. Lamblin, konuşmalarından sonra kendi konumunu ona daha fazla açıklamak için Beauvoir'a yazacak kadar tedirgin olmuştu. Merleau-Ponty'nin *Diyalektiğin Maceraları* hakkındaki eleştirisi gibi, Beauvoir'ın Lamblin'e yanıtı, hem çatışmaya girdiğindeki öfkesini hem de görüşlerinin Sartre'ın ya da başka herhangi bir erkeğin görüşlerinin türevi olduğu varsayımından duyduğu hayal kırıklığını gösterir:

> Mektubuna yanıt veriyorum, böylece onu umursamazca okuduğumu düşünmezsin ama bu aptalca. Senin de söylediğin gibi, durum "belirsiz" olduğuna göre, görüşlerimi paylaşmayan birine karşı neden herhangi bir kin veya küçümseme taşıyayım? [...] Lanzmann'a gelince [...], Bir kadının fikirlerini yalnızca bir erkeğinkinden oluşturabileceği şeklindeki şovenist önyargıyı kabul ettiğiniz için üzgünüm.[22]

Beauvoir, Sartre'la yazışmalarını yayımladığında, bu ona bazı arkadaşlıklara mal oldu –Olga ile Wanda, ilk kez Beauvoir'ın Sartre'ın hayatındaki rolünün gerçekliğini görecekti. Bostlar son yıllarda birkaç kez ayrılmıştı ve Beauvoir, Olga'yı daha az görmüştü; çünkü Beauvoir, Bost'a daha yakındı; hâlâ *Les Temps Modernes*'de birlikte çalışıyorlardı. Deirdre Bair'e göre Beauvoir, mektupları yayımlayacağı konusunda Olga'yı uyardı ve Olga'nın kendi ve kız kardeşi hakkındaki her şeyi çıkarmasına ilişkin isteklerini görmezden geldi; bu da ilişkilerinde kalıcı bir ayrılığa yol açtı.[23] Ama bu onların yanılsamalarına mal olduysa, dünyanın geri kalanına gerçeği göstermek için, Beauvoir'ın görüşüne göre, ödemeye değer bir bedeldi. Şimdi artık feminizm üzerine konferanslar vermeye ve yayımlar yapmaya başlamış, aldığı ödüllerin bile Sartre'ın dehasına atfediliyor oluşunun her zamankinden daha fazla farkındaydı. Hacimli yazışmalarını düzenlemek çok zaman aldı. Ancak Kasım 1982'de el yazmasını Gallimard'a verdi. Kitabın ithafı şöyleydi: "Claude Lanzmann'a, tüm sevgilerimle."[24]

22. Simone de Beauvoir'dan Bianca Lamblin'e, Sonbahar 1982, aktaran Lamblin, *A Disgraceful Affair*.
23. Bair, s. 598.
24. Bkz. Lanzmann, *Patagonian*, s. 352.

Yayımlanmaya giden yol kolay değildi: Mektuplar yayımlanmadan önce Arlette, Sartre'ın felsefi mirasının meşru varisi olarak kendini kanıtlamak istiyordu ve yalnızca (Beauvoir'a vermeyi reddettiği el yazması) *Notebooks for an Ethics*'i değil, aynı zamanda Sartre'ın *Savaş Günlükleri*'ni (*War Diaries*) de yayımladı.

Sonunda mektuplar çıktığında okurlar Sartre'ın ne söylediğini görebildi, evet. Ama sonra okurlar şunu sordu: Neden öykünün kendi bölümünü yayımlamamıştı? 1974 yılında yaptıkları görüşmelerde Sartre, mektuplarının ölümünden sonra yayımlanmasını istediğini söylemişti; bu nedenle Beauvoir onun isteklerini yerine getirdiğini söyledi. Kendi mektuplarına gelince, Bair'e onların kendi dışında kimseyi ilgilendirmediğini söyledi.[25] 1985'te bir röportajda Margaret Simons, Beauvoir'a Michèle Le Doeuff'ün Sartre'ın mektupları hakkındaki incelemesini okuyup okumadığını sordu; Le Doeuff'ün ilişkilerinde Sartre'ın "konuşan tek özne" olduğunu iddia ettiğini biliyor muydu?[26] Beauvoir, bu mektupların Sartre'ın mektupları olduğunu söyledi: Doğal olarak bu mektuplarda konuşan Sartre'dı. "Kendi mektuplarımı yayımlasaydım, konuşan ben olurdum. Ama yaşadığım süre boyunca mektuplarımı yayımlamayacağım."[27]

Sartre'ın mektuplarını yayımladıktan sonra Beauvoir, zamanını ona haz veren iki şeye adadı: Kadınların özgürleşmesi için çalışmak, Sylvie ve diğer arkadaşlarıyla zaman geçirmek. Beauvoir'la yaptığı röportajlardan birinde Alice Schwarzer, kadınlar arasındaki "bu kadar harika arkadaşlıkların" nadir olduğunu söyledi. Ama Beauvoir, kendinin bundan "o kadar emin olmadığı" yanıtını verdi: "Aşk kaybolurken, kadınlar arasındaki birçok arkadaşlık devam eder. Bence kadınlarla erkekler arasındaki gerçek arkadaşlıklar, çok ama çok nadirdir."[28]

1980 yılı aynı zamanda Fransa'da "1970'lerin" feminizminin sonunu da müjdeledi; sadece takvimde yeni bir on yılın işaretlenmesi anlamında değil, aynı zamanda yeni bir dernek kurulmuştu ve kendine Mouvement de Libération des Femmes (MLF; Kadınların Kurtuluşu Hareketi) adını verdi –bu adı ticari bir marka olarak talep etti ve resmi olarak Ulusal Sınai Mülkiyet Enstitüsü tarafından tescil edildi. Bu adı izin olmadan kullanan herkes dava

25. Bair, s. 601.
26. Michèle le Doeuff, "Sartre; l'unique sujet parlant", *Esprit – changer la culture et la politique*, 5: 181-91.
27. SdB, Beauvoir, Simons and Todd, "Two Interviews with Simone de Beauvoir", s. 24.
28. SdB Schwarzer, *Simone de Beauvoir Today*, s. 210.

edilebilecekti. 1970'lerin MLF'si, üç basit aidiyet ölçütüne –kişinin kadın olması, kadınlara uygulanan baskının farkında olması ve bu baskıyla mücadele etmeye kararlı olması– sahip organik bir hareketken, bu yeni MLF, kadınların kendi adlarına konuşmalarına izin vermek yerine, kadınlar adına konuştuğunu iddia ediyordu. Bu artık feminizm değildi, Beauvoir'ın görüşüne göre; bu "tiranlık"tı.[29]

Ancak iyi haberler de vardı: 1980'de Fransa'da Kabine düzeyinde ilk kadın bakanlığı oluşturuldu. İlk Kadın Bakanı Yvette Roudy, Beauvoir'dan François Mitterrand için yapılan kampanyalarda destek istedi.

1981'de Beauvoir, içinde yeni bir cinsiyetçilik-karşıtı yasanın kendi için ne kadar önemli olduğunu tartıştığı *Nouvelles questions féministes*'in yeniden yayımlanmaya başlamasını duyurmak için bir röportaj verdi. O dönem Kadın Hakları müsteşarı olan Yvette Roudy mesleki eşitlikle ilgili yasalar üzerinde çalışıyordu ve bunu cinsiyete dayalı ayrımcılığa karşı bir yasa tasarısıyla tamamlamak istiyordu. Bu, ırkçılık karşıtı yasayı cinsiyetçiliği de içine alacak şekilde genişletecek ve kadınların haysiyetine saldıran kamusal reklamlara karşı savaşmayı mümkün kılacaktı.

Beauvoir, yasanın "kadınların cinsiyetçiliğe karşı kendi mücadelesini, yürütmesini engellemeyeceğini" kabul etmesine rağmen, kadınlara hakaret etmenin yasalara aykırı olmasını istiyordu. Beauvoir, hayatı, mektuplar ve yazı işleri aracılığıyla, kadınların erkeklerin kontrolü altında büyük ölçüde şiddete maruz kaldığını görmüştü. Ancak işin gerçeği bu olsa da, erkekleri şiddete eğilimli hale getirenin "değiştirilemez doğuştan gelen bir şey" olmadığına ikna olmuştu. Daha ziyade, diye öne sürüyordu Beauvoir, "Erkek doğulmaz, erkek olunur" –şiddet, cinsiyetçiliği ve ayrımcılığı hoş gören toplumlardaki erkek bireylerde kök salıyordu.

Beauvoir, "bedenlerimizin parçalarının, bu kâr-güdümlü toplumun şanı için şehrin sokaklarında sergilenmesinden" hoşlanmıyordu. Kadın Hakları Birliği'nin manifestosu, kadın bedenlerinin ticari eşya olarak kullanılmaması gerektiğini, fiziksel haz ve cinsel girişkenliğin erkeklerin alanı olmaması gerektiğini, kadınlar için kazanılan hakların uygulanması için savaşacaklarını ve yenilerinin peşinden koşacaklarını iddia ediyordu. Özgürlüğün müjdecileri olduklarını iddia eden reklamcılar, Beauvoir'ın önerisini küçüm-

29. "Foreword to Deception Chronicles", FW 272.

seyerek kınadı: O, hem bir Püriten hem de bir ikiyüzlüydü. Onun kuralları uygulansaydı edebiyatın kendinin yasaklanacağını fark etmemiş miydi? –kendininki de dahil?

Beauvoir'ın iyi düşünülmüş yanıtı göz ardı edildi. Edebiyata saldırmıyordu. Reklamlara saldırmak için iyi gerekçeler olduğunu düşünüyordu; çünkü "[bireysel] özgürlüklere önerilmek yerine", onlar "onlara maruz kalan tüm gözlere, isteseler de istemeseler de, *dayatılıyorlar*."[30] Bazı insanlar cinsiyetçilik-karşıtı yasanın erkeklerden intikam almak olduğunu iddia etti. Ancak Beauvoir, bu yasanın amacının daha çok erkeklerin erkek haline geldikleri kültürel ortamı değiştirmek olduğunu, böylece kadına yönelik şiddeti daha az meşrulaştırılacağını savundu. Bunu, "reklamlarda, pornografide, edebiyatta" kadınları aşağılayıcı görüntülerin yasaklanmasıyla başarmak istiyordu. "Cinsiyetçilik karşıtı bir yasa, her bir cinsiyetçi ayrımcılık vakasını resmen kınamamıza izin verir."[31] Beauvoir, bunun aynı zamanda kadınların cinsiyetçiliğe karşı tepkiler geliştirmesine yardımcı olacağını, bunu erkeklerin –kadınların kaderi olarak– kabul ediyor olduğu gibi "bu böyledir" diye kabul etmek yerine; kadınların adaletsizliğe ve kötü muameleye karşı durmalarına yardımcı olacağını düşündü.

Beauvoir ve onun feminist arkadaşları, "gerçekle hiçbir bağlantısı olmayan entelektüeller" olmakla suçlandı. Ama onlar doktor, avukat, mühendis, anneydi –bu gerçeklik değil miydi? Beauvoir halkın tepkisinin altında yatan iki neden görüyordu: Para ve manipülasyon. Para argümanı, geç kapitalizmde anlatmayı gerektirmeyecek kadar tanıdıktır. Manipülasyona gelince, Beauvoir'ın görüşüne göre, birçok erkek "kadının manipüle edilecek bir nesne olduğuna ve kendilerinin bu manipülasyonun efendileri olduğuna içten bir şekilde inanma"yı sürdürmektedir.[32] Beauvoir, kadınların dünyaya bakış açılarının ifade edilmesi, işitilmesi ve saygı görmesi için "gören göz" olmalarını istiyordu.

Roudy, Kadın ve Kültür Komisyonu'nu kurduğunda, Beauvoir onun onursal başkanı yapıldı. Beauvoir aktif bir katılımcıydı ve grup gayriresmî olarak kendine "Beauvoir Komisyonu" adını

30. "Women, Ads, and Hate", FW

31. "The Urgency of an Anti-Sexist Law", İng. Çev. Marybeth Timmermann, FW 266. İlk kez *Le Monde* "De l'urgence d'une loi anti-sexiste", başlığıyla yayımlandı, Mart 18-9, 1979.

32. "Women, Ads, and Hate", FW 275.

vermişti. Bakanlık merkezinde aylık toplantılara katılıyordu, burada kadınların durumlarını iyileştirmek için hükümete somut önerilerde bulunmak amacıyla toplumun yapısını inceliyorlardı. 1982'de François Mitterrand, Beauvoir'a, Şeref Nişanı'nı teklif etti; ancak o bunu reddetti. O kültürel bir kurum değil, bağlanmış bir entelektüeldi.

On iki yılın ardından, Claude Lanzmann nihayet *Shoah* filminin sonuna geliyordu. Yapılması zor bir filmdi, büyük ölçüde Beauvoir'ın arkadaşlığına ve desteğine dayanıyordu: "Onunla konuşmaya, ona belirsizliklerimi, korkularımı, hayal kırıklıklarımı anlatmaya ihtiyaç duyuyordum." Onun "benzersiz ve son derece dokunaklı olan, ciddi, ağırbaşlı, cömert, bütünüyle güvenilir dinleme şekli" dolayısıyla, konuşmalarından "güçlenmiş" olarak ayrılıyordu.[33] Lanzmann, Sartre'ın ölümünden sonraki ilk yıllarda Beauvoir'ın yaşamaktan bıktığını gördü. Filmin yapımı sırasında onu, birkaç kez *Shoah*'ın kurgusunun yapıldığı stüdyoya davet etti –Lanzmann'ın projelerine dahil olmak, filmin hazırlanmakta olan bölümlerini görmek hâlâ hoşuna gidiyordu.

1982'de Başkan Mitterrand, Lanzmann'dan filmin ilk üç saatin özel bir gösterimini yapmasını istedi. Beauvoir onunla Elysée Sarayı'na gitti ve Lanzmann koridordan bağırarak çevirileri yaparken henüz altyazısı olmayan sahneleri izledi. Ertesi gün Lanzmann'a şunları yazdı: "Filmin piyasaya çıktığında hâlâ hayatta olup olamayacağımı bilmiyorum." Film çıktığında *Le Monde*'da bir ön sayfa makalesi ve daha sonra *Shoah* kitabı için bir önsöz yazacaktı. Ama Cumhurbaşkanı için özel gösteriminin ertesi günü Lanzmann'a, filmin vizyona girdiğini görecek kadar yaşamama ihtimaline karşı düşüncelerini gönderdi:

> "Nihai çözüm"ün dehşetini bu kadar dokunaklı ve sürükleyici bir şekilde aktaran hiçbir şeyi okumadım ya da görmedim; ne de onun cehennemvari tekniğine dair bu kadar çok kanıt ortaya çıkaran herhangi bir şey. Kendini kurbanların, infazcıların, tanıkların ve diğerlerinden daha masum ya da daha suçlu olan suç ortaklarının yanına koyan Lanzmann, bize şimdiye kadar inanıyorum ki, anlatılamaz görünen bir deneyimin sayısız yönlerini yaşattı. Bu, kuşaklar boyu insanlığın kendi tarihinin en kötücül ve gizemli uğraklarından birini anlamasını sağlayacak bir anıt.[34]

33. Lanzmann, *Patagonian*, s. 257.
34. Akt. Lanzmann, *Patagonian*, s. 258-9.

Bunun gibi (apaçık ki gelecek nesillere yazılmış olan) notların dışında Beauvoir'ın hayatının sonundan çok az özel yazı mevcuttur. Ama 1980'lerde Beauvoir çeşitli röportajlara katıldı. Bunlardan birinde Alice Schwarzer, Sartre'la ilişkisiyle aynı anda bağımsız kalmayı nasıl başardığını sordu. Yanıt, her zaman kendine ait bir kariyer istemesiydi: "Sartre'la tanışmadan çok önce hayallerim vardı, fanteziler değil, çok cesur hayaller, yapmayı istediğimi bildiğim şeyler vardı! Mutlu olmak için, hayatımı tatminkâr hale getirmiş olmayı kendime borçluydum. Ve benim için tatmin, çalışmak anlamına geliyordu."[35] Bu röportajlarda, Dolores Vanetti'yla olan ilişkisi sırasında Sartre'la olan ilişkisi hakkında kuşkuları olduğunu ve ilişkilerinin hayatlarında üçüncü kişiler için çok fazla acıya neden olduğu için pişmanlık duyduğunu açıkladı. Beauvoir halka açık bir röportajda, Sartre'ın kadınlara iyi davranmadığını zaten itiraf etmişti. Sartre, Beauvoir'ı istisnai bir vaka, bir token haline getirmişti –tıpkı gençken Beauvoir'ın kendinin yaptığı gibi. Ama aynı zamanda Sartre onu kimseyi etmediği kadar teşvik etmişti–; Beauvoir potansiyelini kendi başına görmek için mücadele ettiği zamanlarda bile Sartre, onun sahip olduğu potansiyele inanmıştı. Birbirleriyle diyalogları olmasaydı –ikisinin de eylemlerinin toplamı olmasaydı– ikisi de oldukları kişi olamazdı.

Beauvoir'ın günlerinin büyük bir kısmı hâlâ yazmaya adanmıştı: İnandığı kitaplar için önsözler ve girişler yazdı, tavsiye mektupları yazdı, aktivistleri teşvik etti, yazışmalara yanıt verdi. Feminist yayımcılara maddi destek verdi ve kadın sığınma evlerine bağış yaptı. Beauvoir, zaman zaman toplumdaki itibarının; sözleri, değişim için sonraki adımları atacak enerjiye sahip genç kuşaktan kadınlar için buyruklar haline gelen "kutsal emanet" olduğunu hissediyordu.[36]

Sartre'ın ölümünden iki yıl sonra geçmişteki ve bugünkü yapıtlarından memnundu, seyahat etme arzusu yeniden alevlenmişti. Beauvoir henüz iyileşme dönemindeyken, Sylvie heveslendirici bir ödül olarak ona New York'a bir gezi yapmayı önermişti ve işe yaradı. Beauvoir, 1940'lardan beri Amerika hakkında çelişkili duygular besliyordu: Amerika hakkında hem delicesine sevilecek hem de nefret edecek çok şey buluyordu. 1983'te Avrupa Kültürü için Sonning Ödülü'nü aldığında, 23.000 dolar nakit ödül veriliyordu ve Beauvoir başka bir maceraya hazırdı. Böylece o yılın Temmuz

35. Schwarzer, s. 110.
36. Bair, s. 604.

ayında o ve Sylvie, New York'a gitmek üzere bir Concorde'a bindi. Beauvoir halkın gözünün üstüne olmasını istemiyordu; bu yüzden Pantheon Books'taki Amerikalı editörü tarafından titiz önlemler alındı. Stépha Gerassi ve oğlu John'la ve feminist Kate Millett gibi yeni arkadaşlarla tanıştı ama bu gezinin dinlendirici ve özel olmasını istiyordu. Ders vermeyecek, not almayacaktı.

Çabalarına rağmen, New York'taki Algonquin Otel'ine giriş yaptıklarında *The New Yorker*'dan bir gazeteci tarafından hemen fark edildiler. Gazeteci Beauvoir'ın odasını aradı ve Beauvoir ona çok net bir şekilde telefon röportajı yapmadığını söyledi. Böylece gazeteci vazgeçti; Beauvoir ile Sylvie müzeleri rahatsız edilmeden ziyaret etti: Metropolitan, Guggenheim, MOMA ve –Beauvoir'ın en sevdiği– Frick. Dünya Ticaret Merkezi'nin tepesine çıktılar. Bir gece Elaine'de yemek yediler ve diğer masa arkadaşları Woody Allen ve Mia Farrow'la tanıştırıldılar. Altı hafta boyunca New England'da seyahat ettikten sonra, Kate Millett'in Poughkeepsie'deki Noel ağacı çiftliğini ziyaret etti, burada Millett tamamen kadın sanatçılardan oluşan bir komün kurmuştu. Bu çiftlik, gezinin tek mesleki katılımının geçtiği yerdi. *İkinci Cinsiyet* üzerine bir TV dizisi için Kate Millett'le bir sohbetinin çekimi yapılmıştı. Sylvie'nin öğretmenliğe geri dönmesi gereken zamanda Fransa'ya döndüler. Beauvoir bir yığın kitapla geri dönmüştü.

1983 yılının Aralık ayında Beauvoir düştü: Sylvie onu yerde yatarken buldu ve o kadar uzun süre yerde kalmıştı ki zatürreye yakalandı. Noel'i ve Ocak ayının çoğunu hastanede geçirdi; ancak Paskalya'da Biarritz'e gidecek kadar iyiydi. Yaz gelindiğinde daha uzaklara gidecek kadar iyileşmişti, bu yüzden o ve Sylvie, Budapeşte'ye uçtu ve arabayla Macaristan ve Avusturya'yı dolaştı.

Claude Lanzmann gittikçe daha fazlasını yönetiyor olsa da, Beauvoir 1985'te hâlâ *Les Temps Modernes*'in başıydı. Dairesinde buluşuyorlar ve Beauvoir başvuran yazıları okuyor, makaleler seçiyor ve her zaman yaptığı gibi düzenleme ve düzeltmeler yapıyordu –ölümünden birkaç hafta öncesine kadar toplantılara katılmayı sürdürdü. Claire Etcherelli, Beauvoir'ın kişisel ve politik birçok fırtınaya rağmen, komiteyi bir arada tutarken "dergiyi ayakta tutmak için kendine ilham veren fiziksel varlığını, gücünü, otoritesini"[37] hatırlıyordu.

37. Etcherelli, "Quelques photos-souvenirs", s. 61.

Resim 14: Beauvoir'ın aktivist yaşamından bir sahne: Paris'te, Kadın ve Devlet Tartışmasında, 15 Mayıs 1984.

Beauvoir, hâlâ feminist aktivizmle meşgul oluyor ve röportajlar veriyordu, *İkinci Cinsiyet*'in yeni bir çevirisinin, "felsefi boyutuyla ve Bay Parshley'in anlamsız olarak değerlendirdiği ve benim bir anlamı olduğunu düşündüğüm tüm parçalarıyla dürüst bir çeviri"nin, İngilizce olarak yayımlanacağına dair umudunu ifade ediyordu.[38] Margaret Simons ile konuşurken, Beauvoir bir filozof olmadığına ilişkin *Olgunluk Çağı*'ndaki kafa karıştırıcı iddianın anlamını açıklığa kavuşturdu:

> Ben bir filozof değilim, şu anlamda ki bir sistemin yaratıcısı değilim; ben yine de bir filozofum şu anlamda ki çok fazla felsefe çalıştım, felsefe diplomam var, felsefe öğrettim, felsefeye nüfuz ettim ve kitaplarıma felsefeyi koyduğumda bu, felsefe benim dünyaya bakmamın bir yolu olduğu ve kitaplarımın dünyaya bakmanın bu şeklini ortadan kaldırmalarına izin veremediğim içindir.[39]

Beauvoir'dan yüzyıllar önce, Pascal ve Kierkegaard gibi düşünürler, Descartes ve Hegel gibi "sistematik" filozofları, insan olmanın geldiği anlamın şu kısmını unuttukları için reddetti: İnsanların her

38. Beauvoir, SdB, Simons ve Todd, "Two Interviews with Simone de Beauvoir", s. 20.
39. Beauvoir, *a.g.e.*

birinin yaşamlarını, geleceklerini bilmeden –önceden bilinemeyecek bir anlamı arzulayarak– yaşaması gerekir. Beauvoir da hayat ileriye dönük anlaşılamayacağından, kendimiz için ve başkalarının gözünde, kim olacağımız hakkında endişe duyduğumuz görüşüne bağlıydı.[40] Ancak Beauvoir'ın Fransız çağdaşlarının çoğu için, Pascal ve Kierkegaard bile kadın oldukları için değil, açıkça dindar oldukları için "ikincil anlamda felsefi" (*subphilosophical*) olarak görülüyordu. Beauvoir'ın erken dönem felsefi görüşleri –ve onun egoizm ile özveri arasında kalmaktan kaçınma kaygısı– bugün aynı nedenle "filozof" olarak adlandırılamayan birçok düşünürle diyaloglar şeklinde yazılmıştır.[41]

1985'te Beauvoir'ın sağlığı kötüleşti. Beauvoir Mart 1986'da yapılacak seçime bağlıyordu; ancak herkes viskinin durumunu kötüleştirdiğini görebiliyordu. Sirozu karnını o kadar şişirmişti ki, dik duramıyordu. Yürümek acı veriyordu ve kendi fark etmemiş numarası yaptığı için arkadaşları ıstırap içinde ona destek oluyordu. Sylvie, Beauvoir'ın viskisini sulandırmaya çalıştı ama şimdi ölçülülüğü reddeden hasta Beauvoir'dı: Bardağı biraz daha doldurmaya devam ediyordu. Bost bu açıdan başarılı bir etki sağlayamıyordu, bu yüzden Sylvie, Lanzmann'a başvurdu; Lanzmann, Beauvoir'ın *Shoah*'ın kitap versiyonunun önsözünü yazmasının dikkatini dağıtabileceğini düşündü. Beauvoir zevkle kabul etti –ve başka bir kitaba daha önsöz yazdı– ama içmeyi bırakmadı.

1986'nın başında Beauvoir hâlâ arkadaşları, akademisyenler ve yazarlarla toplantılarını sürdürüyordu. Yaşlanmasına verdiği tek taviz, şimdi bu toplantıları kırmızı bir bornozla yönetmesiydi.

1986 yılının Şubat ayında Hélène'i gördü: Simone zar zor yürüyordu ama birlikte bir galeriyi dolaştılar. Her zamanki gibi kız kardeşinin sanatsal çabalarını teşvik ediyordu: O yıl Hélène, sanat eserlerinin Kaliforniya'da yapılacak bir sergisini dört gözle bekliyordu –Stanford Üniversitesi'nde yapılacaktı, Fransız Kadın Hakları Bakanlığı tarafından finanse ediliyordu. Ancak 16 Mart'taki milletvekili seçimleri aksini söylüyordu; Kadın bakanı ve fonlar artık yoktu. Simone, kız kardeşinin kendi sergisine katılmayacağı

40. *Belirsizliğin Etiği*'nin başlangıcı, *All Said and Done*'ın sonuç sayfaları ve Beauvoir'ın öğrencilik günlüklerinin sayfaları, hepsi de, insan yaşamını benzer bir şekilde belirsiz olarak tanımlayan Pascal'a gönderme yapar.

41. Sartre bile bu düşünürlerin kendi yayımlanmış yapıtlarındaki etkisini, fenomenoloji (ve sonra psikanaliz ve Marksizm) gibi daha fazla rağbet gören felsefi akımların lehine, atmış ya da önemsiz gibi göstermiştir

fikrini kabul etmeyi reddetti ve onun yolculuk masraflarını ödemekte ısrar etti.[42]

20 Mart akşamı Simone de Beauvoir'da karın ağrıları çekiyordu. Akşam yemeğinde yediği jambondan olduğunu düşündü; ancak ağrı uzun sürdü, öyle ki Sylvie hastaneye gitmekte ısrar etti. Net bir teşhis koyamadıkları birkaç günden sonra tanı amaçlı bir ameliyat yaptılar. Diyabet ve arterlerindeki hasar dışında, Sartre'ın sahip olduğu her şeye sahipti: Sirotik hasar, sıvı tutulması ve pulmoner ödem. Ameliyattan sonra zatürre oldu ve yoğun bakıma alındı. İki hafta boyunca orada kaldı ve bu sırada masözünü aşırı sağcı milliyetçi Jean-Marie Le Pen'e oy vermemeye ikna etmeye çalıştı.

Hélène ve Lanzmann haberi aldığında her ikisi de Kaliforniya'daydı –Hélène sergisindeydi, Lanzmann bir ödül alacaktı. Simone ölmüştü.[43] 14 Nisan, saat 16:00'dı; Sartre'ın ölüm yıl dönümüne sekiz saat önceydi. Beauvoir yetmiş sekiz yaşındaydı. Ertesi gün, Le Monde'da ölümünün duyurulduğunda manşetinde şöyle yazıyordu: "Yapıtları: Yaratımdan daha çok popülerleştirme."[44]

42. HdB, *Souvenirs*, s. 8.
43. HdB, *Souvenirs*, s. 12; Lanzmann, *Patagonian*, s. 525.
44. Claude Jannoud, "L'OEuvre: Une vulgarisation plus qu'une création", *Le Monde*, 15 Nisan 1986.

17.
Son Sözler: Simone de Beauvoir'a Ne Olacak?

Yaşayanlara saygı borcumuz vardır; ölülere yalnızca hakikat borcumuz.[1]

VOLTAIRE

Beauvoir'ın ölümünü cinsiyetçi, aşağılayıcı, yanlış terimlerle duyuran –ve onun dünyadaki ölüm sonraki yaşamının niteliğini belirleyen– yalnız *Le Monde* değildi. Küresel gazetelerdeki ve edebiyat incelemelerindeki ölüm ilanları, ölürken bile Sartre'ı takip ettiğini belirtiyor, bunu görevleri bilerek onu ait olduğu yere yerleştiriyordu: İkinciliğe. Sartre'ın bazı ölüm ilanları Beauvoir'dan hiçbir şekilde bahsetmezken, Beauvoir'ın ölüm ilanları asla Sartre'dan bahsetmemezlik etmiyordu –bazen çok uzun uzadıya bahsediyor, Beauvoir'ın yapıtlarına adanan sütunun uzunluklarını şaşırtıcı derecede minnacık parçalara bölüyorlardı.

The Times Londra, Sartre'ın "onun gurusu" olduğunu, Beauvoir'ın bir felsefe öğrencisi olarak "görünüşte Brunschvicg'in öğrencisi olduğunu, ancak pratikte, "gizli ilişki" yaşadığı iki öğrenci arkadaşı, önce René Maheu ve sonra Sartre, tarafından çalıştırıldığını"[2] söylüyordu. Aslında, Beauvoir *fiilen* Brunschvicg'in öğrencisiydi, bu erkeklerden hiçbiri olmadan ilk felsefi başarılarını elde etmişti, sözlü sınavlarından önce Maheu ile Sartre'ı Leibniz konusunda çalıştırmıştı ve Sartre'ın yazdığı neredeyse her şey hakkında eleştirel geri bildirimler sağlamıştı.

1. Voltaire, 'Première Lettre sur Oedipe' *Oeuvres* (1785), Cilt 1.
2. "Simone De Beauvoir", *The Times* [Londra, İngiltere] 15 Nisan 1986: 18. The Times Digital Archive. Erişim tarihi: 24 Mart 2018.

The New York Times'ta şunları okuyoruz: "Sartre, onun edebi tutkularını cesaretlendirdi ve Sartre'ın onu, kadınlara yönelik baskıların araştırmasına zorlayarak *Le Seconde Sexe*'in öfkesine ve suçlamalarına neden olduğu Beauvoir tarafından ifade edilmiştir." Sartre, gerçekten de onun edebi hırslarını teşvik etmişti; Beauvoir'ın "düşüncesinin eşsiz arkadaşına" değer verdiği su götürmezdir. Ama aslında Beauvoir'ın kitabının adı *Le deuxième sexe* idi ve bu kitabı yazmadan çok yıllar önce kendi felsefesini ve kadınlara yönelik baskıya ilişkin çözümlemesini olgunlaştırıyordu. *Washington Post* doğru başlığı bulmuştu ama aynı zamanda Beauvoir'ı Sartre'ın "bakıcısı", Sartre'ın "biyografi yazarı", Sartre'ın "kıskanç" kadını olarak betimliyordu.[3]

Uzman edebiyat incelemelerinde daha iyi bir adalet beklenebilir; ancak orada da böyle bir umut, hayal kırıklığına uğrar. "Simone de Beauvoir" ile ilgili 1986 *Dictionary of Literary Biography Yearbook*'tan yedi sayfalık maddenin tamamı hem Sartre'ın hem de Beauvoir'ın yaşamlarına adanmıştır. Sartre, bu anlatıda faildir, onun Beauvoir'a "entelektüel olarak hükmü altında" hissettirdiği ve *İkinci Cinsiyet* fikrini önerdiği söylenmiştir.[4]

Revue de deux mondes'da şunları okuruz: Ölümde bile, "Hiyerarşiye saygı duyulur: O, Sartre'ın ardında, iki numaradır"; "Simone bir kadın olduğu için sevdiği erkeğin hayranı olmaya devam ediyor." O bir kız hayran, boş, hayal gücü olmayan bir kaptır: "Mürekkep hokkası kadar az hayal gücü vardı." Onun tek kusuru bunlar da değildi. "Aile" içindeki rolü aracılığıyla büyük bir adamı kısıtladı ve güçsüz bıraktı: "Oluşturdukları çiftin etrafına yavaş yavaş inşa edilen bu sızdırmaz duvar olmasaydı, bu dikkatlice hazırlanmış intikam olmasaydı, Sartre'ın hayatı farklı olurdu."[5]

Beauvoir'ın Sartre'a yazdığı mektuplar, Beauvoir'ın Bienenfeld ve Sorokine'le cinsel karşılaşmalarını anlattığı pasajlar da dahil olmak üzere 1991'de İngilizce olarak yayımlandığında; ona o kadar da "yavan ve benmerkezci bir rezil" değil, "kinci, manipülatif bir kadın"

3. Appreciation, Michael Dobbs, 15 Nisan 1986, *The Washington Post*. https://www.washingtonpost.com/archive/lifestyle/1986/04/15/appreciation/39084b0ca652-4661-b226-3ad12385b4d3/?utm_term=.55d325922220

4. Liliane Lazar, "Simone de Beauvoir (9 Ocak 1908-14 Nisan 1986)", *Dictionary of Literary Biography Yearbook: 1986*, Der. J.M. Brook, Gale, 1987, s. 199-206, burada s. 200, 201.

5. P. de Boisdeffre, "LA REVUE LITTERAIRE: Deux morts exemplaires, un meme refus: Jean Genet et Simone de Beauvoir", Revue des deux mondes (1986): 414-28, burada s. 416, 419, 420.

denmişti.[6] Claude Lanzmann, Beauvoir ve Sartre'ın gençliklerinde "kibirli ve rekabetçi" mektup yazarları olduklarını yazarak mektupların o sırada yayımlanmasına itiraz etti ve [şöyle devam etti]:

> Beauvoir bazen kendine en yakın olanlar hakkında kötü düşünmüş olsa da, onları incitme fikri ona dayanılmaz geliyordu: Annesiyle, kız kardeşiyle, eğer buluşmayı kabul ettiyse gereksiz insanlarla ya da geçmişte paylaşılmış bazı ortak fikirlere sadakatinden dolayı, uzun zaman önce tanıdığı öğrencilerle hiçbir buluşmayı kaçırdığını görmedim.[7]

Lanzmann'ın korkularının temelinin sağlam olduğu ortaya çıktı; Beauvoir'ın sözlerinin incitici olduğu görüldü. Deirdre Bair'in biyografisi kimliğini kamuoyuna açıkladıktan sonra, Bianca Lamblin kendi anılarını, *A Disgraceful Affair*'i yazdı; burada Beauvoir'ı ömür boyu yalan söylemekle suçluyordu. Beauvoir, Lamblin'in sözleriyle, "geçmişteki ikiyüzlülüğünün tutsağı"ydı.[8]

Ama Beauvoir'ın hayatını en kötü anlarına, kendinin de derinden pişmanlık duyduğu ölü benliklerden oluşan mumyalara indirgemek kesinlikle doyurucu değildir. Kendi geçmişine rehin olmuş olabilir ama aynı zamanda toplumun önyargısının da tutsağıydı. Hayatı, kadınları "kadınlık durumu"nda kuşatan çifte standartların ve özellikle de kendi gördükleri şekilde gerçeği söylemeye cesaret ettiklerinde –"gören göz" olmanın gücüne sahip çıktıklarında ve erkeklerin eylemlerini kusurlu bulduklarında– kadınların nasıl cezalandırıldıklarının bir kanıtıdır.

Kişisel, felsefi ve politik olarak Sartre, Beauvoir'ın eleştirisinden kaçmamıştır: Beauvoir, Sartre'ın kör noktaları olduğunu düşünüyordu ve bunların bazılarını dünyanın görmesi için yayımladı.[9] Ama öyle olsa bile Beauvoir onu sevmeyi seçti.

---

6. Richard Heller, "The Self-centered Love of Madame Yak-Yak", *Mail on Sunday*, 1 Aralık 1991, s. 35.

7. Lanzmann, *Patagonian*, s. 351. 1990'da, Sylvie Le Bon de Beauvoir tarafından Beauvoir'ın Sartre'a mektupları yayımlandı. Claude Lanzmann şunu yazdı: "Castor'un onları asla yayımlamayacağını ve bu şekilde de yayımlanmasına izin vermeyeceğini de biliyorum. Biliyorum çünkü bana öyle söyledi çünkü Sartre'ın mektupları 1983'te yayımlandığındaki baskısına yazdığı girişte bunu fazlasıyla ifade eder ve çünkü ben onun yaşamını paylaştım." Sylvie'nin yayımlama nedenleri için bkz. Ursula Tidd, "Some Thoughts on an Interview with Sylvie le Bon de Beauvoir: Current issues in Beauvoir studies", *Simone de Beauvoir Studies* 12 (1995): 17-26.

8. Lamblin, s. 137.

9. "Simone de Beauvoir interroges Jean-Paul Sartre", *Situations* X, "Politique et autobiographie", Paris: Gallimard, 1976, s. 116-7.

Beauvoir, Montparnasse Mezarlığı'nda Sartre'ın yanına kırmızı türbanı, kırmızı bornozu içinde ve Algren'in yüzüğüyle gömüldü. Montparnasse Sosyalist Partisi'nden Amerika, Avustralya, Yunanistan ve İspanya'daki üniversitelere kadar dünyanın dört bir yanındaki gruplar tarafından onurlandırıldı. Cenazesindeki kalabalık, Elisabeth Badinter'ın şu sözlerini haykırıyordu: "Kadınlar, her şeyi ona borçlusunuz!"

Üzüntünün abartısıyla konuşmuş olabilirler; ancak bazı kadınların onun fikirlerini "üzüntü verici"[10] bulduğunu ilk kabul eden Beauvoir oldu. Beauvoir'ın ölümünden sonraki günler içinde son önsözü yayımlandı. Bu önsöz *Mihloud* adında bir roman açıyordu. Kitap, iki erkek arasındaki, cinsellik ve güç hakkında sorular ortaya atan, bir aşk öyküsüydü. Beauvoir, adını bu şekilde ödünç verdiği diğer pek çok kitapta olduğu gibi, halka açıklanması tehlikeli olan bir öykü anlatıyordu: Yahudi soykırımı, Cezayirli kadınlara işkence ve tecavüz, feminizmin mücadeleleri ya da yetenekli bir lezbiyenin yabancılaşması –bunlar pek çok insanın yüzleşmekte zorlandığı insanlık halleriydi.

Beauvoir, öldüğü sırada kırk yıldır ünlüydü; sevilmiş ve nefret edilmişti, hakarete uğramış ve ilahlaştırılmıştı.[11] O zaman ve o zamandan beri, Sartre'la ilk zamanlarki yaşamının ünlü bölümleri, onun ahlaki bütünlüğünün yanı sıra yapıtlarının felsefi, kişisel ve politik meydan okumalarını –özellikle de *İkinci Cinsiyet*'i– baltalamak için kullanılmıştır. Beauvoir, erkeklerin etik olmak istiyorlarsa, eylemlerinin dünyadaki öteki insanların baskıcı koşullarına katkıda bulunma şekillerini kabul etmeleri ve daha iyisini yapmaları gerektiğini iddia etmişti. Ve Beauvoir kadınlara da meydan okumuştu –bir kadın olmak, erkekler için var olmaktır efsanesine boyun eğmeyi bırakmaları için. Bu denli acımasızca dışarıdan tanımlandığınız zaman, bir insan olarak, gelişmek zordur.

İçeriden baktığında Beauvoir kendini asla bir "ilah" olarak görmedi. Alice Schwarzer'a verdiği bir röportajda, "ben başkaları için Simone de Beauvoir'ım, kendim için değil"[12] demişti. Kadınların benzemeye çalışacakları pozitif örneklere aç olduklarını

10. ASD 143.

11. Bkz. Cohen-Solal, *Sartre*, s. 261. Beauvoir'ın okurlarının onu nasıl ilahlaştırdıklarına ilişkin ayrıca bkz. Marine Rouch 2018 ("'Vous êtes descendue d'un piédestal': une appropriation collective des Mémoires de Simone de Beauvoir par ses lectrices (1958-1964)", *Littérature* 191 (Eylül 2018)).

12. SdB, Alice Schwarzer, *Simone de Beauvoir Today*, s. 93.

biliyordu; ona pek çok kez romanlarında feminist ideallerine ulaşamayan kadınları yazmak yerine neden daha pozitif kahramanlar yaratmadığını sordular. Okurlar, onun kadın karakterlerinde Beauvoir'ı gördüklerini iddia ettiğinde,[13] şunu merak ediyordu: onların Beauvoir'ın feminist ideallerine ulaşmada başarısız olmalarının nedeni, Beauvoir'ın kendinin bu ideallere ulaşamamış olması mıydı?

Beauvoir, olumlu kahramanları "dehşet verici" ve olumlu kahramanların olduğu kitapları sıkıcı bulduğunu söyledi. Bir roman, diyordu Beauvoir, "bir sorun ortaya koyar." Ve Beauvoir'ın kendi sözleriyle, hayatı da öyleydi:

> Hayatımın tarihi bir tür sorundur ve ben insanlara çözümler vermek zorunda değilim ve insanların benden çözümler beklemeye hakları yok. Bu anlamda, benim ünüm olarak adlandırdığınız şey –kısaca insanların ilgisi– zaman zaman, beni rahatsız etti. Biraz aptalca bulduğum belli bir talepkârlık var; çünkü bu beni hapsediyor, beni bir tür feminist beton bloğa tamamen sabitliyor.[14]

Okurlar, hayatta olduğu sırada Beauvoir'ın fikirlerini, hayatını yaşama biçimi yüzünden reddetti; çünkü çok fazla erkeği, yanlış erkeği, doğru erkeği yanlış yoldan sevmişti (henüz kadınları bilmiyorlardı). Onu kendinden çok az şey ya da çok fazla şey vermekle, çok fazla feminist olmakla ya da yeterince feminist olmamakla suçladılar. Beauvoir, başkalarına davranış şeklinin her zaman eleştirilemez olmadığını kabul ediyordu. Sartre'la olan ilişkisinin *les tiers* –olumsal "üçüncüler"– için neden olduğu acıdan duyduğu üzüntüyü açıkça ifade etmiştir.

Schwarzer, Beauvoir'la onun Sartre'la olan ilişkisinin hayatının en büyük başarısı olduğu iddiasını soruştururken, ona eşitliğe dayalı bir ilişki kurmayı başarıp başarmadığını sordu. Beauvoir, aralarında eşitlik sorununun asla ortaya çıkmadığını, çünkü Sartre'ın "hiçbir surette baskıcı bir insan"[15] olmadığını söyledi. Burada onun "Sartre dışında birini sevmiş olsaydı" kendine baskı uygulanmasına izin vermeyeceğini söylemesi ilginçtir. Bazıları bu açıklamayı onun tahakkümden mesleki özerkliğine kaçışına bağlayarak yorumladı;

---

13. ASD 144.
14. *Simone de Beauvoir*, Josée Dayan ve Malka Ribowska filmi, metni yayımlayan Gallimard: Paris, 1979; film 1978'de yapılmıştır.
15. Schwarzer, *Simone de Beauvoir Today*, s. 37.

feministler, Sartre "onun hayatının kendi eleştirel ilgisine karşı bile korunması gereken tek kutsal alan"[16] ise, Beauvoir'ın kendini kandırmaktan suçlu olup olmadığını merak ediyordu.

Şu anda, Beauvoir'ın Sartre'ı eleştirdiği konusunda hiçbir kuşku yoktur –pek çok kişi onu yeterince eleştirel bulmasa da.

1980'lerin ortalarında Amerikalı bir filozof, Beauvoir uzmanı Margaret Simons'a Beauvoir'ın otobiyografisinde "biz, biz, biz" diye yazmış olduğu için ona kızdığını söyledi. *O* (*she*) neredeydi? "O [Beauvoir] tamamen ortadan kaybolmuştu." Ancak Beauvoir ortadan kaybolmamıştı. O sesini kullandı. Onunlayken "biz" dedi ve "ben" de dedi –çünkü "insan bir erkeğe yakın olabilir ve feminist olabilir"[17] inancındaydı. Aslında insan –kadın ve erkek– birden fazla insana yakın olabilir. Beauvoir kendiyle ilgili en önemli şeyin düşünceleri olduğunu ve Sartre'ın bu düşüncelerin eşsiz arkadaşları olduğunu düşünüyordu. Beauvoir'ın eleştirmenleri dışarıdan baktığında, onun başkasından beslendiğini ve hayal gücünden yoksun olduğunu söyledi; sevgilileri bile kitaplarının sıkıcı ya da çok fazla felsefeyle dolu olduğunu söylemişti;[18] ama Sartre, hayatının büyük bir bölümünde, onun "esas teşvik kaynağı"ydı,[19] eşi benzeri olmayan zihinlerin buluşmasında bir muhataptı.

İçeriden Beauvoir olmanın nasıl bir şey olduğunu asla bilemeyeceğiz: Yaşanan hayat, anlatılan hayattan yola çıkarak yeniden canlandırılamaz. Ama dışarıdan, kendi olmak için mücadele ederken kullandığı harekete geçme becerisini unutmamalıyız. Bazı durumlarda, "ben" sözcüğünü gözden kaçırdığı örnekleri yazmayı seçti. *Koşulların Gücü*'nde, *Varlık ve Hiçlik*'i yazması sonucunda ünlü olan Sartre'la tanışmadan önce bir varlık ve hiçlik felsefesine sahip olduğunu iddia eder. "Yirmi yaşındayken özel günlüğümde taslağını çizdiğim, tüm kitaplarım boyunca süren ve asla çözülemeyen varlık ve hiçliğin temel bir çatışması"[20] vardı. Ve ayrıca *Konuk Kız*'dan sonra bir şeylerin değiştiğini söyledi: "Her zaman 'söyleyecek bir şey'im olmuştu."[21]

16. Moi, 2008, s. 39.

17. Beauvoir; SdB, Simons ve Todd, "Two Interviews with Simone de Beauvoir", s. 24.

18. Sorokine *Başkalarının Kanı*'nı sıkıcı bulmuştu (bkz. SdB'dan Sartre'a, 27 Ocak 1944, LS 384). Algren onun "çok fazla felsefe" içerdiğini söylemişti. (SdB'dan NA'e, Cuma, 20 Ağustos 1948, TALA 210, 212).

19. SdB'dan Schwarzer'a, *Simone de Beauvoir Today*, s. 110.

20. FC 283. Vurgular eklenmiştir.

21. PL 606. Son on yıllar, akademisyenlerin Sartre ve Beauvoir arasındaki etki sorununu Beauvoir'ın "ben"ine önceki kuşakların gösterdiğinden daha fazla ilgi gös-

All Said and Done'da (1972) Beauvoir'ın açıkça, hayatı onun için "çok önemli olan" biriyle –"genellikle Sartre'la, bazen de Sylvie'yle"– paylaşmayı tercih ettiğini söylediği bir pasaj vardır. Beauvoir "ben" ve "biz" arasında bir ayrım yapmayacağını dosdoğru söyler; çünkü "aslında birkaç kısa dönem dışında her zaman yanımda biri vardı."[22] Daha sonraki yaşamında yalnızlığı, bir "ölüm biçimi" ve kendini, "insani temasın sıcaklığını"[23] hissettiğinde hayata geri dönen [biri] olarak betimlemiştir.

Beauvoir felsefeyi seviyordu; ancak onun "elle tutulur gerçekliği" ifade etmesini, "geleneksel benliğimizin zekice örülmüş ağını yırtıp atmasını"[24] istiyordu. Çoğu durumda, bunu yapmanın en iyi yolu olarak edebiyatı seçti; çünkü karakterleri birbirleriyle ilişki içinde canlandırılabiliyordu. Nietzsche, "sevgiyi öğretmek imkânsızdır"[25] diye düşünmüştü; ama Beauvoir, onu *göster*ebileceğini düşündü. Romanlarında kadın ve erkeklerin karşılıklılığın olmamasından (*lack of reciprocity*) dolayı acı çektikleri somut örnekler verdi. Ve *İkinci Cinsiyet*'te bariz olarak felsefi iddialarda bulundu: Etik olması için sevgi karşılıklı olmalıdır –seven ve sevilenin, *ikisinin de* bilinçli ve özgür oldukları kabul edilmelidir, birbirlerinin hayattaki tasarılarına bağlı olmalıdırlar ve sevgilerinin cinsel olduğu durumlarda, cinsel –nesneler olarak değil– özneler olarak görülmelidirler.

Rousseau, *İnsanlar Arasındaki Eşitsizliğin Kaynağı Üzerine Söylev* (*Discourse on the Origin of Inequality*) adlı yapıtında politik amaçlarla "medeniyet" tarihini incelediği zaman, bunu insanlar arasında var olan eşitsizliklerin ana hatlarını daha iyi bir şekilde göstermek için yaptı. Nietzsche *Ahlakın Soykütüğü*'nde (*On the Genealogy*

tererek yeniden gözden geçirdiklerine tanık olmuştur. Sylvie le Bon de Beauvoir'a göre Beauvoir, Sartre'la olan ilişkisini "*astres jumeux*", ikiz yıldızlar, imgesiyle betimlemiş, bu ilişkinin bir "mutlak kardeşlik" ve karşılıklı destek ilişkisi olduğunu iddia etmiştir. Buna karşın, Le Bon de Beauvoir, Beauvoir'ın *Cahiers*'ını [*Defterler*] 2008'de Fransızca olarak yayımladı; çünkü defterlerin Sartre'la tanışmadan önce, bildiğimiz Simone de Beauvoir olmadan önce Beauvoir'ın düşündüğü, istediği ve kendi için planladığı şeye entelektüel ve kişisel olarak daha fazla hakkını vermemizi sağlayacağına inanıyordu. Sylvie Le Bon de Beauvoir, Magda Guadalupe dos Santos "Interview avec Sylvie Le Bon de Beauvoir", *Sapere Aude*, Belo Horizonte, 3(6), 357-65, 2 Sömestr 2012, s. 359.

22. ASD 235.

23. ASD 619.

24. Bkz. DPS 58-61, özellikle 66, 16 Ağustos 1926.

25. Nietzsche, "Schopenhauer as Educator", *Untimely Meditations*, İng. Çev. R.J. Hollingdale, Cambridge: Cambridge University Press, 1997, 163.

of Morality) bugünün ahlakını aydınlatmak için geçmişe döndüğü zaman, "Tanrı'nın ölümü"nün ardından "değerlerin yeniden değerlendirilmesi"ne ihtiyaç duyulduğunu düşündü. Beauvoir, *kadın*ın felsefi olarak yeniden değerlendirilmesinin gerekli olduğunu ve "medeniyet"in sevgi dediği şeyin bir yeniden değerlendirilmesi olmadan, kadınlar için somut özgürlüğün sağlanamayacağını düşünüyordu.

Platon gibi bir filozof edebi bir biçim kullandığında, bu felsefedir. O sevgiden bahsettiğinde –hatta oğlancılığın kültürel bir norm olduğu bir bağlamdan geldiğinde ve tüm insanların bir zamanlar dört ayaklı olduğu, diğer yarımızdan ayrıldığımız ve şimdi kayıp çiftimizle yeniden bir araya gelmeyi arzuladığımız öyküsü kadar saçma bir şeyi tartıştığında bile– bu felsefedir.[26]

Simone de Beauvoir'ın hayatı, artık "erkeklerin hayalleri aracılığıyla hayal kurmakla"[27] yetinmeyen kadın kuşakları için bir başarı sembolü haline geldi. O, "yirminci yüzyılın feminist sesiydi"[28] –düşünceleri yasaların oluşumunu ve birçok yaşamı bariz bir biçimde değiştiren bir filozoftu. Yine de, Beauvoir'ın 2008'de doğumunun yüzüncü yılında, *Le Nouvel Observateur* onu –çalışmaları arasında kadınlarının açık görüntülerini yasa-dışı yapmak için kampanya yürütmek olan bir kadını– onun çıplak bir fotoğrafını yayımlayarak onurlandırmaya karar verdi.

Beauvoir içeriden kendini, hiç durmayan bir oluş olarak gördü. Hayatındaki hiçbir noktanın tek başına "gerçek" ("the") Simone de Beauvoir'ı gösterdiğine inanmıyordu; çünkü "yaşamda tüm anların bağdaşmadığı hiçbir an yoktur."[29] Tüm eylemler başarısızlık olasılığını taşır –ve bazı başarısızlıklar kendilerini; ancak gerçeğin ardından başarısızlık olarak gösterir. Zaman geçer, hayaller değişir; ve benlik her zaman ulaşabileceğimizin ötesindedir. Beauvoir'ın oluşundaki bireysel anlar çarpıcı biçimde çeşitlilik gösteriyordu. Ama Simone de Beauvoir'ın hayatından öğrenilecek bir şey varsa, o da şudur: Kimse, tek başına kendi olmaz.

26. Bkz. Platon'un *Symposium*'u.
27. SS 166.
28. Elizabeth Fallaize, *The Novels of Simone de Beauvoir*, "Introduction", s. 1.
29. PC 120.

Seçilmiş Kaynakça

Algren, Nelson, "Last Rounds in Small Cafés: Remembrances of Jean-Paul Sartre and Simone de Beauvoir", Chicago, Aralık 1980.

Algren, Nelson, "People", *Time*, 2 Temmuz 1956.

Altman, Meryl, "Beauvoir, Hegel, War", *Hypatia* 22(3) (2007): 66-91.

Anon. "Views and Reviews", *New Age* 1914 (15/17).

Arp, Kristana, *The Bonds of Freedom: Simone de Beauvoir's Existentialist Ethics*, Chicago: Open Court, 2001.

Audry, Colette, "Portrait de l' é crivain jeune femme", *Biblio* 30: 9 (Kasım 1962).

Audry, Colette, "Notes pour un portrait de Simone de Beauvoir", *Les Lettres françaises* 17-24 Aralık 1954.

Aury, Dominique, "Qu'est-ce que l'existentialisme? Escarmouches et patrouilles", *Les Lettres françaises*, 1 Aralık 194.

Bair, Deirdre, *Simone de Beauvoir: A Biography*, Londra: Jonathan Cape, 1990.

Barrett, William, *Irrational Man: A Study in Existential Philosophy*, New York: Doubleday, 1958.

Barron, Marie-Louise, "De Simone de Beauvoir à Amour Digest. Les croisés de l'émancipation par le sexe", *Les lettres françaises*, 23 Haziran 1949.

Baruzi, Jean, *Leibniz: Avec de nombreux textes inédits*, Paris: Bloud et cie, 1909.

Battersby, Christine, "Beauvoir's Early Paşsion for Schopenhauer: On Becoming a Self", yayımlanacak.

Bauer, Nancy, *Simone de Beauvoir, Philosophy, and Feminism*, New York: Columbia University Press, 2001.

Bauer, Nancy, "Introduction" to "Femininity: The Trap", Simone de Beauvoir, *Feminist Writings*, Der. Margaret A. Simons ve Marybeth Timmerman, Urbana: University of Illinois Press, 2015.

Beauvoir, Hélène de, *Souvenirs*, Paris: Séguier, 1987.

Beauvoir, Simone de –*atıf yapılan tüm birincil kaynaklar için bkz. Kısaltmalar.*

Beauvoir, Simone de, Claudine Chonez'le tartışma, "Simone de Beauvoir: Le Deuxième Sexe" (kitap haberleri), 30 Kasım 1949, Institut National de l'Audovisuel, France. https://www.ina.fr/audio/PH806055647/simone-debeauvoir-le-deuxieme-sexe-audio.html.

Beauvoir, Simone de, Madeleine Gobeil'le görüşme, "The Art of Fiction No. 35", *Paris Review* 34 (Bahar-Yaz 1965).

Beauvoir, Simone de, Margaret A. Simons ve Jane Marie Todd'la görüşme, "Two Interviews with Simone de Beauvoir", *Hypatia* 3:3 (1989).

Bergson, Henri, *Time and Free Will: An Essay on the Immediate Data of Consciousness*, İng. Çev. F. L. Pogson, New York: Dover, 2001.

Bergson, Henri, *The Creative Mind: An Introduction to Metaphysics*, İng. Çev. Mabelle L. Anderson, New York: Citadel Press, 1992.

Blanchet, A. "Les Prix littéraires", Études 284 (1955): 96-100.

Boisdeffre, P. de "LA REVUE LITTERAIRE: Deux morts exemplaires, un meme refus: Jean Genet et Simone de Beauvoir", *Revue des deux mondes* (1986): 414-28.

Boulé, Jean-Pierre, *Sartre, Self-formation, and Masculinities*, Oxford: Berghahn, 2005.

Carter, Angela, "Colette", *London Review of Books*, 2:19, 2 Ekim 1980.

Challaye, Félicien; Amélie Gayraud'a mektup, *Les Jeunes filles d'aujourd hui*, Paris: G. Oudin, 1914.

Chaperon, Sylvie, "The reception of The Second Sex in Europe", *Encyclopédie pour une histoire nouvelle de l'Europe*, 2016. http://ehne.fr/en/node/1175.

Charensol, G. "Quels enseignements peut-on tirer des chiffres de tirage de la production littéraire actuelle?" *Informations sociales* (1957): 36-45.

Churchwell, Sarah, *The Many Lives of Marilyn Monroe*, New York: Picador, 2005.

Cleary, Skye, *Existentialism and Romantic Love*, Basingstoke: Palgrave Macmillan, 2015.

Cohen-Solal, Annie, *Sartre: A Life*, Londra: Heinemann, 1987.

Collingnon, A. "Bouches inutiles aux Carrefours", *Opéra*, 31 Ekim 1944.

Conant, James, "Philosophy and Biography", "Philosophy and Biography" sempozyumunda yapılmış konuşma, 18 Mayıs 1999, Wittgenstein Initiative tarafından çevrimiçi olarak yayımlanmıştır. http://wittgenstein-initiative.com/philosophy-and-biography/.

Cottrell, Robert D., Simone de Beauvoir, New York: Frederick Ungar, 1975

Crosland, Margaret, *Simone de Beauvoir: The Woman and Her Work*, Londra: Heinemann, 1992.

Dayan, Josée ve Malka Ribowska, *Simone de Beauvoir*, Gallimard: Paris, 1979.

Deguy, Jacques ve Sylvie Le Bon de Beauvoir, *Simone de Beauvoir: Ecrire la liberté*, Paris: Gallimard, 2008.

Delacourt, Xavier, "Simone de Beauvoir adaptée: Une fidélité plate", *Le Monde*, 1978.

Descartes, René, Œuvres de Descartes, Der. Charles Adam ve Paul Tannery, Cilt I, Paris: Cerf, 1897.

Dijkstra, Sandra, "Simone de Beauvoir and Betty Friedan: The Politics of Omission", *Feminist Studies* 6:2 (Yaz 1980).

d'Eaubonne, Françoise, *Une femme nommée Castor*, Paris: Harmattan, 2008.

Eliot, George, *Middlemarch*, Oxford: Oxford University Press, 1988.

Emerson, Ralph Waldo, "Considerations by the Way", *Complete Works*, Cilt 6, "The Conduct of Life", 1904.

Fallaize, Elizabeth, *The Novels of Simone de Beauvoir*, Londra: Routledge, 1990.

Fallaize, Elizabeth, *Simone de Beauvoir: A Critical Reader*, Londra: Routledge, 1998.

Fouillée, Alfred, *La Liberté et le déterminisme*, 3. Baskı, Paris: Alcan, 1890.

Francis, Claude ve Fernande Gontier, *Les* écrits *de Simone de Beauvoir*, Paris: Gallimard, 1979.

Fullbrook, Edward and Kate Fullbrook, *Sex and Philosophy: Rethinking de Beauvoir and Sartre*, Londra: Continuum, 2008.

Galster, Ingrid, *Le Deuxième Sexe de Simone de Beauvoir*, Paris: Presse universitaire Paris-Sorbonne, 2004.

Galster, Ingrid, *Beauvoir dans tout ses* états, Paris: Tallandier, 2007.

Galster, Ingrid, "Simone de Beauvoir et Radio-Vichy: A propos de quelques scenarios retrouvés", *Romanische Forschungen* 108. Bd. H. 1/2 (1996).

Galster, Ingrid, "'The limits of the abject': The Reception of Th e Second Sex in 1949", Der. Laura Hengehold ve Nancy Bauer, *A Companion to Simone de Beauvoir*, Oxford: Wiley-Blackwell, 2017.

Garcia, Manon, *On ne naît pas soumise, on le devient*, Paris: Flammarion, 2018.

Gayraud, Amélie, *Les Jeunes filles d'aujourd hui*, Paris: G. Oudin, 1914.

Germain, Rosie, "Reading The Second Sex in 1950s America", *The Historical Journal* 56 (4) (2013): 1041-62.

Gerassi, John, *Jean-Paul Sartre: Hated Conscience of His Century*, Cilt 1, Londra: University of Chicago Press, 1989.

Gerassi, John, *Talking with Sartre: Conversations and Debates*, New Haven: Yale University Press, 2009.

Gheerbrant, Jacqueline ve Ingrid Galster, "Nous sentions un petit parfum de soufre...", *Lendemains* 94, 1999.

Giardina, Carol, *Freedom for Women: Forging the Women's Liberation Movement*, 1953-1979, Gainesville: University Press of Florida, 2010.

Gide, André, *The Journals of André Gide*, İng. Çev. Justin O'Brien, New York: Knopf, 1948 , Cilt II: 1914-27.

Gines, Kathryn T. "Comparative and Competing Frameworks of Oppression in Simone de Beauvoir's The Second Sex", *Graduate Faculty Philosophy Journal* 35 (1-2), (2014).

Grell, Isabelle, *Les Chemins de la liberté de Sartre: genèse et* écriture (*1938-1952*), Bern: Peter Lang, 2005.

Guidette-Georis, Allison, "Georges Sand et le troisième sexe", *Nineteenth Century French Studies* 25: 1/2 (1996): 41-9.

Gutting, Gary, *Thinking the Impossible: French Philosophy Since 1960*, Oxford: Oxford University Press, 2011.

Heilbrun, Carolyn, *Writing a Woman's Life*, Londra: The Women's Press, 1988.

Heller, Richard, "The Self-centred Love of Madame Yak-yak", *The Mail on Sunday*, 1 Aralık 1991.

Hengehold, Laura ve Nancy Bauer, *A Companion to Simone de Beauvoir*, Oxford: Wiley-Blackwell, 2017.

Hirschman, Sarah, "Simone de Beauvor: professeur de lycée", *Yale French Studies* 22 (1958-9).

Hoog, Armand, "Madame de Beauvoir et son sexe", *La Nef*, Ağustos 1949.

hooks, bell, "True Philosophers: Beauvoir and bell", *Beauvoir and Western Thought from Plato to Butler*, Der. Shannon M. Mussett ve William S. Wilkerson, Albany, NY: SUNY Press, 2012.

Horvath, Brooke, *Understanding Nelson Algren*, Columbia, SC: University of South Carolina Press, 2005.

Jannoud, Claude, "L'OEuvre: Une vulgarisation plus qu'une création", Le Monde, 15 Nisan 1986.

Jansiti, Carlo, *Violette Leduc*. Paris: Grasset, 1999.

Jeannelle, Jean-Louis ve Eliane Lecarme-Tabone, "Introduction", Simone de Beauvoir, *Mémoires*, tome I, Der. Jean-Louis Jeannelle ve Eliane Lecarme-Tabone, Bibliothèque de la Pléiade, Paris: Gallimard, 2018.

Jeanson, Francis, *Simone de Beauvoir ou l'entreprise de vivre*, Paris: Seuil, 1966.

Joyaux, G.J. "Les problèmes de la gauche intellectuelle et Les Mandarins de Simone de Beauvoir", *Kentucky Foreign Language Quarterly* 3 (1956).

Kaplan, Gisela, *Contemporary Western European Feminism*, Londra: UCL Press, 1992.

Kluckholm, Clyde, "The Female of our Species", New York Times Book Review, 22 Şubat 1953.

Kristeva, Julia ve Philippe Sollers, *Marriage as a Fine Art*, İng. Çev. Lorna Scott Fox, New York: Columbia University Press, 2016.

Kristeva, Julia, Pascale Fautrier, *(Re)Découvrir l'oeuvre de Simone de Beauvoir: Du Dexuième Sexe à La Cérémonie des Adieux*, Der. Pierre-Louis Fort ve Anne Strasser, Paris: Le Bord de L'eau, 2008.

Kruks, Sonia, *Situation and Human Existence: Freedom, Subjectivity, and Society*, Londra: Unwin Hyman, 1990.

Kunda, Z. ve R. Sanitioso, "Motivated Changes in the Self- concept", *Journal of Experimental Social Psychology* 25 (1989): 272-85.

Lacoin, Elisabeth, *Zaza: Correspondence et carnets d'Elisabeth Lacoin* (1914-29), Paris: Seuil, 1991.

Lacroix, Jean, *Maurice Blondel: Sa vie, son oeuvre, avec un exposé de sa philosophie*, Paris: Presses Universitaires de France, 1963.

Lacroix, Jean, "Charité chrétienne et justice politique", *Esprit* 1945 (February).

Lagneau, Jules, *De l'existence de Dieu*, Paris: Alcan, 1925.

Lamblin, Bianca, *A Disgraceful Affair*, İng. Çev. Julie Plovnick, Boston: Northeastern University Press, 1996 [Fr. 1993].

Lanzmann, Claude, *The Patagonian Hare: A Memoir*, İng. Çev. Frank Wynne, Londra: Atlantic Books, 2012.

Lanzmann, Claude, "Le Sherpa du 11bis", *(Re)Découvrir l'oeuvre de Simone de Beauvoir: Du Dexuième Sexe à La Cérémonie des Adieux*, Der. Julia Kristeva, Pascale Fautrier, Pierre-Louis Fort ve Anne Strasser, Paris: Le Bord de L'eau, 2008.

Laubier, Claire, *The Condition of Women in France, 1945-Present: A Documentary Anthology*, Londra: Routledge, 1990.

Le Bon de Beauvoir, Sylvie, "Chronologie" Simone de Beauvoir, *Mémoires*, tome I, Der. Jean-Louis Jeannelle ve Eliane Lecarme-Tabone, Bibliothèque de la Pléiade, Paris: Gallimard, 2018.

Le Bon de Beauvoir, Sylvie, "Avant-propos", Simone de Beauvoir et Jacques-Laurent Bost, *Correspondence croisée*, Paris: Gallimard, 2004.

Le Bon de Beauvoir, Sylvie, Magda Guadalupe dos Santos'la röportaj, "Interview avec Sylvie Le Bon de Beauvoir", *Sapere Aude*, Belo Horizonte, 3 (6), 357-65, 2 Sömestr 2012.

Lecarme-Tabone, Eliane, "Simone de Beauvoir's 'Marguerite' as a Possible Source of Inspiration for Jean-Paul Sartre's 'The Childhood of a Leader'", İng. Çev. Kevin W. Gray, Christine Daigle ve Jacob Golomb, *Beauvoir & Sartre: The Riddle of Influence*, Bloomington: Indiana University Press, 2009.

Le Doeuff, Michèle, *Hipparchia's Choice: An Essay Concerning Women and Philosophy*, İng. Çev. Trista Selous, New York: Columbia University Press, 2007.

Lee, Hermione, *Virginia Woolf*, London: Vintage, 1997.

Lejeune, Philippe, *Le pacte autobiographique*, Paris: Seuil, 1975.

Lennon, Kathleen, *Imagination and the Imaginary*, Londra: Routledge, 2015.

Lessing, Doris, "Introduction", *The Mandarins*, İng. Çev. Leonard Friedman, London: Harper Perennial, 2005.

Lundgren-Gothlin, Eva, *Sex and Existence: Simone de Beauvoir's* The Second Sex, İng. Çev. Linda Schenck, Hanover, NH: Wesleyan University Press, 1996.

Macey, David, *Frantz Fanon: A Biography*, Londra: Verso Books, 2012.

Martin, Andy, "The Persistence of 'The Lolita Syndrome'", *The New York Times*, 19 Mayıs 2013. https://opinionator.blogs.nytimes.com/2013/05/19/savilebeauvoir-and-the-charms-of-the-nymph/.

Martin Golay, Annabelle, *Beauvoir intime et politique: La fabrique des Mémoires*, Villeneuve d'Ascq: Presses Universitaires du Septentrion, 2013.

Mauriac, François, "Demande d'enquête", *Le Figaro*, 30 Mayıs 1949.

Maza, Sarah, *Violette Nozière: A Story of Murder in 1930s Paris*, Los Angeles: University of California Press, 2011.

Mead, Margaret, "A SR Panel Takes Aim at The Second Sex", *Saturday Review*, 21 Şubat 1953.

Merleau-Ponty, Maurice, "Metaphysics and the Novel", İng. Çev. Hubert Dreyfus ve Patricia Allen Dreyfus, *Sense and Nonsense*, Evanston, IL: Northwestern University Press, 1991.

Moi, Toril, *Simone de Beauvoir: The Making of an Intellectual Woman*, 2. Baskı, Oxford: Oxford University Press, 2008.

Moi, Toril, "While We Wait: The English Translation of The Second Sex", *Signs* 27:4 (2002): 1005-35.

Mussett, Shannon M. ve William S. Wilkerson, *Beauvoir and Western Thought from Plato to Butler*, Albany: State University of New York Press, 2012.

Myrdal, Gunnar, Richard Sterner ve Arnold Rose, *An American Dilemma: The Negro Problem and Modern Democracy*, New York: Harper, 1944.

Nouchi, Franck, "L'exil américain des lettres d'amour de Simone de Beauvoir à Claude Lanzmann", *Le Monde*, 19 Ocak 2018.

Parshley, Howard, "Introduction" *The Second Sex*, İng. Çev. H. M. Parshley, New York: Random House, Vintage, 1970.

Pattison, George ve Kate Kirkpatrick, *The Mystical Sources of Existentialist Thought*, Abingdon: Routledge, 2018.

Radford, C. B. "Simone de Beauvoir: Feminism's Friend or Foe?", Part II, *Nottingham French Studies* 7 (Mayıs 1968).

Rolo, Charles J. "Cherchez la femme", The Atlantic, Nisan 1953.

Rouch, Marine, "'Vous êtes descendue d'un piédestal': une appropriation collective des Mémoires de Simone de Beauvoir par ses lectrices (1958-1964)", *Littérature* 191 (Eylül 2018).

Rousseaux, André, "Le Deuxième Sexe", *Le Figaro littéraire*, 12 Kasım 1949.

Rowbotham, Sheila, "Foreword", *The Second Sex*, İng. Çev. Constance Borde ve Sheila Malovany-Chevallier, Londra: Vintage, 2009.

Rowley, Hazel, *Tête-à-tête: The Lives and Loves of Simone de Beauvoir and Jean-Paul Sartre*, London: Vintage, 2007.

Rubenstein, Diane, "'I hope I am not fated to live in Rochester': America in the Work of Beauvoir", *Theory & Event* 15:2 (2012).

Rudman, Laurie A., Corinne A. Moss-Racusin, Julie E. Phelan and Sanne Nauts, "Status Incongruity and Backlash Effects: Defending the Gender Hierarchy Motivates Prejudice against Female Leaders", *Journal of Experimental and Social Psychology* 48 (2012): 165-79.

Saint-Bris, Gonzague de ve Vladimir Fedorovksi, *Les Egéries Russes*, Paris: Lattès, 1994.

Sanitioso, R., Z. Kunda ve G. T. Fong, "Motivated Recruitment of Autobiographical Memories", *Journal of Personality and Social Psychology* 59 (1990): 229-41.

Sanitioso, R. ve R. Wlordarski, "In Search of Information that Confirms a Desired Self- perception: Motivated Processing of Social Feedback and Choice of Social Interactions", *Personality and Social Psychology Bulletin* 30 (2004): 412-22.

Sanos, Sandrine, *Simone de Beauvoir: Creating a Feminist Existence in the World*, Oxford: Oxford University Press, 2017.

Sartre, Jean-Paul, Écrits *de jeunesse*, Paris: Gallimard, 1990.

Sartre, Jean-Paul, *Carnets de la drôle de guerre*, Paris: Gallimard, 1995.

Sartre, Jean-Paul, *War Diaries*, İng. Çev. Quintin Hoare, Londra: Verso, 1984.

Sartre, Jean-Paul, *Being and Nothingness*, İng. Çev. Hazel Barnes, Londra: Routledge, 2003.

Sartre, Jean-Paul, Michel Contat ve Alexandre Astruc, *Sartre by Himself*, New York: Urizen Books, 1978.

Schwarzer, Alice, *After the Second Sex: Conversations with Simone de Beauvoir*, İng. Çev. Marianne Howarth, New York: Pantheon Books, 1984.

Schwarzer, Alice, *Simone de Beauvoir Today: Conversations 1972–1982*, Londra: Hogarth Press, 1984.

Sevel, Geneviève, "Je considère comme une grande chance d'avoir pu recevoir son enseignement", *Lendemains* 94 (1999).

Simons, Margaret A. *Beauvoir and The Second Sex: Feminism, Race, and the Origins of Existentialism*, New York: Rowman & Littlefield, 2001.

Simons, Margaret A. "Introduction", Simone de Beauvoir, *Philosophical Writings*, Der. Margaret Simons, Marybeth Timmerman ve Mary Beth Mader, Chicago: University of Illinois Press, 2004.

Simons, Margaret A. "Introduction", Simone de Beauvoir, *Feminist Writings*, Der. Margaret A. Simons ve Marybeth Timmerman, Chicago: University of Illinois Press, 2015.

Simons, Margaret A. "Introduction", "Literature and Metaphysics", Beauvoir, *Philosophical Writings*, Der. Margaret Simons, Marybeth Timmerman ve Mary Beth Mader, Chicago: University of Illinois Press, 2004.

Simons, Margaret A. "Beauvoir's Ironic Sacrifice; or Why Philosophy is Missing from her Memoirs" yayımlanacak.

Simons, Margaret A. (der.) *The Philosophy of Simone de Beauvoir: Critical Essays*, Bloomington: Indiana University Press, 2006.

Simons, Margaret A. ve Hélène N. Peters, "Introduction", "Analysis of Bernard's Introduction", Beauvoir, *Philosophical Writings*, der. Margaret Simons, Marybeth Timmerman ve Mary Beth Mader ile birlikte, Chicago: University of Illinois Press, 2004.

Spiegelberg, Herbert, *The Phenomenological Movement: A Historical Introduction*, Cilt 2, The Hague: Springer, 2013.

Tidd, Ursula, *Simone de Beauvoir*, Londra: Reaktion, 2009.

Tidd, Ursula, "Some Thoughts on an Interview with Sylvie le Bon de Beauvoir", *Simone de Beauvoir Studies* 12 (1995).

TIME, "Existentialism", 28 Ocak 1946, s. 28-9.

Times, The [Londra], "Simone de Beauvoir", 15 Nisan 1986, s. 18.

Viellard-Baron, Jean-Louis, Jean Baruzi'ye "Présentation", *L'Intelligence Mystique*, Paris: Berg, 198.

Vintges, Karen, "Introduction", "Jean Paul Sartre", *Philosophical Writings*, Der. Margaret Simons, Marybeth Timmerman ve Mary Beth Mader, Chicago: University of Illinois Press, 2004.

Vintges, Karen, "Simone de Beauvoir: A Feminist Thinker for the Twenty-First Century", *The Philosophy of Simone de Beauvoir*, Der. Margaret Simons, Bloomington, IN: Indiana University Press, 2006.

Voltaire, "Première Lettre sur Oedipe", Œuvres *complètes*, tome I, Kehl: Imprimerie de la Société littéraire typographique, 1785.

Waelhens, A. de, compte-rendu de Francis Jeanson, *Le problème moral et la pensée de Sartre, Revue Philosophique de Louvain* 10 (1948).

Wahl, Jean, *Petite histoire de "l'existentialisme"*, Paris: Éditions Club Maintenant, 1947.

Webber, Jonathan, *Rethinking Existentialism*, Oxford: Oxford University Press, 2018.

Woolf, Virginia, *A Room of One's Own/Three Guineas*, Londra: Penguin Classics, 2000.

Wright Mills, C. *The Power Elite*, Oxford: Oxford University Press, 2000.

Teşekkür

Bu kitabın hayatının ne zaman başladığını bilmek çok zor – verdikleri ilham ve sağladıkları destek için insanlara teşekkür etmeyi ne zaman bırakacağım da. Felsefe ve Fransız edebiyatına duyduğum sevgiyi ateşleyip canlandırdıkları için Françoise Bayliss, Randall Morris, Meg Werner, Pamela Sue Anderson, Jeanne Treuttel, Michèle Le Doeuff, George Pattison ve Marcelle Delvaux-Abbott'a ve aileme teşekkür etmek isterim.

Bu kitap, benim Beauvoir resmimi sunmaktadır; ancak temeli birçok akademisyenin Beauvoir araştırmalarındaki öncü çalışmalarına dayanıyor. Özellikle Margaret Simons'a ve University of Illinois Press tarafından yayımlanan Beauvoir Araştırma Serisi'nin tüm çevirmenlerine, editörlerine ve tanıtım-yazarlarına, ayrıca Michèle Le Doeuff, Elizabeth Fallaize, Sonia Kruks, bell hooks, Nancy Bauer, Stella Sandford, Meryl Altman, Toril Moi, Tove Pettersen ve Barbara Klaw teşekkür etmek istiyorum. International Simone de Beauvoir Society'nin (Uluslararası Simone de Beauvoir Derneği) bana onların Beauvoirlarına bakmamı sağlayan ve kendi Beauvoir'ımı zenginleştiren misafirperver ve cömert tartışmalarına minnettarım. Aaron Gabriel Hughes'e, anlaşılması zor Fransız eleştirilerinin izini sürme konusundaki mükemmel araştırma yardımlarından dolayı; Bergsonmania'yı hayata geçirdiği için Emily Herring'e; Beauvoir'ın okurlardan aldığı mektuplar hakkındaki araştırmasını cömertçe paylaştığı için Marine Rouch'a; Yale Üniversitesi Beinecke Rare Book and Manuscript Library'ye (Nadir Kitap ve El Yazması Kütüphanesi); Gallimard arşivlerinden Eric Legendre'a; gazete makaleleri ve kaynaklar hakkındaki bir sohbet için Jean-Louis Jeannelle'e; ve bu kitaba röportaj yapmak için zaman ayırdığı ve sonrasında sorularıma cömertçe cevap verdiği için özellikle Sylvie Le Bon de Beauvoir'a teşekkür ederim.

Bloomsbury'de Liza Thompson'ın ilk coşkusu olmasaydı *Beauvoir Olmak* hiç var olmayacaktı ve onun anlayışlı eleştirileri olmasaydı bu kitap şu an olduğu halinde de olmayacaktı: Hem coşku hem de eleştiri için çok minnettarım. Ayrıca projedeki çalışmaları için Bloomsbury'den Daisy Edwards, Lucy Russell ve Kealey Rigden'a teşekkür ederim. Gelişimi sırasında taslağı okudukları için Bloomsbury'nin anonim eleştirmenlerine ve ayrıca Clare Carlisle ve Suzannah Lipscomb'a minnettarım.

Bu projenin gelişiminin çeşitli aşamalarındaki ilgileri ve teşvikleri için Oxford Üniversitesi, UH Felsefe ve King's College Londra'daki öğrencilerime ve meslektaşlarıma teşekkür etmek istiyorum.

Her yazar, bir kitabın bir köy dolusu insan gerektirdiğini bilir ve bu kadar harika bir arkadaş ve aile köyüne sahip olduğum için minnettarım –özellikle Sophie Davies-Jones, Melanie Goodwin, Phyllis Goodwin, Suzie ve Tom, Naomi ve Joseph, Mary ve Ard, Angela ve Simon. Son olarak, alaycı sorusu "Simone de Beauvoir: O da kim?" bir tür slogan haline gelen yaratıcı ve ilham verici çocuklarıma ve kocama teşekkür ederim: *vous et nul autri*.

Resim Listesi

Yazar, bu kitapta yer alan görsellerin kullanım izni için içtenlikle teşekkür eder:

1. Sylvie Le Bon de Beauvoir Koleksiyonu, © Diffusion Gallimard.
2. Sylvie Le Bon de Beauvoir Koleksiyonu, © Diffusion Gallimard.
3. Sylvie Le Bon de Beauvoir Koleksiyonu, © Diffusion Gallimard.
4. Fotoğraf: Frédéric Hanoteau/Sylvie Le Bon de Beauvoir Koleksiyonu, © Diffusion Gallimard.
5. Fotoğraf: Frédéric Hanoteau/Sylvie Le Bon de Beauvoir Koleksiyonu, © Diffusion Gallimard.
6. Sylvie Le Bon de Beauvoir Koleksiyonu, © Diffusion Gallimard.
7. Robert Doisneau/Gamma-Legends Koleksiyonu/Getty Images.
8. Robert Doisneau/Gamma-Legends Koleksiyonu/Getty Images.
9. Sylvie Le Bon de Beauvoir Koleksiyonu, © Diffusion Gallimard.
10. Sylvie Le Bon de Beauvoir Koleksiyonu, © Diffusion Gallimard.
11. Bettmann/Bettmann Koleksiyonu/Getty Images.
12. Sylvie Le Bon de Beauvoir Koleksiyonu, © Diffusion Gallimard.
13. Jacques Pavlovsky/Sygma Koleksiyonu/Getty Images.
14. Eric Bouvet/Gamma-Rapho Koleksiyonu/Getty Images.

Dizin

121'ler Manifestosu 304-309
343'ler Manifestosu 336

A
ad feminam 28, 48, 138, 186, 246, 256, 259, 261, 317, 345
Adler, Alfred 193
Ahmed, Sara 323
Alain 62, 70, 72, 119, 160, 161, 193, 339
Alcott, Louisa May 50, 101, 221, 355
Algren, Nelson 6, 12, 20, 24, 152, 165, 225, 226, 227, 230, 231, 232, 233, 234, 238, 239, 240, 241, 246, 247, 249, 250, 265, 266, 267, 268, 276, 277, 280, 283, 288, 289, 297, 302, 303, 304, 319, 320, 321, 322, 342, 344, 383, 385, 388, 391
All Said and Done 11, 316, 324, 333, 341, 344, 346, 347, 348, 355, 356, 378, 386
Altı Gün Savaşı 329
Altona Mahpusları 294
America Day by Day 11, 226
Amiel, Henri Frederic 84
"An Eye for an Eye" 213
Arendt, Hannah 348
Armstrong, Louis 34, 223
Aron, Raymond 95, 98, 113, 130, 193
Arzu 224
ateizm 83
Audry, Colette 128, 129, 130, 133, 138, 168, 280, 336, 388
Awdykovicz, Stépha 73

B
Bachner, Elizabeth 27
Badinter, Elisabeth 383
Bair, Deirdre 25, 33, 36, 37, 38, 42, 45, 47, 53, 55, 59, 68, 69, 74, 77, 78, 87, 90, 92, 98, 102, 103, 106, 127, 128, 129, 143, 145, 146, 148, 149, 150, 161, 170, 175, 181, 205, 209, 223, 234, 322, 352, 364, 366, 367, 368, 370, 371, 375, 382, 388
Ba Jin 288
Baker, Josephine 34, 297
Baldwin, James 229
Barbier, Charles 71
Bardot, Brigitte 11, 297, 298
Barnes, Hazel 194, 367, 394
Barrett, William 25, 388

Baruzi, Jean 77, 84, 131, 388, 395
Başkalarının Kanı 32, 52, 178, 183, 202, 203, 204, 207, 219, 239, 385
Bataille, Georges 70, 192
Battersby, Christine 116, 388
Baudelaire 139, 338, 361
Bauer, Nancy 197, 227, 256, 349, 388, 390, 391, 397
Beauvoir, Françoise Bertrand de 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 85, 86, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 397, 398, 399
Belirsizliğin Etiği 32, 189, 213, 214, 216, 235, 236, 237, 365, 378
Berdyaev, Nikolai 206
Bergson, Henri 16, 65, 74, 77, 131, 148, 170, 193, 361, 389

Bernanos, Georges 193
Bernard, Claude 11, 61, 62, 177, 178, 197, 223, 229, 245, 297, 339, 395
Bienenfeld, Bianca 148, 149, 153, 155, 156, 162, 170, 173, 174, 175, 178, 193, 253, 306, 370, 381
Blanchot, Maurice 198, 207
Blondel, Maurice 85, 392
Blum, Leon 145
Boisdeffre, P. de 381
Bost, Jacques-Laurent 20, 143, 144, 145, 146, 147, 149, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 167, 169, 172, 174, 175, 176, 177, 180, 181, 185, 186, 191, 192, 193, 212, 215, 229, 230, 231, 241, 249, 269, 270, 272, 277, 278, 279, 287, 292, 303, 304, 305, 307, 314, 315, 319, 330, 334, 342, 353, 359, 362, 363, 364, 365, 370, 378, 392
Boulé, Jean-Pierre 134, 213, 389
Boupacha, Djamila 305, 306, 311
Bourget 51
Bourla, Jean-Pierre 181, 182, 192
Brasillach, Robert 306
Brasseur, Gustave 37, 38, 42, 47, 179
Breton, André 239
Bruckner, Pascal 367
Brunschvicg, Léon 77, 86, 380
Buck, Pearl S. 165
Bulantı 22, 145, 146, 147, 148

C
Camus, Albert 70, 191, 192, 200, 211, 255, 281, 309
Carter, Angela 187, 389
Castro, Fidel 302
Catherine Emmerich 122
Cau, Jean 215, 269, 273, 278
Césaire, Aimé 267
Champigneulle, Jacques 57, 68, 69
Chanel, Coco 243
Chaperon, Sylvie 267, 351, 389
Chaplin, Charlie 34, 201, 229, 230
Childhood of a Leader 137, 392
Christie, Agatha 165
Churchwell, Sarah 27, 389
Claudel, Paul 84, 119, 239, 361
Clayton Powell, Adam 229
Clouard, Henri 332, 333
Club Maintenant 206, 207, 395
Code de la Famille (Aile Yasası) 158
Cohen-Solal, Annie 17, 99, 122, 134, 200, 213, 304, 312, 354, 367, 383, 389
Conant, James 31, 389
Condit, Jean 227
Constant, Benjamin 198
Contat, Michel 93, 94, 356, 394
Cottrell, Robert D. 21, 389
Cours Désir 40, 42, 44, 49, 58, 59, 62, 68

D
Daniélou, Madeleine 63
Daudet, Alphonse 51
Davis, Miles 34, 267

Dayan, Josée 271, 272, 361, 384, 390
de Gaulle, Charles 193, 290, 309, 312, 318
Delacroix, Henri 84, 135
Deleuze, Gilles 273, 353
Delphy, Christine 335
Deneuve, Catherine 336
Derrida, Jacques 309
Descartes, René 16, 82, 112, 148, 169, 377, 390
Dickens, Charles 131, 338
Diyalektik Aklın Eleştirisi 301
Diderot, Denis 69, 257, 339
Doğum kontrolü 335
Doyle, Arthur Conan 165
Duchamp, Marcel 229
Dullin, Charles 129, 159, 192
Dumas, Francine 320
Duras, Marguerite 336
Durum 158
Duvar 148, 155

E
Eliot, George 51, 221, 258, 355, 390
Elkaïm, Arlette 300, 312, 330, 359, 361, 362, 363, 368
Emerson, Raplh Waldo 101, 334, 339, 390
Engels, Friedrich 122
Er L'Armenien 97
Erostratus 178
Etcherelli, Claire 352, 376
Evlilik 65, 125
Evrensel İnsan Hakları Beyannamesi 307

F
Faguet, Émile 334
Fallaize, Elizabeth 69, 220, 387, 390, 397
Fanon, Frantz 229, 267, 310, 311, 393
Faulkner, William 134, 193
Fenomenoloji 4, 65, 130
Firestone, Shulamith 335, 348
Flaubert, Gustave 198, 244, 344
Foucault, Michel 328, 353
Fouillée, Alfred 62, 74, 170, 250, 390
Francis, Claude 50, 191, 229, 237, 304, 317, 349, 390, 391, 395
Fransız Komünist Partisi 269
Freud 112, 129, 148, 193, 248, 341
Friedan, Betty 313, 390
Fullbrook, Ed ve Kate Fullbrook 90, 187, 390

G
Gallimard, Robert 11, 12, 50, 97, 143, 144, 148, 163, 174, 176, 191, 229, 246, 272, 278, 284, 289, 317, 328, 333, 357, 360, 361, 368, 370, 382, 384, 390, 391, 392, 394, 397, 399
Galster, Ingrid 28, 148, 181, 182, 247, 248, 256, 390, 391
Gandillac, Maurice de 76, 89, 99, 102, 103
Garcia, Manon 258, 259, 390
Gayraud, Amélie 59, 389, 390
Gégé 73, 83, 90, 121
Gerassi, Fernando 73, 95, 126, 145, 265

Gerassi, John 106, 140, 356, 390
Gerassi, Stépha 265, 376
Germain, Rosie 103, 180, 184, 214, 244, 275, 276, 282, 311, 390
Giacometti, Alberto 34, 216, 240, 347
Gide, André 69, 119, 148, 160, 161, 165, 180, 181, 193, 338, 339, 391
Gines, Kathryn T. 261, 391
Giono, Jean 160
Girard, Marie 134, 168
Gobeil, Madeleine 18, 51, 142, 306, 318, 389
Gogol 165
Golay, Annabelle Martin 166, 393
Goncourt, Jules and Edmond de 279, 280, 282, 284, 288
Goncourt Ödülü 282, 288
Gontier, Fernande 191, 229, 317, 390
Gorz, André 363
Greer, Germaine 348
Grell, Isabelle 235, 391
Guille, Pierre 113, 123
Guitton, Jean 255
Gurvitch, Georges 206
Gutting, Gary 313, 391
Güzel Görüntüler 327, 328, 331

H

Halimi, Gisèle 305, 306, 311, 336, 344, 351
Hegel, G.W.F. 176, 185, 187, 193, 198, 210, 214, 220, 237, 245, 261, 286, 289, 308, 339, 377, 388
Heidegger, Martin 165, 176, 178, 181, 182, 193, 206, 258
Heikal, Mohamed Hassanein 329
Heilbrun, Carolyn 30, 391
Heller, Richard 27, 382, 391
Hemingway, Ernest 174, 193, 221, 249
Hitler, Adolf 132, 136, 145
Hölderlin, Friedrich 193
hooks, bell 26, 27, 391, 397
Horvath, Brooke 249, 391
Hugo, Victor 210
Hürmetkâr Bir Kız Evladın Anıları 49, 58, 59, 64, 71, 78, 80, 81, 118, 195, 254, 288, 289, 291, 294, 295
Husserl, Edmund 130, 131, 133, 148, 165, 181, 182, 193, 206, 258, 289

İ

İkinci Cinsiyet 13, 15, 18, 19, 21, 22, 26, 28, 32, 33, 54, 56, 74, 81, 119, 148, 184, 203, 205, 217, 218, 220, 222, 227, 230, 233, 236, 238, 239, 241, 242, 243, 246, 249, 250, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 262, 263, 264, 265, 267, 268, 274, 275, 276, 279, 280, 287, 289, 291, 295, 303, 307, 313, 316, 317, 326, 327, 329, 334, 335, 338, 339, 340, 348, 349, 350, 358, 376, 377, 381, 383, 386
İmgelem 135
"It's about time women put a new face on love" 263

J
Jacques 20, 42, 57, 58, 62, 63, 64, 65, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 84, 97, 102, 103, 105, 109, 111, 112, 114, 117, 121, 143, 148, 153, 160, 193, 197, 206, 263, 288, 309, 320, 344, 390, 392, 399
James, William 11, 31, 97, 122, 229, 339, 389
Janeway, Elizabeth 335
Jaspers, Karl 178, 193
Jeanson, Francis 50, 237, 304, 305, 309, 349, 391, 395
Jollivet, Simone 117, 122, 129, 192
Joyce, James 193

K
Kadın Hakları Birliği 354, 372
Kafka, Franz 134, 178, 193, 198, 335
Kant, Immanuel 28, 71, 82, 91, 148, 169, 170, 177, 198, 210, 237, 286, 308, 339
Kaplan, Gisela 244, 391
Katolik Enstitüsü 63
Katoliklik 44, 79
Kendini aldatma 129, 188
Kierkegaard, Søren 71, 176, 177, 178, 193, 206, 208, 281, 377, 378
Kinsey, Alfred 241, 276, 335
Kirkpatrick, Kate 75, 393
Knopf, Blanche 161, 274, 275, 391
Konuk Kız 20, 138, 165, 168, 170, 172, 173, 176, 178, 183, 184, 185, 187, 189, 190, 191, 204, 207, 212, 385
Kosakiewicz, Olga 138, 139, 140, 163, 185, 192, 212, 370
Kosakiewicz, Wanda 139, 144, 145, 147, 151, 156, 157, 160, 163, 165, 172, 180, 185, 192, 212, 218, 272, 277, 312, 321, 324, 344, 352, 370
Koşulların Gücü 197, 204, 216, 217, 218, 246, 266, 268, 270, 281, 282, 285, 297, 316, 317, 319, 321, 322, 323, 337, 347, 349, 385
Kristeva, Julia 138, 273, 392
Kruks, Sonia 197, 349, 392, 397

L
Lacan, Jacques 197
Lacoin, Elisabeth 42, 43, 55, 58, 72, 83, 86, 88, 96, 392
Lacroix, Jean 85, 202, 392
Lagache, Daniel 136
Lagneau, Jules 72, 82, 119, 170, 392
La Grillère 39, 45, 103
Lamblin, Bianca 24, 148, 149, 150, 155, 171, 173, 177, 178, 197, 306, 370, 382, 392
Lanzmann, Claude 6, 21, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 276, 277, 278, 284, 287, 288, 290, 292, 293, 297, 300, 301, 303, 304, 310, 315, 319, 325, 329, 330, 334, 342, 352, 360, 362, 363, 364, 365, 370, 374, 376, 378, 379, 382, 392, 393
La Rochefoucauld 128, 193, 210
Lassithiotakis, Hélène 344
Laubier, Claire 251, 392
Lawrence, D. H. 264

Lazar, Liliane 381
Le Bon de Beauvoir, Sylvie 21, 36, 37, 38, 50, 68, 143, 148, 153, 179, 246, 271, 291, 299, 318, 366, 382, 386, 390, 392, 397, 399
Lecarme-Tabone, Eliane 12, 137, 237, 323, 391, 392
Le Corbusier 34, 229
Le Doeuff, Michèle 260, 371, 393, 397
Leduc, Violette 211, 242, 281, 284, 347, 391
Leibniz, Gottfried 77, 86, 91, 93, 94, 119, 133, 193, 208, 361, 380, 388
Leiris, Michel 191, 192, 193, 216, 218
Lejeune, Philippe 393
Lessing, Doris 283, 393
Les Temps Modernes 201, 202, 209, 213, 214, 216, 223, 232, 239, 241, 246, 247, 248, 263, 269, 285, 290, 304, 310, 329, 334, 342, 349, 352, 354, 355, 357, 359, 370, 376
Levi, Carlo 17, 306
Levinas, Emmanuel 193, 206
Lévi-Strauss, Claude 86, 212, 221, 313, 334
Lévy, Bernard Henri (Benny) 362, 368
"Literature and Metaphysics" 207, 395
Literature and Metaphysics 65, 206, 207, 208, 395
Louise 38, 47, 48, 52, 53, 249, 388
Lourdes 66
M
Mabille, Elisabeth 42
Macey, David 310, 393
Madeleine 18, 44, 51, 63, 103, 142, 306, 317, 318, 389
Maheu, René 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 97, 99, 102, 106, 107, 114, 117, 123, 124, 125, 134, 289, 380
Mancy, Joseph 122, 214, 215
Mandarinler 261, 270, 276, 277, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 287, 288, 301, 302, 307, 321, 324
Mao 284, 287
Maoizm 334
Marcel, Gabriel 51, 204, 229
Maritain, Jacques 193
Marx 112, 122, 124, 176, 248, 289, 341
Massu, Jacques Émile 290
Maupassant, Guy de 51, 210
Mauriac, François 28, 83, 84, 193, 247, 248, 393
Mead, Margaret 263, 276, 393
Mercier, Jeanne 218
Merleau-Ponty, Maurice 18, 70, 74, 76, 78, 82, 83, 85, 86, 87, 88, 89, 91, 102, 121, 193, 207, 216, 247, 258, 285, 289, 295, 296, 360, 370, 393
Meyrignac 35, 39, 102, 103, 104, 108
Millett, Kate 276, 376
Mill, John Stuart 28, 51
Mills, C. Wright 229, 288, 310, 396
Mistisizm 122

MLF (Mouvement de Libération des Femmes) 335, 344, 349, 350, 351, 371, 372
Moffat, Ivan 226
Moi, Toril 13, 14, 26, 27, 63, 99, 100, 261, 275, 385, 393, 397
Mounier, Emmanuel 255
Müller, Henry 148, 254
Myrdal, Gunnar 223, 224, 233, 393

N
Nabokov, Vladimir 298, 299
Napolyon Yasası 60, 158, 244
Nasser, Gamal Abdel 329
Nietzsche, Friedrich 14, 75, 85, 112, 119, 122, 193, 264, 339, 386
Nin, Anais 348
Nizan, Henriette 92, 93, 95
Nizan, Paul 89, 91, 134, 174
Notebooks for an Ethics 365, 371
Nozière, Violette 133, 393

O-Ö
Olgunluk Çağı 17, 65, 97, 106, 109, 111, 112, 120, 128, 129, 130, 132, 138, 185, 193, 242, 306, 308, 320, 377
Overlord Harekâtı 192
Ovid 16
Özgürlüğün Yolları 270
Özgürlük 62, 91, 138, 165, 179, 180, 221, 318, 353
Özveri 66

P
Pardo, Geraldine 73
Parker, Dorothy 244
Parshley, H. M. 12, 274, 275, 377, 393
Pascal 28, 78, 82, 119, 210, 231, 360, 367, 377, 378
Pattison, George 75, 393, 397
Péguy 119, 361
Pétain 175, 176, 181, 183
Picasso 34, 191, 365
Piscator, Erwin 229
Platon 14, 84, 208, 387
Pouillon, Jean 362, 363
Prévost, Marcel 51
Privileges 292
Prix Goncourt 279
Protagoras 245
Proust, Marcel 69, 180, 181, 193, 339
Pyrrhus ile Cinéas 32, 189, 193, 195, 196, 197, 199, 204, 235, 236, 242

Q
Queneau, Raymond 191, 192, 193

R
Racine, Jean 43, 231, 232, 361
Ribowska, Malka 272, 361, 384, 390
Rich, Adrienne 358
Rimbaud, Arthur 62
Rolland, Roman 160
Rouch, Marine 260, 294, 295, 319, 383, 394, 397
Roudy, Yvette 372, 373
Roulet, Lionel 129, 160

Rousseau, Jean-Jacques 62, 94, 294, 369, 386
Rousseaux, André 255, 394
Rowbotham, Sheila 90, 394
Rowley, Hazel 18, 26, 119, 139, 143, 235, 271, 357, 394
Rubenstein, Diane 230, 394
Russell, Bertrand 329, 330, 353, 398
Russell Mahkemesi 353

S
Sade, Marquis de 285, 286, 311
Sainte-Marie Enstitüsü 63, 64, 69
Sally Swing 238
Sand, George 244, 294, 339, 348, 391
Sanos, Sandrine 14, 176, 288, 394
Sartre, Jean-Paul 11, 12, 13, 14, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 31, 33, 34, 58, 66, 74, 77, 78, 82, 83, 85, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 246, 247, 248, 249, 250, 253, 254, 256, 258, 261, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 276, 277, 278, 279, 281, 282, 284, 285, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 297, 300, 301, 302, 303, 304, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 324, 325, 326, 327, 329, 331, 333, 334, 337, 338, 341, 342, 343, 344, 347, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 374, 375, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395
Schoenman, Ralph 353
Schopenhauer, Arthur 116, 251, 339, 386, 388
Schwarzer, Alice 19, 34, 107, 149, 247, 342, 348, 349, 350, 351, 357, 358, 361, 368, 371, 375, 383, 384, 385, 394
Şeref Nişanı 374
Sessiz Bir Ölüm 315
Sevel, Geneviève 182, 395

Shaw, George Bernard 245, 339
Shelley, Sally Swing 235
Simons, Margaret 11, 12, 18, 20, 21, 61, 62, 65, 197, 206, 213, 217, 218, 222, 230, 233, 275, 288, 371, 377, 385, 388, 389, 395, 397
Sinekler 215
Solzhenitsyn, Aleksandr 312, 348
Sorokine, Nathalie 168, 169, 171, 175, 176, 177, 180, 181, 182, 192, 193, 204, 211, 212, 226, 265, 266, 325, 381, 385
Sözcükler 353
Spinoza 62, 198, 208, 308
Stalin 136, 269, 312, 313
Stendahl 133, 142, 193
Stépha Gerassi 376
Stevens, George 226
Sevgi 23, 264
Shakespeare, William 131, 165
Sokrates 14
Swing, Sally 235, 238
Synge, J. M. 104, 122

T
The Family Idiot 344
The Long March 11, 287, 290
The Respectful Prostitute 302
Tidd, Ursula 175, 192, 382, 395
Todd, Jane Marie 18, 218, 275, 371, 377, 385, 389
Tolstoy, Sophia 264, 339
Tüm İnsanlar Ölümlüdür 211, 218, 219, 220, 226

U
Useless Mouths 12, 201

V
Vadim, Roger 298
Valéry, Paul 193, 339
Vanetti, Dolores 200, 201, 209, 212, 213, 214, 216, 221, 222, 230, 231, 232, 233, 235, 238, 265, 375
Varlık ve Hiçlik 21, 22, 74, 117, 129, 171, 176, 184, 186, 187, 188, 189, 194, 195, 210, 213, 236, 237, 365, 367, 385
Veda Töreni 366, 367
Veil, Simone 351
Verne, Jules 243
Vian, Michelle 247, 292, 300
Victor, Pierre 108, 203, 210, 284, 303, 325, 334, 353, 354, 359, 361, 362, 364
Ville, Marie 168
Vintges, Karen 197, 395
Voltaire 30, 309, 339, 380, 395
Vonnegut, Kurt 322

W
Wahl, Jean 168, 176, 181, 193, 206, 395
Webber, Jonathan 208, 237, 268, 396
Weill, Kurt 229
Weil, Simone 4, 70, 74, 75, 76, 123, 147
West, Rebecca 122
When Things of the Spirit Come First 12, 137, 142, 147, 148, 188, 360
Whitman, Walt 122, 369

Wilde, Oscar 193, 348
Wolfe, Bernard 223, 229, 230
Woolf, Virginia 24, 35, 50, 118, 122, 193, 221, 290, 339, 393, 396
Wright, Ellen 223, 229, 233, 238, 284, 288, 310, 396
Wright, Richard 223, 229, 233, 238, 284, 288, 310, 396

Y
Yaşlılık 29, 205, 270, 337, 339, 340, 341, 344, 347, 367
Yıkılmış Kadın 331, 332, 360

Z
Zanta, Léontine 61
Zaza 42, 43, 54, 55, 56, 58, 72, 75, 76, 81, 83, 85, 86, 87, 88, 89, 91, 95, 96, 103, 113, 114, 120, 121, 126, 133, 137, 242, 247, 289, 295, 296, 360, 366, 367, 392
Zelinsky, Anne 335, 354
Zonina, Lena 312, 313, 314, 327

"Dünyanın dört bir yanındaki kadınlara ilham veren ve birçok insanın düşünme şeklini değiştiren bir kadının büyüleyici bir portresini okumak için harcadığınız zamana değer." —*The Sunday Times*

"Kirkpatrick, Beauvoir'ın feminizmle olan karşıt ilişkisine hatırı sayılır derecede yer veriyor ve buradaki tartışma oldukça zengin. Kirkpatrick'in biyografisinin en güçlü olduğu yer, Beauvoir'ın etik taahhütlerinin sağlamlığını netleştirmek ve göstermek ve de bunların savaştan sonra siyasi taahhütlere nasıl dönüştürüldüğünü açıklamak." —*The Guardian*

"Kirkpatrick'in biyografisi titiz bir araştırma. Yeni yayımlanmış günlükleri kullanmak –ancak son zamanlarda araştırmacılara sunuldu– basit tanımlamaları reddediyor ve Beauvoir'ı tüm parlaklığı ve karmaşıklığıyla ortaya koyuyor... *Beauvoir Olmak* olağanüstü bir kadına harikulade bir övgü." —*Times Higher Education*

"Büyüleyici ve derinlemesine araştırılmış." —*Daily Mail*

"Kirkpatrick, Beauvoir'ın felsefesinin önceki biyografilerden çok daha ayrıntılı ve analitik bir açıklamasını sunuyor. Kirkpatrick'in buradaki temel başarısı, Simone de Beauvoir'ın mantığını kendi hayatıyla ilişkilendirmiş olmasıdır. Bu şimdiye kadarki en iyi Beauvoir biyografisi." —*Standpoint Dergisi*

"Yepyeni mükemmel biyografisinde Kate Kirkpatrick bize neden Beauvoir'dan öğrenecek daha çok şeyimiz olduğunu gösteriyor." —*New Statesman*

"Beauvoir'ı savunurken, çeşitli eleştirilere karşı çıkarken... titizlikle ve ilgi çekici bir şekilde Kirkpatrick ikonun arkasındaki akışın sayısız "an"ını yakalıyor." —*Australian*

"Kirkpatrick, yorumlarını, günlüklerini ve daha da önemlisi, hayatının sonuna doğru verdiği röportajları titizlikle araştırdı. Sonuç, bu ilham verici feminist, filozof ve Varoluşçunun zengin bir biçimde yeniden keşfidir. Politik olarak bilinçli bu tür feministler... yepyeni bir aşk ilişkisini ateşleyecek." —*SA Weekend Magazine*

"Bu güçlü, önemli kitap Simone de Beauvoir'ın yaşamının ve çalışmasının radikal ve yeni, kanıtlara dayalı bir okumasını sunuyor. Beauvoir'a hem yaşamı boyunca hem de o zamandan beri yöneltilen olağanüstü küçümseme ve cinsiyetçi eleştiri selini ortaya çıkarıyor ve onu Jean-Paul Sartre'ın gölgesinden kurtararak kendi ışığına kavuşturuyor. Bu akıldan çıkmayan, bilimsel ve ilgi çekici biyografi okuyucunun zihninde uzun süre dolaşmaya devam ediyor." —Suzannah Lipscomb, Tarih Profesörü, Roehampton Üniversitesi

"*Beauvoir Olmak*, sadece Beauvoir'ın hayatıyla değil, o hayattaki felsefeyle de ilgilenen herkes için temel bir okumadır." —Fiona Vera-Gray, Durham Üniversitesi

KDV'den muaftır.

AYRINTI • FELSEFE
ISBN: 978-605-314-606-3
9 786053 146063